

S
2=
23
A
11467

C.2

הספריה הלאומית
S 2= 23 A 11467

יהודה בן יוסף,
ספר תרומת הכר"י :

C.2

1928922-20

IRI

ספר

תרומת חברי

סובב הולך על מור וש"ע

חושן משפט

מלוקט ומקובץ

מכתבי קודש אשר הניח אחריו ברכה הרב הנאון הגדול המפורסם נ"י עה"ח פה"י הרב מו"ה יהודא כהנא זצלה"ה אב"ד דק"ק סיגעט והגליל יע"א בעהמ"ח ספר קונטרס הספיקות אשר מחובר לטהור בס' קצות החושן.

וור וחב סביב לו

הגהות וחידושים דינים מופלאים מאת חתן נכד המחבר ה"ה הרב התרוץ המפורסם כבוד מו"ה יודא מאדערן נ"י אשר אור תורתו זורח בק"ק סיגעט מקום שיפול העין שם יהיו פירותיו.

בשנת לא יסור שבט מיהודה לפ"ק.

Terumath Hakri.

Preßburg, 358.

Verlag von Josef Schlesinger, Buchhändler in Preßburg.

74-4

גנ"י יוסף ברושלים

מודעה רבה

זאת אשר כבר נודע ומפורסם כי בכל מקום אשר נמצא צמחן של לדיקים שם עכו"ם, גוים, או כותים, הכוונה על האומות, אשר היו לפנינו, את ה' לא ידעו, עבדו לכבדים ומזלות, הכמישו צבאות עולם, לא הודו בהמופתים והנצואה, את פועל ה' לא ראו ואת מעשה ידיו לא הביטו, אמנם לא כן האומות אשר צילם אלו חוקים, ומחייבים אנחנו להתפלל בשלום המלך והשרים, ומיילותיו, ובשלום המדינה ויושביה, כי המה מעיזים עמנו, ונותנים לנו נשים שם ושארית צאצא — המינה ה' לעוזים ומעוזים אכי"ה.

2° $\frac{296.584}{(27)}$ ~~כחצי~~

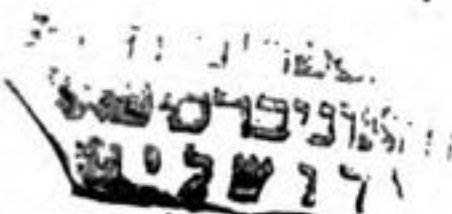
S 2° 23 V 11467

הקדמת המסדר.

הלעיר שמואל ברמ"י גינמצלער.

מנחת תודה.

להעלותו על מזבח חדפוס. ישלם ה' פעלים ומשכורתם כפולה מעם ה' אלקי ישראל. **מִן לַהֲלֹךְ תָּם לִפְּקִי:**

פתח השער

ה' ראה ראיתי לגדולי המחברים אשר הפיצו אור תורתם על פני תבל וה' מרם יסבו בלכתם, לגלות פניי אמרותם, בחידושי הלכה ולשוטט בים החלום והפוסקים זה דרכם, להקריב מראשית תנובתם, בחלקי אנרת הש"ס והמקרא יטיפו מילתם, כי הא דרבה מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא (פנ"ד ע"ג) וכאשר עברתי בין בתרי-מכתבי קודש אשר הניח אדוני הרב המחבר וצל"ה בעניני אנרתא ראיתי כי כמה מעורבבים, ואין להם דיוק, לזהות עמיהם אנשים, כי הוא ז"ל לא התוה-אותם, בלתי ע"ד חכותב לקומים, מאגדות מפורדות בלתי סדר, לא למקרא ולא לגמרא, להצינו בפתח עינים, ע"כ חבתי להם ציונים עפ"י סדר הא"ב, לשום להם יד ושם פתח השער עלי קריית ספר, כאשר ענין הקורא לעוכח יביטו, ואף כי כמה קטני הכמות, הלא רב האיסת, והי' גם האיש אשר לא ימצא לבבו לרדת בעמק הבכא בעיון הגפ"ת, גם לו אצלתי ברכה, יפתח שערי לכל באי דוריו בעם ככהן דברי הכותב.

איתא בצרכות ד' ע"ז חמר ר' חזיה וקום שצעלי תסוצה עומדין לדיקים גמורים אין עומדין שכלנו שלום שלום לרחוק וכו' ורוב החכמי והקסו צזה הנאמר כי דוע ולפענ"ד נראה עפ"י שציאר הר"ן דדרוסותיו דרוס ח' על ג' חז"ל כל העניי שחין זו מופשעי ישראל אינו העניי שחרי חלצנה ריחו רע והוא וקממני הקטורה חמר כי המורכבים יקנו סגולת ומעלות אשר לא הי' בנפרדים וגם אם היזת החלצנה מלד עלמה בלתי נאותה אפשר שיהי' לה כח לעורר ולהוליא איכות הקמים האחר' וכן על כל המושל אם ימלא בכלל אחד פרטים צעלי חסרון אשר יכזיב עליהם הכח המהעורר לנקמה בלתי מוערת צהוליאם בחוך הכלל יעוררו כוחותיהם למה שראוי צפעל ההוא ומה שליוטה זו התורה כי הם יעצרו פעולתם כפי המכוון החורי ואם שיהי' המעוררים מלד התכונה בלתי טובה אלו דצרי הנפלאים וכך אפי' חמר באיש אשר מרגל לחטוא מלד התכונה הצלתי טובה קנה נפשו התכונה ההיא הצלתי טובה אצל כשיסוצ לשמור דרך התורה התכונה הרעה אשר כבר קנה חוסף תח זו כח ושליוות יחר כי התכונה ההיא מעורר אותו לעשותו ושכלו יסוער כפי כל התורי זה ככון זה מכוין מושל למה שאמר חז"ל אל חמר ח"א צצער חזיר חלל חפשי ומה לעשה שאצי שצממים גזר עלי וכאשר ציאר הרמב"ם ז"ל צפ' ו' מהשמונה פרקים כי המושל צנפשו הוא המהחלום אל פעולות הרעות ויכצוץ ילדו ויחלוק צפעולותיו על אשר העיירו כוחותיו והכוסף ומיח הוא המעולה והמסובח כי לפוס לערל אגרא. וצזה חמרתי לפרש דצרי מ"ר צראשית רצה פ' וירא ר' עזריא צסם ר"י למה נקרא שמו מומר שמהרה פנים באצרהם צעשה שחמר הקצ"ה לאצרהם למוול הלך ומלך צשלג חוהציו חמר לו ענר כבר אחת צן מלה ואחת הולך ומלער עלמך חמר לו חשכול מה אחת הולך ומקייף עלמך חמר לו מומר חלקך שמועד לך צכצסן חלש וצרעצו וצמולאכים והדצר הזה שחמר לך למוול אי אחת שומע לו חמר הקצ"ה אחת נחת לו עלה על המילס וכו' והן המפורשים הרגישו צזה חמי' עלומה חך ישאל חלע"ה עלה אם לקיים מלות הצורא יח"ש אשר חמר חז"ל שקיים כל התורה כולה מה שלא נלעווה ולא שאל עלה ועל מה שנלעווה שאל עלה כונסחפק דצר ואין לומר לפי שחמר גדול המלווה ועושה מוני שאינו מלווה ועושה מופי שהמלווה ילד"ר וקיתו יחר והרי חמר חז"ל שחלע"ה הילה"ר השלים חחו שחלע"ה ושללח חח לצו חחון לצו לא חמר חלל לצו שהפכו לטוב וגם מללך רע, ענב חון ואפשר לומר כי הילה"ר לא הי' שלם חחו עד לאחר המילה שחז נעשה שלם אצל לפנ"ס יש לומר כי צעשותו המלות אשר לא נלעווה נקל הי' לו ללדד לצלתי עשותה וצכוו עשאל"ה חללו עבודה גדולה אצל על המילה אשר נלעווה לא מלל צעלמו שים לך לצלתי עשותה צפרע שגם הילה"ר השלים חחו ולזה נחשכס לשאל מולחו אשר יסיתיהו לצלתי עשותו וצכוו יעשה והכוסף ומיח הוא המעולה והמסובח חו שחמר שנקרא שמו מומר שמהרה פנים באצרהם שפי' צו שבעס ור"ל כנגע

שעיקר העעס כי לפוס לערל אגרא חמר לו חלקך שמועד לך כו' כלומר כבר קצלת שכתך הרצה וראוי לך שלא ע"י לקצל פרס: וצ"ה לדעתי כוונת הקרא צפ' שלח ועצדי כל צ עקצ היתה רוח חמרת וימלא חמרי וכו' אשר פקוק זה משולל הצנה וגם מה נשחנה כל צ מייחשע אשר גם הוא לא העה לעלהם ודצרי חז"ל דועים ואך ללרכיו יוצן יחר כי יחשע חמר חז"ל שהחפלל משה עבדו יח יושעך מעלה מרגלים ולא הי' ליהושע שום נטי' ללד החומר הילה"ר צעלח המרגלים חפי' אם הי' רולה ליתן להם פתחון פה אצל כל צ החלדקו נחן להם פתחון פה ולהיותו מחירא שחל ח"י יפותה חמריהם נשחנה על קצרי חלדיקים צחצחון והי' הוא מושל צנפשו חו עבודה גדולה חו חמר עקצ היתה רוח חמרת עמו ר"ל שגם הוא הי' דענתו להטות חמריהם חלפ"ס וימלא חמרי והי' מושל צנפשו ולפוס לערל אגרא והוא ככון: **ב**תחומא פ' מלדע והוצא אל הכהן הוא צח למה שחכל חקיים וצדלים חמר שכן דוד חמר חצרי ורעי מנגד נגעי יעמודו וקרצי מרחוק עמוד וכן הוא חמר דצד יצב מחון למחנה מושצו מחון למחנה ישראל לכך חמר והוצא אל הכהן והוא צח ע"כ והוא קוסי הצנה וי"ל היות כי נגעי צחים חו צגדים ח"א לחלות דרך הטצע וכ"כ הרמב"ם סוף ס' עומלת לרעת חז"ל וענין סיני הצגדים חו הצחים קרוי לרעת חו חסיני חמר צצגדים וצחים שקראתו התורה לרעת צשותפות חס חיו מונהגו של עולם חלל חות ופלח הי' צישראל להזהירן מלשון חרע ע"ש שהארץ צמוקר השכל ופלח ועיי' צחוס' דה ד' צ' ע"צ חמר שחצו חילפי' מנגע לחליתן צחר חזקה חפי' היכי לחיתרע לצקוק מלח דמחמלין חלם הנכנס בחוך ימי הסגר הצית חף שחליהו צקוק השצווע חקר וחמלי לח כימח העמוד גצח על חזקתו והנגע הרי חקר לסכך כעו גצי וקום וחירלו דצרי מקום חסל וחמלי חלל צנגע רגילות להחחקר צצח חחת עכ"ל והרצ חפס לצ' ז"ל ס' ג' חום על צצריהם עוצח צחמח חקר דצריהם נגד חום והשכל סנגע גדול יחחקר צצח חחת והארץ לצח דצריהם ולצקוק חיה צל"ע ולדידי לק"ו כי כבר כתצ החחרי צחחמר ח' ס' פ' כי חיווס חקר החחלחו מהצורח הוא קס שחחום וחמר צו הי' ויהי' בצריחת עולם וכ"כ החחקרים חותים חצרי עמינו שכל ענין טצעי לא ישחנה רק צהדרנה מוע מוע חלל ענין נסי' חל שחחום ומחחקר שחחום ומעשה מה ישו ומה נעמו דצרי חחוס' שחצו צחחח רגילות להחחקר צצח חחת כיון שעיניי נגעי צחים הוא מעיניי נסי' חות ופלח מחחקר צפתחום ודע כי נגעי צחים ונגעי צצגדים ונגעי חלם הם שלשה חלוקים זה מזה כי נגעי חלם אפשר לחלוחן דצד הטצע שצח מקלקול לחותיו ונגעי צחים אי אפשר לחלוחן כלל דצד הטצע ונגעי צגדים יוכל המחחקר לחלוחן קלח דצד הטצע לפי שהוא צח מוצע"ח כהלמר והעור והפשתן אשר גם הוא מלווה אשר יש צו הרכצה חלל הצחים שהם מחצנים ועפר יקוד פשוט אין לחלוחן חלל דצד הנסי' כ"כ חת"י ז"ל עש"ה חו לדעתי מה שחמר צנגעי צחים

פתח השער

צצית האקורים הי' אומר' לו צני' אדם למחר מוליחין אותו וסחנים לך
ומזון הרבה אומר להם בצקסה הוליחני היום ואיני מוצקס כלום ע"כ
ודצריהם לריכ' ציחור דאין המשל דומה למושל ויראה עפ"מ שהקשו
עוד אטו בצביל שלא יאמר אותו לדיק קיים השי"ת הצנחתו ולולי זה
לא הי' מ"ו עומד בהצנחתו אבל ידוע שמה שלא השלימו ישראל צומלים
השיעצוד עוד תשלום ד' מאות שנה כמו שאמר השי"ת לאלע"ה לפי
שקושי השיעצוד ורצוי הצנים השלים ואפשר לומר שזה כוונת הפסוק
ויאמון העם כי פקד ה' את צני' ישראל וכי ראה את עניי ויהי' פקד ומלשון
מקסר וכבר פירשו המפורשים שזה שנאמר לאלע"ה צין הצתרים ידוע
חדע ר"ל שתי ידיעות הא' עצדים וענו אותם ואז לא ילכרו להיות שם
כל הד' מאות שנה כי הקושי השיעצוד ישלים והצ' ארבע מאות שנה
ר"ל אם לא יהי' קושי השיעצוד יהי' מוכרחים להיות שם ד' מאות שנה
שלימות ולפ"ז מלד הדין הי' אפשר לומר דמקרא דרש לפכו דהך וילאו
צרכוס גדול קאי אהך דארבע מאות שנה ור"ל דווקא אם יהי' שם כל
הד' מאות שנה אבל אם לא אף שעינו אותם ולא יהי' ד' מאות שנה
ילכו כאשר צאו ולכן אומר השי"ת אלעפ"י שמולה"ד לא הייתי מוחיב לקיים
וילאו צרכוס גדול אך פן יתרעם אותו לדיק ויאמר מוטב הי' להם שיהי'
שם כל הד' מאות שנה וילאו צרכוס גדול לזאת ציקס השי"ת שישאלו
והשתחא שפיר המשל דומה למושל שיותר טוב להם שישאלו ערס הזמן
צלתי רכוס ומשיגאלו אח"כ עם רכוס ועוד אפ"ל לפי פשוטו ציטוב הלשון
שלא יאמר דמשמע צלל"ה לא הי' נוקיים הצנחתו לפי מה שאמז"ל
שהרכוס ההוא קצלו שכר העבודה וא"כ דכל שלא השלים הזמן לא הי'
יכולין הישראל לתצוה כלום ואף דקי"ל דפועל יכול לחזור צחלי היום
זהי' דווקא מגאולת מלכים ואילך כי לי צני' ישראל עצדים וצפרט לפי
דצרי העשרה מאמרות שצומלים הי' להם שיעצוד הגוף צדאי לא הי'
יכולים לחזור זה ככון מאד:

וְהַיְצִיּוֹת ד' אֵלֶיךָ וּנְסוּבָה חֲדָשׁ יוֹמִיו כַּקֶּדֶם י"ל עַם שְׁפָרְסָתִי צִקְהִלָּה ז'
 חַת הַכֹּל רִאִיתִי צִיּוֹי הַצִּלִּי יֵשׁ לְדִיק אֲוֹצֵד צִלְדָּקוֹ וְיֵשׁ רָשָׁע וּמֵאֲרִיךְ
 צִרְשָׁעוֹ כו' עַמּוּ"שׁ צִנְפוּלוֹת יִהְיֶה עַל פֶּסֶק כָּל פֶּעַל ה' לְמוֹעֲנָהּ וְגַם
 רָשָׁע לְיוֹם רָעָה שֶׁהִרְשָׁע יֵשׁ צוֹ מֵהַלְכוּךָ לְיוֹם רָעָה לֹא אֲכַסּוֹר דִּרְאָ
 וְהַקֶּצֶה וְיֵעִי צִרְשָׁעִים וּנְגִדוּ הֵם כּוֹלֵם לְדִיקִים וְעַד"ז אֲמַר אֲלֵעֵ"ה הֶאֱלֵף
 חֲסִפָּה לְדִיק עִם רָשָׁע כֹּאשֶׁר רִאִיתִי צָסֵם חֲכָם סִפְרֵדִי עַל וְיִשְׁאֵר אֵלךְ נַח
 כִּי נַח לְדִיק חֲמִים הִי' צְדוּרוֹתָיו וְיֵשׁ דּוֹרֶשֶׁן אֲוֹתוֹ לִגְבֹּאִי שָׂרָק כִּגֵּד דּוֹרוֹ
 הִי' לְדִיק וּלְכֵן צִמְצוֹל סִנְאִצֵּד כָּל דּוֹרוֹ וְלֹא נִשְׁאֵר רַק נַח צִלָּא חוֹאֵר לְדִיק
 וּ"שׁ אֵלף חֲסִפָּה לְדִיק עִם רָשָׁע כ"ל אֲפִי' לְדִיק שְׂאִינִי לְדִיק גִּמּוֹר רַק כִּגֵּד
 הִרְשָׁע צִאֲוֹן שֶׁהַקֶּצֶה וּמֵאֲרִיךְ יוֹמִי הִרְשָׁע יוֹתֵר מִכְּדִי חִיו לְהִגֵּן עַל הַדּוֹר
 שֶׁצִּעֲרָפוּ הֵם לְדִיקִים וּ"שׁ יֵשׁ רָשָׁע וּמֵאֲרִיךְ צִרְשָׁעוֹ וְגַם לְהַפֵּךְ וּלְיָבוֹ
 צִצְרֵי חַז"ל גְּצִי אֲלִישָׁע דֶּה־לְדִיק ג"כ לְפַעֲמַיִם מַעֲוֹרֵר דִּין שֶׁצִּעֲרָכוּ הֵם
 רָשָׁעִים וּמַפְכִּי רָעָה נֶאֱסָף הַלְדִיק צִאֲוֹן שֶׁלְפַעֲמַיִם הַקֶּצֶה מִסְלָקוֹ
 קוֹדֵם זְמַנּוֹ סִלָּא יַעֲוֹרֵר ח"ו דִּין עַל הָעוֹלָם וּ"שׁ יֵשׁ לְדִיק אֲוֹצֵד צִלְדָּקוֹ וְהַנֶּחֱ
 עַם"י אֲוֹן הַכ"ל צִאֲוֹת כַּפֵּס הִרְשָׁע מוֹת חַמוּת אֵלךְ הַקֶּצֶה הַמֵּאֲרִיךְ יוֹמִי
 יוֹתֵר מִכְּדִי ח' עַל אֲוֹן הַכ"ל וּלְכֵן כִּשְׁיִשׁוֹב חַיּוּת מוֹת יִפּוֹל עֲלָיו וּלְכֵן
 אֲמַר הַיְצִיּוֹת ה' אֵלֶיךָ וּנְסוּבָה וְאֵפ"ה חֲדָשׁ יוֹמִיו כַּקֶּדֶם וְדו"ק:

וַיֹּאמֶר אֵלַי בֵּן אָדָם הַחַיִּיכָה הַעֲלֹמוֹת הָאֵלֶּה וְאֹמַר ה' אֱלֹקִים אֲחַם
 יַדְעָה (יִחְזָקָל ל"ז) וְהוּא פֶלֶא דְלִין הַתְּשׁוּבָה וְעַיֵן הַשְּׂאֵלָה וִירְאָה לִי
 עַפְיָנוּ דְלֹאֲרִי בְּקִנְהֵדְרִין ד'ל שְׂאֵלוֹ רוּוּיִים אֶחָ ר"י בֵּן חֲנַנִי וְחֵין שְׁהַקְצָה
 וַחֲמִי וַחֲמִים וִידַע עֲתִידוֹת אֹמַר לְהַם תְּחַוִּיאוּ וְהַמְּקַרְא הַזֶּה הֵנָּה שׁוֹכֵב
 עִם אֲצוּחִיק וְקַם הָעַם הַזֶּה וְהִנֵּה וְלִמְעַל וְקַם הָעַם הַזֶּה וְהִנֵּה אֹמַר לְהוֹ
 נְקוּטָה וְהִנֵּה פֶלֶא בְּיָדֵיכֶם דִּידַע וְהִנֵּה עֲתִיד לְהִיט אִיתְמַר נְתִי אֹמַר ר'
 יוֹחָן אֹמַר רַשָּׁבִי וְחֵין שְׁהַקְצָה וַחֲמִי וַחֲמִים וִידַע עֲתִידוֹת שְׂכָאֹר הַקִּ
 שׁוֹכֵב עִם אֲצוּחִיק וְקַם הָעַם הַזֶּה וְהִנֵּה ע"כ וְרִאֲתִי בְּשֵׁם מוֹהֲרָאֲנָח
 לְהַכִּי שְׂאֵלוֹ לֹ עַל צ' דְּבָרִים הֵלְלוּ מִשּׁוֹם דְּנִרְאִים כְּתָרִי אֲסֻדְדִי לְפִי
 שְׂחִמִּית הַמְּחִים הוּא תְּשִׁלוֹם הַגְּמוּלָה וְהַגְּמוּלָה הוּא מַחְמַת הַצְּחִירָה וְהַצְּחִירָה
 וְהִידִיעָה קוֹתָרִים לְבִאֲרוֹרָה כּוּ"ט הַרְוּצָה וְלִפְיָי י"ל דְּהַקְצָה שְׂאֵל אֶחָ
 יִחְזָקָל אֶחָ מִמְּחִין בְּחַח"ה וְהוּא אֹמַר אֵלַי הַחַיִּיכָה הַעֲלֹמוֹת הָאֵלֶּה
 יִחְזָקָל הַשִּׁבְעוֹ בְּחִכְמָה אֶחָ יַדְעָה ר"ל שְׂאֵלִי מִמְּחִין אֲפִי הִידִיעָה שְׂאֵלָה
 יַדַע עֲתִידוֹת אֶחָ שְׂכָרָה כְּקוֹתָרִים לְבִאֲרוֹרָה:

וְלֹא לְחִיבָה לַעֲדֹק לְפִי דְּבָרֵי הַמֶּלֶךְ דְּלִפְי דְּהָכִי תִּרְתִּי קִתְּרִי אֲחֵדִי
שָׂאֵלוּ לוֹ אִ"כ מַאי הַסֵּב לְהֵם נִקְוֶה מֵיִסָּה פִּלְגָא צִדִּיקוֹ וְהִרִי עַל מַדָּא

בגבעה נראה לי צצית כי לאו נגע הוא אלא צציתוף הסם כמ"ס הרמב"ם
 שכתבתי. ואפשר שזוהי מ"ס במדרש חזית על פסוק וימותו גם שניהם
 ויחיהו. ור"י צר אצין ור"י צדא חתני דר' לוי לעולם אין צעל. הרמב"ם
 מנה צציתוף תחלה ואף צנגעים כן צתחלה הם צאים על ציתו חזר צו
 מועד. ואם לא צאים על הצגדים ואם לא צאין על גופו עכ"ל והדבר
 קטן צצורה הרי הקדר מונע להיפוך ועיי' צאגרת שמואל למח"ס ז"ל
 שכתב דבר נאות ולדרכי יאמר כי היקורים אשר יסלח שמו ית' עפ"י
 ת"ע על האדם נוחן לו על האדם לקבלם צאגרת בגורה אחרי ראותו
 ב"ש ית' מפץ צקורצתו וכאז חת צן ירלחו משה"כ היקורין אשר להם
 וצו צדק העצב הילה"ר מוקסקס צו לומר כי מוקרה ח' הוא ללדיק
 ולרבע ולא לחנם אמרה תורה ונחתי נגע לרעה צצית ארץ לחמתכם כי
 נאמת אחרי עין ראתה אשר שמו ית' יפרע לו לשעתו כמ"ס הבחרי ז"ל
 ומה נגעי אדם אשר יצו צדק העצב זה יצו צצצורת השמורה
 וזה יצוצ העלצות ולרת הלצ והרפואה העצב לזה הרחקת העלצות
 והרצות עיניים המושמחים והמרחיצים לעוה והקשה תה"ק שלא יתלה
 אדם בגעו צדק העצב לזה נחמכמה להקגירו וצד יסצ וצרים הללו
 גדיים לרפואה ואדרכה יחדשו הנגע וחדש וכאשר יראו שהגם טעשה
 צרים אלו שהם נגדיים לנגע אעפ"כ ע"י הרעור תסוצה נתרפא יע
 אונכה שלא צא לו הנגע עפ"י עצב אלא יד ה' ה' זאת וכ"כ האוה"ח
 ל רחוק מאמר המדרש והוצא כי היות שנגעי צתים ח"א לו צומה לחלות
 אך צדק העצב הוא צא מעלמו אל הכהן לצקס תורה מפיו וירפאו
 נפואת הנפש אך צנגעי אדם טעם לו צומה לחלות צדק העצב ע"כ
 מאמר והוצא צע"כ וקס"א מי מציאו מפיך מפרס והוא צא ר"ל טעשה
 לו עד סיוכרה לצו מאליו וקאמר למה מופכי שהכל צדלין מומו ורואה
 מציא להתרפאות צדק העצב שדבר זה מנגד להנגע וזה מאמר אהצי
 ותי מנגד נגעי יעמודו ר"ל מה טעומדין מרחוק הוא נגד נגעו ורואה
 מציא לו להתרפאות אלא ע"י הכהן דייקא שאמר לו צרים כצוים
 כמאמר חז"ל והוא ככון:

גדולה תפלה יוחר ונקרצנות שגאור למה לי רוצ זצחכים וכו' וכתב
 וצפצפכם כפיכם חעלים עיני וכו' (צרכות פ' אין עומדין) ומקשין
 מנ"ל דתפלה לצד עדיפא מהקרצנות דילמא קרא הכי קאמר דאפילו
 קרצנות ותפלה אינו רולה דודאי קרצנות ותפלה עדיף מתפלה לחודא
 ולדעתה עפ"ו דאמרי' עס לעולם יסדר אדם שצחו של מוקוס ואחר כך
 יתפלל וי"ל לפי שגאור"ל הוחפלל לריך שיתן לבו למעלה ועיניו למטה
 ומראה לפנ"ש כי התפלה חעפ"י שיראה מלסוכה שהוא על לרכי הגוף
 צוה"ל כולל זה גם לרכי הנשמה וכו"ס צס"ק צצרכה רפאיו י"ס לבוין
 על רפואת הנפש ע"ד שגאור דוד רפאה נפשי כי חטאתי לך יע"ס וכן
 צצרכה מחי' מתים כי נשעים צחייהם קרוי' מתים וי"ס רנו' לזה צורה
 חס' צוכה ר"א צו"ר פ' כלצים רלוך לידע כמו של תפלה חס' אינה
 עוסה כולה חלי' היא עוסה קין עומד על הצל אחי ופרגו וכו' נע וכד
 חסי' צארץ וכו' ויסב צארץ כד ע"ס ר"ל כשגאור הקצ"ה לקין נע וכד
 חסי' צארץ הי' כוונתו ג"כ על נפשו וכוו' שגאורה חציגיל לדוד ונפס
 חסי' יקלענה צחך כף הקלע וכאשר החודה הועיל עכ"פ לנפשו שגא'
 ויסב צארץ כד צארץ דייקא וכן כל אדם שמתפלל צכוונה אינה חוזרת
 יקס' ואם אינה עוסה למטה עוסה פרי למעלה ללורך נפשו חוונס
 ונענ' הנה אשר יזכו לתפלה צכוונה כי העצירות של אדם מעכב תפלתו
 וכל תפלה שאינה צכוונה אינה עולה למעלה וע"ד סכוחה צענן לך
 מעצור תפלה לזה אמרו חז"ל עלה עוצה שמוקדם שרולה לעמוד צתפלה
 יסדר שצחו של מוקוס חס' צלתי מתעכבת וכשהשער פתוח יעייף תפלתו
 ומתענת וכחן הוא חוונס גם חס' איננה צכוונה אינה דחית לגמרי חצל
 היא מונחת צקין זוית ואם יתפלל חס"כ צכוונה י"ס כח לפעולותה
 חף התפלה חצר הי' צלח כוונה חו' שגאור הכחוצ גצי קרצנות למה לי
 חצ צצחכים קעורת תועבה הוא לי חצל גצי תפלה לח' חמר חלח חעלים
 עיני מוכס חצל אינו דומה חותה חך מועלים עיניו עד אשר תוכסר ועדיין
 מחלת י"ס זה חו' אשר כיוונו זה חז"ל שגדולה תפלה מהקרצנו' מוקקרא
 הזה והוא ככוין:

אָר נאָ באַזירי העס וישאלו וכו' וגרסי' בצרכות אנורי ד' כ' ינאי אין
נא חלא לטון בקסה שלא יאמר אותו לדיק ועצדים וענו אותם קיים
נעם ואח"כ ילאו צרכות גדול לא קיים צעם ומעל לאדם פה' הצוץ

לא קשיא להו וכן ראיתי צמח מוהרי"ט שהקשה אם ועוד יש לדקדק תיבת צידיכי לבאורה ויותר ועוד שאר דקדוקים המורגש בכל דואה ויש ליישב עפ"י שאלה"ל דתיבת וקם הוא מהחומש פסוקים שאין לו הכרע חוכריי סרליתי בעשרה מאמרות להרו"ע שמוס"ה אין לו הכרע מפני שעל קושי' הרמז"ס דידיעה ובחירה תי' המוקצלי' סידיעתו של הקצ"ה אינה מוכרחת אללא דיבורו הוא אשר מוכרש כדבר האמור שהוא חומר ולא יעשה ודבר ולא יקיימנה הלכך אם הי' וקם הכרע למעלה לא הי' ראוי לתח"ה כי מה שתי' אדם אשר העדר הוא נחמדה הבחירה לפי שצמח צמח ראו לו לגמול הזה ואם הי' וקם הכרע למטה וקם העם הזה ונה לא הי' ראוי להסתרת פנים צומח שאמר והסתרת פני ומה כיון שהעם הם מוכרחים צומעיהם מפני דיבורו של הקצ"ה אללא אחרי שתיבת וקם אין לו הכרע חו"ל"ה כדבור אללא כמחשבה וידיעה ומחשבה של הקצ"ה אינה מוגדית להבחירה עכ"ל ולפ"ז שפיר קאמר להו ריב"ח דתרווייהו ומהאי קרא כי מוכרחת הוא דתיבת וקם אין לו הכרע וקאי למעלה ולמטה דוקא דאם הי' מוכרע ללך הא' אז הי' כדבורו ודיבורו של הקצ"ה מוכרש ולפי שאין מגלין רזין כאילו לאומות כשהשיבו רומיים לריב"ח ודילמא וקם העם הזה ונה השיב להם נקוט ויהי פלגא צדיכו ר"ל צדיכו נקוט ויהי פלגא אללא צדיכו כולו שמוע' ויכ' דע"כ וקם אין לו הכרע ומסו"ה שפיר קאמר תכ"ה וכו' ומיושב נמי דקדוק המהרש"א דאמאי קאמר פלגא צדיכן הו"ל לומר ויהי מלך ולפנו"ש ח"ש דצידן מלך וילתא דמלך מוכרעת לאידך דוק:

וזוה קשות ראיתי ואלאכי חלקים עולים וירדים צמחמא דהאי וילתא שאמרו חז"ל חשב לעשות עצירה ונאכנס ולא עשה לא מיענש ומדוע גברו חסדי הסי"ה דמחשבה טובה ונלך למעשה ואי צעיי כראה לי דהאי דינא הוא וזה יבואר דברי הספרי צפ' נטות על פסוק וד' יסלח לה כי הניח אללא אחת צומח הכחוצ מדבר באשה שכדרה צמח ושמוע בעלה והפך לה והיא לא ידעה ועברה על דברה זו הוא שלריכה כפרה ע"ס אשר הרגישו המפורשים הא' ומחשבה רעה אין הקצ"ה מלך למעשה ומשכ לעשות עצירה ונאכנס ולא עשה לא מיענש ומדוע לריכה סליחה ויראה עפ"י ששכינו צומח כלים פכ"ז עורות של צמח"צ ומחשבתו ומעמלתו ושל עזרן אין ומחשבתו ומעמלתו ופי' הרע"ז דעצדן עציד דמיוולך ומוכרן והלוקח יעשה מהם ומעלים ועדיין לא נגמרו מלחכתן לכך ע"כ ואיתא בעשרה מאמרות שצמח שישאל אומר נעשה ונשמוע נקשרו להקצ"ה בקשר של קיימא צמח קשרים וכשעובר ישראל פעם אחת הותר קשר ח' וכשעובר על עצירה זו פעם צ' הותר הקשר השני וזו שאמרו עבר אדם עצירה ושנה צה הותרה לו ר"ל שהותר לו הצ' קשרים ועצירה זו ע"ס שהאריך ולפ"ז י"ל דמחשבה רעה אין ומחשבתו ומעמלתו כי אינה משושה דעציד דמיוולך כיון שנקשר לעצרתו ית"ש אללא ומחשבה טובה הוא חשיבא ללא עציד דמיוולך עלה אללא צמחצ לחכול צמר חזיר והעלה צידו צמר טלה הנה ומחשבתו הרעה הזאת ויקרי ומחשבה ולא חיתרע ומקום דעציד דמיוולך דתרי חז' ללא מולך דהרי הי' קצר שהוא חזיר ואפי' חכלו והוא חילוק נכון וא"כ נוס"ה אשה זו לריכה כפרה דהרי גמרה ומחשבתה ועפ"י נראה לי הטעם דאמרי' צפ"ק דקדושין דף מ' דבעובר עצירה ושנה צה שוב אפי' ומחשבה רעה שיש לו הקצ"ה מלך למעשה דכיון דעבר ושנה צה נעשה לו כהיתר ופירש"י דאין חזרתו לש"ס אללא שלא הולך לה וקשיא לי שהרי חז"ל דאפי' משכ לעשות עצירה ונאכנס ולא עשה אין ומחשבה היא מלך למעשה והרי התם נמי לא הי' חזרתו לש"ס אללא לפנו"ש אחי שפיר דכיון דנעשה לו כהיתר חו ומחשבתו ומתקרי ומחשבה מקום ללא עציד דמיוולך עלה כיון שנעשה לו כהיתר ונוס"ה ג"כ איפכא צמח"ס דמחשבה רעה מלך למעשה ולא למחשבה טובה כו"ס התוס' קס דל"ט ומקום דצמחצ ילך לצ האדם רע ומעוררו אללא דצמחצ קבלת התורה וכו' ישראל להתקשר להש"י ולעצודתו ומש"כ שאר העומים הלכך לגבי דידהו אדרבה ומחשבה רעה לא עצידא דמיוולך ומחשבה טובה עציד דמיוולך והוא נכון:

וזוה טעם ודעת לודני כי צמחתיך האמנתי להיות שצבב המזמור הזה החפלה להצין כפלאות ותיבתו ומעמלתו המולה וזה פרשתי מה שאמר אורך ציוסר לצב צלמדי ונשפטי לדקדק את חוקיך אשמוע אל תעצבי עד אוד היות שהפועל היודע תכלית ומה שהוא פועל הוא עושה פעולתו ריזות ובסלימות יותר ומה שהוא פועל ומה שאינו יודע תכלית פעולתו

והתועלת אשר זה ולכן מדקדק חרופאים בסיוכל להודיע לחולה קצת רפואתו וידעוהו שאי ישי' חסר מאוד צמחית סרפואת ולקבל כל חסות צמח וצומח לא יפיל דבר מדברי חרופא ולכן מהראוי הי' שיחפצו מעמי המולות ואז נקל ישי' לעשותם צמחיה וצמחיה וצמחיה גומה אללא לפי שצבב כחגלה מעמי שתי מולות וכבשל צהם גדול עולם שלמה המוע"ה צמחתי אני ארצה ולא אקור ויהי לעת זקנתו ונשיו סמו חת לצבו וכו' וזה יס' לי לפרש תכלתי עדותך לעולם כי משון לצי סמוה נעמי' לצי לעשות חוקיך לעולם עקב כי עדות הם מולות שיש צמח צמח צמחיתן ואמר זה המולות תכלתי לעולם כי משון לצי סמוה כיון שידע אני שיש צה טעם אללא נעמי' לצי לעשות חוקיך סמוה המולות אשר נעמס נעלם ומאמר נעמי' ג"כ לצי לעשותם צמחיה כמו העדות אך צקושי מאוד ויהי' עקב מלשון ואחת תסופנו עקב ולהיות כן הדרכ הפון סראוי ללדס לחפש טעמי כל המולות כפי שכלו ויכלתו לעשותם צמחיה ובצמחיה אללא לעולם שזיהי הטעם אשר מלא לא יחשוב כי אין זולתו טעם צמחיה הזאת כי זה ישי' סידה ח"ו להיות נכשל ע"ד שכל שלמה המוע"ה אך לעולם יקיימנה כאילו היתה חוק וכלתי נודע לו טעמו ח"ש אורך ציוסר לצב צלמדי ומשפטי לדקדק כשאני יודע ומשפטי המולות טעמיתן אללא מפני זה לא אטהר בגלי מדרכך אללא את חוקיך אשמוע ובגדר חוקים ישי' אללא וזה אללא כוונת הספוק דרך אמונה צמחתי ומשפטי סויתי ר"ל אפי' מה שסוד דרך אמונה ויהי' סוין אלי צעך ומשפטיך אשר השכלל ומייצין וזה אשר ציקש דוד המוע"ה להשכיל ולחצין טעמי המולות אך על כל זאת ישי' צדק אמונה ח"ש כי צמחתיך האמנתי ודוק:

וזלם ד' פעלך ויהי ומסוכרתך שלמה ונעם ד' אשר צאת לחקות. מדרכ ח"ר ססא אשר צאת לחקות תחת כנפי וכבר תמנה והרעישו צה רוב המצרים דמאי הוסיק ר' ססא על הקרא ול"כ דהאמת הוא דלמוד מהקמון ח"ר אצין שמועו שיש כנפים לארץ ויש כנפים לשמוע וכו' וכמה גדול כוון של גומלי חסדים שאין חסין לא כלל כנפי השמוע ולא כלל כנפי הארץ אללא כלל ניי שאמר ויהי' העולם שנאמר ויהי' יקר חסדך חלקים כלל כנפיך יחסין ולפ"ז פירש ר"ה דמאמר צומח לרות לא הי' צלשון תפלה אללא דרך צמחה יסלם ה' פעלך ויהי ומסוכרתך שלמה אשר צאת לחקות תחת כנפי ולא תחת כנפי שלוחי וכמו שאמר סוגד לי הסקד אשר נעמי' את חמותך ואפסר דל"ל דא"ר אצין וכו' וזה צרור לדעתי העני':

כל השומר שבת כהלכתו אפי' עני' כדור חרש ומולין לו שנאמר שומר שבת ומללו וכו' וההרגש מצואר אטו עני' של דור חרש גרוע ומשאר עני' ומאי אפי' וי"ל עפ"י שצמחתי צומח"א צומשעים ששת ימים תעשה מעשך וציום השציעי וכו' ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו וסם אקים אחרים לא תזכירו ולא ישמוע על פיד וציאור הספוק לפנו"ש המפורשים צמחם השמיעה שהוא כטעם השבת להורות על חידוש העולם כי הוא האות והמופת היותר צרור והוראה עליונה כי צעת יפס האדם ומלכתו אין דבר עושה את עלמו ק"ו צ"צ של ק"ו צצריאת העולם והכלי יקר עומד צזה תרתי למה לי ויראה לי עפ"י שכתוב הכרזי צומח שהציא ראי' לסחור כת האפקורקים צענין חידוש העולם וההגללים שיש לכ"א מהלך יותר ארוך או קלר עד"מ השמוע סוצב פעם אחת צמח והלצמס פ"א צמודס וכשתאמר שהשמוע עשה הקפות עד היום צלתי תכלית וכן הלצנה והרי הלצנה ודאי עשה יותר הקפות שמים עשר פעמים והשמוע והוא מופת חותך להוסתכל צו יע"ס וע"כ ליתת התורה למוות ימים שהוא היקף היומי ולמוות שנים שהוא היקף השמוע שהוא יותר מפורסם צמחיות וערך רצ ציניהם סס"ה פעמים ומשני אלה מופת חותך שאין להרהר ח"ו ומחשבת פיגול שהעולם אינו מחדש וע"ז אמר ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו וסם אקים אחרים לא תזכירו ר"ל שני המולות הללו שבת ושמיטה לא תזכיר ולא ישמוע על פיד ח"ו סם אקים אחרים דיעות נפסדות אחרי ראותם שהשמוע והירח וההלבים תכלית והוא דבר נאות והנה אמרי' צמחתי יומא ומקום דבר דאמר כיון שעבר אדם עצירה ושנה צה נעשה לו כהיתר ומאחר דנעשה לו כהיתר אין ומספיקין צידו לעשות תשובה וא"כ נוס"ס אס העצירה למולה תמשכ לפי דמיונו המועטה דודאי כי אין ומספיקין צידו לעשות תשובה וידוע מה שכ' הרמז"ס צס' המורה שדור אכנס החמיל צע"ז הי' ליתן רוממות לאל שלא יתכן לצורח עולם שיסגיח על עולם הספל הזה ויהי' צעיקס עומל ואון לעבוד לכיבת כל הקיצות אללא אמרו כי עוצ ד' את הארץ ומקרו למערכת השמים

פתח הישער

כי העשירות הי' עליו למשא ולא פנה אל רשעים אך שם צד' מצטמו
 וזו חמורו ואזרם כצד ואחר צכק וגו' ר"ל שם' עליו למשא גדול אך
 ויקרא צסם ה' ואח' הי' מצטמו וללוט הי' לאן וצקק ולא הי' עליו למשא
 ולא כן אלאע' שהעשירות הי' עליו למשא כצד כמו שאמרו חז"ל מרצה
 ככסים מרצה לאגם ומיקרי הזמן קוצצים יותר צציתו מצצית העני לצד
 צדצד ח' יס לו יחרון היות העני הרחמן חייזר חיות צעת רוחה חצירו
 צרעה צחוקר כל ואין יכול להוסיף לו אז יבאצ לצצו עד אין מרפא לא
 כן העשיר הרחמן הוא יוכל לרפאות באצ לצצו צחתו לו מצרכת ה' אשר
 צרכהו חז"ל אל ירע לצצך כי צגלל הדבר הזה יצרכך לזען חוכל הלילך
 מכלאצ לצך הרחום על העני ואם ירע לצצך צחתך לו ה"ז בצורה מהאצ
 ופוגע צהארי:

גבולה נפלאה להשצית חריצ ומתנקס הוא היל"ר הנוקית הורינו
 חז"ל צאמרים אס פגע צך מנוול זה ומשכהו לצחצח"ד אי חזיל מוטצ
 ואי לא לקרוא ק"ס ואי לא יזכר לו יום הנויתה יס לומר שכיורו צה
 חז"ל להסיר ולרמאות ג' חולאי קיצת המטא עפיו"ס צעוללת אפרים
 כי הראשון למטא הוא אשר חכם צעיו וחינו שומע לקול מוריו ומוכיחיו
 וע"ז רמז יסעי' הוי חכמים צעיהם. וסצ' קלות המטא צעיו וע"ז אמר
 הוי מושכי העון צחצלי שוא הג' חמודות העוה"ז ותאורו וע"ז אמר הוי
 בצורים לשפות יין עס"ה וזה שאמר הכי שלשה תרופות אס מטאו הוא
 נוחות שהוא חכם צעיו אמר ומשכהו לצחצח"ד כי שם יוצחן חכמותו כי
 החורה הוא כלילת צחינת החכמים דל"א צי' כולל צי' וכאשר עיניו יראו
 שהוא ריק וחורה ידע כאמרה כי צינת אדם לו רחוק ומתואר חכם ואם
 חטאו הוא מוקלות המטא צעיו יקרא ק"ס דכחצ צי' וסרתם ועצרתם
 ופי' רש"י וסרתם לפרוש מהחורה ומחילא ועצרתם אקים אחרים יע"ס
 והוא עפיו"ס רש"י צפ' צחוקתי על פסוק ואם לא תשומע שפירש שם ז'
 מיני עצירות הקל הקל תחלה הראשון שצכולס פירש מדצרי הורה והאחרון
 ע"ז יע"ס חז"ל כאן וסרתם ועצרתם ויראה צעיו שצך הוא דרכו היום
 אומר לו עשה כך וכו'. ואם חטאו הוא נוחות חמודות העוה"ז ותאורו
 יזכר לו יום הנויתה היות שאלם מואס כי יחד חכמים יאצדו כקיל וצער
 יתמו ואין מולט יחלש כח תאורו ואעפ"כ יסען צהצל משהנת קנה רל"ן
 ויאמר רעה אליו לא יאונה ע"ב אמר יזכיר לו יום הנויתה שגם עליו יעצור
 כוס המר ועל שלש אלה יפקח עיניו וישמר מהלכדו והצן:

יוד אפשר לומר שצמרו צזה צהקדים וזה שאמרת על מה שאמרו חז"ל
 צריש נוס' צרכות שלש נשמות הוי הלילה נשמותה ראשונה חמור
 נוער שני' כלצים לוועקים שלשית תיכוס יונק נשדי אמו ואלשה נוספת
 עם צעלה ע"ד שכתבו הראשונים כי ימי האדם נחלק לג' חלקים עד
 שלשים הוא רודף אחר הערב ומשלשים עד חמשים אחר המועיל והוא
 אסיפת המזון והקריים ומחמשים ואילך אחר הטוב וזו נשמותה ראשונה
 חמור נוער כעצב החומר הנחתאזה אחר הערב. שני' כלצים לוועקים אשר
 לא ידעו שצעה. ושלשית יונק נשדי אמו לשצו לדצרי החורה שאין טוב
 הינונה ונאמר דד' ירווך צכל עת ואלשה מוספת עם צעלה כמו שכימו
 הראשונים לחומר צסם אשה והלורה צסם צעל והחומר הרע הוא כמו
 אשה המנאפת ואין רלונה לספר עם צעלה רק עם זרים ולכסויחלשה
 ומחלת לספר עם צעלה וצחצח"ד חז"ל כד חקרי' לגבצי נפשי' לשלמא
 נקיע וזה אשר כיוונו צה חז"ל צהני שלשה תרופות צציוי הראשונים
 יזכיר לו יום הנויתה ויחלש כח תאורו לרדוף אחר הערב וציוי השניים
 יקרא ק"ס דצעושין רלונן של נוקס מלחכתו נעשה ע"י אחרים וציוי
 הצקנה שרדוף אחר הטוב אין טוב חלל תורה ומשכהו לצחצח"ד והצן:
פלגי מים לצ מלך ציד ה' על כל אשר יספוך יעורו וציארו הראשונים שהמלך
 אין לו צחירה והטעם כי הש"י שומר הכלל ציותר והמלך צחמורו הי'
 יכול להוית עם רצ לפיכך שלל מומנו הש"י צחירתו וצזה פרשתי מאמר
 יוסף אל אחיו ועתה אל תיראו כי התחת אקים אחי ואחם חשצתם עלי
 רעה ואקים חשצה לטובה לזען עשו כיום הזה להחיות עם רצ כו'
 והדקדוקים צזה רצו עיי' צאלשין ולדרכיו יאמר כי צריות האחים
 שגדולת יוסף ותקפו יותר מן המלך וקראו לפניו צצרך דין אצא למלכא
 נחירא מומנו אמר להם אל תיראו כי התחת אקים אחי ר"ל שהצחירה
 כשלל מומני וצחירתי ציד אקים אחם חשצתם עלי לרעה גדולתי הזאת
 כי אוכל להנקם ומכס כל אשר אספוך אקים חשצה גדולתי לטובה לזען
 עשו כיום הזה להחיות עם רצ ואילו הי' הצחירה צדי אפי' הייתי
 מתנבא

וקס יתמו בדעתם זרלונס ועד"ז לדעת פ' המסוק אז חוכל לקרא צסם
 חז"ל צה צדך חולין לקרוא צסם ד' ולכן כל עצרתם לא הי'
 ק' ללנח ששמים וע"כ הי' להם עצרתם זה לפי דעיונם המועטה כהיתר
 ומה דק' מלוח וא"כ מי שצע"ז כדור חנוס ח"ו אז אין מוספיקין צידו
 לעשות חסודה כיון דנעשה כהיתר צעיו ולכן קמ"ל שמועלת שצת גדול
 הכ' ואפי' אס העצירה הזאת צאופן שהוא צעיו כהיתר אס שומר שצת
 כהלכתו מוחלין לו ומספיקין צידו לעשות חסודה ודוק:

רמזין דצרי חז"ל מ"ר פ' ראה אמר הקצ"ה לישראל כצורים אסם
 לרעתכם נחתי לכם את החורה לא נחתי לכם אלא לטובתכם שנאמר
 כי לקח טוב נתתי לכם אשר הוא מושלל וכי ס"ד כי ח"ו נתן לנו תורתנו
 הקדושה הנחמדה ונחצ ונפצ לרעה וי"ל לפי שהקושי עורף אף שהוא
 מנוכה הוא קי' לצעלי לורה לפי שמי שמושך אחר החומר אינינו עומד
 על דעת אחת והוא נוח להסתפות כמו החומר שהוא עלול הסתפות
 נפא"כ מי שרורו גוברת צו הוא עומד על דעתו צכל חוקק ועת כמו
 סלורה שהוא דצד קיים וכמו שאמרת על פסוק פ' עקצ ועלתם את
 ערלת לצצכם וערפתם לא חקשו עוד ומשומע שהונח לו צקושי העורף
 עד עתה אלא שלא יקשו עוד יותר וי"ל עפיו"ס צזהר על מה שאמר
 נעשה ילך כח אדרי צקרצו כי עם קשה עורף הוא ואמר שומע עען
 צזה עוד ונעלה להם לפי שהם קושי עורף אפי' כל הרמות שצעולם
 לא יזים ממוקומן ומדעתם ע"כ ולזה אמר וערפתם לא חקשו עוד ר"ל
 אינינו עוד מהלורך ונע"ה נשים דעתן קלות לפי שהם נועים יותר אל
 החומר ולפיכך נשלו הראשונים החומר אל האשה וזו שלא חמורו לרעתכם
 נחתי לכם החורה צצציל שאתם קשי עורף העומקתי עליכם כל החורה
 והמלכות כדרך שצעמיקין על מי שצקו רעים לטובתכם נחתי לכם שאלו
 נחתי לאומה אחת כצד החליפה עשרת מונים לא כן אתם קושי עורף
 וא"כ כל הרמות שצעולם אין מציין אחכם וזוהי כי לקח טוב נתתי לכם
 דייקא תורתי אל תעוצו מוצטחי צקושי עורף שלכם לצל תעוצו אותה
 כאשר עיניו רואות אס כי עצרו עלינו מה שצצר ויצוא יעקב שלם ודצד
 ח' מתורתינו הקדושה ח"ו לא נחצנלה:

צדדש חיות על פסוק הקד יספ רעיתי וגו' עניך יזים מה יונה שוגרת
 רוגליות הרצה וחרתה לשוכה כך ישראל הה"ד יחרדו כלפור מומלרים
 זה דור המדצדרכיונה מארץ אשר חלו עשרת השצעים חלו וחלו השצצתים
 על צחיהם עיי' צנות"כ שומפרש שוגרת רוגליות כלומר דורכת למרחוק
 נשוכה ול"כ לפרש עפ"י מ"ס צפרק לא יספור דציצוב הכרמים יונה
 מישט שייטי טוצא ואפי' מואס וי"ל לא יפרוש ואפי' יותר עיי' חוס'
 וברמים קקראו רוגלת כמו שצכינו צצילה ע"ז צרוגליות ומשיעצור הינונה
 ופי' חרמז"ס ז"ל עריס הוא גפן אדחת אשר נטעו קלירים צענפי האילנות
 וצצהה קומתה ונקרא צלשון ערצי עריס והורגליות הוא הגפנים אשר
 ס שטומות על הארץ והרגל מוגע צהם כמו הכרמים כולם וזה מאמר
 מתקן דצרי המדרש כי המלכות מושלו לכרמים צכום מוקומות:

צחן תחן לו ואל ירע לצצך צחתך לו כי צגלל הדצד הזה יצרכך ד' אקיק
 אפשר לפרש עפ"י שחמור מוכצו אצותי גכו לאחרים וכו"ס המפורשים
 מ"ס חת קדשו לו יהי' ואמרו על ח' ששאלו המלך על עשרו והסצי לו
 וכו' והיינו מה שנתתי לדקה כי זה שלי הוא וזו לזען יצרכך דייקא ויותר
 יס לומר צהקדים מה שאמרת לפרש צפ' לך ואזרם כצד מאמר צנוקה
 וכו' וילך למוקעיו ויקרא שם אצרם צסם ה' וגם ללוט ההולך וגו' הי'
 לאן וצקק ואזהלים וי"ל כי העושר הוא צחנות נשא על צעליו ופיזר
 נשקו ומה שאין אדם נות ומלי תאורו צידו הוא נוחות קטנות האמונה
 וקולר הצטחון ויסם כקף וזה מצטמו ולגדול האמונה שהי' לו לאצרהם
 וצמורו חחוק הי' עליו העשירות למשא ומה שקיצל המותות צמולרים
 כצד פירשו ז"ל כדי להחזיק דיצורה שאמרה אחי הוא כמו שפרשתי וזה
 שאמר חמרי' כח אחותי את לזען ייטצ לי צעצורק ומיתה נפשי צגללך
 ופירש"י ייטצ לי יתנו לי נחתות והדצד תמוה כצד עמודו המפורשים צזה
 אצל כראה שאלע"ה הי' נחירא שתיקף צצואס על האכסנאי ערס יכנסו
 עומה צצצרים צינו שאצרהם הוא צעלה ויהרגוהו ואם תפתח פיה לומר
 עליו אחי הוא יכירו צערמותה כי מה לה להתחיל צצד זה אשר לא
 שאלה אדם ע"כ למדה שחמור אחי הוא לזען ייטצ לי צעצורה ולחוס
 עליו ליתן לו נחתות צצציל כצודה וכן תאמר זה אחי חוסק עליו לחון
 אותו צחיה נחתה אצל ח"ו לומר שא"ל עשה זאת לחסוק הון על ידה

פתח השער

יקח צו וכן לעתיד לצוא ונלחם הארץ דעה החלצ ימי' טעק סוף דרך
ושל כי מחמת דיעות החורה והחכמה האומית אשר יקנה האדם בנפשו
יהי' נפש ישראל מנחם צדקים האיקורין ויכירו אותם צדיקים והתקרבותם
שוב ונלחם מקרא מפורש צמחלי כ"ג שמוע אחת בני וחכם ואשר צדק
לצד ופי' רש"י מאחר שתחכם תוכל ללכת בדרכי לצד כי לצד חכם לא
ישלך לעצירה עכ"ל והן הדברים שצארת כי הנפש המושכלת ירגיש
מיד צעניי אכילת איסור צדיקים והתקרבותם ור"ס דהמע"ה פלום רב
לאחצי תורתך ואין למו מכשול כי הקצ"ה אין מציא תקלה ע"י וכמו
שצארת:

תרתי צלצי להצין דברי הרמז"ס צפ"ט מה' מלכים שכתב ח"ל על שם
דברים כו' ועקב הוסיף גיד הכנה והקשה הלח"מ דצפרק ג"ה אמרו
טהב צנהורה ואינו טהב צנומה ר"י אומר טהב צנומה אר"י והלא
מצינו יעקב נאמר ג"ה אמרו לו וקייני נאמר חלל שכתב במקומו וכוון
דקיי"ל בוותיהו דרצון דאין טהב צנומה ע"כ קיי"ל דמקייני נאמר
ולא לצני נח והכונה צל"ע וצאמת טהב לכאורה קושי' חמורה אמנם
אני אומר שלא עיין הלח"מ בהפירות המסכיות אשר לו ואילו הי' עיין לא
הי' מקשה זאת ואעתיק קלח מלשון לפי שהרמז"ס ז"ל משצו שם לעיקר
גדול ואילו דבריו ושים עייך על עיקר הגדול הכתב צנומה זאת שמוע
מקייני נאמר שאלה הראת לדעת שכל מה שאנו מרחיקים או עושים
היום אין לנו עושים אלא צמלות הקצ"ה על ידי משה רבינו ע"ה לא
שהקצ"ה אמר זה לפני הנביאים שלפניו כגון מה שאין לנו אוכלים אמה"ח
אין מופני שהקצ"ה אסרו לצני נח אלא לפי שמועה אסרה עלינו צמה
שליה צסיני שיתקיים איסור אמה"ח וכוונתו אין לנו מלים מופני שאברהם
אצינו ע"ה וכל עלמו אלא שהקצ"ה ליה לנו ע"י משה רבינו שמוע כוון
שמוע ח"א ע"ה וכן ג"ה אין לנו הולכים אחר איסור יעקב אצינו אלא
אחר מלות משה רבינו ע"ה הלא תראה מ"ס תרי"ג מלות נאמר למשה
צסיני וכל אלו מכלל המלות עכ"ל והאמת שעיקר נחמד הוא ראוי לנו
שמועו והנך רואה דלכ"ז אפי' לרצון נאמר ליעקב ג"ה אלא דהכי
קאמרי לר"י דזה שאלה מוכיח דטהב צנהמה עומה מדחז' דטהב צצני
יעקב ועדיין לא נאמר להם וא"כ איך יהי' מותר עכשיו אותו איסור
צנהמה עומה לאו הוכחה הוא לפי שאין לנו מקיינין המלות כוון
שנאמרו לאצותינו קודם וחתן תורה ואילו לא הי' ליה משה רבינו על
ג"ה לא הי' נאמר כלל ומשה רבינו לא ליה אותנו אלא על צהמה טהור
ולא על צהמה עומה ואם שלצני יעקב נאמר גם צנהמה עומה אין
לנו משגיחין צה והוא כוון וצניי נראה להציא ראי' לדבריו מהא דמזמין
לישראל על צני מעים ולא לככרי דלדיהו צמיתה חליא מילתא ולדין
צמיתה חלי' מילתא ואפי' מאן דפליג התם לא פליג אלא משום
איכא מידי אצל לא משום דקודם וחתן תורה הרי נאמר לצ"כ כוון על
צני מעים והאיך הותר עכשיו לישראל לאחר וחתן תורה והתורה לא
יתנה להקל אצל לפי ס' הרמז"ס כיחא לפי שאין לנו אוסרין אמה"ח
אלא צצני שליח עלינו משה רבינו ע"ה והוא לא ליהוה על צני מעים
והוא ראי' נכונה אלא שקשה לי לפי האי פירושא מהאי צרייתא המוציא
שם ד' ק"צ תניא אמרו לר"י וכי נאמר ע"כ לא יאכלו צני יעקב אלא
צני ישראל ולא נקראו צני ישראל אלא עד סיני אלמא דלרצון לא נאמר
ג"ה לצני יעקב ונראה לפרש משום דר"י קוצר דמשה לא ליה על ג"ה
והא דישאל אקורין צג"ה הוא מחמת יעקב ומש"ה קוצר דטהב צנומה
ורצון צצני דמשה הוא דאמר עלייהו חת המקרא שצורה צסיני נאמר
למשה רבינו ע"ה ולעולם דליעקב נמי נאמר אלא דע"כ זה המקרא לרצון
צסיני נאמר דלכ"כ מנח לאו דאמר משה ג"ה כלל ודוק אמנם עדיין יש
להקשות מריש פ' ג"ה דקאמרי התם טבוח טבח והבן עול ג"ה צפניהם
כו"ד דג"ה נאמר לצני נח אלמא דאיכא מ"ד דלא נאמר לצני נח והרי
אפי' לרצון דפליגי עליהו דר"י נאמר לצני נח ואולי ידע הש"ס דאיכא
מ"ד דקוצר דג"ה לא נאמר לצני נח כלל אצל הני רצון דמחז' מלי
קצרי דנאמר גם לצני יעקב וכמו"ס הרמז"ס ז"ל סוף דבר צענין זה אני
נבון ול"ע כעת:

מחמת עומם צמחים גדולים לא הייתי עושה זאת ומי יחפץ צרוצ ארצו
אצל הצמירה כשלל ממני והוא צידו של הש"י המכלכל לכל חי:

צופה רשע ללדיק ונצקס להמיתו ה' לא יעצנו צידו ולא ירשינו צהשפטו
יראה עפ"ס צם' מעשה ה' צמעסה אצות צו"ס דהמע"ה קמוך לצו
לא ירא עד אשר יראה צלריו כי ר"ל צעת שיראה נקמה צלריו יכנס צו
יראה קלח מופני שנועם אחר על ידו ולכן הצניח שמו ית' לאברהם אל
תירא אנכי וגו' לך שכרך הרבה ואוד כי הצנחה זו טובה יותר משהצניחו
סיפול סוכאיו לפניו וזו שאמר גם כאן ה' לא יעצנו צידו ויהי' וגו' צעדו
ולא ירשינו צהשפטו כי מי שנועם חצירו על ידו אין מוכניסין אותו
צומחיתו של הקצ"ה:

קיים אברהם אצינו כל החורה כולה ואפי' עירובי תצטילין והמפורשים
כבר הרגישו מדוע לא וול עלמו עד שכלטווה ועיי' ציפ"ח שהאריך
צתי' סוכים וצניותי לק"ו דהא קיי"ל דמילה צגוי פקולה וכמו שמוע
צפ"צ דע"ז ואלה את צריתי שמוע או המול ימול ואפי' גוי הכימול
פקול למול וקודם שכלטווה הי' דינו כצן נח שאינו מילה על המילה ולא
הי' מועיל מעשהו כלום ומש"כ אחר שכלטווה הי' אז דינו כישראל ערל
שמוע אחי מחמת מילה שרשאי למול וכדאיתא צטור וס"ע יו"ד ק' רס"ד
זה צדור:

ראוי אומר גדולה תשובה שצצני יחיד שעשה תשובה מוחלין לכל
העולם כולו שנאמר ארפא משובתם אברהם נדבה כי שצ אפי' ממו
מהם לא נאמר אלא ממו (יומא ד' פ"א ע"ז) ויראה הטעם עפ"י
צח"מ ס' ע"ז דשני לוי' שהם ערצים קבלנים ומחל המילה לא' מהם כל
החזו מחול וגם לחצירו אינו יכול לתצוה וכל ישראל ערצים זה צה כדוד
ומסתברא לי שהם ערצים קבלנים דהא הש"י יכול להשתלם מכל אור"ח
מהן והתשובה עיקרה ע"י פיוס להש"י ולכ"ע מחול לכל:

זלום רב לאחצי תורתך ואין למו מכשול עפ"י דאמרי' צקידותין ד' ד
ל"א ושמותם קס הם משל לאצ שהכה צנו מכה רבה וכו' והקשה הרי"ק
מה המכה הרבה צהנמשל ותו מה דקאמר חכל מה שהנחתך כו' כאילו
ח"ו כבר הותרה הרלועה והאמת שקושי' ראשונה ואחרונה הוא יותר
חמורה ואדרבה אח"ל כל הלמוד ואינו מקיים כוח לו שלא נברא והיינו
דקדורו לנו חכמי כה"ג צהצה רבה ללמוד וללמוד לשמוע ולעשות ולא קאמר
ולשמוע ולעשות ללמוד וללמוד אפי' חלי צקשה ליכא ואדרבה מגרע גרע
כו"ס חז"ל ת"ח טבגות כדונות וקאמרי צחר הכי יחד לצצניו לאצה
וליראה שמוך ולא כצו לעולם ועד כי אורייתא ופקודי דלא דחילו
ורחינא לא פרה לעילא כוון שמוע צוהר כמה פעמים ואפשר שיעקוב
אדם כל ימיו צחורה ומלות וצוואו לעלמא דקשוע לא ימלא צידו מחמיה
כשאין צהו אצה ויראה ואין לו צושה גדולה וזו אכן אח"ל לעתיד
לצוא כאשר יראה האדם לאכול חלב תקרא חלב אחי לא חגע צי וי"ל
שהוא עפ"י מ"ס הר"ן דרשותיו ז"ל כי קס המות מהנמוע שיהי' ריחו
ועעמו וקצתו נאה לגוף וכל מה שימלא שיהי' ערצ צעעמו נאות צריחו
ח"א שיהי' מכלל קמי המות ע"ס צדורש ח' ואומר אני שכשם שקס המות
צלתי נאות אל הגוף כן גם העצירה אשר הוא קס המות להנפש צלתי
נאות אל הנפש ונפשו של אדם הנלצצ קלה צהם וזו שמוע השתא
צהמתן של לדיקים אין הקצ"ה מציא תקלה ע"י לדיקים עלמן לא כ"ס
ואמרו צאצות דרצי נתן פ"א מעשה דר"ע כשהלך לארץ איכולי קורנל
חלל שלטון אחד ושגר לו שתי נשים יפות רחלום וקכום וקשטום ככלות
מתים והי' מחתפלין עליו כל הלילה זאת אומרת חזר חללי והי' יושב
ציניהם ומרקק ולא פנה אליהם הלכו להם והקצילו פני השלטון ואמרו
סוה לנו המות ומסתחינו להאיש הלזה שלח וקרא לו אומר לו מפני מה
לא עשית עם הנשים הללו כדרך צצני אדם עושים לנשים לא יפות המה
לא צנות אדם כמותך הם מי שצבר אומך לא צבר אומן אומר לו מה
אעשה ריחן צא עלי מצטר כצילות וטריפות וסרלים ע"כ ואין זכות
למעלה זו רק עסק החורה שהיא מנינה ומלילה והנה הילה"ר הוא מכה
רבה צאמת אצל החורה הוא התצלן ולכן אומר אכול מה שהנאך כו'
ר"ל שמה שנפשו נאות לו יוכל לאכול כי צצני איסור ע"י החורה נפשו

✕

דע שיש לי בזה מקום עיון דצפ' מרובה קמיותי ר"ח לר"ה דאמר מודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור ונהאי מעשה דר"ג שקיימה את עין טובי עצדו והי' שונח שונחה גדולה ונלאו לר"י אמר לו אי אתה יודע שטובי

סי' א' סעי' א' וכן כל הקנסות שקנסו חכמים וכו' אין לזקן אחרות
 אלא מונחים והקמחים שצ"י. וכו' היות כי ענין
 הדין בקנס דייני' רבו פירות' והמחזרים לא דיצרו צוה אולי הוא
 מנסי שאין כפחותא כ"כ לדין שצבורותיו לית לן צ"ד קמחים ואני
 ראוי כי דיינים שניין לא מן לא צבורה אכפין אחרתי לצאח. גרסי' צומס'
 צ"ק דף ע"ה אור רב מודה בקנס ואח"כ צאו עדים פטור שגמור אם
 הוציא תמלא אם הוציא צעדים תמלא צדיינין והאי מואשר ירשעוין אלקי'
 נסחא פרט למרשיע את עלמו חד למודה בקנס ואח"כ צאו עדים וחד
 למודה בקנס צלא עדי' ולכאורה נראה דהכי תרתי הודאות צחלא מתקלא
 מתקלין אך צאמת הפרט רב ציינים כי המודה בקנס צלא עדים צכל
 גומא מיעטר ולעולם אין משלם עפ"י עלמו אצל המודה בקנס ואח"כ
 צאו עדים לא מיעטר עד שישלמו צו ד' תנאים והכני מתחיל צציאורן:
 דתנאי האחד שיה' הודאתו צפני צע"ד דוקא זו ומחזר צצילהי
 הגזל קמא דף ק"ח ע"צ תצעהו שומר והודה וכו'
 צי' מיעטר הגב צהודאת השומר כלומר מי הוי השומר כצעלים ללחוי

[illegible]

ובזה נלענ"ד לייטן דזרי הרמז'ס שהביא ח"ו צאמוך זנוה שפניא הך צרייחא
דונקרו לשואל בחזקת חם וכו' ולא הביא אוקומתא דגמ' צדתפסי וכו'
וכבר השיג עליו הראצ"ד וה"ה הלץ צעדו דכיון דקימ"ל כר"ע דשותפי נינהו נסתח
סוגי' הגמ' ותמה הלח"מ דזה שייך רק לענין הקו' דמעריקה לי' לאגמא אזל מה
יענה לקו' הגמ' דהוי מודינא והוי מיפטור כיון דקימ"ל פ"נ קנסא ולענ"ד דהנה
לכאורה יש להבין דהא דפרקי' הש"ס ונימא לי' אי חם הוי מודינא ומיפטורא לפי
מה דקימי' דאף צפני צ"ד אין סולא פוטרת רק ע"י תציעת התוצע וא"כ מי פתי
יסור הנה שימצענו הנזק צצ"ד כדי שיפטור ובזולתי לא יצא הנזק לצ"ד אללא
צעדיו עמו ולא אפי' יודה סולם קבלות העדות נימא דרק נוסמת ציעתוסא הודה

תרומת דברי סימן א'

שנוי עזדי יולא לחירות ח"ל למה ח"ל שסמיית אח עינו ח"ל אין בדצריך כלום שכבר אין לך עדים עומא דאין לו עדים הא יש לו עדים חייב אלמא מודה צקנס ואח"כ צאו עדים חייב ומשכי לי ר"ה שאכיר"ג דשללא צ"ד הודה וכו' יעשה ולמה לי כל זאת והלא ר"ג מעלמו הודה שללא ע"י חציעת עזי עצדו כנראה מפשטות הענין וזירושלמי איתא שאלאו לר"י צוק וא"כ ליכא ר"ה דמשה קאמר ר"י דכבר אין לך עדים דאי ה' לו עדים חייב ומשום דאין הודאחו פוטרתו כיון דהודה שללא צפני צע"ד והודאח שללא צפני צע"ד אינה פוטרתו מקנס והוא קושי אלימאח

ודע

אפי' לרצנן דרשנא וכו' ח"ל לקמן ואין להשיב דע"פ ספיקא הוא שמא לא יח' נודע זה להניזק וה' חוצעו צ"ד מ"מ עדיין קשה לפמ"ש החוס' שם דצלא נודע לו שהוא מועד עד לאחר ציאה לצ"ד בטלה טענה זו אלא דמסקא אין לחייבו וא"כ הרי דעת מהרש"ם ומהרי"ן לצ' ורש"ם ומהר"י הלוי דצ"ס מוליחין ממון מיד המוזק והוא הערה עלומה. אמנם להל"ל י"ל דכיון דכתבתי דטעמא דצעי' הודאח צפני החוצע משום דלא שייך צקנס הודאח מתורת חיוז משום דאין חיוז צקנס עד שחייבה צ"ד וא"כ לפי המזכיר צראשונים שיטת הרמ"ה והראש"ד דצקנס דחלי נזק אי תפס לא מפקי' בהודאח צע"ד ואף לר' ישמעאל הוא כן כמזכיר צא"ס צ"ס הרמ"ה צדק מ' ומזכיר צא"ס לצ"ק דף ל"ג דהטעם דצקנס דח"ל החיוז הוא מיד צלי חיוז צ"ד יעשה ומשום דמסרהו ממון וא"כ ממילא צח"ל שייך הודאח מתורת חיוז וממילא הודאח שללא צפני החוצע לפטרו ושפיר פריך הגמ' אכן עדיין יש להצין דכיון דקיימ"ל כר"ע דשותפי נינהו ואינו יכול לסלקו צוזי רק יש לו חלק בגוף השור וא"כ האין שייך חיוז ומתנה כיון דהוא רק שומר ואין גוף השור שלו ואין כאן שייכות חיוז ומתנה וא"כ שוב לריך הודאח צפני החוצע וא"כ הדרא קושי' שלי לדוכאח מאי פריך הוי מודינא ומיפטרנא הא הניזק לא יתבענו עד שיציא עדין אכן הדבר נכון דהא כבר כ' החוס' שם והמפורשים דהגמ' ע"כ קאי לר' ישמעאל דאל"ה לא פריך דהוי מעריקנא לה לאגמא וא"כ לר"י כיון דצ"ח הוא ואין לו רק חיוז ממון אך שהתורה הראה לו מקום ומנה לגבות תוצו ועיין רש"י צ"ק ל"ג וא"כ שפיר שייך צ' תורת חיוז ומכאן הודאח שללא צפני החוצע ושפיר פריך הגמ' אצל הרמב"ם שפוסק כר"ע שוב לא קשה קושי' הס"ס וא"ש תירולו של ה"ה ודוק היטב בכל מ"ש צזה ועוד יש להאריך צזה ואכת"ק:

(ב) צמה שהעלה ח"ל לז"ל לתרץ הקו' מר"ג משום דהעצד תפוס צעלמו כבר כתבתי למעלה שיש לעורר צזה והוא דכיון דקיימ"ל דיוולא צראשי אצרים לריך גט שימכור וא"כ חזי' דלא מיקרי העצד תפוס וצפרט לשיטת רש"י ז"ל דמעוכב ג"ש אסור צשפחה וצזה אמרתי ליישצ קושי' הפנ"י שהקשה צהא דקאמר צצא קפחתינהו לכני דצי רצ והא ר"ג פוטר עלמו מכלום הוי והקשה דאמאי לא פריך מנוסח דצרייתא דקתני אין בדצריך כלום שכבר הודית אכן להל"ל יש לוואר דהנה לכאורה יש להצין מאי פריך מהך דר"ג דלמא עמא דרצ המנונא דצעי' מחייב עלמו צמיד משום דאל"ה אמרי' דהודאחו הוא רק דרך שיחה צעלמא וא"כ כ"ז צלא תפס כנגדו אצל חס כנגדו תפס איהך דרך להודות דרך שיחה וא"כ מאי פריך מר"ג אכן להל"ל ח"ס דכיון דקיימ"ל לריך גט שימכור לא מיקרי תפוס ככ"ל ולכן מנוף הצרייתא לא הוי מלי למיפק דדילמא אחי' כמ"ד אין לריך גט שימכור אצל מהא דפריך לרצ שפיר קמוחי צמנ"ל למיפק הא קתמא הצרייתא כהלכתא אחי' דלריך גט שימכור וק"ל וצריך אחר נראה לי צישוצ קושי' הפ"י דהנה לכאורה יש לרין לדעת רש"י צ"ד דס"ל ושחתה עד שימכורין לשחתה חס העדים לא ידעו חס כיון לשחתה והוא מודה שכיון לשחתה חס פטור מלד מודה צקנס אמנם לפמ"ש המשל"מ צפ' י"א מנה' אישות דציש עדים על גוף הדבר אף שאין עדים על כל פרכי הדברים שוב לא מיקרי מודה צקנס ואחריו נמשכו כל האחרונים וא"כ גם כאן כן הן אמת כי יש לפקפק צדין הנ"ל דצזה הוי עדות העדים חלי דצד דהא לא ראו כל מה שיכולים לראות ולריך להודאח הצע"ד [הן אמת דמחוס' גיטין דף ס"ג ע"צ נראה דזה לא מיקרי ח"ד שכחצו כיון דשליש נאמן לא מיקרי ח"ד יע"ש אצל מדצרי הראשונים נראה כמ"ס] אמנם נראה דכאן ח"ס דהא ראו כל מה שהי' יכולין לראות דאפשר זה חס כיון לשחתה לא נראה צפועל כלל רק צלב וגם דצרי המשל"מ יש ליישצ דכוונתו רק צכה"ג אכן לפ"ז כל שמודה שכיון לקמא את עין עצדו הוי כמו מחייב עלמו צמיד דאפשר כבר העידו עדים צצ"ד אחר על גוף הפלת שן רק לא ידעו חס כיון לשחתה ואף דאין מקצלין עדות שללא צפני צע"ד מ"מ צזה עדין דרופים לילך למדה"י מקצלין [ועוד נלענ"ד לולי דמקתפינא דצקנס צכל גוונא

והנראה צעיני צישוצ דבר זה ע"פי מ"ש הרצ צעל צמנ"ג צח"מ ס' ל"ז צצס מהר"ם חיון ז"ל דהמודה ששחרר עצדו אין לריך לוואר אחס עדי יע"ש וילא לו דבר זה מנה סכתצ הטור צקי' פ"א צצס צעה"ת דחס החוצע תפס ממון הכחצצ נגד מה שהוא מודה לו שוב אינו יכול לעשן משטה הייתי צך שהתפיקה עושה להודאחו הודאח גמורה ולפ"ז שפיר ה' מהני הודאח ר"ג אף שלא צפני עזי עצדו מואחר שהעצד תפוס מעלמו כמ"ס הרא"ש צקפ"ק דצ"ק (ב) ומכאן קויע גדולה לדצרי מהר"ם חיון ז"ל:

מקצלין שללא צפני צע"ד דמאח יודה ויפטר והוי כמו עדין דרופין לילך למדה"י ודוק כי יש לפקפק צזה] וא"כ שוב הוי מחייב עלמו בהודאחו ואף חס אכתי לא העידו מ"מ מיקרי מחייב עלמו מלד שמא יעידו צכה"ג כנ"ל דפשיטא דאין כוונת רצ מה' דהוא יודע צצירור שיפטר אף חס יעידו עדים אח"כ דא"כ אף הוא מחייב עלמו צקנס כיון שידוע שיש כאן עדים אלא ודאי כוונתו כיון שאין לו הפסד הוא מעיד על הספק וא"כ הרי כאן אפשר שיגיע לו הפסד חס יעידו עדים על גוף המעשה ולא ידעו חס כיון לשחתה ועיין שעה"מ צה' עצדים שכתב דצח"ל כיון דמהני תפיקה הוי מחייב עלמו שמא יתפוס יע"ש ואף שיוכל לשמור עלמו מן התפיקה מנ"ס צגוונא דהכא וא"כ לפ"ז לא פריך רצא מדי אכן צאמת שפיר פריך דמנ"ל להקשות על רצ הא קתמא הצרייתא אחי' כהלכתא דא"ל שיכוין לשחתה ואף דמקתמא רש"י לא פליג אצזה מ"מ דילמא ר' יהושע ס"ל כהלכתא ושפיר משיצ לו וא"כ לכך מצרייתא לא מלי למפקר דלמא ס"ל עד שיכוין לשחתה ושפיר הוי מחייב עלמו צמיד ודו"ק:

עוד יש לי ליישצ קושי' הפנ"י דדרך קרוב לזה והוא עפ"י שיטת הרש"א דצעד ח' צקנס והוא מודה חייב ולא מיקרי מרשיע את עלמו וא"כ לכאורה צכל קנס הוי מחייב עלמו מלד עדות כמ"ס וכדרך הנ"ל אכן זה אינו דאף חס יפטר הרי יח' מחייב ליצצצ נגד העד דלשיטת הרש"א פשיטא דחייב צצועה דהרי חס יודה יתחייב וא"כ הרי לא ישצצ לשקר וא"כ שפיר לא מחייב עלמו צמיד אכן לפ"ז מאי פריך רצא מעצד הא שם ליכא צצועה דאין כצצעיין על העצדים (וצפרט לשיטת הס"ך צקי' ז"ה דאף צן חורין צכלל זה יע"ש) וא"כ הוי שפיר מחייב עלמו צמיד אכן צאמת שפיר פריך רצא דמנ"ל למפקר על רצ דילמא אחי' הצרייתא כמ"ס דס"ל דנצצעיין על העצדים אצל על הצרייתא לא מלי להקשות דקתמא אחי' כהלכתא דאין כצצעיין על העצדים וצזה יש ליישצ שיטת הרמב"ם אך אין רלווי לזאת מן המכוון ודו"ק. נחזור לקושי' ח"ל ז"ל דמאי פריך מר"ג דהא שם ה' שללא צפני החוצע וה' נלענ"ד ציישוצו דכיון דהטעם הפשוט דלריך צפני החוצע דאל"ה אף אי ה' מודה צקנס חייב לא היינו מקצלין הודאחו כלל ולפ"ז לפי המזכיר צרמנ"ס ה' ח"צ דלענין איסור לא מהני טענת משסה או השצעה יע"ש וא"כ אילו ה' מודה צקנס חייב שפיר היינו מקצלין הודאחו דה' אסור לעצד צו עצדות הפך דשוי' אכפשי' חתיכא דאיסורא אלא דיש להתישצ צזה כיון דאינו חייב צקנס עד שיחייבהו צ"ד לא שייך זה ועדיין ז"ע אצל הומר נכון לענ"ד ציישוצ קושי' דכיון דקיימ"ל דלריך גט שימכור לק"מ והוא דצצלמא צצאח תציעה דרך צתציעה חליא מילתא ואם לא יראה החוצע לחוצעו אין לצ"ד שום עסק צו ולכן לריך צפני החוצע דווקא אצל כאן צעצד דעל הצ"ד להשתדל שיהן לו גט שימכור לחייבו צמנות וצפרט לשיטת רש"י דמעוכב ג"ש אסור צשפחה וא"כ לישא שפחה אינו יכול ולישא צ"ח ח"י והצ"ד צודאי כופין אותו לקיים מלות פו"ר ואף צזה"ז דעת הרמב"ם שמשמחין וא"כ גם צצ"ד חליא מילתא וכיון שהורה צפני צ"ד הוי הודאח גמורה ואף דכימא דצעי' תציעה זה לא שייך רק צצע"ד דחס לא תצע אינו צכלל חוצע אצל צצ"ד לא שייך זה וגם מה להם לידע והוא דבר אמיתי לפענ"ד דוגמא לזה מנא מצראר צראשונים וכן הוא דעת הרד"ז והמרש"ל דאף דקיימ"ל דאין מקצלין עדות שללא צפני צע"ד מ"מ צדצד לאפרכי מאיסורא כגון זנות מקצלין אף שללא צפני צע"ד דעל זה גם על הצ"ד הוי שם צעלי דין יעיין צשו"ת נוב"י צאה"ע ק"י ע"צ וצשו"ת צרית אצרהס ס' ז"ד יע"ש ודוק וצזה מיושצ קושי' הס"ך ציור"ד ס' רס"ז על הצ"ס דס"ל דצזה"ז דליכא צ"ד סמוכים מחייב בהודאח גרידא לענין תפיקה וחמה הס"ך ז"ל דא"כ מאי משיי' הס"ס ר"ג שללא צפני צ"ד הודה דא"כ יתחייב מלד הודאח צע"ד כמו צזה"ז ולפמ"ש ח"ס דהא שם ה' שללא צפני החוצע ולא מהני הודאח צע"ד כה"ג אף צממון אלא דחס ה' צפני הצ"ד הוי כמו צפני החוצע וכמ"ס אצל כיון דה' שללא צפני הצ"ד ממילא אין כאן הודאח כלל כיון שה' שללא צפני החוצע ודוק:

תרומת הכרי סימן א'

הארכתי עד כה לבאר דברי הרמב"ן ז"ל והוכחתי להציג עלות מרחוק ועדיין לצי מהסס צי וצי אשר דעתו רחבה יפרשנו כיד ס' המורה עליו ודוק היעצ:

התנאי השלישי שיה' הודלתו שליוה חכה לא מחמת ציעותה

לפיכך לה מדרגת' צהאי שמועתה דמורה ראה עדים ממשמשין וצאים ואמר גנבתי אצל לא נצחתי ונכרתי אינו משלם אלא קנן ראצ"ס אומר יצאו עדים ויעידו וקמוקי רצ להדא פלוגתייהו בהודאה דמחמת ציעותה דר' אצ"ס קוצר דכי אמר' מודה צקנס פטור דווקא צמורה מעלמו ולא מחמת ציעותה דעדים ואע"ג דאין קיי"ל כרצון דרצים כינהו ועוד דקתם מחתי' דשיליה סצעות אחי' כרצון וכן הציא הצ"י צקנס מ"כ צק"י ע"ט אפ"ה רצון גופייהו נמי חיישי להא וכל דמחמת ציעותה ל"ה הודאה ולא פליגו ארצ"ס אלא נקום דקצרי דהא ציעותה דעדים ל"ה ציעותה דעדים דגם רצון חיישי' לציעותה דהרי קומיית' התם תו צריית' וזו נוסחה היו שנים ומעידין אותו סגנצ וסכים ומעידין אותו סענצ ומכר הזונו עידי גניצה עדות סצנלה מוקלחם צנלם כולה הזונו העידי עניניה הוא משלם תשלומי כפל והן משלמין ג' לפי' וצ' לאיל משום קומכוס אמרו הן משלמין תשלומי כפל והוא משלם תשלומי' שלשה וכו' וקצעי לאוקומם פלוגתייהו דרצ' המונח וכגון דחתי צי תרי ואסקהדי צי' דגנצ ואמר להו גנבתי נצחתי ומכרתי ומיכו לא צפריכס ואייתי קסדי ואומנייהו. ובהודאה דעניניה קומפליגי דרצון סצרי לאע"ג דהודאה דגניצה מחמת עדים הוא דהודא דעניניה דמחמת הודאה הוא וקומכוס קוצר כיון דהודאה דגניצה לאו הודאה הוא דמחמת עדים הוא דהודא הודאה דעניניה לאו הודאה הוא כיון שאין מחייב עלמו צכלום ע"כ הרי כאן חיישי' לציעותה וסצרי דהודאה דגניצה כיון דמחמת העדים הודה לאו הודאה הוא וע"כ לריכ' אנו לחלק צין האי דראה עדים כי שם עדיין לא צאו העדים והוי כאילו הודה מעלמו ולא חיישי' דמחמת ציעותה הודה אצל הכא כצ' צאו העדים אף דאילגלי מילתא למפרע שעדי שקר הם אפ"ה כ"ז שלא יזומו ארתותי מירתות מנכהו עפי מנה שראו עדים ממשמשים וצאים אלמא דהא דציעותה מילתא הוא אלא דרצון סצרי דהא דראה עדים לאו ציעותה הוא ועפי"ז כראה לי לייצצ דברי הרמב"ן ז"ל צס' הזכות שכתב שם לענין מייגו צקנס דמחתי כגון שתפס צלא קסדי ואפי' אורי חידך לא מהכי הודלתו לפטור דמשום דתפס חידך הוא דהודה וכתב שם כלשון הזה וגדולה וזו אמרו שאני התם דמחמת ציעותה הודת וכן כתב הרב הנימוק"י דצרים הללו והי"ש"ס תוה וואוד על זה דחיד מציא ראי' מראצ"ס ואין קיי"ל כרצון יע"ס ולדידי כוונת הרמב"ן ז"ל אינה אלא להוכיח דציעותה מילתא הוא וע"ז קאמר וגדולה וזו אמרו שאני התם כו' אלמא דציעותה מילתא הוא ואע"ג דרצון פליגו עלי' דראצ"ס היינו צהאי דראה עדים דקצרי דלאו ציעותה הוא אצל צקידון הרמב"ן ז"ל שאידך תפס צלא קסדי ואי צעי מלי למימר כל כי האי ציעותה הוא אליצא דכ"ע וראיתי צק' סעה"מ צה' עצדים שמוע"ג"כ על דברי הנימוק"י בקושי' מהרש"ל וחי' להקושי' ההוא צמה שחילק דהא דלא חיישי' רצון להא דציעותה דוקא כשומייצ עלמו צקנן אצל כשאין מחייב עלמו צכלום גם רצון מודה דחיישי' לציעותה ולפי שהנימוק"י איירי שם דצרי שאין מחייב עלמו צקנן וכנ"ס שם ולפיכך כתב דהודאה דהוי מחמת ציעותה לאו הודאה הוא אליצא דכ"ע עכ"ל ואני אומר אם מלד עלמו הי' הסילוק זה ניתן לאמר מ"מ מחתך הסוגי' נקטר זה שהרי שם צס"ס צעי לאחויי סיעתה לרצ המונח מאלותה צריית' ראה עדים ממשמשים וצאים ואמר גנבתי אצל לא נצחתי ומכרתי אינו משלם אלא קנן למה לי' למחתי ואמר גנבתי אצל לא נצחתי ומכרתי כיחתי או גנבתי או נצחתי אלא קמ"ל טעמא דאמר גנבתי הוא דמחייב עלמו צקנן פטור אצל אומר לא גנבתי וצאו עדים סגנצ ומכר ואמר נצחתי שלא מחייב עלמו צכלום (דפטור) חייב אלמא דהודאה דעניניה לאו הודאה הוא ע"כ. ולדברי הסעה"מ מלי סיעתה דילמא מש"ס לא אומר לא גנבתי וצאו עדים סגנצ ומכר ואמר נצחתי וצאו עדים נקום דהודא מחמת ציעותה דראה עדים ממשמשים וצאים ולדבריו דאפי' מלך דקוצר דהודאה דמחמת ציעותה מהכי היינו עכ"פ כשומייצ עלמו צקנן וא"כ אם ינקוט דאמר לא גנבתי אז אינו מחייב עלמו צקנן ואפי' רצון מודה דלא מהכי הודאה דמחמת ציעותה ותמהני איך נעלם מעיניו דצרי זה אחר סידיו היו ממשמשין צקוגי' זו ומה שתרלתי צעיני הוא הנכון:

עדים לאו מילתא דמחמת הוא שהרי לא מלינו מליק' לה מורה צוקלת דמורה צוקלת צצ"ד הוא ולפיכך לריכ' אנו לחקור מליזה טעם הוא. וראיתי צס' פני יהושוע צפ' המושא שהעלה ג"כ דהודאה צפני עדים לאו מילתא דמחמת הוא שהמורה צפני צ"ד לחוד הוא דהוי מילתא דמחמת דיליק' לה מלי הוא זה דמחמת ודצרי נכונים אצל מה שהעלה שם דהודאה צפני עדים הוא מלד חיוצ לא נהירא לי הגם כי מלינו לו חצר הרצ והריצ"ל צתסוצותיו סקוצר ג"כ דאפי' הודאה צפני צ"ד הוא מחמת חיוצ הלל כצ' הסיגו עליו כל הצאים אחריו וגם רצ אחי ומורי ס"כ צצילונו לח"מ הרצ להסיצ על מהריצ"ל צזה והוכיח נכונה וקומות שאין הודאה מחמת חיוצ וראיתיו חזקות כראי מולקת ומחוד ראיתיו למדתי דאפי' הודאה צפני עדים ל"ה מחמת חיוצ ולא אטפל להעתיק דצרינו מופני יראה האריכות אך מה שהעלה רצ אחי ומורי ס"ן שם דהודאה צפני עדים הוא ג"כ מחמת נאמנות ומנו צה משמי' דרש"י ז"ל צהאומר אין דעתי נוסח' היינו כי מורה צוקלת לא מלי מליק' אלא הודאה צצ"ד דווקא וכנו סכתצתי ע"כ כראה לפענ"ל מילתא דהא ומומר דהודאה צפני עדים הוא מחמת שוי' אכפשי' מחיכא דאיסורא וכמו האשה שאמרה א"א שאקורה להיכשא ואפי' נשאלת כופין אותו להוליא מה לאו מחמת נאמנות אלא כיון שלפי דצרי' הי' אקורה להכשא ואילו הי' היתה יודעת האמת שהיא א"א אף שכל העולם מחקי' אותה צפני' הי' לגצי' עלמה אקורה להכשא ולכן גם הצ"ד יכולין לכוף אותה שלא כפשא ומה"ט נמי גצי' מומן המורה צפני עדים שהוא חייב לחצירו מנה אף שאין אנו מלאמיים לו שהוא חייב מ"מ כופין אותו לשלם כיון שהוא אומר שהוא יודע שחייב לחצירו ואנו כופין אותו להוליא הגזילה מח"י כי גזל נמי איסורא הוא כשאמר איסורים אצל הודאה צפני צ"ד הוא מחמת נאמנות כדילפי' לה מלי הוא זה ועפי"ז שחלקתי צין הודאה צפני צ"ד שהוא מחמת נאמנות וצין הודאה צפני עדים שהוא מחמת שוי' אכפשי' מחיכא דאיסורא יס' להעיר כוה הערות אלא שאין כאן מקומו ואי"ה עוד אנופף ידי הכהה צענין זה:

ואחר הולעה זו לריך אחי עוד להליע הלעה אחת קטנה דע כי דין קנקות נשתנה מדין המונות צזה כי צ"ד מ' לא חיצרי קסדי ודייכי אלא לרשעי סגולים מומן מצריהם ואינם רולים להחזיר ואז ילערק המוצע דרפוק על פתחי הדיינין ועליהם לאשור חמוץ ולצצר נעה רשע אצל האיש הנלצצ אח אשר נעה צרעהו שלם ילם אצל דיני קנקות לא כן הוא טלעולם לא מחייב לשלם לו מודעתו עד שיחייצו הצ"ד דוקא כי צדיני קנקות אין החיוצ מתחיל כלל רק משעת העמודה דצין ואילך ואפי' לל"ס לא מחויצ אם לא העמידו דצין ולא חייצו הצ"ד והכי מפורסם ציכושלמי וז"ל חמון צדיני קנקות מהו שאמר לו לא ידי שמים כשמיענהו מן הדא מעשה צר"ג שהפיל טן עצדו אחא גצי' ר"י אומר לו טצי עצדי מלחתי עילה לשחרר א"ל לית צידך ואין קנקות אלא צצ"ד וצעדים הדא אמרה שאין אומר' לו לא ידי שמים עכ"ל ואפי' סר"ג ידע צעלמו שהפיל סמו אפ"ה אינו חייב אפי' לל"ס וע"כ הטעם דלא חייצה החורה קנס לוי סיעשה דצרי ההוא שהקנס צא עצורו אלא החורה ליותה לצ"ד שהם יחייצו ונאז מחיל החיוצ והיינו טעמא דאין אדם מוריש קנס לצרי מוסם דכל שלא העמידו דצין עדיין לאו ממונא דמוריש הוא וכצ' הארכתי צזה צוק"א ועפי"ז הדצרים האלה אומר אחי שאילו חייצה החורה לשלם קנס עפי' עלמו אפ"ה הי' נותן הדין שלא לשלם אלא עפי' הודלתו צפני צ"ד דווקא ולא עפי' הודלתו צפני עדים דצסלמא כשהוא מודה צפני צ"ד ספיר יכולין לחייצו עפי' הודלתו כיון דהודלתו הוא מחמת נאמנות וכיון שהצ"ד מלאמיים טעשה הדצרי ההוא שהקנס צא עצורו ספיר יכולין לחייצו אצל צמורה צפני עדים שאז אין הודלתו מדין נאמנות ולא מפיו אנו חייב אלא שאנו כופין אותו לשלם ולמונעו מאיסורא שהוא אומר סגול הוא תחת ידו וזה ל"ס גצי' קנקות שהרי אפי' אם יודה צעלמו שפעל הדצרי ההוא שהקנס צא עצורו אין עליו חיוצ כלל אפי' לל"ס קודם שיחייצו הצ"ד והכא אין הצ"ד יכולין לחייצו כיון שאין אנו מלאמיים לו ודוק. ומעשה אסוצה נא לטעמי' דהרמב"ן ז"ל ואומר דצעי' שיהי' הודאה חסיצא שאילו לא פטרה החורה מודה צקנס הי' מחייב צהודאה זו והלכך כל שאינו מודה צפני שלשה מומחים לא מהכי לפטרו ואעפ"י שהודה צחתם עידי האי הודאה לאו הודאה חסיצא הוא דאפי' אי הי' חייב מודה צקנס ל"ה מחייב ע"י הודאה צפני עדים וכנ"ס.

תרומת הכרי סימן א'

ג

התנאי הרביעי שיהי נחייב עלומו צקן הוא וימורא מפורשת צקוגין למרובה חור רב המונחא וקתצרה וילתי' דרב צאמר גבתי וצאו עדים שגבז וחזר ואמר נצחתי שהרי חייב עלומו צקן אצל חור לא גבתי וצאו עדים שגבז וחזר ואמר נצחתי ומכתי וצאו עדים שטבח ומכר חייב שהרי פוטור עלומו מכלום וכהברעה זו של הרב המונחא פסקו כל הפוסקים הרמז"ס צפ"ג מוגיזה וסו"ג עסין ע"א ועור ח"ו סיון שו"ח והרמז"ן ז"ל צק' הזכות וגם הרי"ף והרא"ש ז"ל קצו לרב המונחא לפסק הלכה ויש לתמוה עוצה על לשון הרמז"ס דפ"ט ומצבועות שכתב שם וכן המצביע עידי קנס פטורי' ומצבועות העדות ופני שאל קדמו הנחצב והודה צקנס פטור לשלם חעפ"י שצאו עדים והעידו אח"כ כמלא העדים לא חייבו זה בעדותן לצד אלא עדותן עם כפירת הנחצב ומייצת אוחו והואיל אם הודה לא תועיל עדותן אם כפרו זה ונצבעו פטורים עכ"ל הרי דברים הללו קותרים לדעת כל הפוסקים שהצחתי ולמה שפסק הוא עלומו צפ"ג מוגיזה דהודאה דנציחה לאו הודאה הוא כיון שפוטור עלומו מכלום ומלא חייבו זה בעדותן לצד אף צלי כפירת הנחצב ורמיזתי להרב מו"ל ז"ל שפוטור צקנס' ההוא והניחה צ"ע ואני קצור הייתי לחלק בין דבר שיש בו קרן והוא לא נחייב עלומו בכלום לדבר שאין בו קרן ואינו נחייב עלומו בכלום כלו"ל לומר דדוקא הודאה דנציחה ל"ה הודאה כיון דכפר מתחלה על הגניזה ולא הודה ואח"כ צאו עדים חזר ואמר והודה על הנציחה חזי' דאין בוונתו אלא לפטור את עלומו דאל"ה מודע לא הודה לו מתחלה על הגניזה ורמיזתי דבר שיש בו קרן אצל דבר שאין בו קרן כמו ח"כ דקנן תוה ושלמים של עצד ויליאת צראשי אצרים שפיר מהני הודאתו לפוטרו אף שאין נחייב עלומו בכלום ומאחר דליכא לפנינו הכרע שאין רלונו שיתחייב עלומו כי ויהי' לו לעשות עוד ולכן מהני הודאה לויפטור אפי' צאו עדים אח"כ ובענין זה איירי לשון הרמז"ס צפ"ט ומצבועות וזה הי' כיון ליחס אל הרמז"ס ויהי' כולל וקושי' הנו'. אך מרשיעת שונעתין מוכח להדיא דאפי' דבר שאין בו קרן כלל לא מהני הודאתו לויפטור' לדעת רב המונחא דקאמר רבא החס קפחתי לכצ"י דצי רב דהא ר"ג פוטור עלומו מכלום וקאמר לי' לר"ס ולא נשכי לי' מידי והיינו דלעיל מייני' קמותיז ר"ח לר"ה דאמר משמי' דרב מודה צקנס ואח"כ צ"ע פטור מהאי מונסה דר"ג שסימא את עין עצדו והי' שומח שומחה גדולה ומלאו לר"י א"ל אי אתה יודע שטבי עצדי יולא לחירות שסימתי את עיני א"ל אין דצבך כלום שכבר אין לך עדים הא יש לו עדים חייב ושונעי' דמודה צקנס ואח"כ צאו עדים חייב וקאמר לי' ר"ה שאני ר"ג דשלא צפני צ"ד הודה ואם איתא לזה החילוק אשר חלקתי שפיר עצדי ר"ה דלא קושי' לי' הכי דגצי עצד אין בו קרן ושפיר הי' מהני הודאתו של ר"ג לפוטרו אפי' לדעת רב המונחא א"ו מוכח דלעולם לא נשכחת לה דליפטור אלא דבר שיש בו קרן ויהי' נחייב עלומו צקנס וכן נראה מדברי ה"ה צפ"ה וכו' שער מה שכתב הרמז"ס דח"כ קנס הוא והמודה בו פטור. כתב ה"ה כמלא צאו עדים אח"כ ע"ד שיתצאר צפ"ג מוגיזה עכ"ל הרי דאפי' ח"כ דקנן דאין בו ממונ כלל אפי' לא מהני הודאתו לפוטרו אם צאו עדים אח"כ:

דע

ידיו ידע שמתוך דברי הרא"ש שהציא הרב צ"י צח"מ קי' י"א נראה דפסק ה"ל כרצ"א דציעותא דראה עדים וילתא הוא וז"ל ראונו שרבע לשמעון שהזמינו לדין ולא צא ע"כ יפרע קנס הזמנה ושומעון כופר שלא הזמינו וראונו ואמר אני אציא עדים ואז הודה שומעון שהזמינו ומציא עדים שצא להזמנתו הרי זה כאומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי דמי ואפי' יציא עדים כדצרי עכ"ל נראה ומשם דפסק כר"א צ"ס הלכך לא יולי' דבר דמחמת ציעותא אמרי' דהדר וכן פירשו הש"ך צקנס קי' קי' ע"ס אלא שיש לעיין איך שציק הרא"ש צתימא מחתי' דמצבועות וגם לנצק דברים כינהו ופסק הלכתא כרצ"א דמחילה הוא ועם כי הש"ך ז"ל צק' סח' נתן טעם לדבר הוא טעם שאין בו ממש ע"ס ואפשר לומר דהרא"ש ז"ל נמי פוסק כרצון אלא שמתקן דדוקא החס שלא כפר מתחלה אצל מיד כשתצו הודה לו ואף שראה עדים מונשמים וצאים חליק דגם אילו לא הי' שומע מהעדים הי' מודה ומה יעשה שהעדים מונשמים וצאים ומש"כ צניקן דהרא"ש שכתב מתחלה ואמר לי שלא הזמינו עד שאמר התוצע שציא עדים אז הודה ואמר שצא להזמנתו. נראה בעליל דמחמת ציעותא הודה מדכפר מתחלה וזה חילוק כיון אלא מותר הו"כ שהציא הצ"י צק' מ"ט ומשמע דאפי' צכה"ג לא חיישי' לציעותא שפוסק צאמר לא לוייתי וראה עדים מונשמים וצאים ואמר לוייתי ופרעתי כאמן דקיי"ל כרצון דפליגי ארצ"ס והרי החס מתחלה כפר עד שראה העדים מונשמים וצאים ואפי' פסק דמהימן אך כבר למדנו הש"ך צק' סח' דהרא"ש פליג על המ"כ הנו' ועדיין הי' מקום להשוותן אך אב"מ. נקטי' מיהת דאין מודה צקנס פטור רק כל שהודה שלא מחמת ציעותא וראה עדים מונשמים ל"ה ציעותא כרצון ודו"ק וילתא חתא רמיזתי להרב מונסה למולך ז"ל צפ"ג מוגיזה שרלונו לומר גם צממוחא הודאה דמחמת ציעותא לא הוי הודאה והתוצע לחצירו וזה לי' צידך והרי העדים מעידין כן והלה מודה לו ג"כ שהוא חייב ואח"כ החמו העדים הללו רשאי לחזור מהודאתו ואמרי' דהוא מחמת ציעותא הודה וילא לו זה מדברי רש"י ז"ל צד"ה הודאה דנציחה דקייס ומאי דמחייב קרן וכפל מוסר עדות האחרונים הוא ולא מוסר הודאתו הוא ע"כ הרי דצבעי עדים האחרונים לא הי' נחייב אף צקנס ולא הי' הודאתו נחייבו צקנס ומשם דמחמת ציעותא הודה וזה רמיזתו של הרב מש"ל אך כתב בעלמו שהדבר תמוה בעיניו דיועיל טעמוא דציעותא לפוטרו ממונ ולדעת נראה דצחמת אינו מועיל טעמוא דציעותא לענין ממונ ומה שכתב מדברי רש"י ז"ל דגם הקרן אינו משלם אלא עפ"י עדות האחרונים ולא עפ"י הודאתו שאני החס דהוי דבר דאית צי' ממונ וקנס אלכך כל שהודה מחמת ציעותא ולא צאו עדים אח"כ גם הקרן אינו משלם שיכול לומר שמה שהודיתי לא הודיתי אלא צסציל שהייתי מחייבא שומא יצאו עדים ואלטקך לשלם הקרן והכפל מוטב שאודה ואיפטור מיהת שפסק אצל צחמת אני יודע שאני מניע ממוני לא קרן ולא כפל ולא גבתי מאומה אצל צמוון שאין בו קנס כלל כי אם קרן לצד כל שהודה הי' הודאה אף שהוא מחמת ציעותא ולא יוכל למימר דהודיתי צסציל שהייתי מחייבא ומהעדים דקוף קוף מואי מועיל בהודאתו שהרי מועיל לא מלינו צמוון שיפטורנו בהודאתו (ד) וה"ז כיון צעני כל ישר הולך:

לפוטרו מקנס ואין כאן אפי' ספק כלל כיוון אכן לפי מה שכתב ח"ז דברי המשל"מ לא ידעתי לתרץ קושי' זו אמנם לדעתי אף אם נימא דלא כהמשל"מ מ"מ יש לתרץ והוא דהנה מה שכתב ח"ז דצרי' דלענין מה הי' לו להודות צמוון מחמת ציעותא יש מקום ליישב דצרי' דכיון דע"כ מייירי כאן בהודאה ע"י תציעה וכו' לעיל וא"כ הי' מוכרח או לכפור או להודות א"כ י"ל שהי' ירא פן יהי' מוחזק כפקדן ולא יהי' כאמן לטעון פרעתי אף אח"כ ואף שהי' יכול לומר איני יודע עד שאני' נזכר הלא כבר כתב הר"ן פ' השואל דאין אדם טוען צרלון א"י וכ"כ החוס' שם ולכן נראה לי בטעמוא דלא מהני סצ' דציעותא צמוון משום דלא מהני אמתלא צמוון וכו' ש למעלה צחות א' וא"כ לפנ"ס שם דצקנס שפיר מהני אמתלא יש לקיים דברי ה"ל דוק אכן לענ"ד יש ליישב קושיה ה"ל מנעם אשר והוא לפי מה שכתב ה"ה והאס"י לכתובות גצי תיבוק המושלך דעכו"ס לית לי' חזקת ממונ וא"כ לכאורה גם צעצד כן שהוא כעכו"ס וכמו שכתב הרמז"ן דלכך משחקר עצדו עוצר. צעשה משום לא תחנם וא"כ גם כאן צעצד הוי ספק צעיקר החזקה וזה לא מיקרי מוחזק ועיין צשו"ת מהרי"ט צתשו' קנ"א ומניע ומיושב קושייתי ודו"ק:

(ד) הנה לכאורה הי' נלענ"ד רמי' צורה לדברי המשנה למולך ז"ל והוא דלכאורה הקשתי קושי' עלומו צהא דפריך הגמ' לרב מעוצדל דר"ג שאמר לו ר"י אין צצבך כלום שכבר אין לך עדים הא יש לו עדים חייב וכו' וקשה דהנה לכאורה לפי מה דאמרי' דהודה מחמת ציעותא אין הודאתו פוטרת א"כ לכאורה צכל מודה צקנס ואח"כ צאו עדים האין פטרתו התורה נימא דילמא מחמת ציעותא הודה כיון שהוא יודע בעלמו שיש עדים על הדבר ההוא אך זה טעות דהאין אפשר לחייבו מקנס קל"כ יש לנו הוכחה דמחמת ציעותא הודה אך לפ"י מאי פריך מעוצדל דר"ג הא שם העצד מוחזק בעלמו ולכך מקפס ה"ה משחקר וצפטר דילמא אחי' כנ"ד א"ל גט שיחור אך לדברי המשל"מ א"ס דיש לומר צעמוא צהודה מחמת ציעותא אין הודאתו פוטרתו היינו מכת סצ' הרמז"ן דכל הודאה שאינה חסינא לחייבו ממונ אינה הודאה לפוטרו וא"כ כיון דצכת ציעותא מהני לצטל סמיז הודאה צמוון ממילא אינה הודאה לפוטרו מקנס וא"כ כ"ז צאם יש לנו הוכחה דהודה מחמת ציעותא דאז לא הי' הודאתו נחייבו צמוון אצל כל שאין כן הוכחה א"כ פשיטא דהיה הודאתו זו מחייבת צמוון וממילא הוי הודאה

תרומת הכרי סימן א'

ודע כי דברי ה"ה הללו נעלמו ונעניי הרב לח"ו ז"ל צפרק ד' מנח"מ שהרמז"ס כתב שם שאלו צחקת חס ונמלא מועד חס ידע השואל שהוא נגמון וכו' והשואל משלם ח"כ וכתב שם הרמז"ד הא דלא כהלכתא שאין זה הדין אלא חס תפסקו ד"ע וכו' וכתב שם ה"ה צלחת שהש"ס הוא דמקשה בן ונימא לי' אי חס הוי מעריקנא לאגמא ופריך הצנ"ע בגון דמקדים צנ"ע ותפסי' ויש דרך לתרץ דברי רבינו שאותה קוג' אינה אלא לדעת ר"י שאמר יוסם השור וצנ"ע הוא אצל אליצא דר"ע דאמר שותפי כינהו אי מעריק לי' חייב וקיי"ל הלכה כר"ע ומחזירו ולפיכך לא חשש רבינו לאותה קוש' עכ"ל והרב לח"ו מנח"מ עליו וז"ל תימה שהרי אמרו שם חס ונימא לי' אי חס הוה מודינא ומיפטרנא ואפי' למ"ד פ"כ ממונא כימא לי' אי חס הוה מעריקנא לה לאגמא ואפי' חס נפרש שהקושי' השני' אינה אליצא דר"ע מנח"מ פ"כ קנסא איכא טעמא אחרת ורבינו פוסק כנ"ד פ"כ קנסא צפ"ק מנח"מ וא"כ אמאי חייב כימא לי' אי חס הוה מודינא ומיפטרנא כקושי' הש"ס עכ"ל ואי תמה על תמימתו אחר שידע מדברי הרמז"ס צפ"ק מנח"מ איך שכתב ולא זכר לשון ה"ה שהצאתי צממוך ועל פיו אין מקום לחלונתו שהרי החוס' כתבו שם דהא דאמר אי חס הוה מודינא ומיפטרנא היינו למ"ד מודה בקנס ואח"כ צאו עדים פטור אצל למ"ד חייב לאו טענה הוא דהרי קוף קוף צאו עדים וא"כ לפי מנח"מ דכתב ה"ה דחלי כזו דקנן המודה צו ואח"כ צאו עדים חייב מנח"מ דקיי"ל כר"ה וכו' וא"כ לא לריבה לאוקומי כשתפסקו צ"ד צצציל האי טענה וצדור צעייני שזו כוונת ה"ה ז"ל שלא הזכיר מנענה זו כלל לפי שה' הדבר הזה פשוט צעייני לא החקק לצאתו וזה ה' ונכסול לפי הרב לח"ו שסגג והניח צתימא וזה שאין קושי' כלל:

ולדידי דברי ה"ה תמוהים מולד אחר דע"כ לא כתבו בן המפורשים ז"ל ונכללם הרמז"א לפי שהם קוצרים דלר"ע היחלע השור לניקא מיד אף קודם העמדה דין ואם המזיק נכרו אינו נכור אפילו לרדי"א וכו' חס' זהו ה"ה והם מוקי להצרייתא דהוצאה חס' בהוצאה וקחתי זה עד שלא עמד דין נכרו נכור אליצא דר"י דווקא אצל אליצא דר"ע אינו נכור כלל דגופא דניקא הוא לחלוטין ולכן שפיר כתבו דלר"ע אי מעריק לי' לאגמא חייב משום דלאו כמזיק שיעצודא של חצרו דייקן לי' אלא כמזיק גופא אצל הרמז"ס ז"ל אינו קוצר כמותם שהרי הוא פוסק להאי צרייתא צפ"ה מנח"מ וע"כ הוא מוקי להאי צרייתא אפילו אליצא דר"ע וכו' שם ה"ה וכבר עמודתי עליו צנוק"א ונשאתי ונחתי צו צלמונה כפי קולר דעתי והרי צהאי צרייתא קחתי שחטו ונכתנו צונחנה וזה טעמי עשוי וקאמר עלה צגנו' לא נלככה חלל לפחת שחטת וא"כ לדעת הרמז"ס אפי' לר"ע ל"ה אלא שיעצודו של חצירו ואי הוי מעריק לי' הוה פטור וא"כ הדכא השגת הרמז"ד לדוכתא וזה ודאי קשה ולולי דברי ה"ה הייתי אומר שומחלוקת הרמז"ד עם הרמז"ס כאן חליא צונה שנחלקו צפ"ה ומחולל ומזיק שהרמז"ס קוצר שם דהמזיק שיעצודו של חצירו חייב והלכך אי הוה מעריק לי' לאגמא הוה נמי ומייצ והרמז"ד חולק עליו וקוצר שם שהוא פטור והלכך השיגו גם כאן לשיטתו חס נכון:

ב' מתוך נ"ס הרמז"ד לדעת שהרמז"ס קוצר דלעולם צע"י שיהי' ומייצ עלמו צקנן ואי לא לא משכחת לה דליפטור ואפי' צדצד שאין צו קרן וכדעת ה"ה דאל"כ יסער עליו קושי' הלח"ו וכן כראה צעייני מדלל אשתמיני צסום דוכתא להשנייענו דצמורה צקנס יפטור אפילו חס צאו עדים אח"כ זולת צפ"ה ומגיבה אצל צפ"ה מנח"מ גזי ח"כ דקנן וצפ"ה מנח"מ עדות גזי עדים זנוונין וצפ"ה מעצדים לענין יליאת העצד צראשי אצרים צכולן לא כתב אלא שאין משלמין ע"פ עלמון ולא יותר והיינו משום דלא משכחת שפטור חס צאו עדים אח"כ אלא צדצד שיש צו קנן דוקא וכו' ולדעתי זה הוא שנכתוו עליו הרמז"ס צפ"ה מעצדים שכתב שם שהמורה צקנס פטור כמו שצארכו צה' גניצה כלומר דווקא צצלא צאו עדים אח"כ כמו הדלחא דעציחה שציאר שם צפ"ה ומגיבה וכאשר התלמוד מודוה הדלחא ר"ה להדלחא דעציחה וכו' שאמר רבא קפחתי לקצי דצי רב וכו' שם לעיל וכל אלו עדים כאומנים הם:

וראיתי לכ"ו שם על נ"ס הרמז"ס דיליאת העצד צראשי אצרים אין דין צו אלא צ"ד קמוכים מופכי שהוא קנס כתב הוא ז"ל לאו למימנא דאינו יולל לחירות אלא צצ"ד קמוכים דכיון דקיי"ל אי תפס ניזק אין מוליחין נידו לא מלי לאשתעצודי צי' חס העידו עליו עדים

אלא היינו לומר אין דין צו כמשפטו שחם הורה הרב קודם שצוה עדים לא ילא לחיות היינו דוקא חס הורה צצ"ד קמוכים אצל צצ"ד שאין קמוכים אין הדלחא הורה לפוטרו אלו דצרו ונאמרו וכמו גם צצ"י צי"ד קי' רס"ז וכן כראה שם מדברי הש"ך ותוספי עליהם דהא אפי' צפ"ה צ"ד קמוכים הושפטו ה' כך ואם הורה ואח"כ צ"ע ה' חייב כיון שאין צו קרן ולא מייצ עלמו צכולן ואולי קצור כחלוקי אשר רליתי להלק למעלה וכבר הוכחתי צראיות צרורות שגם הרמז"ס חס' מחלק צכך ע"כ לריך לומר כאידך תירולא דהכ"ה דהרמז"ס דין מורה קאמר עד לא תיקנו רבנן תפיסה גם אין רחוק צעייני לומר דעת הרמז"ס שיקצור דאף דצקנסא מהני תפיסה האידנא תפיסת העצד לא מהני צעלמו דלעולם נשות רבו עליו דהרמז"ד ז"ל הוא שחידש דהעצד מיקרי תפוס צעלמו ומי יאמר שהרמז"ס יורה לו אלא שמתוך דברי צרי"ה צפ"ק דקדושין שהציא כל הכי שומעתא דיליאת העצד צראשי אצרים משמע ג"כ דק"ל דיליאת העצד צראשי אצרים דין עכשיו והיינו משום דהעצד מיקרי תפוס וכו' הר"ן מנח"מ דהרמז"ן ז"ל אצל לדעתי העני' אין הכרע מזה שכתב כתב הרמז"ן עלמו שהרי"ה ז"ל כתב קפ"ה כחל"ה ה' קמוכים צימיו כנ"ס צפ"ק דצ"ק ואי אומיני' לארעא דישאל עיי' צדצרי הרמז"ן צס' הזכות וגם צפרק המפקיד לענין שלם ולא חלל ליצצו ואיך האיצועות כתב דכל אלו עלו צתיקו ויחלוקו ואי תפס חס' מיניהו לא מופקי' מיני' ולא משכחת לה דילחוקו אלא צצ"ד קמוכים ולפיכך דעתי יס לומר לשיטת הרמז"ס טעם יותר נכון שכתב צפ"ד מנסהדריתא דכרחין לי הדברים שחם יסבימו כל החכמים שצא"י ויצאו למוות דייניסא מווחים ולקמוך אותם הרי אלו קמוכים ויש להם לדון דיני קנקות ויש להם לקמוך אחרים ואעפ"י שסיים שם שהדבר לריך הכרע צפירותא המשיכות צפ"ק דקנהדרין הכריע הכי יע"ה צצרי ערצים ומחוקים. ולפ"ז גם האידנא משכחת לה שיהי' קמוכים צא"י ואין ראי' ממה שצצ"ד צרי"ה שמועות הללו דיליאת העצד צראשי אצרים ואל תשיצני מדברי הרמז"ס צפ"ה מעצדים גזי מוכר עצדו לעכו"ם לשלמים יוס נכרו חס' ומלכחו וכו' ה"ה קפק חס נשתחרר או לא נשתחרר לפיכך חס תפס העצד כדי דמיו לרבו כדי שילא צהם לחירות מיד עכו"ם אין מוליח"ה מידוע"כ ומשמע דכ"ה חס צרם מהעכו"ם אין רבו הראשון יכול להשתעצד צו וכ"כ הלח"ו והטעם דכיון דספיקא הוא והעצד תפוס צעלמו הר"ה דליהו ז"ל ג"כ קוצר דהעצד מיקרי תפוס צעלמו ד"ל דהתם שאני דכיון דהספק הוא אולי נשתחרר מיקרי עכ"פ ספיקא צעיקר התפיסה שחם נשתחרר הוא ג"כ תפוס צעלמו וזה מיקרי ג"כ תפיסה לדעת כנ"ס רצותא אצל צניקן יליאת העצד צראשי אצרים כיון דקנס הוא ואינו יולל לחירות עד שיעמדנו דין צפ"ה קמוכים כל שלא העמידו צפ"ה לא מיקרי תפוס כלל ונשות רבו עליו וכל זה ישר צעייני ליחסאל הרמז"ס אצל קשה צעייני להפרידו יחידי מאצהוי דרצותא ז"ל דכולהו קצירל להו דיליאת העצד צראשי האצרים דין גם עכשיו מנעם דעצד מיקרי תפוס ולא מלינו מי שחלוק צצ"ד:

ורג"ה כעת הגיעני קי' יס"ט על צ"ק וראיתי צמורה קי' כ"ו נכריע כמו החלוק הכזכר אשר דמיתו ותוקף ראייתו מדברי הרמז"ס דפ"ט דשצעות אשר הצאתי אף שמוציא עוד ראי' לצצרי מדברי הסנ"ג לאוין קי' רס"א שכתב ג"כ דהמשציע עידי קנס פטור והיינו כדברי הרמז"ס כדפי' אלא שהסנ"ג קילר לשונו והא דקאמר רבא קפחתי לקצי דצי רב והא רב המונח לא איירי אלא צהודא' דעציחה אצל הדלחא דר"ה ראי' שפיר להיות הדלחא אפי' שאינו ומייצ עלמו צכולן כדפרישת מנח"מ רבא דקדק מדברי ר"ה דהי' קוצר דאפי' צכה"ג לא מהני הדלחא כשאין ומייצ עלמו מדלחא כותי' דרצ ומסתצרא צאוור גנצתי וכו' משמע דלא איירי רב אלא היכי דומייצ עלמו צהודתו דוקא כמו הדלחא דגניצה דאי רב צכל מילי איירי והוא לא צא אלא לפרש הדלחא דעציחה וכדפרישת ה' לי' לומר ומסתצרא מילתי' דרצ צכל הדלחא לצד הדלחא דעציחה וכו' ומתוך זה צא לכתור דברי ר"ה מדלל מנח"מ הכי אצל לפי האמת גם ר"ה קוצר דרצ איירי צכל הדלחא לצד הדלחא דעציחה עכ"ל ונכחתי אשר כוונתי לרוב דצצרי הללו אצל צעיקר הדין איני צעייני צמקוני עומד דאין לחלק צהכי וכפשטא דגנו' דמדות הדלחא דר"ה להדלחא דעציחה ודלל כפירושו שהעלה והציא שהוא רחוק מדרך הפשוט נכדו שהרגיש הוא צעלמו כאשר יראה הרואה צספרו אלא שסיים אף שמוצרי הטור

צפ"ק צ"ק הצ"ק והשיגו ח"ל ול"כ לי דהאי לאו תקנתא הוא אלא דינא דאורי' דחייב לשלוח' לי אלא שאין לו דין צצבל שיכפרו ליתן לו וכה"ג עזיב אינש דינא לנפשי' ולא מפקי' מיני' עד דיהיב לי ואי דומייב לי ודאורי' והי"ש ז"ל הכריע ג"כ כדעת הרא"ש ומשום דעזיב אינש דינא לנפשי' הוא ואי עזיב הכריע הזה תמוה צעני דומי שייטא דעזיב אינש דינא לנפשי' שייך הכא דלא נאמר כן אלא גבי מומן דלא איצרי צ"ק קהדי ודינא אלא לשקרא אצל כל שהנצבע יודע נגעי לצבו שהוא חייב לו ומייב לו לשלם צלל עדים וצלל דיינים ולית דין ולית דין ומש"ס הוא דאורי' שפיר עזיב אינש דינא לנפשי' דומי שהנצבע יודע האמת שהצירו חייב לו גם הוא בעלמו נשאי לעשות לו דין ולומר שלי איני נוטל אצל צקנסות שאין הדבר מתקיים אלא בעדים וצ"ד של שלשה מומנים וקמוכים דווקא ובהעדר א' מהם אין החיוב מוטל עליו כלל אפי' לז"ש וכו"ס איך שייך עזיב אינש דינא לנפשי' אטו צצבל שגזר כמו על חצירו ותפס מידו עשייתו מומחה והא למה זה דומה לא' שהודה צפני חצירו צינו לצין עלמו שחייב לו מנה דלא מהני לי תפיסה אח"כ ואף דאילו הודה כן צפני צ"ד הי' מהני הודאתו וכיונא נמי עזיב אינש דינא לנפשי' והי' כאילו הודה כן צפני צ"ד א"ו ליתא ועזיב אינש דינא לנפשי' ל"ש גבי קנס א"ו תקנתא הוא ח"צ נאמר ודעת הרב הרא"ש ז"ל לריכי' תלמוד:

ור"ע שיש להתבונן לפי דעת הירושלמי דאפי' לז"ש פטור דלכאורה נראה דאוחה קוגי' דריש מליעא צדין העדלת עדים קותרת לזה דקאמר התם דהעדלת עדים מומייבין אותו שצוה מוק"ו דהודלת פיו ומה הודלת פיו שאינו מומייבין קנס מומייבין שצוה העדלת עדים שומייבין אותו קנס אינו דין שומייבין אותו שצוה ועל זה שקיל וטרי סם הס"ק טוצא והנה מזה נראה דהא דלא מומייב קנס עפ"י הודלתו הוא מגריעותא דנאמנות דיד' כלומר שהודלת פיו לא מהימון כל כך לחייב קנס על ידו אצל העדלת עדים מהימוןא עפי' מומייבין קנס על פיהם והיינו הק"ו מהודלת פיו שלא אלימא הנאמנות דיד' ויכול לחייב את עלמו שצוה עדים דאלימא הנאמנות' עפי' לא כ"ס דלחייבין שצוה והרי לפי דעת הירושלמי אף לז"ש אינו חייב ואף שהוא יודע האמת שפעל הדבר ההוא אשר הקנס צא עצורו וע"כ אין הטעם משום גריעותא דהימנות' אלא מגזירת המלך הוא שאין קנס אלא עפ"י עדים וא"כ מאי ק"ו הוא ועוד הרי המודה צקנס ואח"כ צ"ע ג"כ פטור ובהא דאי אין לומר דנאמנות גריעותא דהימנות' הוא שהרי דל הודלתו מהכא ולחייב מוכח העדים אלא שכן גזרה התורה שהמודה צקנס פטור ומאי שייטא דהק"ו והנה צקנס' זו יש לומר דיליף מהודלת פיו צאופן שאינו פוטרתו אם צאו עדים אח"כ כגון צאופן שאין מומייבין עלמו צקנס והדומה שנתצאר לעיל אצל קומייבין דאי קשיא ויראה לי דאלמלא יתצ' התורה כאלמות לצע"ד לענין קנס כמו דיהצ' לי כאלמות לענין מומן הי' הדין נותן שישלם קנס עפ"י עלמו ואעפ"י שאין מושלמים קנס אלא על פי צ"ד האי נמי ע"פ צ"ד מיקרי מופכי שהצ"ד מומייבין אותו כיון שהם יודעים עפ"י הנאמנות דיד' שפעל הדבר ההוא שהקנס צא עצורו והא דאינו מושלם קנס עפ"י עלמו לעולם הוא משום גריעותא דנאמנות של הצע"ד והא שהוא עלמו אינו מחויב לשלם לז"ש וצ"ה ל"ש גריעותא דנאמנות שהרי הוא יודע בעלמו האמת שפעל הדבר ההוא האי מוטעמא אחרת הוא ומשום דאין קנס אלא צצ"ד כלומר דוקא שהצ"ד ימייבין אותו והם אין יכולים לחייבו אלא ע"י עדים אצל לא ע"י הודלת פיו לפי שהצ"ד אין מאמינים להודלתו צענין קנס והא דאמר צירושלמי דאין קנס אלא בעדים האי נמי נאמנות גריעותא דהימנות' הוא דכיון דלא יתצ' לי התורה כאלמות שצו אינו חייב אפי' לז"ש כיון שהצ"ד אין יכולין לחייבו ואין קנס אלא צצ"ד ודבר נכון הוא ושמעיהו:

ועפ"י הדברים האלה הי' כלענ"ד להכריע צמה שנהלקו האחרונים צענין הודלת צקנס צמודה חוץ לצ"ד ולא צאו עדים אח"כ שדעת הסמ"ע כאן והצ"ח ציו"ד סי' רס"ו דכיון שהודלת חוץ לצ"ד אינה פוטרתו מומייבין הוא מתחייב ע"י הודלתו גרידא כי הודלת צע"ד כק' עדים דומי והצ"ח ציו"ד סם קוצר כהי דהודלתו אינה יכולה לפוטרו לחייבו נמי אינה יכולה וכל שלא צאו עדים לא מתחייב ע"י הודלתו וכן הכריע סם הס"ק והציא ראי' לדבריו מהא דנוקשה הס"ק לנ"ד מודה צקנס ואח"כ צ"ע פטור ממה דקאמר ר"י לר"ג אין צצריק כלום שצבר אין

פטור וצ"ע להדיא דלא מהני שום הודלת רק הודלת דגניצה וכן דעת סמ"ק וה"ס מה שעשה דקאמר דתלמודא צצצווע העדות א"א למפרק כלל צענין אחר וגם שאר ראיות צורות שהצחתי וכן פסק סמ"ק והסמ"ק הלכך לעולם מודה צקנס ואח"כ צ"ע פטור אלא צצצווע דנצחיה חייב עכ"ל הכך רואה שכל חפלו הי' להתחזק בדעת פטור וה"ס ושאר פוסקים רק שהראיות הכריחו לצטל דעתו ולדעתו עני' אין צראיתיו כלום והראי' ראשונה אשר הציא ואמר מה שעשה צצצווע דתלמודא דצצוועת לאו ראי' הוא כלל וכי כולאו קאמא אליבא דהלכתא אחי' והרי צכמה וכמה מקומות אולי' קאמא דלא כהלכתא נמו שכתבו החוק' ושאר מפורשים הראשונים פעמים רבות ועוד אני מוסיף דצלעדי זאת מוכרח הדבר לאוקמה הסוגי' דצצוועת דלא כהלכתא דהרי קאמר התם אליבא דר"א צ"ס לא תצעי לך דאמר יצאו עדים ויעידו והיינו אליבא דשמואל דקוצר דרצון ורצ"ס פליגי צמודה צקנס ואח"כ צ"ע אצל אליבא דרצ דקיי"ל כוותי' אף רצ"ס קוצר דמודה צקנס ואח"כ צ"ע פטור ולא פליגי על רצון אלא משום דראה עדים מומשמי' וצאים כדאוקמי' צצצוועתין וכ"כ החוק' ז"ל להדיא דאוחה קוגי' דצצוועת אלא אליבא דשמואל אצל אליבא דרצ איבא למוצעי אף לרצ"ס והראי' השני' שהציא מוצרי הסמ"ק לאוין רנ"א שפסק גם כן דמוצעי עידי קנס פטור והיינו כדעת סמ"ק אלא שקילר לטובו עכ"ד לדבר הזה יסכל האדון שהוא חשצ' דמוצעי עדי קנס תלי' צאוחה קוגי' דצצוועת העדות צהא דקמצעי מוצעי עדי קנס אליבא דרצון מהו וצאוחה אין זה עיקר מולא הדין שהרי צ"ס העלו זאת צאוחה קוגי' צצצעי' דלא איפשטא אצל עיקר מולא הדין מפרק הכי' דף ל"ד דקאמר סמ"ק ר"ע אומר והי' כי יאסם לאחת ומאלה יס' ומאלה שהוא חייב ויס' מאלה שהוא פטור הא כיילד תצו מומן חייב תצו דבר אחר פטור ומו קומייבין התם תנאי וקאמר צין ר"א צ"ע איבא צכיהו מוצעי עדי קנס הרי דלר"ע דהלכתא כוותי' מוצעי עדי קנס פטור וקרא דמאלה וא"כ לא תלי' כלל בהודלתו ול"ה טעמא משום דאין תועלת צעדותן רק גז"כ הוא כמו מוצעי עדי קרקע דאף דיש תועלת צעדותן לצדן אפי' פטורים מוצעוועת העדות מגז"כ והאי צעי' דקצעי' לעיל אליבא דרצון הוא שלא אליבא דהלכתא ומש"ס קאמר דאליבא דרצ"ס לא תצעי לך אצל חק דקיי"ל דהלכה כר"ע דיליף לה מוקרא צודאי פטורים אפילו אליבא דרצ"ס מעתה מה יפה כמו של הרב הסמ"ק סקתם הדברים וכתצ' דמוצעי עדי קנס פטורים ומו לא ולא ציאר הטעם אשר כתצ' סמ"ק ואם כי רגיל על לשונו דצרי הרמז"ס ככתצ'ן וכלשונם ולפי שטעם זה אזלא דלא כהלכתא וכמו"ס אצל מוקרא הוא דילפי' כר"ע דיליף לה מאלה וקורא איני עליו ודילוגו עלי אהבה:

העולה וזה דאין מודה צקנס ואח"כ צ"ע פטור אלא צצרי שיש צו קרן ויהי' מומייבין עלמו צכלום אצל צצרי שאין צו קרן כלל לא וצכחה לה דליפטור אם צאו עדים אח"כ דלעולם צעי' סיהי' מומייבין עלמו צכלום וכצצרת כל הפוסקים ראשונים ואחרונים ואף עפ"י שלפי"ו ית' כשאמר דצרי הרמז"ס דפ"ט מוצעוועת צחימה אין אלו אחרת צצצילו לעקור השורש הזה כי מה צלע דאחנה לן חדא ואתקיף לן הרצה והרי צצרי הצחתי ראיות צורות שגה הרמז"ס קוצר כן שאין לחלק צין דצרי שיש צו קרן דצרי שאין צו קרן והכי נקטינן והוי יודע דלא צעי' לכל חנאי הנזכרים רק אם צאו עדים אח"כ אצל צלל עדים אין לחלק ולעולם לא משהחתי לחייב וכמו"ס צפתח דצרינו וגדולה מו כחצתי צסם הירושלמי שאפי' פטור לז"ש כי אין קנס אלא צצ"ד ובעדים ומלשון הירושלמי שבי' צצ"ד ובעדים יראה דאפי' אם הי' עדים על גוף הענין אלא שצדיין לא העידו צפני צ"ד ועדיין לא חייבו פטור מושלם אף לז"ש ואף שהוא יודע בעלמו שיש עדים צצרי מוטעם דכל כונה דלא חייבו הצ"ד אין החיוב מוטל עליו כלל והיינו נמי טעמא דאין חדם מוריש קנס לצניו מה נראה לצע"ד צטעם הגדולים דקצרי דהא דקיי"ל דהאידנא דאין לכו צ"ד קמוכין לדון דיני קנסות אי תפס לא מפקי' מיני' היינו מולד התקנה ונש"ה חילקו צזה צחיזה ענין ראוי לעשות התקנה כמו ר"ת דקוצר דלא מהני אלא כשתפס גוף המוציק וצצעת ההיזק והרמז"ס ז"ל קוצר דהיינו דוקא צליי' מנזקו או כשיעור נזקו אצל עפי' מנזקו כגון משלומי כפל ודו"ה אי תפס מפקי' מיני' משום דתקנתא הוא וכי עצדו צצן תקנתא צקנא דלא ליפקוד מומי' אצל לאריותי' לא והרא"ש ז"ל

תרומת הכרי סימן א'

אין לך עדים טעמא דאין לך עדים הא יס לו חייב ומוכח דמז'ק ואח"כ
 ז"ע חייב ומוכח שחייב ר"ג דטלח צפני ז"ד הודה ולפי דעת הסמ"ע
 והצ"ח צמורה חוץ לז"ד מתחייב צמורה לזדה וז"ע חוץ לז"ד לר"ג
 אין צמורה כלום והרי ר"ג חוץ לז"ד הודה וז"ע חוץ לז"ד חוץ לר"ג
 אין ראי' זו מוכרעת כ"כ ד"ס לומר דר"ג הודה צפני ר"י לחוד ומס'ה לא
 מהני לחייבו ואפי' לומר דקוצר דהודה צפני ע"א מהני ואי מודה צי'
 הוה הודה מעליא וז"ע חוץ לז"ד הרי חילו צעי ר"ג הוה כפר צי' והשתא דמורה
 צי' הד"ר הוה מודה צקנס חזל כל צמורה צפני שנים שלעולם אינו יכול
 לכפור לעולם חייב לך דמהני לחייבו ע"י הודאתו גרידא וכ"כ ח"כ וז"ע
 לא עשה ר"ג כן להודות צפני שנים חוץ לז"ד וכונה השחוקק"ג לסתור
 ולא עלתה לו ונתן צמורות כדאיתא פ"ק דצרכות ומדוע לא הודה צפני
 שנים חוץ לז"ד וכונ"ס י"ל דלא הי' נשאי להודות באופן סתמי צי' ע"י
 הודאתו וילא מוחרר נשום דהמשחרר עצמו עובר בעשה וזה שהי'
 כובש עדותו ולא הודה על אופן זה לא קעביד איסורא נשום דאין קנס
 חלל צ"צ ובעדים וכונ"ס צ"ס הירושלמי ודי צ"ה להלין בעד הסמ"ע
 והצ"ח וכן דעת הד"מ כאן אך לענין דינא הי' נלעכ"ד להכריע כדעת
 הצ"ח והס"ק ז"ל שהרי לפי דברי רמב"ן שהצאתי לעיל עיקר הטעם דלא
 מהני הודה חוץ לז"ד נשום דהוה הודה שחין דינה להחייב עלה
 ואם איתא לדעת הסמ"ע והצ"ח אדרבה הי' ראוי שיפטור הודה זו
 דחוץ לז"ד אפי' אם צאו עדים אח"כ כיון שגם חוץ לז"ד הודה מעליא
 הוה להחייב ע"י מהראוי הי' לפוטרו כמו המורה צפני ז"ד ואעפ"י כי
 בחצתי לעיל אשר נתקשתי הרבה צטעס הרמב"ן ז"ל וז"ע המוסק לא
 זה מוקדמה ועוד חייב לומר שאפי' אם נעצו צמורה דהרמב"ן ז"ל
 ונאמר דטעמא דצ"ע הודה צפני ז"ד דוקא לפוטרו אם צאו עדים
 אח"כ הוא מגזירת הולך טלח יפטור הודה חלל הודה שהוא צפני
 ז"ד דוקא צוקוס המושקע חזל לא צמורה חוץ לז"ד וכן נראה שהוא
 דעת הסמ"ע והצ"ח ונש"ס קצרי דצמורה חוץ לז"ד כיון טלח פטרה
 התורה מחמת הודה זו מוילא מתחייב עלה וגם כדחק לומר דהרמב"ן
 ז"ל כוונתו לזה ואם שלדעתי הוא רחוק צכוות הרמב"ן ז"ל וז"ע
 נראה ע"י הדברים דלעיל טלח יתחייב ע"י הודאתו גרידא אפי' צמורה
 חוץ לז"ד נשום דצקנס לא חוץ הודה צ"ע כמאן עדים דוני ולא
 יחייב התורה כחמורת להצ"ע לענין קנס ובצ"ל שהוא בעלמו ידע
 שפעל הדבר ההוא שהקנס יצא עצמו חייב אף לז"ע נשום דאין
 קנס חלל צ"צ דוקא ומס'ה אין לחייבו על פי הודאתו גרידא אף שהי'
 חוץ לז"ד נשום דאין הצ"ח ונאמריים לו ולא חוץ צקנסא הודה צ"ע
 כמאן עדים דוני כדרך שאין חוץ צדיני נפשות שאפי' יצא לז"ד ויודה
 שהרג אה הנפש לא יקלקהו על פיו וה"כ לא מחייבין קנסא על פיו
 והיינו דחומר צריס מליעא ומה פיו שאין מחייבין צקנס כלומר דקליס
 הימנותי שהרי לענין קנס לא מהימני לי' ונש"ס לז"ע הסמ"ע והצ"ח
 קשה עוצא מה קאומר ומה פירושאין מחייבין צקנס והרי פיו כוונת מחייבין
 צקנס היכי דהודה חוץ לז"ד והא דאם הודה צ"צ פטור הוא מנעמא
 דהודאתו פוטרתו חזל לא נשום גריעותא דהננותי וזו לדעתי ראי'
 צרורה:

אד ש"ס לי נוקם עיון צזה צפ' שצויות העדות דף ל"ד דגרסי' התם
 ר"י הגלילי חומר הרי הוא חומר ואם עד או ראה או ידע צעדות
 הנתקיימת צרא' צלי ידיעה וצדיעה צלי ראי' הכחוצ מוצר ראי' צלי
 ידיעה כילד ומה מוכתי לך צפני פו"פ יצואו פו"פ ויעידו וקאמר ההם
 לינא דקצר ר"י משציע עדי קנס פטורים דאי ק"ד חייב כהי ידיעה
 צלי ראי' אשכחן לה ראי' צלי ידיעה לא נשכחת לה ונדקאמר ידיעה
 צלא ראי' אשכחן היינו כדמפרש ר"ה להדיא ומה הודית לי צפני פו"פ
 וקשיא לי עוצא הא מודה צקנס הוא ומודה צקנס פטור ומלחתי צכחצי
 קודם של מר דודי הרב המסיד ז"ל טעמוד על קיסי' זו צחידוסי' לנצונו'
 והניחה צל"ע והנה לפי דעת הסמ"ע והצ"ח כיחא דהרי קאמר לי' הודית
 לי צפני פו"פ והוה הודה חוץ לז"ד דשפיר מתחייב ע"י הודאתו חזל
 כצר הכרעתי כדעת הס"ק והצ"ח ז"ל והרי נשכחת דלעולם לא מלינו
 שיהי' אדם משלם קנס עפ"י עלמו וצפ' שצויות הפקדון קחתי צמחתי'
 אכנס ופתית את צתי נשציעך אחי ואמר אמן ר"ס פוטור ופי' רס"י דכיון
 דחילו חודי לא מחייב לשלומי כי כפר כוונתו לאו מוחרר קפסר לי' חלמא
 דאפי' צמורה חוץ לז"ד אין הודאתו גרידא מחייבתו דאל"כ וז"ע יחייב

פטור משצויות הפקדון והרי שצויות הפקדון סהגה צפני ז"ד וצין טלח
 צפני ז"ד חלוצא דרצקן ואפי' חלוצא דר"מ צמוצע מפי עלמו מרב טלח
 צפני ז"ד ואפי' מושצע מפי עלמו הוא שפנה חוץ וא"כ טלח צפני ז"ד
 מדוע לא יתחייב שצויות הפקדון לר"ס והרי חילו הי' הודה הי' מתחייב
 צמורה ואפי' רצקן לא פליגי עלי' דר"ס חלל נשום דקצרי דצ"ע קחצע
 ע"כ נראה צעיני לפרש דהא דקאמר הס"ק דצקנס נשכחת לה ידיעה
 צלא ראי' אין הפירוש צה ע"י עידי הודה וכמו שכתבם לפוס רשימא
 חלל פירשו ע"י חומדא ואפי' כוונת מיקרי ידיעה צלא ראי' ונדקאמר שם
 לעיל מיני' צמוקן לינא ריה"ג לית לי' דר' חלל דאי חית לי' דר' צדיני
 נפשות כוונת נשכחת לה וכמעשה דשמועון צן שטח ומשני לעולם חית לי'
 ובטלמא ידיעה צלא ראי' נשכחת לה חלל ראי' צלא ידיעה לא אשכחן
 מיהת חלמא דאי חית לי' דר' חלל אפי' צ"ד נשכחת לה ידיעה צלי
 ראי' והיינו עפ"י חומדא כמעשה דשמועון צן שטח וזהאי גוחר מתפריס
 ידיעה צלא ראי' הנאמרה צקנס חזל עפ"י הודה עלמו לעולם לא
 נשכחת לה דלחייב קנס כן כ"ל ואעפ"י טלח מלחתי מפורש ורס"י ז"ל
 לא פירש על זה כלום עכ"ל לדעתי צרור הוא:

ועדיון הא מילתא איסחפקא לי עוצא לפימ"ס ובאחתי צטעמא דמורה
 צקנס פטור הוא נשום דהתורה לא יחייב כחמורת להצ"ע
 צעיני קנס ול"א צקנס הודה צ"ע כק' עדים דוני וכונ"ס לעיל דצר זה
 צאח היעצ והאידנא דאין לנו צ"ד מוחררין לזון דיני קנסות כלל חלל
 שחמתיס תיקנו דמהני תפיסה צודאי היבא דאין עדים והצ"ע דהר"ם
 צקנס ואידך תפס יכול הצ"ע למהדר צי' מהודאתו הראשונה שמהודאתו
 אין ראי' שהרי לא חוץ צקנס הודה צ"ע כמאן עדים דוני חלל
 היכי שהוא עומד צמורה חוץ מחייבין לאידך למהדר מה שחפס כמו
 צזון המוחררין דלא מהני הודה חוץ לחייבו אפי' הוא עומד עדין צמורה
 או דילמא שאין צזון המוחררין דאין קנס חלל צ"צ הלכך אפי' עומד
 צמורה לא מחייבין לי' שהרי הצ"ד אין מוחררין לו ואין מחייבין אותו
 וכל טלח חייבהו צ"ד אינו מתחייב אפי' לז"ע חלל האידנא דאין לנו צ"ד
 כלל וצ"ע צטלו סמוכים כל שחפס חזירו והוא ידע האמת שנתחייב
 לו הקנס כלומר שפעל הדבר ההוא שהקנס צא עצמו לז"ע לא מלי
 לאפוקי מהצרי' וה"ס אם עומד צמורה לא מלי לאפוקי מיני' והרי
 נשכחת לי' שהרי אפי' אם יס עדים צזון המוחררין כל טלח צאו צפני
 ז"ד והוא מעלמו הודה גכחתי צפני פו"פ פטור מלשלם אפי' לז"ע נשום
 דאין קנס חלל צ"צ והרי האידנא כל שיש עדים צצר מחייבין לי' והרי
 העדים לא העידו צ"צ שהרי האידנא אין לנו צ"ד כלל לענין קנס חלל
 דתקנת חכמים הוא דלא צעי צ"ד חלל שיש לחלק ולומר דדוקא היכי
 דאיכא עדים צצר דאז צכח"ג צזון המוחררין הוה מחייבין לי' הצ"ד
 האידנא דאין לנו צ"ד תיקנו שיהי' תפיסה חזל כל שאין עדים צצר
 דצכח"ג גס צזון המוחררין לא נשכחת לחייבו וכונ"ס לעיל גס האידנא
 לא מחייב דהאי לאו מחמת ריעותא דצ"ד הוא חלל מחמת ריעותא
 שאין עדים צצר הוא ולהאי מילתא שוה צאין צית דין לז"ע חלל חזל
 נקוט מיהת צמורה האידנא שפעל הדבר ההוא שהקנס צא עצמו
 צפני עדים אף על גב דאין העדים לפיכך והודאתו לא מהני לענין
 קנס דלא חוחרין צי' הודה צ"ע כמאן עדים דוני ולא הימני' רחמנא
 מכל נוקם כיון שהוא ידע האמת וחזירו תפוס אז מחייב הוא לשלומי
 לי' מעלמו ואף שאין הצ"ח יכולין לכופו טלח מהימני הוא חלל הצ"ח וז"ע
 הוא מעלמו מחייבין כיון שידע האמת ושהי' עדים צצר נשום דאין
 העדים לפיכך צ"ד לא מופטור שהרי אפי' אם ישן לפני הצ"ד הוה כוונת
 כאין שהרי אין לנו צ"ד לזון דיני קנסות וגם לא לקבל עדותן ככ"ל
 ואפשר דאפי' לא הי' עדים כלל כל שהוא ידע האמת חייב לשלומי לי'
 וכונ"ס לעיל:

ועפ"י יחא לי מה דהוה קשיא לי עלוהי דהטור ז"ל שצ"ד קי' רס"י
 לענין יליאת העצד צראסי אצריס חציא מחלוקת הרמב"ן ז"ל
 עם הראצ"ד ז"ל שהראצ"ד סובר דגם האידנא נשכחת ושייכא הודה
 צקנס למיפטרי' והרמב"ן סובר דהאידנא לא מהני דהוה חוץ לז"ד
 וקשיא לי צמוק"פ דאי איירי בצאו עדים אח"כ וז"ע דהראצ"ד והרי
 צמורה צפני ז"ד סמוכין ג"כ לא מהני לו הודאתו לפוטרו אם צאו
 עדים אח"כ חלל צצר המחייב עלמו צקנס וכונ"ס לעיל ואי מיירי צלא
 צאו עדים אחר כך גס להרמב"ן ז"ל איך יתחייב על ידי הודאתו שהוא
 חוץ

שֶׁל מִקְלָח וְלֹא הֵצִיא מִן הַכִּפֻּרִים וּמוֹכֵל עֲרִיבֵי שְׂבוּעָה דִּמְיֵינוּ עִ"א וְסוֹמְרִים
 דִּמְיֵינוּ הַחֹרֶה שְׂבוּעָה עַל כְּפִירָתוֹ אֲלֹמָא דִּיט חֵיב מוֹחוֹן צְהוּדָתוֹ אֲלֹא
 מִשּׁוּם דְּמִתְחַס אִין לִהְצִיא רִאִי דִּאִפִּי אִי לֹא כִימָא דְהוּדָתוֹ כְּעָדִים מוֹמֵס
 וְי"ו כֹּל שְׂחָא יוֹדַע הָאֻמָּת שְׁחֵיב לְשֹׁלֵם לַחֲצִירוֹ מוֹחֵיב לִשְׂבַע אִם כִּפֹּר
 וַיֵּשׁ לַחֲלֹק בֵּין זֶה לְבִידּוֹן הִכְנֵה"ג דֶּסֶס אִפִּי אִם יִדְעוּ הַצִּדְרִי הַחֻבּוּב
 בִּי עָדִים אִו צְהוּנָא אֲחֵרִיבִי לֹא הִי חֵיב אֲלֹא לִי"ט וְלֹא הִי עָלִיו כְּפִית
 צ"ד אֲצֵל צִידּוֹן דֶּרֶס"י כִּהִי דִל"ה אֲמֹרִי הוּדָתָה צַע"ד כּוֹמָה עָדִים דְּמוֹי
 וְלֹא הִי חֵל עָלִיו כְּפִית צ"ד ע"י הוּדָתוֹ הֵיכִנו מוֹרִיעוּתָא דִּהִיּוֹנוּתִי לִפִּי
 שְׁחֵיב הַצִּדְרִי מִאֲמִינִים לוֹ אֲצֵל אִילּוֹ יִדְעוּ הַצִּדְרִי הַחֻבּוּב שְׂחָא עַפִּי
 הִכְנֵבֵב שְׁפִיר הוּי עָלִיו כְּפִית צ"ד וַיֵּשׁ"ה חֵיב לִשְׂבַע דְּדִילְמוּת הָאֻמָּת
 כְּדִצְרִי הַחֻבּוּב וַיֵּשׁ עָלִיו כְּפִית צ"ד וְהָ צְרוּר וּלִפִּי"ג גַּם צִקְנֶס לִפִּי דְצִרִי
 מוֹהֲרָאִי לַחֲיִיבֵי שְׂבוּעָה וְסָרִי הַטּוֹר אֲלֹא כ"כ (דן) אֲצֵל דַּע שְׁגַם לִפִּי דְצִרִי
 אִיכְיֵנו מוֹחֵיבֵנו אִתְּ הַכְּתֻבָּה לְשֹׁלֵם אֲלֹא כַּשְׁתַּפֵּס אִידֵךְ וְכוּ"ט אֲצֵל כֹּל שְׂחָא
 תַּפֵּס חֲצִירוֹ לֹא מוֹתְחֵיב לְשֹׁלֵם אִף לִי"ט וְאִף שְׂחִידַע הָאֻמָּת לִפִּי שְׁחֵיב
 קוֹבֵר דְּתַפִּסָּה הַאִידֵנָא כִּי הַעֲמִידָה דִּין צִזּוֹן הַמוֹמְחִים וְכוּ"ו דְּצַעַת הַהוּא
 כֹּל שְׂחָא הַעֲמִידוֹ לֹא הִי מוֹתְחֵיב לְשֹׁלֵם אִף שְׁהִי יוֹדַע הָאֻמָּת כ"כ הַאִידֵנָא
 כֹּל שְׂחָא תַּפֵּס לֹא מוֹחֵיב לְשִׁלּוּמֵי אִפִּי שְׂחִידַע הָאֻמָּת דְּתַפִּסָּה הַאִידֵנָא
 כְּהַעֲמִידָה דִּין הוּא וַיֵּשׁ"ה פֶּקֶס הַטּוֹר דִּלְא מוֹחֵיב שְׂבוּעָה צְחִצְעַת קֶנֶס
 וְסִינֵנו צְשִׁלָּא תַּפֵּס אִידֵךְ דְּצִכָּה"ג אִם הִי מוֹדֵה הִי פִטּוֹר וְכוּ"ט אֲצֵל
 עֲדִיין יֵשׁ לַפֶּקֶס דִּא"כ הֵיכִי דִּאִידֵךְ תַּפֵּס צְעָדִים וְחֻבּוּב אִתְּ חֲצִירוֹ טוֹר
 חֵס שֶׁלֶךְ הִזִּיק טוֹרִי וְהָ חוֹמֵר לֹא כִי אִו כִּימָא צו צְשִׁאָר קֶנֶסוֹת יִתְחֵיב
 שְׂבוּעָה כִּיֹּן שְׁחֲצִירוֹ תַּפּוֹס כֹּל שְׂחָה יוֹדַע שְׁהָאֻמָּת עִם הַחֻבּוּב מוֹחֵיב לְשִׁלּוּמֵי
 וִידְעֵתִי שְׁמִתְחִימוֹת הַפּוֹקֵקִים לֹא מוֹשְׁמוֹעַ הֵכִי שְׁהִרִי הַטּוֹר צִקִּי ח' וְצִקִּי
 שְׁל"ט וְצִקִּי פ"ו צְשִׁלָּשְׁתָּן כְּחַצ דִּלְא מוֹחֵיב שְׂבוּעָה ע"י תְּצִיעַת קֶנֶס וְלֹא
 אֲשַׁחְמוּיֵי לִפְרֵס דִּהֵיכִי דְתַפֵּס אִידֵךְ יִתְחֵיב לִשְׂבַע וְהִלְכֵךְ הִאִי מִיִּלְתָּא
 אִיִּתְתַּפֵּקָא לִי עוֹצָא שְׂחָה מוֹכַח דַּע"י הוּדָתוֹ לֹא מוֹחֵיב לְשֹׁלֵם קֶנֶס כֹּלֵל
 אִפִּי צֵלָא כְּפִית צ"ד וּמוֹלֵד הַקְּצֵרָא לֹא נִרְחָה לִי כֵן וְגַם מוֹדֵרִי הַטּוֹר
 צִי"ד הוֹכְרַחֲתִי כְּקִצְרִתִי וְכֵן מוֹשְׁמוֹעַ שֵׁם לְשׁוֹן הַרְמו"א שְׂכַתָּה דִּה"ה אִם
 הוּדָה מוֹעֲלָמִי יוֹלָא לַחֲסִירָתָהּ וְאִף שְׁהֵט"ךְ ז"ל פִּירְשׁוּ שֵׁם דִּלְיִירִי צִצָּחוּ עָדִים
 אֲחִי"כ קִתְּחִימוֹת לְטוֹרֵי לֹא מוֹשְׁמוֹעַ כֵּן וְלִכְרִךְ אִנִּי לִרְבִּי צֹהֵה הַשְׁמוּעָה וְדו"ק:
זֵאת תּוֹרַת הַעוֹלָה דְּצִזּוֹן הַמוֹמְחִים לַעוֹלָם לֹא מוֹשְׁכַחַת לֵה דִלְשֹׁלֵם קֶנֶס
 עַפִּי הוּדָתוֹ גְּרִידָא אִפִּי אִם הוּדָה חוֹץ לִצ"ד צִפְנֵי טָנִים צֵאֲתָם

(ה) הנה צמה שפלפל ח"צ צענין חיוצ שצוועה צקנס הקשה אומי חכם אחד
דאמאי לא משני צט"ס כדפריך עפ"י ע"א למה לי ולשני דע"א דומי דע"פ
ממנו דאין צו חיוצ שצוועה ע"כ ולכאורה יפה הקשה ובהשקפה ראשונה אמרתי
למינע מזה שיטות הנוצ"י צקימן ע"ד דלכך כשר עדות מיוחדת צקנס ולא הוי
פסא"ל משום דיוכל לוותר לחיוצ שצוועה צאמי משום דאין דין חיוצ שצוועה צקנס
ע"פ וא"כ עדיפא משני הגמ' דתרחי שונעת מיני' ודוק. אך ע"ה הפספול כלע"ד
צניחא לייסד דקדוק גדול דהש"ס משני לאפוקי מדל"ה אומר רב ואין זה סוגי'
הש"ס דהו"ל הניחא לשמואל אלא לרב מאי איכא למימר וצפרט דאכתי לא ידע
הנך סברא דצעי' מחייב עלמנו צמידי וא"כ דצרי רב הס להלכה והוא דצב שראוי
לצבור עליו והכלל ע"ד דהנה לכאורה קושי' הכחם הנ"ל אין לה מקום כלל דלזה
לא הי' לריך להשמיעני כדוחא עפ"י ע"א דאם הי' חיוצ שצוועה צט"א גם עפ"י
החוצה הי' חייב מלד הודאה צמקלת והיינו עפ"י העדאה עדים מדל"ה קמייחא
סברי מעידין שגנב וחייב על פיהם דלענין זה אין חילוק בין מ"מ לע"א (רק
לצנחא דהש"ס א"ש ספיר איכא לחלק אצל אין כן דעת כל הפוסקים) הן אמת כי
צטשקפה ראשונה הי' כ"ל דדינא דרמ"ק לא שייך צקנס כיון דיליף לה צמה הנד
מפיו שאינו מחייבו צקנס וא"כ הרי צקנס אינו מחייב שצוועה אך זה הצב ורעות
דזה דזה אינו מלד גריעותא דפיו דשצוועה רק מלד דאין כאן חיוצ ממון הגע
צעמך אילו הי' חצ"ה צממון וכפירה צקנס אילו הי' דין שצוועה צקנס צוודאי
הי' חייב שצוועה ח"פ. אמנם עדיין יש מקום להקושי' שהוא דאי לאו דינא דע"א
הוא אמרי' לעולם יש חיוצ שצוועה צקנס והא דאינו חייב שצוועה עפ"י החוצה
הוי מוקמי' למחני' דס"ל כהאי תנא דס"ל מלוה הכחוצה צמורה ככחוצה צשטר
וא"כ הוי הודאה צשיעצוד קרקעות ולכך אין נצצעי' אצל לעולם ע"י ע"א נצצעי'
וצפיר הולכך להשמיענו צט"א אמנם עדיין הדבר נכון דהא חניח צקן סהעדים
מחייבים אותו אצל הא העדים מחייבי' אותו גם כפל שהוא קנס וזה פשיטא דל"ג
שצוועה קרקעות כמובן ואפ"ה לא מחייב שצוועה ושזו הוי ע"א משנה שאינה

לכריכה חמום זה אינו דומה לכן פשיטת דל"ה הודאה במקלת כיון להקנס אינו
 כל עד שיחייבנו ד"ד ואין כלן הודאה להודאה במקלת לריך שיהי' החיוב על העצור
 ואפי' יחייב עלמו בחיוב דאם נשעת כפירה על חמשים זה לא מיקרי הודאה
 במקלת כמוכן. חמום עדיין י"ל עפ"י ח"ה הכש"ל וקלת מהקדמוני' דנשעת שחייבנו
 ד"ד איגללי מילתא למפרע וכל החיוב הקנס למפרע וזה תירצו הא דיונא נשנו
 ומשלים לו דמי עיי' דצריהם וא"כ הוי שפיר הודאה במקלת אך הנה קלת
 מהקדמונים נחלקו בזה וכשאני לענמי הי' כ"ל הכרעה בזה והוא דהא דצקנס אין.
 החיוב עד שיחייבנו ד"ד יש לנו ד' טעמים הא' דאשר ירשיעון חלקים כתיב והב'
 מלך דילמא מודה ומיפטר והנה הכינוק"י גבי החולץ למעוברת כתב לחלק דהיכי
 דאגללי מילתא למפרע שגם אז הי' מוכן להיות כן שפיר אמרי' איגללי מילתא
 למפרע אבל היכא דאין לנו הכרע על למפרע ל"א כן כידוע וא"כ לפ"ז גזונו
 דצמ"ק וא"כ ד"ע ל"ס לומר איגללי מילתא למפרע דאין לנו הכרע על למפרע
 דילמא הי' מודה ומיפטר והבן ולפ"ז לרז דמודה צקנס ואח"כ ד"ע פטור ממילא
 דל"ס אמ"ל וא"כ נשאר הקושי' הסכם הכ"ל בחוקפה וע"כ כל הקושי' הגמ' הוא
 רק לשמואל וא"כ שפיר מתורץ דלשמואל אחי' לשאמועי' דאי אחי' אחר מלטרק
 לשפוקי מדרב ולכן לא קאמר הס"ס הניחא לשמואל דלדיד' צל"ה אחי' שפיר ודוק
 היעב כי הוא נכון צמ"ד ומן הגמ' הכ"ל יש לי תימה על הכש"ל שהצאתי בזה
 ד' דצבד ח' צקנס והוא מודה חייב ולא מיקרי מרשיע את עצמו דא"כ לענין מאי
 קאמר הס"ס דליתא אחר ולטרק צבדי דלענין מאי לריך לירוק כיון דבהודאה עצמו
 מיירי בדקאמר לשפוקי מדר"ה אחר רב אס לא שנאמר דזה מודה הכש"ל דאף
 למאן דמחייב מודה צקנס ואח"כ ד"ע אבל מודה צקנס ואח"כ ד"ע דאי פטור
 דזה שפיר הוי מרשיע את עצמו ויש להסביר הדבר ודוק ועדיין ל"ע גם זה יש
 לדקדק לשיטת הכש"ל מאי פריך על פי עד אחר למה לי דילמא אחי' לדיוקא
 לשאמועינן דדיוקא על פי עצמו או על פי עד אחר אבל בלירוק שניהם חייב ול"ע
 לפי עכ"ד :

תרומת חברי סימן ש"ד כ"ז

ולא תשתעו אלי צהדי ומ"ם גם זה הכל כו' לא ידעתי מה הכל וחסד
והרי המוצץ ז"ל הכי קצר דרשתי לקום צפני ח"ח בצינור לרץ עם
העם הארץ ולא חייט בתיקתם בענותי לחידך דמידע ידע צנעי לעיקר
צפני ח"ח וכו' דלחור לטעמי ז"ל ואפרח עלי צר לחור צניחא דלח
אחרי מותו ה' וכו' סרלשוכים והר"ן ג"פ טביעות הדייכין והצינור הרחב
צקי י"ז קנ"ב' ולפי הנראה לא עיין הפות יאיר צנוף צנכי ס"ס סב"ל
צכתוצות דף ק"ו יעט"ס:

סי' כ"ז סעי' ב' אל יהי פלוני צדוק לד' איני לוקח אצל איסורא איבא
ז"ל הקט"ע עס דכשהסם מוסתיר פניו ומעילא הוא

וקולל ולא ידעתי כוונתו והכי הטעם הוא דמכלל לאו אחת קמוע הן
 בדאיתא צט"ק צט"לתי פ' שצעות העדות והכי מדויק לשון הס"ע שסיתא
 הקללה צאה מכלל הדברים ודע שמדברי הרמב"ם האלה נראה שהוא
 מפרש להאי מחכי דקוף פ' סה"ע לענין מקלל חזירו או עלמו מדלג
 הציא להאי דינא צה' שצעות לענין שצעות העדות והו' דלא כפי' רש"י
 שפי' אל יכך ויצרכך ר"ל אל יכך אם תעידוי או יצרכך אם תעידם אלג
 הרמב"ם מפרש לה לענין מקלל עלמו וצאמת בי מרהיעת לשון המחגי
 משמע כפיט"י דחגי המקלל עלמו וחזירו צולן עובר צל"ת יככה ד' וכן
 יככה לקים זו היא חלה הכתובה בתורה אל יכך ויצרכך ויעיז לך ר"מ
 מחייב ומכמים פוטרים משמע דכולהו הכי קאי על המקלל עלמו וחזירו
 אלג לריך ציחור הא אל יכך ויצרכך וי' איכא קללה וכל כי האי רוחחל
 בו' אלג מלחאי ציחור צזה צפירוש המשניות להרמב"ם ז"ל שהמטנה ר"ל
 אל יצרכך ואל יעיז לך אלג נקטה המחגי לשון אל יכך כי היכי דלג
 ליטחמע קללה מליטנא דהתנא וכל שהרמב"ם מפרש הא דקאמר התנא
 יהיז רב כהנא קמו' דר"י ויחיז וקאמר האי מהכי כדחגי ר"ל יככה וא"ו
 ככה ר"ל ככה ואמר יצרכך וע"ס לשונו צפירוש המשניות שהוא בתל
 קלח אך בן כו"ס ולפי פירושו ע"כ לריך לומר טעמא דרצון דפטר
 כו"ס הר"ן שס צסס הרמב"ן ז"ל לענין ס"ע דצעי קללה ולא צרכה אף
 דמשמע מיכי קללה דקול חגי וה"ה לענין מקלל עלמו וחזירו לא
 מחייב צקול צרכה אלג יס לחלק דהתם קול חגי כחיז אלג הכא לא
 תקלל כחיז וכיון דציחורא אמרי' לכ"ע מכלל לאו אחת קמוע הן מ"ע
 דחכמים דפוטרינן:

וְדַע שֶׁהָרֶן שֶׁם הַקֶּסֶת בְּמִתְחִיל וְזֶל וְלִצִי וּמִפְסָק בְּזֶה שֶׁכָּתוּב רַשִׁי וְיִצְרָךְ
אוֹ יִצְרָךְ דְּבַפ' הַחוּמָר בְּקִדּוּשֵׁן מוֹכַח דְּלִפִּי מֵאֵן דְּלִית לִי מַכְלָל
לֹא אֶתָּה שׁוֹמֵעַ הֵן צִבְעָה ג' לֹא מִשְׁמַע קִלְכָּה דְּלִמְעַר' הַחֵס קד"ח אִם
תִּחַצְבוּ עוֹצָה וְאִם תִּמְאֲלוּ לֹא עוֹצָה וְלֹא קִלְכָּה ה"כ יִצְרָךְ אִם תַּעֲיִד וְאִם
לֹא תַעֲיִד לֹא יִצְרָךְ וְלֹא יִקְלֶכֶךְ מִשְׁמַע דִּס"ל דִּהְיִי מִיֵּלִי לְמֵאֵן דְּלִית לִי
כִּמִּי צִעֲלֵמָה מַכְלָל לֹא אֶתָּה שׁוֹמֵעַ הֵן אֲצִל לִר"ו דְּצִעֲלֵמָה לִית לִי הִנֵּי
קִרְאִי בַּפְּסוּטָו מִשְׁמַע לִי דְּלִע"ג דְּמִשְׁמַע אִם לֹא תִחַצְבֵּה רַעָה לְרִיךְ הִי
לְחֻמְרוֹ אִם תִּמְאֲלוּ מִשְׁמַע דִּל"ל מַכְלָל לֹא אֶתָּה שׁוֹמֵעַ הֵן וּמִיָּסָה דְּלִית
לִי לִר"ו צִאִיקוּרָא מַכְלָל לֹא אֶתָּה שׁוֹמֵעַ הֵן רַעָה מִשְׁמַע מַכְלָל עוֹצָה
עכ"ד וְהָרִין מִי שֶׁאֲמָרן אֲצִל קִשִּׁיָּא לִי אֵיךְ מִתְרַן בְּזֶה דַּעַת רַשִׁי ז"ל
וְהִי רַשִׁי ז"ל גְּרִים אֲלֵא לְעוֹלָם אִיפֹד וְחִכּוּיִם מַחֲיִיבִים דְּלִית לִהּ מַכְלָל לֹא אֶתָּה
שׁוֹמֵעַ הֵן וְסָה"ע אִיבֹרָא דְּלִית בִּי מִמְּוֹנָא הוּא א"כ אֲכַתִּי תִקְסָה אֲמָרָא
מַחֲיִיבִי רַצֵּן וְהִי אִיבֹרָא לִית לִהּ מַכְלָל לֹא אֶתָּה שׁוֹמֵעַ הֵן ע"כ אִם
תִּמְאֲלוּ לֹא עוֹצָה וְלֹא רַעָה וְל"ע אֲצִל אֵין לְהַקְשׁוֹת לִפִּי דְּצָרִי הָרֶן לִמָּה
בִּי לִהָרֶן לְאַתְרוּסִי לְמַעֲלָה שֶׁם צִמְעֵמָה דְּרַצֵּן דַּפְטְרִי וְהִצִּיא צִסָּם הַרְוֹצ'
דְּקוֹל אֱלֹהִים כְּתִיב וְלֹא צִרְכָּה מִחוּךְ קִלְכָּה לִימָא דַּעֲמֵמָה דְּרַצֵּן מִשְׁמַע דִּיִּצְרָךְ
אִם תַּעֲיִדִנִי וְאִם לֹא תַעֲיִדִנִי לֹא צִרְכָּה וְלֹא קִלְכָּה כִּיֵּן דְּלִית לִהּ מַכְלָל
לֹא אֶתָּה שׁוֹמֵעַ הֵן זֶה לִיתָא דֹּאֵל יִכַּךְ אִם תַּעֲיִדוּנִי וְדֹא מִשְׁמַע יִכַּךְ אִם
לֹא תַעֲיִדוּנִי וְנִי פִּטְרִי בְּזֶה אִם לֹא מִשְׁמַע דִּהַרְוֹצ' אֲצִל לְהַרְוֹצ'ס'
ז"ל יֵם לְמִידָק מַכְדִּי אִיהוּ מִפְּרָשׁ לְמִתְחִיל בְּמַקְלָל עֲלֵמִי אוֹ חֲצִירוֹ וְנִקְשֵׁ
אֵל יִכַךְ מִשְׁמַע לְשׁוֹן טוֹב וְנִקְשֵׁ אֲצִל לֹא אִיִּירִי אֲלֵא מִחֲדָא דִּהִיִּינוּ אֵל יִצְרָךְ
וְאִי ס"ל כְּדָצְרִי הָרֶן לִמָּה לִי לְמִיָּסָה דַּפְטְרוֹ מִשְׁמַע דִּהַקִּלְכָּה בִּזְמַן מַכְלָל
צִרְכָּה לִימָא דֹּאֵל מִשְׁמַע כֻּלָּל קִלְכָּה דֹּאֵל יֵם צִרוֹךְ קִאֲמֵר וְהִיִּינוּ לֹא
צִרוֹךְ וְלֹא אֲרוּרִי וְיֵם לְמִיָּסָה דֹּאֵל סִיִּךְ הִי מִילְתָּא אֲלֵא בְּתוֹלָה דְּצָר כְּמִי
יִצְרָךְ אִם תַּעֲיִדוּנִי אוֹ אִם תִּחַצְבוּ וְנִמְעַתָּס אֲצִל בִּזְמַן חוֹלָה דְּצָר וְאִמְרֵ
לְחֲצִירוֹ אוֹ לְעֲלֵמִי אֵל יֵם צִרוֹךְ בְּדֹאֵי כּוֹנְתוֹ לְאַרְוֵר דֹּאֵל לֹא צִרוֹךְ וְלֹא
אֲרוּרִי

פבדי וחסני טסהחורס ללא יחצ'י' נאמנות לצע"ד בענין קנס וחס' ונעלמו ג"כ
ללא וחס'י' נעלמוי' חס'י' לל"ם וחס'י' טסהחורס ללא חס'י' קנס חלל צ"ד.
ובן האידמ' ע"י חס'י'ס' דחוקא וכל טלא חס'י' סאידך ללא וחס'י' נעלמוי'
כלל ח'ק טידע טסהמ' עס טחוצע חונס' בחס' חצירו וכלס' חודס לו
נעסחפא לי ח' וחס'י' נעלמוי' לי אחר טידע טסהמ' טח'י' לו ח' ללא
וכל טאן עדים צדכ' ללא וחס'י' חכל ח' פטיט' לי דכפ'י' צ"ד ח'ין לו
עליו ורש' ח' ח'י' נחור וסודלחו' דלא חורי' חודלח' צע"ד כק' עדים
דמי' חלל לענין ומוון וצ'י' כיון דיסי' נאמנות לצע"ד רשות צד' צ"ד לכופו
על ד' ונש"כ צקנס דלא יחצ'י' לי נאמנות סחורס ח'ין כח צד' חצ"ד
לכופו זס ח' ח' צריכ' דמילתא:

בש"ך סק"צ וה"ם אש וצור דכין ועיין בקוה"ס אשך לי הוכחתי מדעת הטור דאש וצור דכין וכן מלאכי מפורש באש"ז דאש וצור דכין והרא"י דהא אש דרכו לילך ולהזיק וכן צור תחלת עשיתו לכוזק והבי קנעי' ודע דכל מה שנתצאר בהאי סימנא דאין דכין אוחו האידנא אש צארו הלדדין לדון אותם דכין צביהם כיון שהם מוקצלים עליהם ולא איתמונר אלא אש צא רק לד' א' וקוצל על חצירו וכ"כ האש"ז שם צטס הנאירי וסוד נכון חבל צקנסות מומם כ"ל ללא מהכי קצילו עליהו דאשך ירשיעון אקים צעי' עוד כתצ שם דכל שהורשו מלד המלכות לדון דדיכי ישראל וס' הסכמות כל העם לעשות כן הרי הוא כמו שקצלו עליהם הצע"ד לדון דדיכי ישראל עש"ה:

סי' מ' סעי' ב' אלא"כ הדין כולל לקלקל את עלונו כו' מועידת חקידות
 ראיתי צאס"ז לז"ק צפ' הסובל שהציא דברי תלמוד
 אחד מתלמידי הר"ן ויגא"ש על מה דלמנו שם צירא דסתית מייני' מייא
 לא תשדי צי' קלא וז"ל לא תזלזל צו ולא תגמול אותו רע אשר שנתהנית
 ממונו וזה ע"ד משל לשאר הדברים שמי' קצא לאדם ממונו איזה עוזה
 אין ראוי לעשות שום מעשה שיצוא לו חזק כו' וספר רבינו ז"ל על רצו
 הרי"ף ז"ל שאירע לו ענין זה עם איש א' ולא רלה לדון אותו כלל בזה
 שיצוא לו היזק ממונו וזה מניעה גמורה וזה שהוא ז"ל חלה וככך
 חלל אדם א' צומחץ שהי' לו צציתו ונתהכה ומהרחץ הזה ואח"כ זימן
 אותו שישב אללו עד שיצריא וכדא' אותו הרבה ועשה עמו עוזה והצריא
 ובהמשך הזמן על האיש שהוא מטה ידו מאלו וכסכר צערצות חולתם
 ונחסיי' לחת מומן לצעלי חוצות ואמר רבינו ילחץ ז"ל לא לדון ולא אורה
 צומחץ הזה לא צמכר ולא צמווא ולא צקום דבר המתייחד צו לפי
 שנתהנית ממונו כו' ואמר ואפשר לפרש צו"ש לא לדון איש לא למאן
 דרחים לי' ולא למאן דקני' לי' שהוא קיצת מניעתו לדון למאן דרחים לי'
 לשתי קיצות הא' שלא יטה ליכותו והשנית שאם אפשר קיילי את נפשו
 וידין בזה כפי טורת הדין סי' בזה ומשלים רעה תחת עוזה עכ"ל הנעים:

סי' מ"ו סעי' א' זהב"ה חזב"ה חס קרובו זב לדין כו' חס לר"ה לפסוק
 כו' עיין ז"ח וכנה"ג שהסריכו לחמורה על הרמ"א
 חזב"ה זכרי הרמ"א זכורים ונוסחא שהוא מוטעת כדמכנה להז"ח ולכנה"ג
 דגרסי זכרי הריעז"א חסר הזכ"ה הז"י דזה לא הי' ת"ח חלל קרובו
 של ת"ח ונ"ס הוא נחלק' א' זנוקס וי"ו ול"ל חזב"ה זה לא הי' ת"ח ולא
 קרובו דהאי גברא הי' יודע האמת שלא הי' קרובו של רב עקן וסבר
 דנחיק' לי' חזב"ה כשהוא יודע שהוא קרובו של ת"ח לא מיקחם טענותי'
 דמיעדע ידעי דנחסי זכרובו של ת"ח דשייך עשה דכבוד התורה וזה שהזכ"ה
 הריעז"א ז"ל זכס רבו אינה חולקת ולכך פסקה הרמ"א בן שורא הנוסחא
 זכורים שלפנינו דפוס ד"פ וכבר פי' בן לזכרי הריעז"א זכס א' המוצא
 זכרות יאיר קי' כ"א ואיהו ז"ל ג"כ השיג על נ"ס דזכרות לא הי' קרובו
 של אחרו איש וא"כ על חס לא כלל רב עקן להזדקק לו ונ"ס חס עקן
 פסלינא לי' לדינא שורא וסקר הוא כל אלו דזכרי זכירות כגד הסכל וכגד
 הסברא והאמת ונ"ס דלס יודע לז שכנגדו שזה ת"ח לא מיקחם טענותי'
 מפני דיועד דעשה דכבוד התורה עליך ג"כ הזב"ה דלנו כ"ע דינא גמירי
 ואף אי גמרו דינא מתיירא שג"כ יהדורו פני ת"ח וגדול זנוק המושפע
 עכ"ל ואחר המהילה ומכבוד תורתו כל דזכרי הללו שגגה הם ומי יאמר
 שו"ס רב עקן שורא וסקר הם זכרלי ר"ע כהז לי' פסלינא לי' לדינא לפי
 שנתן לו מתנה כמפורסם שם חלל דר"כ טעה וסבר שמוס קרבות פסיל
 לי' והאי גברא ידע האמת דאינו קרובו וסבר דנחיק' לי' ואסחם טענותי'
 ולפי שרצ עקן גרס זה שלא זיאר טעם פסלנות' לדינא דהאי גברא נענש

אחר קאמער אים לעפטיק גענוי כיון דאזוי מוצרי ולא וקללי נשאל
 צוהלם צדק כוונתו אים יעלל שאלתו יהי צדק ודוק:
סי' לא סעי' א' כימי עדים המכחישים בו עיין ס"ד וסו"ע והנה
 ראיתי לצרר באן ספק עולם אשר יש לחקור בע"א
 צה"ת ע"א וידין הדבר בסיקא כמו חרי בגד חרי או דילמא ע"א
 בנחשת ע"א לאו כלום הוא ויש זוה נפקותא הרבה דייני איסור והיתר
 כמו שכתבתי דע שו"ע מה שזכרנו דתרי ודיון הדבר בסיקא דלא נחלקו
 ע"ם אלא אם הוא ספיקא דרבנן או ס' דאורי' אצל וידי ספיקא ויהיו
 לא כפי' און ללמוד וזה צדד נגד חד דשנים שאני שהאמינה אוחן
 הסבורה צ"ל וכן אפי' אם אחרים ומכחישים אוחן אין הדבר יולא וידי
 ספיקא ובפני' הכחשת אחרים לא נופקי' סונותי' של הראשונים אלא
 באר' וסופקים וי' מהם האמינים ולכן וידי ספיקא לא נפקא אצל צדד
 וחד דע"א לא מהימן אלא לקלח דברים פרטים אפשר שלא האמינה
 אחרת הסבורה אלא כשהוא צלתי הכחשת האחר וכל שהוא בהכחשת אחר
 לא האמינה אותו הסבור והרי הוא כלל הי' כלל וכמו שזכרנו בע"א
 לענין הכחשת הצעל דבר דלאו כלום הוא וכדלמרי' בקידושין דף ק"ד
 ותקצירא ע"א בהכחשת וי' מהימן והיינו בהכחשת בע"ד וכמו שכתב
 ס"ד צ"ק קכ"ז צ"ד אלא דאפי' נאמר דע"א קם לקדושין כמו גבי
 שאר דברים פרטים אפי' בהכחשת הצע"ד הי' פשוט להס"ס דלא מהימן
 אלא שאין והכחשת הצע"ד ראוי' להכחשת הע"א דהתם היינו טעמא
 מפורסם שזכרנו בהכחשת הצע"ד אין ע"א קם רק לשבועה והכא שבועה
 לא שייכה כמו שפירש"י אצל בהכחשת ע"א מלינו לומר דנאשי ספיקא
 לתם לא ואפי' לפי גרסת רמ"י שלפנינו שפירש ע"א בהכחשת וי' מהימן
 היינו הכחשת עד אחר עדין אין ראוי' שלא יהי' נאשי ספיקא דהתם
 שאפי' דאפי' אי נאשי נמי לספיקא אינה לריבה גט משום דמוקמי' לה
 בחזקת פטוי' ובכל ספק קדושי' אזלי' לקולא ומוקמי' לה בחזקת פטוי':
 ודן צעזעי' על הספק הזה ראיתי שהמקומות שזכרנו בהם טע"א נאון
 סם ארבעה הא' להעיד על אשה שמת צעלה להחירה להנשא והצ'
 לחייב שבועה והב' להעיד שראה את הסורג שלא יערפו וחד' להעיד על
 האשה אחר קינוי וסחירה שנטמאה שלא תשחה ואחרתי אולי מחובן
 אובל לצר ספקא דידי ורואה אי שמוס דקיי"ל בע"א אומר ונת וע"א
 אומר לא מת וצאו צ"א דאם נישאת תלך אין ראוי' דצדד וחד לא כידון
 הדבר בסיקא דאפי' אם כידון בסיקא דין הוא שחלל דאפי' בשנים
 אומרים ונת ושנים אומרים לא מת קיי"ל דהלל וכדלמרי' בהחזות פ"ב
 הצא עלי' צאקס תלוי קאי גם ממה דקיי"ל בע"א המייצ שבועה דאם
 צא עד אחר והבטיחו יכול לפוטרו ואפי' לו"ד דאין עד המסייע פוטר
 בעצמו ומשום דנאשי לסתותא דקנוי' כוונת דליחא וכמ"ס הכ"י צריש
 ונליעא ואף שלבאורה נראה דנאכאן דאפי' דע"א בהכחשת ע"א לאו כלום

(א) ומה שהביא ח"י דברי הרמב"ם צהל' דות דהוי כב' כימי עדים המכחישים
 ז"ל והוא נגד הס"ס דיצמות ונלענ"ד דהנה זס כציר אשר נסתפקתי צשני
 כימי עדים המכחישים ז"ל וכת' א' אין לה נאמנות אלא מדרבנן וי' אמרי' דכת
 אחרת עיקר או לא והי' נלענ"ד דתל' במחלוקת הראשונים אי קנין דרבנן מהכי
 לדאורי' וכעת מלאמי צמ' טורי' און שפיעה צום און משמעתי' מפורש דאין חילוק
 כלל והוא עקב שנים אומרים ונת דהרי קיי"ל אין צודקי' עידי נשים דז"ס ומצואר
 צמנ"ס דאין להמער לצודקן משום תק"ע וא"כ הרי הללו שאומרים ונת אין נאמנותם
 אלא מדרבנן ולעפ"י"כ הוה כתו"ת והנה ידוע דאף אי קנין דרבנן מועיל לדאורי' ו
 היינו חד דרבנן אצל לא תרי דרבנן והוא מצואר גבי מיטי קודמייחא צשעות דרבנן
 ודו"ק וא"כ צעד מיתה דנאמנות של העד א' אינו רק מדרבנן ושפיר פריך הגמרא
 שטיטא אין דבריו של א' צמקום שנים משא"כ בע"ע שפיר כתב הרמב"ם דהוי
 בשנים דשם ליכא אפי' חד דרבנן ודו"ק און למה שהבינו כמה שוסקים צדעת
 הרמב"ם דע"א צמיחה נאון מה"ס נסתר זה ולכן נלענ"ד לתרץ צדק פלפול קלח
 והוא דהנה לכאורה נולד הסברא דקדו דברי הרמב"ם דכיון דאמרי' הרי כלן שנים
 א"כ אמאי לא יהי' נסתב בהכחשת תו"ת בהכחשת שנים און כוונת הס"ס דכיון דכל
 הסעם דהוי בשנים היינו משום דכבר החזקנו עדותו ולבאורה אם יתברר לנו מלד
 איזה ענין דצטעות היינו ונקבלים עדותו צודאפי' לא הוי אמרי' דהוא בשנים וא"כ
 ס' לנאמי' כיון דהשתא איכא צ' עדים ואילו הוי צלו תיכף לא היינו מקבלים
 עדותו של הא' כלל א"כ הוי כמצואר לנו דצטעות קבלנו עדותו ולכן לא מהכי

אם דאפי' נאשי לי' ס' מהראוי הי' לחייב שבועה ג"כ כמו צת"ת דפסק
 הס"ד צמ' פ"ז דחייב ליצבע שבועה המוטלת עליו צין סיהי' שבועה
 דאורי' או דרבנן ואלמא דנאמנע' וספקא אצל אין זה כלום דהתם נמי
 היכי דצלעדי העדים לא הי' נחייב שבועה גם האידנא צצאו צ' כימי
 עדים אינו נצבע שבועה דאורייתא וכן בע"א בהכחשת ע"א אין סר"ן
 ז"ל פוטרו וכלום אלא דלא מצעי' לאשחצושי שבועה דאוריית' וזה כיחא
 אפי' אם ת"ל דחד וחד נמי הוא ספיקא דאף דאפי' הי' העד המייצ לחוד
 הי' נצבע עכשיו שהדבר צמ' לא נאמנע' לי' וס' דשבועה כוונתו וכמו
 שאין מוליחין מומן וס' ה"כ אין נאמנעין וס' והארכתי צזה צמק"א ומון
 ע"א אומר ראיתי את הסורג וע"א אומר לא ראיתי דקיי"ל דעורפין
 כצצאו צצ"א כדמוכח צפ' עגלה ערופה וכמ"ס הרמב"ם צפ"ע מרולח
 אין להציא ראוי' דע"א בהכחשת ע"א הוי כוונת דליחא לגמרי' דאפי' אי
 כיונא דנאשי ספיקא נמי עורפין וספיקא ואפי' צתו"ת נראה צעיני
 דעורפין (א) והראוי' ממה שכתב הרמב"ם צפ' הכ"ל ה' ל"ד צאו שנים
 אחר שהעיד האחד הזה והכחישהו ואמרו לו ראית הרי הוא כשני עדים
 המכחישים ז"ל ועורפין הרי ד' כיחות המכחישים ז"ל עורפין שהרי
 הרמב"ם ז"ל נסב להראשון כצ' מומן ואמא כי דברי הרמב"ם צזה תמוהים
 דכל שנים ומכחישים לא' לא אמרי' סיהי' דבריו בשנים ולא נאמר סיהי'
 הראשון נחשב כשנים אלא נגד ע"א הצא אחריו אצל נגד שנים הא'
 הצא ראשון לא נחשב אלא כחד כמו שאמרו ציצמות להדי' ע"ס וכבר
 עמד צזה הלח"מ צפ"ב וזה גירושין והכחו צל"ע ועם הכו' יש לי להקל
 הקושי' ולומר דהי' דקיי"ל הכי ונ"מ הבא לא לריך לזה דאפי' אם הי'
 חסוד בשנים ונ"מ עורפין משום דאפי' צחרי נגד חרי נמי וכמ"ס ונש"ס
 כיחא לי' להרמב"ם ז"ל לוינקטו האי טעמא להשמיענו חידוש דתו"ת נמי
 עורפין וכן נראה לי להציא ראוי' דעורפין וספקא ומהא דקיי"ל מוחלס
 על מוחלס שניהם וציחיס עגלה ערופה אחת ומתנין משום דאפי' אפשר
 ללמלס וכ"כ הרמב"ם סם ואי אומר אין עורפין וספקא שניהם יהי'
 פטורין וספק וראיתי צחוס' ציצמות שחמחו על האי דמוקסא הס"ס בע"א
 אומר ונת וע"א אומר לא מת לא תלך ופריך פשיטא אין דבריו של א'
 צמקום שנים ומאמרי' לה צפוקלי עדות והקשו החוס' מפי' וי' סקנא דלמרי'
 התם עד אומר נטמאה וע"א אומר לא נטמאה הי' שותה הא חד וחד
 וכו' תיזתא דר"ה ולעומדן כו' אלא צפוקלי עדות ואמאי לא מוקי' רישא
 צפוקלי עדות מוטעם דפריך הבא פשיטא ותיירו דשאני התם כיון דע"א
 מהימן מה"ס הוי כתו"ת ואי מכחישי' להדי' לא היתה שותה אצל הבא
 תקנתא דרבנן הוא עכ"ל ותוהכי מה יענה החוס' ז"ל צאותה קובי' עלמה
 דפ' עגלה ערופה דליחאמר סם לענין ראית את הסורג והרי התם לא
 יועיל חירולס דלו' יהי' כתו"ת נמי הדין ונתן דעורפין וכמ"ס ומה מוכח
 דקצרי דתרי וחי' אין עורפין ולא כדעת הרמב"ם ז"ל וצעני' כבר הצאתי
 ראי'

עדותו כלל. און צאמא עדיין דקדו דברי הרמב"ם אם הי' נחצר לנו דהעד
 השני עדים הוא אמיתי אז שפיר הי' שייך סברא הכ"ל אצל צאמא הא דאנו מאמינים
 לצ' עדים אינו מלד דנחצר לנו אמיתית הענין אלא דכן הוא סק הסורג. עפ"י
 שנים עדים יקום דבר וא"כ זהו צמעידי' לפנינו אצל על זמן שעידין לא היו אז
 העדים לפנינו לא שייך לומר דצטעות קבלנו מנחת שלל הי' הדבר מקוסק זה לא
 שייך לומר כלל והוא צדד למצין און להצין דברי הס"ס נראה לי דהנה החוס'
 צכ"ד הקשו צב' כימי עדים המכחישים ז"ל אמאי לא ליהמני' לצתראי צמירו דאפי'
 צעי סוס פסלי לקמאי צגולנותא (והנה מה שהקשו עוד דהוי נאמי' לכו יש לייצב
 עפ"י סברת סר"ן בקידושין צפ' האומר דדבר שנטמאה הוא חידוש די מיהי' נאמן
 צטענה זו אצל לא שילטרק למירו יע"ס ולכן עיקר הקושי' כלן רק מלד דהוי פסלי
 לכו צגולנותא ודו"ק). ותי' חד תירוץ משום דהוי מירו צמקום עדים או דלס עדיף
 מירו מעדים ותרי כמאס יע"ס ולפ"י כמכחישים צ' עדים הרי צאמא יש לסם
 ג"כ מירו וזכו צירור על למפרע צצטעות קבלנו עדותן של העד אחד כי מירו הוא
 נאמנות מלד הסברא וא"כ שפיר פריך הס"ס פשיטא אין דבריו של א' צמקום שנים
 וא"כ כ"ז צעד מיתה וכדומה אצל צעגלה ערופה דכל הפסולים צעצרים הם נאמנים
 כמצואר צמנ"ס וציירושלמי דמקרי עכ"ס נודע וי' הכהו וא"כ ליכא מירו דפסלי
 צגולנותא ולכן שפיר הדרינן לסברתן דכל מקום שהאמינה תורה ע"א הרי הוא
 כשנים אף צמקום ונגד שנים ושפיר כתב הרמב"ם דהוי כב' כימי עדים המכחישים
 ז"ל ודוק:

תרומת הכרי סימילא

חֲלֵי לִדְרֵי הַרְחֹקִים וְלֹא יִשְׁמְעוּ קוֹלִי מִיֵּהָהָר הַלְּזָעִים חֵץ עֲבָחָה

אך ממה דקיי"ל צ"ע א' אומר נעמאת וע"א אומר לא נעמאת דה"י
 שותה כ"ל ראי' וזכרעת דע"א צהבשעת ע"א לאו כלום הוא ולא
 משוי ספיקא כלל דה"י ק"ד דמד וסד ונשוי ספיקא כמו תרי ותרי לא ה"י
 ראוי להסקותה כמו צתרי ותרי דתרי אומרים נעמאת וצ' אומרים לא
 נעמאת דליכא שותה וכמ"ס התוס' שהצחתי לעיל וגם הקצרה נותנת
 בן למה תשתה והרי אף לאחר השת' והמים לא יצדקוה תאסור לצעלה
 כיון דתרי סהדי וסהדי לפכינ דנעמאת ואם שנים מכחישים אותן מידי
 ספיקא לא נפיק ואסורה היא וספיקא ומונה שהמים לא צדקו אותה
 איין ראי' שהכח שאמרו לא נעמאת הוא האמיתים דהא קיי"ל כרצ שעת
 קוטה שיש לה עדים איין המים צודקין אותה וכן פסק הרמב"ם ז"ל צ"ג
 נה' קוטה וכיון שהשת' לא תהכי לה למה תשתה ודון מיני' לחד וסד
 אילו ה"י הדבר כידון צספקא צודאי ה"י נמי אסורה לצעלה וספיקא
 כמו צתרי ותרי דכמו שאין המים צודקין לקוטה שיש לה צ' עדים ה"כ
 איין המים צודקין לקוטה שיש לה ע"א וכמ"ס התוס' צ"ג כסם וכיון שכן
 למה תשתה צעד אומר נעמאת ועד אומר לא נעמאת א"ו היינו נעמא
 דאף היכי דהאמינה תורה להע"א כל שהוא צהבשעת האחר שוב לא
 האמינו אותו והוי כאלו לא העיד כלל שאין עדותו מועלת כלום ולכן
 שפיר היא שותה כאלו לא צא עד על עומאה כלל וגם לאחר השת'
 מותרת היא מהאי נעמא:

שוב ראיתי שדבר זה אשר נסתפקתי מחלוקת קדמונה הוא צין אשלי
 נצרכי ה"ה הרמוצ"ם והרמוצ"ן ז"ל היות שהרמוצ"ם ז"ל כתב צפי"צ
 מה' גירושין וז"ל באו שניהם בא' זה אומר את זה אומר לא את אשה
 אומרת את ואשה אומרת לא את הרי זו לא תנשא ואם נישאת תלך
 מפני שהוא ס' ואם נשאת להעד המועיד והיא אומרת צרי לי שמת לא
 תלך עכ"ל וה"ה ז"ל הציא גם שהרמוצ"ן מולק 737 וס"ל דע"א בהכחשה
 לאו כלום הוא ולעולם תלך והציא רא"י לנצרכי ופ"צ דכתובות וה"ה
 ז"ל מיישבו אליבא דהרמוצ"ם ז"ל יעש"ה וכל הישר הולך יראה שנוחלוקתו
 תליא בדבר זה שהרמוצ"ם סובר דחד וחד כווי נשוי ספקא ולכן מהכי צרי
 דידה כווי דנשוי צפרי ותרי והרמוצ"ן סובר דחד וחד לאו ספקא דע"א
 בהכחשה לאו כלום הוא ונש"ה לא מהכי צרי דידה כי צרי לא מהכי
 חלל היכי דהדבר נידון בספקא כווי צפרי ותרי חלל היכי דלא הוי
 בספקא כלל לאו כל כווינ' לשוי ספקא ולווי צרי לי ונש"ה צע"א אומר
 כתגרשה וע"א אומר לא כתגרשה דהאומר לא כתגרשה לא מהיון אפי'
 צלתי הכחשת האחר גם הרמוצ"ם ז"ל מודה דאפי' אם נשאת לא' נועדים
 להאומר כתגרשה וג"כ אומרת צרי לי דתלך נשום דאין הספק לפנינו
 והכי מוכח מדקדוק לשונו צפ' הכ"ל שאליו צה' ז' שם ציאר דצנכים
 אומרים כתגרשה ושנים אומרים לא כתגרשה דאם נשאת לא' נועדים לא
 תלך ואילו דין ג' צע"א אומר כתגרשה וע"א אומר לא כתגרשה פסק
 בכתומא דתלך ולא חילק צין נשאת לעד המועיד ואומרת צרי לי או לא
 ואין לווי שסמך על מ"ס לעיל צנכים אומרים כתגרשה כו' דנשוי צרי
 דידה שהרי צעד מיתה לא עשה כך וציאור שתי החלוקות שהיו שנים

(ב) צוה שהשיג ח"ו על הפנ"י פשוט דהדין עמו דגנירושין לא משוי ספיקא כלל
 חכן לפ"ו יסתער על הרמז"ם קושי' הרמז"ן ז"ל אמאי לא מוקי אצ"י צבא
 צבא אחת ונשאת להעד והללענ"ד. צוה צהקדים ליישב קושי' המהרש"א צמחית
 דצ"י החום' שצמחונות תי' משום דחזקת דייקא מרעא לה למזקת ח"א ולא ניחא
 להו צמי' הרמז"א משום דהוא טוען צרי מועיל נגד החזקה וצמחונות דף ג"ג כתבו
 הם צעמון דהצרי מהני נגד חזקת איסור לב' ונ"ל דהנה הא דמדית לן הרמז"א
 דצרי מהני נגד החזקה הי' ללענ"ד להכריע והוא דוודאי היכא דאין לנו לדון
 צמחקה רק נגד זה הטוען צרי ולא לעלמא אז שפיר שייך סב' הרמז"א דלא שייך
 חזקה רק למי שמסופק וא"כ אין להחזקה מקום כלל משא"כ צבונא שאמר לריכי'
 לדון לעלמא ואנו לריכי' להחזיק החזקה לגבי דעלמא שוב אין כח הצצרי שלו לגרע
 כח החזקה והוא סבבא צבונה למצין ולפ"ו ח"א דצרי החום' דשם צב"י חזקת איסור
 ליצט דאין לנו לדון רק נגד היכא שפיר מהני הצרי משא"כ כאן צמחקה ח"א דאנו
 לריכי' לדון לעלמא ודוק. (הגם שיש לפקפק דגם צב"י יצט משכמת לה ציט חסין
 שאן להם צרי אין זה מוכרע ודוק) אמנם עתה נצוה לפרש דצרי הרמז"א

אומרים מה דברים נכבדים והחלוקה השני' בע"ה אומר וזה וע"ה אומר
לא מה דמסרי צרי דידם ועללם עשה כן בעידי ביחסין חללם דק"ל לא
מסרי צרי דידקב חלל צדרי חרי חלל לא צדד בגד חל וס"ה חסעו
דכחצא דמער האומר נתגרסה לא בלום הוא חף צלתי הכחשת האחר
וכל שאין ק' לפניה לא מוסי צרי דידם וכן נראה גם ודצרי טרז חלל"ם
ז"ל דבע"ה אומר נתגרסה וע"ה אומר לא נתגרסה גם לדעת המוצ"ם
אפי' אם נשאת לא' מעדיה ואומרת צרי לי חלל חלל טדצרי תמוהים צמם
סהובח טם לדבר הזה מהט"ק דקאמרי' ע"ה אומר נתגרסה וע"ה אומר
לא נתגרסה אם נשאת חלל ודצרי תמוהים שהרי לפי מה דמרגמם
חצי' בע"ה וצח"ז טוב אין אנו אחראין לחוקמה צטקשאת לא' מעדיה
ולא צאומרת צרי לי ומס"ה בע"ה אומר נתגרסה וא' אומר לא נתגרסה
חלל חלל אם נשאת לא' מעדיה ואומרת צרי לי אין מוס רא' דחלל
חלל דקין דין אונת דחלל וכו"ט:

אִיבְרָא סְרַחֲתִי לְהַרְבֵּז צַעַל פִּנִּי ז"ל צִחִי לְכַחֲצוֹת שֶׁם שְׁהִינִי זְדַעַת
 סְרַמְצָם ז"ל דָּס"ל דָּגִם צַע"א חֲמוֹר נְתַגְרָסָה וְח' חֲמוֹר לֹא
 נְתַגְרָסָה וְנִשְׁלַח לֹא מַעֲדִיה וְחֲמוֹרֶת צִרִי לִי לֹא תִלָּל עָשׂוֹם דָּגִם סְרַמְצָם
 ז"ל קֹצֶר דַּע"א צִהְכַּסְסָה לֹא כְלוֹם הוּא אֲלֵל עַמְמַל דְּסְרַמְצָם הוּא מַשְׁוֹם
 דָּס"ל כְּדַעַת סְרַמְצָא דְקֹצֶר צִרִי לִי מַהֲכִי נִגְדַּח חֲזָקָה אֲחָּ נִגְדַּח חֲזָקָה
 קְמוּיִתָּא שֶׁל חִיבּוֹר וְכֻמוֹ שְׁהֲאֲרִיךְ שֶׁם צִצִּיאוֹר קִצְרַת סְרַמְצָא ז"ל וְלִכְן אֲחָּ
 צִגְרוֹשִׁין צִהְכָּה לֹא תִלָּל אֲחָּ דְקִיּוּמָא צִחֲזָקָת א"א וְ"ו צִרִי מַהֲכִי נִגְדַּח
 חֲזָקָה וַעֲפִי"ז מַסְכֵּן שֶׁם קוֹסִי סְרַמְצָן מַעֲלִי שְׁהֲקַסְסָה לְדַעַת סְרַמְצָם
 לִוְקִי צַע"א צִהְכַּסְסָה ע"א וְחֻמָּס צִמִּיתָה לֹא תִלָּל כִּינן שְׁחֲמוֹרֶת צִרִי
 וְנִשְׁלַח לֹא מַעֲדִיה אֲלֵל צַעֲיִדי גִּירוֹשִׁין כִּה"ג תִּלָּל וְחֲמוֹר הִפִּי ז"ל דִּלְאָ
 צַעֲיִדי גִּירוֹשִׁין צִחַד וְחַד כְּשִׁחֲמוֹרֶת צִרִי לִי וְנִשְׁלַח לֹא מַעֲדִיה לֹא תִלָּל
 מַשְׁוֹם דְּצִרִי לִי מַהֲכִי נִגְדַּח חֲזָקָה יַעֲשֶׂה שְׁהֲאֲרִיךְ צִצְרִים הִלְלוּ וְלַעֲבִיד
 מִינן שֶׁלֹּא צִמִּינִי הִרְבִּיז הִרְבֵּז פִּי ז"ל שְׁהוּא ז"ל חֲסַצַּ סְרַמְצָא ז"ל נִגְדַּח
 בֶּל חֲזָקָה שְׁצַעֲלוֹם חֲמוֹר לְמִילָתִי לְצַעֲלוֹם צִרִי מַהֲכִי וְאִין אֲחַר עַעֲנָת צִרִי
 כְלוֹם וְחָה לִיתָא דִּלְכ"ד מִיִּתּוֹת צ"ד יִצְטָלוּ צִצְרוֹנן מִלִּי הִנְעִטֵּן לְמִיִּמָּר
 צִרִי לִי דִּהְתִּירָא הִי כֻמוֹ הִצָּא עַל א"א אִיךְ כֻּלִּיִּהֶוּ לְקַעֲלָא וְהִיא צִמֶּר
 תִּלָּל צִרִי לִי שְׁצַעֲלִי מוֹת קוֹדֶם זִמִּית וְכִהֲנָה רְצוּת וְחֲמוֹת כִּי הִרְבֵּז פִּי ז"ל
 הִרְבִּיז צִמֶּר וְחֻמָּס יֵלֵא לְדַרוֹשׁ צִמְעוּנִים דְּקִרָא וְחֲמוֹר וְחֻמָּס אִין עֲבוֹשִׁין
 אֲלֵל מַזְהִירִין לְמַשְׁקַצֵּל עַלִּי הִתְחַרְחָא שְׁוֹצַ לֹא מִלִּי לְמִיִּעֵטֵן צִרִי לִי וְלֹא הוֹעִיל
 כְלוֹם דִּלְאִין קִצְלַת הִתְחַרְחָא רִאִי וְלֹא מִיִּגְרַע כִּלְל הִנְעִנָת צִרִי מַשְׁוֹם דִּלְאִין
 הִקְצַלַת הִתְחַרְחָא רִאִי עַל הַמִּדּוֹן וְרִאִי לְדָר מִדְּצִרִי הַחוּס צִפִּי יֵס נִוְחִלִין
 דִּהוּכִיִּהוּ הַחֵם דְּצַעַל שְׁחֲמוֹר גִּרְשָׁתִי אֵת אֲשַׁתִּי לֹא מַהֲיִמּוֹן לְמַפְרַע דִּלְכ"ב
 וְחָה הוֹעִילִי חֲמוּנִים צִחֲקִינן תַּעֲמִין הִגֵּו וְהִצְעֵל יִחֲמוֹר שְׁגִירָת אֵת אֲשַׁתִּי
 קוֹדֶם הַזִּמּוֹת ע"ש וְאִי ס"ד דְּקִצְלַת הִתְחַרְחָא רִאִי אִין רִאִי הַחוּס רִאִי דִּלְאָ
 דִּהוּא מַהֲיִמּוֹן קִצְלַת הִתְחַרְחָא רִאִי הוּי שֶׁלֹּא גִרְשָׁה מִקּוֹדֶם וְחֻמָּס אִיכָא צִין
 הַמּוֹתִי דִּידִי לְהַמּוֹתִי דִּידֵה א"ו קִצְלַת הִתְחַרְחָא אִיבִי רִאִי וְכֵן יֵס לְהוּכִיִּת
 מַחֲוֹתָה קִבּוּגִי דְּגִיעִין דְּקִלְמוֹר שֶׁם דְּתִיקְנוּ זִמּוֹן צִגִּיעִין שֶׁלֹּא יַחֲפֵס עַל צִת
 אֲחֻתִּי וְהִי קִצְלַת הִתְחַרְחָא הוּי רִאִי דִּלְכ"א הִי צִחֲוִתִּי הַפַּעַם א"ו אִין וְ
 רִאִי (ב) וְכ"ז גִּרְסָה לִי לְהַרְבֵּז פִּי ז"ל שֶׁלֹּא דְקִדֵּק לְחַלֵּק צִין חֲזָקָה לְחֲזָקָה
 וְקִיֵּעַ דְּצִרִי סְרַמְצָא כְּמוֹת שֶׁהֵם אֲלֵל צַעֲיִי צִרוֹר דִּלְאִי חֲמוֹר סְרַמְצָא ז"ל
 לְמִילָתִי

וסוף דגם הוא ס"ל סצרה הנ"ל אך דס"ל דכיון דפצד נשאלת לא' מעדיה ח"כ כרי
 ממנ"ס היא ח"א ואין לנו לדון לעלמא רק נגד זה העד. ולכך שפיר מהני בצרי
 שלו חכן לכאורה זה אינו דהרי יס לנו לדון דהא הסוקנו בצד קודם שנשאלת לזס
 העד לגבי דעלמא וח"כ שוב נימא דאין כח בצרי שלו לגרע החזקה אמנם הדבר נכון
 דהנה צאמת בצד כ' החוס' דחזקה דייקא מגרע חזקה ח"א אך הא דלא ניחא לי'
 להרשב"א צוה היינו משום דס"ל כמ"ס הריב"ס בחשו' גבי ספינס המטורפת ציס
 דים כאן צ' חזקות חזקה ח"א וגם חזקה חי וח"כ נסי' דחזקה דייקא מגרע חד
 חזקה מ"מ נשאר האחרת והנה מצויר צביעין דף כ"ס דשאל ממנ"ס חיישי' שאל
 ימות חיישי' היינו משום דסוף אדם למות וח"כ ל"ס לויר דבצר הסוקנו חזקה זו
 לגבי דעלמא קודם שנשאלת דהא אז לא היינו יכולים להחזיק רק לשעמו אצל לא
 על לבדא ועל לבדא ל"ס חזקה חי וח"כ לריכ' אנו להחזיק מחדם בכל טעה ושעה
 וח"כ שוב שפיר כשנשאלת לעד דאז אין לנו לדון לעלמא רק נגד העד ולא שפיר
 מהני בצרי שלו ומגרע החזקה ולדון דצרי הרשב"א וח"כ זהו ג"כ סצרת כרמז"ס
 צמד נגד חד כיון דס"ל להרמז"ס דמשוי ספיקא ושוב מהני צרי לי כסצרתי הנ"ל
 והנה

תרומת הברי סימן לא ל"ד ל"ט

[illegible]

סי' ל"ד סעי' י"ג העובר על גזל של דבריהם פקול לעדות כתב זאק"ס
לכ"ק צריש פדק הכונס צאם הדב המאירי ז"ל

כתב גדולי המאורות שכל שנאמר עליו חייב דייני שמים פקול הוא לעדות
עד שיסוב והדברים נראין דומה שיהא חייב להשיב תורה גזילה חל
עליו עד שישב ע"כ ונראה לי דה"ה שזה פקול לשבועה ומסתברא לי
דפקולי דאורי' עליו דאין לומר דכל דחייב לל"ס לזד מעדצקן הוא החיוב
שהרי צפ' הפועל קאמר לחתן חסרה תורה חפ' צא על אמו ופירש"י
דכיון דחייב לל"ס הוי תורת חתן עליו אלא דחייבו נדאורי' דאל"כ
לא ה' התורה קורהו חתן הן אמת כי לדעתו ל"ע דהא כל הכי דהכונס
נחייב בתשלומין הוא ולא יה' אלא ככופר צמלום והוא כשר לעדות
כמוצא דצפ' ל"צ ואולי צגווא דנחייב להחזיר גוף החפץ ללא יד
שמים ולא כהני דפ' הכונס ודוק:

סי' ל"ט סעי' י"ג לזה נמצא לז"ל צטע"ח שצידו לכפות את המלוכה
כו' עיין סמ"ע וס"ך ותנה ראייתי צפכ"י ח"ד שהרצם
לחמור

ויהי ספקא דאלת"ה זרע"י אומ"י עומא כיון דקלקל עזותן כמאן דליחא
וכמו שהוכחתי מדצרי"ד דפרק י"ג דגרושין ופרק ה' דטגנות ספקא דהבא
על ח"א טע"א אומר ונת צעלה וע"א אומר לא ונת דחייב חסם חלוי
ותומהי וחספ"ח סללא הבא ראי' חילו ואיכא לעיונא וזה הענה דרמב"ם ז"ל
צחא דקוטה דע"א אומר נעומא וע"א אומר לא נעומא דשומה ואי
ספקא הוא למה תסתה וגם לאחר השת' תהי' חקורה על צעלה וכמ"ס
ותפוי כאלמונה לכה"ג ואצירייהו דמני להו זריס פ' חמקה דלינס שותת
ופירט"י ללא כחמרה פרשה זו אלא זרואי לקיימה ע"ס וסן חנות שרתי
צ"י צחא"ע ס' קע"ה טכתז עד אומר נעומא וצאו שנים ואומרי' לא
נעומא דשומה ומסוס דהוה כח"ת הגם מדצרי' תוומהי דהיכי דשנים
מכחישין אין מדצרי' הראשון כלום וכבר עמד בזה הרב פ"י ז"ל דק"א
למס' כחוצות דף ק"ו מ"ו למדן אלו מומי דק"ל דתרי ותרי שומה
וכמ"ס להדיא ותומהי על הפ' ח"ך לא הרגיש עליו בזה וסוף דבר
מתני' חיצר' מנלתי חס"כ צק' המאור וסוף צלפסין לבתר חוספתא
דקוטה טכתז סס וז"ל ואפי' הוה תרי ותרי מני לחלו השנים מאומרי'
לא נעומא דלידהו לייתיקן והי' שומה דחמקה מוקמי' לה עכ"ל ולפ"י
גם קוטי' הפ' י"ט לתרץ ע"ד שתרלתי לעיל לשון הרמב"ם זכור לא זו
ולומר דלחא הכ"י לאשמועי' דתרי ותרי שומה חבל לא אוכל כלכל למה
תסתה והדבר צדור שתהי' חקורה לצעלה ואפי' אחר השת' חילו צאו
צ' עדים ואומרי' נעומא ושנים אומרי' לא נעומא צדאי היינו חוקרין
אותה על צעלה כיון דק' חקורה הוא וחלוי' למומר' דמה שהמים לא
דקור' אותה ליכא ראי' סלא נעומא כר"ס וכמ"ס ואפי' חלופי מוהר"ר
חיים ט"ן אומר דהיכי דאיכא תרי ותרי המכחיש' אלו חת אלו גם כ"ס
קוצר דהמים צדקין אותה ואין דצרי' נוחים כיון דהי' עדים צעת
העומא שוב אין המים צדקים אותה וכי צציל שח"כ יצואו אלו
הסקרנים יצדקו והכי הצחתי לעיל מפורש דסם החוס' דתרי ותרי אינה
שומה וא"כ ה"ה חד וחד לדעת הרמב"ם דמסוי ספיקא והנראה לי בזה
דמרמב"ם ז"ל לטעמו דק"ל דאין ע"א מהיוון לאחר השת' חלא דחם צא
קודם אז גז"כ הוא דלא תסתה ומנלל היא חקורה לצעלה מוחות
קיימי' וסתירה כמו עכשיו שאין לנו מיי קוטה להסקותה וכמ"ס צפ"ג
מקוטה וכיון שהעד לא מהיוון על העומא חלא לעכין זה בלמוד סלא
להסקותה כל שאחר מוכיחו אז מפיר תסתה ומסקא ולאחר השת' חם
המים לא יצדקו תהי' מותרת לצעלה דלאחר השת' אין העד האומר
נעומא מהיוון אפי' הוא לצדו וגם ק"ל דהא דאומר ר"ס קוטה שיש לה
עדים אין המים צדקים אותה דווקא שנים חבל ע"א המים צדקין אותה
דלא כדעת החוס' צפ' כסם שהצחתי למעלה חה ככון חבל לא יועיל זה
לתרץ דעת צעפ"א דק"ל דאף תרי ותרי שומה והתם ודאי אחר השת'
חקורה לצעלה מדרב שסת שסת ולמה תסתה תהי' כאלמונה לכה"ג ואפשר
לומר עפ"י"ס סס הרמב"ם צפירוס המסנה ר"ס פ' חרוקה וז"ל עוד
יתבאר לך כשהאדם צעל אחר שהגדיל צעילה חקורה חיה חקור' שיהי'
אין המים המאחרים עומים רוסם צאשחו לפיכך חלמונה לכה"ג והדומה
אין שומות ע"כ מדצרי' למדנו שהוא ז"ל מפרש דהאי חלמונה לכה"ג
ואצירייהו דאין שומות הוא מנעם דאין האיש מנוקה מעון דלא
כפירט"י ז"ל וכן נראה מדצרי' צחיצורו צפ"ג מקוטה וכ"כ המגש"מ ע"ס
ולפ"י גם בתרי ותרי ראי' היא לשמות שאין הספק חלא מן הקימיו וסתירה
חבל האיש עדיין מנוקה מעון הוא וגם זה ככון חבל החוס' ז"ל סצרי
כרס"י ומס"ה סצרי דתרי ותרי אינה שומה דע שגם מדצרי' צעל המדומ'
יש לי ללמוד דקוצר דע"א בהכחשת ע"א ספיקא ויהו הוי וכמו שצחתי
צומק"א עיין לקמן ס' פ"ז קע"ו ו' וכעת ראי' שהדבר אינו מוכרח
דקוצר מנעם כדעת הרמב"ם דאפי' אי מני ספוקי ומסקא לי' אי הלכה
כהרמב"ם או כהרמב"ן אפי' שפיר עולה פסקו דהא צסקפ' פלוגתא
דצדוהאי צצועה מני קיינ"ל דחלוי' לקולא לכתצע וכן נראה לי להכריע
צעמיותי דצד זה הוי ספיקא דליכא מואחר שהרמב"ם סוצר הכי והכי
מפורש צירושלמי וכבר סלקתי ח"ל כל העוררים עליו ודוק :

ועדיין יש לחקור בהכחשת ע"א לגבי ע"א לדעת הרמב"ם ז"ל וזהו אי
הוי ספקא דרבנן או הוי ספקא דאורי' כתרי ודרי או דילוגא
תרי ודרי ש"כ דאליס ספקייהו ואף להוליא נחזקה קנייתא אכל שד
ומד אף דהוי נמי ספקא נ"מ לא אליס ספקייהו כד להוליא נחזקה
קנייתא ואף דלכאורה אין כ"מ לדין דקני"ל דע"א איכו באונ לא לאיסור

תרומת דברי סימן ל"ט ס"ה ס"ו

ח

עלי' והוא הקנה לו ע"ד שילוחו ספיר וחזיר להלוחו צמציל קנית
השיעבוד כמו הקנה חפץ עד שישלם דמיו צמציל קנית החפץ מתחייב
וכן הוקנה שיעבודו לחזירו ע"ד שישלם לו ונדעם כשזכה זה בהשיעבוד
וחייב להשאל לו והוא מילתא צריח צ"ל ומה"ט יראה צמציל
להכריע כהרמז"ן ז"ל אחר שצארכו טעמא צריח דידי' גם קלקנו מעלי
ערער של הש"ך ז"ל גם טענה של הרמז"א ז"ל אומנם צמידון דהרמז"ט
שהציא הש"ך ז"ל צא' שומר לחזירו לומר כך ידוע ונתן לו הקנה שט"ח
על דמיון וס"ל דגם הרמז"ן מודה דלא קנה הלוח כיון ככתבו שאין
טעמו דהרמז"ן מתורת קנין קודר או חליפין והכי מקצבר לי שאין
שיעבוד נקנה בחליפין דגרע ומוטבע דאין נקנה בחליפין משום דדעתו
אלוהא ולוהא עידי דבטלי וכו"ס שיעבוד דכל אשראי ספק גביא ספק
לא גביא אצל טעמי' דהרמז"ן מתורת דמים שנתחייב זה דמיו אצל
צמציל זה לא נתחייב ליתן לו לומר דוקא אלא דמים צעלמא והבא אף
דמים לא נתחייב שהרי לא התנה עמו אלא לומר ואף דהשוכר את הפועל
ליתן לו חפץ ידוע צמכרו אף שאין מתחייב ליתן לו החפץ ההוא וכו"
וחייב ליתן לו דמיו כו"ס הרמז"ט צפ' השוכר הפועלים התם שחיי
דמלאכת הפועל לא ניתנה לחזור אצל הבא יכול להחזיר לו שיעבודו
ומה"ט חייב מתחייב ליתן לו חפץ' לומר כו"ס הש"ך ז"ל אומנם אם חזר לו
צלטון חייב שנתחייב עלמו לתת לו לומר חפץ' נתחייב לתת לו לומר זה
כל שזכה הלה צמיעבודו מתחייב צמה שנתחייב ככ"ל:

סי' ס"ה סעי' ט"ו זה יצא שאין לו צו פחות מחלי' עיין ש"ך דהטור
ז"ל חולק וכו"ס הצעה"ת וכן נמשע צא"ס"ז שכתב
צריש וליעא צמה דקאמר הש"ס לומר מתני' דלא כקומכוס ומשני חפץ'
חייב קומכוס שצוה זו תקנת חכמים כדי שלא יהי' כל אחד הולך
ותוקף צמליתו של חזירו ואומר שלי הוא וכתב שם צא"ס"ז צמס חלמיד
הר"פ וסר"ט דצמור סנגח את הפרה דמילתא דלא שכיח הוא לא תיקנו
רצון שצוה יע"ט וכו"ס גם צמטר ומהי טעמא לא תיקנו רצון שצוה
משום דהא לא שכיח שהמלוה והלוה יחלקו צמנין זה אצל לולי דצריהם
הקדושים הי' נראה לי לומר דדוקא צהא דשני' אומז' צמלית כיון דלא
דרכא דמומכא הוא וצלא טענות' אין ספק לצ"ד אך הם צמטנות' עושין
הספק תיקנו רצון שצוה אצל צמור סנגח את הפרה דצלא טענות'
יש ספק לצ"ד לא חששו שילך ויתפוס כ"א צמורו של חזירו שהרי חזי'
דלא צמס ושאט נפש חשס צו כי גם לנו הי' ספק צמלית טענות' מה
שא"כ צמנים אומזין צמלית דאין צו דרכא דמומכא ולפ"ז גם צמנים
אלוקין צמטר שייך לתקוני שצוה מה"ט כיון דאין צו דרכא דמומכא
ודו"ק:

סי' ס"ו סעי' א' אוחיות אין יקנין אלא צמתיצה ומקירה כצד נודע
ומחלוקת הראשונים צמכירת שטרות הי' הוא מלאורי'
או מדרכין והרמז"ן צחי' לצ"צ הקשה לשאל מהאי דפ' הוקדש דקחתי
התם קידשה צמט"ח ר"מ אומר וקודשת ומכ"א אינה מקודשת ומקומי'
התם דצמט"ח דאחרים חייבי וכו"ע אית להו דממאל דמחלו ומחל וכו"
ס"ל חשה סומכה דעתה לא שציק לדידי' ומחל לאחרינא וחכמים סוברי'
לא סומכה דעתה ואי כיונא דמכירת שטרות דרצון אין קדושי' קידושי'
חורה אלא קדושי' דרצון ואם צא אחר וקידשה לריכה היינו גע וצריחא
קחתי סממא מקודשת ודומק לפרש קדושי' דרצון וספק מקודשת והכיח
צ"ע וסר"ט פ"י ז"ל צחי' לקידושין שם חמה על חמיהתו דמאי קושי' וסרי
צאוחה צריחא קחתי או שהיתה לו מלוה ציד אחרים והרשה עליהם
וקוצר ג"כ ר"מ דמקודשת ומכ"א אינה מקודשת ומוקי התם דפליגי
צמט"ח וסרי וכו"ס לכ"ע לא קנו אלא מדרכין וקחתי סממא מקודשת
ואלדצא ודקחתי חד צמא מקודשת על מלוה צמטר דחד תבסיסא להו
וחרוייהו מדרכין עכ"ד (א) וכי החתן המופלג יחיל ש"ן אומר דלק"מ
דדחי

לחמיה על הרמז"ן פירש שדעתו ז"ל דלא קיימ"ל כחז"י דעליו צמחומי
וכן לו כמו שצ"ח הצעה"ת צממו הוצא צ"י וא"כ ע"כ חייבי צמטר
חפציחא דאל"כ אין מתצין שטר ללוה צלא מלוה וכיון דשטר חפציחא
הוא וכו' דקחצו הלוה למלוה שילוחו לו ומה טענת המלוה שרולה
לומר צו שלא ילוה לו אלדצא יתצענו המלוה כל חוצו צלא הלוה כיון
דמאי חפציחא חפצימו כל הפוסקים שאפי' סתם חפציחא הוא צין
על וצין לא ילוה ומכללם גם הרמז"ן ז"ל דלא צמי' צמטר חפציחא
ומה"ט ליד וכתקשה הס"י מחד צהאי מילתא עד שהולך לידן דצבר
סממא אפי' לא שעררו רבותיו הראשונים ז"ל צמטר הרגיש צעלמו יע"ט
ולפ"ד לא קמי' כלל וחלעת הדבר כך הוא דדחי כמחייב עלמו צקנין
סממא חייב לחזירו כך וכך מחייב לי חפץ' לא ילוה לו דמיו שאלם יכול
להקדח סממא לחזירו צקנין הי' יכול להקדח לו שיעבוד גופו וככסוי
אלא כמחצין שטר חפציחא על דעת שילוחו צממת הסך ההוא אף
שהשיעבוד דהלוה יקנה לחלוטין ציד המלוה צין ילוה וצין לא ילוה וכו"
הנהלוח מתחייב לקיים לו הצעתו ולהלוותו הסך ההוא הא למה זה דומה
למי שומר חפץ לחזירו צקן ומקיים כיון שזכה הלוה צמחצן חפץ' מדרכי
ספקין מתחייב צדו' סממא' שזכה החפץ לא חולה כלל צמתינה הדמים
סממא' לא יתן דמי החפץ הוא שלו לחלוטין אלא שנתחייב דמיו כחוצ
דעלמא האי נמי דמחתי' הוא שהמלוה זכה בהשיעבוד וטענת הקנין
ונתחייב לו בחליפי' להלוות לו הסך ההוא כיון שהקנה לו השיעבוד על
דעת שילוחו הסך ההוא ומה"ט מהדרינן שטרי חפציחא חפץ' אין הלוה
מורה שהשטר עם השיעבוד שצו לחלוטין של המלוה אלא יש להלוה
צמיעה צע"ס עליו שילוחו הסך ההוא ואם יאמר המלוה שצבר הלוה
או שהקנה לו שלא ע"ד שילוחו יצא המלוה היסד ח"צ וסייט טעמי'
דמחצין ז"ל שכל שהמלוה מודה שכתב השטר ודעתו שיכול לכופו
שילוחו דכיון שזכה זה צמיעבודו של זה נתחייב בחליפי' ולא מתורת
קנין קודר כמו שגרסה לפ"ס רהיעא לפי שאין שיעבוד כלי וחליפין צמי'
כלי אלא נמשעמא דאומן וכו"ז צמור ועם זה תמחבי על הרמז"א דפליגי
עליו טעמי' ומהי הפרש צין זכית חפץ' לזכות שיעבוד והרי הקונה
הפך ומתנה צו נתחייב דמיו סקל צו ואין יכול לחזור צו ומהי שנה
קנית שיעבוד שיכול המלוה לחזור צו ואפשר דקנית שיעבוד טעמו
לחזרה שהרי כשיקל הלוה שיעבודו הדך אליו שיעבודו ומש"כ צקנית
חפץ' שאינו עומד לחזרה לעולם אצל אין צמטם זה כדי לחלק ומה
שהציא הרמז"א ראי' לדבריו וספק האיש וקדש דקאמר התם לענין
אונקין כ"ע לא פליגי דחייב דלא גרע ומשאלה וצמלוה צמטות צעלים
לחזרה קומפליגי וצ"ד כאן מציא ראי' מהא דהשואל קדום מחזירו
דאמר ר"ה צקע צה קנאה לא צקע צה לא קנה ואעפ"י דלענין אונקין
מורה דמטענת שאילה מתחייב חלמא דחפץ' היכי דהמעות הוא ציד הלוה
וסקורדס ציד השואל ונתחייב צאונקין חפץ' מלי המלוה והמשאיל
לחזר צהם כ"ס היכי שלא קבל הלוה המעות דלא מלי לכופו שילוחו
זמן ראיתי לגדולי האחרונים ז"ל שנתחצטו כמו צמתינה הללו לדחות כדי
למלא זכות להרצ הרמז"ן ז"ל:

ודן צמתיחי נראה לומר שאין ראוי הללו ומכרעות ואף שאיני כדאי
להכריע וכו"ס צין הרים הרמים האלה ואלדצא היא הנותנת דהתם
המעות צמטות הלוה והקורדס צמטות השואל ויכולין להשתמש כל אימת
דלא הדרי צהו הצעלים הלכך אף שצו הצעלים צמטותיהו דהלוה
וסקורדס מוטעה ומסיכה האי שיעבודא מתורת שואל לחזר הוא דמחמא
חייבי צאונקין הואיל וכל הנאה שלו האי נמי הואיל דיכול להשתמש כל
כמה דלא הדרי צהו וכו"ס לא נתחייב הצעלים צמציל קנית השיעבוד
הוא דלא מלי למיהדר צהו דלא נתן לו השוא צמציל זה וידי דשיעבוד
צלא"ס טעמי' רחמנא אצל צמטר חפציחא שהקנה הלוה להמלוה
שיעבודו על דעת שילוחו ועדין לא לוח שהרי מה"ט אין שיעבודו דמי'

מ"מ צאם כתב צמטר ממשעצדא כך ולכל מאן דחתי נמשעמא חייב יכול למחול
ועיי' צד"ס שם חפציחא לחמיה עליו והרמז"ן הקשה עליו כיון דחייב מזורר למי
ימכור השטר ח"כ חמרי' דאין צמכירת ולכך חולק על הרמז"ד ולכאורה לכך לפרש
דצרי דמי יענה הרמז"ן לגוף דצרי הש"ס דקאמר צמט"ס דנעשה כאומר וכו'
והנה הי' אפשר לומר דהנה צמור קושי' הרמז"ן הוא דהא צמכירת ספקא הוי ולא
הי'

(א) הנה צממת כצד העלו כן הגדולי האחרונים ז"ל צמי' דצרי הרמז"ן עיין
צא"מ וצמתיחי צה חמתי צה לחרץ קושי' הש"ך כאן שהאריך לחמיה על
דעת הראשונים דמטע"ס שייך גם צמלוה צמטר ח"כ צהא צקדושין חמאיל לא מוקי
הש"ס גם צמט"ח דפליגי צמט"ס כמו דמוקי הש"ס פלוגתייהו צמט"פ צמט"ס ועי'
צמט"ס ח"ס והכלל"ד צה דהנה כצד ידוע דעת הרמז"ד דאף דקיימ"ל כממאל

תחומת דברי סימן ס"ו

זו פסוק בזה שם ותי' ק"ד מכירה שמורה דרצקן וועט'ס יבול למחול ע"ס
חו מפורש בדברי בני' ש"ן ואף פארמוצ'ן קוצר דגס צמע'ס יבול למחול
ל"ק דודאי לוי' דמכס"ק דאורי' אליצא דר"ו דס"ל חסה סוכה דעשה
מקדשה גמורה פיל הלכך גם צמעמד טלשתן אף שפוא מדרצקן הפקד
צ"ד הפקד ואלמוהו לתקנתן כשל חורה ואף דיבול למחול סרי צמכס"ס
שפוא דאורי' ג"כ יבול למחול ח"צ פשוט:

סעי'

דודאי צומענד טלשטן סצירל לי להרנצ"ס דאך דקניחו פוא רק מדרצק
ו"ע כיון דהפער צ"ד הפער קידוש תורה בינו וכוו אשר צאנא פוא
דעט צי"ח צומענד טלשטן דאוי קידוש דאורי' הצילא צ"י צאנ"ע סי'
כ"ח אלל צטע"ח שפיר קשיא לי כיון דס"ל להכי רצחתי דנע"ה יכול
למחול כיון דמכירתו פוא מדרצק אלמא דלל רב חכמים לאלס תקנא
כדאורי' דאל"כ ראוי טלל מהכי תו נחילה כיון דאוי מוכירס דאורי'
אלו דצריז ויפס אור ועיינתי דצרי' הרנצ"ן עלמו וראיתי שביץ האנא

שט"ס לחסר בקנינים אחרים ובוט צלמה לא משעבד חלל למאן דאמי ממממי
צתורה קנין מעמ"ס וא"כ שפיר קשה דלין צריכה וגסחר ח' סר"ן מוס קוסי'
הקלה"ס ולא שייך לתרץ כמו שכתבתי דלא חולס הדג כלל בספקא ומשום דלין
מליאות להשיעבוד צלי מע"ס דכל זכ צמלוס על פה חצל צמלוס צשטר דליקרו
משעבד עלמו רק למאן דאמי' ממממי' צתורה מע"ס וצלמה יס מליאות שיעבוד צלי
מע"ס דהיינו צמקכו ע"י חציבה ומסירה וא"כ טוב אמרי' לין צריכה כקוס'
צקלה"ס ודוק.. וע"כ מוכרחין לנו לומר כתי' מלך דדדדצנן יס צריכה כמו שכתבתי
וא"כ עכ"ס ממילא ליכא לומר דנעשה מזה קנין חורס דכא דלדורי' לין צריכה
וא"כ מיושב קוסי' כס"ך דליכא למוקמי' פלוגתי' צמלוס צשטר צמע"ס דא"כ סליך
יקצור כ"מ מוקדשת דמשמע מוקדשת גמורה מדלורי' דכא ליכא למימר דנעשה
מזה קידושי חורס דלין צריכה ודוק:

ועם"י הדברים הללו נראה לי לתקן קושי' החוס' צמח ספיקו דמע"ס יכול למחול דל"כ תקשה מהל' דפ' המוצל דלכתי חזי' לכתובתה ע"י מעמד שלשתן דלינה יכולה למחול וגם מהל' דקוף פ' שנים אוחזין גזי מלל סוצר דלכתי נישום דילמלל מוכר לכתובתה צמעת"ס ע"י. דצרי החוס' שהאריכו בזה צמח מקומות והנראה לפע"ד דהנה צדק דינא דמוחל דמוכר שט"ס לחזירו יכול למחול איכא דיעות שונות בטעמו והנה דעת החוס' צמח דוכחא דטעמו הוא משום דמכירה שטרוה דרצון דלי ה' דלורי' לא ה' יכול למחול כמוכר צ"צ דק קמ"ז גזי מחמת שכיב מרע. וכן דעת הרבה מראשונים ז"ל ומכאן כוונתם משום דלמי מחילה דלורי' ומצטל מכירה דרצון ע"י דצריהם אשר זה לדעתו כוונת מהרי"ק שהציאו הסמ"ע והס"ך צס"י זה דקטן שמחול הוי מחילה בטעות והס"ך הציג עליו ולפענ"ד דצרי נכונים דסוצר כדעת החוס' דהא דיכול למחול הוא משום דלמי מחילה דלורי' ומצטל מכירה דרצון ולפ"ז כיון דצקטן אין מחמתו קיימת צמטלטלין רק מחק"ס דמלורי' הוה קנין בטעות ול"כ גם מחילתו לא מהני רק מדצקטן ולכך שפיר קטן שמחל לא מהני דהוי מחילה בטעות כמוצן ורמ"י צרורס לדצרי מהרי"ק נראה לי מדצרי רמ"ז ז"ל שכתבו בכתובות דק פ"ו צדק אכפי' רפרס לרצ אשי וכו' ופירש"י שצא הדין לפני ר"א וסיצבו צראיות צרורות וצ"ק דק ל"ס דליתא ג"כ הלי לישנא גזי שורף שט"ס פירש"י שרצ אשי שרף שטר צילדותו ואמאי לא פירש"י גם בכתובות כן כמו שפי' צצ"ק או איפכא כמוצן אך לפי ה"כ ה"ל א"ס דהנה צמחא אשרי צצ"ק דק פ"ס כתב צז"ל ועיאו קטן חייב לשלם כשיגדיל וכ פירש"י כפי' רפרס לרצ אשי ששרף שטר חזירו צילדותו עכ"ל ומכאן דצרי שפי' לשון צילדותו היינו כפס' קטן אצל משהגיע לכלל גדול לא ה' עושה כן ולפ"ז מיושב מה דלא פירש"י כן גזי מוחל משום דס"ל דקטן שמחל לא מהני מטעם ה"כ כדעת מהרי"ק ודוק:

הנה להך טעמא דמע"ס יכול למחול משום דמע"ס דרצקן א"כ ממילא
ה"ס צמע"ס דיכול למחול כמבואר בראשונים ועיי' ברא"ש בכתובות
סז דאפשר דאינו מוכרח ובאמת הוצה מראשונים ז"ל חולקין וסוברי'
דמכירת פטרוה דאורי' כדעת רמב"ן ואפ"ה יכול למחול צמע"ס כדעת
הר"ת משום דלא מוכר להלוקק רק השיעבוד הנכסים ושיעבוד הגוף נשאר
ציד המוכר וממילא כשמוחל שיעבודו נשאר ציד המוכר וממילא כשמוחל שיעבודו
נשאר אללו וממילא פקע שיעבוד הנכסים שציד הלוקק כמבואר בתוס' צכ"ד.
ולדעת ר"ת הלו וסוברים כמותו כחצו בתוס' דצמע"ס אינו יכול למחול וכן כתב
הרא"ש משום דצמע"ס גם שיעבוד הגוף מוכר להלוקק עיי' בדריסה ובאמת
נריך להצין דהיי צמעמ"ס אינו יכול למחול משום דגם הסה"ג מוכר עמו ת"מ
אמאי לא יהי' יכול למחול מלד דאחי מחילה דאורי' ועוקר לקנין דרצקן דמעמ"ס
לכ"ע הוא רק מדרצקן וע"כ לומר דכלא"ה לא נראה להסך ראשונים טעם הכ"ל
משום דס"ל דע"י קנין דרצקן נעשה דאורי' כמו שכתב ס"ז צסס הרמב"ן ודוק.
ולפי"ז ביון שבארתי לעיל דצמלוה צשטר צמעמ"ס לא שייך לומר דנעשה מהדרצקן
קנין תורה משום דאז תקשה דאין צריכה א"כ ממילא גם להסך ראשונים יכול
למחול צמלוה צשטר אף צמעמ"ס דאחי מחילה דאורי' ונצטל להקנין דמע"ס
טהוא מדרצקן דדוקא צמעמ"ס צמלוה על פה סוברי' הך פוסקים דאינו יכול
למחול משום דע"י הדרצקן נעשה קנין תורה כמו שכתבתי משא"כ צמלוה צשטר

ה' לן להוליח ממנו מיד מנחם מפסקא אך ידוע מ"ש בס"ך זכור מסי' ז"ל דיסיני
דודאי מויליין הממון מצעלי חלא שיש ספק אי לזה או לזה עכ"פ לא מיקרי
מנחם יע"ט וא"כ לכך צמע"ט מהכי משתעבדנא דלא מיקרי מנחם כיון שעכ"פ
שייג לאסד משא"כ הרמז"ן ספיר הקסה דכ"ז כל זמן שלא מחל אזל אם מחל ח"כ
אם יצטעל המע"ט והיינו אם נמצא אין צריכה ח"ל לשלם כלל וא"כ אין מויליין
ממון מספק ודברי הרמז"ן צדוקים ודו"ק. וזוהי נלענ"ד צמה ספקו הפוסקים
דכיון דשיעבוד אלים מקנין וכמובאר בצ"צ דף קנ"ז דשיעבוד מהכי לרצון צדק
שלצ"ל וא"כ אפשר לווא דאף דלשצ"ל מהכי לרצון והארכיו בקושי זו ולפת"ט ח"ט
דכיון דס' הוא וא"כ צאלמא לענין ממון ספיר אמרי' דכיון דהממון עכ"פ יולא
מחמ"י גית לי' חזקה אזל לענין שיעבוד הגוף לא שייך לווא דצטציל שגופו משועבד
לזה ישתעבד נמי לחציירו דלוח רוחא לשעבד גופו ולא לאחר והנה בטעם דשיעבוד
אלים מקנין משום דגופו משתעבד וא"כ צזה לא נשתעבד גופו ושפיר פריך בס"ט
הקה לנולדים הכי נמי דלא קני ודוק צזה ועיי' צהרא"ט למס' כתובות דף פ"ו
דצטעת המע"ט מחל המורה ללוה שיעבוד גופו ח"כ ח"ט יותר מה שכחתי ודוק
אך בגוף דברי הס"ך שהצאתי הדיכי דעכ"פ מייצ לאחד לית לי' חזקה ממון כבר
קאו זה האחרונים ז"ל וא"כ אחתי ל"ע על הרמז"ן מגוף דברי הס"ט כמו שהקשתי
אמנם לשיטת מהרש"ל צומס' צ"ק דהא דצדרצון יש צריכה לאו מטעם ספיקא הוא
אלא ע"ד הצירור הוא בן אחי שפיר דהא מעמ"ט לכ"ע הוא רק תקנתא דרצון
וצדרצון יש צריכה ושפיר הקסה הרמז"ן רק על דברי הראצ"ד דאין צריכה אזל
על הס"ט לק"מ ודוק:

אבר הנה הר"ן כתב לחתך דברי הראש"ד דכי אמרי' אין צריכה היינו צנונה דלס' לזה לאו לזה אצל היכי שיהיה להשתעבד לכל העולם דז"ל אין לריך לצריכה יע"ש ודבריו נחמדים והנה הקנ"ה בס' פ"א האריך להקשות עליו וגמ' דצ"ק דף ס"א דאמרי' שם דכל מה שילקטו עניים היום יהי' הפקר חלי' צריכה ולפי שיטות הר"ן הא גם שם הי' צאפשר שילקטו כל השדה וא"כ אמאי לריך לצריכה והאריך שם ביישובו בדחוקים כאשר כל מעין צדק ישפוט ולענ"ד לק"מ דצאמת לריך להצין דברי הר"ן וכאשר העיר גם הקנ"ה בס' דהי' לייבא צירור צין האנשים מ"מ לריך צירור צנוה הדבר אם יהי' כלל אחי נחמתי' או לא אמנם הדבר נכון דלדעתי נראה דדוקא אם המעשה שייך בצני אופנים והוא מצד שפוט המעשה זה על דהאופן האחד אזי חלות הדבר בצפס אצל כלן מה שהוא משעבד עלמנו בשיעבוד עבור זה החוצ לכל מלן דאחי' נחמתי' ל"ש לומר דאין צריכה דלילמא לא יהי' כלל אחי' נחמתי' ז"ל דהרי אם לא יהי' אחי' נחמתי' אין שייכות כלל שישתעבד אליי' בצפס זה החוצ וא"כ בכל דהאופן שפוט שייכות השיעבוד הרי הוא דולס צקיומו ומשעבד עלמנו וא"כ לא שייך לומר דאין הקיין נחפס בצפס דהרי בכל אופן שהוא שייך ה"ה חל משל"כ שם צצ"ק דהי' אפשר לסחילול והאפשר לחול מצלי' שילקטו עניים ולכך שפיר חלוי צצריכה והוא עולה עמוקה למצין ושפתי' הר"ן צרור מללוי' (ועיין בתוס' שם מנזכר דאף צמחצור מהכי חילול יע"ש) והנה בתוס' כאן כתבו דהא דקותר הגמ' עעמא דמשעבדנא היינו רק לר"ס דס"ל דאף כשתלד ל"ק משל"כ להלכתא וכו' באחרונים דלפ"ז להלכתא דקינ"ל כר"צ דכשתלד קני וגם ס"ל דשיעבוד חלים ומקיין אין לריך לומר דהוי להכתא צלא טעמא והשיגור נכח זה על הראש"ש ועיין פנ"י וא"כ י"ל דנשאר טעמא דמשעבדנא לך להלכתא ומא דקסא דנימא אין צריכה ע"כ לומר או כתי' הר"ן או מטעמא דידי דצדצנן ס צריכה אמנם לכאורה נראה לי הכרח לתי' הר"ן והוא דהא דרמב"ן רואה להוכיח דמכ"ס דאורי' כמו שהציא ח"ז כאן וע"כ לומר כמו שהעלו האחרונים ות"ז כאן דמעמ"ס נחא דקוצר דע"י הקידושי דצנן נעשה דאורי' ולפ"ז א"ל לומר הטעם משום דצדצנן אין צריכה דל"כ איך אפשר שיהי' נעשה מזה קדוש תורה כיון דצדאורי' אין צריכה והוא מנזכר למצין וע"כ ל"ל כתי' הר"ן סל"ה והנה הראשונים הקשו לשיטת הראש"ד דל"כ לאמינא דאמר נעשה כאומר אם קן האיד משכחת לה דיני דשמואל דהמורכ שט"ה ומזר ומחלו מחל ומי' הראש"ל דהכוונה לומר נעשה כאומר משעבדנא לך ולמלן דאחי' נחמתי' בתורת נע"ש יע"ש ולפ"ז במלוא צפס דצאמת יש צו קיין מכלעדי מו"ס שיהיה עוד להקנות

נחנים לו שבר שבת לפיכך אין אחריות שבת עליו הי' שכי' חודש שכי' שנה שכי' שצוה נחנים לו שבר שבת לפיכך אחריות שבת עליו ואי' לאו לשלם בו' אחר רצ' שבת צסקנו מידו וכן אחר רי"ו צסקנו מידו עכ"ל הש"ס:

ואיכא למידק צסקי תירולים הללו המוחלפים ולפום רהיעא יראה כי שכי' תי' הללו מישך שייכא חידך צמרתה ועל רומיא ראשונה דמקשה מצני העיר הי' יכול כמי' לחרץ צסקנו מידו וכן כמי' על רומיא דהסוכר

הדברים נכונים דהמרא"ח לטעמי' אזיל דס"ל דדלוריי' לא מהני סילוק ח"כ ח"א שיועיל צמרת סילוק ומחילה לא מהני צדלנ"ל ולפ"ז מיושב קושי' התומים מהך דצ"מ דהא חנן קימ"ל כחוצה דרצנן וצדדנן מהני סילוק ולכ"כ צמרתה מודה מהרא"ח דיכולה למחול אף שחייב לצעל ודוק. אמנם לפי דרכינו לעיל יצאנו צאופן אחר ציטוד דצרי מהרא"ח דהנה צאמת אי' הוה אמרי' שטר העומד לגבות כגזוי דמי' צודאי הי' ראוי דלא יכני ומחילה אלא דאנן קימ"ל דשטר העומד לגבות לאו כגזוי דמי' והנה התוס' צקוטה דף כ"ה כתבו הטעם משום דלריך דיינים לגבותו ודילמא לא מזדקקי לי' צי' דינא כמו דאמרי' גזי גר יעש"ה ולפ"ז בגוונא דהמרא"ח שפיר מנ"ל הוי כגזוי דאם יזדקקו לי' צ"ד הוי כגזוי ואם לא יזדקקו לי' צ"ד ח"כ כ"א יעמוד צאלו ופשיטא דהוי כגזוי כמונן ולכ"כ ח"ש דאינו יכול למחול דהוה כגזוי והנה בגוף מחלוקת הט"ז והש"ך שהצאתי צמונך כחצתי צמי' להכריע לפנ"ם המהרי"ט צחשו' דאף צספק פרעון מ"מ לגזי לקוחות הוי ספק צחיוצ יע"ש וכל"כ הקלה"ח ולכ"כ נראה דכתי' דנאמר כדעת הש"ך דגוצין צהשטר היינו מהלכו צעלמו דהוי ספק צפרעון צצל מהלקוחות דהוי ספק צחיוצ פשיטא דלדקו דצרי הט"ז דאין גוצין והנה ידוע דהא דאמרי' שטר שהוא עומד לגבות כגזוי דמי' היינו צשטר שגוצין ממשועצדים וכיון דאנן צמלא שובר כצר כחצתי דאין גוצין ממשועצדים ח"כ ל"ם לומר דהוי כגזוי ולכ"כ שפיר יכול למחול אף אם הלוקח חייב לצעל ומיושב קושי' התומים על מהרא"ח ולפ"ז מיושב קושי' התומים על המצ"ט שפסק דהלוי יכול לומר אי' קודם ליתן המנה משום דמכש"ט דרצנן והקשה התומים מהך קוגי' דצ"מ דלכ"כ לא מפסדי הלוקחות מידי דהצעל יכול לומר אי' קודם ליתן המנה ולכ"כ צין כך וצין כך לא יטלו רק הדמים שנתנו ולהכ"ל ח"ש דאכתי ניחוש דילמא מכרה למי' שחייב לצעל ואז קודם שצמלא שובר הי' כגזוי וכצר נחסיימה מכירתו ולא יכול למימר אי' אחר המנה והצן (וצאמת לע"ד נראה כיון דעיקר דינו של המצ"ט הוא דמיון דלינא דצר מלרא וצגוונא דהלוקח חייב לצעל לא שייך ועשית הישר והטוב ודוק גם צל"ה צאשה ליכא דינא דצר מלרא כצוואר צה"מ סי' קע"ה עש"ה) ולפ"ז מיושב מה שהקשו האחרונים דמאי מנשי שם אציי צששטר כחוצה יולא מנ"י דאכתי ניחוש דילמא מכרה צאצב עיי' צשעה"מ ה' מכירה ולהכ"ל ח"ש דאז אין הלוקח יכול לגבות ממשעצדי כיון שאין השטר צידו ולכ"כ ל"ה כגזוי ומחילה אף צאם חייב לצעל הי' הצעל יכול לומר אי' אחר המנה ודוק היטב:

ומעתה נחזור לענינו דהתוס' כוכיחו דוכחא דצמנ"ש אינו יכול למחול מהא דפ' האיש מקדש דקאמר שם צמנ"ש פליגו צמנ"ש ואמאי לא קאמר דפליגו צפלוגחא דפליגו צמלוה צשטר אם יכול למחול ונלענ"ד צחקדים ליישב מה שהקשו המפורשים דאמאי צמלוה צשטר אינה מקודשת משום דיכול למחול דאכתי יהי' ספק קידושין שמה שזה פרוטה צמדי וצאם הכייר שזה פרוטה מוכח שם דמקודשת. ונראה לי דהנה כרצ"ל הקשה לשיטת הפוסקים דאם מוטל לריך להחזיר הכייר דלכ"כ קשה דרצנן אדרצנן דאמאי אם יש צנייר ש"פ מקודשת הא אם ימחול תלטרך להחזיר הכייר יעש"ה וכל"כ דהנה צאמת קאו צה המפורשים צהא דאמרי' דלא קמכא דעמי' שמה ימחול דלכ"כ יקשה צגוף מכש"ט דנימא דלא קמכא דעמו וצפרט לפנ"ם האחרונים דאם מוטל מתצטלין הקדושין ועיי' צשו"ת צית אפרים ש"כ ח"כ ולכ"כ קשה לומר דלא קמכא דעמה וכן ראיתי לא' מהמפורשים צפי' דהיכי דמתצטלין הקדושין ל"ם לומר לא קמכא דעמה וכמדומה לי שכל"כ המקנה צקו"א לכן נלענ"ד דצר מדש והוא דהנה התוס' הקשו מ"ש מלוה דאחרים מלוה ידיה דאינה מקודשת ומי' דשאני מלוה דאחרים שניתן לה דצר מדש היינו סמוצ שמתחייב הלוה לו הוא נותן לה והרי זה כמותן לה שזה כסף עש"ה חנן סר"ן תי' דצמלוה ידיה דעמה אזורי משא"כ צמלוה דאחרים אין דעמה אזורי רק אסגאם דאית צה יע"ש צדצרי צאורך והנה הא דנאיד סר"ן מנ"י התוס' נלענ"ד דהיינו כיון דלריך שיהי' נתינה צעת הקדושין וע"ז נימא שמוכר לה גוף סמוצ וכשיעצוד שמתעצד לה וברי' מצוואר צראשוניס דצקדושין לריך שלא יהי' הכסף קידושין

עני' מ' אס הי' שומר שבר עליהם עיי' ש"ך שהאריך והנה לצאר צהאי עכ"ל מוכרח אי' ג"כ להאריך כי' ה' העוצה עלי' גרסי' נחשט דף כ"ח ש"ס אינו נשצע ורמינאו צני העיר ששלחו אה שקליהם ונגנו לו שכלצדו אם משכרתמה התרומה נשצעין לגוצרין ואם לאו נשצעין לצני העיר בו' אלמא דנשצעין להקדשות אחר ר' אלעזר שצוה וחק"מ הוא שלא יהי' צני אדם מוזלזלין צהקדשות והדר מקשה נושא שר' אינו מושלם רמי' לי' ר"י צ"ח לרצה חנן נושא שבר אינו מושלם ותומו' הסוכר אה הפועל לשמור אה החינוק לשמור אה הזרעים אין

מיושב סך דצבא מליעא וסך דהמחול דשם הוא מלוה צשטר ויכולה למחול ודוק היטב:

באופן אחר נלע"ד לחרץ קושי' התוס' הנ"ל מהך דצ"מ דמלא שובר מחזירין ולמה לא ניחוש דלמא מכרה לכחוצתה צמנ"ש דאינה יכולה למחול ככ"ל והנה כמו כן הקשו הפוסקים לדעת מאן דסובר דאם מכר שט"ח צאצב אינו יכול למחול ח"כ ניחוש דילמא מכרה לכחוצתה צאצב עיי' צה"ה צה' מכרה וכראה לי דהנה דעת הט"ז צה"מ סי' ק"ה דצמלא שובר אף דאין המלוה מודה דקימ"ל לא יחזיר מ"מ אין גוצין צהשטר יעש"ה וצזה נראה לי לחרץ קושי' התוס' שם צצ"מ שהקשו דמאי קאמר הט"ס ש"מ איתא דרשמואל ולכ"כ צל"ה היך יכולה למחול דהרי אם תמחול לריכה לשלם הכל למאן דלחין דינא דגרמי יעש"ה ונלע"ד דהנה נאמת הט"ז והקמ"ע חולקים על הט"ז יעש"ה וצאמת רא' צדורה להם מהך גמ' שם צצ"מ דפריך האין מחזירי' השובר ניחוש דילמא כחצה ליתן צניסן בו' ואולי צבכה לכחוצתה דמפסידה ללקוחות והא' לדעת הט"ז אין כאן הפסד דאף אם לא שובר השובר לצעל אין גוצין הלוקחות צהשטר והנה טעמו של הט"ז י"ל משום **הצמנ"י** השטר צחזקת שלא נפרע והנה הט"ז צמי' ש"ז חידש צחזקת מי' אם **הא' מנ** לפנינו לא מוקמי' גם למפרע אחרתה כיון דעומד לכך ייעש"ה ולכ"כ הרי **השטר** ג"כ עומד לפרע ולהצטל ולכ"כ שפיר מנשי הט"ס איתא דרשמואל ויכולה למחול ולכ"כ אף אם אין מחזירי' לו השובר תוכל הי' למחול ואז ממילא יהי' השטר **צמיל מלד** המחילה ולכ"כ נוקמי' השטר אחרתה דהשתא דגם מעיקרא נחצטל השטר **דליכא** למימר כדעת הש"ך דמוקמי' צחזקה שלא נפרע דהרי כעת מנ לפנינו ומחילה ילא גם למפרע מהחזקה כיון דשטר עומד לפרעון וכצדקת הט"ז צמיון ש"ז שהצמנ"י ח"כ ממילא אינה לריכה לשלם רק הדמים שנתן דהא השטר נחצטל למפרע ומיושב קושי' התוס' הנ"ל מלד דינא דגרמי ודוק. והנה ידוע מה שמידש סר"ם צמנ"י מקוואות דצדצר שילא מחזקתו מה"ת שוב לא שייך לאוקמי' אחרתה אפי' מדרצנן ולפ"ז אינו אומר דה"ה אם ילא כעת מחזקתו מה"ת ולכ"כ ממילא אמרי' כצדקת הט"ז הנ"ל דגם למפרע ילא מחזקתו עכ"פ מה"ת ולכצדקת סר"ם ילא ג"כ למפרע מחזקתו אפי' מדרצנן ולפ"ז כיון דמנענ"ש ואצב הוא רק מדרצנן ולכ"כ ע"י מחילה שמתלה כעת ילא מחזקתו מה"ת וליכא לאוקמי' השטר על חזקתו ולכ"כ אף אי' מכרה לכחוצתה צמנענ"ש לא יוכלו הלוקחות לגבות צו כדעת הט"ז דמלא שובר אין גוצין צהשטר ולא שייך למימר דוקי השטר צחזקת שלא נפרע דהרי ילא מחזקתו כעת מה"ת ולכ"כ גם למפרע ילא מחזקתו אף מדרצנן ומנ"ה ליכא פסידא דלקוחות ולכן מחזירי' ועיי' צאס"ז שכתב דהך מלא שובר היינו שובר מחילה וצזה יוצנו היטב דצרי הנ"ל ודוק כי קלרתי:

ועפ"י מחלוקת הט"ז והש"ך צמי' ס"ה הנ"ל נראה לי ליישב דצרי מהרא"ח שהציא הש"ך צמי' זה דאם מכר למי שחייב ללוה סלן ח"י למחול דהוי כגזוי וס"כ ז"ל תמה עליו דהא קימ"ל זה גוצה וזה גוצה יעש"ה ועיי' צתומים צתמה ג"כ עליו מהך קוגי' דצ"מ שהצאתי דאכתי ניחוש דילמא מכרה לכחוצתה למי שחייב להצעל יעש"ה והנה חוץ לדרכינו יש לומר דהנה כצר הצאתי לעיל דצרי ר"ת דהא דמוכר שט"ח יכול למחול משום דהשיעצוד הגוף נשאר אצל המוכר וכשמחול שיעצוד הגוף ממילא נפקע שיעצוד הנכסים והנה צהא דקימ"ל דזה גוצה וזה גוצה היינו צאם יש לזה עדיות ולזה צזרית ולכ"כ כל זה הוא מלד **השיעצוד** נכסים שיש לכל אחד אצל אי' לאו משום שיעצוד הנכסים רק מלד **השיעצוד** הגוף הוה ממשצב כגזוי ואינו יכול למחול ואין להשיצ דלכ"כ כיון דאין **לאן** שיעצוד הגוף ח"כ האין נשאר שיעצוד נכסים כלל זה איתא דנהי דליכא שיעצוד הגוף עכ"פ לא שייך לומר דפקע דהרי אם יפרע הוא מלוה שלו ומחילה שמתעצד אליו הגוף וכן להפוך לגזי שכתבדו אמנם לפ"ז עדיין יקשה דנימא גם כן דזה הכח שיעצוד הגוף שיהי' אם יפרע יכול למחול ומחילה אין כאן שיעצוד נכסים כלל אכן זה איתא כיון דכעת אין כאן זה השיעצוד הגוף ח"כ הוי דצר שלא צל לעולם ואינו יכול למחול זה השיעצוד הגוף אכן עדיין יש להצין דכיון דקימ"ל דמהני סילוק צדלנ"ל ח"כ עדיין יהי' מועיל מתורת סילוק אכן צאמת

תרומת חברי סימן ס"ו

השוכר את הפועל הי יכול כפי לחצן לתקנה תיקו בהקדשות כדי שלא יהי צני אדם מוזלזלן בהם והנה על הרוויא הראשונה לא קשה כ"כ לנשכי בשקנו מידו כיון דאפי' בלא קנו מידו הוא חייב מלד תק"ח דכיון דסובר דאיכא תק"ח בהקדשות למה לי' לדחוקי נפשי' ולאוקמה בשקנו מידו אצל על הרוויא השני ודאי קשה דמה להו להכך רצון ר"ס ורי"ו לאוקמה בשקנו מידו ולא משני דתק"ח הוא כדרך שתי' ר"א יצמורדי צפרק הו' כתב וז"ל כתב רבינו מאיר דיכול להיות דר"ס ורי"ו קיימי אקושי' קיימיא ופליגו אדר' אלעזר דמפרש טעמא משום שלא יזלזלו בהקדשות ור"מ ור"ס ח' לנבאי לדקא כו' דלר"א נשצעין שלא פשעו שלא יהי' מוזלזלן ולרי"ו ור"ס ח' אין נשצעין עכ"ל ומדבריו למדים דרי"ו ור"ס פליג על ר"א ור"ס ח' לא שכי' כוונת' לתקנה תיקנו בהקדשות איצרא שמתוך דצרי הרמז"ס ז"ל צפ' שני משכירות כראה דסובר דלא פליגו רי"ו ור"ס עם ר"א שהרי פסק שם לתרווייהו דבהקדשות נשצעין מפני התקנה וגם צאינך דצריס אס קנו מידו ומחייב צאמריותן ואילו הי' רי"ו פליג על ר"א מהראוי הי' לפסוק כרי"ו ור"ס:

והן ראיתי למהר"א ששון צפי' ע"ג שמתרץ הקושי' הו' צאופן הכחות צאמרו שאותה התקנה שתיקנו חכמים בהקדשות לא תיקנו אלא לפשיעה שיהי' שומר ההקדש חייב בפשיעה וגם ליטבע אס לא פשע אצל לחייב השומר שכר בגניבה ואצידה לא תיקנו כי די צזה שתיקנו לחייבו בפשיעה וחו לא אחי לזלזלי ומש"ס לא מלי לתרץ על האי צרייתא דהשוכר הפועל ומשום תק"ח דאכתי תקשה למה יהי' שכר שצת עליו שהרי נכת התקנה לא ומחייב בגניבה ואצידה אלו דצרי ונאותים הם אלא שהוא עלמו ז"ל חזר צו וכתב שדצרי צעלים שהרי הרמז"ס ז"ל

כתב צפ"צ משכירות וז"ל ותיקנו חכמים שנשצעין על הקדשות כעין של תורה כדי שלא יזלזלו בהקדשות הרי לך שכלל כל שצויות השומרים וכל השומרים וכתב ה"ה ז"ל דאפי' שצויה שאינה צרשוחו פטורים מש"ד קרקעות ועצדים כו' לצד הקדשות מהתקנה הרי לך דאפי' שצויה ש"ס צרשוחו שאין טעם זה לזלזל מחייבים לי' א"כ ג"כ בכל שאר שצויות מחייבים לי' וא"כ הדרא הקושי' לדוכתא עכ"ל ולדעתי העני' משום אס לא הייתי משוי' לנפשי' הדרכא ואס שמסוף לשון הרמז"ס כראה לדקדק כאשר דקדק הוא ז"ל ור"מ ומחילת לשונו יש לדקדק ג"כ להישך דבגניבה ואצידה לא תיקנו חכמים שיחייב דאל"כ למה נקיע הרמז"ס השצויה ולא התשלומין והבי' הו"ל למימר ותיקנו חכמים שמשלמין על הקדשות ומללא נקיע התשלומין אלמא דעל התשלומין לא תיקנו כלום וא"כ גם לדידי תיקשי דאפי' אס נאמר דלא תקנו על התשלומין דבגניבה ואצידה על התשלומין דפשיעה ויסת תיקנו דאל"כ מה הועילו צתקנת השצויה השומר מודה שיפצע וסוף סוף הו"ל להרמז"ס ז"ל למינקט תשלומין י"ל משום דהרמז"ס ז"ל סובר דכל הני דלית צהו דין השומרים אס פשע השומר ומחייב כו"ס הרמז"ס צאותו פרק ומש"ס לא נקיע תשלומין לפשיעה משום דעל זה לא הולכרו לתקן דצלא"ה ומשלים כמו על שאר דצריס שאין דין שומרים כוהג צהם ומשום דפושע כוחיק גם מה שהציא ראי' ומדברי ה"ה ז"ל לאו ראי' הוא כלל דשאני שצויה שאינה צרשוחו דא"ו ידעי' שהוא צרשוחו היינו מוליחין אותו דדין תורה עכשיו אילן אחת פטור משצויה אחי לזלזלי בהקדשות משא"כ גניבה ואצידה דמון הדין אינו משלים גם מלד התקנה אפשר שאינו ומחייב צאופן שאין ומדברים אלה ראי' כלל לנידון מוהר"ס ז"ל אי הי' תקנת חכמים בהקדשות שיחייב צכל דין השומרים או לא ודו"ק:

וראיתי

קידושין אגיד גבי' והרי כאן אינו נמכר רק שיעצור נכסים ולא שיעצור הגוף רק הוא נשאר אצל המלוה כמו שהצאתי לעיל וא"כ האיך נימא שמתקדש צגוף הסיוצ הרי גוף הסיוצ אגיד גבי' ואס נימא שמתקדש בהכסף שיגיע לידה צתשלומי החוב זה הוי שוב כמו מלוה דידה וגריע מיני' כמובן ולכך מייאן כר"ן צתי' של החום' והנה גם תי' כר"ן נראה לצאר קנת צדך מכווח והוא דהנה דצרי צז שאמר המקדש צמלוה אינה מקודשת נראה להסציר קנת לפי למה דקיימ"ל הפורע חוצו של חצירו שלא מדעתו הניח מעותיו על קנן לצי ומה"ט צמודר הנאה פורע לן חוצו וכו' צשכנה"ג דאפי' למחול חוצ של עלמו מותר דלא נמשצ הנאה כלל רק מצריס ארי וא"כ ח"ס סצרת צז כיון דמלוה להולאה ניתנה וא"א שמתקדש צגוף החוב אלא מלד הנאת סילוק החוב וזה לא נמשצ הנאה וצזה נתייטצ היטצ שיטת הרמז"ס דס"ל אף צהנאת מחילת מלוה אינה מקודשת (ודעת החולקים י"ל דכיון דפי' כן אינו אמשצה להנאה וכומו רקוד לפני והצן היטיצ) וצזה מיוטצ ג"כ למה צמלוה שיש עלי' משכון היא מקודשת ולהכ"ל ח"ס לפמ"ס הש"ך צפי' קכ"ח דצמשכון פורע חוצו חייב לשלם ולפי זה כ"ז צמלוה דידה אצל צמלוה דאחרים שפיר מקודשת צהנאה דאית צה ודעתה אהנאה דהוי כמו מלוה ופרוטה ודוק ולפ"ז ח"ס ע"ה דקאמר הגמ' לא סמכה דעתה כיון דעיקר הקדושין הוא מלד הנאה שלה וזו הנאה צריך להיות צשעת הקדושין וכיון דלא סמכה דעתה ליכא הנאה צעת הקדושין משא"כ אס הי' אפשרות קדושין ע"י גוף החוב לא היינו משגיחין צהך סצרא דלא סמכה דעתה צמא ימחול והצן ולפ"ז כל זה אס צאנו לדון מלד החוב אצל אס יש צשטר ש"פ דלו יהי' מלוה דידה קיימ"ל ג"כ מלוה ופרוטה דעת' אפשרויה וא"כ אין אנו משגיחים כאן צהנאה דאית צה רק צמה שיש צה דין ממון צעלמו וא"כ לא איכפת לן משא"כ דמחילה דנימא לא סמכה דעתה ולפ"ז מיוטצ ג"כ אמאי אינה מקודשת ומספק מלד שמוא שזה פרוטה צמדי ולהכ"ל ח"ס דכיון דמלד מלוה ופרוטה אחינן עלה דדעתה אצעין וכו' ואס שזה כאן פרוטה אצל אס אינו כאן ש"פ ח"כ אף שהוא צעין מ"מ דעתה אמלוה וזה פשוט ומסתצד והנה צז כתצתי דהא דנאייד כר"ן מתי' החום' היינו משום דשיעצור הגוף אינו נמכר וא"כ לפ"ז צמע"ס דאף השיעצור הגוף נמכר כמו שהצאתי לעיל ח"כ ח"ז לומר דמתקדשת צהנאה רק צגוף החוב שנתן לה דצז חדש דלא אגיד גבי' כלל וא"כ אף אס נימא דמע"ס יכול למחול והיינו משום דאחי מחילה דאורי"י ומצטלת קנין דצצן מ"מ כעת גוף הסיוצ ה"ה שלה ומתקדשת צגוף הסיוצ ולא מלד ההנאה דאית צה וא"כ הרי הוא כמו צנייר ש"פ דאין אנו משגיחים צהא דמלי מחיל דנימא לא סמכה דעתה וא"כ לא הוי מלי לאוקמה פלוגתייהו צמע"ס צהך סצרא דמחילה ודוק היטצ:

והנה כזר הצאתי לעיל קושי' הפנ"י והאחרונים דלפי מה שכתבו החום' דהא דמסיק הש"ס דהוי הלכתא צלא טעמא הוא רק לר"ה אצל לר"כ דסובר דכשתלד קני ח"ז לזה ולמה דקיימ"ל דשיעצור אלים מקנין וקיימ"ל כר"כ דכשתלד קני ח"כ אמאי צריך להלכתא צלא טעמא' צמע"ס כמו שהצאתי לעיל והכללע"ד דהנה כזר הצאתי קושי' הרמז"ן לענין משמעצדנא לך דנימא אין צריכה אלא שהוא הקשה כן על הראצ"ד וצתשו' מהרי"ט הקשה כן על גוף דצרי הש"ס צמע"ס ותי' כמו שתי' כר"ן משום דאין צריכת האחד פוסלת האחר דיכול להשתעצד לכלל העולם צזא"ז כו"ס לעיל אכן יש להצין דהנה הרצ"א העיר צאמת צהך דינא דמעמ"ס אס אחד קונה צמעמ"ס אס מקנה לאחר אס גם האחר נקרא אחי ומחמתי' והעלה דגם האחר נקרא אחי ומחמתי' של הראשון יע"ס אכן צאמת יש לעיין צזה דהנה הריצ"א הקשה אמאי הולכרו כלל לתקן מעמ"ס תיפוק לי' דצלא"ה ומחייב מדין ערצ כיון דהמקצל פטר על פיו את המלוה אכן הש"ך השיג עליו דאי לאו דינא דמעמ"ס לא הי' נמחל השיעצור שיש לו על הראשון וא"כ אין כאן ערצות ולפ"ז השתא דתיקנו מע"ס משועצד אליו צלא"ה מלד ערצות וא"כ שוב כשמקנה זה להאחר לא נקרא אחי ומחמתי' של הראשון כמובן וא"כ נהי דגם לענין זה הערצות נעשה כאומר ויכול להקנות לאחר מ"מ עכ"ס אינו מחמת משמעצדנא של הראשון וא"כ ל"ס תירוצ' כר"ן כמובן (ואולי צצציל זה ס"ל להאיכא מצרצותא דמע"ס הוא רק צמתנה דלא שייך ערצות ודו"ק) אמנם צאמת ליחא למ"ס דהשתא דכזר נתייצי צמע"ס אין מקום לשיעצור הערצות לחול ועוד דכיון דהא דמעמ"ס מהני אפי' צע"כ ח"כ הוא יאמר אני לא נחערצתי רק לקנין המע"ס הייתי מוכרח והא דלא לווחתו משום דלא הי' לו תועלת אכן אס נימא דצמע"ס יכול למחול ח"כ נסתחא מ"ס דשפיר הי' לו לכווח שיהי' לו תועלת אס ימחול דמלד הערצות לא הי' מהני מחילה כמובן וכ"כ הגאון צפי' ישועות יעקב וגם הסצרא ראשונה שכתצתי דאין מקום להשיעצור הערצות לחול ג"כ ליחא דשפיר חל לענין שלא יועיל מחילה המלוה וא"כ מוכח מזה דמעמ"ס אינו יכול למחול והנה כזר כתצתי לעיל דהא דלא אמרי' דאחי מחילה דאורי"י ומצטל קנין דצצן משום דע"י הלקנין דצצן נעשה כשלו משה"ס והנה ידוע דאף דצצן מועיל גם לדאורי"י היינו חד דדצצן אצל לן חרי דצצן וכן מוצאנר לענין חמץ דצצן צשעות דצצן יע"ס והנה הא דשיעצור מהני דצצלצ"ל כתב רש"ס דהוא מתק"ס משום נע"ד וא"כ צהקנה לנולדים הוי צ' דצצן הך דשיעצור דצצלצ"ל וגוף תקנת מע"ס וא"כ שוב מהני מחילה ומחילא נשתעצד מטעם ערצות לאחר תקנת מע"ס וא"כ שוב אמרי' אין צריכה ולא שייך תי' כר"ן כ"ל ושפיר מוכרחין אנו לומר דמעמ"ס הוי הלכתא צלא טעמא' אף להלכתא ודו"ק ועוד יש להאריך צעניינים אלו אך כאן לקצר צאתי כי יאחתי מן המכוון: הנה

על פי זה נראה צעירי לחרץ קושי הכ"ו שם שהקשה על הרמב"ם ז"ל צוה שפסק דאם שלחו ע"י ש"ח אפי' אם נאזד אחר שנתרומה התרומה וחייבים הצעלים לשקול אחרים תחת' לפי שפשוטו ששלחו ע"י ש"ח שהוא פטור מגביה ואצידה והקשה שהרי צ"ד דהקו"ג הוא מוקי להאי תתני' צ"ח שחרי שמואל הוא דחידש הבא בנושא שבר עסקי' וא"כ אמאי לא אקשי' עלי' היכי קתני אם משנתרומה התרומה נמצעין לגוזרין ואם לאו נמצעין לצני העיר וצני העיר שוקלים אחרים תחתיהן דמשמע דמשנתרומה התרומה אין צני העיר שוקלים אחרים תחתיהם וכתב ש"ל דהרמב"ם ז"ל סובר דמאן דמוקי לה צ"ח יפרש דכי קתני וצני העיר שוקלין אחרים תחתיהן קאי נמי ארישא עכ"ד ותוהני' עליו דא"כ אמאי נמצעין לגוזרין גוזרין מאי עבידייהו והרי הצעלים שוקלים אחרים תחת' והגוזרים שוקלי דידהו תדע כן שהרי הרמב"ם ז"ל דרי' ש"ח כתב דהשליח נמצע להם כלומר לצעלים אצל עפיו"ש יש לוור דע"כ לא מפליגי' צין ש"ח לא לא למוסקנא דמוסרי"א שצוה זו תק"ח הוא וחכמים תיקנו דיני שוורים בהקדשות ואז ש"ס וחייב בגביה ושייך לוור דפשוטו דאילו שלחו ע"י ש"ס לא הי' מגיע הפסד להקדש דחייב בגביה ואצידה גם בהקדשות אצל לפי הק"ד דלא הי' ידעי' מן התקנה צוודאי לא הי' חילוק צין ש"ח לש"ס ואפי' צ"ח לאחר שנתרומה התרומה אין הצעלים שוקלים אחרים תחת' כו' לא פשעי להקדשו דצוה בפסד קודם שנתרומה עדיין צדקות צעלים הוא ובאחריותו והצעלים רשאים לעשות בשלהם מאי דצעי ולאחר שנתרומה שאז יהי' צדקות הקדש אפי' ש"ס לא ישלם בגביה ואצידה דקתני תתני' נושא שבר אינו משלם חזון תרומת הלשכה ידוע וזה נכון ומה שהק' עוד הכ"ו דלפי המסקנא משמע דמוקי לה ר"א צ"ח יס לוור דהרמב"ם מפרש דגם ר"א מוקי לה צ"ח ומואי אצידה שטבעה ספיחא צים וגביה צליסטין מוזין והכי משמע לשון הרמב"ם שהעתיקו לעיל שכ' ואזדו מוור צאונס כגון שלקחו ליסטין מוזין וכי הרמב"ם ז"ל אונס צעי לפרש כאן אלא לפי שהמשנה מתפרש כך גם הוא ז"ל נקיע דצרי הוהני' על שפתיו דכרכו פטור:

במשינין מיהו שמוצרי הרמב"ם ז"ל צפ"ג ונה' שקלים מוכח להדיא דתק"ח הי' בהקדשות להיות כוהג צהם דין שוורים אף לחייב הש"ס בגביה ואצידה כדעת מוהר"א ש"ס ז"ל דאל"כ למה נקיע ונאזד מוור צאונס ע"י ליסטין מוזין הלל אפי' ע"י גביה ואצידה נמי הדין כן אלא משום דבגביה ואצידה חייב הש"ס אפי' אם נאזד אחר שנתרומה דאז הוא של ההקדש משום דתק"ח לחייב על הקדשות כמו על של הדיוט וזו ראי' מפורשת וגם הראי' הראשונה הוא ראי' נכונה להוועיין צה ומכאן אי תוה על הש"ס שהצאתיו לעיל דכתב דודאי לא נקתצר שמופני זלזול הקדשות יתקנו שיעלו וזה ויתנו לזה ומה הוכיח לסברת הרמב"ם דמחייב צפשיעה ככל דצד והוא צעירי לראי' גדולה והרי בגביה ואצידה דפטור לכ"ע כדחנן צמחני' להדיא נושא שבר אינו משלם ואפי' תיקנו בהקדשות שישלם כדי שלא יזלזלו בהקדשות הרי דתיקנו שיעלו וזה ויתנו לזה משום דכל דין שוורים תיקנו צה שלא יהי' כח הקדש קל משל הדיוט וכל שאתה מיקל בהקדש אחי לזלזולי צי' ואחרי שהוכחו צמישור שתקנו בהקדשות ממש כל דיני שוורים בשל הדיוט כו"ש הדרא קושי' הראשונה

וראייתי להלח"ו צפ"ג ומכירות על מ"ס שם הרמב"ם דצדדי דאין צהו דיני שוורים אם קנו מידו חייב באחריותו כתב בדצרים האלה צ"ח סזהב אוקמה לצרייתא דהשוכר הפועל כו' אחריות שבת עליו צסקנו מידו ורצונו ז"ל צה' שבת הזכירו ולא הזכיר קנו מידו (א) ואולי סמך על וזה שכתב כאן דדוקא היכי דקנו מידו חייב באחריותו עכ"ל ותוהני' עליו מאי קא קשיא לי' שהרי רצונו ז"ל כתב באותו פרק ובאותו מקום ותיקנו חכמים שיהי' נמצעין על הקדשות כו' כו"ס לשונו לעיל ואם נצד לח"ו ז"ל סובר כמו דסליק אדעת' דמוהר"א ש"ס והוא דלא תיקנו חכמים שיהי' הש"ס מתחייב בגביה ואצידה לא הו"ל לסתומי כ"כ אלא לפרש שהרי דצד זה חידוש הוא ואף מוהר"א ש"ס מהדר קהדר צי' ונראה צעירי שהצד לח"ו ז"ל סובר כו"ס הש"ס כאן שכתב דזה ודאי לא נקתצר לוור שיהי' פטור מתשלומין ומשום שלא יהי' צני אדם מוזלזלין בהקדשות יתקנו שיהי' חייב דאזו משום שלא יזלזלו יעלו וזה ויתנו לזה אלא ה"פ דשצוה זו תק"ח הוא שצוה דייקא דצדקות על הפשיעה משלם גם ונה"ד אלא שאם טען לא פשעתי אין לריך לישבע ונה"ד ומכאן הוכיח לשיטת הרמב"ם דסובר דצפשיעה חייב ככל דצד עש"ה ולפי שגם הלח"ו ז"ל פי' כך ולפיכך הי' צעירי דצד פשוט דעל הקדש אין הש"ס משלם בגביה ואצידה ותק"ח לא הי' רק על השצוה לצד דמשום התקנה לא יעלו וזה ויתנו לזה צאופן שדצד זה צומחלות שניי' לדעת מוהר"א ש"ס ש"ס מחייב גם בגביה ואצידה מוכח התק"ח שתיקנו חכמים בהקדשות דין שוורים ולדעת הלח"ו והש"ס לא מחייב אלא אפשיעה לצד אצל אגביה ואצידה לא מחייב:

וראי' מלחתי ראי' לדצרי מוהר"א ש"ס מוצרי הרמב"ם ז"ל צפ"ג ונה' שקלים וז"ל צני העיר ששלחו שקליהם או נגנצו או נאזדו אם ש"ח הוא כו' שלחו את שקליהן ציד ש"ס שהרי הוא חייב בגביה ואצידה ונאזדו מוור צאונס כגון שלקחו ליסטין מוזין שהוא פטור ואין אם אחר שנתרומה התרומה נאונס נמצע השליח לגוזרין וצני העיר פטורים שהתורם הוא תורם על הגזי ועל העתיד לגבות וצדקות הקדש הם וצני העיר וזה הי' להם לעשות הרי לא נקרוהו אלא לש"ס שהוא חייב בגביה ואצידה אצל האונס אינו מלוי ע"כ דצרי הרמב"ם והנה הוא ז"ל סובר דזה דחני צהך צרייתא דאם אחר שנתרומה התרומה נמצעין לגוזרין היינו דוקא הש"ס אצל ש"ח לעולם נמצעין לצני העיר וצני העיר מחייבין לשקול אחרים תחתיהם משום שפשוטו ולא עשאו שוירה מעולה לשמור ליד ש"ס שהוא מתחייב בגביה ואצידה ואם איתא דש"ס לא מחייב בגביה ואצידה בהקדשות א"כ מה חטאו ומה פשעו הצעלים צשלם ע"י ש"ח צמוח"פ אם יאזדו קודם שנתרומה ההרומה הרי אז הצעלים מחייבים צלל"ה לשקול אחרים תחתיהם ואם יאזדו לאחר שנתרומה הלל אף אם ישלחו ציד ש"ס לא יתחייב השומר בגביה ואצידה דכצד הן צדקות הקדש ואין משלמין בגביה ואצידה על הקדשות א"ו כדעת מוהר"א ש"ס דמשלמין בגביה ואצידה על הקדשות וכן יש לדקדק עוד מלשון הרמב"ם הכ"ל רואין אם אחר שנתרומה התרומה נאונס נמצע השליח לגוזרין משמע דאם דלא נאונס מידו אלא נגנצו או נאזדו הי' מחייב לשלם לגוזרים אלא דש"ס משלם בגביה ואצידה בהקדשות וזו ראי' גדולה:

עוד נ"ל דהנה לכאורה יש לי תוה' עמומה לפי מסקנת הגו' צ"ח וכן פסק הרמב"ם דהצטת בהפקר לא קני ומצואר שם דצדדי הראשונים דלפי"ז הזרעים הם הפקר עד שעת קליה וכן מצואר צתום' כאן וא"כ תמי' לי למה ישלם השומר הזרעים אם לא היזק רק דצד של הפקר ומתחייב שלל נחשור שום א' מהמפורשים צזה אכן אחר העיון נראה דצמוור אין החיוב מולד המומן ואין משגישים צמומן של מי הוא רק החיוב צא מולד הצעלים המפקדים וכן דייק ליטנא דקרא כסף או כלים ולא כחצי כסף או כליו ודייקא נמי אם יתן למשל שמוען ללוי ספץ של ראובן לשמור הכי' יאמר לוי לשמוען לאו צע"ד ידיי את כיון שהספץ של ראובן זה ודאי אינו והטעם כיון שהוא קיבל עליו השמירה משמעו ואין לו עסק בהמומן של מי הוא וכיון שזכינו לזה מיוצא קו' תום' לשי' הרמב"ם דלא הי' מני לאוקמה כשפסע ומטעם מוזיק דעכ"פ קשה מזהים ושם כיון דאין צו דין שומרי' מטעם מוזיק א"ל לחייבו דמוזיק הפקר פטור ולכן הרמב"ם דהשניית חיצת זרעים לא הולך להציא אוקמה דקנו מידו דוק היעצ כי נכון מאלד צס"ד:

(א) הנה לפענ"ד הי' נראה צישור דצרי הרמב"ם שלא הציא הך דקנו מידו דהנה לכאורה יש להצין דצדדי רש"י שכתב לשמור את הפרה שלא תפסול צעליית עול ויש להצין דהא זה הי' היזק שאינו ניכר ויכול לוור הרי שלך לפניך צשלמא צה"ס יש לוור הפי' רק לשמור מומם וזה הוה היזק ניכר דדוקא צדוקין מצעין הי' אינו ניכר כו"ס רש"י צ"ק דף ל"ו אצל צפי' רש"י קשה והי' נראה וזה להוכיח כשיטת מוהר"ל דצמוור א"י לוור הש"ס וצ"ד ש"ס' צס"ג והצן ועפ"י יש ליישב קושי' תומס' לדעת הרמב"ם דצפשיעה חייב לוקמי צפשיעה ומייב מולד מוזיק ולהכ"ל א"ס דודאי אין זה מוזיק צידים רק גרמא כו"ס האחרונים וא"כ דאין כאן חיוב מולד דין שומרי' יכול לוור הש"ס אכן לכאורה זה ליתא דאכתי מאי פריך דילמא הפי' צפשיעה ולשמור את הפרה הי' מומם אף הדצד נכון דהא זה אומצי ריב"ח לצד ורצה ס"ל דכל מום הי' השא"כ כצואר צ"ק דף ל"ח ואפי' פרה אדומה כצואר שם וא"כ שפיר פריך אצל הרמב"ם לא הולך להציא אוקמה דקנו מידו דיש לאוקמי צפשיעה ודו"ק:

תרומת הברי סימן ס"ו

הראשונה לדוכתא מאי קמקשה מהסוכר הפועל כיון דמח"ח נחג דין שומרים צל הקדש שפיר קחתי לחיות שבת עליו וגם ר"ש ור"י למה הולכין לתרץ לדחוקי כפשייהו ולאוקמה צסקו מידו ורואי לתת לצ על קושי' ההוא:

אבל דע שבעל המאור ז"ל פי' דהאי צרייתא דהסוכר הפועל לאו צקדשים מייירי אלא צחולין וצחינש דעלמא שסכר את הפועל לשמור לו פרתו ותינוקו וזרעיו והא דרמי הש"ס מייכה מזרעים הוא דרמי דזרעים קרקע כינהו וצומחי' קחתי דקרקע אין זה דין שומרים וכן פי' הרמב"ן ז"ל צחי' לצ"ו הציאו האס"ז שם ולפי דרך זה הקושי' ההוא ליתא מעיקרא דלא תיקנו חכמים אלא צהקדשות לצד אונסם לפי"ו שפירשו רבותיו רש"י והתוס' ז"ל להאי צרייתא דצקדשים מייירי תשאר הקושי' ההוא מעיקרא ואפשר לומר שהמה ז"ל סבורים כמו דסליק אדעת' דמוהר"א ש דתק"ח לא הי' כי אם על הפשיעה לצד והרמב"ם ז"ל דקוצר דאף על הגניצה ואצידה תיקנו כתורת כל שומרים דהדיעו יפרש להאי צרייתא דהסוכר פועל צחולין וכדרך שפירוש הצעהמ"א והרמב"ן ז"ל וצנעדי זאת הכריח הרב האור"ח ש הרמב"ם מפרש להאי צרייתא צחולין שחרי שם צפ"ו צהציאו האי צרייתא לא העתיק רק הסוכר הפועל לשמור את הפרה ואת התינוק והשומרי תיצת זרעים משום דזרעים קרקע כינהו ולא מחייב עלי' אלא צקנו מידו ולא רלה הרמב"ם ז"ל לטפל שם צזה כי צדיני שבת הוא עוסק ולכך לא הזכיר רק תינוק ופרה וגם לא הזכיר צהו קנו מידו דצהכי חייב אפי' לא קנו מידו עכ"ד ודפח"ח ולפי שהרמב"ם מפרש לה צחולין לכן סובר דתיקנו צהקדשות כל דיני שומרים דאין לו הוכחה לפלוגי אצל רש"י והתוס' ז"ל דמפרשי לה צקדשים יסברו דלא תיקנו אלא צפשיעה דווקא דאל"כ מאי מקשה מהאי צרייתא וכמ"ס וצזה הי' עולה הכל על כוון אלא שעל פי הולעה זו יקשה עלינו דיצור התוס' דלשם שכתבו שם דצ"ה אומר ר"י צסקנו מידו וז"ל וא"ת צצפרק הפועלים תנא מתנה ש"ח להיות כשואל להתחייב צחונסין ופריך צמאי צצצרים ומשני אומר שמואל צסקנו מידו ור"י אומר אפי' תינוא צצלא קנו מידו וצהאי הנאה דמיהיון לי' גמר ומשעצד כפשי' א"כ וואי צעי קנין וי"ל דהכא דפטייר כפשי' אפי' משצועה לא משעצד כפשי' צלא קנין עכ"ד וכ"כ הרשב"א והר"ן והגיהוק"י שם וכוונתה דשם אינו מתחייב עלמא כ"כ צצלא"ה הוא מתחייב צפשיעה וגם אם לא יפגע ילטיך ליצנע שלא פגע אצל הכא אילו לא התנה לא הי' מתחייב כלל ואף שצועה לא צעי והשתא הוא מתחייב צכל זה גודל חיוצ כזה לא משעצד צהאי הנאה דקמיהיון לי' וא"כ יקשה שהרי לאחר הק"ח עכ"פ הוא מתחייב צפשיעה כש"ח וגם שצועה אם לא פגע וא"כ הדרא קושי' התוס' לדוכתא למה קאמר ר"י צסקנו מידו והא אף צצצרים יכול לשעצד עלמא צהקדשות כדרך דש"ח מתנה להיות כשואל וה"ה הכא נמי הוא ש"ח עכ"פ ותמהני מהר"א ש ז"ל ספלה צצמנתי' ולא הרגיש צזה:

ודע שצולה מחוך קוגי' זו לחפי' צאותן צצרים שאין צהם דין שומרים אם קנו מידו ומתחייב צהו שהרי בן אוקי ר"ש ור"י להאי צרייתא דהסוכר הפועל וכ"כ שם והר"א ש"ס והרמב"ם ז"ל צפ"ו משכירות והעור ז"ל לא הזכיר דין זה צצום מקום וכבר תמה עליו הצ"י כאן וצ"ו כחצ דכראה לו דמש"ה השומרי דפשיעא הוא דיכול להתנות על עלמו צמה שאינו חייב כדרך שמתנה ש"ס להיות כשואל וכמ"ס צה' שומרים ותמהני עליו אדצרה משום זה הו"ל להזכירו להורות דהכא לא מהני צצרים כדרך דמהני שם אלא דהכא צעי קנין דווקא וכבר עמדו האחרונים על זה דמ"ס דש"ח יכול להתנות להיות כשואל אפי' צצצרים והכא צעי קנין דווקא וכבר הזכרתי דעת התוס' וברשב"א והר"ן והכ"י צזה הן אונת שומלתי לריעצ"א צחי' לצ"ו שכתב דיש מפרשים דהכא נמי לא צצניק קנין ולרווחא דמילתא אומר ר"י צסקנו מידו עכ"כ אלא שזה ז"ל צעלמו קיים כי כל הגאונים הסכימו דהכא צעי קנין דווקא וקרוצ צצני שמועור ז"ל סובר כדעת אציו הר"א ש ז"ל שהציא האס"ז צצמו שהקשה ג"כ קושי' הראשונים הנ"ל ותי' וז"ל יש לומר דשאני צצי דהדיעו שדרך אדם לשמור מומיו צעלמו ולא רגיל לקמוד על אחרים ונמלא כיון שומלתינו וכצדו אצל צהקדש כך יש להאמין לזה כמו לזה שאינו של זה ולא של זה ועוד דהקדש צדילי' מיי' ורואי להאמין לכל אדם עכ"ל למדין אנו ומתורחו של הר"א ש ז"ל דצחיך צצרים שאין דין שומרים נהג צהם דהיינו קרקעות ועצדים וטורות יוכל להתחייב עליהם צצצרים צצצד כדרך שמתחייב ש"ח להיות כשואל וצהאי הנאה דמיהיון לי' כו' וזלת צהקדשות לצד לא מתחייב צצצרים לצד משום דאינו מקבל הנאה צהאי דמיהיון לי' אי משום שדרך להאמין לזה כמו לזה ואי משום דהקדש צדילי' מיי' ולפי תי' האחרון שפיר עשה העור שהשומרי משום דאין צה נפקותא לדידן דאין לנו צהקדשות ומיוון עניים דכתב העור צסי' ש"א דיש להם דין הקדשות שפיר מתחייב צהו צצצרים דלא סייך לומר צדילי' מיי' כיון דלית צהו מעילה וכדלמורי' צעלמו ודע שאע"ג שכתבתי לתרץ דעת העור עפ"י סצרת אציו הר"א ש ז"ל מ"ו סצרת ימידה הוא וכל הראשונים ז"ל חולקין עליו וסצרי דגם צקרקעות ואצצרייהו לא מלי' הסומר להתחייב צהם צצצרים צצצד צלתי קנין כאשר תוכל לידע מחוך צצרי התוס' והרשב"א והר"ן והכ"י ז"ל שהצחתי לעיל וגם מדצרי הרמב"ם כראה דקוצר כוונת' סצפ"ו משכירות כחצ ואם קנו מידו ומתחייב צחמירותיו ומשנע דעל כל הדצרים ה' לעיל קאי וצכולהו צעי קנין ועוד דע"כ לריך אתה לומר צצצרת הרמב"ם דקאי על איך לחוד ולא על הא דהקדשות שהרי צהקדשות קוצר דמנח תק"ח נהג צהם כל דין שומרים ולמה לי לקנו מידו וכן דעת כל הפוסקים האחרונים ז"ל שלא הזכיר שום א' מקצרת הר"א ש ז"ל:

ודע שהתוס' ז"ל תירלו עוד על האי קושיא דאמאי הלריך ר"י לקנו מידו ואילו צמתנה ש"ח להיות כשואל ומתחייב צצצרים צעלמו משום דהתם שנתחייב כשואל סצורים העולם שהשאל לו וצהאי הנאה משעצד כפשי'

הראשונה לדוכתא מאי קמקשה מהסוכר הפועל כיון דמח"ח נחג דין שומרים צל הקדש שפיר קחתי לחיות שבת עליו וגם ר"ש ור"י למה הולכין לתרץ לדחוקי כפשייהו ולאוקמה צסקו מידו ורואי לתת לצ על קושי' ההוא:

אבל דע שבעל המאור ז"ל פי' דהאי צרייתא דהסוכר הפועל לאו צקדשים מייירי אלא צחולין וצחינש דעלמא שסכר את הפועל לשמור לו פרתו ותינוקו וזרעיו והא דרמי הש"ס מייכה מזרעים הוא דרמי דזרעים קרקע כינהו וצומחי' קחתי דקרקע אין זה דין שומרים וכן פי' הרמב"ן ז"ל צחי' לצ"ו הציאו האס"ז שם ולפי דרך זה הקושי' ההוא ליתא מעיקרא דלא תיקנו חכמים אלא צהקדשות לצד אונסם לפי"ו שפירשו רבותיו רש"י והתוס' ז"ל להאי צרייתא דצקדשים מייירי תשאר הקושי' ההוא מעיקרא ואפשר לומר שהמה ז"ל סבורים כמו דסליק אדעת' דמוהר"א ש דתק"ח לא הי' כי אם על הפשיעה לצד והרמב"ם ז"ל דקוצר דאף על הגניצה ואצידה תיקנו כתורת כל שומרים דהדיעו יפרש להאי צרייתא דהסוכר פועל צחולין וכדרך שפירוש הצעהמ"א והרמב"ן ז"ל וצנעדי זאת הכריח הרב האור"ח ש הרמב"ם מפרש להאי צרייתא צחולין שחרי שם צפ"ו צהציאו האי צרייתא לא העתיק רק הסוכר הפועל לשמור את הפרה ואת התינוק והשומרי תיצת זרעים משום דזרעים קרקע כינהו ולא מחייב עלי' אלא צקנו מידו ולא רלה הרמב"ם ז"ל לטפל שם צזה כי צדיני שבת הוא עוסק ולכך לא הזכיר רק תינוק ופרה וגם לא הזכיר צהו קנו מידו דצהכי חייב אפי' לא קנו מידו עכ"ד ודפח"ח ולפי שהרמב"ם מפרש לה צחולין לכן סובר דתיקנו צהקדשות כל דיני שומרים דאין לו הוכחה לפלוגי אצל רש"י והתוס' ז"ל דמפרשי לה צקדשים יסברו דלא תיקנו אלא צפשיעה דווקא דאל"כ מאי מקשה מהאי צרייתא וכמ"ס וצזה הי' עולה הכל על כוון אלא שעל פי הולעה זו יקשה עלינו דיצור התוס' דלשם שכתבו שם דצ"ה אומר ר"י צסקנו מידו וז"ל וא"ת צצפרק הפועלים תנא מתנה ש"ח להיות כשואל להתחייב צחונסין ופריך צמאי צצצרים ומשני אומר שמואל צסקנו מידו ור"י אומר אפי' תינוא צצלא קנו מידו וצהאי הנאה דמיהיון לי' גמר ומשעצד כפשי' א"כ וואי צעי קנין וי"ל דהכא דפטייר כפשי' אפי' משצועה לא משעצד כפשי' צלא קנין עכ"ד וכ"כ הרשב"א והר"ן והגיהוק"י שם וכוונתה דשם אינו מתחייב עלמא כ"כ צצלא"ה הוא מתחייב צפשיעה וגם אם לא יפגע ילטיך ליצנע שלא פגע אצל הכא אילו לא התנה לא הי' מתחייב כלל ואף שצועה לא צעי והשתא הוא מתחייב צכל זה גודל חיוצ כזה לא משעצד צהאי הנאה דקמיהיון לי' וא"כ יקשה שהרי לאחר הק"ח עכ"פ הוא מתחייב צפשיעה כש"ח וגם שצועה אם לא פגע וא"כ הדרא קושי' התוס' לדוכתא למה קאמר ר"י צסקנו מידו והא אף צצצרים יכול לשעצד עלמא צהקדשות כדרך דש"ח מתנה להיות כשואל וה"ה הכא נמי הוא ש"ח עכ"פ ותמהני מהר"א ש ז"ל ספלה צצמנתי' ולא הרגיש צזה:

והנראה צצני לתרץ קושי' הזאת הוא ולומר דאף דתקנו חכמים לחייב צפשיעה וגם שצועה על הקדשות ולהרמב"ם ז"ל צכל דיני השומרים היינו דווקא צצצד המטלטל וגופו מיוון שצהדיעו נהג צזה דין שומרים ותיקנו חכמים שיהג גם צהקדשות דלא ליתי לזולתי אצל הקרקעות והטורות דאין נהג צהו דין שומרים אפי' צל דהדיעו גם צהקדשות אין נהג דלא סייך אחי לזולתי דהא גם צהדיעו אין נהג צו דין שומרים ואין אנו מקילים כח ההקדש מנח דהדיעו זה צדור מעתה אומר שגם רש"י ז"ל דפי' להאי צרייתא צהקדשות מודי להצעהמ"א והרמב"ן ז"ל דזרעים קרקע כינהו כיון דצצד הוטרשו צעלי אגצ קרקע וכדקאמר התם צהאי קוגי' ואפי' אי לא אטרשו מוצעי צעי לה צצא ולא אפסטי' לי' והתם שפיר אילטיך ר"י לשנוי צסקנו מידו משום זרעים דאל"כ אכתי תקשה זרעים דזרעים צלא"ה לא מחייב כיון דקרקע הוא וצקרקעות גם צהקדשות לא תיקנו חכמים והן עומדין על הדין ומלד הדין אין נצצצין על הקרקעות וזה נכון כפחור ופרח והשתא דלמאינא להכי אפשר נמי לומר דהרש"י והתוס' לא פליגו על הרמב"ם וסצרי נמי כוונת' דתיקנו חכמים שיהי' כל דין שומרים נהג צהקדשות ולחייב ש"ס גם צגניצה ואצידה והא דמקשה ומצרייתא דהסוכר הפועל והרי אינה פירשו להאי צרייתא צקדשים ומשום דאינה נמי מפרשי לה כמו הצעהמ"א וקייעתו דאקרקעות קא רמינן דצומחי' קחתי דאין צהו דין שומרים והכא קחתי

פר

כפס' ופס' האי תירולא דוקא להחייב כשאל יכול להשתעבד צדצרים
 חבל צפ"ס לא טייך צהאי הכאה ונוכאן אחי תמה על מוהרא"ש ז"ל צקי'
 ס' צמח צס צפטיעות דודאי יכול ט"ח להחנות להיות כס"ס והרי
 להאי תירולא אין הדבר כן והגם שאני קוצר דהאי תירולא נמי לאו
 להנחת הוא ואין לנו אלא תי' הראשון כמו שתפקו כל המפורשים ו"מ
 סי' נ' למוהרא"ש להזכיר צזה קצרת התוס' אחרי שהוא ושלפל צס
 צהמה קוגי' ודע עוד שבהגהות הרא"ש ק"פ הפועלים נכתפק לוור
 דוקא ט"ס יכול להחנות להיות כס"ס או כשאל צהאי הכאה דמהיון
 לי' חבל צפ"ס אינו מנחה להיות כשאל וטעם דלא צטציל הכאה קעציד'
 חלא צטציל סכרו וגם צזה נראה דכל המפורשים ה' חולקים עליו
 דאל"כ לא ה' נקטים ניידי דהרי הכא צס"ס איירי וצטציל סכרו הוא
 דעציד וד"ק:

שם ואם קנו נידו שיתחייב כדין השומרים בו ז"ל הכ"י ודע להאריך
 בהם שאלם קנו ניד השומר שיתחייב כדין השומרים חייב בהאחריות
 בהתזה המוצ"ס צפ"צ ומכירות וכ"ל דלא קאי אלא אש"ס ומשעבד
 ע"י קנין להתחייב בהתשלומין אצל לש"ח איך ישעבד ליצבע ע"י קנין
 ובגמ' כמי אש"ס איחזק עכ"ל והגיה עליו דג"מ וז"ל ממי חילוק יש בין
 ש"ס לש"ח דדין זה דהא אף הש"ח יכול להקנות ולהתנות שיצבע או
 יסלם בו עש"ס והש"ך ז"ל כתב שלא ירד הד"מ לסקוף דעת הכ"י דכוונתו
 דמיא אם התנה הש"ח שיתחייב לשלם חל הקנין על התשלומין אצל על
 המצוה צומח יחול הקנין אין זה אלא קנין דברים עש"ס שהאריך ולי
 מלא דגם הד"מ מודה לזה דקנין שיצבע לחוד הוי קנין דברים ולא מהכי
 אלא דהכי קאמר שיכול להתנות ולהקנות שיצבע או יסלם וכיון שהקנה
 ק. חו"ל קנין דברים צעלמא שהקנין חל על התשלומין אלא שאלם יצבע
 שפור ושד' הקנין על מה שראוי לחול ואפי' אומר דגם צקנין דברים ממש
 כל שפתיך צבוח קנין ממש כגון שהקנה לו שיתחייב מלא זהו או שילך
 למקום פלוני כמי מהכי ממש להקנין על סך מלא זהו חל וההליכה
 תנאי הוא ככ"ל :

עוד נראה לי דאס קנו מיידו דורך זע-שיטלס או יסצע גם הצ"י ז"ל
וזה להד"ו דמהני נוסוס דחל הקינן על התשלומין וכדלמון זה
סכתצ הצ"י ללא ונהי קינן לט"ח לסצועה לא איירי שקנו מיידו דורך זה
אלא שקנו מיידו קחם להתחייב בדין השומרים ולא פירש שיסצע או יטלס
וכן נשמע מהלשון הצ"י דמיירי שקנו מיידו קחם שהרי כ"כ בתחילת דבריו
קנו מייד השומר שיחייב בדין השומרים כו' ואם תשאל ומה הפרש
יש בין שנתחייב עלמו והתנה התנאי בפירוש ואמר שיסצע או יטלס והרי
זה כוונתו הוא כאלו הותנה בפירוש דע והבן כי הפרש גדול ציניהם כי
המתנה בפירוש שיסצע או יטלס לעולם חיוז התשלומין אכתפי' רמי'
ואי אפשר לו להפטר וזה אלף בסצועה שיסצע שהרי כן התחייב עלמו
שיסצע או יטלס אלל דין השומרים לא כן הוא שהתורה לא אמרה ששומר
אלא יסצע יטלס אלל כך אמרה טס"ח טפסע יטלס זה לא מילין צחורה
שהשומר שלא ירלה ליסצע ילטרך לטלס אלל דאן הוא דעצדי' הכי
וכן הוא הדין דמי שנתחייב סצועה דאורי' ולא רלה ליסצע נחתין
לנכסיו ומכא סצועה הוא דחתין עלה ולפי זה ה"ה אם התנה הט"ח
פירוש דורך זה שאם אפסע אטלס ואם לא אפסע אסצע הוה כמי
קינן דברים דחרי תנאים כיגהו הא' קינן ומוחו והסני קינן סצועה וקינן
סצועה קינן דברים הוא ולא ונהי אא"כ התחייב עלמו שאם לא יסצע
יטלס שאז חיוז הסצועה פתיך בתשלומין וסיס עייך על הדבר הזה
שהוא צרור אמור ועתה שאם התנה השומר בפירוש שיסצע או יטלס
וקנו מיידו יהי נוסוס דהקינן הוא חל על התשלומין ולא מלי לאפטורי
נפסי' רק בסצועה אלל אם התנה הט"ח שאם אפסע אטלס ואם לא
אפסע אסצע לא ונהי הקינן על הסצועה דקינן דברים הוא וכן אם
התנה שיחייב בדין השומרים קחם כמי לא ונהי לפי דין השומרים
מיידו הוא בדין חלוקה השני' וזהכי איירי הצ"י ונפסי' כתצ דלא ונהי
קינן לסצועה ועדיין לריך לשון הצ"י ציחור סכתצ דלט"ח לא ונהי קינן
לסצועה ומשמע מיני' דלט"ס ונהי ואמאי מומכ"פ אי מיירי סנתחייב בדין
השומרים ולא התנה שיטלס או יסצע גם לט"ס לא ונהי הקינן כמ"ס
לעיל וזאם התנה שאם לא יסצע יטלס גם צט"ח ונהי וכבר נכשל בזה
הרב הארו"ח סכתצ דצט"ס ונהי קינן גם לסצועה וזאמת טעות צידו
דלמו צט"ס ונהי קינן דברים גם הע"ס כתצ לסדיא דאף לט"ס לא

וְדַע שֶׁמִּוֹהֲרַ"ט ז"ל צִק"י הֵנּוּ הוֹלִי"א מוֹדִין זֶה דַּקִּינָן לֹא מוֹהֲרֵי לְשִׁצְעוֹת
לְהֵאֵי דְמַתְנֵה ט"ח לֵהוּיֹת כְּשׁוֹאֵל וְאִפִּי' צִדְצִירִים לְדָד דְּהֵייוֹ דוּוֹקֵא
אִם אֵיכָא עֵדִים טַגְגֵב אִו כְּאֶזֶל הֵיכִי שְׁהַתְנֵה לֵהוּיֹת כְּט"ט אִו טַגְגֵב
הֵיכִי שְׁהַתְנֵה לֵהוּיֹת כְּשׁוֹאֵל אֶזֶל אִי לֵיכָא עֵדִים וְהַשְׁוֹמֵר אִוּמֵר שִׁטְצֵב
טַלָּא פִּשְׁעֵה כְּדִין ט"ח וְהוֹפֵקִיד אִוּמֵר כִּיּוֹן שְׁתַּחֲיִיצַת לִי כְּט"ט אִו כְּשׁוֹאֵל
הַשְׁצֵב לִי שִׁצְעוֹת דִּידְהוּ טַגְגֵב אִו שְׁנוֹתָה מַחֲמוֹת מִלְּאִכְהָ דְּאִי אִוּמֵר
דַּקִּינָן מוֹהֲרֵי לְשִׁצְעוֹת הַדִּין עִם הוֹפֵקִיד דְּה"כ הַדְּצִירִים כַּקִּינָן כִּיכּוֹ
וְאִי אִוּמֵר דַּקִּינָן לֹא מוֹהֲרֵי לְשִׁצְעוֹת מַשּׁוֹם דְּהוּי קִינָן דְּצִירִים הַדִּין עִם

תרומת הברי סימן ע"ב

דקנס אותו ויכול לקדם צו חסד ולקנות צו עצדים וקנקנות צהא
הנאה הוי ש"ס כו"ס החוס' והר"ס ז"ל ור"ב ישראל מכותי חף לחי
נעשה עליו ש"ס לחין שמירה צעור"ס קריא מיהו קונה אותו והוי חסד
של ישראל ודוק:

שם יצאע המולה פנאנס כו' עיי' ש"ך שהעלה דחאס ומשכו שלח
צדשות לכ"צ חייב צאונסקין חכל המשכון דגזן הוא וחייב צאונסקין
יע"ס וכבר הרגיש שוודצרי בעל העיטור והרמז"ן נראה בעליל דלח
דצדרי ועל כל זה החזיק דצדרי מוכח סצרתו דכיון שמשכו שלח צדשות
גזן הוא וגם נסחייב מודצרי הרמז"ס צפ"ג ומסכירות והרמז"ד והרמז"ו
ז"ל וצאונת המעיין היטב צלשון הס"ו יראה דלח קאמר חלח שהפסיד
חוצו ואס המשכון שוה יותר חירו ומסלס המותר וחילו ה' גזן ו"ט לא
ישלס המותר חלל צאונת לאו גזן הוא להחמיצו צאונסקין וחוצו צלצד
הוא דאפסיד משום דלכך נעלו כו"ס הס"ה וצאונת צאונסקין עעמו דס"ל
דכל שחפס שלח צדשות חסולי חסיל לשאר שיעצור נכסים דהלוה ויס
קלת ראי' לזה מהא דסיכי דחפסס ומטלטלי לא מיקרי ש"ך כדאיתא
צפ"ג שצונת סעדות דף ל"ב ועמ"ס לקמן צפ"ג פ"ח ואומאי והרי חף
צטנרס שחשעצד צו ומטלטלי אג"ק דגבי כו"י ומטלטלי מיקרי ש"ך
חלח היינו טעמוא דכל דחפסס חסולי חסלס לשאר שיעצור נכסים דהבעל
חלל יס להסיצ דנחי דומחיל להסיצצור נכסים חוצו מיהו לא מוחיל ו"ט
הרמז"ס ז"ל מהאי טעמוא חתי עלה לא מוטעמוא דגזן גם הרמז"ד ז"ל
דכתב דחייב צאונסקין לא מוטעמוא דגזן חלח דאיהו ז"ל חזיל לטעמוי
דס"ל צפ"ו ומסכירות כדעת רס"י שלח צענת הלוהה מחייב חדע שהרי
צאונתו פרק שהציא הס"ך ז"ל גבי לא יחצול בליאובל כפס שכתב הרמז"ס
שאס חלד המשכון או כסוף לוקה וכתב הרמז"ד ז"ל גם זה חירו צמקלתן
כי אותן שניתן לחצול ציוס או צלילה שקנה המשכון וכתחייב צאונסקין
חירו לוקה ומסלס (והגה"ה זו חסנה כחוצה צספרי המיומני אשר צדינו
חלל הרצ מ"ע הציאה) ודצדרי מוצארים דס"ל דכלי שניתנו לחצול שייך
צ' צע"ס קונה ומשכון חלל צאונת שלח ניתנו לחצול כלל לא חומרי צ'
צע"ס קונה ומשכון וכן ציאר הלח"ו יע"ס הרי להדיא דחי חין צע"ס
קונה ומשכון לא מחייב מועס גזן דח"כ לעולם מחייב דהרי להרמז"ד
ז"ל לא מחייב חכלי אובל כפס צענת הלוהה וחומרי על הס"ך שהעלים
עינו מודצרי הרמז"ד הללו וכיון דבעל העיטור והרמז"ד והרמז"ן כותבי
קיימ"ל ודלח כהס"ך ז"ל (א) וכי חינוא מודע לא יחייב צאונסקין מועס
גזן שהרי נכנס שלח צדשותו והפס מונו חפץ יראה לי דחייב טעמוא
משום דגזן צע"י שיתכוין לקנות וכמו דחילו קנאו צדשות בעלים ומסגבי
או משך קיימא צדשותו ס"כ צנתכוין לגחלה קיימא צדשותי לאונסקין
והבא שנתכווין למשכון כמו חילו נעלה צדשות הלוה או צדשות צ'
קנאה צד"ן צע"ס קונה ומשכון ה"כ צענטלה שלח צדשות קנאה לענין
זה דצע"ס קונה ומשכון וכיון דצע"ס חירו קונה ומשכון לאונסקין להסוצרים
הבי ה"כ צונשכו שלח צענת הלוהה ושלח צדשות ח"צ:

שם צהגה' וי"א דהמולה על המשכון לא הוה חלח ש"ס צמרדכי שילהי
שצונת הדיינין מציא צסס הר"ו דומ"ס שלח צענת הלוהה כו"י
ל"ה ש"ס חלח צכדי מעותיו ומיחס סצרה זו לר"י והס"ך חולק על מהר"ו
צזה ואונת שאין דבר זה מוצא צדצרי החוס' ולי נראה דקדק מודצרי
החוס' כמהר"ו ז"ל מו"ס שצצונת הדיינין ד"ה מאי לאו דל"ה חלדו
מעותיו דסיפא כחצדו מעותיו דר' עקיבא דהאי דר"ע חלדו חפ"י דומי
היתרים על המשכון וצסיפא דווקא שכתב המשכון דעמוא משום דר"י
יע"ס ולא כתבו כו"י להיפוך דהאי דר"ע לא חלד חלח ונה שנגד החוצ
חלל ונה שחמשכון שוה יותר על החוצ לא חלד וצסיפא חלל חפ"י יתר
על

השומר דה"כ שיעצורל דהשומר דצרים כינאו וכן לשמואל דקוצר דצונתה
ס"ח להיות כשואל צע"י קנין כו"י חליא צזה ח"י מהני קנין לשצונה וח"י
מסתפק לוותר דאפי' חס לשמואל דצעי קנין דין עם השומר משום
דלח מהני קנין לשצונה ו"מ לר"י דקוצר דונתה ס"ח לא צע"י קנין משו'
דצחאי הנאה גמר ומשעצד כפס' וכוותי קימ"ל חפסר דיכול להשעצד
גם לשצונה משום דגמר ומשעצד עדיפא מקנין וחולי מהני גם לדבר
שאין צו מועס ודבר זה לריך סיפוס ומצלעדי זאת נראה צעיי דאפי'
לשמואל דקוצר דונתה ס"ח לריך קנין חפ"ה דין כאן עם המפקיד
דחף דקנין לשצונה לא מהני לחסלומין מיהו מהני והשצונה מוחיל
חתי כלומר דחף דהתורה שורה הס"ח שצצונה שלח פשעתי הוא משו'
דכל שלח פשע הוא פטור מחסלומי חלל זה הס"ח שכתחייב צחסלומי
גביצה וחצידה מוחיל מחייב ליצצע שלח נגנבה וכל נאנסה רק מנה
מחנות מלחכה מושא"כ צהני אשר חין דין שמירה נוהג צהס כמו קרקעו'
וכיוולא צו שאי חתה יכול להזקיקו לשצונה צלעדי הקנין ור"ב חף שחל
הקנין לחסלומין משום דצחאי דצרים חית צהו חרתי לגריעותא חדא
שאין צהו דין שמירה לחייב הס"ס צגביצה וחצידה והשואל צאונסקין ועוד
חחרת שאין כצצנין עליהס חפ"י חס ה' חאונת דצדרי חחוצע לא מחייב
לסלס כחודה צמקלת וע"א ולכן חף חס נחחייב צחסלומין ע"י הקנין
עדיין צלחי הקנין חין על"י שצונה כדך שאין על"י שצונת מודה צמקלת
וע"א חאי חתה יכול לצוה עליו להסציעו רק ע"י הקנין ולא מהני לשצונה
זה דבר ישר וחלון ורחיטי צס"ך צפ"י רל"א שכתב צסס מוהר"ס
שנסתפק צחאס חתנה ס"ח להיות כס"ס וטוען שחאנס ואמר שלח נחחייב
חלל לסלס כסנגבז או שחאצד חלל לא נחחייב על שצונת ס"ס שהוא
טענת ספק ע"כ וצמחילה מכבודו שלח העתיק יפה וחין זה לדדי ספיקו
של מוהר"ס שחרצה נראה מודצרי דזה פשיעא לי' שאין לחלק צין חורה
ודחי וצין חורה ספק שהרי לא דיבר סס מזה כלום ועיקר ספיקו הוא
כו"ס דנחי דהחנאי קאי ג"כ על השצונה לא מהני שאין קנין מהני
לשצונה ע"ס וחרחה שכן הוא כו"ס וכבר גליתי דעתי צזה:

סימן ע"ב

סעיף ב' צין צונשכו שלח צענת הלוהה הס"ך החזיק וחלון
דעת רס"י ז"ל לוותר דשלח צענת הלוהה חייב
צאונסקין וצאונת צבר הוא מחלוקת קדמונה חלל מה שחלה להסיא גם
דעת הר"י דדעת רס"י ז"ל דכל כה"ג הו"ל להרי"ף ז"ל לפרש ולא לסתום
ולקטוף על מ"ס גם המולה על המשכון חלל הו"ל לפרש והכי מפורס
צחשוצה הרי"ף ז"ל אשר העתיק האס"ו צפ"י האומנין וז"ל והיכי דאשחצעי
צליקטיס מוזין פטור צין צונשכו צענת הלוהה צין לצתר הכי יע"ס.
ומ"ס הס"ך דחלת"ה לחיזה לורך הציא כלל הא דר' ילחק כיון דהוא
קוצר דהלכה כר"י דהוי ס"ס משום פרוטה דעניא ולדעתי העני' חרצה
ומ"ס הציאו הרי"ף להורות דחף שלח צענת הלוהה לא הוי חלל ס"ס
וכמו שהוכיח מהאי שמועתחא דהרמז"ן ועוד נראה לי דשלח צענת
הלוהה לא שייך כלל פרוטה דעני' לא מוצעי' להנפורטיס דעיקר פרוטה
דעני' היינו צענת הלוהה חלל חפ"י להסוצרים דהוא צענת שיעור
וכיעור היינו צונשכו דענת הלוהה דחי צע"י לא ה' מולה חלל לחחר
הלוהה כי קא מושטח ומנער דלח לפסוד חוצו ועמ"ס צמקוף מיד חיצר
קס"י לי על החולקים על רס"י דאפי' שלח צענת הלוהה ל"ה חלל ס"ס
כיון דלית צהו חלל מדין שמירה ו"ט חומרי צפסחיס דף ל"א דישאל
שהלוה לנכרי על חונו חחר הפסח חסור ומסיק דס"ל ישראל מישאל
קנה ישראל מכותי לא קנה והרי מישאל ג"כ חירו קונה חלל מדין
שמירה וניחא לי דודחי ונה שחייב עליו כס"ס משום קנין הוא דכיון

(א) ולענ"ד דקו יחדיו דצרי הס"ך וגם דצרי הרמז"ס והרמז"ו והוא דמה
שהעיר ח"ו ז"ל דלכך לא מיקרי גזן משום דחינו מחכוין לקנותו לענ"ד
זה חינו דהרי חק קיימ"ל שואל שלח מדעת גזן הוא וחייב צאונסקין והרי שואל
שלח מדעת ודחי חין כוונתו לקנותו לגמרי רק לענין פירות להשתמש צו חפ"ה
הוא גזן ור"ב כיון דחק קיימ"ל צע"ס קונה ומשכון קנין לחלחין לקדם צו חסד
ולקנות צו עצדים וקנקנות וכמו שכתבו החוס' צמנה מקומות ור"ב צמה שלוקחו

למשכון הרי כוונתו לקנותו קנין קלת ועדיף מקנין פירות ומחילא עיי' ה' הוי גזן
להחמיצ צאונסקין כמו שואל שלח מדעת ור"ב כל זה צהנך דגרים שמוחר למשכונס
חלל דצדריס שאסור למשכונו ולא שייך גביהו צע"ס קונה ומשכון מחילא לא
נחכוין כלל לקנותו דקנין משכון לא נחפס צו ולקנין גמור לא נחכוין ולכן
צכה"ג מודה הס"ך דחינו מחחייב צאונסקין ודוק:

דבאגניע זונט קודם הפסח אפי' זלל מועכסו פרי וחי מוסוס אסמכתא כל צומסון לית צי' מוסוס אסמכתא דהר"ן ס"ל דלמסקנא קינ"ל דר"י אור למלתי אפי' צעטע הלוחות יעס"ם הן אונת שדצרי הר"ן ז"ל תמוהים לי מאלד דעיקר טעמו הוא מוסוס צע"ח קונה מוסון וכע"ס סס להדי' והרי ככרי מישאלל לכ"ע לא קנה מוסון ול"ע מ"ו דצרי רש"י ז"ל הנ"ל כתייבצו היטב ודוק:

סעי' ה' עיין ס"ך קקל"ד שהניח זה זל"ע וסגס הרשצ"א כחצ ד"ס צו מוסוס עיין מ"ט לא להוי ס"ס מוסוס פרוטה דעני' ולענ"ד שאיני כדאי להרהר אחר דצרי הרשצ"א ז"ל מ"ו הרי הכא אין פרוטה דעני' אלא מוסוס שטוח וניער דצעת נטילת המוסון מה מורה עושה הנאמן ולדעתי גם צעטוח וניער זכ"ד לא מופער צעת הזאת מפרוטה דעני' לפי מה שפירא ודצרי הטור צע"י ז' דאס נחלקל המוסון צעציל דלא נייער ושטח אותה כראוי ונחייצ המולה לשלומי דמי פחיתתו אף שהטור ס"ל דהלכתא ברצה אלמא דס"ל דמה שאינו מוטח ומנער כראוי מוסיף כפשיעה ולפי"ז אף מה אשר הנאמן מוטח ומנער המוסון לאו מולה קעציד דהרי מוסיף הוא לנערו ואי לא מנערו מוסיף לשלם דמי פחיתתו ואף השומר אצידה דהוי ס"ס לר"י ואף הוא חס אינו מנערו מוסיף בפחיתתו מ"ו מולה קעציד דקצלת האצידה לרשותו מולה הוא וכן מולה על המוסון כיון שמתחלה מולה קעציד שהלוחו גם נייער המוסון שאח"כ הכל למולה קחשיץ כיון דמוחמת המולה צא עליו כל זה מושא"כ הנאמן ההוא לחס העומק עליו העול הזה ודוק ומה"ט איני דן צוולה גופא צומסכו שלא צעטע הלוחות לית צי' מוסוס פרוטה דר"י כמו שכתבתי לעיל צקמוך אלא שיש לחלק ולומר דכיון דמוסוס הלוחות מוטכנו ונחשיץ שפיר למולה אצל צנאמן הקהל לא ידעתי צמה נחשצכו למולה מי צקס זאת וידו למוטכנו ולנערו אח"כ אלא שיש לעיין מו"ס הטור צסס חסות אציו ז"ל צווי שהשכיר חסות לחצירו ונתן לו מוסון צעד החסות סקן לי הרש"ס ז"ל לס"ס מוסוס פרוטה דר"י כו"ס הטור צקוק הס"י ול"ל דהחס נמי שייך מולה כיון דהלס לריך לחסות והוי כמו מולה לריך למוסון דאפי"ס שייך צי' פרוטה דר"י מושא"כ צנאמן ההוא דלא עציד מולה כלל אונס יס לומר צמוקס שהנאמן מוקצל עליו אחריות של כל הונס כראה דהוי ס"ס מוסוס דתפיס לי' אחזי ודו"ק:

סעי' ו' נעשה עליו ס"ס כחצ הס"ך דלדעת י"א ה"ס הכא מפקיד כגד החוצ וכ"כ הסק"ע ואי תוה עליהם שהרי לפי הטעם שנתן הריעצ"א מוסוס דתפס לי' אחזי וא"כ לכ"ע הוי ס"ס אף צמה שטוח יתור מוהצ"ד צהאי הנאה נעשה ס"ס על כל המוסון כדמוכח צפדו"ס שחפס כיזק לגבות חוצו ופי' רש"י מוסוס דתפס לי' אחזי והחס נעשה ס"ס על כל המוסון וכדמוכח החס וכמו דלומן נעשה ס"ס צהאי הנאה דתפסי לי' אלאגרי ואע"ג דאגרא היא דצר מועט וכצר חילק הס"ך ז"ל צק"ק הקדום צין צנו לאציו דצאציו לא שייך תפוס אחזי אף שלא צעטע הלוחות וצורר צעיני דצצציל זה לא הגיה הרמ"א כאן דלמ"ד דל"ס ס"ס לא מפקיד אלא כגד חוצו ודו"ק:

סעי' ז' המולה אח חצירו על נצעת כו' אלא כו' ה"ז מורה ונקלת וכו' כתב רב אחי וזורי ס"ן צקלס"ח כראה מאלמור כו' היינו מוסוס דמייירי שהטענת שציד השולחני הוא לפכינו וצוה דווקא מוסיף צצוטה דהוי דצר שצמודה כיון שידוע לז"ד שטוח כמו שהוא לפני צ"ד ואע"ג דאינו ידוע להצ"ד כוה הוא שום ואכתי לא נודע קלצתו שהודס הוא גופא דצר שצמודה הוא מה שצמודה שטוח כו' אצל חס אין הטענת שציד השולחני לפכינו צצ"ד הוה כמו מה שהנחת אחס כוהל דאינו ידוע לפני צ"ד כעה כוה הודלתו ואע"ג דאח"כ ידוע כצל ילאה הודלת צפטור עכ"ד ולא נהירא לי דאפי' אין הטענת של השולחני לפכינו מ"ו מיקרי שפיר דצר שצמודה דוה שהנחת אחס כוהל הוא דלא הוי דצר שצמודה לפי שצדיין אנו לריכי' לראות צעיקר הודלתו צמה שהודס דהיינו הפירות למודד אותן ונש"ס עד הזו או עד החלון הוה דצר שצמודה ואפי' שאין הצית לפני הצ"ד שאין אנו זקוקים על הפירות שהודס שאפי' יאצדו אותן הפירות יכולים אנו לידע כוה ה"י אחר שמואל פירות עד החלון או עד הזו וה"כ כשאמר שהוא כמו הטענת שציד השולחני אין אנו

על סמך מוסוס דצקפא נמי לא אצל אלא כגד חוצו חוהו כוהר"ס **אצל מוצרי הרעצ"ן** ז"ל מוסוס דס"ל דאפי' היחר על חוצו מפקיד צעלל צעטע הלוחות דהנה צומלחות הציא ראי' דמוסוס דר"י ל"ס אלא ס"ס מולחט צפדו"ס כגון שחפס כיזק ונעשה עליו ס"ס לחיקין ואס איתא **למ"ד מוצרי** ר"י אלא כגד חוצו לאו ראי' הוא כלל דהרי מולריך הס"ס למחל להחפס צקוקי כל השור טעל חלקו טיס לו צו כגד חוצו חייצ אפי' צלל תפיסה והכי מוסוס מרהיעת לשון כל הראשונים דר' ילחק **סי' אכל** המוסון אפי' על היחר מוהצ"ד והכי מוכח מוצרי הר"י **עלילי** צצוטה דריינין לפי מה שצחרתי לעיל דצומסכו שלא צעטע **לוחות** לא סייכא פרוטה דר"י ואפי"ס כחצ ואס המוסון יחר על החוצ **מולחט** המולה להלוח היחרון לא שגא מוטכנו שלא צעטע הלוחה לא **שכא** צעטע הלוחה וצב' טעה מ"ו ה' אישות פ"ה כ"ג מציא קינ"ל דצרי **מוסוס** ז"ל שהרי לפי מ"ס הר"ן והרשצ"א והרעצ"ן צומלחות שדעת **סכ"י** ז"ל דלפי האמת הא דר"י איתא אפי' צעטע הלוחות ואילו צפ' **אלומינין** כהצ **הר"י** ל"ס מוטכנו צעטע הלוחה ול"ס שלא צעטע הלוחה **וצו** מולחט קעציד ומיפוק לי' מוסוס דר"י כיון דהא דר"י אפי' צעטע **לוחות** א"ו דקצירא לי' מוסוס דר"י לא מוסיף אלא צכנגד מועותיו אצל **מוסוס** פרוטה דר"י הוי ס"ס מוטכון כולי עכ"ד והנה לעיקר ראי' צורה **דצרי הרעצ"ן** איתו צהאי ענינא לא ס"ל כוהר"ס ולפי דצרי השעה מ"ו **צרי** ראי' כלל לדעת מוהר"ס שאין דצרי אמורים צקגון אשר הציא **הטעם** מ"ו אצל מציא טס שקלי' וטרי' דס"ס צפלוגתא דר"ע ור"א דצעי **לחוקמה** דפליגו דצד' ילחק וסדר קאמר דפליגו צפלוגתא דרצה ור"י **צומר** אצידה וקאמר לימא דר"י תנאי הוא ומסיק דכ"ע אית להו דר"י **והא** צוולה לריך למוסון קומפלגי וסייס הר"י עלה והלכתא המולה **על** המוסון ס"ס הוא ל"ס צעטע הלוחות כו' ותו לא מדבר כלל לא דר"י **ולא** ר' ילחק והשתא שפיר ולי' למימר דלא הציא הר"י הך שקלא **וער** אלא לאורי דהלכתא כר"י גצי שומר אצידה דהוי כש"ס וזה פסוק **דע** ד"ס נפקותא צין דר"י וצין פרוטה דר"י אפי' להקוצרים צע"ח קונה **מוסון** ואפי' שלא צעטע הלוחה דהיינו אחר שסילק חוצו וצא ליטול **מוסכנו** ואמר לו כך היום וצא למחר וכמו שכתבאר צקעי' מ"ג דלעעמא **הזה** דצע"ח קונה מוסון כיון שכבר סילק לית לי' קנין צגוי' ולעעמא **דר"י** עדיין הוה ס"ס עד הזמן שקצב לו. שוב דקדקתי דצרי הטור **מוסוס** לי' ג"כ דקצירא לי' כדעת מוהר"ס דשלא צעטע הלוחות לא קני **ודר"י** אלא מה שכנגד החוצ יע"ס ולפי"ז לריך לומר דו"ס לדעת הגאונים **צין** מוטכנו צעטע הלוחות צין שלא צעטע הלוחות הוה ס"ס על המוסון **מלו** ואס הוא שוה יתור מוטלס המולה להלוח היחרון היינו מוסוס **פרוטה** דר"י וא"כ ס"ל דמוטכנו שלא צעטע הלוחות שייך נמי פרוטה דר"י הפך מ"ס למעלה ויש להתייבצ ודוק:

בש"ך סקי"ח הציא תצות רש"י ז"ל שצגהות מיימוני ותוה עלי' צוה שראוי לתמוס וצבה"ג צצ"י צהאי קיננא תוה חו צתצות **דסי' צו"ס** והא דאמר ר"י צע"ח קונה מוסון אומר המוסק יראה מוצרי **דצומסכו** שלא צעטע הלוחות צע"ח קונה ואפי' חס הוא צעין יחמקו **הצר** זה יסתקע ולא יאמר דלעילס לא אמרי' צע"ח קונה מוסון אלא **שנאצל** המוסון וקני לי' להחייצ צגניצה ואצידה או צאונקין למר **מלית** לי' ולמר כדלית לי' אצל כשהמוסון הוא צעין צרשות מוצרי' קאי **ותחן** לו מועותיו ודוחק לומר דכיון דקינ"ל צע"ח קונה מוסון והוא שלו **כל** שנתן לאחר וקנה מוקצל הוי כנאצל המוסון ול"ע ומונין קגי אין **הוה** קסי' לי האי מילתא צעוד שלא ראייתי דצרי הכנה"ג אצל חירולא **יד"י** דמיקא מוצא ואס שוולחתי כיוולא צוה לענין המנחה עם חצירו **שיתן** לו חפץ פלוגי דכל שהוא מוסיף ליתנו צעיני' ואס נותנו לאחר יוכל **ליתן** דמיין ואין המנחה צעילה וכמו שציאר אחי וזורי ס"ן צקלס"ח צסי' **מו"א** אצל אין הנידון דוהה לראי' כמו שיראה הוהה שוה אצל כראה **לי** דצרי רש"י ז"ל ככוכים וכוונתם דאילו ה"י צע"ח קונה מוסון ה"י **מוחנתו** מנחה כיון שמוטכנו לזמן ושחס לא יפדנו לזמן הלז לא יפדנו **לעולם** ויחלנו לו וכל ד"ס לו גצי' זכ' דצע"ח קונה מוסון לא שייך צי' **דין** אסמכתא וכו"ס הר"ן צפ' סכי דפסקים צקוגי' דהרינו אללו ומה **הכריח** הר"ן סס דלא כהרעצ"ס דאפי' הגיע זמנו אחר הפסח פרי

תרומת חברי סימן ע"ה ע"ח פ"ב פ"ז

ז"ל ולי נראה ליישב קושיא דהבא שאני כיון דליכא חזקא דאין אדם פורע חזק זמנו אף דמאני מינו בגדה מ"ז צע"י מינו מעליא עוצא ופלא חסי' זה העצה לדעת החוס' או תמורת המנהג לדעת הראש"ד ואף שהענה שטוען עכשיו הוא גרוע יותר שטוען שפרע חזק זמנו מ"ז לא מאני האי מינו בגד חזקא דצע"י דווקא בהטענה שיהי' מלי למיטען הוא יותר טובה ומעליא עוצא מהטענה שטוען עכשיו:

סימן פ"ב

ש"ך סעיף קטן ל"ו פורע דברי הס"ך הם דעדים הללו הוכחשו קלמ' מפי הלזה אצל לא דייקן להו בהוכחשו לבגורי להווי בליחשו ומשום דהודלת צע"ד יותר מנחש עדים דאפשר שהוא חינו זוכר ולפיכך עדיין נשאר קלמ' מנחש העדות וגם כח צטור דאם איתא דפרע שטרך צדי' מאי צע"י והוא ראי' שלא פרע כלל ואף דעדים אלימי מחזקה שני' הני קהדי דהוכחשו לא אלימי ככח שאר עדות אלא כעין חזקה דשטרך צדי' מאי צע"י הלכך אמרי' סלק שטרך בגד הני עדים ואמת שדצרי' עמוקים היטב צלטון הר"ן ז"ל אצל צעיקרא דמילתא לא ידענא מי שם צידו פלס לשקול כח העדים הללו עם חזקה דשטרך צדי' מאי צע"י ולא יכריע הא' על סצירו כלום והנכון צזס מ"ס רב אחי ומורי ט"ן צקלס"ח דטעמא דמילתא' משום דהכחשת הצע"ד עם העדים צצדיקות דייקן צקפקא אי הוי הכחשה או לא נש"ה לענין ממונ' לא מפקי' נקפקא ואשצויה נשחצו נקפקא כמו ספקא דתרי ותרי דמשחצו הנחצו אך מ"ס להשיג' על הס"ך צאמורו דלפי"ז גם צמלוה ע"פ דינא הכי לא כהירא לפי מה שהעלתי דכל ספק צצצויה קולא לנחצו היינו היכי שאין הספק נופל אלא על צצויה וכל ספק ממונ' אף דקולא לנחצו היינו לענין ממונ' אצל אשצויה צע"י והצחתי ראיות צורות לזה וכבר הביא רב אחי ומורי ט"ן דבר זה מנחש צקי' פ"ז יע"ס וא"כ היכי דליכא שטרך אין הס' נופל רק על הצצויה שהרי אפי' אם נידון העדים מוכחשים מפי הלזה וכליתנהו דוני מופטר מיהת צצצויה וכל ספק צצצויה קולא לנחצו ומיפטר אפי' נשצויה היסת מנחש"כ צטור דהספק נופל על סיצ ממונ' דאם העדים מוכחשין מציצ לשלווי כולו משום שטרך נהי דמשום קולא לנחצו מופטר ממומנא מנשצויה מיהת איכינו מופטר כשאר מודה צמקלמ' חס צכור:

סימן פ"ז

סעיף ו' צהג"ה והעיקר כצברא ראשונה עיי' צט"ך וצטו"ז צוני סנחציצ צצויה דאורי' או דרצקן והציא הנחצו עד המסייע ופטרנהו הצית דין נשצויה ואחר כך צא עד אחד והכחש להראשון שהס"ך ז"ל פסק דמוקמי' ע"א לגבי ע"א וסלק עדותן כמאן דליחא ואותה הצצויה סנחציצ' מוקדם צלתי עדותן זה יצצו והטו"ז כתב שמועשה כזה צא לדי ופסק שאין השני יכול לצטל פטור הראשון וראי' מדעולא דאמר כל מוקם שהאמינה תורה ע"א הרי הוא כשנים ואין דצרי' סל א' צווקם שנים וכמו שפסק צאה"ע סי' י"ז לענין עדות אשה צאם התיירוה לינשא עפ"י ע"א וזהו דעת הטו"ז וראיותיו וצעניותי נראה לי להכריע בדעת הטו"ז ועם היות שראי' הטו"ז לא נעלמה מנחש הכהן הס"ך ז"ל ואף הוג' הציה ודחאה דלא אמרי' דהראשון חסיצ כשנים אלא היכי שהראשון האמינה אותו התורה והשני לא האמינה אותו והעד האומר נח יס' לו כאמנות אצל העד האומר לא נח לא האמינו אותו התורה וכן צעד אומר נטמאה דגלי קרא דהעד האומר נטמאה מהימן ולא גלי לן שהעד האומר לא נטמאה שיהי' מהימן מנחש"כ צענין צצויה קהדא צחרא דמחייצ צצויה מהימן כמו קהדי קמא והוס צחרי ותרי וסלק עדותן כמאן דליחא אלו דצרי' וראיותו נדחזי' דהיכי דהעד המחייצ צצויה צא ראשון ומייצוהו צ"ד צצויה ואח"ז צא עד המסייעו יכול לפוטרו ולא אמרי' דהראשון חסיצ כשנים כיון שצא ראשון משום דכך מהימן עד המסייע כמו המחייצ וראי' זו לריכה לפנים כי זה דבר אמת צפי' הס"ך צוני' דהיכי דהמחייצ צא ראשון ואח"ז צא העד המסייעו אפי"ה יכול לפוטרו כי כן מוכח מוחך דצרי הראש"ס דריש מליעא והבי מנחשאר להדיא מוחך פלפולן סל הר"ן ושאר ראשונים ז"ל צענין עד המסייע

אנו לריכי' לזה שהודה לדע' שווי' דהא דע' שווי' מנצעת שצד הסולחני זה צכור דכל שחלה הודלתו צצבר אחר צצבר צצמדה מיקרי וגם צפירות כשהודה כמו אוחן שמוכחים ציד פלוגי הנחת חללי הוס צצבר צצמדה ואיכא למידק צצצרי הרמז"ס צפ"ע מנ"ח גבי הוי הכיזיקין שנים והמזיקים שנים א' גדול וא' קטן או א' חס וא' מועד הכיזק אומר גדול הזיק את הגדול וקטן את הקטן והמזיק אומר גדול הזיק את הקטן וקטן את הגדול או חס את הגדול ומועד את הקטן דמחייצ לי' הרמז"ס צצויה התורה משום מודה צמקלמ' ולכאורה ל"ה חסם דצבר צצמנין ועל דצרי החוס' דשור שנגח את הפרס ונמלא עוצרה וכו' דרלונס לדון אותו ג"כ צמודה צמקלמ' למייצו צצויה על השאר יס' לייצ צכיון שהכיק תצו דמיפרתו ועוצרה והמזיק מודה לו צפרתו וה"כ היכי דהכיק תוצע שישלם לו מפרת מזיק ועוצרה והמזיק מודה לו לשלם מפרתו הוי צצבר צצמנין וכמו חצלת צי שחים והלה אומר לא חצלתי כך אלא אחת דהוי צצבר צצמנין וכמ"ס הר"ן צפ' צצויה דדייקין אצל לא יועיל זה לדצרי הרמז"ס והצבר לריך ציאר ונאשר דהודלת עדים לא צע"י דווקא דצבר צצמנין לפי שהעדים יודעים מה צניהם ודו"ק:

סימן ע"ה

סמ"ע סעיף קטן צ' וכתב הכימוקי יוסף וצט"ך כתב חפשתיו ולא נחלתיו ואני נחלתי והוא צחלפסין דפוס וזלצאך דף קכ"א ע"צ צקופו יע"ס ככתבו אשר הביא הד"מ והסמו"ע:

סעי' י"ג הו"ל מחויב צצויה ואינו יכול ליצצו משלם כו' עיי' צט"ך ס"ק מ"ג מ"ס לתרץ קושי' החוס' ודצרי' סהומים ואני אפרש דלכ"א דס"ל משיל"א צצויה התורה להקל על הנחצו אחי' רלונו שיהי' ראוי שיהי' העד כשנים אלא שהתורה הקילה עליו שיוכל ליצצו להכחשו ומנש"ה מנחש"ל"ו אצל רב ושמואל קצירא להו דלהחמיר על הנחצו אחי' ומהדאוי שלא ילטרך ליצצו אפי' להכחשו אך התורה החמירה על הנחצו שישצו וכשלא יוכל הוא ליצצו עכ"ז לא מפקיד ותו כאמר דצשאין עדים כלל שחטף אלא שהוא מודה שחטף ואמר דידי' חטף לא לריכי' למוגו כלל דצללו"ה מהימן הנחצו דלא איתרע כלל חזקת החוטף אלא היכי דאיכא עדים דחטף דאז איתרע חזקת החוטף ולא שייך להימני' כלל אלא צמוגו ולכך לרב ושמואל דלית להו מנחש"ל"ו וחד קהדי לא אחי' אלא לאחמור על הנחצו שישצו כיון שמודה שחטף ולא יוכל ליצצו חו אין צעדותו כלום וכלא הוא ומהימן הנחצו צלא מינו מנחש"כ לר"א דס"ל מנחש"ל"ו ע"א כשנים הוא כל אימת שלא נשצו להכחשו ותו לא מהימן לווער דידי' חטף אלא צמוגו וא"א מינו לאכחשו ע"א וזה נכון וכבר פרשתי ס' לתרץ קושי' החוס' עוד טרם ראייתי דצרי הס"ך והוא דצבר המחישצ על הלצ יותר ונכל מה שראיתי צענין זה ודוק היצו:

סעי' י"ד הרי הוא כשאר מ"ז עיי' ס"ך ס"ק כ"ג צוה שהסיצ על הר"ן ול"כ דהר"ן ס"ל דהא דלא אמרי' מינו דאי צעי אמר א' אלא כשהלה טוען עליו שהוא יודע אצל כשהלה אינו טוען עליו שידע שפיר מהני לי' מינו דא"י ונ"ח מנחש"ל"ו הפסקים מנחש"ל"ו גס מ"ס דהיורש מנחצו היסת כל שטוען עליו אידך שידע נכון הוא אצל מ"ס שכן מנחשאר להדיא צטור ומחצר סי' פ"ח לא ידעתי מאי ראי' הוא דילמא איירי שם כשהיורש כופר צצרי על חוץ אציו דככה"ג ודאי מייצ אפי' צצויה דאורייתא ול"ע:

סעי' י"ז שיכול לומר משטה אני כך כתב הס"ך ס"ק ס' יס' לדקדק דהא משטה אני כך לא נועי' אלא צטוען ומעלמו ותי' דה"מ צצטוען צרי שהלזה לו מנחש"כ הכא דהוי טענת ספק ולעכ"ד אפי' לא טענו צרי לא טעני' לי' מנחש"ל"ו והבא מנש"ה אינו לריך ליצצו דלא צע"י צצויה אלא אי מודה לדצרי החוצע ה' מחייצ לשלם צלי המלט אצל הכא אף אם יודה מ"ח אחתי יכול לפטור עלמו כשיטען טענת השטאה צעלמו ודוק:

סימן ע"ח

סעי' ד' וכי אמר צקוף היום כו' עיי' מ"ס רב אחי ומורי צקלס"ח צקעיף קטן ה' צוה שהקסה על דעת החוס' והראש"ד

תרומת הכרי סימן פ"ז

י

חוב אחר שהציב דברי הרי"ף שם להנפקותא אי תפסה והסיצ עליו דכעין דאורייתא ודאורייתא צדקה כינהו כחצו ו"ל וליכא צדיקא אלא דאי שצוה דרצון מפכיתין לי לשצוה היסת ואי ש"ד לא מפכיתין לה אפי' לשצוה היסת עד דפרע מיא צדק דפרע מלי לשצוה לי כדן שצוה היסת והיינו דקאמר אי פקח הוא מיייתי לי ידי שצוה דאורייתא ותוהני ויהי"ך שבעלס ומונו צדק דברי העיטור וכל יומא שבעתתי צפונא ומדצרי אלה נסתר ג"כ דברי ר"א ומורי ש"ן שהעלה דבע"א אס לא רלה לשצוה נגדו להכחשו וסלם לא מלי לשצוה היסת לאחר הפרעון דע"א חסיצ כסנים כל אימת דלא נסצו להכחשו דברי העיטור להיפך וכ"ת ח"כ ואי חכמותיו כיון דס"ס מלי למהדר לי וזי ולא שצוה היסת וכמ"ס הס"ך ז"ל דיותר נקל לאדם שלא יעול משיחן וא"כ נסתר שכי אופנים הראשונים וז"ל צדקאן הסליסי הרי לא מלינו להרי"ף שיקצור דע"א הוסייע יפטור משצוה:

סעי' ב' וייאמו עליו כו' כחצו צערי חסוזה לרצונו יונה ז"ל ואם חייבו צ"ד את האדם להסצו שצוה והוא יודע אשר פיו דבר שוא אסור לקבל עליו לאמר חכמי אסצו למען הפחד חצירו חעפי' שאין צנצו להסצו וע"ז נאמר לא תשא שמוע שוא ויש צכללו לא תקבל לשצו שוא וכן אמרו חז"ל צוהילתין ותרגום לא תשא שמוע שוא לא תקבל וכמו כן הוסיצו להסצו חצירו חכם עוכשו גדול ואמרו רבותינו כי זה האיש נקרא גבצ שגובצ את דעת הצדיות ועליו נאמר וצאה אל צית הגבצ ואל צית הנסצעים צעמי לסקר ולנה צדוק ציתו וכלתו ואת עליו ואת חציו ומי שיודע שאם יסצו אז יחשדו צדי אדם על שצוהו יש לו להמנע ולחשוך עלמו והסצוה לכבוד שמים גם כי האמת אמו עכ"ד הנעימים:

סעי' ב"ה כל העוין כו' כחצו הטור אתה צייסתני וזה אומר להד"ס אס הוא צמקום שגובין קנס שהרי חילו הודה הי' חייצת לו צוסת ע"כ והוא מדברי הרמב"ם צפ"א מוטען ונטען ויש לי תימא רצתא על הרמב"ם צזה שדעתו צפ"ה מחוצל ומזיק שהצוסת הוא קנס אלא שאפ"ה וסלם הצוסת עפ"י עלמו והטעם שאמר שם ו"ל ולא וסלם אדם ג' דצרים אלו עפ"י עלמו שהצוסת וריפוי ומוון הוא ולא קנס שאם לא יתן הרי חקרו ומוון שהוא מתרפא צו וצטל ומוולאכחו והצוסת לא הגיע לו אלא צענה שהודה צפני צ"ד שחצל צו שהחצל שלא חצל צו צפני אדם אין לו צוסת והודלתו צצ"ד הוא שצייס אותו עכ"ל וכוונתו מוצאת שמה שוסלם הצוסת עפ"י עלמו לא צצטל וזה שצייסו מתחלה צא הקנס אלא על עתה צא הקנס שצייסו כעת צפני צ"ד צמה שהודה שצייסו ודצרי חן הם חצל תוהני דא"כ למה צצצו צייסתני והלה כופר חייצו הרמב"ם שצוה היסת צמקום שגובין קנס והרי אין זה כפירת ומוון כלל שהקנס לעולם לא מחייצ עד אשר הצ"ד יחייצו אותו ואפי' לל"ס אין חייצ צקנס צלא צ"ד כמזואר צירוסלמי צכחצות והכי מוכח מעוצדא דר"ג ועצי עצדו ואעפ"י שאם יודה יחייצ לא יחייצ אלא על הודלתו צמה שצייסו עם הודלתו ואין לומו שטוען העמודתיך דצין וכתחייצת לי צוסת דא"כ אפי' צמוון כה"ג מחייצ שצוה והרי הרמב"ם לא מחייצו שצוה צחצלת צי והוא כופר אלא מוסם שצת וריפוי וע"ס דצחק צצא לא

המסייע הוצא דצריהם הנחמדים צחק"ז לצ"ו (א) אצל צעמי נראה **לעולם** אמרי כל מוקום שהאמינה תורה ע"א הרי הוא כצ' ואף היכי דהסי' יס' לו נאמנות כמו הראשון שהרי צחתיכה ספק חלצ ספק צוון ע"א וסימן עליו צין לאסור אותה ולהעיד עלי' שהיא חלצ וצין להחיר לפטור שהוא צוון ואפ"ה צזא"ז חזלי' צתר עדותו של ראשון ולא צתר עדות של שני וזה"ש דעולא דכ"ו שהאמינה תורה ע"א הרי הוא כסנים וספק הס"ך ז"ל ציר"ד סי' קכ"ז ע"ש ח"כ ה"כ כהי דעד הוסייע והיינו להציב שצוה כמו הראשון לפטורו אפ"ה כיון שהפטר צא ראשון חזלי' צתרי' ודאמרי' כ"ו שהאמינה תורה ע"א הרי הוא כסנים ותוהני ויהי"ך ז"ל ציר"ד סי' קכ"ז ע"ש ח"כ ה"כ כהי דעד הוסייע וזה"ש צצצרי' צצ"ו צצ"ד סי' קכ"ז ע"ש ח"כ ה"כ כהי דעד הוסייע שצוה צא ראשון ה"כ לא יוכל לפטור העל הצא אחריו אפי' למאן דקוצר עד הוסייע פטורו מוסם להראשון הרי הוא כסנים וזה ודאי ליתא וצזה האמת עם הס"ך ז"ל ויראה לי דהיינו טעמא דוילתא דהתם שאני צצד אומר נטמאת ועד אומר לא נטמאת וצאו צזא"ז או צעד אומר וזה ועד אומר לא נטמאת וצאו צזא"ז נטמאת וכן שמת האמינה אותו הצורה לגמרי צין לאסור צין להחיר אצל גצי שצוה דכהי דהאמינה תורה ע"א לא האמינו אלא לפייצ שצוה ולא לגמרי שהרי אין הלה לריי' לשלם עפ"י עדותו של הע"א וכיון שהתורה גורה צעד הוסייע פוטור ה"ה כאילו נסצו והלכך אפי' צא העל הוסייע תחלה ואחריו צא הפוטור ויכל' לפטורו לפי שאין זה צא לעקור קהדותי' של הראשון ולצטלו רק צא לפטור את זה ומשצוהו וכמו שאילו נסצו הי' ויפטור ה"כ ויפטור ע"י עדותו של זה הוסייע דעד הוסייע הוא כאילו נסצו ואפי' נחדש ותר חילו הי' הדין שפנים ג"כ חיו קס למוון רק לשצוה הי' ג"כ הדין שסך צעד אחד הוסייע יפטור אותו ומשצוה הצא עליו ע"י שנים וזה"ש וכלל הוא כל שאם נסצו נפטר אס הצי' עד הוסייע הרי הוא כאילו נסצו ושנים עיך על דבר זה שהוא צדור אצל להיפך היכי דעד הוסייעו צא תחלה ואח"ז צא העל הוסייע הדין עם הטו"ז שהרי העל הוסייע האמינה אותו הצורה לגמרי ופטורי' הנחצו מכל שפיר אומרי' צי' כ"ו שהאמינה תורה ע"א הרי הוא כסנים ואף שהוסייע ג"כ וזהו כיון שהוסייע צא תחלה כמו דאומרי' צחתיכה ס"ס ק"ס דעד הראשון והיינו כסנים ואף שהסי' ג"כ וזהו כיון להיפך וכמ"ס ככ"ל וצפרט לפי דעת הת"ה סקוצר דעד הוסייע יכול לפטור משצוה אפי' אס ע"א ונכחשו צצ"א וכצד צחתי' טעמו דקוצר דע"א צהכחשת ע"א ספיקא הוא וכדעת הרמב"ם ווס"ה אין משציעין אותו ווס' דכנוו דאין מוליאין ומוון ווספקא ה"כ אין יכולין להסצו ווספקא וכונו שהארכתי צזה צכעה וקוונות וצהגותי לסי' ת"כ וא"כ פסיקא אפי' אס לא כינוא הכי דעד הוסייע הראשון חסיצ כסנים מדעולא אפ"ה הלה פטור משצוה ומונות דקפקא שוא ולא משציעין ווספקא אצל הס"ך ז"ל חזיל לסיטתו שהסי' שם על הת"ה ואפי' צעמי צצר הראיתי פנים לדברי הת"ה צמקום הכ"ל:

סעי' י"ב צהג"ה אי אפשי צתקנת כו' עיי' ס"ך חסך זרוע קדשו להסיצ על ראי' מוהר"א ורצ אחי ומורי ש"ן וצי' שהרצ"א צחי' לצחצות סוצר כוהר"א ואין וזהו צלא ראה הס"ך דצרי אלה שלא לא לאור הדפוס ציוני אצל תוהני טוצא סכן ווספורט צעטור ח"צ ודיכי

(א) וזהו צזה אומרי' דבר נכון ציטו דצרי הרצ"א צגטין דף כ"ד צהא דקאמר רב אמי שוכת הדין חיו נאמן אצל מה אעשה שהתורה האמינתו כה"ג ציוה"כ יוכיח והקשו הראשונים דהא שם צגנו' צעוצדא דס"ת אצורות לא נחצתי לשמן וסאלס"ת ציד ווי מוצא דאס הי' ציד מוכר אף שאינו צידו כעת כיון שחי' פ"ה צידו נאמן ואמאי אומר הכא שוכת הדין חיו נאמן וחי' הרצ"א דמייירי ואשכחי' ולא אומר לי ותוהני הווספורטים דא"כ מאי ראי' איכא מכה"ג ציוה"כ ה"ה שם לא מייירי צכה"ג ונ"ל דהנה צאמת יש להצין צהך סצרה דאשכחי' ולא אומר לי לפטור האחרונים דלענין נאמנות ע"א צאיקורין אף אס כינוא דהוי כסנים ו"ו לא שייך צי' דינא דחינו חוזר ומגיד ודוקא צמוון גלי קרא דאס לא יגיד דחדא נדה צעי' ועיי' דצריהם וא"כ אף צאשכחי' ולא אומר לי' נניח דהוי כאילו אומר עפי' שכתב ו"ו ה"ה חוזר ומגיד אף זה טעות דאף דחוזר ומגיד ו"ו לא נחצטל נדה הראשונה והוי כעד נגד עד ומוקמי' צחצקת היחר אכן עדיין יש להצין לפטור קלת האחרונים דאף צעד נגד עד לא מוכי חזקה כמו צחתי' ומרי' ועיי' דצרי ח"ז

ז"ל צסי' ל"א וכ"כ לפטור האחרונים דצידו מנרע הסזקה וא"כ אף דהוי כחד נגד חד ו"ו יאסור ווספק אונם הנה צאמת הדצד נכון לפי המזואר דדוכתא טוצא דכל מוקום שהאמינה תורה ע"א הרי כאן שנים ואין עד הצא אחריו נאמן להכחשו אף לפי סצרת הס"ך כאן יקשה דנימא דגם השני הוי כסנים וא"כ הדכא קוסי' לדוכתא אונם הדצד נכון לפטור הס"ך ציר"ד סי' קכ"ז ווסציר דצרי הריצ"א דדוקא עד שכלאמנותו יולא מה"ת הוי כסנים ולא צמה שכלאמנותו רק מלד הסצרה יע"ס ווסה מוצא צאחרונים דעד הצא להחיר נאמנותו מה"ת משחטיס או מוספרה לה מוס"כ עד הצא לאסור נאמנותו רק מוסצרה ועיי' צס' ח"ד וצס' פכ"י ופ"ז שפיר צאשכחי' ולא ח"ל דהוי כהודס על הכיתר והוי כצ' וסוצ אמירתו ח"כ אף דנידון כאילו אחר מנכחשו לא מלי לצטל עדות הראשון להחיר דהוי כסנים ודוק ופ"ז שפיר קאמר ר"א מה אעשה שהתורה האמינתו פי' שיולא נאמנותו מה"ת דכה"ג ציוה"כ יוכיח וא"כ מוילא הרי דצורו לאסור ג"כ כצ' ומוילא נאמן אף צאשכחי' ולא אומר לי' צפ"א ומייסדים דצרי הרצ"א ודוק:

תרומת הכרי סימן פ"ח

להקפיד כלום וכח"ס הרמב"ם ז"ל זרי"ם פ"ח מהל' הכ"ל והכל כח"ס כח"ס
ודאי יורש ומועצו קפד יורש מהרי שמועצו חרם שאלו יורש ומועצו חרם
שהוא יורש וסני הוללות בע"ד דקתרי אסדדי כידון הדבר בקפידא וכח"ס
ומעמי' דהרמב"ם ז"ל ומו"ס א"ן למועצו צנכסי לוי כלום דאין קפד מולי'א
מיד ודאי :

ודע שסיוס ליתכא דהרמב"ם ז"ל חסי ומורי ש"ן לר"ק לי עיר
שפי' צהאי דנחתי שדה פלוגי לפלוגי והוא אומר לא נתן דמס"ה
קיימא ארעא בחזקת הנותן משום דהוא שני הוללות בע"ד דקתרי אסדדי
ולא מפקי' מיד המוחזק וקשיא לי עוצא שהרי צווחה צרייתא שני' ג"כ
לענין עזר כחצתי ונחתי לפלוגי עזדי שהוא צן מורין והוא אומר לא
כתב ולא נתן לי הוללות בע"ד כח"ס עדים דמי וסני הכא העצד הוא
מוחזק בגופו והוא כחפוס כח"ס הר"ס ז"ל צקפ"ק דצ"ק ע"ש וכן דעת
כל הפוסקים ומו"ס דיינין האידנא יליאת העצד צרייתא אצריס ואף
שהוא קנס משום שהעצד חפוס צעלמו ותפיקה מהרי גם האידנא צקנס
וא"כ כיון דשני הוללות בע"ד קתרי והעצד חפוס יהי תפיקתו כמו
צטענו חזקין והודה לו צטעורין והתוס' ז"ל פירשו שם הטעם דמו"ס
חז"ל צתר הוללות המוקבל ולא צתר הוללות הנותן משום דהוללות המוקבל
צרייתא טפי מהוללות הנותן דפעמים קצר סקיצל מידו ולא קיצל וכ"כ
שם מדברי רש"י ומהאי טעמא כיחא כמי גצי עצד ונראה צעניי' מדבר
זה הוא שהכריח להחוס' לפרש כן להאליס הוללות המוקבל מהוללות הנותן
משום דאלו הי' שוה הוי מהרי תפיקתו שהרי דעת החוס' צקנסהדרין ג"כ
דטענו חזקין והודה לו צטעורין דפטור וצטעורין הוא מוטעם הוללות
שהודה לו שאלו חייב צטעורין והרי הנחצב הודה שחייב לו צטעורין והתוס'
לא צרייתא הוללות המוקבל מהוללות הנחצב אלא דהתוס' חס כידון הדבר
צקפידא א"ן מולי'אין מומן מיד הנחצב המוחזק אצל הכא גצי עצד העצד
הוא כמוחזק וחפוס אצל לדעת הרמב"ם דגם צהאי דנחתי שדה לפלוגי
והוא אומר לא נתן דל הוללות הנותן והמוקבל לקפידא מה יענה גצי צבד
(א) וחז"ל גם הרמב"ם קוצר דאלימא הוללות המוקבל מהוללות הנותן
מה"ט דהתוס' ז"ל ולא הציא צדצריי' הא דנחתי שדה לפלוגי אלא לרמב"ם
צעלמו דגם שם אפי' אילו הי' הוללותן שוה וכידון צקפידא הוה חז"ל
צתר הוללות המוקבל מהוללות הנותן ומו"ס א"ן למועצו צנכסי לוי כלום
כי שני' קודם צצרייתא :

ודע שיש לחקור דלפי הנראה מלשון הרמב"ם ז"ל שהצאתי ומועצו דקוצר
דמהרי תפיקה לשעורין כח"ס חוקי ממוכא בחזקת מואן דחפס
ומועצו צין שיהי' החוצע חפוס או הנחצב ואילו הר"ס ז"ל צק"פ הוסיף
קוצר דלא מהרי תפיקה לשעורין ואילו צטאר ספקא איפכא שמו"ס לרמב"ם
דהר"ס ז"ל מואליס כח התפיקה וקוצר דצטענת צרי מהרי תפיקה
והרמב"ם קוצר דלעולם לא מהרי תפיקה צקפידא אפי' צטענת צרי כח"ס
צק"פ חקפו כהן דצריהם צאריכות והנה על הר"ס ז"ל לא קשיא דאף
דהוא קוצר דמהרי תפיקה צקפידא כשהחופס טוען צרי והכא לרמב"ם
תפיקה לשעורין משום דהחוצע החופס שעורין אילו טוען צרי שחר ח"ס
לו שעורין ואדרבה הוא אומר שאלו חייב לו שעורין אצל על הרמב"ם צ"ן
להקשות דוודע מהרי תפיקה לשעורין אחר ששני הוללותן שוה וכידון צק"פ
והרי הוא קוצר דלא מהרי תפיקה צקפידא אפי' צטוען צרי וכ"כ הכא
צטוען צרי להיפוך ואם כאמר דהרמב"ם יצבור דלא מהרי תפיקה
לשעורין וכדעת הר"ס הוה אחי שפיר כמי קושייתא מהא דעצד דהעצד
כמי

לא חיירי ומועצו צין וזהו דקאמר דהעצד צין חסי
צקנס ומוצי' צצצעה ולע"ג :

סעי' ב"ח ומועלם לו וכו' נסתפקתי צהולות אחר הוללות דמלטרפי
חס כצר כצצב להכחיש העד של הוללות ראשונה וא"כ
צא העד השני על הוללות השני' והוה שילך לישצב או להכחיש גם
העד השני ול"ע :

סעי' ל"ד צהג"ה שנתן לו כפו ליתן לו כו' עיי' מ"ס רב אחי ומורי
ש"ן צמה צציתא טעמו משום דלדברי החוצע הוא חסוד
לפיכך א"ן מוצציעין אותו וכן מוטעם להדיא ומועצו צהר"ס כלל יו"ד
סעי' צ' שכתב חס הוא ומועצו צהרי הוא עוצר על צצועתו וא"ן צצועה
חלה על צצועה וכן מוטעם מדברי מוהר"ם עלמו צהציתא הש"ך שהרי
כתב שהרי חס"כ הוא צצועה וא"ן צצועה חל על צצועה אלא דמה
שחילק אחי ומורי צין חסי להיכא שנתחייב לו צלתי הצצועה או חס"כ
יע"ס צחכס טרח וההפך מוצאר דשם הי' החייב צלעדי חס"כ אלא
שהחוצע אומר שצצר על חס"כ והוי כאלו החוצע אומר על הנחצב
שהוא יודע עליו שחשוד לצצועה הוא דאפי"ה ומועצו' לי דאין פיקול
לחללין כח"ס הרמב"ם צהציתא הצ"י צקי' ל"צ ושפיר ומועצו' לי דאין חס
מוצי'איים להחוצע צמה שמועצו שהוא חסוד אצל צכ"ד חס לא יאמינו לו
שנתן לו חס"כ א"ן עליו כלום שא"ן עליו שום תציעה רק מכה חס"כ
וכצר כתב ר"א ומורי ש"ן לחלק כן צקי' ל"צ ומה שהקשה הטור"ז על
הרמב"ם דאפי' כשא"ן לו ויגו כאמון לווער מהלתי לי צלא צצועה כיון שעיקר
החייב לא הי' אלא מכה חס"כ י"ל דכשא"ן לו ויגו הצ"ד כופין אותו
לקיים חס"כ ואפי' צצצועה לא מהימין דמוחלת לי טענה גרוע הוא ולא
מהימין עליו אלא צמויגו חס דהר"ס ז"ל מהימין לי צמוע שמוחלת לו
הצצועה חס שחסי דלמחילה קאי דכך התנה שלא ילאו אלא צצצועה
ומה לי שנתנה לו רשות על זמן מה או לעולם אחר שהצטי' אותה שלא
ישקר צמוענה אותו וצוה י"ל מה שהשיג הש"ך על הסוג"ע ס"ק ס"ח
יע"ס דאין למילף צצועה ממועין דגצי מומן מוחילה טענה גרוע הוא
אצל לגצי צצועה הוי טענה מועלי'א דחתי'ה צלמחילה דהצצועה חלה
על שניהם ומו"ס ח"כ לא הועילו צחקנתן הועילו חס יתרה צו וגם ומוצי'אין
קתם כדאיתא שם ודו"ק :

סימן פ"ח

סעי' י"ב כאילו הודה הנחצב כו' עיי' מה שכתב רב אחי ומורי ש"ן
צישוצ קושי' הש"ך דלמעמא דהר"ס מלד הוללות מודע
מהרי תפיקה והרי כצר הודה שא"ן צידו שעורין וחי' ע"פ דברי הרמב"ם
צמלחמות צפ' שור שנגח חס הפרה דחוקי הוללות הנחצב כגד הוללות
החוצע ע"ס ועפ"י מיועצ אלא קושי' המוטעם למועצו צפרק ד' מהלכות
נחלות על מה שכתב שם הרמב"ם אומר שמועצו א"ן לוי זה אחי ומועצו
אמר לוי זה אחי ונטל לוי צחלק ראוץ וא"כ מות לוי לא ירש שמועצו
צנכסי לוי כלום והקשה המו"ס דאמאי לא יעול שמועצו צנכסי לוי דהא
כי סיכי דיש הוללות שמועצו דא"ן לו חלק צנכסי לוי כ"כ יש הוללות
שמועצו שיש לראוץ חלק צנכסי לוי צמוע לוי זה אחי הוא ע"ס מה
שחי' צדרך אפשר אצל א"ן לחירו'ו הצנה כלל ועפ"י הכ"ל מיועצ קושי'
זו שהרי קיימ'ל דכל שני יורשים שא' מהם יורש ודאי והשני קפד א"ן

(א) צמה שהקשה דברי הרמב"ם ז"ל מועצד נלעב"ד דהנה ידוע דעת הרמב"ם צקווי'
דעוצרת על דת דהיכי דצהוללותו מוסיס עלמו רשע אילו נאמן אף לחייב
ח"ע וכל הראשונים חלקו עליו צזה וטעמן דהך דאמנע"ר לא עדיף מחזקה
דהוללות בע"ד הוה כמו עדים וא"ן צכת מחזקה לגרוע הוללותו יע"ס ומוכחן ראי'
לדברי' דהא צמוענו עשית פלוגי עזדי צ"ס מוסיס עלמו רשע דמשחרר עצדו עוצר
צעסה דוחק לווער דמועצו ששחרו לגרפו לנעשרה וא"כ מוכח דאף שמוסיס עלמו
רשע מוחייב צהוללותו אכן לפ"ז צאיכא הוללות הקומרת דאז הוי ספיקא ומועלי'א
לא מוחייב מלד מחזקה דאמנע"ר כן נראה לי אף חלי' אי אמרי' צתרי ומרי
אוקמא מחזקה ויש לפלפל צזה אכן היותר נראה צישוצ דברי הרמב"ם דהנה לכאורה

יש להצין דמלישנא דגמ' ומפורשים מוטעם דנשאר עצד כצחללה וקשה הא שני'
חנפשי' חתיכא דאיסורא והאיך מותר לעצד צו עצדות עצד והוה העכ"ה גזולה
אף הנראה לענ"ד דהרי ע"כ מייירי כאן צמוח מהוללותו וא"כ יש לווער דמועצו
אמנע"ר כח"ס צקי' ח' מחלוקת הפוסקים צזה אי מהרי אמנע"ר צמועין אמנע'
נלעב"ד דאף לדעת הפוסקים דלא מהרי אמנע"ר צמועין היינו צהוללות צצורה אצל
ציש כאן הוללות הקומרת אז שפיר יש צכת אמנע"ר לצטל הוללותו דהא הוללותו
לא הוי רק ספק והוא צצצא צצורה לכל צצ מציין ולכך לא מהרי תפיקת העצד
מלד דמהרי אמנע"ר ומוצי'אין דברי הרמב"ם ודו"ק :

תרומת הכרי סימן פ"ח

יח

הדין נמי בסיפא דלזליק בחר הדולת העצד ומשמע לי בתורת ודאי אף עדיין ל"ע:

סעי' ב"ח וכסס שאין כסצעין על שיעצוד קרקעות כו' הנה זהאי ענינא ראיתי לזכר דעת ה"ה ז"ל בפט"ו מה' חיסות ה' כ"ה ח"ל שם ובהסגות א"ל שצונת התורה אין כאן והכוונה לפי שאין הכחוצה כיצת ומטלטלי' כמו שנחצאר לנעלה ואני אומר שאין זה קושי הא הגאונים חיקו שחצבה הכחוצה ומטלטלי' חזרה הכחוצה שאינה כפירת שיעצוד קרקעות בלזכר כו' וזו קשה לן כו' נט"ה ודצרי תווסים מאל שחרי שטר אומר צריש מליעא דהוי ש"ק ומש"ה שטר שכתב צו קלעין דנרין מלוה אומר חווס ולוה אומר שלש הוא דפליגו שם ר"ע ורצ"א אצל שחיס לכ"ע פטור וחוס דהוי הודאת ש"ק והרי שט"ח אף מדינא דהש"ס גוצה ומטלטלי' וא"כ לפי סברת ה"ה ז"ל ל"ה ש"ק בלזכר אלא שהוא עלמו אומר שהוא דוחק יע"ש ולדידי דצרי מטיקרא ליתא דהרי כל הראשונים הקשו לו"ד שיעצודא דאוריית' מודה צונקלת דחייב רחמנא שצונה היכי ומסכת לה והא הו"ל כפירת שיעצוד קרקעות ותירלו בתי' שונים ואי איתא לדצרי חו"מ הקושי' מטיקרא ליתא דמודה צונקלת שאין כאן שטר כלל לא הוי ש"ק בלזכר א"ו דאין לחלק צוה דכל שיכול לגבות מהלקוחות שפיר הוי ש"ק ולי הי' כראה לומר עפ"י שכתב שם הווס"ל דהרמב"ם ז"ל לא פטר הודאת שטר וחוס ש"ק אלא וחוס הילך ככראה מודצרי צס"ד מווען ונטען ע"ש ולפי"ז אפשר לומר דזהו טעמו של הרמב"ם חליצא דה"ה וחוס שאינו הודאת ש"ק לזכר שחרי צע"ס יכול לגבות גם ומטלטלי' וכ"כ הווס"ל שם זה הטעם צפ"ד מווען אצל הוקשה לה"ה דזה הטעם לא שייך בכחוצה שחרי כחוצה אינה נגזית ומטלטלי' וווס"ה הולך לחקנת הגאונים וזה ככון לפי שיטתו של הווס"ל ותוהמי עליו מודע לא פירש כן דצרי ה"ה ז"ל אצל עיקר דצרי של הווס"ל צוה דחוק אללי ואשתמיעתי דצרי הרמב"ם צפ"ט משצונת שפסק שם דהכופר צמולה שיש עליו שטר פטור וחוס דהוי כפירת שיעצוד קרקעות אלא דמלוה הוה נמי ש"ק אף שיכול לגבות גם ומטלטלי' והוא מיומא דר"י צפ"ד שצונת הפקדון וזה שכתביי הווס"ל מזה דצפ"ד מווען לא הזכיר הרמב"ם רק טעמא דהילך ולא טעמא דש"ק כזר הטבתי אשר דצרי צוה וחוס דהרמב"ם קוצר כדעת רבו הר"י זן מוגאש ז"ל דהיכי דענו כחייבת לי ונה צשטר או צקנין והלה מודה צכ' וזהו ואין עדי הקנין או השטר לפינו שפיר חייב שצונה דאוריית' ול"ה ש"ק וחוס דלא מלי גבי ונהלקוחות כי אין הלום יכול לחייב הלקוחות צהודאחו כל שאין שטר לפינו וכן דעת הרמב"ם וגם הרמב"ם ז"ל קוצר דכל דצרי שאינו יכול לכפור אף שאינו ש"ק נמי הוה הילך וווס"ה אפי' טענו ונה לי צידך חווסים צע"פ וחוסים שכתב יד אש יס צו נאמנות פטור משצונה דאוריית' וכז"ש גם ה"ה מוסמו וווס"ה ראה הרמב"ם צכחמו להזכיר גבי שטר טעמא דהילך ולא טעמא דש"ק וחוס דטעמא דהילך הוה הטעם היותר כולל מוטעמא דש"ק שחרי הילך ומסכת לה בלעדי ש"ק כגון כתב יד צנאמנות דהילך הוה וחוס דאינו יכול לכפור צו וט"ק לא הוי שחרי כת"י אינה גוצה ונהלקוחות אצל ש"ק בלעדי הילך לא ומסכת לה שחרי אש אין השטר לפינו גם ש"ק לא הוה שחרי אין ציכולתו לגבות ונהלקוחות ע"י הודאת הלום ואש השטר לפינו בלעדי ש"ק נמי פטור וחוס הילך וווס"ה לא הולך הרמב"ם ז"ל להזכיר לענין שצונת מוצ"ק צשטר דטעמא דש"ק וזה צרור צעיני צטעמא דהרמב"ם ז"ל והדרישה צטור אש"ע סי' ע"ו פירש דצרי ה"ה ז"ל דאירי צאין להצטל קרקע רק ומטלטלי' וצכ"ג משצצע שצונה דאוריית' לאחר תקנת הגאונים דוקא שחיקו דומטלטלי' משצצדי לכחוצה דקודם תקנתו לא ומסכת לה דכי לית לי קרקע אינה גוצה כלל אלו דצרי וכוונתם שם אלא שאין סמינות לשון ה"ה ז"ל מודה כפירותו דקיים שם אצל ודאי צונקוס שכותבין כחוצה ונאצדה כיון שהצטל יכול לטעון ולומר פרעתי כשהוה מודה ואומר לא פרעתי ואלמנה כשהי' יס כאן שצונת התורה כיון שמתקנת חכמים כיצת אף ומטלטלי' עכ"ל ולצרי הדרישה הוה לי לפרש נמי צאין לו קרקע וגם מתחלת לשונו שהצאתי לעיל אין רוח כלל וזה דאין להצטל קרקע וכל כה"ג הו"ל לה"ה לפרושי ולא לקחוס והרי צס"ס קראו לשטר שיעצוד קרקעות כדאיתא צריש ווס' צ"ו וצפ"ד שצונת הפקדון והא צאין לו קרקע אפי' שטר לא משצ ציעצוד קרקעות וכז"ש

נמי חוסם צלחוד הוא דמוקרי וחוסת מוארי קמא של האדון הוא אצל לפי הכראה דהרמב"ם קוצר דמחסי חפיסה לשעורין כז"ש וכן דקדק ר"א ומרי ש"ן ויפה כיון דל"כ הול"ל חוקי ומנוח צחוקת מוארי קמא והכראה לי צוה לומר כי הרמב"ם ז"ל חזיל לשיטתו דס"ל דצתרי ותרי מחסי חפיסה נוסוס דחרי ותרי קפיקא דאורייתא ומפקיע חזקה קמייחא אפי' צחיקורי וכז"ש חכ"מ ווס' מליעא וכל דצרי דצרי הרמב"ם ז"ל וכן שצוה האש"ז שם צטמו ולפ"ז אפשר שחרי הודאת צע"ד הוה נמי כת"ח שחרי הודאת צע"ד כק' עדים דמי והודאתו חלימא גם יותר מעדים ואש ספקא של העדאת עדים מפקע מחזקה קמייחא הודאת צע"ד וחלימא יותר לא כ"ס וווס"ה שפיר ומהי חפיסה צספקא דיהו דליכא חזקה מוארי קמא וכל דליכא חזקה מוארי קמא לכ"ע מהי חפיסה כמו שנחצאר צהגותי לס' ת"כ צחורך אצל הר"ה ז"ל לשיטתו חזיל דחרי ותרי חרי קפיקא דצקן כז"ש צפ"ד דכחוצות וה"ה לקפק של הודאת צע"ד וווס"ה לא מהי חפיסה חליצ' :

עוד כראה צעיני צטעמא דהרמב"ם ז"ל דהוא ז"ל לאו מחורת חפיסה צספקא אחי' עלה אלא דהיינו טעמא דלא כלטוו הצ"ד לעשות ווספטר ולהלילו מיד עסקו אלא היכי שהחוצע קוצל לפניהם אצל הכא הוה אומר שאינו חייב לו שעורין הלכך אין הדצר מוטל על הצ"ד להזדקק כלל אחר שאין האחד חוצע חצירו וווס"ה אש חפס הלה שעורין מהי חפיסתו ואין הצ"ד מוזקק לי כלל דהא אומר שחייב לו שעורין וקרוצ צעיני שאלה נחכוין הרמב"ם צו"ש דלא מוזקקין לי והר"ה ז"ל דקוצר דלא מהי חפיסה לשעורין לא יסבור כן אלא דמכח חפיסה צספקא הוה וווס"ה חוקמי' צחוקת הכחצע שהוא החוסם הראשון ולא מהי חפיסת החוצע כיון שאינו טוען צרי שחייב שעורין ולפ"ז איכא לחקשווי על הר"ה ז"ש דצפ"ד הטולה שאינו ז"ל כתב שם צהאי דנתתי שדה לפלוני פ' כז"ש החוס' שם שהצאתי דהודאת המוקצל צרורה מהודאת הכותן למוה לי זה הרי אפי' אש הי' הודאתו שוה נמי הי' הדין כן שחיקוס אצטל צחוקת מוארי כמו צטענו חיעין והודה צשעורין דפטור אף משעורין ואי וחוס עצד כמו שהקשתי לעיל לדעת הרמב"ם ז"ל הרי דחליצ' דהר"ה ז"ש גם גבי עצד לא מלי למימר האי טעמא שחרי העצד חפוס בלזכר הוא דמוקרי ואכל האדון חזקה מוארי קמא והר"ה ז"ל קוצר דלא מהי חפיסה לשעורין והלכך לא מהי חפיסת העצד וכן יס להקשות נמי לדעת החוס' דאיכחו קצרי דלא מהי חפיסה לשעורין אלא צשכי שורים שיש לו חציעה על שכיחם כז"ש צקוף המוכיח ע"ש ולוה הולרכו צהטולה לומר דהודאת המוקצל צריח יותר מהודאת הכותן וכמו שהקשתי לדעת הר"ה ז"ל אלא שדעת החוס' אפשר לי לומר תי' כאה ונתקבל וחוס דהחוס' ז"ל קצרי דחפיסה קודם שכולל הספק ומהי אף צטענת שווא וכז"ש צה"כ ולפ"ז מוזקא לשעורין לא מהי חפיסה וחוס דהוי חפיסה דלאחר שכולל הספק אצל העצד לעולם הוא חפוס קודם שכולל הספק שחרי העצד חפוס צטלמו וווס"ה הי' ראוי שיהי חפיסתו וילא לחירות אי לאו טעמא דהודאת המוקצל צריח טפי מהודאת הכותן וזה ככון ציסוצ דצרי החוס' אף לא יסיענו זה דעת הר"ה ז"ש שכתב הוכחתי צהגותי הנו' צס' ס"ט דהא קוצר דחפיסה לא מהי צספיקא אפי' אש חפס קודם שכולל הספק וכדעת ה"ה והר"ד זן לז חליצ' דהר"ה ז"ל אפי' חוס קודם שכולל טעמא דהגור ח"ו סי' פ"ח שכתב דיש מחלקים דאי חפס קודם החציעה דמהי חפיסה צשעורין אפי' אש יס עדים שחפס שהטעם שפטור משעורין וחוס שהודה לו שאין צידו שעורין וכיון שחפס לא חשיב כהודאה שיכול לומר ווס שאל חצעתי שעורין מפני שהייתי חפוס צהם ע"כ ולוה לי אפי' טעמא חיסוק לי דאש חפס שעורין קודם שטעוד צדין הו"ל חפיסה קודם שכולל הספק ומהי אלא וחוס דקוצר כדעת חצו הר"ה ז"ל דלא מהי חפיסה אפי' קודם שכולל הספק וא"כ הדרא הקושי' לדוכתא למוה לי להר"ה ז"ש לומר צטעמא דחליצ' צתר הודאת המוקצל וחוס דהודאתו צריח טפי חיסוק לי דאפי' אש חידון הדצר צספיקא הדין כד וכז"ש דולאי העצד חפוס צלחוד מיקרי ולהאדון יס חזקה מוארי קמא ואפשר לומר דלשון הצרייתא ומשמע להר"ה ז"ל דמחורת ודאי הוא ולא מחורת ספק מודקתי קממא הודאת צע"ד כק' עדים דמי וגם רישא דצרייתא עקית לפלוני עצדי צן חורין חיישי' שווא זיכה לו ע"י אחר הוי נמי מחורת ודאי דחליצ' צתר הודאת האדון וכמו שכתב החוספות והוא

תרומת דברי סימן פ"ה

ובמ"ס החוס' צ"ח מליעל חלמא דמסוס דמחמא דמילחא צ"ח לו קרקע איירי:

ע"ב נראה צעירי עפ"י שראוי להחזוק צוה דקינו"ל דשטר סוה ש"ק צטער שטענד לו צו מוטלעלי אג"ק וסוה ע"י כימא כיון דהאי שטרא שטענד צו מוטלעלי אג"ק נמלא דהאי שטרא לאו ש"ק בלמוד סוה חלל גם שטענד מוטלעלי וסוה כעענו כלים וקרקעות או דילמא שאני התם ד"ש לו חציעה על שניהם כלים וקרקעות חלל סוה שיעצדו על שניהם כחמת ואיך יכול לומר על סוה מסוועדן הקרקעות ועל סוה האחר מוטלעלי מסוס דאין שיעצד לחלחין והסוה לכאורה י"ס להציא ראי' מדברי הרמב"ם והרא"ש דסוף פרק שבעה ספקדון שוודצ"י שניהם י"ס ללמוד דכל היכי דאין לו כח לטרוף מהלקוחות כלל כמו מלוה ע"פ האידנא לא סוה ש"ק ואמאי כהי דלא מלי גבי מהלקוחות מיני' דיד' מיהת גבי ומדוע לא תהי ש"ק בהאי כח שומלי גבי הקרקעות של בני חורין וזודאי סוה מילחא עעמא צעירי חלל ע"כ היינו טעמא דצטלמא היכי ש"ס לו כח לטרוף מהלקוחות שפיר סוה ש"ק מסו' דהכח של טריפת הלקוחות סוה ש"ק לסוד ולל שטענד מוטלעלי סהרי מוטלעלי לא מלי גבי מהלקוחות דאפי' עשה שורו אפוסקי וסוכו אין צע"ה גובה הימנו חלל היכי שאין לו כח לטרוף מהלקוחות ואין השיעצד חל רק על בני חרי סוה שיעצד לאו ש"ק בלמוד סוה שפירי גם מוטלעלי מסוועדנים לו דמיני' דיד' אפי' מגלימא דעל כחפי' ואפי' לשיטת החוס' דריש מליעל דקצרי דאף היכי דאין לו כח לטרוף מהלקוחות סוה מלי' וסוה ע"פ וסרי מיני' דיד' מלי לגבות מוטלעלי כמו מקרקע י"ס לומר דהיינו טעמייהו דהחוס' ז"ל מסוס דחלים להו הכח של טריפת הקרקעות מיני' דיד' וסוכה של טריפת מוטלעלין מיני' דיד' מסוס דהקרקעות טורף מסורת שיעצד חלל על המוטלעלי ליכא תורת שיעצד וסוה דגובה מיני' סוה רק מסוס פריעת צעל חוצ מלוה סוה ולא מסורת שיעצד ומסוס הכי מדיכא דש"ק מוטלעלי דיתמי לצעל חוצ לא מסועדני מסוס דאין שיעצד חל על"י דיתמי לאו צבי מלוה כיכסו ועל פי זה נראה לתרץ סוה שראוי להקשות סס דצרי החוס' היות שגראה מסס דקצרי דאף היכי דאין לו כח לטרוף מהלקוחות סוה מלי' כיון דמיני' דיד' מיהו גבי' וסס כן מ"ט צתחילת דצריהס סס קצעו לקושיהס למ"ד שיעצדא דאוריית' מ"צו היכי מ"צו היכי מסכמת לה ש"סצע וסוה ה"ל הודלח ש"ק וסרי אף למ"ד לאו דאוריית' מלי תקסס שרי מיני' דיד' לכ"ע גבי ומקרא מלל סוה וסריס אסר חתה כוסס צו יוליח חליך העצבו ובמ"ס החוס' צגט פשוט ע"ס וסוה"ל כאן הוכיח מזה דגס 'החוס' צלחנת סצרי דל"ס ש"ק חלל היכי ש"ס כח לטרוף מהלקוחות ודצרי חמוסיס כו"ס לקמן חלל עפ"י האמור מחורן דצרי זה היטב דודאי למ"ד שיעצדא דאוריית' אף היכי דאין לו כח לטרוף מהלקוחות סוה מלי' כיון דמיני' דיד' מסועמא דאמור דהקרקעות מסוועדן לו וסוה מוטלעלי איכס מסוועדני לו חלל מסכ פריעת צע"ה מלוה קסתי עלה חלל למ"ד שיעצדא לאו דאוריית' דאף הקרקעו' איכס מסוועדן וכונ"ס גדולי הראשונים דר"פ דקוצר פריעת צע"ה מלוה גיצר שיעצדא לאו דאוריית' וסוכה זה דפריעת צע"ה מלוה יכול לטרוף גם מוטלעלי מיני' דיד' הדרי לאו ש"ק בללל סוה וסוה כמו כפר בכלים וקרקעות וכדכתיבנא לענין היכי דשעצד לו מוטלעלי אג"ק:

ולפי"ז נראה צעירי שגלהעס זו נחכוין ס"ה ז"ל ולפי דווקי לה צמקו' סכומצין כחוצה וסלצדה וסוה סהצחתי לסוכו לעיל וזודאי קוצר ס"ה ז"ל כדעת הרמב"ם וסרצ"ה וסלר הוספורסיס דלס חצעו וסנה צטער זאין סטער לפכיו וסלס סודס לו צחמוסיס וסס לא סוה ש"ק וסס דלא מלי גבי מהלקוחות כיון שאין סטער לפכיו ואין סלס יכול למייצ הלקוחות ע"י הודלחו ודלל כדעת הרא"ש צפ' סצועת ספקדון ומס"ס שפיר כתב דלסחר חקנת סגלויס י"ס כאן ש"ד כיון דמלקוחות לא מלי טורף רק מיני' דיד' ומיני' מלי גבי גם מוטלעלי נמלא דל"ס ש"ק בללל חלל קודס חקנת סגלויס סוה ש"ק ואף שדעתי כדעת הרמב"ם וסייעתו דכל שאין סטער לפכיו ואין לו כח לטרוף מהלקוחות לא סוה שיעצד קרקעו' כצרי צחתי צטעמו מסוס דלל לאו שיעצד קרקעו' בללל סוה מסוס דמיני' דיד' גבי אפילו מגלימא דעל כחפי' וסוה שייך צטלר חוצ חלל כחוצה דאפילו מיני' דיד' לא מלי גבי וסוה מוטלעלי שפיר סוה ש"ק אפילו היכי דלא מלי גבי מהלקוחות דאף מיני' דיד' לא מלי

גבי חלל מקרקע וסוה יסר צכוונת ס"ה ועדיין איכא למייק צלסוך ס"ה ז"ל סכחצ סס כדצריס חללס ומ"ס קסס לן סהרי דצרי רצנו צכחצ סס צמקוס שאין כוחצין כחוצה וצמקומות ססס אינו כלמון לומר פרעתי צעיקר הכחוצה וכיון סכן סליך נקרא זס מודס צמקלח וצכר נכחצ צפ"ד מסועמא שאין מסו"ק חייצ סצועת דאוריית' חלל דצרי סכול לכפור צו עכ"ד ולדידי' מ"ט לא חקסי' לי' דצמקוס שאין כוחצ' סוה ש"ק אפי' לסחר חקנת סגלויס סהרי י"ס לו כח לטרוף מהלקוחות סלל יוכלו למיימר דילמא פריע לך דמסועמא אסר מעסס צ"ד לא אסר כלס וכל ש"ס לו כח לטרוף מהלקוחות סוה ש"ק אפי' לסחר חקנת סגלויס כמו סלל שט"ס וכדכתיבנא מסועמא דמוטלעלי אינו יכול לגבות מן הלקוחות וצטלמא דעת ספריס דמוקי לה צאין לו קרקע כימא חלל דדידי' קסתי וסו' לומר דס"ה דסוה מלי לחקסוי מלי הכי חלל סכיסא לי' טפי להקשות מדצרי הרמב"ם עלמו וסרמב"ם ז"ל לא הזכיר טעמא דש"ק ובמ"ס לעיל ועוד קרוצ צעירי לומר דקצרי' לי' לה"ס ז"ל דצמקוס שאין כוחצין כחוצה אף דלא מלימון סצעל לטעון פרעתי מסוס דמסועמא אסר מ"צ לא אסר כלס ומ"ט לא מלי גבי מהלקוחות כיון דצמקוס שאין כוחצין סוה סוה כמלוה ע"פ וכצרי סליך כן דעת' דסר"ס צפ"ד דכחוצות דף מ"ג ע"ס ואף ססר"ס ז"ל סעלס צמקנתו דצמקוס שאין כוחצין גובה מלי מסועדני צכח תכחי צ"ד אפסר כי ס"ה ז"ל לא סצירי' לי' הכי ועפ"י חתי' שפיר תחלת לסון ס"ה סכחצ סס וסכוונס מסוס סחין הכחוצה כיגצת מוטלעלי וסוה רלס לומר סהכוונס כך סוה דילמא סכוונס סוה דכחוצה סוה ש"ק כמו סלר סע"ס דאף דגס קודס חקכס ס" גובה מוטלעלי אפי' סוה ש"ק ולפי האמור כימא דכיון דכחצין הכחוצה לפכיו דלל"כ יתמי הכחוצה וסחי' אי צחולה סוה או צללונס ומס"ס לא מסכמת דלסוי ש"ק חלל מסועמא דלסנה כגצית מוטלעלי דלי מוקוס סכומצין סוה סרי מלימון לומר פרעתי נמלא דאין לו כח לטרוף מהלקוחות ולי' מוקוס שאין כוחצין מלי סוה כמלוה ע"פ ואין לה כח לטרוף מהלקוחות חלל אין זס הוכסח דאפסר לפריע דמס"ס פירש צסרלצ"ד כך דסוה קסתי לי' מ"ט לא ססיג סרלצ"ד גם מסועמא דסליך סהרי קינו"ל דסטרי אין הודלחו ומייצו סצועת מסרי טעמוס מסוס סליך ומסוס ש"ק ומ"ט נקיו סרלצ"ד ש"ק לסודל וסציק סליך ומסו"ס פירש דמסוס סליך לא ס"י יכול להסיגו רק אמקוס שאין כוחצין חלל מוקוס סכומצין לאו סליך סוה סהרי מלי לומיטען פרעתי וצוה מוקסס דסרי גם מסוס ש"ק איכס ססגס סהרי צמקוס סכומצין אין לו כח לטרוף מהלקוחות ומס"ס פירש סכוונס שאין הכחוצה כיגצת מוטלעלי ולסוה אף צמקוס סכומצין סוה ש"ק כך נראה צעירי כוונת ס"ה ז"ל:

למדין סוה מיהת מדצרי ס"ה ז"ל ולפי וסוה ספרסתי צו סני חידוסי דיכיס סוה' דצטער שטענד לו צו מוטלעלי אג"ק לאו ש"ק סוה מיהו אין צס סוס נפקוחא חלל דעת סר"ס ז"ל דקוצר דלס חצעו וסנה צטער ואין סטער לפכיו וסלס סודס לו צחמוסיס וסס סוה מלי' כיון דע"י הודלח הלקוחות מלי גבי מייכיו ולידי' אס טענו סכחמיצ לו צטער וסעצד לו צו מוטלעלי אג"ק וסלס סודס לו צחמוסיס וסס וססער כלצד דצכס"ג גם דעת סר"ס חייצ סצועת סחורה מסו' דע"י הודלח הלקוחות מלי גבי גם מן מוטלעלי חלל לפוס וסוה דקינו"ל כדעת הרמב"ם וסייעתו דכל מהלקוחות מלי פטרי נפסייהו צלחס טענה חו לא סוה ש"ק ואף סכול לגבות ע"י הודלחן של הלקוחות וסוה ש"סצולל לפכיו אי"ס צס"י זס ולפי זס ספיקקא לא מסכמת סוס נפקוחא צס דלס סטער לפכיו אפי' אס סעצד לו מוטלעלי אג"ק דלאו שיעצד קרקעות סוה מ"ט אין הודלחו ומייצו סצועת מסוס דסטרי סוה סליך ואס אין סטער לפכיו אפי' לא שיעצד לו מוטלעלי אג"ק לאו ש"ק סוה כיון מהלקוחות מלי פטרי נפסייהו צטענת פרעון וססיג לומדו מדצרי ס"ה ז"ל דאף היכי דאין לו כח לטרוף מהלקוחות כל מוקוס סלל מיני' דיד' לא מלי גבי חלל מקרקעות כמו כחוצה צמון סס"ס סוה מלי' ש"ק דצרי זס י"ס ללמוד לכל ספירוסיס דצרי ס"ה סהרי סייס סוה ז"ל דצמקוס סכומצין כחוצה וסלצדה י"ס כאן סצועת סחורה כיון סמחקנת סגלויס כגצית אף מוטלעלין כו' חלמא דצמון סס"ס לא ס"י סצועת סחורה אף צמקוס סכומצין כחוצה וסלצדה ודצרי זס צרוור חללי דעת ס"ה צודלי כדעת הרמב"ם וסייעתו דכל מהלקוחות מלי פטרי נפסייהו צטענת פרעון או צטענת להד"מ לאו ש"ק סוה כיון סדצרי זסוה צל מפורש

צין מן היורשים וצין מהלקוחות והא' ללא גזי' מוטלתי' מהיורשים והלקוחות מדרבנן הוא וכו' ש' הרשב"א צקוף קידושין יעשה' ולא מלאתי מי שחולק עליו בזה א"ו סברי דאף היבא דשיעבוד לו מוטלתי' אג"ק הוא כמי שיעבוד קרקעות משום דכל השיעבוד חל כמי על הקרקע דאין שיעבוד לחלואין אף ראוי לשום על לב לפי דבריהם א"כ גם היכי דאין לו כח לטרוף מהלקוחות מ"ט לא תהוי ש"ק כיון דמיני' דיד' ויהו גובה מן קרקעות וכמי דמיני' דיד' גזי' גם מוטלתי' מאי הוי וסרי וזה"ל גזי' מוטלתי' גם מהלקוחות ואפ"ה הוא ש"ק כיון דכל השיעבוד חל כמי על הקרקע וא"כ ה"כ דגזי' מוצי' חרי השיעבוד חל כמי על הקרקע ומה שכתבא דעיי' בזה טעמייהו משום דכל היכי שיש לו כח לטרוף מהלקוחות כמלא שהקרקעות ציד הלזה הרי הוא כהפוסין וחלוטין ציד המלות וה"ה כאלו תצטו קרקעי צידך וקרקעות פטרה התורה ומצוה אצל היכי שאין לו כח לטרוף מהלקוחות לאלו כחלוטין ציד המלות הוא שהרי עדיין ציד הלזה למוכרן ולא יבזה המלות מהם כלום ואף שכל זמן שהם ציד הלזה הוה מוטלתי' לו מ"ט קליש' שיעבודי' ולאו כתצטו קרקעי לי צידך הוא אלא כתצטו חוץ בעלמא וזה טעם נכון והמכלכל דבריו צוטפטו ישפטו צלדק שלפי דבריו האלה צהאי טעמא דכל שאין לו כח לטרוף מוטלתי' שאף שגם אין לו כח לטרוף מוטלתי' כלל אפי' מיני' דיד' כונו כחוצה צומן הש"ס כמי ל"ה ש"ק דהיינו דלא מלי גזי' אלא מקרקעו' מ"ט ל"ה כתצטו קרקע לי צידך דקליש' שיעבודי' ופני' שיכול הוא למוכרה דאילו הי' צבה"ג ש"ק אף כשומי' לגבות מיני' דיד' גם מוטלתי' הי' ראוי להיות ש"ק כונו צשעבד לו מוטלתי' אג"ק דהוכחתי לדעת רבותא' הנו' דהוי ש"ק וע"כ לומר דפליגו גם בזה על ה"ה ז"ל וסברי דאף דלא מלי גזי' רק מקרקע כל שאינו יכול לטרוף מהלקוחות ל"ה שיעבוד קרקעות כי חל צאידך מישך שייבא וכו' ש"ח"צ דעיי' כל ישר הולך :

ואיכא לחקשוי לדעת רבותא' הנו' מהאי דפ' שצוה הפקדון לאמר ר"פ שם דהכל מודים צעד ויתתה שהוא חייב וקאמר הש"ס ש"מ מוציע עידי קרקע חייב ופי' משום דעד ויתתה הוה עד קרקע ונשכי דילמא דתפסקה מוטלתי' יעשה' והשתא לשיטות הרמב"ן וסייעתו האף יפרכסו האי סוגי' דצונוכ"פ אי איירי בגוונא דמלי גזי' מהלקוחות כיון דנקיעא כחוצה צידה מאי מועיל דתפסקה מוטלתי' דהיינו דע"י התפסקה חובל לגבות גם מוטלתי' מ"ט שיעבוד קרקעות היא והרי הוא כונו מלות צשטר מדין התורה דמלי גזי' גם מוטלתי' של הלכות כו"ס לעיל צשס הרשב"א וכו' הרמב"ן צתשו' הוצאה צצ"י ח"מ סי' ק"ד ואפ"ה הוי ש"ק לדעתם (א) ואם הוא בגוונא דלא מלי גזי' מהלקוחות כגון צמוקס שכותצין ונאצדה הכחוצה אלא שהיורשים מודים שלא כפרעה צכחוצתה א"כ אפי' צלא זה דתפסקה מוטלתי' ל"ה ש"ק כיון דלא מלי גזי' מהלקוחות ואף דמיני' דיד' ג"כ לא מלי גזי' אלא מקרקעות אפ"ה לאו כתצטו קרקע לי צידך הוא וכו' ש' לעיל צטעמא של הרמב"ן ז"ל אצל לפי דברי ה"ה אחי' שפיר ומלי איירי צין צמוקס דמלי גזי' מהלקוחות שכתוצה

מפורש צכל דברי הראשונים צחר היעצ דאף דתציעה והתדלה הוא צשטר כל שאין השטר לפניו לא הוה ש"ק והוא תצוצה הרי' צן מיגא"ט וכו' הרשב"א והריעצ"א והרי"ה והר"ן ז"ל כמו שצוהר לפניו אי"ה ולא מלינו מי שחולק על זה וזה הר"ה ז"ל וסברי יחידא הוא וצודאי גם ה"ה ז"ל לא הי' קוחס נגד כל הני רבותא' וסלא להציא דבריהם בלא ואלרצא ה"ה ז"ל מוטע חוצו כגרע אחר דיעות הני רבותא' וצקלת מקומות דפליג עליהו מציא ויתת דבריהם כהידוע להרגיל צו וא"כ אף צומן הש"ס מודוע לא כתחייב צצוה התורה והרי צמוקס שכותצין מלי הלקוחות פטרי' כפשייהו צטענה פרעון ולא ש"ק הוא אלא משום דגם מיני' דיד' לא מלי גזי' אלא מקרקעות שפיר הוה ש"ק חה צמור דעיי' בכוונת ה"ה ז"ל :

ועם זה תרתי קושי' רצ אחי ומורי ש"ן צציאורו לח"מ צסי' כ"ה על דעת הרמ"א דלשם שפוסק דהפוגם שטרו אינו גובה מוטלתי' החלי' שלא כפרע גזירה שמוא יבזה כולו כונו שטר מוקדם דאינו גובה צומן הצ' אטו שמוא יבזה מהרשטון והקשה רצ אחי ש"ן דהרי קינ"ל דכל היכי דאין לו כח לטרוף מהלקוחות לא הוי ש"ק כמזכיר צסי' פ"ח וא"כ אף יפרכסו סקוגי' דכתוצות דאיתא החס הפוגמת כחוצתה לא תפרע אלא צצוה וסבר רמי' צ"ח למוימר צצוה דאורייתא ואמר רצא שחי תצוצות צצור חל' כו' ועוד דאין כצצטין על כפירת ש"ק והרי שטר שכתבם לאו ש"ק הוא שאין לו כח לטרוף מהלקוחות יעשה' ועפ"י האומר ומורץ קושי' זו צמוצ טעם שהרי עיקר דמילת' דכל שאין לו כח לטרוף מהלקוחות ל"ה ש"ק הוא משו' דמיני' מלי גזי' גם מוטלתי' ול"ה ש"ק צלצד אצל צכתוצה דאף מיני' דיד' לא מלי גזי' מוטלתי' ודינא דש"ס שפיר הוי ש"ק אף היכי דלא מלי גזי' מהלקוחות וכבר הצחתי ראי' צורה לזה מדרבי ה"ה אף כל זה כתצתי לדעת ה"ה ז"ל :

אך לעכ"ד נראה להכריח דלא כדעת ה"ה ז"ל צתרחי שהרי כל הראשונים' הקשו לו"ד שיעבדא דאורייתא מודה ונקלת והעדלת עדים דחייב רחמנא היכי משכחת לה וע"ז פירלו דל"ה שיעבוד קרקעות משום דלא מלי גזי' מהלקוחות ע"י הודאתו של הלזה וצהעדלת עדים משכחת לה דלא מוסדי' אלא דלזה ולא ידעי אי פרע או לא דאיהו מחייב על ידי הודאת עדים דכל האומר לא לוייתו כאומר לא פרעתי אצל הלקוחות לית להו לויסמוך על הודאת הלזה וכו' ש' הראשונים' צריס מליעא צציאם צעל אס"י וכל הקושי' שהוא לא הקשו רק עלוהי דקרא דאף חייבו התורה צצוה לו"ד מלות על פה גובה מוטלתי' אצל האידנא לא קסי' לן שהרי חכמים חיקנו דמלות ע"פ אינו גובה מוטלתי' כלל ומה"ט מחייבי' שצוה המורה האידנא להעדלת עדים אף דמוסדי' דאחפי' ולא פרע וכן כתצו המפורשים שם וכו' הר"ן צפ' שצוה הפקדון ואי איתא דהייכי דשיעבד לו מוטלתי' אג"ק לא הוי ש"ק הקושי' מעיקרא ליתא עלוהי דרחמנא שהרי מדאורייתא מוטלתי' כמי מוטלתי' וגובה אחרו

על הא דינא דר"פ צעד ויתתה דפטור צאמר לה לדידה ולא אמר לצ"ד דאף דלא הפסיד לה הכחוצה דצלא"ה יכולה היא לילך ולגבותה מ"ט לענין החוס' כתוצה היא צעמנה אינה נאמנת וא"כ הפסיד לה מוטע ואמאי פטור וזה לכאורה קושי' עלומה ולפ"ש אחי שפיר דהנה החוס' צקדושין דף מ"ג ד"ה כתצו דאף דר"פ סובר ש"ד היינו דווקא צמלות הכחוצה צמורה אצל צמלות צאינה כתוצה צמורה סובר ג"כ שיעבדא לאו דאורי' יעשה' ומעשה צלמא לענין גוף הכחוצה דהוי כמלות הכחוצה צמורה שפיר משני הש"ס דתפסקה מוטלתי' אף דתפסקה מחייב לא מהני מ"ט הא מדאורי' גם מוטלתי' מוטלתי' לכחוצה וצכתוצה שיעבדא דאורי' ושפיר חייב דר"פ אציל צחר דאורי' אצל לענין החוס' כתוצה דלא הוי כתוצה צמורה שפיר הוי עדי קרקע עכ"ס מדרבנן דא"ל דהא ר"פ אציל צחר דאורי' ז"ל דהא גוף השיעבוד צחוס' כתוצה לא הוי דאורייתא ומש"ס פטור צאמר לה לדידה דווקא וצזה מיוצב ג"כ קושי' האסרונים על הרמב"ם שלא הציא הך דינא דר"פ צאמר לה לדידה דפטור ולפ"ש א"ס דהרמב"ם קאי לאחר חקנת הגאונים כמו שאצאר לקמן צשס הצית מאיר וכלל"ה וצלא"ה ל"ה מוציע עדי קרקע ושפיר איכא כ"מ צעדומו לענין החוס' כתוצה דווקא :

(א) הנה צישוצ קושי' ח"י על דברי הרשב"א הי' נלענ"ד דהנה מצוה צח"מ סי' נ"ס דהא דכתצין אדרכתא למלות היינו דווקא על קרקע דכסיציא מלות אח"כ ראי' יקח את שלו אצל אין כותצין אדרכתא מוטלתי' דשמוא יצריסם המלות ומעשה מנ"ס הכא צעד ויתתה דעד עתה הי' אלילנו צמוקס חיי ולאחר צצא בעד ויתתה עכ"פ צודאי צמור דאף מה"ס אין גוצין לה מוטלתי' דעכ"פ על ד' דהחוק יש חשש דילמא יצוא הצעל ואם תבזה קרקע כסיציא הצעל יקס לו הצעל את שלו ואם נבזה לה מוטלתי' יצריסא את המוטלתי' צודאי יש לומר מלד הסברא דאף מה"ס לא מנצי' לה מוטלתי' ודוק היעצ אף הש"ס מנצי' שפיר צתפסקה מוטלתי' דאף דמה"ט לא מנצי' לה מוטלתי' מ"ט תפסקה צמולתי' צודאי מהני לדיני' דאורייתא לדעת הרשב"א ו"פ וצזה מיוצב מה צהקשה הראשונים' על הכ"ס ז"ל דסובר דאף דמהני צכל שט"ח תפסקה מחייב היינו דווקא צצאכ שט"ח אצל צכתוצה לא מהני תפסקה אף מחייב וממורו עליו מהאי סוגיא דהא הש"ס מנצי' צתפסקה מוטלתי' וצודאי תפסקה מחייב דהא תפסקה לאחר ויתת לא מהני צודאי לכ"ע אמנם לפנ"ס א"ס דצחמא נוכל לומר דמיירי צתפסקה לאחר ויתת וכוונת הש"ס לפי דינא דאורי' לדעת הרשב"א דמה"ס מוטלתי' דיתמי מוטלתי' ור"פ אציל צחר דאורייתא דווקא וצזה מיוצב קושי' הקבלת יעקב צסי' י"ו צאה"פ שחקשה

תחומת חברי סימן פ"ח

כן וכבר שני עליו הס"ד שם והעלה דזאין לו קרקע אף שער לאו ש"ק הוא והאמת אחר שכן נראה מפי כל המפורשים ראשונים אחרים צפירות של ה"ה חני צמקוני עומד בפירושי דודי שפרשתי לעיל שאמר שזארכי לעיל צמקוני דכל היכי דשלקוחות מלי פטרי נפשיהו צאחם טענה פו ל"ה ש"ק אף דגוצה מהם ע"י הודאחן וכיון שס"ה איירי מוקים שכותצין כחוצה ונאצדה אפי' אית לי להצעל קרקע חו ל"ה ש"ק אף דגוצה מהם ע"י הודאחן שפרי הלוקוחות מלי פטרי נפשיהו צמקוני פדעון וצערט שצלה"ה דצרי דחוקים דכל כה"ג הו"ל לה"ה לפרש ולא לקחוס וכונ"ס לעיל ומחמת זה גם צרא"ס קשה עלי דין פירושא אצל מה אעשה שלא מלחתי זה פירוש אחר. והן אמת שראיתי להט"ו צאה"ע סי' ל"ו שפי' דצרי הרא"ש דאיירי דליכא עדים כלל על הקדושין אלא דהרא"ש ז"ל קצירא לי דמכח חכאי צ"ד לא מהימן לטעון פרעתי צמנו דאין את אשתי ומס"ה ל"ה ש"ק שאין צכחה לטרוף מהלקוחות כיון שאין כאן עדי קידושין אצל קודם תקנת הגאונים אפי' מיקרי ש"ק כיון דאף מיני' דיד' לא מלי גצי רק מוקרקעות ואחרי כסיקות כפות רגליו שגב הרצה שגירות צזה מלא דאשתמיני מיני' דעת הרא"ש דפ' שצעות הפקדון שסובר דכל היכי דמלי גצי מהלקוחות ע"י הודאחן הו"י נמי ש"ק וכונ"ס לעיל צמנו ולפי"ז אפי' צאין עדי קדושין הו"י נמי ש"ק שפרי אס יודו הלוקוחות כהצעל שהיא אשתו חסא גוצה מהם ועוד דא"כ דצרי מ"ט פטרו הרא"ש מוצעות דאורי' מוסס הילך דהו"ל מודה דצרי שאינו יכול לכפור והרי הי' יכול לכפור ולומר דאין את אשתי ונסי דלא מהימן צמקוני פרעתי צמנו דאין את אשתי מכח חכאי צ"ד מ"ט יתחייב ע"י הודאחן זו שהודה כי היא אשתו והאי לאו הילך שהרי הי' יכול לכפור זו חס צרור ועוד דא"כ אף צמנו הס"ה ש"ק כיון דאין צכחה לטרוף מהלקוחות כאשר אוכיח א"ה לקמן מדצרי הירושלמי שהציא הרא"ש שם דאפי' כחוצה צמנו הס"ה דלא מלי גצי אלא מוקרקעות כל שאין צכחה לטרוף מהלקוחות לאו ש"ק הוא דלא כה"ה ז"ל גם עיקר סברתו של הט"ו ז"ל תמוה דר"י לא קאמר אלא דמעשה צ"ד הו"י כמאן דנקיט שטרא ציד' והרי צמנו גופא כל שיש להלוה מינו מהימן דקימ"ל מודה צמנו שכתצו לריך לקיימו ודי לצא מה"ד להיות כדון:

ולולי דמסתפינא הייתי מפרש דצרי הרא"ש בך דמה שכתב ואפי' לצחר דתיקנו דכחוצה גוצה מוטלטלי קאי אדלעיל כלומר דכחוצה הו"י ש"ק אפילו לצחר דתיקנו וכו' אפי' הוא ש"ק כמו שט"ח דעלמא דאפי' צמנו הס"ה הי' גוצה מוטלטלי והו"י ש"ק ואפי' שיעצד לו מוטלטלי אג"ק וכו"ס לעיל חס שכתב הרא"ש לפי שאין יכול לומר פרעתי כו' הוא טעמא אחרא כלומר מוסס דהו"י הילך ודצרי נכונים כלפי הסוגי דריש מליעא דנקטי' מוסס דהודאחן צמנו מינו ומחייב שצעות מוסס ש"ק ומוסס הילך שהוא דצרי שאינו יכול לכפור צו ועפי"ז יצא על כון דעת העור צאה"ע סי' הכ"ל שפסק שם דאפי' צמקוני שכותצין כחוצה ונאצדה אין הצעל חייב שצעות דאורי' והקשו שם כל המפורשים דהרי צמקוני שכותצין לאו הילך הוא שהרי הי' יכול לכפור ולומר פרעתי ולדידי כיחא דנסי דעעמא דהילך ליכא, טעמא דש"ק מינו איכא ואף שאין כחוצה צידה וכדעת אציו הרא"ש ז"ל דפ' שצעות הפקדון דכל שיש כח לטרוף מהלקוחות ע"י הודאחן הו"י נמי ש"ק וז"צ דעת העור ודע שמוצרי הירושלמי שהציא שם הרא"ש צפ"צ דכחוצה נראה לי להוכיח דכחוצה גם צמנו הס"ה שאינה נגזית אלא מוקרקעות כל שאין צכחה לטרוף מוטלטלי ל"ה ש"ק ודלא כדעת ה"ה ז"ל שהוכחתי לעיל מדצרי סובר דכל שאין לה כח לגבות רק מוקרקעות אף שאין צכחה לגבות מוטלטלי הו"י נמי ש"ק וכו"ס מדצרי הט"ו כו"ס לעיל חו"ל הירושלמי סלעין דנרין ומחקו אין פחות משנים ומכאן ואילך מורה אומר חוסס ולזה אומר שלש צן עזאי אומר הואיל והודה ונקלת הטענה ישצו וחזמים אומרים אין הודאחן מנין הטענה והא הכא כמי שהודה מנין הטענה הוא ויהי' חייב כלומר הצעל יהי' חייב ליצבע שצעות החורה ופריק כ"ע מודו שיש לה מנה כלומר דהעוון אחר מוצ"ד לא אומר כלום ע"כ וצאלמא אי אמרי' דהיכי דאין לה כח לטרוף מוטלטלי אף צמנו צמנו ל"ה ש"ק שפיר ונקשה הירושלמי דלחייב הצעל שצעות דאורי' כיון שאין הכחוצה צידה דאל"כ נחזי אי בחולה אי אלמנה הי' וא"כ אין לה כח לטרוף מוטלטלי דהא הלקוח' יאמרו דילמא פרע לך הצעל ואפי' דעת הרא"ש ז"ל

שכתוצה צידה דכיון דתפסה ויכולה לגבות מהם חו ל"ה ש"ק צלצד אלא גם שיעצד מוטלטלי ואף דצמנו סט"ח אף דמלי גצי מיני' דיד' מוטלטלי אפי' הו"י ש"ק גם לדעת ה"ה ז"ל כונ"ס מינו מוסס דאורי' דודאי כח הס"ק הוא חוצה שמוטלטלי יכול לצרות על ידי מכירה אצל צאחם תפסה מוטלטלי ודאי שוין אכלה קרקעות והמוטלטליים שאין ציכולתו להצריחם וכן מלי איירי צמונא דלא מלי גצי מהלקוחות צמקוני שכותצין ונאצדה דאפי' הי' לאו דתפסה מוטלטלי הו"י ש"ק כיון שגם מיני' דיד' לא מלי גצי מוטלטלין וכונ"ס ולכאורה הוא קושי' עלומה עלוהי דהרמז"ן וקיימתי ואפשר לומר שהרמז"ן יפרש אותה הסוגי' צנקיטא כחוצה ציד' ומס"ה קרי לה עדי קרקע אלא דהס"ס מוכי' דילמא דתפסה מוטלטלי' ואיירי צאין לו קרקע דחו לא הי' ש"ק כיון דאין לה קרקע וכונ"ס החוס' צריש מליעא והרא"ש צפ' שצעות הפקדון אצל צלל תפסה מוטלטלי' לא מלי מוקי לה צאין לה קרקע דא"כ ל"ה חועלת צעדותן כלל שהרי הכחוצה אינה נגזית רק מוקרקעות אצל יוחר מוקחצו צעיני' לחרץ הקושי' ההוא עפ"י דצרי ה"ה מ"ז דפ"ג מה' מלוה ולוה שכתב שם דעת הרמז"ס דמוכנו שלא צמקוני הולאחו ונאצד המוססון צאונס נפקע חייבו צכדי שווי של המוססון וצאח המוסס מוסס דלכך נטלו והלכך דתפסה מוטלטלי' חו ל"ה ש"ק דמייד צעת תפיסה המוטלטלי' נפקע כח השיעצד ומס"ה חו לא הי' עדי קרקע ככ"ל כון ועפי"ז יש לחרץ הקושי' שהקשתי צאותה סוגי' זה כוונ' שנים שהרי צדק ל"ה איתא החס ואינה טהגת אלא צראוין להעיד לאפוקי מלי ר"פ אומר לאפוקי מלך ורצ אחא צרי' אומר לאפוקי מוסס צקוציא וקאמרי' צפ"ס דמאן דאמר לאפוקי מלך אצל מוסס צקוציא מדאורייתא מינו חזי ומחייב וא"כ מלי מוקשה הכא על ר"פ דאמר הכל מודים צעד וייתה ש"ס מוטלטלי עדי קרקע חייב הרי לר"פ אולי' שצעות העדות צחר דאורייתא והאי נמי מדאורייתא עדי מוטלטלי' הוא מדאורי' מוטלטלי' דיתמי נמי מוטלטלי' לצע"ח וכונ"ס לעיל צמס הרמז"ן והרמז"א ואף שרש"י ז"ל פירש שם דמס"ה הוא עדי קרקע דכחוצה אינה נגזית אלא מוקרקעות הלא ידוע דזה נמי מדצבן הוא אצל עפ"י הולעה הכו' כיחא דכחוצה כחוצה גם מדאורי' הוא ש"ק שהרי כל שכתוצה צידה יכולה לטרוף מוטלטלי' ואף דמאורי' גצי נמי מוטלטלי' אפי' הו"י ש"ק לדעת הרמז"ן וקיימתי דלא הו"י כעענו כלים וקרקעות דאין שיעצד לחלחין אצל הס"ס מוכי' דילמא דתפסה מוטלטלי' דחו ל"ה ש"ק מוסס דתפסה המוססון פקע שצוצדא דלכך תפסו והוא דצרי המוססון:

ודע בהרא"ש ז"ל צפ"צ דכחוצה כתב נמי מעין דצרי ה"ה מ"ה הכו' חו"ל וצאין עדים אף שצעות דאורי' לא צעי' אעפ"י שהיא חוצה מלחיס והוא מודה צמנה לא חסצ' לי מודה ונקלת מוסס דהו"ל כהודאחן שיעצד קרקעות דכחוצה ש"ק הוא ואפי' לצחר דתיקנו דכחוצה גוצה מוטלטלי' לפי שא"י לומר פרעתי כו"י דאמר העוון אחר מוצ"ד לא אומר כלום הלכך האי מנה דהודה הו"ל הילך כיון דאין לו טענה להפטר ממונה וצאח"ד מנה הו"ל כופר הכל ופטור מוטלטלי' עכ"ל וצדצרי נמי קשה קושי' המפורשים כמו המפורשים שהקשו על ה"ה נהי דתיקנו דכחוצה גוצה מוטלטלי' והוא כשאר סט"ח והרי שאר סט"ח נמי הו"י הילך וצדצרי' לא יתכן התי' אשר תרלתי לעיל לדעת ה"ה ז"ל שהרי הוא ז"ל סובר דאף היכי דיכול לגבות מהלקוחות ע"י הודאחן של הלוקוחות הו"י נמי ש"ק ולכן צמנו מנה אמת חייב לי צמנו והלה הודה לו צמקוני פטור מוטלטלי' דאורי' דהו"י ש"ק ואפי' אין השטר לפיכך ואז הלקוחות מלי פטרי נפשיהו צמקוני פרעון או להט"ו וכונ"ס וא"כ אפי' צמקוני שכותצין כחוצה ונאצדה לענין ש"ק דייקין לי כאילו כחוצה צידה ואפי' גם לצחר דתיקנו הגאונים ראוי שתסי' ש"ק כיון שהקרקעות חוכל לגבות ע"י הודאחן של הלוקוחות וגם צמקוני שכותצין סובר הרא"ש ז"ל להדיא דגוצה מוטלטלי' והלכך ע"כ לריכ' אנו לפירוש הדרישה דצרי הרא"ש ולומר דכונתו דאפילו לצחר דתיקנו דכחוצה נגזית מוטלטלי' והצעל אין לו קרקע וסוב' לא הו"י שיעצד קרקעות ואף שהדרישה הקשה שהרי שטר דעלמא הו"ל ש"ק אפי' צאין לו קרקע ותי' דלענין זה כחוצה קילא וצאחא האי תירולא לאו כלום הוא דמ"ס פתוצה מוסס שטר וכבר השיג עליו הט"ו צסי' ל"ז צאה"ע אצל קושי' זו ועיקרא ליתא שהרצ הדרישה לטעמי' אולי' שדעחו צמנו צסי' פ"ח

אלא שהצטל מודה ללא פרע זכס"ג ל"ה ש"ק בין דאין לה כח לטרוף מהלקוחות ואף דמזכי סרי"ג לא מלי גבי אלא מקרקעות וכמו שהוכחתי מהירושלמי וכבר הראתי פנים לומר דגם צעד מיתה ולפי מסקנת הש"ס איירי באופן זה ובמ"ס לעיל אצל מעד מיתה ספיר קאמר ש"מ ומציע עדי קרקע חייב דעד מיתה אף זכס"ג הוה ש"ק בין שהירשס ללא כחמייצו לה כלום וכל כוחה אינה אלא צטציל הקרקעות שהניח לה צעלה הוה כתצעה קרקעות מה שאל"כ צטוטה שהצטל מי והוא דבר נאה ומתקבל:

בסעי' הנ"ל הרי הוא כהודאה ע"פ וכצטע כו' עיי' טור וסמ"ע שדעת החוס' לנ"ד שיעצולא דאורי' אפי' מוצמ"ק צמלוה ע"פ אינו חייב ליצטע צצועה דאורייתא והנה הולעת דברי החוס' הן התחילו שם להקשות לנ"ד שצ"ד מוצמ"ק למה יצטע והא כופר ש"ק ותי' שאין לו קרקע ולקוף מוקי להאי דר"י דשצוה הפקדון שיש לו מוצמ"ק ואין לו צבי חרי אפי' הכופר צמלוה שיש עליו עדים פטור דהוה כפירת שיעצול קרקעות יעש"ה ומקוף דצריהם הללו נראה צעליל דקצרי דאף צמקוס שאין צשיצטודו כח לטרוף מהלקוחות רק מוצכי חרי הוה נמי ש"ק ללא כדעת הרמב"ן והרא"ש דקוף שצוה הפקדון שהצאתי ויצא עוד לקמן מחלוקתן צוה צס"ד אצל איכא לומידק דא"כ לדעת החוס' אומאי התחילו להקשות קושיית דוקא לנ"ד שיעצולא דאורי' והרי גם לנ"ד שיעצולא לאו דאורי' נמי קשיא הכי דהרי מייני' דיד' ודאי מלי גבי אפי' לנ"ד לאו דאורייתא כדקאמר' צס"ס להדיא מייני' דיד' אפי' מוגלימא דעל כחפי' ורואיני להנ"ז שצמוד צוה ומחמתו הוכיח שדעת החוס' דכל היכי דאין לו כח לטרוף מהלקוחות לאו ש"ק הוא ע"פ ותומהני איד לא שפיל לסיפא דקראי דמקיס דצרי החוס' מוכח להדיא ללא כדצרי' דא"כ הכופר צמלוה שיש עליו עדים ויש לו צבי חורין למה לא יתחייב ידרי מלוה ע"פ הוא ואין לו כח לגבות מהלקוחות ע"כ נראה צעיי' צכוות החוס' דודאי קצרי דאפי' היכי דאין לו כח לגבות מוצמ"ק הוה נמי ש"ק אצל היינו דוקא לנ"ד שיעצולא דאורייתא אצל לנ"ד שיעצולא לאו דאורי' כל שאין לו כח לגבות מוצמ"ק אלא מוצכי חרי לאו ש"ק הוא וטעמא דמילתא דלנ"ד ש"ד חל השיעצול על גוף הנכסים ואף ללא מלי גבי מוצמ"ק צמלוה ע"פ מוסוס תקנת חכמים ונ"מ מייני' דיד' מיהו גבי מחורת שיעצול וכיון שהם מוצמ"ק צמלוה הו"ל כתצטע קרקע לי צידך והלה הודה צמקלתו אצל לנ"ד שיעצולא לאו דאורי' אף דמייני' דיד' גובה לאו מחורת שיעצול הוא אלא מוסוס פריעת צע"ח מלוה דכייפינן לי' כדרך שכופין צטאר מלוה עשה ובמ"ס גדולי הראשונים ז"ל דואו טעמא של ר"פ דקוצר פריעת צע"ח מלוה מוסוס דקוצר שיעצולא לאו דאורייתא ולכך שיעצולא לאו דאורי' היכא דאינו גובה אלא מוצכי חרי לאו ש"ק הוא דאין זה כחוצע קרקע צידך שהרי אין לו על הנכסים שום דבר רק על הקרקפתא דגצרא מונח השיעצול לקיים ונ"ע של פריעת צע"ח מלוה ולכן צתחילת דצריהם לא הי' יכולין להקשות לנ"ד שיעצולא לאו דאורי' דאליצי' כל שאין צכחו לגבות מוצמ"ק לאו ש"ק הוא וכדכתצנל אצל צצקוף דקיימי' אליציא דר"י דאינו קוצר ש"ד הולכרבו לומר דאיירי דאין לו צבי חורי דאל"כ אף ציט עליו עדים פטור מוסוס דנהי דמלוה ע"פ הוא והוי כמחל לו השיעצול של הלקוחות מוסוס תקנת חכמים שחקנו הכי מוסוס דאין לה קול מייני' דיד' מיהו גובה מחורת שיעצול וכל שגובה מחורת שיעצול ספיר הוה ש"ק אף היכי דאין לו כח לטרוף מהלקוחות וכאשר כתצתי מילתא צטעמא וזה צרור ועס זה אני מפרש נמי ונ"ס שם החוס' דלנ"ד שיעצולא דאורי' מוצמ"ק לה צצועה של מוצמ"ק בשומחל השיעצול ויש לפקפק אם מוחל צו מה צצטו ולריך לומר שמוחל לו השיעצול מהקרקע לחוד אצל לא על מוטלילי ואין זה צצממעו לשונם אצל אני אומר שמוחל לו השיעצול מכל וכל ואפי' יכול לגבות ממוט מוטעם פריעת צע"ח מלוה מוסוס שהחוצ לא מוחל לו רק השיעצול הוא דמוחל לו וכל דלא אחי עלה מוכח שיעצול חו ל"ה ש"ק דאין זה כתצטע קרקעות וכבר מולחתי בעין זה מומס צמחרי"ט ח"א סי' מ"ה וז"ל אם הצע"ח מוסלק שצצול חוצו מועל קרקע צית או שדה וסוצ מוכרם לאחר אין המלוה יכול לחפקו צחצו עס שקדם שיעצולו שהרי סלק שיעצולו ממוטו אצל אם לא מוכרם ועדיין הוא צצטותו של הלום והגיע זמנו של זה גובה אחרו צחצו דאין גבי מחורת שיעצול שאפי' לנ"ד שיעצולא לאו

אל דקוצר דכל שצכחו לטרוף מהלקוחות ע"י הודאתו הוי ש"ק כבר מודה מלי צמק"א ופכצתי דקוצר הרא"ש דלולי דר"י דאמר הטוען חרי מוצ"ד לא חמר כלום דמעשה צ"ד כמאן דנקיע שטרא ציד' דמי' לא הי' גובה אפי' ע"י הודאתו של הלקוחות דמלוה ע"פ הוא כיון שהוא צמקוס שאין בוחצין ומשני הירושלמי כ"ע מודים שיש לה מנה ומוסוס דר"י דאמר הטוען חמר מוצ"ד לא חמר כלום דמעשה צ"ד הוה כמאן דנקיע שטרא ומלי גבי מוצמ"ק אפי' צלתי הודאתו של הלקוחות וא"ש לפי וכמו שאצאר עוד לקמן צוה אי"ה אצל לדעת ה"ה ז"ל מאי עלה מידעת המקסן שהקסה דלחייצ הצעל שצוה דאורי' ולמה מתרץ לי' וזה מודים שיש לה מנה והרי צמון הש"ס לא מוצמ"ק לה כלל דכחוצה לא יחי' ש"ק דאפי' היא צאופן שאינה גובה מוצמ"ק כלל הרי מייני' דיד' נמי לא גבי צמון הש"ס ואף שידעתי כי איכני כדי להכניס אותי צין הסריס הרמים ונ"מ לענ"ד ראי' זו מדצרי הירושלמי הוא ראי' מוכרעת ונ"מ לדידן להמודה צמקלת ואין לו מוטלילי רק קרקעות שלדעת ה"ה ז"ל יחי' כידון צס"ק והוא פטור מוצצועה דאורי' אף שאין לו כח לטרוף מוצמ"ק שהוא מלוה ע"פ כיון שאף מייני' דיד' לא מלי גבי רק מקרקע ולפי מה שכתצתי זה לא הוי ש"ק וצפרט לפי מה שצאחתי לעיל דזה חליא צוה דאי שצצד לו מוטלילי אגצ קרקע כידון צשיצטוד קרקעות סיכי שאין לו כח לטרוף מוצמ"ק לא הוה שיעצול קרקעות אפילו היכא דגם מייני' דיד' לא מלי גבי רק מקרקע כנ"ס לעיל צטעמא דמילתא אם כן לפי מה שהוכחתי לעיל מדעת הראשונים ז"ל דהיכי דשצצד לו מוטלילי אגצ קרקע הוה נמי ש"ק זה ל"ה שיעצול קרקעות ללא כה"ה והכי נקטינן:

איברא כי יש מקום עיין לזה מפי הגדול קומא דקאמר החס דאין היורש מוסקי' מומס על גזילות אציו אפילו כצצע הוא ואציו וקאמר הש"ס טעמא מוסוס דאין מוסקיס מומס על כפירת שיעצול קרקעות וע"כ הוא דקרי' לי' שיעצול קרקעות מוסוס דמוטלילי דיתמי צע"ח לא מוצמ"ק והחס לא מלי גבי מלקוחות כלל דמלוה ע"פ הוא ואפי' לגירסת החוס' דגרסי החס כשצמוד צדין ע"פ אפי' מיקרי אין כח לטרוף מהלקוחות דהרי דעת רוב הפוסקים דאפי' לאחר העמדה צדין מלי למיטען פרעתי ואין העמדה צדין עושהו כמאן דנקיע שטרא ציד' אלא לענין זה לחודא היכי דאחצור ללא פרע גובה מוצמ"ק וכן דעת הרמב"ן והרמב"ם א"א עלמס ז"ל וא"ת א"כ תיקסי מדוע קרי הש"ס לכפירת צכו ש"ק הרי לדעתם כל מהלקוחות מלי פטרי כפשייתו צאיה טענה חו לא הוי ש"ק ובמ"ס וע"כ היינו טעמא דירש שאני דאפי' מייני' דיד' לא מלי גבי רק מקרקע דמוטלילי דיתמי צע"ח לא מוצמ"ק ומוחל מוכח דהיכי דאין לו כח לטרוף מוצמ"ק כלל אפי' שאין לו כח לטרוף מוצמ"ק הוה ש"ק ודומק לומר דהש"ס דילן יחלוק צוה עס הירושלמי ע"כ נראה צעיי' דהכא שאני שהרי כבר כתצתי לעיל טעמא דמילתא מוסוס דכל שאין לו כח לטרוף מוצמ"ק קליט טוצא שהרי נסוח צידו להצריחן ולמוכרן והלכך ל"ה כתצטע קרקע לי' צידך אלא כתצטע חוצ סהס אחת חייב לי' כך וכך וזה שייך אצל הלום עלמו אצל אצל היורש לא שייך זה שהרי הוא לא גזלו כלום ואילו לא הי' לו אותה קרקע כלום הי' חייב לו היורש מייני' והלכך הוה ספיר שיעצול קרקעות שהרי כל כמו צקרקע הוא מושא"כ שם לענין כחוצה מייני' דהצטל דאף דלא מלי גבי מייני' דיד' אלא מקרקע ונ"מ אין הקרקע הכיגצת ידוע שהרי אפי' לא יחי' לו בעת קרקעות כלל הי' גובה היעור כסיה' לו אחר זמן אצל יורש אין כמו אלא צאופן קרקעות שהניח לו אציו והוא חילוק כהן לדעתי והשתא לפי זה מלי איירי האי קוגי' מוצצועות דקרי' נעד מיתה עד קרקע אפי' צמקוס שלא היתה גובה מהלקוחות ואפי' קרי' לי' עד קרקע דהוי ש"ק מוצמ"ק אלא ככר מנה והיא אינה יכולה לגבות אלא מואותן קרקעות שהניח צעלה הוה כתצטע קרקעות מהירשס ואף שיכולים הם לסלקה צדמים ובמ"ס ועפי"ז אחי ספיר צעיי' לייצצ קוסי' המופלים צאותה קוגיא דקאמר שם על מיינרא דר"פ הכוכר ש"מ ומציע עידי קרקע חייב ולא קאמר האי ש"מ לעיל דקאמר הכל מודים צעד קוטה דהאי נמי ש"ק הוא והחוס' כתצו שם דקאי על עד קוטה והוא דחוק קלת ולפי האמור יש לומר דעל עד קוטה לא מלי לסוכי כן דאיכא לומיר דאיירי צמקוס שכותצין והכתוצה אין צידה

תרומת הכרי סימן פ"ח

לאו לאורי גבית חזר וקרא ואלא הוא והאיש אשר אחת נטסה בו יוליא
אלך העצוה החולה עכ"ל והוא מומס כדצרינו:

והוא איכא למידק בלשון החוס' שכתבו דמיומרא דר"י לאמר הכופר צמולה
שם עלי' שטר פטור ושיש עליו עדים חייב איירי דיש לו משעבדי
ולית לי' צני חרי ולמה תפסו האי דר"י שפוא צבועת הפקדון ולא
דקדקו בן על האי שמועמח גופא דצ"מ דקצירא לי' לרשצ"א צבוע
שכתוב צו קלעין דכרין דאם לזה לאמר שלש חייב וצתים פטור ומסו
ש"ק והאי נמי ע"כ מייירי דלית לי' צני חרי ואית לי' משעבדי דאי אית
לי' צני חרי אפי' שלש פטור למ"ד שיעצורא דאורייתא ואי ל"ל משעבדי
אפי' שתי חייב ושיעצורא אי לאורי' או דרצון הוא פלוגמא דאמוראי
וכל א' לריך לוקים טעמא דצרייתא זו כוותי' וקושי' זו כצר רחיתי צם'
גדולי תרומה ונראה לי לתרץ דהאי שמועמח מלינו לאוקומה הכי
דאיירי שאין להלום קרקעות יותר משני סלעים דכרין צין שיהי' משעבדי
או צני חרי ומש"ה צתים פטור דהוה ש"ק וצטלש מחייב לי' רשצ"א
דכיון דעל הסלע השלישי אין לו קרקעות הו"ל בטועמו כלים וקרקעות
והודה בכל הקרקעות וצמולת כלים וצמולת כלים כפר דהאי גוואל
שפיר מחייב דיש הודאה וכפירת מוטלעלי' ור"י אדמופליגי צבוע צכה"ג
לפלוגי צלל שטר וצכה"ג שמולה טעמו חומס סלעים ולזה מודה צטלש
ואין לו קרקע יותר משתיים דרשצ"א יסבור הואיל והודה וקלח הטענה
ישבע שעל הסלע השלישי הודאה מוטלעלי' הוא ור"ע יסבור דאין זה
אלא ומציא חציה דמהיון צמיגו דאי צני חרי שתיים והי' פטור דשתיים
היי הודאה ש"ק כיון דאית לי' קרקע שזה שתיים ולדעת החוס' ז"ל אפי'
מלה ע"פ הוה נמי ש"ק יש לווא דצלל שטר לא הי' פליג רשצ"א דדוראי
הי' מהיון צמיגו דאי צני חרי שתיים כיון דלא הי' מעי' צתים ודאי
מיגו מעליא הוא וצבוער הוא דפליג דס"ל דמה שהשטר מקיינו אינו
טוען צללון לפי שנראה שמועמח השטר הודה וכמ"ס שם החוס' אלל
להאי דר"י דפ' שצועת הפקדון לא מתקומא אלל בגוואל שכ' החוס' וצטו'
כאן כתב שיש לו תימה רצתי צטיעת החוס' והאי דפ' יש נוחלין מלה
לאמר לא כפרעתי כלום ולזה לאמר פרעתי מחלה ועדים מעידין שפרע
כולו דכצבע וגובה מחלה מצני חרי אלל ומשעבדי לא ומסו דהלקוחות
יאמרו אין מעדים סומי' והאי כצבע שצועה לאורי' הוא שחייב מלה
שצועה של וצמו"ק כמ"ס כל הפוסקים צצמו וכאן קשה דהא אפי' צמולה
ע"פ הוה ש"ק דקיו"ל שיעצורא דאורי' וליכא לשנוי דמייירי צאין לו קרקע
או שמוחל לו דהא חרי' גובה מחלה מצני חרי ש"מ דיש לו קרקעות וחו'
לאמר שם דלא גבי ונקוחות דאורי' אין מעדים סומי' ש"מ דיש שיעצור
עכ"פ זה הוא תוכף קושייתו שוב מציא שם מה שכתבנו לו צמולמו צתי'
קושי' זו וצמולמלה ומצדו ויקר תפארת חורחו כי רצה הוא דצרי' שם
דצרי' חלומות ע"ס והרצה יש להציץ על ח' ואכתי לא ידעתי מפני מה
קאמי' לי' לאוקומה ע"ד שאוקומה החוס' החס האי דר"י דצבועת הפקדון
ואיירי נמי ציש לו משעבדי ולית לי' צני חרי ומש"ה חייב שד"א דל"ה
ש"ק שהרי מהלקוחות לא יכול לטרוף כדקאמרי' צצ"ס אין מעדים סומי'
והלה אין לו קרקעות ואולי דייק בן דאית לי' צני חרי קרקעות ודקאמר
גובה מחלה מצני חרי אלל אין זה דיוק כלל דאמו מוטלעלי' אינו קרוי
צני חרי:

והן שמועתי שהעולם וקשים לדעת החוס' והאי דפ' כל הנשבעין דתני
ר' חמי שצועת ה' תהי' צין שתיים ולא צין היורשים וקאמר שם דאית
למעטי היכי דהיורש אומר חמסין ידענא וחמסין לא ידענא דאצוה צכה"ג
ומחייב והרי קיו"ל דמוטלעלי' דיתמי לא משעבדי לצע"ח וא"כ איירי צאית
קרקע להיורשים וא"כ למה לי קרא והרי גם אצוה צכה"ג הי' פטור
דהוה ש"ק כך שמועתי וגם אין לווא דמייירי צמול שיעצור וע"ד שפרשתי
לעיל דעת החוס' דכיון דמוחל השיעצור ולא יוכל לצוא עליו אלל מכה
פריעת צע"ח מלה חו ל"ה מלי גבי מהיורשים כלל אפי' אותן חומסים
סהודה היורש כמו לר"פ דקוצר פריעת צע"ח מלה ומש"ה קוצר דמולה

ע"פ אינו גובה מהיורשים וא"כ למ"ד שצ"ל דצד חורה אי' מלה
צבוער וא' מלה ע"פ אינו גובה מהלקוחות למה לי שצועת ד' תהי' צין
שתיים ולא צין היורשים והלא צלל"ה אינו גובה מהיורשים כלל יש לווא
דמועמח לה כצטענד לו הנכסים צפירות צבוער דצכה"ג לכ"ע הוא
לאורי' וכמ"ס הרשצ"א ז"ל הציאו הס"ך צס' ל"ט ע"ס אלל דאי סיכי
דמוחל לו השיעצור ע"ד שכתבתי לא אחי' עלה אלל מכה פריעת צע"ח
מלה לא מלי גבי מייירי דיורשים כלום כעו דלא מלי גבי חו מייירי דלקוחות
וכמ"ס צצס ומרי"ט. איצרא האי קושי' מעיקרא ליתא דהא דמוטלעלי'
דיתמי לצע"ח לא משעבדי מדצבן צעלומא הוא אלל מדאורי' ומשעבדי
כמו קרקעות לגבות צין מהיורשים וצין מהלקוחות וכ"כ הרשצ"א צתי'
לצ"ק צפ"ק וצקדושין צקוף ומס' ע"ס וכ"כ הרמב"ם צצמו' הציאו צ"צ צצ"מ
סי' כ"ד יעס"ה וא"כ מועמח לה לקרא דלית לי' קרקע ואית להו מוטלעלי'
דצכה"ג לאו ש"ק הוא כיון שאין להם קרקע וזה פשוט: ודע שאף שישנו
דעת החוס' על כיון וסלקמו מעלי' כל ערער מ"מ שיהי' יחידא הוא
וכל הפוסקים לא חשו לה וסצרי דל"ה שיעצור קרקעות אלל סיכי שיש
לו כח לטרוף מהלקוחות דווקא אלל סיכי דאין לו כח לטרוף מהלקוחות
אף למ"ד ש"ד שיעצור קלוש הוא ול"ה כצבעו קרקע לי' צידך וכן הפסו'
כל האחרונים איצרא סיכי שיש לו כח לטרוף מהלקוחות ע"י הודאתו
פליגו צה הרמב"ם והרא"ם ז"ל כמ"ס ויצואר עוד צזה לקוין אי"ה אלל
סיכי דאפי' ע"י הודאתו אינו גובה ממשעבדי גם הרא"ם ז"ל מודה דל"ה
ש"ק כמ"ס ומה שכתב הטור צס' זה שהציא פלוגמא הרמב"ם והחוס'
והרא"ם ולפוס רהיעא ומשמע שכתבין לדצרי החוס' שזכרתי ואין קיים
ולזה הסכים א"א הרא"ם וצמול דעת הרא"ם לאו הכי הוא והנכון צזה
מה שפי' צו הרב האורו"ת כאן יעס"ה:

סעי' ל"ב שט"ח שכתוב צו סלעים או דכרין סחס מלה לאמר חומס
כו' גרסי' צפ"ק דצ"מ קלעין דכרין מלה לאמר חומס ולזה
לאמר שלש רשצ"א הואיל והודה וקלח הטענה ישבע ור"ע לאמר אינו
אלל כמציא חציה ופטור טעמא דאמר שלש כו' ור"מ הילך פטור והקשה
למ"ד חייב ומשני לעולם הילך חייב וצתים פטור ומסו דקומיי' לי'
שטרא ח' ומסו דהו"ל ש"ק ואין כצבעין על כפירת שיעצור קרקעות ע"כ
יעס"ה נקטיין לדין דשתיים פטור לכ"ע משלש טעמים ומסו דמקיי' ע
לי' שטרא ומסו דהוה ש"ק ומסו דהוה הילך דאין קיו"ל הילך פטור
אלל רחיתי צהנך שלשה עמודי הוראה אשר כל צית ישראל כשען עליהם
הרי"ף והרמב"ם והרא"ם ז"ל שהזכירו צזה טעמים ומחללים שהרי"ף
ז"ל לא הזכיר רק טעמא דש"ק צריש מליעא והרמב"ם ז"ל צפ"ד וטוען
לפי הנראה שם לא הזכיר רק טעמא דהילך וכן פירשו צו המפורשים
והרא"ם ז"ל הזכיר שתיים הילך וש"ק והאי טעמא דשטרא מקיי' לא
הזכירו א' מהם וכל זה טעמא צני והנה מה שכולם לא הזכירו טעמא
דמקיי' לי' שטרא יראה לי צבוותם עפ"י שם שהקשו הראשונים ז"ל דהכא
משמע דקיוע דשטרא סהדותא הוא ואילו צפ' המקצב אקסי' צהאי שטרא
דכתב צי' שכן סתמא דאי קדם מלה ואכל יותר משתיים לא מפקי' מיכי'
ואי סהדותא הוא מ"ט לא מפקי' מיכי' ותי' דלא הי' סהדותא אלל לעכין
שצועה אלל לא לעכין ממוחל ויש לפקפק צזה דצבועה כמזמן וכמ"ס
הפוסקים לעכין ספק שצבועה ע"כ נראה דע"כ לא אמרי' קיוע דשטרא
סהדותא הוא אלל חליצי' מאן דקוצר הילך חייב וחליצי' צעין לאשכוחי
טעמא דשתיים פטור וקאמר דמסו קיוע דשטרא אלל לדין דקיו"ל
הילך פטור קיוע דשטרא צמולת לאו סהדותי' הוא וצתים פטור ומסו
הילך וצפרט לפו"ס צצס"ז צצס גדול קדמון דהאי טעמא דש"ק קאי
חליצי' דרשצ"א והאי דשטרא מקיי' לי' קאי חליצי' דר"ע דחליצי' לא
מלי' למימר טעמא דש"ק דאיהו קוצר דכצבעין על כפירת שיעצור קרקעות
וכמו שהקשו החוס' עכ"ד נמלא דלמ"ד הילך חייב הוכח מומס האי
טעמא דקיוע דשטרא אלל אין לדין דקיו"ל הילך פטור נקטי' כדאסקיין
צהוקצב דקיוע דשטרא לאו סהדותא הוא ומש"ה לא הזכירו אותו (ב)
חליצי' דאמת ודו"ק:

שאינו חייב לו רק שתיים דאי הלוה לו יותר אמאי כחצי צבוער סלעין סחס והלא
סחס סלעים אינו רק שתיים ודילמא לא הי' כוונתו צבוער דלכו' לי' שיעצור קרקעות
רק

(ב) הנה לגודל הקושי' אשר למחלו לכנס דצד דחוק מאוד הי' נלענ"ד דהנה
לכאורה לריך להצין על האי דאמרי' דמקיי' לי' שטרא והכוונה דע"כ אמת

בא"ס לז"ו צדק"ו זו שהציא עם תשובה א' ווערנעקט וועלשן ערצ'י וועט
ר"י צן וויגאש ז"ל וועט ציאר ג"כ הדברים כדעת הרמב"ם דכל שאין השטר
לפניו לאו ש"ק הוא וצדק התשובה הציא ראי' זו והאריך זה ע"ס
ואמת שהוא ראי' גדולה ובהנתי שכוונתי לדעת גדול קדמון והייתי קצור
לחצ' דהרא"ש ז"ל לשיעורו אזיל דק"ל דשטר שנמחל ונקלח שיעצרו
אין גובה הנשאר מוועטענדי וועט דגזרי' שווא יגבה כלו כמו דגזרי' צבט"ח
העוקדמין דאינו גובה מומן השני אטו שווא יגבה מומן הראשון כו"ס
הרא"ש צפירושו לנדרים דף כ"ז ע"ס וכן קצו הרמב"ם להלכה צק' כ"ה
וועט"ה חייב כאן ש"ד ולא הוי ש"ק שאפי' אם ידו הלקוחות כדצרי הלוה
לא יגבה וזה כיון שנקלחו פרוע שווא אינו גובה גם הנשאר מוועטענדי
גזירה אטו כולו איצרא כי כבר השיג עליו הש"ך ז"ל שם על דעת הרא"ש
ז"ל ואמתה קוגי' עלמה דא"כ למה לי להש"ס למימר טעמא דגובה
החלי מוצ"ח ולא מלקוחות דאורי' אכן העדים קושי' תיפוק לי' דוועט"ה
אינו גובה כיון שפירע החלי וא"כ גזירה נקלחו אטו כולו וגם ראייתי
לרצ אחי וצורי צציראורו לח"ו שגם הוא הציא ראי' גדולה נגד דעת
הרא"ש ומהאי דהכותב דתכן הפוגמת כתובתה לא תפרע אלא צטעוה
וקצר רמב"ם למימר שצוה דאורייתא ואמר רצא שתי תשובות צציר
חדא דכל הנצטעין שצתורה נצטעין ולא משלמין ועוד דאין נצטעין על
ש"ק ואם איתא דהיכי דנקלחו פרוע אינו גובה וואי ש"ק איכא והרי
אינו יכול לגבות מלקוחות ויפה אמר. וכבר נשאתי ונתתי צציריו אלה
צמוק"א והעלתי שהרא"ש צנדרים ע"כ קוצר כדעת החוס' צריש' מליעא
דצצרי דאפי' מלוה ע"פ האידנא דאינו גובה כלל מהלקוחות אפי' ע"י
הודאתן של הלקוחות הוה נמי ש"ק למ"ד שיעצורא דאורי' כיון דצריי'
דידי' גובה ויהא מחורח שיעצור ולהאי שיטה לא נשכחת שצוה דאורי'
אפי' צמלוה ע"פ רק כשאין לו קרקע וועט"ה וקשה רצא דכתובה הוה
ש"ק דע"כ איירי צאית לי' קרקע דאי לא מה תצו והלא מדינא דש"ס
כתובה אינה נצית מוועטענדי רק נקרקע והארכתי קלח צזה שם נשאל"כ
לפי דעת הרא"ש דצצוה הפקדון ע"כ קצירא לי' נמי דשטר שפירע
ונקלחו החלי הנשאר גובה נמי מוועטענדי מוכח קושי' ר"א וצורי ש"ן א"כ
הדרא קושי' לדוכתא ובלעדי זאת אפי' אי יענא דהודאתו ל"ה ש"ק
מועמא דאומן אחתי תקשה דהכפירה ויהא הוה ש"ק שצרי המלוה
טענו מכה לי צידך צטער ע"כ נראה צעניי דהכא שאני כיון דאיכא עדים
דכולו פרוע נמלא שאין כאן ש"ק כלל ואע"ג דהמלוה והלוה מוכחיים
את העדים היינו דווקא לגבי דידיה דהתורה האומינהו לצע"ד יותר ממה
עדים אצל לגבי לקוחות עדים כשרים כינהו ונמלא הא דאינו גובה
כאן מהלקוחות לא מוועטענדי מהכחשת הלקוחות הוא כמו שאר מלוה ע"פ
לדינא דאורי' וצדקו דהרא"ש אלא מוועטענדי העדים והוי כאילו
העדים העידו שלא הי' צטער (ד) וכבר נחגלה אלי קלח ראשי חילוק
זה

אין צדק שני עומים צכוות המוחלפים ומה שהזכירו זה לא הזכירו
זה דע שהראשונים הקשו למ"ד ש"ד מ"ו היכי נשכחת לה דהוי
תלמוד ש"ק ותיראו כגון שומל שיעצור או שאין לו קרקע וד"ל מוזכר
נחם עומים צחוס' צכ"ד והרמב"ם ז"ל אמר דהא צורכתא הוא דכל מצו"ק
שאין לו עדים חייב דאפי' תצו מכה צטער ואצד השטר והלה אומר
אין לו צדי' אלא מוועטענדי צטער חייב הוא ש"ד כיון דאין השטר לפניו
ואפי' יכול לגבות מוועטענדי מהלקוחות יאמרו דילמא לא ליה כלום או
מה וצצירא הרא"ש ז"ל צפ' שצוה הפקדון והשיג עליו דכיון דש"ד
הוי מלוה ע"פ נמי נשעצרו ככפיו והא דלא גובה ויתמיני ולקוחות
ומוס' דאין המלוה ידוע כיון שאין עדים צציר ואפי' הלוה מודה דהייש'
לקוחות ואם הי' הלוה מודה צהלוה זו הי' גובה היינו תלכך אין ש"ק
חלי' לא צעדים ולא צטער למ"ד ש"ד עכ"ל הרא"ש ז"ל (ג) וציאור צציר
דדאי האידנא צמלוה ע"פ גם הרא"ש מודה דל"ה ש"ק דצעי' שיהי' לו
מה לגבות מהלקוחות אלא דנחלקו מדין התורה שהיה מלוה ע"פ ג"כ
גובה מהלקוחות שדעת הרמב"ם ז"ל דכל שאין עדים צציר לא הוי ש"ק
שצרי' לא הי' צכחו לגבות וזה שייאמרו להד"ס או פרע לך והרא"ש ז"ל
קוצר דצצירא הא לא נגרע כח השיעצור דהא לאו מוועטענדי גריעותא
דשיעצורא הוא דאינו גובה אלא מוועמא אומרא שהרי אם ידה הלוה
לא יגבה היינו אלא דשיעצורא מעליא הוא אצל האידנא גם הרא"ש
ז"ל מודה דמלוה ע"פ ל"ה ש"ק שהרי ודאי נגרע כח השיעצור שאף אם
ידה הלוה לא יגבה היינו והרצ האור"ח פירוש עם שיטה זו של הרא"ש
ויצור החוס' שצכרתי צצעי' הקודם כדי לתרץ קושי' המהר"ם ויפה דיבר
עט"ה וכן נפ"ו צין דעת הרמב"ם והרא"ש גם האידנא תצצו מכה שטר
ואצדו והלה מודה צכ' מהם דלדעת הרמב"ם כיון מהלקוחות יכולין לדחותו
נעעכת להד"מ או פרע שיעצור קלישא הוא ולאו ש"ק הוא ולדעת
הרא"ש כיון שאם הודה הלוה כמו הלוה הי' גובה היינו הוי שיעצור
מעליא וש"ק הוא זה וצויר מוצרי הרא"ש שהצחתי:

ולדידי קשיא עלוה דהרא"ש ז"ל מהאי דגרסי' ציש' כוהלן שלח לי ר"א
לר' יוסף צר מנא מלוה אומר לא נפרעתי כלום ולוה אומר
פרעתי מנא והעדים וועדים שפרע כלו יצצו הלוה וגובה המלוה החלי
מצרי מורי ומוועטענדי לא דיכולים הלקוחות לוור להמלוה אכן העדים
קושי' ע"ס וכתבו כל הפוסקים שהוא שצוה דאורי' של מצו"ק וכאצור
צצור ח"ו קי' ק"צ ע"ס ולדעת הרא"ש ז"ל הרי הכא טענו המלוה מכה
צטער והלוה מודה לו צכ' ואלו הודה הלוה שחלי' אינינו פרוע הי'
גובה היינו ואמאי לא תהוי ש"ק הרי הא דאינו גובה החלי הזאת לאו
מוועטענדי דשיעצורא הוא אלא מהלקוחות אומר פרע לך כואמר
העדים והרי זה דומה מוועטענדי מכה צטער והודה לו צמוקלתן ומלחתי

חייב צמטענדי עד שומא דמה מפקידו דהרי צלא"ס מלד עידי קיניו וסמירה לסוד
הולכה לשמות ואם צאמת נעמאט הרי לא ילריך ליתן לה כתובתה דהמים צדקין
אותה ותיראו דפעמים זכות תולה לה ולא צדקין אותה יעש"ה והנה לפ"ז לכאורה
צכל קוטה אם אין המים צדקין אותה מוציקי' אותה צטורה צאם כוזה נגרסה
לריך למיתא לה כתובתה דילמא צאמת נעמאט ורק זכות תולה לה ואין מויליין
מומן מפקקא אונם צאמת זה טעות דזה הוי ספק צפרעון כמו ח"י אם פרעתיך
דחייב אף סנה ידוע דצרי מהרי"ט דגבי הלקוחות אם אנו דנין נגדם אם נפרע
השטר הוי ספק צציר כמו ח"י אם נחתיצתי ועיי' צקל"ח צכ' ל"ט וא"כ שפיר
צעד שומאט ל"ה מנציע עדי קרקע כיון דמלקוחות לא מני גבי כתובתה לאחר
שמשמה דהלקוחות יכולים לטעון דזכות תולה לה וצאמת נעמאט וא"כ נגד קרקעות
צלו לא הפסידו עמד דצלא"ס לא הי' יכולה לגבות מוועטענדי דמלקוחות הוי כמו
ח"י אם נחתיצתי ולדעת הרמב"ם כל דלא מני גבי מהלקוחות ל"ה שיעצור קרקעות
ומיועצ קושי' החוס' ודו"ק:

(ד) וצויר יש לי להסעים סצרת ח"י ז"ל דהיכי דאיכא עדים נגד הודאת
כלום גם הרא"ש מודה דלא הוי ש"ק דהנה צאמת דצרי הרא"ש לריכי' תצלק
דקוף סוף כיון דהשחל לא מני גבי מהלקוחות מדוע להוי שיעצור קרקעות אונם
נראה לי דהנה דעת החוס' צצ"ו דלמ"ד שיעצורא דאורי' אפי' היכי דמני גבי
רק מנכסים צני מורין הוי עליו תורת שיעצור. קרקעות יעש"ה והנה צאמת רוב
הראשונים לא הפסידו לדעת החוס' וסצרתם לכאורה נכונה דכיון דלא מני גבי
מהלקוחות

רק כוונתו הי' לצל יוכל לכפור וא"כ אי ליכא טעמא דפטור שצוה צמודה צטער
לא מוועטענדי הילך ולא מוועטענדי קרקעות ח"כ צאמת אין ראי' ממה שהניח
המלוה לכחצו צטער קלעים סמם דכא ידע דעכ"פ אם יכחיש אומר הלוה ויאמר
שאני חייב לו רק שמים עכ"פ הי' לריך לישצו כשאר מלוה ע"פ וא"כ מנילא
לא מנייע לי' שטרא להלוה אך צאמת ניחא דלחתי לא הי' לו לסמוך צטער זה
ע"י השצוה דילמא ימות הלוה ויחצו מהיורשים וקיי"ל שצוה ד' תהי' צין
שניהם ולא צין היורשים וא"כ שפיר מנייע לי' שטרא והנה הש"ס צגיטין דף כ'
דמוצור הסם להלכתא דאפי' מיתומים גדולים אינו גובה צע"ח רק מציצות ואין
זה נעילת דלת דהמלוה לא יסיק אדעת' דילמא לא ימות לוה עכ"ל הש"ס שם
מפקקא לי' מקודם וצאמת הש"ס לא פשיט לי' זה מוועטענדי דוכתא רק דמסיק כן
הש"ס להלכתא וא"כ צאמת שפיר מנייע הש"ס אליצא דר"ע דמוסייע לי' שטרא
דצאמת נוכל לומר דר"ע ק"ל לאידך גיסא דמקתנא המלוה סוהן המעוה יסיק
אדעת' כל ד חסרון ונזק ציוכל להיות לו צהלוה זו ושפיר קאמר הש"ס דמוסייע
לי' שטרא להלוה אצל להלכתא דמסקי' הסם לדין דהמלוה לא אסיק אדעת' דילמא ימות לוה ושפיר לא מנייע לי' שטרא ודו"ק:

(ג) סנה עפ"י שטות הרמב"ם דהיכי דלא מני גבי כעת מוועטענדי ל"ה שיעצור
קרקעות אף דמס"ת הוי עיקור שיעצורו על הקרקע הי' נראה לי לייצ
קושי' החוס' שצצוה דף ל"צ ע"צ ד"ס ש"מ שכתבו דה"ס דהוי מני להקשות סך
ש"מ צמטענדי עדי קוטה יע"ס ונראה לי דהנה צאמת הקשו החוס' שם דאמאי

תרומת הברי סימן פ"ח

זה נחמד לשון הר"י בן מנחם שם עיין עליו חלל שסוף ז"ל ויחן זו ולפי מה שזכרתי הוא לדעתו טעם נכון לכל דלגזי עלמול האומנה הסורה לעדים בכל דבר:

ודע שיש לדעת הרמ"ם ז"ל ראי' גדולה מירושלמי רפ"ב דכתובות הציאו הרמ"ם בפסקיו שם דגריס' החם קלעין דנרין ונמחקו אין פחות מנשים מכלן ואילך מולד אומר חמם ולוה אומר שלש בן עזאי אומר הואיל והודה ונקלח הטענה יצא וחכ"א אין הודאה מומין הטענה כלומר שההודאה הוא בקרקעות ובהי נמי דשטרא אין זה חלל שנים מ"ו כיון שהודה בשלישי הוה כאילו נכתב בהשטר כך פי' הרמ"ם שם להירושלמי והרי הכא אין הודאה הלום בקלע השלישי יכול לחייב את הלקוחות ואינו יכול לגבות מהן רק על ידי הודאתן של הלקוחות ואפי' הוה ש"ק והוא ראי' לדעת הרמ"ם ש' אצרא שהרמ"ם ז"ל צחי' לכתובות שם פי' לטעמא דחכמים דפוטרינן אותו ומשכנעו כטעמא דר"ע דשטר שכתב בו קלעין דנרין והוא נשום ונשי אצידה דאי צעי אחר שמים וכעת אין ס' הרמ"ם לפי חלל שראיתי להרב האר"ת שהציאו והס' עליו שהרי החוס' הקשו בהאי קוג' לר"ע איך פטר לי' צמיגו דאי צעי אחר שמים והרי שמים הוי הילך והוי ככ"ה ואין אומרי' מיגו מוצמ"ק לכ"ה דאין אדם מועיז פניו בפני צע"ה ותי' דל"ה עדות כיון שהשטר נסייעו דסתם קלעין שמים והרי הכא לא שייך זה כיון שהשטר נמחק לפניו ואין כינוא מיגו מוצמ"ק לכ"ה וזהו קוש' ונאחזה הוא ולי' נראה בטעמא דהרמ"ם דקוצר דהילך אף דהוא ככ"ה ופטור מ"ו לא שייך בו אין אדם מועיז כיון דנותן לו הנקלה ואפי' פטור כמו צצנו דקיי"ל דיכול להעיז ואפי' פטור בו כ"ה דגז"כ הוא וכמו"ס החוס' צריש מליעל והיינו נמי טעמא דר"ע דוהימון לי' בשלש צמיגו דשמים דשמים נמי אינו מועיז וא"ת א"כ מודה בנקלה להימון צמיגו דאי צעי הוה אומר הילך על הנקלה דאין זה מיגו דלילמול אינו רולה ליתן לו מיד משא"כ בהילך דשטר דלא צעי לומיתז לו כלום ומכבר השטר ציד המולה וא"ת א"כ לכן עזאי אחאי לא מהימון צמיגו דאי צעי אחר שמים י"ל דטעמו כמו טעמו דרמ"ם דוהימון לי' בשלש חפי' לנ"ד הילך חייב ושתים פטור ונשים דוהימון צמיגו דאי צעי אחר שמים דנכחון דנראה דנמחנת השטר הוא דהודה ואי לא השטר ה' כ"ה והאי טעמא איכא נמי בקלעין ונמחקו כן נראה צעניתי לפרש דברי הרמ"ם ז"ל א"י אפשר לומר דקצירא לי' להירושלמי דשטר לאו הילך הוא ונש"ה פטר רצון דשפיר מהימון צמיגו דשמים ולא מועיז הוא כיון דהילך חייב מודה ונקלה הוא וטעמא דצן עזאי כאשר כתבתי או דק"ל דשטר לא הוה הילך ואף דצקוג' ש"ס דילן פשוט הדבר דשטר הוה הילך לכ"ע הירושלמי מלי פליג על ש"ס דילן וגדולה וזו כתב סמ"ז צקי' זה דאפי' למוסקנת ש"ס דילן שטר ל"ה הילך והא דאמר צס"ק והאי שטר דקמורה צ' הילך הוא היינו לפי הס"ד דל"ה ידע טעמא דשמים חלל ונשים הילך והולך לומר דשטר הוי הילך חלל צמקנא שיש טעמים אחרים דשמים פטור ונשים מסייע שטרא ונשים ש"ק קיי"ל בנאמת דשטר לאו הילך הוא אלו דצריז חלל כפלחתי עליו מה יענה בנאותה קוג' עכמה צליסנא אחריני דס"ק רלה לומר דשמים לכ"ע חייב וקמחתיז לנ"ד הילך פטור ואליצי' דהנ"ז אחאי לא מליעלעולם הילך פטור ושתים

חייב ופטר לאו הילך הוא חללל דלש"ס פטור צלי פקפוק דשטר פוט' הילך עוד נראה צעני' לתרץ לדעת הרמ"ם ז"ל והוא העיקר צעני' דל"ל דגזי קלעין דנרין ונמחקו שייך נמי האי דשטרא מסייעו דאומרי' חילו ה' כתוב דשטר יוחר ונשמים לא ה' המולה וקצב זה השטר מיד הלום ואם נמחק חכ"ב ציד המולה ה' מועיז עדים ופי' כותבין לו שטר אחר ולפי"ז שפיר טעמא דרצון כטעמא דר"ע צס"ק דילן:

ודע שמוקף דברי הירושלמי הנה' נראה צעני' ראי' גדולה לדעת הרמ"ם ז"ל וסייעתו כי אחר צרייתא זו קאמר צירושלמי והא הכא נמי שהודה מומין הטענה יחא חייב ופרי' כ"ע מודה שהוא חייב מנה ע"כ וכוונתו דקא מוקשה על נחתי' דריש פירקא דכתובות הוא אומר חללל כשאתך והיא אומרת בתולה כשאתי דיהי' הצעל חייב ש"ד וסנה הרמ"ם צרפ"ב הנ"ל פירשו כך והא הכא הודאה מומין הטענה שהרי אין לה שטר ופרי' כ"ע מודה שהוא חייב לה מנה כלומר שאינו יכול לכפור באותו מנה שהטוען אחר מנ"ד לא אומר כלום הלכך הוי כאילו יש לה שטר על אותו מנה וכוונת הרמ"ם דנש"ה פטור הצעל מנ"ד דהוי הילך לכל המודה דצדד שאינו יכול לכפור הילך הוא וכדעת הרמ"ם ז"ל וכמו"ס צמקנא ודעת הרמ"ם ז"ל נמי מוקשה הירושלמי כלל ולמה הולך לומר טעמא ונשים הילך והרי הרמ"ם ז"ל קוצר דכל דיכול לגבות מהלקוחות ע"י הודאתן הוי נמי ש"ק וא"כ נהי דאין צידה הכתובה וגם ליתא לדרי"ו ונלי' למיטען אחר מנ"ד פירעתיך אפי' הוי שפיר ש"ק שהרי עכ"פ ע"י הודאתן של הלקוחות מלי' מייסח גזי חלל לדעת הרמ"ם ז"ל חתי שפיר דאיהו ז"ל קוצר דכל דהלקוחות מלי' פטרי נפשיהו ע"י איזה טענה שיהי' תו לא הוי ש"ק וטעמא דחכמים דשטר שכתב בו קלעין ר נמחקו ונשים דנשיצי אצידה הוא וכמו"ס הרמ"ם ז"ל ונש"ה מוקשה שפיר הירושלמי והרי הכא הודאה מומין הטענה הוא כלומר ככל מודה ונקלה דלאר משיצי אצידה הוא ונשים דאין אדם מועיז פניו ויהי' הצעל חייב ש"ד ות' כ"ע מודים שיש לה מנה כלומר כרי"ו דאמר הטוען אחר מנ"ד לא אומר כלום ולכן הוה שפיר ש"ק שאין הלקוחות מלי' פטרי נפשיהו צענכת פירעון חלל אי לאו דרי"ו לא ה' ש"ק ונשים דהלקוחות מלי' פטרי נפשיהו צענכת פירעון וכל שומלי' פטרי נפשיהו צענכת תו לא הוה ש"ק לדעת הרמ"ם ז"ל אפי' שהי' גוצה בהודאתן של הלקוחות חלל לדעת הרמ"ם ז"ל קשיא והרבה נחקשתי בזה ולא מלחתי יסוד זולת שכתבתי דק"ל להרמ"ם ז"ל דצמקנא שאין כותבין אין להכתובה חלל הכח של מולה ע"פ ולא טרפי ממשעבדי כלל חפי' בהודאתן של הלקוחות ואפי' לרי"ו דאמר הטוען אחר מנ"ד ולא אומר כלום היינו לענין דלא מלי' לר"ע פירעתי חלל ונקוחות לא מלי' גזי דנ"ו הוי מולה ע"פ ויכולים הלך ונחות לומימר נהי דהכתובה נעשה צ"ד הוא מיהו אין לה קול ונש"ה וולך הירושלמי לתרץ דנחתי' דהטוען אחר מנ"ד לא אומר כלום הוי הילך וכמו שפי' הרמ"ם חלל שהדבר תומי' אלי' דמכלל הראשונים ז"ל משמע דאף צמקנא שאין כותבין גוצה הוא ממשעבדי כמבואר בחס"ז צקוף פ"ק דמליעל יעס"ה והכי נמי מכתבא דאפי' מוכר שדהו צעדים גוצה מוכ' בסי' משועבדים ומולה ע"פ לחוד לא גוצה ממשעבדי ונשים דמחן דיוזף צ' כענה יזף חלל כתובה ויהיכי תיתי לא תגבה ממשעבדי ואפי' אי הטוען אחר מנ"ד

ואף דהוא מודה עכ"פ לא הוי רק כהודאה צע"פ ול"ה שיעבוד קרקעות מלד סב' בסי' צני חורין דשפיר יכול להצריחם ושפיר מיוסד קוש' סל"ל דוק וא"ל דנ"ו גס לדין לאחר הפס"ד גוצה ג"כ מהלקוחות זה טעם דהא אין דין על שעת ההודאה ואז לא הוי שיעבוד קרקעות דוק. וזה מיוסד חללי מה שקשה לכאורה לצי' מה שהקשה החוס' שם צצ"ו דלנ"ד הילך פטור ח"כ להוי נאמן שלש צמיגו דאי צעי אחר שמים ותי' דכיון דהילך פטור ח"כ הוי מיגו דהעזא יע"ס וא"ל לכאורה לנ"ד הילך חייב וע"כ דלא הוי העזא כנ"ס שם החוס' ומודה דשטר אפי' פטור כמו דאומרי' החם צס"ק מנשים דהוי שיעבוד קרקעות וא"כ לדעת הרמ"ם ז"ל דאפי' שטר ואצד הוי ש"ק כיון דעיקרו נעשה על ש"ק ח"כ קשה צל מוצמ"ק אחאי חייב ליטע יח' נאמן צמיגו דאי צעי ה' מודה ואמר שהנשמים הללו חייב לו דשטר וא"כ הוי הודאה זו ש"ק אומנם לפנ"ס לעיל ח"ס דכיון דהמולה לא תצו רק מנה צע"פ ח"כ הוי הודאה העדים נגד הודאת כלום וכמבואר בפוסקים צענין בעני' חיעים וא"כ מליעל ל"ה שיעבוד קרקעות ודוק:

מהלקוחות הליך הוי שיעבוד קרקעות על הנכסים צני חורין דהא יכול להצריחם ולמוכרם ונעמה קוצר הרמ"ם דהיכי דהוי עיקרו שיעבוד קרקעות כגון לנ"ד שיעבודא דאורייתא צענכת הלואה הוי עיקר שיעבוד קרקעות ורק לאחר שרולה המולה לגבות מוצו לא מלי' גזי מהלקוחות דיכולים לטעון פדע או לא ליה ועכ"פ אם אנו דנין כעת גזי יפה סצרת החוס' דהא עכ"פ גס כעת הוי שיעבוד קרקעות על הנכסים צני חורין דהא כעת לאחר שהודה שחייב להמולה צוודאי לא יכול להצריח הנכסים למוכרם ועיי' צקנ"ס ס' ל"ס דוק היטיב. וא"כ מליעל מיקרי שיעבוד קרקעות גס כעת מלד הנכסים צני חורין וזה דבר נכון ליחס סצרת החוס' חלל הרמ"ם ז"ל אף כל זה לדינא דאורייתא דמולה ע"פ גוצה מהלקוחות חלל לדין דכבר תקנו מנ"ל דמולה ע"פ אינו גוצה מהלקוחות ועיקר הקוש' הוא דכיון דמודה דלא פדע נאמה מליעל מודה בהשאר ומודה צעני' שיעבוד קרקעות מ"ו כיון דמלקוחות לא מלי' גזי ל"ה שיעבוד קרקעות וא"ל כנ"ס דנ"ו הוי שיעבוד קרקעות ונכח הנכסים צני חורין כנ"ס ז"ל דכיון דאיכא עדים שאומרים שפרע ח"כ מליעל צטל השטר

זוה כלל חדע שחרי העמוד דין קיו"ל לכחצו צטער דמי' לעמן מנצי
מוטעצדי וואס"ה מלי לויטען פרעתי לדעת גדולי הראשונים ומס"ס
כתבו דאזי גוצה אלל היכי דאיתכרר דלל פרע וכ"כ הרא"ש ז"ל עלמו
צפ"ק דמליעא ועומא דמילתא מוסר דהעמוד דין קלל אית לי' וכן
אפי' לרי"ו דאמר העומא אחר מצ"ד לא אחר כלום אי לאו טעמא דנפואץ
קלל אית לי' לא הי' הדין כותן דלגבי מוטעצדי דהי' דועשה צ"ד כנאץ
דנקיע טערא ציד' כלומר דלל הי' לו לפרוע אלל צטור כיון שאידך
צא מכה מעשה צ"ד אלל מוסר זה איין לגבות מוטעצדי דהי' מלוה ע"פ
לעולם אינו גוצה מוטעצדי ואף דאיתכרר דלל פרע ואי מוסר דנקיע
טערא ציד' והי' לעולם לא הי' הסטר שחרי ומחילת התחייבות הכתובה
לא הי' כי אם כמלוה ע"פ א"ו הדבר צורר דנפואץ קלל אית לי' והלכך
הי' כמלוה צטור ומחילתא אף צלעדי דרי"ו אלל טהי' מלי לויטען
פרעתי ועל זה חידש רי"ו דועשה צ"ד כנאץ דנקיע טערא דמי' צאופן
כי לדעת הרא"ש ז"ל איין מוקם לקושי' היכוסלמי אלל לדעת הרמב"ן ז"ל
כנ"ס לעיל דהי' דאית קלל לנפואץ והי' כמלוה צטור ונ"ו כיון שכלי
לויטען פרעתי לא מלי גבי מלקוחות טעענו דילמא פרע לך והוה כטענו
מנה צטור והסטר נאצד ומסרי כ"ע מודי טי' לה מנה מדרי"ו וכיון דלל
מלי לויטען פרעתי טפיר מלי גביא מהלקוחות והוה כנאץ דנקיע טערא
ציד' דהוה ט"ק אי נמי הילך אלל צלעדי דרי"ו לא הוה לא ט"ק ולא
הילך וצאמות סלל מלחתי חצר לדעת הרא"ש ז"ל ויילתא (ד) ומכל
המפורשים ומשמע בדברי הרמב"ן ז"ל וא"ת לדעת הרא"ש ז"ל צטלס למה
ומי"צ רצ"א והי' הסלע השלישי הודלח ט"ק הוה שחרי הלוה מודה
שלוה צהאי טערא שלס והי' כמו סלעין ונמחקו דפטור לרצון מה"ט
וצן עזאי דומי"צ לי' ע"כ סוצר דנשצעין על כפירת ט"ק אלל רצ"א
דסוצר שחיס פטור מוסר הודלח ט"ק שלס נמי יפטור מה"ט י' לוור
דשאי סלעין ונמחקו דלס הודה הלוקח צטליטי הי' גוצה הימנו כיון
דמעיקרא נכתוב צפי' צהסטר שלס אלל צטלעין סתם אפי' הודה הלוקח
שהלוה הי' שלס לא הי' גוצה דק סכים כיון דהא מעולם לא כיכר מתוך
הסטר יתיר ומסרי וזהו פשוט ודוק:

ודע סצדצרי הר"ן ז"ל ר"ס פ' שצועת הדיינין י' מוקם עיון צהאי
מיומרא שהתחיל סס והקסה על סא דחני ר' חייא מנה לי צידך
כו' וא"ת למה הוה נשצע וסא טיעצודא דאורי' וכיון סכן מוטסיס הללו
סנעדיס צהס עדיס ט"ק כיכרו ותי' דהצמ"ע שהעדיס איין מעידין אלל
שהלוה דמלקוחות לא מלי גבי דטענין להו דלמא פרע ומיירו מיכי'
ציד' גבי' דכל האומר לא ליתי כאומר לא פרעתי דמי' ווט"ס נשצע
וכתב סו' וא"ת אכתי איכא למידק מודה מוקלת דמי"צ רמנא היכי
משבחת לה דהא סו"ל הודה צקרקעות חירלו צתוס' צטאין לו קרקע
אלו דצרי' ז"ל ולריכיס עיון שמתחלת דצרי' נראה דקאי צט' הרמב"ן
ז"ל דכל מהלקוחות מלי פטרי נפטיירו צאזס טענה סו' ל"ה טיעצוד
קרקעות שחרי תי' להאי דר"ם דאירי וכו' דלל גבי מלקוחות דטעני' להו
דילמא פרע ולדעת הרא"ש איין זה מעלה ארוכה לקושי' זו דהא צטציל

טענה

חפסה הכתובה אפי' לריכס ליסצע מדצנן וא"כ איין עליו מורת עד כלל מדצנן
דמי יימור דנשתצעות וצכס"ג לא אזיל ר"ס צמר דאורי' אמנס צאנות כיסא עפמ"ס
החוס' סס דצנות פחאוס לא טייך למיחוס דילמא לררי חתפסי ואינה לריכס
ליסצע וא"כ מנ"ס ככל דעדיק מומ פחאוס ואמנס צאנות סנה הרמב"ם סוצר
לריכס ליסצע ג"כ דילמא מכלה כתובה ולכאורה זה טייך אפי' היכא דנת
פחאוס אף סנה מוצר סס צאמרויס וצהפלסא דצאנות נגד גוף הכתובה ליכא
הפסע דילמא מכלה דהא אסור לשבות עס אשמו צלל כתובה וע"ז איכא הסעס
דילמא חתפסי' לררי' וסנה החוס' כתבו סס דמדוע כיחוס דלחסיס לס לררי' צחייו
דהא סו' נגד חזקה א"ל פורע חוך זמנו ומיכרו כיון דאיכא חנאי צ"ד מכתמא
מתפסיס לס לררי' וא"כ נגד החוס' כתובה ליכא חסע דלררי' חתפסי' דליכא חנאי
צ"ד על החוס' כתובה וא"כ עכ"פ על זה טייך טפיר הסעס דילמא מכלה וע"ז לא
טייך דאסור לשבות ודוק יעס"ה ומעמס מוטצ' קושי' סקסלת יעקצ דצטלמא לענין
עיקר הכתובה טפיר קאמר סס"ס דאיי' סעד וליכא קוטייתי דנוכל לוור מי ימור
דנשתצעות דהא סכא סוס דומי' דמס' פחאוס וז"ס לררי' חתפסי' מניילא אינה
לריכס ליסצע וססס מכלה ל"ס צנף הכתובה אלל צאמר לס לריכס טפיר קאמר
סס"ס

ומ"ד חסינן ומ"כ כל מהלקוחות מודים ומ"ד לא תגזר מהם וסו' מלחתי
צח"ס וז"ל צפ' נערה דף מ"ג סכתב להדיא דאף מן האירוסין גביא
מוטעצדי צתכאי צ"ד אף צללל כתב לה וכן נוחגין צלרפת וצאשכנח
עכ"ל וסס' חרי' חוזר ומחמס טוצה על הרא"ש ז"ל א"כ מלי מוקסה
סיחמורי וסכא סודלס מומין העענה הוה וסרי כתובה ט"ק לגמרי הוה
כיון נוצה מהלקוחות אף צלל כתב לה ומחמס חומר הקושי' אומר חרי
דמס"ס סוצר דלרי"ו דסוצר העומא אחר מצ"ד לא אחר כלום מוסר דכל
ומ"ד כנאץ דנקיע טערא ציד' דמי' טפיר מלי גבי מוטעצדי אף צטלל
כתב לה אלל אי לאו דרי"ו דועשה צ"ד לאו כנאץ דנקיע טערא דמי'
לו הוה צללל כתב לה כסאר מלוה ע"פ דאינה גוצה מוטעצדי אפי'
לי' סודלסן סל הלוקוחות ומס"ס פריך היכוסלמי מכתובה דהמקסה לא
דנע מדרי"ו דאמר העומא אחר מצ"ד לא אחר כלום וצללל כתב לה הוה
נמלוה ע"פ מוטס דאפי' ע"י סודלסן סל הלוקוחות אינו גוצה וסרי כ"ע
מודיס טי' לה מנה דהעומא אחר מצ"ד לא אחר כלום וצרי' ועפי"ז א"ס
ליסכא דהס"ס סס סכתב צקוף דצרי' הלכך חסי' כאלו י' לה סטר
וט"ק הוה ולכאורה הוה תמוה שומריעית מחלת לשון הרא"ש נראה
דמטעס הילך קאחי עלה אליצא דרי"ו דסו"ל מודה דצרי' שחינו יכול
לכפור אף לפי האומר כיסא דצודאי צלעדי דרי"ו צללל כתב לה הי'
רצוי לחייב הצעל ט"ד דהילך ל"ה שחרי יכול לכפור צו ולומר פרעתי
גס ט"ק ל"ה דהוה כמלוה ע"פ אלל לפוס מה דקיו"ל כרי"ו פטור מהכך
סרי טעמיס מוסר הילך ומסוס ט"ק וא"ת א"כ מנא לי' להרא"ש להוכיח
ומהירוסלמי סזה דמודה דצרי' טא"י לכפור הילך הוה דילמא הוה טעמא
ומהירוסלמי מוסר ט"ק לחור י"ל דהרא"ש ז"ל לא מהירוסלמי הוה דיליף
לה אלל מהס"ס דמי' מליעא דקאמר דסטר הוה הילך ופי' צו כדך
טפי' הרמב"ם מוסר דמודה דצרי' טא"י לכפור צו ולא סביא דצרי'
סיחוסלמי רק לררי' דאף דהכא איין סטר כתובה צידה חסי' כאלו י' סנה
צידה וסיינו ססיס הרא"ש וחסיי' כאלו י' לה סטר וט"ק הוה כלומר
כאלו י' לה סטר והי' הילך וגס ט"ק הוה והגאון צעל תפארת סמואל
ז"ל כתב דלולי דומחסי' הי' מוחק מלסון הרא"ש ז"ל סכתב וט"ק הוה
ולפמ"ס לא הי' מועיל צזה דהי' מוחק צכאן מה יענה דצרי' הרא"ש
דצפ' נערה שהצחתי וסס כפל וסלס דצרי' דאף צללל כתב לה הי' גוצה
כתובה מוטעצדי חרי הי' ט"ק וע"כ ילטרך לפרס כמו ספרסתי ולפמ"ס
איין מהלורך למחוק ודוק:

ואדור כ"ז חרי' סומחצק וסומחגולל צעמר רגליו סקדוסיס סל הרא"ש
ז"ל נראה צעמי' סמדצרי היכוסלמי ררי' גדולה להרמב"ן וסייעתו
דאל"כ מלי מוקסה מכתובה וסרי כתובה אף צללל כתב לה גבי מוטעצדי
וכנ"ס הרא"ש עלמו צפ' נערה כמו שהצחתי וא"כ ע"כ לוור דנפואץ
אית להו קלל א"כ אפי' אי לאו דרי"ו דהעומא אחר מצ"ד לא אחר כלום
טפיר רצוי לקרותו ט"ק כיון טע"י הודלח הלוקוחות מלי מיהת גבי'
כתובה וזה סכתצתי דאי לאו דרי"ו דועשה צ"ד כנאץ דנקיע טערא
דמי' הי' הכתובה צללל כתב לה כמלוה ע"פ מוטס ליחא דאין זה תליא

(ה) ולפענ"ד נראה ציטור דצרי' הרא"ש ז"ל צהקדיס לחכץ דצרי' הרמב"ם אסר
סמוס עליו סאמרויס חנאי לא סביא דך דינא דר"ס דהכל מודיס צעד
מיסא דפטור צאמר לה לדידה ולא אומר ל"ד וי"ל עפי"מ סהקסה סרצ סגאון
מליסא צספרו ססלת יעקצ שהצחתי לעיל דעכ"ס ספסידו לענין החוס' פחוס
נאעלי סטור וסו' לכאורה קושי' ענומה וע"פ פשוט הי' נראה לענ"ד דהנה סקסתי
לסאול דאעלי חייצ צעד מיסא מוסר דהפסידו לה הכתובה סא עכ"ס חיקנו סו"ל
דכסא לגבות כתובה מנכסי יחומיס לא חפרע אלל צצצועה וסא חומרי' לעיל
דחשיד לוס סעלר סעד אף סכנגדו נוטל ומ"ע עכ"ס לריך ליסצע ויכול לוור לו' מי
ימור דנשתצעות וסנאי חייצ סכא דהא גס לאחר סיצוד סעד סנות צעלה עכ"ס
לריכס ליסצע כמוצר צט"ס צגיטין דאיומור לררי' חתפסי' וא"כ יכול לוור לה מי
יימור דנשתצעות וסנאי חייצ סעד וסו' קושי' ענומה וא"ל דהא ר"ס סוצר דלולי'
צמר דאורי' לענין סצועת סעדוה צמססן צקוציא וסא מלדורי' אינה לריכס
ליסצע וספיר קאמר ר"ס להאי דינא דהכא ז"ל לפמ"ס סכסצ"א דאף דלולי' צמר
דאורי' היינו דוקא היכא דעכ"ס גס לענין לרצון סוי מיהת עליו מורת עד עכ"ס
לענין חסיסא כמוצר סס יעס"ה וא"כ כאן דעת רוב הראשונים דאפי' סס

תרומת דברי סימן פ"ח

נענית כפירה לא נגרע כח השיעור ואלו הודו הלוקח שהוא חייב לו
ה' גובה הימנו וא"כ ואלו נקטה חו"מ דחייב רחמנא היכי ונסכחת
לה ודאי חסידאג בקומייתא נקום דלא מלי גבי מהלקוחות דאין הודאח
הלוה מחייב הלקוחות ודבר האורח עומד בזה והאריך צה' ואין צדדי
כלום ולי יראה לומר שהר"ן ז"ל קוצר דזה דקינו"ל דאין הודאח הלוה
יכול לחייב את הלקוחות ונשום קטניא מדרבנן הוא חזל מה"ת כל
שהלוה מודה בחיובו יכול לחייב את הלקוחות ג"כ והרי איכא לנ"ד
דקוצר דלא חיישי' לקטניא כלל ונדי דאין קינו"ל דחיישי' לקטניא מדרבנן
הוא ונש"ה הוקשה אליו ונ"מ דחייב רחמנא שצוה היכי ונסכחת לה
דהא הוי ש"ק דמלאורי' לא חיישי' לקטניא והודאח הלוה מחייב הלקוחות
ונש"ה כ' צהעלאת עדים דהלוה ג"כ כופר ואומר להד"ס גם מדין תורה
אין לחייב את הלקוחות ואין זקוקי' לקבל נענית הלוה נקוט ויהיה צידך
דלא חיישי' ש"ק חלל היכי שיש כח צשיעצורו לגבות מהלקוחות ויהיה גם
היכי שיש כח צהשיעצור חלל מהלקוחות מלי פטרי נפשייהו מלד אחר
לדעת הרמב"ן ז"ל גם זה ל"ה ש"ק ולדעת הרמ"ם אינו נגרע כח השיעור:

ועוד מלאתי מחלוקת בין הרמב"ן והרמ"ם ז"ל שהרמב"ן קוצר דהא
דקאמרי' צ"ש דשטר חילך הוא היינו טעמא נשום דשטר
קרקעות הלוה צו משועבדין וכ"כ מפי' רש"י ז"ל ולפי"ז כתב יד אף שיש
נאמנות ואין הלוה יכול לכפור צו ל"ה חילך וכ"כ הרמב"ן להדיא חזל
מדברי הרמ"ם מפי"צ דכתובות נראה דקוצר דטעמא דשטר הוא חילך
נשום דכל המודה דצד ש"ה לכפור הוי חילך ולפי"ז ה"ה כח"י צנאמנות
הוא חילך וכ"כ הרמב"ם צ"פ ונעוין דהמודה דצד ש"ה לכפור פטור
משצוה דאורי' וכ"כ הר"ן והנימוק' צשמו צריש פ"ק דצ"מ וכ"כ מחוך
לשון ה"ה דלשם חלל שנוציא שהרמב"ן הוסיף וקוצר דאפי' כח"י צנאמנות
אינו פוטרו משצוה והוא דעת הרמב"ן שהצדאח והוא מועתקת צאס"ז
שם והר"ם הכ"מ כתב שם על הר"ן והכ"י שלא ירדו לדעת הרמב"ן ז"ל
ודעת ה"ה דלשם שצח מאלד וקרא עלי' ששטים יוסק וכבר התפלל עליו
המש"ל מדוע זנח דצד הר"ן וצד דצדרי ה"ה והרי דעה א' להם ונש"ה
צדעת הרמב"ם דהמודה דצד ש"ה לכפור צו פטור נש"ד וכ"כ ה"ה
להדיא צפנ"ז מה' חיסות ויותר ה' לו להושל"מ להתפלל ולומר ש"כ
הכסף נשכח עלמו סוף ה' עדות ש"ש חזל ל"כ שהר"ם הכ"מ קוצר דאף
דין אחת לשלשתי' מ"מ אין טעמא שיהי' כי הר"ן והנימוק' קאמרו צטעמא
דנש"ה נשום חילך והכ"מ ויחן צזה הטעם כאשר השיג על הרמ"ם
דפ"צ דכתובות שהזכיר זה הטעם וכחצ עליו צצ"ה צקי' פ"ח וז"ל ויש
גמגום צזה דלא חיישי' חילך חלל כשנחנו לו מיד צצ"ד חזל חס אומר
לו הרי הוי צצית' וחסנא לך אין זה חילך וכ"ש זה חלל דנשום אחר
יש לקיים דין זה דלא חיישי' מודה ונקלח חלל כשמודה דצד ש"כ יכול
לכפור וכנ"ש הר"ף צפ"ק דנוליעא והרמב"ם צפ"ז מנעוין ע"ש חלמא
דקוצר הר"ם הכ"מ ז"ל דתרי טעמי כינהו ולכך צד דצדרי ה"ה לפי

צצדצרי לא מחבר לומר טעמא דחילך זה צד צעי' צכונמו של הכ"מ
והנה ראיתי צכנח"ג שגם הוא עומד על הכ"מ צמה טעמא דחילך וכבר
צאיתי מונחו חזל לדדי צודלי נראה צטעמו של הרמב"ם כנ"ש הר"ן
וסכ"י וכ"כ הרמב"ן צח"י צצ"מ צטעמו דהרמב"ם ועוד דלדצרי הכ"מ מלי
מוכים ש"ס דחילך פטור והא דשטים פטור דילמא שטים פטור נשום
דלאו הודאח הוא דהודה דצד ש"ה לכפור צו ח"ו הוא הוא דהודאח
ש"ה לכפור דפטור נשום חילך הוא וכנ"ש הר"ן והכ"י ז"ל וגם מדברי
ה"ה ז"ל אין רא' דאינו קוצר כן ואף שלא הזכירו להדיא צשם חילך
נשום חילך הוא וכנ"ש הכ"י והר"ן:

ואדר הדברים האלה אומר חזי שהר"ף ז"ל קוצר כוונת' דהרמב"ן צחלל
ופליג עליו צחלל קוצר כוונת' דכח"י צנאמנות ל"ה חילך ופליג
צחלל וקוצר דכל שומח השיעור ה' ציכולתו לגבות מהלקוחות אף
דמלד אחר אינו יכול לגבות מהם הוא ש"ק כדעת הרמ"ם צזה ודלא
כהרמב"ן ונש"ה לא הזכיר חלל טעמא דש"ק כי הוא כולל הכל דלא
משכחת לה שיהוי השטר חילך חלל עם ש"ק ואז הוא פטור גם מצלעדי
חילך מוכח ש"ק חזל ש"ק צלעדי חילך משכחת לה כגון שחצו מנה צשטר
ואצד השטר והלה הודה לו צכ' מהם דחילך ליכא כיון שאין השטר לפיכך
וש"ק הוי שאלו הודה הלוקח ה' גובה הימנו וא"כ חית לי' כהרמב"ן
צתרי כיחא מלי דנקיע הרי"ף חלל מנייהו ולא יותר דלא משכחת לי'
זה צלא זה וכנ"ש זה יותר קרוב צעי' להסכים דעת הר"ף לתלמודי
הר"י צן מנאש ז"ל וצפרט צצעניתי דעת הרמ"ם צזה יחידאח הוא ולא
מלאתי לו חצר כלל כנ"ש והרמב"ם ז"ל שלא הזכיר רק טעמא דחילך
קוצר מלי כדעת הרמב"ן צחלל ופליג עלי' צחלל קוצר כוונת' דל"ה ש"ק
חלל צגוונא מהלקוחות חיס יכולים לפטור עלמא צשום טעמא וכן
הוכחתי לעיל דקוצר צזה כהרמב"ן ופליג עלי' צחלל דקוצר צזה כהרמ"ם
דהמודה דצד ש"ה לכפור פטור נשום חילך וכנ"ש הר"ן והכ"י חליצא
דהרמב"ם ונש"ה הזכיר טעמא דחילך לחוד שאליו' האו טעמא כולל יותר
נשום דחילך משכחת לה צלתי ש"ק וכגון הודה צכח"י שיש צו נאמנות
חזל ש"ק צלעדי חילך לא משכחת לה נשום דל"ה ש"ק חלל דצד ש"ה
לכפור דחל"כ אין לו כח לגבות מן הלקוחות כי יכפרו צו וכל ש"ה לכפור
הוא פטור מנשום דחילך אף צלתי ש"ק חזל הרמ"ם ז"ל לשיטתו חזיל
דפליג על הרמב"ן צתרי וכנ"ש לעיל ולפיכך הולך לחרוייהו לטעמא
דחילך וגם לש"ק כי משכחת לכל ח' צפני עלמו ש"ק צלתי חילך משכחת
לה צמודה חוששים צשטר והשטר נאצד דחילך לא הוא כיון שאין השטר
לפנינו וש"ק איכא כיון שאם הודה הלוקח ה' גובה הימנו וכן חילך צלא
ש"ק מלי משכחת לה כגון הודה צכ' צכח"י צנאמנות דש"ק ליכא דאפי'
חס יודה הלוקח לא יגבה הימנו דכח"י כמלום ע"פ הוא ואינו גובה
מנשעצדי אפי' צהודאח הלקוחות וחילך איכא כיון שלא ה' יכול לכפור
וכל המודה דצד ש"ה לכפור הוי חילך דעת הרמ"ם ז"ל וא"ת לדעת
הר"ף

ושפיר קשה קושי' הקל"ח אכן נלע"ד דהנה האס"י צכתובות צצח צשם הרמב"ם
דאפי' צלא חפסא מטלטלי' כיון דיכולה לחפס לא הוי הכחזה שיעצור קרקעות
ועיין צאצני מלואים ס' ל"ו שחמה עליו דלדצרי למה הולך הש"ס לחרץ דחפסא
הא אף חס לא חפסא עדיין לא הוי ש"ק דלדצרי ועי"ש שח"י דהא כאן חיישי' לחסר
מיתה וחפסא לחסר מיתה לא מהני רק מחיים יעש"ה ומעשה מנילא לעיני' חס
אזו דנין לענין הכחזה חס הוא נעשה עיקרו על שיעצור קרקעות הרי אז לא
נעשה על שיעצור קרקעות כיון דצחמא יכולה לחפס דחפסא מחיים מהני וגם
לחסר מיתה אף דלא מהני חפסא מ"מ משני שפיר הש"ס דחפסא מטלטלי'
מחיים וא"כ מנילא גם הרמ"ם מודה דל"ה שיעצור קרקעות דעיקרו לא נעשה על
שיעצור קרקעות דצדרי האס"י וגם כעת לחסר מיתה הוי חפסא ועומדת מחיים
מנילא ל"ה ש"ק ודו"ק חמנא הנה צחמא הא"מ שם הניח צצ"ע דצרי האס"י דקוצר
לזה סוגי' הש"ס גבי סלעין דנרין דאמרי' דהוי ש"ק והא פשיטא דצכל שטר מהני
חפסא ולדצרי לא הוי ש"ק יעש"ה ולפענ"ד להסדיר צצרת האס"י דודאי נשום
חפסא צע"כ לא שייך לומר דצציל זה ליכא עליו חזרת ש"ק אך צצרתו ע"פי
דצרי החוס' צגיטין שהצחתי לעיל דנש"ה שייך החשש דלימור צכרי חתפס' היינו
אף דחזקה ח"א פורע חוך זמנו הוא נשום חתנאי צ"ד דרך להחפס צכרי ויותר
יש חשש צזה מנאש שטר אף לחס"י יעש"ה וא"כ שפיר כתב האס"י כיון דדק
הנעל

הש"ס דפטור דלענין גוף הכחזה הוי נשום נאמנות ולענין החוס' כחזה יכול
לומר לה מי יומר דנשעצצית דהא לענין החוס' כחזה אף צמח חתמא צריכה
לישנע מהחשש דילמא חלל דצדרי הרמב"ם ודו"ק ואף דר"ם קוצר חס פורע
חוך זמנו עיי' צחוס' צצ"ד דף ה' ע"צ ודו"ק:

אך צאופן אחר נלפענ"ד לחרץ קושי' הקל"ח יעקב הנ"ל דהנה הקל"ח ס' פ"ז
הקשה אהא דנשני הש"ס צעד מיתה דחפסא מטלטלי' הא קינו"ל דמטלטלי'
צריכי' שומא ואין חפסא מועלת רק צחורת משכון וא"כ אכתי לא סקע השיעור
מהקרקעות יע"ש אכן לפענ"ד לק"מ דהנה מצאכ צצ"ע צח"מ ס' ק"צ דאם
המלום אומר חזי חפץ יותר צקרקעות והלוה רואה ליתן לו מטלטלי' אין שומעין
להמלוה וא"כ נכ"ש הכא צאם חפסא מטלטלי' צודאי לא מלי גבי צחוצח מהלקוחות
דהלקוחות יאמרו הרי יש צידך לגבות מנשום חילך ואף דלרין שומא מ"מ לא גרע
מאם הלוה רואה ליתן לו מטלטלי' דאין שומעין להמלוה מכ"ש הכא צחפסא מטלטלי'
צודאי מלד דחסר השומא לא מלי גבי מהלקוחות ושפיר ל"ה נשעצע עדי קרקע
חמנא זה פשוט דחליא צפלוגתא הרמב"ן והרמ"ם הנ"ל דלהרמ"ם ז"ל דקוצר דאף
דלא מלי גבי מהלקוחות מ"מ היכי דעיקרו נעשה על שיעצור קרקעות גם השמא
הוא עליו דין שיעצור קרקעות וא"כ גם הכא כיון דמטלטלי' אין צידה רק צחורת
משכון אף דמלקוחות לא מלי גבי' מ"מ הוי עלי' כעת חזרת שיעצור קרקעות

כג

ה'י"ד ז"ל אחרי מלכנו לאסתר הילך כלל שבעה קרקעות וכגון שומל
 לו שבעה או שאין לו קרקע דס"ק ל"בא בין שומל והילך איבא ים
 נהר תלמוד שה'י"ד ז"ל סוחר בסרסוץ דשטר לא הוי הילך מטעם דהוא
 דבר שא"י לכפור בו רק מטעמא דהקרקעות ומשועבדין בו א"כ צע"י דוקא
 שומל שיהי' הקרקעות ומשועבדין וכדומה ומלשון רש"י ז"ל ולכן כל
 שומל הסייעה או שאין לו קרקע הילך נמי לא הוי ואף שומדצי הכ"י
 נא לא ומשום הכי כבר השיג עליי' הצעל גדולי תרומה ז"ל ועיי' ט"ד
 ס"ק מ"ג שומדציו נמי ומשום הכי שתליא זה צזה דאי הטעם דשטר
 הילך הוא משום שהקרקעות ומשועבדין בו צע"י שיהי' לו קרקע וסלל
 ימחול שיעבדו ואי הטעם משום דבר שא"י לכפור לא צע"י הכי ע"ס וכיון
 דה'י"ד ז"ל סוחר מטעם שהקרקעות ומשועבדין בו מוילא לא משכחת
 הילך בלעדי ס"ק ובדעת צנחא את זה ראיתי לצאח צהאי קימחא צס"ד:

סימן צ"ג

סעי' א' עד שיחשוד המוצי' אוחן צ"ז מעין כסף כו' עיי' ס"ד סק"ג
ולא ידעתי איך מוחס' להרע"ה דס"ל דאין לריך הודאה וצטור
וצ"י כחצ' כחן צטמו להיפוך דצכולהו צעי הודאה ומה שהציא מו"ס
הטור צטמו צקי' ר"ץ ללו' ראי' דקס' איירי צמנכו הכ"ד וצמנכו צ"ד הוא
דס"ג לללו' צעי הודאה שהרי הרמ"ה מפרש למסנתיו דהנצצעין דלאיכא
הודאה ואשטרופסקין ויירי צמנכו אזי היחומים ולריך כאיך דחני צמתכי'
ע"כ צמנכו צ"ד לא צעי הודאה דאל"כ מאי חילוק בין מיכא אזי
יחומים למיכא צ"ד :

סעי' ב' דאין אומרי' ויגו לאפטורי ונשבעה דצרי הקומ"ע נכונים
דזהו אליבא דהרמז"ם וסא"ר הראשונים דלא אומרי' ויגו
לאפטורי ונשבעה אצל להרא"ש דק"ל דאומרי' ויגו לאפטורי ונשבעה
גם הכא אינו לריק לנשבע דמהימין צמיגו וכן הסכים הטור והש"ך ודלא
כפ"ח סכתז גם להרא"ש לא מהימין אלא דמעמו הוא וקום ויגו
להנחה לא אומרי' ולא הציא הטור מחלוקת הרמז"ם רק צטעמא דמילתא
והרצ האור"ח ז"ל וגם רב אחי וזורי"ט"ן הסכימו לדצרי הצ"ח ואף כי
טעמיהם חלוקים עיין עליהם אשתמיט להו וגם להצ"ח ז"ל דצרי הטור
צקילור פסקי הרא"ש צריס כל הנשבעין סכתז להדיא דאם אין עדים
שהי' שותף וזה נודה לו צקותפות ואומר קלא עכז משלו כלום פטור
מהנשבעה וזה מפורש בדצרי הקומ"ע ולענין הלכה ל"ע כיון דלהרמז"ם
והחייב שבעה צכה"ג וגם להאומרים דאומרי' ויגו לאפטורי ונשבעה ויגו

הבעל להחפסם לה לררי מכה החנאי ז"ד ומעילא קרוב לומר שזדאלי יתפוס לה לררי ועכ"פ לא יקפיד על חפיסתה מעלמה ועי"ז נחצטל מעלי' הס"ק וכל זה בכתובה אבל שטר דעלמא צמציל החפיסה מטלטלי' צע"כ זדאלי לא נחצטל מהשטר הס"ק וזה נכון ומעמה מיושב קושי' הקהלת יעקב דזאמר לה לדידה שפיר פטור העד מכה פירכה הס"ס דהוי משציע עדי קרקע ולא שייך תי' הס"ס דחפסה מטלטלי' דהא לענין הכתובה גופא אין עליה חיוץ דיכולה לגבותה אף עלי עדותה ולענין החוס' כתובה לא מהני החפיסה לצטל הס"ק דל"ס מה שכתבתי ע"פי דברי האס"ז דהא לענין החוס' כתובה דאינו בתנאי ז"ד הוה כמו שטר דעלמא ובשטר דעלמא כבר כתבתי דל"ס דברי האס"ז וא"כ הוה שפיר משציע עדי קרקע ומש"ה שפיר קאמר הס"ס דפטור והנה הרמז"ס צ"ה שצועות ללא הביא הך תיכולא דהס"ס דחפסה מטלטלי' כבר ביארו האחרונים צטעמו דלדין לאחר חקנת הגאונים כתובה נגזת ומטלטלי' צל"ה לא הוי משציע עדי קרקע עיי' צלח"ת שם וצ"י סי' ק' וכיון שזכינו לזה שפיר לא הביא הרמז"ס הך דינא צאמר לדידה כקושי' הקהלת יעקב ודו"ק ומעמה נצוא לקושי' ס"ז זל"ל מקושי' מהירושלמי על דברי הרא"ש ונאמר דהרא"ש פליג צמדא על סברת האס"ז וסובר כוותי' צמדא דלענין זה סובר כוותי' דכתובה לא הוי עיקרו נעשה על הס"ק משום דמכה בתנאי ז"ד זדאלי אחפסי לה לררי כו"ש ואפ"ה סובר הרא"ש שם בכתובות דמהאי טעמא ליכא שצועה לאורייתא בכתובה משום דהוי שיעצור קרקעות היינו דעכ"פ דצעת שהוא מודה זדאלי לא יתפסם לה לררי שלא לחייב ס"ד וכבר כתבתי דצמציל חפיסה צע"כ לא צטל ממנו השיעצור קרקעות וכ"ש למסקנא דלא מני למיטען פרעתי דסומען אחר מנעשה ז"ד לא אחר כלום אבל הירושלמי צהס"ד דמני למיטען

12

תרומת הכרי סימן ק"ב קי"ט

ז"ל וע"ו נראה לי שדעת תר"ס יחידה הוא צמחי מילתא ולא עלמא
 לו חצר בין הראשונים ז"ל וגם מדברי החוס' צפ"ק דצ"ק ק"ז ס' ע"ג ז"ה
 חזק לא משמע בדברי וסר"ס ז"ל ע"כ יפרש דללא שציק צינכית וע"ד
 שפי' סם מוחר"ס לוצלין ומור"ס שיק עיין עליהם :

פעי"ג אפי' כיוקרא דלקמי' וכו' צעור כתב ח"ל וכתב הרמב"ד חס
 שואל עדית צליר פורתא אין כופין אותו אפי' ליתן כיוקרא
 דלקמי' וי"א שגם צעדית כופין אותו ליתן כזולא דהשתא חס גילה דעתו
 שרלונו למכרה חלל שרלונו לדחוקו. טיקמנה כיוקרא דלקמי' וי"א שאין
 לריך ליתנה לו כזולא דהשתא חלל חס ירלה ליקמנה כיוקרא דלקמי'
 לריך ליתנה לו והכי נקטצרה עכ"ל וצ"ה הגיה עליו ח"ל ולא נקטצרה
 הכי ויותר נראה צעיני קצרה ראשונה שהוא קצרת החוט' ונקטצרה
 טעמייהו עכ"ל והמעין צחוט' דף ז' ד"ה הב לי יראה דמדצרי' אין נראה
 חלל דלא מלי כייף לי' למיתצ לי' כזולא דהשתא חלל למשקל לי' כיוקרא
 דלקמי' אדרכה נשמוע מדיבור הסמוך דלשם ד"ה לכחוצת וכו' דלריך
 ליתנה לו ע"ס וצחמות יס' לעיין כיון שהלוח רולה ליתן לו כיוקרא דלקמי'
 וגם המלוח רולה מי נעבצ צידם ואין לוור דהקצרה אחרונה דהעור
 מייירי שאין הלוח רולה ליתן לו עדית כלל ואפ"ה קצרי דהמלוח יכול
 ליקמנה צע"כ כיוקרא דלקמי' דא"כ קצרה ראשונה קוצרת דאפי' צכה"ג
 כועל כזולא דהשתא חס ודאי ליתא דא"כ עשית לצע"ה דינו צעדית
 ורמיזתי צצ"ח שהרגיש צזה ולכן פירש דליירי שהלוח גלה דעתו למכור
 העדית לאחרים וצזה פליגו ד"א קמאי קצרי דצכה"ג כייפי' לי' ללו"ה
 למות"צ למלוח צחוצו כזולא דהשתא וי"א מולעית קצרי דאפי' צכה"ג
 לא כייפי' לי' אפי' חס רולה ליקמנה כיוקרא דלקמי' דיאמר לאחר אני
 חפץ לך איני חפץ והקצרה אחרונה קצרי אחר שגילה דעתו למכרה
 לריך למיתצ לו כיוקרא דלקמי' ודע דהוי קשיא לי עוצא צס"ס צהא
 דקאמר רב חז"י אי איכא לדמוי לצע"ח מדמיין דדינו צצינוכית ואי ח"ל
 הב לי זכורית טפי פורתא ח"ל אי שקלת כדיך שקול ואי לא שקיל
 כיוקרא דלקמיה וכיון דלקצרת רחצ"י לא מלי צע"ח כייף לי' ללו"ה דליתצ
 לי' זכורית טפי פורתא וזה לו לדמיון דהי' לו צחית שדות וכרמים וואי
 לו לוור כיוקרא דלקמי' ומדוע לא יאמר הלוח אי מעיילת לזכורת
 כנכסי דבר מדיון שקיל ואי לא שקול כדיך מצינוכית ומה לו לזה דציומי
 ניסן יקרי ארעתא וציומי תשרי זלי ארעתא וכן קשיא צמסקנא דאמר
 אי איכא לדמוי לכחוצת חסה מדמיין אי אומר הב לי צינוכית צליר
 פורתא ומלאתי מרגוע לכפשי צחצ"ז לשם שגראה מדצרי הרמב"ם חס
 דאפי' לדצרי רחצ"י מלי לכופו צצורת טפי פורתא חס רולה לשקול
 כיוקרא דלקמי' וכן חסה צכחוצתה יכולה לכופה לצעלה למיתצ לה
 צינוכית צליר פורתא כיוקרא דלקמי' ואף דאין דינה צצינוכית היינו
 כזולא דהשתא חלל למשקל כיוקרא דלקמי' דינה למשקל כיון דראוי להיות
 כצע"ח למשקל מצינוכית נשום דיותר נשסחיש בו' כן נראה שם מדצרי
 הרמ"ם צחוצפותיו ומדצרי רציו פרץ ז"ל ולפ"ז ח"ס דדינא קמ"ל דלא
 מלי צע"ח לדמוי חלל מלמשקל כזולא דהשתא חלל מלמשקל כיוקרא
 דלקמי' לא מלי לדמוי והיינו דמיון דהאי צרייתא דיוקרא דלקמי' שזה
 כסף הוא :

אלא ללכאורה נראה דהרא"ש צפסקוי לא ס"ל הכי דהרי דעתי ז"ל דכל שאין הלוה מוגלה דעתו שכולם ליחננו לו כיוקרא דלקמ' לא צעי למיתצ' לי' כלל זיבורת ומטענ' דאפי' רולה המלוה למסקל כיוקרא דלקמ' ואין לדשווק ולומר דהרא"ש כוונ' סובר דאפי' לא גילה דעתו לריך למיתצ' לי' כיוקרא דלקמ' חבל למיתצ' לי' כזולא דהשתא לריך גלוי דעת דא"כ אפי' אם גילה דעתו אין צדין סיה' מוכרח ליתן לו כזולא דהשתא דונה גרע בגלוי דעתו כיון דידע דאף אם לא יתחלה צדך יטורד למיתצ' לי' כיוקרא דלקמ' ותו דא"כ נאמי פריך לי' רצ אחא צרי' דרצ איקא א"כ נעלה דלת צפני לוי' דילמא רחצ"י מיירי דלא גילה הלוה דעתו כלל וקאמ"ל דנאמי אמר למלוה אכי אין רלוכי ליתן לך זיבורת כלל ואחא אם תכפיני שקול מיהת כיוקרא דלקמ' כי כן הדין לדצריהם ז"ל דהמלוה לא יוכל לכוף להלוה ליתן לו צפחות מיוקרא דלקמ' והמלוה לא יוכל לוור ציוקר מיוקרא דלקמ' וזה הוא הדמיון מהצרייתא וז"ל דהרא"ש כוונ' סובר בספרתם אלא דס"ל דאפי' לקצרת רחצ"י ולמסקל כיוקרא דלקמ' לריך

נמי גלוי דעת ור"ל דאס לא גילס דעתו לא מלי כייף לי' אפי' מציצות
אפי' חו"ס למעיל לי' צנכסי דבר מריון אלל אס גילס דעתו שרולה לחסס
לו ציוקס אז לריק למיתצ לי' רק ביוקרא דלקמי' אלל לא ציוקס יותר
וע"ז פריך גס א"כ בעלת דלת צפני לון דע"כ צגילס דעתו שחלת ליחסה
איירי דאל"כ אפי' ביוקרא דלקומי' לא צעי למיתצ לה כן יחאס לפרס
סיעות הרח"ט אלל מדברי הרמקונים משמע דאפי' אסס שרפנה ליעול
צינוכית ביוקרא דלקומי' יכולה ליעול צע"כ דהצעל צלל גילוי דעתו כלל
וכן לראחצ"י לענין ציכות ולאידיך גירסא אפי' עדית ועפי"ז מוקיים הר"מ
סס הגירסא או עדית צליכ פורתא צ"ס צאס"ז והסתא יס לומר דדיעס הא'
סוצרת דאפי' ביוקרא דלקומי' לא מלי שקול עדית צע"כ דהלום והדיעה
המרוכה סצרו דמלי שקול אפי' צלל גלוי דעת ביוקרא דלקומי' כדך
שהאסס צכחצתה שקלית צינוכית ביוקרא דלקומי' והדיעה האמלעית
סצרי דצגלוי דעת אפי' כזולל דהסתא שקול ואפסר דהתוס' נמי מלי
סצרי כדיעה האמרוכה דכיוקרא דלקומי' מלי שקיל עדית אפי' צע"כ צלל
גלוי דעת אלל מדצריהס דך ח' ד"ה אלל סהוכרמו לומר דעומא דלסכי
ערמי לא קאי אלל אצינוכית ולסטה ז' מלי קאי נמי אעדית להיכי
דרולס למסקל ביוקרא דלקומי' אך קסס על הטור דכתצ והכי מסתצרה
וחוס נגד דעת אצוי הרח"ט סכצכ סופחתי דצלל ג"ד לא מלי כייף לי'
אפי' ביוקרא דלקומי' ואפסר לפרס דהטור מייירי צסגלס דעתו שרולה
למכור ציותר מיוקרא דלקומי' די"א דעל עדית לא מוסי ג"ד ואס יקצלס
כאסר יסית עליו הלום יקצל ואס לא יקצל כדינו והדיעה האמרוכה סוצרת
כיון דג"ד יוכל להכריחו למיתצ לי' ביוקרא דלקומי' כמו אסס צכחצתה
אצינוכית והדיעה האמלעית סצרי דכל סג"ד לריק למיתצ לי' כזולל דהסתא
והוא הגירסא או עדית צליכ פורתא ודו"ק:

סימן קי"ט

סעי' ד' ואם הכיזקין קודמין וזהו דעת הרא"ש ועיי' סמ"ע ס"ק כ"ד
ובעניותי ה' נראה לומר ללא תיקנו חכמים דאין נפרעין
ונכבשים וטועזדין היכי ט"ס ונכבשים בני חורין ואפי' הם זיכורת אלא
בבדי טיטארו אלא הלווקט ומוסס תקנת הלווקטין אלא הכא טלא יטארו
הנכבשים אלא הלווקט הזה האחרון סיגצס אוחן הצע"ח או כחוצת אשה
אוקמ' תו אדינא דכיזקין צעדות כו' טוב ואלאטי הכי צאס"ז לב"ק טס
צסס הרצ המאירי ז"ל ונסנתי טכוונתי לדעת הגדול :

סעי' ה' צה"ה וי"א דלפי' אם קנה עדית צאחרונה כו' ודעה הראשונה
הוא דעת הר"ף והרמז"ס ז"ל כמשך ג"כ אחר דעתו ומגדולי
הראשונים ז"ל תמכו על הר"ף דהרי צ"ס קאמר ח"ה צביקין כו' הכי
וקאמר אלף ציתמי כדלמך צצ"ק דף ח' והרמז"ן האריך בזה ובעניותי
י"ל טעם נכון. ודעת הר"ף ז"ל דליהו לטינתו דכתב צפ' החולץ גבי
ספק וצבי יצם שצאו לחלוק צנכסי יצם צתר דפליג צהדי נכסי דויתכא
פלוגתא דר' אבא ור' ירמי' ור"א קם דינא חע"ג דלמך להו מונכ"פ אי
אחובן אלא הוו לי מונכא צהדייכו ואי לאו אחובן אלא אהדרי לי נכסי
דלצא דפליג אצובן צהדאי ולא הדר דינא ולא מפקי' מינייהו ולא מידי
ור"י אמר הדר דינא ומופקי' מינייהו מונכ"פ ופסקו רבותאי הלכה כר"א
ומשום דקיימ"ל כרצון דפליגי עלי' דלדמון צומי שהלך למה"י וכאז דרך
שדהו לדמון אומר ילך לו צקלרה וסכמים אומרים יקח לו דרך צמאה
מוכה או יפרח צאזיר ע"כ דצרי הר"ף ז"ל וציארו צטעמו דלף דצגמ'
קאמר ח"ל ר"י אלא דלמרי אפי' כרצון והתם משום דל"ל אי שחקית
שחקית ואי לא מופדרינא שטרך למרייהו שיכויא הוא ולא קומי' עלם
דללו טעמא הוא דהאיד שציק לי רצון למיעצד הכי ולא קנסין לי ותו
דמלי אידך לומר לכי תהדר ואין לחכמים לדון אלא לפי מקומם ושעתן
הלכך קטין דר"א כרצון ור"י כאלמון ולפ"ז לדין דנקטי כר"א טעמייהו
דכצן צומי שאזדה לו דרך שדהו מוטעמא דקם דינא דמס מוכר ראשון
לשני כל זכות שיש לו צין זכות ודאי צין זכות ספק כיון דזכה זכה ותו
לא מוהני מונכ"פ דרכי גצך וכבר הארכתי בזה צקוה"ס אשר לי צכלל ו'
מוסעי' י"צ עד סופו והראיתי כי גם הרמז"ס כתבוין להאי טעמא צפט"ו
מוטען הטעתי אשר דצרתי ע"ש וכיון דצכ"ד ל"ס לומר מה מוכר ראשון
לשני כל זכות שהרי כל זמן שהי' השדות ציד הראשון הי' מוכרה להגבות
כל

אפי"ם הקדישה צלל תקפה אינו קדוש זה לי שחק ולצקוף לוח או שחק מחלה ועד קוף וצפרו דעיקר טעמא דמילתא הוא דמיער חמר זה לי למלווא על אמירתו של זה כו"ס החוס' ו"פ חזל קשיא לי עובא דא"כ למה לי להש"ס למוצעי הך צע"א דהקדישה צלל תקפה צסחק ולצקוף לוח ולא מלי למוצעי' חלל חת"ל שחק ולצקוף לוח אין מוליחין הו"ל למוצעי' הך צע"א צסחק מחלה ועד קוף ולא מלי למוצעי' אפי' חת"ל שחק ולצקוף לוח מוליחין ולא מליחין מי שיתעורר בזה ואפשר לומר דאי כימא שחק ולצקוף לוח מוליחין אז אפי' שחק מחלה ועד קוף לא הי' מהני הסקדש כלום דצטעה טיילא הסקדש מפיו עדיין לא הודה אידך דאף דשחק עדיין לא מיקרי הודאה דעוד צידו ללוח ונשאל"כ חת"ל שחק ולצקוף לוח הוי הודאה אז הקדשו והודאתו צאים כאחד וכ"כ מרינוצ"א צחידוטי ע"ס ולפיכך לא מלי למוצעי' הך צע"א חלל חת"ל שחק ולצקוף לוח אין מוליחין ולפי"ז צאמת מלין לומר דהך צע"א הוא אפי' צסחק מחלה ועד קוף חזל מלשון החוס' לא משמע הכי ואפשר דהפוס' ז"ל קצוי פטמא דמילתא וכעין סברא זו סכתצתי מלינו צחוס' צמרוצה יע"ס ויס לחלק ודו"ק :

סימן קע"ה

סעי"ד כגון טעמא אפותקי צטלה החלוקה כו' עיי' סו"ע וצחי' מוהר"ם ט"ף ז"ל צפ"ק דצ"ק דף ח' כתב דמלי איירי דים לאחד צינוכית ולהשכי זיבורת ושור ראיתי להס"מ צפכ"ה מוולוה סכתצ ג"כ טים שדחקו והענידו זו צסאין לשאר האחים צינוכית ותמהני ציתמי מלי לו לצע"ה צצינוכית והא אין כפרעין ונכסי יתומים חלל מציבורת ואפי' הם גדולים וא"ל דוקא היכי צעדין הוה צסוחפת או סכתאר ירש אחד חזל כאן טים צ' יורשים ולזה צינוכית ולזה זיבורת לא עבדי תקנה ואוקמוה דלחורי' דמעליא לזה לא מעליא לזה דתינח לטמואל דאית לי ויתר חזל לרצ דאית לי צטלה מחלוקת והכי קינו"ל מעליא לזה לחלוק ציניהם הצינוכית מהזיבורת ונ"ל דהס"מ לא נכתובין לומר שגזר צינוכית ולזה זיבורת חלל דלזה צינוכית ולחידך עדית דזהאי דינא הוא דמלי עריף וזה כל החוצ דחיד ידחאו מהעדית ולפי"ז יוכל מלי לומר דאיירי שגזר עדית ולחידך זבורית חלל דלחבי קרי לה צינוכית כיון דקי"ל צטלו הן שמים כל שאין לו צינוכית הזיבורת איקרי צינוכית ואכתי איכא לעיין למה לא יוכל הצעל צינוכית לומר מה איכפת לי שאמי נטל עדית אחי אפרע החלי שלי והחלי האחר יתן לך אחי מעדות שנטל ואפשר דצאמת יוכל לומר כן חזל מכתמא לא יחא לי למימר הכי ויותר טוב שיטול הצע"ה צינוכית והוא עם אחי מחלוק צעדית ולח"ד ויתר י"ל כו"ס צסמוך דלל עבדי תקנתא צכס"ג טי"ה טח ליורש זה וקשה ליורש זה חזל יותר מסכתצ לומר דכסלזה עדית ולזה צינוכית לא מלי גבי כלל מוצעל העדית דא"ל לא עדיפת מלינו הי' חזינו מי' שאין לך זכ' צעדית והלכך ספיר מלי גבי' כל חוצו מהצינוכית וצחי' הרנוצ"ן צפ' צית כור כתב ז"ל טלטה אחין שחלקו וצא ח' ונטל חלקו של ח' מהס ויס שואלין למה נטל חלקו של זה יותר מזה של אחי וי"ל צסיה' לזה צינוכית דשיעבודי דצע"ה עליו כו' ח"כ ונכתב לה דעריף לה צטוי' כהלי אפותקי והוא לא ידע ומשמע שחס נטל צינוכית ויס לחמו צינוכית דכוותי' ואחי עלה צע"ה רלס מזה גוצה ורלס מזה גוצה דליכא למימר הכא הנחתי לך מקום לגבות מונו כדלמרי' צצ"ק דהתם טעמא נוסוס דא"ל לצע"ה מה מוכר ראשון לשני כל זכות שחצו לידו וכי היכי דליאו יכול להגבות איה מזה מלי טיילה חנא מלי חזל הכא ליכא למימר הכי חזל ודאי שקיל עדית חיצורת ח"ל לחבי שקלי ארעא דלל חזי' לך ואיכא לומדק אחר שסרנוצ"ן ס"ל דהיכי דלזה ולזה צינוכית רלס מזה גוצה ורנוצ"ג מאי דחסי' לאוקמוה כס"גז דחוקא צינוכית ואחי וצורי צקלה"ח סי' כ"ז סק"ט כתב דשאלת הרנוצ"ן הוא על סצ"ס למה צחר צזה יותר מוצה ולזה תי' סה"י לזה צינוכית ולחידך זיבורת וליסנא דהרנוצ"ן לא משמע הכי דכתב דשיעבודא דצע"ה עלי' דאי על צחירת הצע"ה מוקשה יאמר הוא צינוכית עדיף לי' חלל ע"כ דהאי קושי' ופרוקא לאו דעת עלמו הוא ונו"ס ומשמע דעת חמרת הוא ולדעתי הקושי' מעיקרא ליחא וכו' סהציא הס"מ צפכ"ה מוולוה ולזה שני דיעות אלו ואיירי מלי ע"ד ספרשתי לדברי סו"מ דלחמרת יס עדית ודוק צלטוכס טלל חפסו צטיס להחמרים

כל"ה מלינו לחקין עדית ולצע"ה צינוכית וטעמא דאי שחקת לחוד לא מכתמי חלל חליצא דר"י חזל לר"ח דקימו"ל כוותי' לית לי חלי טעמא ונ"ס פריד ח"ה דקצירא לך כר"י צחיקין מלי כימא הכי חלל ע"כ ציתמי ונ"כ טו ליכא למימר הכי וליתי כולאו וליגצו מעדית ומסיק חלל ונ"ס דלמור אי אפסי צחק"ס כלומר דהאי טעמא דאי שחקית לא מכתמי כלל דקימו"ל כר"א והכא טעמא חמרתא הוא טוב ראיתי צחידוטי הרנוצ"א לר"ק סהציא ג"כ צסאי דחיקין מלי כימא הכי פלוגתא דר"א ור"י והפליג לר"ק חמרתא ולא ידתי לסקוף דעתו ונו"ס הוא פטוט וצורר ועיי' צחטוצת וימוצי' לך' ומשפטים סי' כ"ה סהקשה למה לי צטעומייהו דרצבן דלמרי' דאי שחקית שחקית ואי לא מהדרי' סטורא למארי' תיפוק לי' משום מה מוכר ראשון לשני כל זכות ותי' דל"א מה מוכר ראשון לשני חלל צזכות דל"א ולא צזכות ספק ע"כ ואיכא למידק חליצא דמאן קשי' לי אי חליצא דר"א צאמת ליחא להאי טעמא חלל מוסוס דמה מוכר ראשון לשני וקס דינא וחליצא דר"י סולך להאי טעמא דאי לאו האי טעמא דאי שחקית אחי עלה מוכר מו"כ וסדר דינא ונראה דלר"י הוא דקשי' לי' והיינו דמפרק לה ללל חמרי' צזכות ספק וצסאי גוונא כיון דמלי אחי על השכי מוכר מו"כ :

סימן קכ"ה

סעי' א' חייב צאמרתו כו' הנה רבים תמהו על הצ"י דמה לו לחלות דין זה צהרנוצ"ס צפ"י מוולוה וצעה"ת צסער מוסיס חלל סורח ומימרא מפורשת צרייתא צפ"ק דגטין ומימרא דרצ ולי הי' כראה סכוונתו על מ"ס הטור עד שיגיע ליד סמועין וצס"ס לא קאמר חלל חייב צאמרתו ותו לא והרנוצ"ס ז"ל וצעה"ת סור דחוקיפו אלו התיצות ודו"ק :

סימן קל"ח

סעי' ר' חע"פי שחזר ולוה אין מוליחין נידו כו' וזה חזע"י דלל איפסנא צס"ס ריש צ"ו ותו קאמר התם וחת"ל תקפה אחד צפנינו אין מוליחין הקדישה צלל תקפו מהו כו' והחזע"י זו השני' לפי הנראה סס מדצרי' החוס' דאיפסנא דאין הקדשו הקדש והכי נראה מדצרי' כל דחטוים ז"ל אשר הוצאו צחאס"ז שמה ולא ידענא מדוע לא הציא הרנוצ"ס ז"ל האי דינא דהקדישה צלל תקפו חזל ודאי הכי הוא דלינו הקדש והכי משמע מדצרי' המדכי סהציא הסמו"ע כאן דלל קאמר דמהני הקדשו חלל צסחקפו ואח"כ הקדישה צעודו צידו ותמהני על מ"ס הס"ג שמה צסס ריח"ז ז"ל וכן חס הי' שניהם חוחין צה ועוד ח' מהם והקדישה כולה וחצירו שחק ולצקוף לוח ה"ז ספק צתלמוד אי חל הקדשו אי לא כמזכור צקונטרוס הרלויות עכ"ד ולא ידעתי לשיעורו שחרי צס"ס קאמר עלה דהך ח"ס מהאי נוסחא ויראה לי דהקדישה צלל תקפה וצסחק חידך ולצקוף לוח אינו קדוש כלל אפי' החלי טלו שחרי לדיי הספיקות סור לפי מ"ס החוס' מלי כימא כיון דלמירתו לגבזה כמסירתו להליוט מדשחק חידך חו הוי כפקדון צידו אי דילמא הקדש גרע כיון דלל תקפה חמר חידך למה חלווא וכיון דללל הודאה סור חו לא מלי לאקדוטי' אפי' חלקו כיון דמחוסר גוציכא דצי דינא וגס לריך לאסתצוועי על חלקו סו"ל בגזל ולא נתיאסו הצעלים דסניהם אין יכולים להקדישו וצזה אחי מתרץ מ"ס סהקשה הוהר"ס ט"ף ז"ל לפירוש החוס' מלי האי דמוסיס הס"ס ססתא מיהו לא תקפה וכתבי' ואיס כי יקדיש חת ציתו מה ציתו צרשותו ולא סו"ל למימר ססתא מיהו לא תקפה ותו לא וצחאס"ז מציא סס צאמת חית דלל גרסי האי וכתבי' וקרוצ צעיי' סזוהו ג"כ גירסת החוס' מדלל פירשו צזה עידי חזל צעכויות יס לי לקיים הגירסא צטוט טעס דהס"ס על כולה עליה מוצעי' דאי כימא דהודאה סור אף חלקו של חצירו קדוש דהוי כפקדון צידו וחת"ל דללל הודאה סור דלמה לי למלווא דהסתא מיהו לא תקפה אפי' חלקו של סמוקדיס אינו קדוש דאף דזה ודאי טלו סור מיהו לאו צרשותי' סור וכתבי' ואיס כי יקדיש וכו' זה נכון :

ורע עוד דביון דהקדישה צלל תקפה אינו קדוש מוסוס דההקדש לא נקוי לשתיקת חידך כמאן דלודי אפי' שחק מחלה ועד קוף מלי לא מהני כיון דמוקקי' דלפי' חת"ל שחק מחלה וללל לסקוף אין מוליחין

תרומת חברי סימן קע"ה ר"ג

להחליט זיכרות אף ו"ס המוצ"ן חזל ודאי שקיל פלי עדית חיצונה
א"ל להכי שקלי חרעל דלח חזי לך ודאי איכא לעיונא ו"ט לא חזי לי
הא אין פערעין מוכסי יתומים חלל מציצות וכזר עמד בזה אפי ומורי
ס"ן צונקוס הכז' ונראה לעכ"ד צעעמו ולווער מאלער דעדינא ס"ל להמוצ"ן
דמו"ג ודמו"ג ויכול הצע"ח לגבות כל חוצו וצעל הציונות ואף דאין
כפרעין מוכסי יתומים חלל מציצות כאן דיכול לגבות חוצו מאל' מהם
מעטעם דשני ערצים ללוה א' כל שאין ללוה יכול לגבות מאלה ערצ
סירלה ונכסי דליכט אין ערצין צי חזל עדית וצינופית לא מלי גבי
וצעל העדית כולם ומוסר דהעדית לא פיו ערצים כלל חלל אס לא
יהי לו ציונות חזל הציונות נעשה ערצין צחי חזיהם ויכול לגבות כל
חוצו מהם ובין סיכול לגבות כל חוצו מהם אף אס ירלה לגבות
מהציונות לא מלי גבי דשפיר ח"ל להכי ערמי כהאי דריס צ"ק דאף כל
סאי' הכנסים צד שמועון מלי אומר הצע"ח הכז' לי זיכרות טפי פורחא
אפי' לא מלי טרף מהם מלי ס"כ אף כל שלל חלקו דין הצע"ח ציונות
כשתחל דחלקו כיון דמלי טרף מצינויות מלי אומר להכי ערמי דהכל ידעין
דצינויות עדיפא מציצות ככ"ל:

סעי' ל"ז ע"י ס"ך סק"ל סנסתפק צמי שמוכר קרקע לצו אי יכול צר
המילר לקלקו צחורת צר מלכא או יוכל הצן לווער סזה יוחר
עוצ ויטר סיחיק צלחחת צחותיו יעס"ה סהריחה צל"ע איצרא סולחתי
צתשו' הריא"ף הוצא צאס"ז לצ"ק צהמוקצל וזו מוססה על א' שנתן חלירו
לצן צו ויהי כחוצ צהשטר וחתה חחריות וצא צעל המילר לקלקו וזה צי
לו טענה זו שטוען חנוך מדין צן מילר טענה צעלה וגרועה ועל כיוצא
בזה יאמר יליצא צארעא וגיוורא צסנאי' וזו שטיקער צקנין צן המילר סכאנא'
ועסית היטר והטוצ ואיהו דרך היטר והטוצ להשאיר הקרקע ציד צעלי
הזוכין צו מלד חזיהם או לחתם לזולתם אין צקדקוד מי שיעלה דעתו
דצר זה מוח להצחין צין טוצ לרע ואין צזה לז ועסית היטר והטוצ ולא
אומר לצעלים ראשונים לית צי' וטוס דינא דצר מלכא לפי שראו שחזרתה
לצעלים הראשונים הוא יותר ראוי אלל עסית היטר והטוצ ומה שיקח
אותו צר המילר עכ"ל הריא"ף ז"ל הכך רואה צעליל שאפי' מוכרה לצן
צנו לא מלי צר המילר לקלקו ומוכ"ס אס מוכרו לצנו אונס דלעתי כראה
סדצר זה חלי' צפלוגתא של הראשונים כוחי כפס צצואי דפליגו אי צן
צעלים הראשונים לית לי' כווי דינא דצעלים הראשונים ולגבי' כווי ליתא
דינא דצר מלכא או לא וכמוצא מוחלוקת זה כאן צצ"י ולהסודרים דלצן
צעלים הראשונים איכא דינא דצר מלכא ה"כ אס מוכר לצנו מלי המילרן
לקלקו דלא שייך ועסית היטר והטוצ חלל לגבי צעלים עליון וטוס
דלדס כולה צקרקע שלו דוקא וסאי' כושרא דידה וטוס כושרא דחייחא
וח כראה צעיני כוונת הריא"ף ז"ל צקוס לשונו סכתא ולא אמרי' מוכרה
לצעלים הראשונים כו' כלווער כיון דלצעלים הראשונים לית צי' דינא דצר
מלכא ואיהו קוצר דה"ה לצן צעלים ראשונים וה"כ אס מוכרה הוא לצנו
או לצן צנו לא מלי המילרן לקלקו ודו"ק:

סימן ר"ג

סעי' א' ופירות כמי חע"ג שאין קוין צהם כו' יס להסתפק לדין
דקיו"ל ככ"כ דפירי לא עצדי חליפין אי יהיז הקונה להמקנה
פרי וכלי א' עצדי חליפין מי אמרינן דעתו אפירא או אכלי וה"כ יס
למוצעי אי כחן הקונה להמקנה דצר שאינו מקוים עם דצר המוקים
ואליצא דכ"ע והנה לכאורה יס לדמות דצר זה להמקדס צמלות ופרועה
דפליגו צה חנאי צפ"צ דקדושין חד קוצר דדעתה על המלות ואינה
מקודשת וחד קוצר דדעתה אפרועה וה"ז מקודשת וכוותי' קיו"ל כווצאר
צאס"ע קי' כ"ח חזל יס לחלק דשאי חתם דוה דלינה מקודשת צמלות
הוא מלד הקצרה מוסר דלהולאה כיתנה ולא יהיז לה מידי ומה"ע
אמרי' דדעתה אפרועה דיהיז לה ולא חמלות דלא יהיז לה חזל דצר
שאינו מקוים ופרי דלאו מקצרה ידעי' לה חלל מילפוחא דנעל מוועני'
לה ודאי דעתי' דהמקנה אפירי ודצר שאינו מקוים כווי אכלי ודצר
מקוים וכיון דפירי ודצר שאינו מקוים לא עצדי חליפין לא מהני גם עם
כלי ודצר מקוים ולפי דרך זה הי' כראה כמי למוחן דפוסל קידושי אשה
צקידשה צמוצור לקרקע מוסר דמוקשי' הוי' ליליאה וכמוצאר צר"ן צריס

קדושין ח"כ ה"ס צקדשה צמוצור וחלות כמי אינה מקודשת ויס לווער
להיפוך דאפי' מוחן לקוצר להמקדס צמלות ופרועה דעתה צמלות היינו
דוקא חתם דוואי דלינה מקודשת צמלות מקצרה הוא דלקולאה כיתנה
ומס"ה כל מדעתה חמלות אפי' אס דעתה אפרועה כמי אפי' אינה
מקודשת סמרי לא הי' מתקדשת לו צפרועה לצד וחלות לא יהיז לה
דלהולאה כיתנה חזל צחליפין דלאו מקצרה חתי' חלל מילפוחא דנעל
אפי' אס דעתי' דהמקנה אפירי ודצר שאינו מקוים כל דיעצ' לי' כלי
ודצר מקוים מהני דלא מיעעו רמונא חלל פירי לחוד ודצר שאינו מקוים
לחוד חזל עם כלי וגם מקוים מהני ולפי' המקדס צמוצור לקרקע וחלות
ה"ז מקודשת לכ"ע:

ורבנא צריס הזהב חספ שקלי' וטרי' דהס"ס צאס מוצע נעשה חליפין
או נקנה צחליפין קאמר חק כל המטלטלי' קוין זה חת זה ואמר
ר"ל אפילו כיס מלל מעות צבים מלל מעות וכתב סס הראצ"ד ז"ל
חלוא מוצע נקנה צחליפין חזל למוצע נעשה חליפין לא מלי לאקסוי
דהא איכא כיס סהוא כלי ואי אמרת דהאי כיס מלל מעות דקאמר
סיעורא הוא כאילו אומר ליצור מעות צליצור מעות ח"כ מלל למה לי
וכיון דאמר קנה משמע צחורת חליפין ע"כ מדצרי אלו יס ללמוד מפורס
דצר שאינו עושה חליפין עם דצר העושה חליפין מהני ועצדי חליפין
דחל"כ הי' שפיר מוכח כמי דמוצע נעשה חליפין דחל"כ אפי' עם כיס
לא יהיז דהוי כפירי וכלי אמנם אס צאנו ללמוד מדצרי הראצ"ד הלכו
יס לנו ללמוד מלשון רס"י ז"ל להיפוך סמרי הוא ז"ל פ"י סס ס"ו דמוצע
נעשה חליפין ונקנה צחליפין וא"כ מדהוכיח רס"י ז"ל למוצע נעשה
חליפין הי' כראה דקוצר דפירי עם כלי לא מהני דחל"כ איך מוכיח
דילנא טעמא וטוס כיס הוא וכמו"ס הראצ"ד ז"ל חלל שאפשר סרס"י
ז"ל לית לי' דקדוקו של הראצ"ד וקוצר דכיס מלל מעות סיעורא הוא
דנקיע דכל הכיסין לא החליפו זה צזה וגם לדידי קסיא טוצא על
הראצ"ד ז"ל צזה ספי' דהכיסין גופייהו ג"כ החליפו ולא הוכיח חלל
דמוצע נקנה צחליפין ח"כ איך יפרס מה סתי' הס"ס וקאמר תרגמה
רצ חסא צדיגרי חנקא ואיגרי חד פסלה מלכות וחד פסלתו מדיכס
ולריכס דאי אשמועי' פסלה מלכות משר' דלא סגי כלל חזל פסלתו מדיכס
דסגי' לה צמדינה חחרת כו' ולדצרי הראצ"ד ז"ל למה לי' למויור דשכיחם
הי' מוצעווע סנפסלו דהרי לא לריך לי' חלל לחדושי' דמוצע הנקנה
הי' ממוצע הנפסלת חזל כיס הנקנה יכול להיות ממוצע עוצה ואפי' ס
עושה חליפין מוכח הכיס וגם הלכיותא לא כוכל לפרס כלל חליצ'י
דהראצ"ד ומו"ו דצר הזה שלמדנו מיהת מדצרי הראצ"ד דפירי וכלי עצדי
חליפין כוותי' קיו"ל סמדצרי רס"י אין הכרח דפליג עליו חלל דהוא ס"ל
ומפרס סהחליפו צמועות לצדן צלעדי הכיסין וכמו"ס וכו' להוכיח מהאי
דמוקי' סס להצרייתא דהרי סהי' חופס פרתו ועמוד כו' דאיירי דאמר
לי' חמור צפרה ועלה ומושך את הפרה ולא מושך את העלה דעדין לא
הוי מסיכס מעליא חלוא דאי מושך גם העלה הוה חליפין מעליא וצבג"א
דריס הזהב כחצ דעלה פרי הוה ולא כלי כיון שאין ראוי למלכא ולא
לחלוצ והצ"י הציאו ואפי' אי מושך הפרה והעלה הי' מהני ס"ו דפירי
וכלי עצדי חליפין וה"ה דצר המוקים ודצר שאינו מקוים ודו"ק:

סעי' ד' חזל המוכר מוצע צמוצע דדינרין של זהב כו' צריס הזהב
חקן הכסף אינו קונה את הזהב דכספא עוצעא ודהצא פירי
ומעות אין קוין המטלטלין והנה ראייתי צס' פני יחוסע סהקסה לדצרי
החוס' צהמופקיד דף ו"ג סהקשו לר"י דקוצר דצר תורה מעות קויות
ומפני מה אמרו מסיכס קונה גזירה שווא יאמרו לו כשרפו חיעך צעלי'
והקשו דוואי הועילו עכשיו דמוסיכס קונה אכתי יאמר לו המוכר כשרפו
מועתיך צעלי' ותירלו דאף דלא הוי המוכר על המעות חלל שומר חנם
לא מלי אומר לי' כשרפו מועתיך דכספים אין להם שוירה חלל צקרקע
ע"ס והשתא תקסס למה לא יקנה הכסף את הזהב כדין תורה וסרי הכא
לא יוכל לווער כשרפו חיעך צעלי' דכספים אין להם שוירה חלל צקרקע
ומה הועילו חכמים צחקתן צכאן וזהו קושי' הנאותה והניח צל"ע ע"ס
ולי כראה לחרץ עפי"ו סהכריע רציו ירוחם ז"ל צנתיצ חשיעי ח"ד צמי
סקנה מוקח מוצציו צענין שאין טוס א' יכול לחזור וכגון סקנה צקנין
חליפין והמוקח עדין צרקות מוכר אין המוכר על המוקח אפי' שומר חנם
מוסר דהוי כהא ציתי קומך דאמרי' צזהצב דאפי' ס"ח לא הוי יעס"ה
סהציא

אך איכא לחקשוי עלוסי דהר"א ש"ל לפי מה שפירש דעת הר"ק ז"ל דקוצר דמוטצו הוה פירי כדעת רש"י א"כ איך מפרש הר"ק ז"ל לקמן דהאי דמוקשה הס"ס הכיחא לר"ב שעת דאמר פירי עזדי חליפין אלל לר"ב דאמר פירי לא עזדי חליפין מאי אכ"ל קאי לפום מאי דס"ד דכל הנעשה קחני אלל לפי המסקנא דכל הניסוס קחני לא קאי עלוסי דר"ב מדיי מוסוס דשור ומאמר חיים בלי כינאו וכמו שהאריך בזה החוס' שם ומאי קמקשה על ר"ב ומאי דס"ד כינאו דר"ב קצירא לי כל הניסוס וכפי המסקנא שהרי לר"ב בל"ה ה"א ליכא לפרושי כל הנעשה שהוא מוטצו שהרי הוא קוצר דפירי לא עזדי חליפין צלמא דעת החוס' דמפרשי הכי לא קסאי מוסוס דאינאו קצרי דמוטצו הוה בלי ור"ב מדיי מלי קצר דמוטצו נעשה חליפין ולפרש כל הנעשה ומוט"ה לא מוכי דר"ב יפרש כל הניסוס לפי שרולה הס"ס שר"ב יוכל מדיי לפרש כל הנעשה וגם לדעת רש"י דקוצר דמוטצו הוה פירי ג"כ לא קסאי לפי שהוא ז"ל קוצר דשור חי ג"כ פירי הוא ולא בלי ומוט"ה מוקשה שפיר לר"ב צין שיפרש כל הנעשה צין שיפרש כל הניסוס דוחקי קחני דהחליף שור צפרה והלא שור ופרה פירי כינאו אלל לדעת הר"ק שקוצר דמוטצו הוה פירי ושור חי הוה בלי א"כ מאי קמקשה עלוסי דר"ב שהרי ר"ב לא מלי לפרש כל הנעשה דמוטצו פירי הוא ולא עזדי חליפין וצ"ב כל הניסוס יפרש ומוט"ה הניסוס לא קאי עליו כלל דשור חי בלי הוא :

ונראה צעירי שלפי דעת הר"א ש"ל צשיטת הר"ק לא יקצור הר"ק גמורי כוונת דרש"י דמוטצו הוה פירי אלל יקצור כדעת היס' אומרים שהוצא בחוס' דמוטצו הוה בלי אך אין העעס כו"ס החוס' דראוי לתלותה צלמא דחו אלל העעס מוסוס דיואלא דה צהוללה וקוין דה כל דבר ולפי דיעה זו מוטצו הנפסלה דאינאו יוללה צהוללה פירי הוא דהוי וכו"ס החוס' להדיא ומוט"ה כתב הר"א ש"ל נליצי' דלית הלכתא כר"ל דכיון דלוקי לה דדינר חנקי ואמוגרי ומוחר דלל קגין לא חשיבא בלי אלל פירי ואין קינ"ל כר"ב דפירי לא עזדי חליפין ואפ"ה יוכל ר"ב לפרש ג"כ כל הנעשה ושיקצור דמוטצו נעשה חליפין מוסוס דמוטצו דקגין בלי הוה לפי שיואלא צהוללה וקוין דה כל דבר הן אונת שהחוס' ז"ל דחו לדיעה זו ומאי דלוקי לקמן לצרייתא דתן לי דדינר מועות צפרוטעות וכן ר"ל מוקי לכל המוטעלי קוין זה את זה לאחוי כים מולא מועות צבים מולא מועות וצדינר חנקא ואמוגרי דאלמא דאפי' מוטצו מועות שחין יוללה מיקרי בלי וצעניי הכיחתי לתומכה ולסעדה כי הך רואה שהר"א אחרונה שהציאו ור"ל כצ"ה הר"א ש"ל דר"ל קוצר כר"ס דפירי עזדי חליפין ואני מוקיף עוד דע"כ ס"ל כר"ס וכדקאמר צ"ס להדיא דאל"כ לא יוכל לפרש כל הנעשה דאינאו קוצר מוסיכה מפורשת מו"ס ואולי גם הר"א ש"ל כתבין לזה הגם כי הרמז"ן צמלחמות הקשה וזה דא"כ איך קאמר הס"ס הכיחא אי קצירא לי כר"ס מחרץ לה כר"ס אלל אי קצירא לי כר"ב מאי איכא למימר וקאמר דע"כ כר"ס קצירא לי והרי צלעדי זאת ע"כ ס"ל כר"ס שהרי אינאו קאמר דכל המוטעלין קוין זה את זה לאחוי כים מולא מועות צבים מולא מועות כו' יראה לי שזאת הקושי' לא חלה אלל לדעת רש"י וצעהמ"א ז"ל דאינאו קצרי דמוטצו מעליא מדיי הוה פירי אלל לפי דיעה זו דמוטצו מעליא הוה בלי לא קסאי דשפיר ולי ר"ל קוצר כר"ב אלל שיקצור דמוטצו נעשה חליפין וכל המוטעלי' לאחוי כים מולא מועות צבים מולא מועות צמלחמות מעליא דכלים כינאו שהוא אחר קהם לאחוי כים מולא מועות צבים מולא מועות ור' אצא הוא דמפרש לי דדינר חנקא ואמוגרי כי היכי דלל חידוק מייני' דמוטצו נעשה ונקנה צחליפין וצמאוך יתבאר עוד תי' אחר דאפי' לדין דפירי לא עזדי חליפין אפ"ה כים מולא מועות צבים מולא מועות וצדינר חנקי ואמוגרי עזדי חליפין ואפי' לדיעה זו דמוטצו נפסלה הוה פירי והאי דסני הצרייתא צפרוטעות יקצור דפירי עזדי חליפין ואדרבה מוס' יס קעד שהרי קאמר דאידי ואידי פירא הוי אלמא דפרוטעות שחין יולאין צהוללה הוי פירי דאל"כ לא הי' לו להצביי פירי וכצ"ה ראייתא צא"ס שהציא ראי' זו ור"ב יתכן הצרייתא כר"ב אפי' צאופן שלדעתי העני' דיעה זו ישרה אצ"ע גמורא ואצ"ע קצירא וכל זה הוה דעת הר"ק ז"ל חליצי' דהר"א ש"ל :

אמנם הרמז"ן ז"ל צב' המלחמות שם הרבה להוכיח צחליצי' דמוטצו הוה בלי ולא חילק כלל צין מוטצו מעליא למוטצו נפסלה

שהוא נחלקת גדולים בזה ושיש מהגדולים דמוכר הזה הוה ש"ס ויש מהגדולים שכתבו דאפי' שומר חנם לא הוה והסתא אחי שפיר דנראה צחליצי' דהחוס' ז"ל ג"ב קוצר כדעת הרמז"ן ויחוס וא"ס תירולם גם על חליצי' דהחוס' אינאו קונה את הזהב ושפיר הועילו חז"ל צחקתן דעכשיו שאין הבקף קונה לא יוכל המוכר לוור כשרפו כסף צעלי' שהרי חיוצי' יתחייב המוכר צחליצי' לפי שהמוכר הוא על הבקפים ש"ס חיוצי' וכו' ש"ס החוס' וכל שלל שומר את הבקפים צקרקע פוטע הוא וס"ס חייב צפשיעה ומוט"ה חילו הי' הבקף קונה את הזהב הי' יכול המוכר לוור כשרפו וצ"ד צעלי' וכה' דכספים אין להם שומרה רק צקרקע ואינאו דלל שומן פוטע הוא וזה צדך כיון שאין המוכר על הזהב אפי' ש"ס כיון דהזהב כצ"ה הוא קנוי' להלוקה ואם כהא צחליצי' קמך דאפי' ש"ס לא הוי ואפי' צפשיעה לא מחייב וכי תימא מאי שנא דעל הבקף הוי המוכר ש"ס חס אין המועות קוטה ומוט"ה שנא דעל הזהב לא הוה המוכר ש"ס חס מועות קוטה וע' כי מפרש גדול ציניהם דהבקף מוקר הלוקה אל המוכר והלכך חס אין מועות קוטה הוה כאילו כתן לו הבקף לפקדון וכל מוקצל פקדון אינאו פטור מוט"ה אלל הזהב לא מוקר הלוקה אל המוכר וצחליצי' המוכר הי' הזהב מוקצל ועכשיו מוכרו אל הלוקה זה וכיון שהלוקה קנאו דדין שור אין המוכר שומר עליו כלל ואפי' ש"ס שהרי לא קיצל מהלוקה את הזהב ולא הוה אלל כהא צחליצי' קמך חז"ל שור עיינתי צמאריך שורש קנ"ג מוטצו דקוצר דלל כהרציו ירוחם ע"ס ודוק :

סעיף ח' מועות העוה שפסלתו וולכות או מדינה כו' הרי הוא כפירי וכו' ולשון העור וקוין דהם צחורת קנין קודר כו' וכתב הר"א ז"ל איכא לתמוה מוצא על מ"ס דקוין דהם צחורת קנין קודר ומוט"ה וזה אחר דברי הרמז"ס פ"ז מופיעה שכתב כך ולא מוטצו הכי צחליצי' שהרי כתב לשון האלפסי ודינרין דלמאן דהיינו מוטצו היינו דוקא דינרין דקגין וכו' עד וכיון דלל קגין הוה להו פירי ומוקרי צחליפין וכתב הר"א ש"ל על זה ומוט"ה דאין הלכה כר"ל דאינאו קוצר כר' שעת דפירי עזדי חליפין וי"מ שפיר אייתין ראי' מייני' דמוטצו דלל קגיא הוה פירי אלמא דלית הלכתא כר"ל דקוצר דמוטצו נפסלה עזדי חליפין אלל דין פירי יס להם דפיקנין צחליפין עכ"ד הר"א והיית צ"ע וצחליצי' שהוא קוטי' ממונה שהרי דברי הר"א ש"ל מפורשים דלית הלכתא כר"ל והיך פסק העור דלל כוונת' אונת דע אף שהר"א ש"ל כתב דלית הלכתא כר"ל ומוטצו נפסלה אינאו עושה חליפין וי"מ מחרץ מ"ס שם הר"א ש"ל צמאוך מוכח להדיא דמוטצו נפסלה עושה חליפין שהרי כתב שם לקמן דהאי דקאמר רב פפא מאי עמוא דמאן דאמר אין מוטצו נעשה חליפין מוסוס דדעת' אלכרתא כו' וכתב שם דליכא למימר דעמוא' מוסוס דקוצר כר"ב דפירי לא עזדי חליפין מוסוס דמוטצו שפיר הוי בלי ולא כרש"י ז"ל דקוצר דמוטצו הוה פירא אך כדעת החוס' דהוה בלי ומוטצו דראוי למוקצה ולתלותה צלמא דחו ולסקול צו מוקולתיו וכיון דמוטצו נפסלה לאו דעת' אלכרתא וכלי הוה צדאי דעושה חליפין וכן כתב הר"א ז"ל צמאון קל"ה שלדעת החוס' מוטצו נפסלה עושה חליפין ויפה כיון בזה אלל מו"ס שחונה שם על העור ז"ל שלל הוכיח דעת חז"ל הר"א ש"ל דקוין דמוטצו נפסלה לא ידעתי מאי קסאי לי וארי העור כתב כן צפירוש נאן וגם הר"א ז"ל עלמו הציאו באן והנראה צעירי צישור דברי הר"א ש"ל ז"ל שלל יסתרו אהדדי שו"ס ונחלה דלית הלכתא כר"ל הוא חליצי' דהרי"ק ז"ל אלל חליצי' דנפשי' קוצר דהלכתא כר"ל דמוטצו בלי הוי ומוט"ה חס"כ וזה שדקדק הר"א ש"ל מוצרי הר"ק דקוצר דלית הלכתא כר"ל הוא מוסוס דהרי"ק ז"ל סייס וכיון דלל קגין הוה פירי ומוקרי צחליפין ומוט"ה כתב עזדי חליפין ע"כ קוצר דמוטצו פירי הוה וכדעת רש"י דמוטצו הוה פירי וצחליצי' חק קינ"ל כר"ב דפירי לא עזדי חליפין והוא דקדוק ככו' וקד דקדקו נוסאי בלי הרמז"ס ז"ל דהיכי דכתב יקני צחליפין מוטצו דאקני הוא דאקני אלל לא עזדי חליפין עיין עליהם צפ"ה וצ"ה מו"ס מוכר וצ"ה ס' קל"ה וזה שכתב הר"א ש"ל ומוט"ה דלית הלכתא כר"ס לקים דאינאו קוצר דפירי עזדי חליפין כלומר שהרי הר"ק ז"ל קוצר דלית הלכתא כר"ל וא"כ איך מיייתי הר"ק ראי' מייני' דר"ל ויתירן דמוטצו שפיר מיייתין ראי' מייני' דמוטצו נפסלה פירא הוה אלל לרא"ס חליצי' דנפשי' קוצר דמוטצו בלי ועזדי מדיי חליפין וכשיטת החוס' וכו"ס לקמן להדיא ושפיר כתב העור דמוטצו נפסלה קוין דה צחורת קנין קודר והוא ג"כ דעת חז"ל הר"א ש"ל :

תרומת חברי סימן ר"ג ר"ד ר"א

עבדיו חיי חזר צו אונת שחילוק זה ישר ונכון מלך עלמו ואלל אי חפסר
לפעמיו שם שחרי החוס' הקסו שם על האי דפסק רצא כיון דל"ל
שקול זחך חפ"י ט"ח לא אי נחאי דהאומנן הצא מעות ועול את שלך
שומר חנם ותיכר דהתם מוסר דמעיקרא הי' שומר שטר עש"ה הרי
לדבריהם מעיקרא ג"כ לא הי' שומר שטר א"כ גם המוכר יאמר דל חזרה
קמייחא אלל ע"כ עיקר הדבר כיון דכבר חל נ"י שפרע חל ואלל פקע
וכו"ס:

איברא ש"ס לעמוד בדבור החוס' הלז שגראה דקצרי דמוכר אור
על דמי המוקד רק ט"ח ואילו צפ' המפקיד כתבו דהוה ט"ס
וכו"ס לעיל ואף דלמד ש"יני כתבו שם דהוה ט"ח ונ"מ מרהיטת לשונם
משמע שם דהאי ש"יני כתב עיקר ורמי' למוהר"ם ט"ף ז"ל שכתב
דדבור החוס' הלז קאי לש"יני קמא בחוס' דהמפקיד ולא נהירא לי
ועוד א"כ מה יענו לאידך תירולס דקצרי דהוה ט"ס א"כ קשיא עלוהי
דכח מהאומנן דאמר עול את שלך והצא מעות דהוה ט"ח וגם מרהיטת
לשון החוס' דהמפקיד משמע דתפסו ש"יני כתב וכו"ס וכ"כ מדברי
ה"ם שכתב צפ"ו ומכירה צסס החוס' דקצריא להו דהוה ט"ס אונת
שהרב הלח"מ ז"ל הקשה עליו מדבור החוס' הלז חס קשיא אלל ונ"ס
הלח"מ דגם צפ' המפקיד כתבו דהוה ט"ח לא ידעתי דנתי דכתבו כן
בתחלת דבריהם הרי ש"יני דהוה ט"ס ונ"מ מה שהקשה עליו מדבור
החוס' הלז ודאי קשיא והנראה צעירי לפי שהחוס' ז"ל לא כתבו כן צפ'
המפקיד דהוה ט"ס אלל חליצא דר"י דקוצר דבר תורה מעות קורות
ואליצ' מוכר המוכר להשתנות דלמי המוקד מוסר דלא רלו חכמים
להפקיע כח המוכר ש"ס לו בלוחן דמים ומס"ה הוה ט"ס דהוה כמפקיד
מעות מותרין אלל שולחני ומס"כ חליצא דר"ל דקוצר ומשיכה מפורשת
מה"ח אקור המוכר להשתנות דלמי המוקד ולא הוה עלוהי אלל ט"ס
כו"ס החוס' שם להדיא ורצא ט"ל גם כן כר"ל דהרי אור קרא ומתכ'י
מסייע לי לר"ל במופסד צקוני' והכי נראה מדברי החוס' והרמ"ס דלסס
דכח ט"ל כר"ל והלכך שפיר חלקו החוס' בכתב חליצא צין האי עובדא
דשומעני דפסק זה דאפי' ט"ח לא הוה דמעיקרא נמי לא הוה עלוהי
ט"ח וצוה חתי' שפיר ונ"ס ה"ה צסס החוס' דהוה ט"ס ויכלל מקושי'
הלח"מ ומוסר דאף דהכא נראה ונדבריהם דהוה ט"ח היינו חליצא דכח
דקוצר כר"ל אלל לדין דק"מ"ל כר"י דקוצר דבר תורה מעות קורות
הוה שומר שטר וכדכתבנא:

סימן ר"א

סעיף ז' וי שהי' לו פקדון ציר אחר כו' לפי שהפקדון ציר צעלים כו'
נראה לי דהיינו דוקא שהנפקד דעתו להחזירו לצעלים ומס"ה
הו' צרעות' דמונח בלחך דידהו דמי' אלל אס אין דעתו להחזירו מלחמה
טעם אף שאין צדעת הנפקד לגזלו חו' ליתנאו צרעות' דעארי להקנות
או להקדישן ורמ"י לזה ונחא דאמר ר' יוחנן צמורה לכונין ור' דוסא
אמר דבר אחד ור' דוסא כל הנלקט קאמר והתם אין העניים דעתם
לגזול אלל שאין צקיאין בהלכה דשנים לקט שלש אינו לקט כמו שפירש"י
שם צדק ט"ס אלל כל שאין דעתו להחזיר אף שמועצה הוה חו' הוה
כדבר שאינו צרעותו ועפ"י כיחא לי מה דהוה קשיא לי בדברי החוס'
צמורה דק ע' ד"ה אומלטלי' דכפרי דנשאו ונתנו שוה אי כותבין
הרשאה אהלואה וכתבו דאין להוכיח מהאי דצמורות גבי פדיון הצי' סיכול
להרשות אע"ג שנתן לכתב ע"מ להוליך דלא מוקדי אדעת' שימות בחד
שלשים אלל דאין להרשות צמורה דהתם ע"כ לאו ע"מ להוליך נחמו
דק"מ"ל כשמואל התם דפודה צו צחוק שלשים יום ונחמלו המעות
דאין צו פדוי ע"כ אלל דלשמואל חשיצי הכי ה' סלעים לפקדון כיון
שלל נחמו ע"מ להוליך ולעיל ויני' בלוחן דיבור מוקדים ללשון קמא
דלעולם אין כותבין הרשאה אלל על דבר שיכול להקנות מל' מוכרי
על המוכר' דצמורות ע"ס שדחוקו הרבה ונאי קושי' והא פקדון הוה
ופקדון לכ"ע יכול להקנותו וכמו שכתבאר באן והכי כתבו החוס' צעלמן
דדיבור הקמון ע"ס ולפי נ"ס דצריהם נכוחים דהתם הכתב אין דעתו
להחזיר לוחן ה' סלעים ודעתו לדחות לכל א' א' ולומר צדק המי הלכך
דינו כדין מוטלטלי' דגזילה שאף שיכול להוליכו צדיינין אינו יכול להקנותו
ולא

ואלדנה מוקלת ראיתי מוכר דקוצר דמונח שגפסלה נמי הוה כלי וגם
כי נראה שם שהחזיק דעת הרי"ף צוה דהציא לר"ל מוסר להלכתא
כוות' דמונח הוה כלי ולא ידעתי מה יענה צקיום לשון הרי"ף שכתב
דכיון דלא קבי' פרי הוה ותיקני בחליפין דמשמע דתיקני הוה דתיקני
אלל אין עושה חליפין וכדכך שדקדקו המפורשים מלשון הרמב"ם ונלשון
הרי"ף נראה לי לדייק יותר מדכתב הוה לי פירא משמע דפירי הוה ולא
כלי ואולי לא קצריא לי להרמב"ם דלדקדק הכי מתיבה ותיקני בחליפין
כמו שדקדקו המפורשים וגם אולי י' לחלק צין תיקנין למוקדין וי' ראי'
לדעת הרמב"ם מדברי הרי"ף שהציא להא דר"ל ולא כתב דלית הלכתא
כוות' משמע שדעתו לפסוק כוות' ואף שפרשתי שלדעת הרמב"ם ז"ל לא
הציא הרי"ף זה אלל לאגמורי ויני' דמונח שגפסלה פירא הוה שויה
דחיקא הוה וצעמיוני לולי דצריהם הקדושים הייתי אומר שדקדוקו של
הרמב"ם הוה אומי' מדכתב ותיקני בחליפין אלל דמונח לא עצדי וגם
זה אונת כי הרי"ף ז"ל שהציא לר"ל צסס ודאי דעת' לקצוע הלכתא
כוות' רק כי הרי"ף ז"ל מפרש להאי דר"ל כמו שפי' הרמב"ם דהציא האס"ו
צסמו דהאי דאמר לחזי כיס מלל מעות צכ"כ מלל מעות היינו שהחליפו
גם הכיסין זה צוה דאל"כ אלל דהיינו כמו צלצור ולצור מלל למה לי
יע"ס וא"כ לא קדייק הש"ס אלל דמונח נקבה בחליפין אלל נעשה
חליפין ליכא למשמע ויני' מוסר דהכיס הוה העושה חליפין וכיס כלי
הוה וקוצר הרי"ף כו"ס חליצ' דהרמב"ם דמונח שגפסלה הוה פירי
ואפי' הציא לר"ל צכ"כ מלל מעות דכיון דמונח שגפסלה הוה פירי
שפיר הוה נקבה ואף דק"מ"ל דפירי לא עצדי חליפין הכיס הוה דעושה
חליפין ומס"ה קיים הרי"ף דמונח דלא קבי' פרי הוה ותיקני בחליפין
כלומר ותיקני אלל אינו עושה דפירי כינאו מדברי הרי"ף ז"ל מדוקדקים
העצ:

סימן ר"ד

סעיף ב' נתן דמי המוקד ונחנס קודם שיקחנו כו' כסתפקתי צמי
שקנה חפץ מחזירו ונתן דמים ולא מוסר את החפץ וחזר צו
הלוקח וצמד שלא קיבל עליו וי' שפרע נחנס החפץ מיד המוכר וי' לר"ך
לקבל וי' שפרע כיון שחזר צמוד שהי' המוקד קיים או דילמא כיון דהשתא
נחנס המוקד והוה הפסד לגמרי אין לר"ך לקבל עליו וי' שפרע והנה
מלך הסברא יראה לכאורה דל"ל לקבל וי' שפרע כיון דהשתא נפסד
המוקד לגמרי ומה צדך שחזר צמוד שהי' המוקד קיים סוף סוף השתא
מיהו ליתא ויכול לוקח למימר השתא דנחנס צי' אלל י' להוכיח להיפך
מהש"ס דפ' הזהב דקאמר התם האי גברא דיהי' צוהי אשומעני לקוף
חייקר שומעני הדרי זהו ואמרי לי לית לן שומעני שקול זחך לא שקיל
זחא חגיגוב חתא לקוני' דכח אור לי כיון דאמרי לך שקול זחך ולא
שקלית לא ונצעי' שומר שטר לא הוה אלל חפ"י ט"ח לא הוה אומר לי
צבן והא צעי לקצולי עליו וי' שפרע אומר להו הכי נמי ופירש"י או
ישלם השומעני או יקבל עליו וי' שפרע והשתא לפוס מלי שקוצר כ"ח
דצמקים הפסד לגמרי נשאי אידך כתיבהר וליכא וי' שפרע וכדפסקי'
באן צס"ע למה אמרו צבן דלקבל המוכר וי' שפרע והכי הכא איכא
הפסד לגמרי שהרי חגיגוב דמי המוקד וגם רצא מודע הודה להם ולא
נחלתי וי' שיעמוד צוה אלל ע"כ לומר דה"ע כיון דהמוכר חזר עוד כבד
צעת שהמעות היו קיימים ואמר לי לית לן שומעני שקול זחך כבד חל
עליו חובות וי' שפרע ואף שאח"כ נפסד לגמרי לא פקע וה"ה להיפך
נמי אס חזר צו הלוקח צמוד שהמוקד קיים כבד חל עליו וי' שפרע ולא
פקע אף שפסק המוקד אח"כ לגמרי ואין להשיב ולומר דשאי התם
דאילו לא חזר המוכר צמוד שהי' המעות קיים הי' הוה מתיחיי צמחיותן
כס"ס כמו המפקיד מעות מותרין אלל שולחני דהוה נמי נשאי להשתנות
דלמי המוקד כו"ס החוס' דהמפקיד דק ונ"ס ומס"ה הוה דאמרי' צבן
דצעי המוכר לקבל וי' שפרע שהרי עיקר זכותו חלי' צוה שחזר צמוד
שהמעות הי' קיים ויפטור מחובת שנייה וכמו דקאמר רצא אלל חלי'
לא חזר עד שנגבצו המעות לא הי' יכול למיחדר עד שישלם הדמים
להלוקח ומוסר דהוה עלוהי שומר שטר וכיון דהמוכר עלמו צא צבא חזרה
קמייחא לפיכך לר"ך לקבל וי' שפרע שהרי בחזרה קמייחא חזר שלא
צמקים הפסד לגמרי משא"כ צד"ד מלי הלוקח למימר דל חזרה קמייחא

הל' אמר בפקדון חלל היכי שהנפקד חוספו בשביל הצעלים להחזיר להם וכח"ס ח"ג:

שם ואם כבר זה שסופקד חללו ח"י להקנותו כו' ודינו כמטלטלין לבזילה דקיי"ל לגזל ולא נחישו הצעלים שיהיה ח"י להקדישו זה לפי שאינו שלו ח"י לפי שאינו זרשורו וה"ה למכור וליתן ח"י וכתב ס"ס צאה"ע סי' ק"ח שהגזל יכול למכור או ליתן להגזלן עלמנו וליק' לו תמא דקידשה בגזל דידה ונקודשה כיון דנחלית בקידושין וחלה ונחלה לו הגזילה חלמה דיכולה היא ליתן גזל דידה להגזלן וביאר צ"ס טעם לכל שהגזל מוגלה דעתו להקנות להגזלן הנזק מריק רשותו והלכך הסוחר ונשאר צידו כפקדון דלא כפרי' יע"ש ואיכא למידק מהאי דנחלית קאמר ר' יוחנן לכוועין ור' דוסא אמרו דבר אחד ור"ד כל הנלקט קאמר וסרי' התם דעת הצעלים להקנותן אל העניים המוחזקים כימא לאיכפו גופייהו מימא כיחא להו בכך ונעשה פקדון צידם ויש לוואר משום דהרי כיחאם שלא מדעת שהרי עניים אין יודעים כלל אם יש צידם וישל הצעלים לחין יודעין שנים לקט ושלשה אינו לקט כו"ס צקמון ועוד יש לוואר דלפמור מועט צע' טיה' מופקר לכל והאי טעמא לא נוסחגי אללא לענין העניים גופייהו ולא לענין אחרים וזהאי דלכוועין אין להקשו' להקנותו לא חיישי בכך להשתחא מייגזל גזלי' כו' ודוק:

שם צה"ה ראובן לזה משמעון ועשה לו שטר וזכירו על שדהו כסתפקתי אם מוכר לו מטלטלין צק"ס צענין זה ושלך שמועון ומכרן צחוק הזמן זה דינו דלפטר דהרצ"ד לא קאמר לדינו חלל צקרקע וכנידון דיד' ומס' דקיי"ל דקרקע סיכל להוליו חייבין הקדישו קדוש וכדלמרי' צפ"ק דצ"מ גבי מוסתא חלל צמטלטלין דאפי' יכול להוליו צדייבין אין הקדישו קדוש כל שכפר צהו אידיך ואפי' לא כפר כל שאין מוחזק צהו צציל הצעלים דלמרי' ידו כידן חו לא מלי להקנותו וכמ"ס למעלה וה"כ צענה שמוכר שמועון לא הי' ראובן מוחזק אחרו צציל שמועון שהרי אם יתן המועות צמוטו תחצטל המכירה ומס' חסור לשמועון לאכול הפירות יח"ס צצ"י וצקמ"ע צסי' כ"ד והרי מוסתא לא לי דהרצ"ד לא אמר למילתי' חלל צוקרקע ולא צמטלטלי' טור רחמי' שמוס' דפסקים גבי פכרי' מסלול לישראל על חמלו מוכח דאפי' צמטלטלי' דינא הכי עס"ה כהר"ס צמ"ס דהולך להרשינו ודוק:

סימן רכ"ד

שם כילד המחליף פרה צמור כו' על צעל החמור להציא ראי' כו' הוא צהמדי' דק ע"ו ומימרא דר"י אמר שמואל ע"ס וכחצו החוס' ד"ה על צעל החמור ח"ע"ג שהוא מוחזק וגם חזקת קיים וקיי"ע לי' והו"ל לחוקמי' צחוקת שהוא קיים טעמא דשמואל הוא דמוקמי' לפרה צחוקת מארי קמא וכחצו חו והא דפריך צהשואל גבי המחליף פרה צמור ולחזי צרשוחא דמאן קיימי' ולהוי' אידיך המע"ה חלמה דלא מוקמי' צחוקת מארי קמא התם לפי המסקנא פריך דלא קאי הכי כו' עכ"ד והנה החוס' צצ"מ דק ק' ד"ה הא מני כתבו דאף לחזקת מארי קמא עדיפא וחזקת ממון מ"מ חס איכא עם חזקת ממון חזקת מעוצרת גם קומוכס מודה דלמע"ה והציאו ראי' מפ' טור שנגח את הפרה יעס"ה והמהרש"ל האריך ס"ס לתמוה על דברי החוס' הללו והרב מוהרש"א קיפה צצרי' ואמר מלפ"ה חלמוד טועה כתבו וגם מוהר"ס כתב על מהרש"ל שהאריך צצרי' לחוקי' וצעניתי' חס שאיני כדאי להכריע רואה אני שדברי מוהרש"ל טו"ס ונכוחים ויש לרא' ראי' צחוקת מוצרי החוס' הללו צהמדי' שהצחתי כי מ"ס המע"ה דל"ס חזקת מארי קמא היכי שישנו מוחזק ולא אמרו חזקת מארי קמא חלל כי הכא שאין ח"י והם מוחזק יע"ש מוהרי' טובא שהרי ודאי כן הוא צחוקת מארי קמא של הראשון עדיף טפי מוחזק ממון של השני שהרי קיי"ל חקפו כהן מוליחין וידו וכמ"ס החוס' צפ"ק צקוגי' דחקפו כהן וכ"ס כמעט כל הפוסקים זולת הרמב"ם והרי הכהן הוא השני המוחזק צמוון ונפקי' מיני' ויהי' להראשון שיש לו חזקת מארי קמא וזה שהציא מוצרי החוס' דפריך ח"ה שכתבו דלולי' צחוקת ממון ומוקמי' צחוקת מארי קמא התם הפי' דלולי' צחוקת ממון ומוקמי' חייבי' סהרי' ומוקמי' חו צחוקת מארי קמא היכי שהסרי' אינו מוחזק והיינו

היכי שמועון צרי מוהרי' לכ"ע חזקת ממון השני נגד חזקת מ"ק חליצא דרצק לכ"ע כמ"ס חוס' פעמים רבות דוקא ח"כ מוליחין לפי שהוא טוען שמוא גם זה שהציא המרש"א מוצרי החוס' צפ" צית כור ד"ה ארעחא יע"ש אינינו ס"ס חלל צהמור את הצית דק ס"א ח"ה ג"כ לאו ראי' דהתם הוי חפיסה צרשות וחפיסה צרשות מוהרי' לכ"ע ועדיפא מוחזקת מא"ק חלל חפיסה שלא צרשות עדיפא חזקת מ"ק מוחזקת ממון ולכן יפה הקשה המרש"ל מאי ראי' מיימי' והתם לחזקת ממון מוחזקת מא"ק דהוא חליס טפי גם מ"ס מורש"ל דלעיל כתבו החוס' דחפיסת הלוקח מוהרי' משום דמועון צרי ומכאן מוכח מוצריהם צהמלטרף חזקת מעוצרת לחזקת ממון מוהרי' חפי' צמועון שמוא הוא קוש' מוהרי' חליצא דרצא דאמר לא אומר קומוכס חלל צממא ושמוא ע"כ מוהרי' דטור שנגח את הפרה מיימי' צממא ושמוא ח"ה אינו משלם חלל רביע כלינו ודאי קיינו הולד משום לחזקת מעוצרת מלטרף לחזקת ממון:

גם מ"ס המרש"א לחרץ דלעיל שאני משום דגודרת אין להם חזקה וכ"כ מוהר"ם חתומי עליהם טובא וכי משום דגודרת כינהו לא תהוי חזקתו חזקת ממון ולא מלינו האי דגודרת אין להם חזקה חלל לענין חזקה שיש עמה טענה לענין טענה לקוח דמהימן צמטלטלי' משום חזקה דמה צע' גבי ובגודרת לאו ראי' הוא דמונפשייהו חולי' חלל לענין ספק ממוכא היכי דמוהרי' חפיסה שפיר מוהרי' גם בגודרת כיון דחפוס צהו מדע שהרי מוהרי' דקיי"ל חקפו כהן מוליחין וידו פסקו כל הפוסקים דלא מוהרי' חפיסה צקמון ממון ח"ע"ג שחפסו החוס' לעיל צקמון מוהרי' דגודרת אין להם חזקה כצ' צחרי' זה צקמון ח"ס אסר לי' דלא צעו לחאוי' דמוהרי' חפיסה צקמון ממון ובגודרת חלל דלפטר הי' לפרש דמאי דפריך ונחזי צרשוחא דמאן קיימי' ומדכר' דחזקה שיש עמה טענה פריך דלמא דכל מי שהולד צרשוחו הוא ראי' דצרשוחו ילדה דל"כ מאי צע' גבי' ולהכי אמרו דמה אין ראי' דגודרת אין להם חזקה דמונפשייהו חולי' ומחמת כל זה כלכל מוהרש"ל דברי החוס' צמטפט דלעיל חייבי' לשיטת הרש"ס וחליצ' לא מוהרי' חזקת מעוצרת מידי' ולא מוהרי' חפיסת הלוקח חלל משום דמועון צרי חלל כ"י חולק וסובר דצרי לא מוהרי' מידי' והכא דמוהרי' חפיסת הלוקח משום דחזק' מעוצרת מוקיי"ע לי' הוא ולפי"ז ח"ס גם האי דמוהרי' וכחצו כדלשכחן צריס הפרה ולא לחאוי' ראי' והתם דאיכא דמאי מוטעמא דמאן חלל כלוס דלא כינא מה לי חדא מה לי תרתי וכיון דחזקת ממון לא מוהרי' גם צהדי חזקת מעוצרת לא תהי' ע"ז כחצו כדלשכחן התם דחזקת מא"ק וחזקת ממון לא מוהרי' לקומוכס וצהדי חזקת מעוצרת מוהרי' וצט"ה חס לצי' הציא צסס חס המשיצ שכתב דחלו למוהרש"ל צשתי ידים ולפי זה שהצחתי דצרי המרש"ל חס קלורין לעינים:

וי"ו לדברי מוהרש"ל ראי' צחוקת מוצרי החוס' דהמדי' שהצחתי צחלחל דצרי שכתבו דהא דפריך צהשואל ולחזי צרשוחא דמאן קיימי' ונחזי אידיך המע"ה התם פריך לפי המסקנא דהכא דליתא דר"י אמר שמואל ע"כ ולדברי מוהרש"א חפי' לדברי ר"י אמר שמואל דעל הפרה להציא ראי' לק"ו דהרי התם משום דמועון צרי הוא והכא אין צעל הפרה טוען צרי שנות החמור לאחר משיכת הפרה אך לדברי מוהרש"ל ח"ס דהתם מני צהמחליף חפי' טען הלוקח שמוא לא מפקי' מיני' כיון דחזקת מעוצרת מוקיי"ע לחזקת ממון דיד' והתם מני חזקת קיים וקיי"ע לחזקת ממון דצעל פרה וצעניתי' זו ראי' גדולה דחזקת ממון צהדי חזקה מעוצרת שפיר מוהרי' חפי' טוען שמוא וכ"ה וסרי' חזקת מ"ק צהדי חזקת ממון לא מוהרי' חפי' יחלוקו וחליצא דקומוכס כדמוכח צהאי' דמוהרי' וסרי' החוספת כתבו דציבור זה דחזקת מ"ק עדיפא מוחזקת מעוצרת ומדוע חזק' מעוצרת מלטרף צהדי חזקת ממון וחזקת מ"ק לא מלטרף צהדי חזקת ממון יש לוואר דצחוק' לא כתבו דחזקת מ"ק עדיפא חלל לרצק דאיכא חלל מאלמי חזקת מא"ק דאי קיינא צאגס מוקמי' לה צחוקת מ"ק משא"כ חליצא דקומוכס חזקת מעוצרת עדיפא מוחזקת מא"ק איצרא דאכתי יש למידק כהי' דאפי' לקומוכס לא מלי מוקי' לה דקיינא צרשות לוקח משום דמלטרף חזקת מעוצרת לחזקת ממון לוקמא דקיינא צרשות מוכר דכיון דחזקת ממון וחזקת מ"ק יחד לא מוהרי' לקומוכס ואם שמוצרי מוהרש"ל נראה להדיא דאפי' קיינא צרשות מוכר אף דלית לי' חזקת מעוצרת וחלצת גם מנגדו לא מפקי' מיני' יע"ש דצרי' תמוהים צה שהרי דעתו ז"ל דחוס'

תרומת הברי-סימן רכ"ד-רכ"ז רב"ח רב"ח

חסידות ונראה צעירי טיילא להרצותם לפרט למחנ' ציואלה ע"י הדחק
ומס' דקחתי זהאי מחנ' ונחנה למעשר שני ואינו חושש שאינו חלל
נפש רעה ומפסעטא דמחנ' מושמע דאקלע פסהכר לעיל קאי דנחנה
למעשר שני וע"ז קשה כיון דמחנ' מחסרה כדי אונאתה ויירי סיכי קאמור
דנחנה למעשר שני וכבר הקשו בן המפורשים ופירשו צו פירותים שונים
ע"ן צרא"ש שם חבל להרצותם ז"ל שהוא מפרט למחנ' ציואלה ע"י
הדחק ומס"ה יכול ליתנה למעשר שני אפי' בחסרה שחור וכ"כ פירוש
להדיא צפ"ד ומעשר שני ע"ש ונחה דייק הרצותם מדהלי טיעורא דדי'
דעד כדי שיראה לשולחני בו' ציואלה ע"י הדחק חלומא דסיכי דלינה
יולאה כלל מחויב הוא לקבלה אפי' אחר זמן אלא שעדיין קשה לי מוצא
דמ"ס וטעמיה דלחצר טיעור שנתנו חכמים דהיינו צכדי שיראה לחנה
ולשולחני לא יוכל להחזיר ומ"ס צקלע דיוכל להחזיר לעולם דאף צטלית
אם תתאנה צו שחור או יותר מנשות שוב לא יוכל הלוקח למכרו בדמים
הללו אפי' ע"י הדחק וזו קוש' חזקה ונראה לפי שכלכתא כר"ס דקוצר
יתר על בן יקון והיינו אפי' אם חסרה כדי אונאתה לצד וכמ"ס הרא"ש
ובאוקמחא דרצא דאמר פתחה איסר לדינר אסור לקיימה וכן נראה
מדברי הרצותם פ"ו ומגיבה וכיון דאסור לקיימה שוב לא דייקן לי' אלא
כמוס צומקא טהרי הרצותם כתב צפנ"ו ומחירה שכל שפסקינו צכדי
המודינה צו שהוא מוס צומקא הוי מוס ואין לך הסכמה גדולה יותר
מזה אשר הסכימו מז"ל שלא לקיימו וצומס צומקא קימ"ל לעולם חחר
כמ"ס רב אלפס צפ"ה הזהב וכן הוא הסכמות כל הפוסקים ומ"ו מחוך מ"ס
חובל ללמוד טהרא"ש ז"ל אינו קוצר צזה כהרצותם טהרי הוא ז"ל כתב
צפסקיו דהא דקאמר ונחנה למעשר שני ע"כ אפיסתה פחות מוכדי אונאה
דאי צכדי אונאתה הא קימ"ל דיתר ע"כ יקון ואיך יתנה אותה למעשר
שני וגם איך קחתי שם שאינה מקבלה אינו חלל נפש רעה ואי מחנ' איירי
ציואלה ע"י הדחק מאי קשיא לי מיתר ע"כ יקון והא שם מייירי
צאינה יולאה ע"י הדחק ומס"ה לריך לקון דילמא יאנה צו ויתנהו צחורה
יפה חבל מחנ' איירי ציואלה ע"י הדחק ומס"ה ח"ל לקון כמו שהוא
צאמת לדעת הרצותם אלא ודאי להרא"ש כולה מחנ' איירי צאינה יולאה
כלל אפי' ע"י הדחק ואפ"ה קיסיצ חנא לטיעורא דדי' חלומא דלחצר
אחרו זמן אינו חייב להחזיר מה"ד אפי' צאינה יולאה כלל אלא דקיפא
דמחנ' דנחנה למעשר שני איירי מנחות מוכדי אונאה חו' רא' מפורשת
ונעתה מ"ס הטור זהאי דינא דאם הי' מכירה שהוא מוידת חסידות
וקיים והוא שתלח ע"י הדחק פירשו דאם אינה יולאה ע"י הדחק אפי'
מוידת חסידות אין לריך לקבלו וכמ"ס הפנ"ע ודלא כהצ"ח שהשיגו וכתב
עליו שנתה מדרך הפסוק וכוונת הטור לדעת הרצותם דאם אינה יולאה
ע"י הדחק אזי מה"ד חייב לקבלה אפי' לחצר י"צ חודש והכך רואה דליתא
להפירושא דהצ"ח דא"כ יהי' הטור נגד דעת אצוי הרא"ש ז"ל איצרא גם
לפי' הפנ"ע יקשה מנא להטור הא מילתא וכו' שהקשה עליו צטו"ז
ול"ע כי אין משמעות לזה מדברי הרא"ש ז"ל ופ"ע כעת:

סימן רכ"ח

סעיף ו' אף אם הוא עכו"ם לא ימכור לו צמר כצילה צמקת שחוטת
 בו' הם דברי הרמב"ם צה' דיעות פ"ג ה"ו ח"ל שאסור למכור
 כצילות צמקים שחוטות ונשום דאסור לגבי דעת הצריות אפי' דעת כותי
 עכ"ל והנה קתמו דצריהם מוצי' צמר אי דווקא צמקת לו שהוא כצמר
 ואי אפי' צמקת ומסתיות דצריהם כדלעיל דווקא צמקת לו צמקת
 שחוטות וצזה רבו הדעות וסיעות הראשונים נמי כפס ז"ל צפ"י קוג'
 הס"ק אחרתי לצמר גרסי' צפ' גיד הנסה ונחתי' שולח אדם ידך לכבד
 שגיד הנסה צמקת מופני שמוקמה כיכר וקדיין צפ"ק שליטת' אין חתוכה
 לא צמ"ע אילנות צמקים שאין מכריזין חתוכה נמי לשדר לי' דהא לא
 חתי' למיזבן מיני' חלה צמקים שומכריזין שלימה נמי לא לשדר לי' דסתד
 ומזבין לי' ומנחי' אצ"ע צמקים שומכריזין חתוכה דכבד מידע ידעי' ואצ"ע
 צמקים שאין מכריזין גזירה שמה יתנה לו צפרי יסדאל אסר ואצ"ע ונשום
 דקגבי צ"ל לדעת' דאמר שמואל אסור לגבי דעת הצריות ואפי' דעתו
 של עכו"ם בו' דשמואל הוה קעבר צמקת א"ל לשמע' ז"ל פייקי למעצורי'
 פייקי' ואיקפד ונ"י איקפד תרגומה טריפה הואי ויהי' כהלי צמר דשחוטת
 ע"כ חו' גרסי' הסם ת"ר השולח ידך למצורו שלמה אין לריך שיטול הימנה
 ג"ה

דחוס' ונישצ'ס צטייער ר"י שא' דשינתי המניח והרי התם חיה לי' לחיות
חזקת מ"ק וחזקת ומוון ואין שום חזקה ונגדלו ואפ"ה ס"ל לקוומכס
דחולקין וכו"ס הכא שחזקת מעיצרת ופנגדלו הלכך נראה לי דצאונת
מליכן לאזקמה ונח' דקיינא צרעות מוכר חבל ומ"ה לא קאמר אלא
דלא הוי נשמע דמלי חיי'י אפי' דקיינא צרעות לוקח ולפי דצרינו עדיף
תפיסת הלוקח ותפיסת המוכר אליצא דקוומכס ומסוס דללוקח ומסייע
חזקת מעוצרת ומש"כ למוכר דחזקת מ"ק וחזקת ומוון לא מהכי ועם זה
קטיא לי דליצור החוס' הלו דכתבו חבל מוכר חס' הוא מחזיק מועיל
אפי' צטוען שונא לפי שהי' מוחזק צודאי מתחלה ואליצא דמאן קיינא
אי אליצא דרצון וכי הא ראי' צעי דהרי אפי' אין המוכר מוחזק אלא
שאין הלוקח מוחזק כגון דקיינא צאגס מוקמי' לה צחזקת מ"ק שהוא
המוכר כמפורס צטוענתין ואי אליצא דקוומכס הרי לא מהכי תפיסת
המוכר וכו"ס ולא מלחתי מי שיעורר בזה. אחרי העלותי כל זה מלחתי
צהג"א צטוענתין וז"ל ואפי' קוומכס כמי מודה דליה הוי צרעותי דחד ונייכרו
דעל חידך פרא' וגם חס' יס שני עיני חזקה כגון חזקת ומוון צחזקת
מארי קווא וחזקת מעוצרת בהאי דפרה שנגמה את הסור וכו' עכ"ד.
ויראה לי דליהו ס"ל ג"כ דרשצ"ס ור"י חדא כיכרו ולא פליגו אהדדי
אלא דהרשצ"ס ס"ל תפיסת הלוקח לא מהכי אלא צטוען צרי ור"י הוסיף
לומר דמהכי לחזקת ומוון צהדי חזקת מעוצרת וניהו דווקא חזקת ומוון
של הראשון דליהו חיה לי' חזקת מאל"ק ומש"כ חזק"מ דהשכי כמו הלוקח
אפי' צהדי חזקת מעוצרת לא מהכי וכו"ס החוס' חזקת ומוון ר"ל חזק"מ
של הראשון דחזק"מ של השכי לאו כלום הוא דקיינ"ל תקפו כסן מוליחין
מידו וזה דלא כמהרש"ל ומהרש"א ומהר"ם ז"ל ודו"ק:

סימן רכ"ז

סעיף י"ז ומיהו מדת חסידות להחליפוכו' וכלל ע"י הדחק כו' עיי' סמ"ע סקל"א ז"ל הרמב"ם צפ"ב וזה' מכירה הכותן סלע חסרה לחצירו אם הי' מכירה חפ' לאחר שנים עשר חודש ה"ז מחזירה ואם הי' אפשר להוליאה ע"י הדחק אינו יכול להחזירה לאחר הזמן חל"כ קצלה ומונו צוידת חסידות וכחצ ה"ה וז"ל ולפי הכראה לי צגנו' צין שהסלע חסרה כ"כ שאינו יכול להוליאה חפ' ע"י הדחק צין שיכול להוליאה ע"י הדחק אחר הזמן הנזכר צגנו' וכו' לנועלה אינו חייב זה להחליפם וזה"ל חצלה ונלסון הנחצר כראה שדעתו שהנשנה הוא דווקא ציכול להוליאה חצלה צאינו יכול להוליאה חפ' ע"י הדחק שהיא חסרה כ"כ חייב להחליפה חפ' וזה"ל וציכול להוליאה אינו חייב חל"כ וצוידת חסידות וכו' עכ"ל ה"ה ז"ל וראיתי להצ"ח כאן שכתב על ה"ה בדברים האלה ומיהו תמו' לי עוצא על רצ גדול כמוהו הלל ראה מ"ס האלפסי להדיא וז"ל ואם הי' מכירה חפ' לאחר י"ב חודש מקצלה ומונו צוידת חסידות ואם לא קצלה ומונו אין לו עליו חלל תרעומות שאינו חלל נפש רעה ואומר רצ פפא ש"נ האי ונאן דנוקים אזורי מיקרי נפש רעה וה"ו דנפיק ע"י הדחק עכ"ל אלמא דקאי גויי חסיפא חלל הי' מכירה ואחריו נמשך הרמב"ם עכ"ל ה"ה ז"ל ולי כראה דלק"ו שזוהו שכתב הרי"ף ז"ל שאינו חלל נפש רעה אין פוונתו ליתן נפש דומ"ה אין לו עליו חלל תרעומות וזה"ל אינו חייב לקצלה לפי שאינו חלל נפש רעה ווי שאינו מקצלו היכי שילאה ע"י הדחק חצלה אם אינה יולאה חפ' ע"י הדחק אז וזה"ל חייב לקצלה חפ' לאחר י"ב חודש דל"כ הו"ל להרי"ף ז"ל לפרושי הכי דאם אינה יולאה כלל חייב וזה"ל לקצלה חלל שהרי"ף דברי הנשנה הוא מפרש ואזיל דתני צונחני' ואם הי' מכירה חפ' לאחר י"ב חודש מקצלה ומונו ואין לו עליו חלל תרעומות וכוונתו לנועש שני ואינו חושש שאינו חלל נפש רעה וקאמר הרי"ף דהא דקתני ואם הי' מכירה חפ' לאחר י"ב חודש פרישנא הכי ושאינו חלל נפש רעה לשון הנשנה הוא אומר רצ פפא כדאיתא צ"ס חצלה לאו לשון רצ חלפס הוא כמו שהשצ הצ"ח חלל שלסון הנשנה הוא דליין רצ חלפס כנ"ל צדוק:

ודע שלפי דעת הרמב"ם ז"ל כל המעשה איירי טיולאה ע"י הדחק ואפ"ה קחני דמותך להחזיר צרכים עד כדי טיראה לשולחני כו' ואף טיולאה ע"י הדחק נחויז הוא לקבל היינו מה"ד בשהחזיר לו צתוך הזמן ואם ה' מכירה אפי' לאחר י"ג חודש ונקבלה נמנו והיינו מנידות

צ"ק מוכר למתנה וצ"ק כצילה ועריפת לגיד מואחר לע"כ לא ידע מהאז
צרי' כיון שלדצריהם פליג תנא דצרייתא עם תנא דמתני' ואין מהאז
צרי' הוא דשומע' לחלק צ"ק מוכר למתנה וצ"ק גיד לכצילה ועריפת מלחוק
דאוסר בערפת ומתיר צ"ק איצרא מלשוננו כל רש"י ז"ל כראה צרי' דל
לחלק מהלך כה"ג דאי אמרת דגם הוא מלך כה"ג הו"ל לרש"י ז"ל למימר
דחנא דצרייתא פליג לחנא דמתני' גם כזה דחנא דצרייתא לא חייס
גזי ידך לגכ"ד ותנא דמתני' חייס כדאוקמא ר"כ ר"ל שאף לרש"י דאוסר
למכור כצילות ועריפות אף צקתם ואפי' צמקום שאין מוכרין וכונ"ש היינו
דווקא משום חששא דשומא יוכרנה צפני ישראל דמימר אמר אם איתא
דערפא הואי הוה אמר לי כי היכי דלא חזין מיני' אצל זהאי חששא
דגכ"ד גם רש"י ז"ל קוצר דליתא אלא צפרים שכתרה הוא אצל צקתם
איהו דקונטעי נפשי' וליכא משום גכ"ד וכו"כ רש"י צמקום להדיא דה"ה
איהו כו' והאי דקחני לעיל מפני שמועטו צמקו לו צמקת שמועט
כו' ועם זה הוא שזה עם דעת החוס' שיתצאר צמקום וזהו כ"ל לייסר
דצרי רש"י ז"ל שלא יהי' דצרי קוחרים זא"ז שלעיל צע"א כתב אין מוכרין
עריפת לנכרי צקתם אלא"כ הודיעו שהוא עריפת דחו ליכא גכ"ד וצמקום
שאין מוכרין דליכא למיחוס לשומא יוכרנה צפני ישראל הרי שכתב דאפי'
צקתם חסור ולא ראיתי להמפורשים שיתעוררו צזה ולפי האמור יס לפרש
המוסך לשונו כך דאין מוכרין עריפת לנכרי צקתם ר"ל דאפי' דגכ"ד ליכא
צקתם וכו"כ חיישי' לשומא יוכרנה צפני ישראל דזה חסור אפי' צקתם
וכונ"ש אלא"כ הודיעו דאז ודאי מותר דליכא לא משום גכ"ד ולא משום
שומא יוכרנה צפני ישראל דהא אורו ישראל לא אחי' למיזן ממונו כיון
דשומע ומונו דערפא הוא :

מעתה אמור שגם רש"י ז"ל מפרש לרישא דצרייתא דמתיר לשלוח יד
חחוכה צקתמא שאינו מפרש לו שהוא מנוקרת והלכך לא חסור
משום גכ"ד ואפ"ה הולך לחלק ולומר דחנא דצרייתא לא חייס צמקתה
לשומא יתכנה צפני ישראל דא"כ הי' ראוי לחסור צמולת יד משום האי
חששא ויהי' דהאי חששא שייך אפי' צקתם וכונ"ש וכו"ל דגכ"ד לא
פליג מידי תנא דצרייתא עם תנא דמתני' דלכ"ע איכא משום גכ"ד צ"ק
צמקו וצ"ק צמקתה צ"ק צגיד ווייזו דווקא צמפרש אצל צקתם צכל גוונא
שרי ולא לריכ' השתא למימר דשמואל כוון מוכר הוא ויחא כווי' הא
דקאמור ואז"ע משום דקגניצ לי' לדעתו וכדשמואל ולא מיייתי מהאי
צרייתא דקחני צהדיא א' מפני שמועטו משום דהוי מלינו לחלק צ"ק מוכר
למתנה אצל מדשמואל מוכח שפיר דאפילו צמקתה חסור וכן מלאתי אלא"כ
צחי' הריעצ"א דלכך מיייתי מדשמואל וא"ת והיכי מלינו לפרש כן צדעתו
כל רש"י ז"ל וארי הוא כתב צהאי עוצדא דשמואל פייסי למעצרי חן שכו
לצעל המעצרת וכיון דצמקו כחן לו הוי ממש כמכר דונה לי שכתן לו
עכסיו או שמואל לו סוצו ואין מיייתי מוכר למתנה ואי לא עלה על דעתו
לחלק צ"ק מוכר למתנה אמאי לא מיייתי מוכריתא וכמכר יס לומר דאף
דחתן לו צמקו וכו"ל ממש כמו מוכר ולא חתן לו ממש צשווי כי
התכנגולת הי' שזה יותר מוכר שיהי' מוגיע לו ואפי' שהי' ערפא
וכן כראה מלשון הרא"ש ז"ל שכתב דעוצדא דשמואל כעין מוכר הי' כלומר
ולא מוכר ממש והלכך לשיטת רש"י אילו לא הי' צמקתה משום גכ"ד לא
הי' לשמואל להקפיד משום דהעודף שנתן לו מדוני שכו הוי כמו מתנה
והחוס' והרא"ש ז"ל קוצרים דאפ"ה יס לחלק צ"ק האי דשמואל דהוי כעין
מוכר וצ"ק מתנה ממש דווקא צמקתה שרי אצל צהאי גוונא חסור ועדיין
יס לדייק כיון דרש"י ז"ל מוקי ע"כ למליעתא דמפני צ' דצריים וכו' דוקא
צמפרש דא"כ ל"ש מפני שמועטו וא"כ מנא לי' דאידך חששא דשומא
יוכרנה צפני ישראל שייך אפי' צקתם ולפיכך הולך לומר דחנא דצרייתא
פליג על תנא דמתני' לימא דהאי חששא כווי' לא שייך אלא צמפרש דווקא
וכונו פיר"ת לגמרי וי"ל דק"ל דא"כ ליפלוגי גזי גיד גופא צ"ק קתם
למפרש כמו שהקשו החוס' לשיטת ר"ת וכן קשה כווי' ליפלוגי גזי מוכרת
כצילות ועריפות גופא לפיכך הכריח רש"י ז"ל דהאי חששא דשומא יוכרנה
שייך אפי' צקתם והאי חששא דגכ"ד ליכא אלא צמפרש וסוצו כיחא דחנא
חכי' לאשכוחי דשרי לגמרי וזהו נא מלי' לאשכוחי כי חס צמקתה אצל
צמקו אי אפשר להמולא שיהי' מותר דאף צקתמא דליכא גכ"ד וכו"כ חסור
משום אידך חששא דשומא יוכרנה כו' והדר תני דמסכתא לחסור משום
הק' תרתי חששות וזהו נא מלי' לאשכוחי זולת צמקתה דצמקו כווי'

גם חחוכה לרי' ליעול הימנה ג"ה וצמקו צ"ק חחוכה א"ל
שומא הימנה ג"ה ומפני צ' דצריים אין מוכרין כצילות ועריפות לכו"כ א'
משום שמועטו וא' שומא יחזיר ומכרנה לישראל כו' אמר נר וצמקו צ"ק
שומא צ"ק חחוכה א"ל ליעול הימנה ג"ה צמ"ע אילינא צמקום שמוכרין
חחוכה א"ל ליעול הימנה ג"ה כיון דלא חכמי אחי' למיזן מיני' חלא
מפני צמקום שאין מוכרין אימא מליעתא ומפני צ' דצריים אין מוכרין
כצילות ועריפות כו' ואי צמקום שאין מוכרין חו' לא אחי' למיזן מיני'
חלא מפני צמקום שמוכרין אימא ספא כו' אמר אצ"י אין רישא וסיפא
צמקום שאין מוכרין מליעתא צמקום שמוכרין דצא אמר כולה צמקום
צמקו רישא וסיפא שמוכרין מליעתא שלא הוכרחו רצ אפי' אמר כולה
צמקום שאין מוכרין ומליעתא גזירה שומא יוכרנה צפני ישראל ע"כ
לשון הסוגי' צקילור וכן צצילור צ' מוקמות הללו מוקום שמוכרין ומוקום
שאין מוכרין לא ראיתי להאריך לפי שהמפורשים הראשונים ז"ל השוו
צמקו הלל המה צקתמא והוא דצמקום שמוכרין והוכרחו ומוקום שאין
מוכרין דין א' להם דמותר למכור להם כצילות ועריפות ואסור ליקח
והם דמיני' דילמא ערפא או כצלה הוא זולת מוקום שמוכרין ולא הכריחו
אז חסור למכור להם ומותר לקנות כל שאינו ידוע שהיה כצלה וערפא
אצל ראיתי להאריך דצמקו אפי' כפ"ל צה המחלוקת צ"ק הראשונים נוחי
נפס ז"ל לענין דינא :

ודע שדמותא קמאי נקטי כאן צמאי דאמור תלמודא גזירה שומא יתכנה
צפני ישראל דכי יתן או ימכר צפני ישראל מלי' הוי ואין רשאי
ישראל זה לקנות מהכרי צמקת כשרה ולא יחוס דילמא עריפת הוא
כיון דהוא מוקום שאין מוכרין ומותר למכור להם כצילות ועריפות ואסור
לקנות מהם וצצציל שכתנה או מוכרה לו צפני ישראל אין רא' שכתרה
הוא חו קס' להו דמתני' וצרייתא רמי' אהדדי דצמקת' חסור לשלוח
יד חחוכה לנכרי ואפי' צמקום שאין מוכרין להני' ליסני דלעיל וה"ה
צמקום שמוכרין והכריחו דתרווייזו שוין וכאמור וצרייתא מתיר לשלוח
יד חחוכה לנכרי ולאצ"י ולרצ אפי' איירי צמקום שאין מוכרין חלמא
דמותר צה"ג חו קסאי להו דלפי אוקמתא דר"א צרייתא גופא רמי'
אהדדי דצרייתא מתיר לשלוח יד לנכרי ואפי' חחוכה ולא חייס לגניצת
דעת ולא לשומא יתכנה צפני ישראל ומליעתא קאסר למכור כצילות
ועריפות מהקך תרי טעמי וכן לאצ"י ורצא רמי' צרייתא אהדדי מיהו
צהאי חששא דגניצת דעת :

ודע מדצרי רש"י ז"ל כראה דהא דמיני' שישראל הרואה יקנה אותו הוא
משום כיון דרואה דישראל חצירו מוכרו לו צקתם ולא אמר לו שהוא
ערפא יסבור שכתרה הוא וכו"כ הרשב"א צתה"א דף כ"ט ציתר צילור
והוא דישראל יסבור שכתרה הוא דאי איתא דערפא הוא מיימר הוה
אמר לישראל חצירו כדי שלא לחזור ואזבון מיני' ולפי' אף צמקום שאין
מוכרין לא החירו למכור אלא צמפרש לו שערפא הוא דאילו צקתמא
גמי' שומא יוכרנה צפני ישראל וכו"כ הפוסקים על שמו של רש"י ז"ל
וקא דלא גזר תנא דצרייתא אלא ידך כמו שגזר אלא ערפא כצר תי'
רש"י ז"ל דדוקא גזי מוכרת עריפות וכצילות שצאיעלו דישראל טוצא
קיימי' התם וחזי' שפיר חיישי' דילמא חד ונייחו דר' מוצין לה מהכרי
אצל שולח יד לנכרי צציתו הוא ווי' יראתו וא"ל יראתה לא גזרי' כולי
סאי שומא יתכנה דכ"ע לא צציר צמקתא ותנא דמתני' פליג לחנא דצרייתא
וגזר צה כדאוקמא לעיל גזירה שומא יתכנה לו צפני ישראל עכ"ד רש"י
והא דחנא דצרייתא חייס גזי עריפת לגניצת דעת וגם ידך לא חייס
כצ"ה תי' צחוס' דקוצר דאין חסור גכ"ד אלא צמקו ולא צמקתה והנה
אמצי"א ז"ל צפה"א תי' דקוצר דאין חסור גכ"ד אלא צמקתה וכצלה
דאיעזאס ולא צגיד ולפי' אפי' צהך פליג חנא דצרייתא לחנא דמתני'
והרי תנא דמתני' קוצר דצמקתה וגיד שייך כווי' וכדאוקמא ואז"ע
משום דקגניצ דלעתה :

וקשיא לי לדצריהם איך קומייתא ראי' מדשמואל על מתני' והרי שאני
הא דשמואל דכוון מוכר הי' כמו של"ל לדעת החוס' ז"ל וכונ"ש
הרא"ש להדיא יע"ש וכן לדצרי הרא"ש א שאני הא דשמואל דכצלה אימאס
מסא"כ ומתני' ואפשר לומר לפי דצריהם דהמחדץ שהוא לא ידע לחלק

५५

לו עוצה חכם חסדו נמי כונת רש"י ז"ל מנחם דקניצ' לי וכו' ע"פ
ועפ"ז בראה לי דבר חדש דמנחם ל"ט גבי גיד גכ"ד דדוקא גבי מריפה
שייך שפיר גכ"ד שהערה אף גבי ככרי אינו טוה כמו פסוק מנחם
לדאעאם כו"ט הרש"א מנחם גבי גיד דלדרכה חלל הנכרי הוא טוה
וחסר עם גידה ולגבי ישראל לחודא הוא דטוה יותר כשהוא ממוקרת לא
שייך גכ"ד והכא ל"ט לומר כו"ט הריע"א דמחזיק לו עוצה חכם דזה
לא שייך חלל צונתה דטוה שנותן לו היד הוא צעציל שחשבו וא"כ
כשנותן לו מחוכה חיצה יחירה נדעת לו שישראל זה אינו חושש לערחתו
עצורו והעוצה שומחיק לו הנכרי צעציל חזה זו הוא עוצה חכם מנחם
גבי ומכירה דאין קצרה לומר שהנכרי יחזיק לו עוצה מפני שלא חשש
לערחתו דמימר אמר זחי הוא דמקרקעי' לי וקצרה זו צרורה צעני
והשחא אחי שפיר דצרישא אשמועי' להסולת יד לחצירו לריך ליעול
הימנה ג"ה ונכרי ח"ל וסדר חני דצטריפות ומכירה חסור מנחם צ'
דברים זה ל"ה מלי למיחני גבי יך גופא ד"א צנותן חבל לנכור חסור
מנחם צ' דברים דמנחם לא שייך גכ"ד גבי יך וכמ"ס וגבי נצילה ועריפה
דמוחר ליתן צמחנה לא חילטריך למיחני דמרישא שמועי' מדערי ציך
מחוכה מיכס שמועי' דאין גכ"ד גבי מחנה דאי הוה חסור הי' שייך גכ"ד
גם גבי גיד כיון שהוא צמחנה וקצור זה שישראל אהבו מאוד וכדכתיב
וגם שמועי' נמי דלא חיישי' לשמא יתננה צפני ישראל גבי מחנה מנחם
לפיר"ת הקשו שפיר דלחצי' איכא צמחנה גכ"ד והוא מחלק צין סתם
למפרש וכן גזרי' צמחנה נמי שמוא יתננה צפני ישראל שפיר הקשו דא"כ
ליפלוג וליחני גבי יך גופא דמפרש חסור מנחם צ' דברים זה כפתור
ופרה ואם שהחוס' ז"ל לא כיוונו לחי' ודע שאפי' לדעת החוס' הללו
דצמחנה לא גזרי' שמוא יתננה צפני ישראל היינו דווקא שלא צפני ישראל
דצמחנה חפי' שלא צפני ישראל חסור גזירה שמוא ימכרנה צפני ישראל
וצמחנה לא גזרי' כן כיון שהוא צציתו חבל צפני ישראל מנחם חסור גם
צמחנה מנחם דחיישי' דילמא אחי ישראל זה למיחזין מיני' דנכרי וכ"כ
העור צי"ד קי' קי"ז והעו"ז שם תמוה עליו וקושייתו לק"ו ויתבאר צמחן
א"ה:

השיטה השלישית הוא שיטת ר"ת ז"ל שמוחלק צין קתם לומר
 דכל בקתמא ליכא מוסם גכ"ד ולא מוסם שמו
 יומכנה צפני ישראל ומוסם דלא אחי ישראל למצן מייני מואר שלא
 שמוע וממוכנה לו שכסרה חבל צופרם לו שכסרה הוא לו ממוקרת לו
 אקור מוסם גכ"ד ומוסם שמו יומכנה צפני ישראל דלא אחי ישראל זה
 הרואה למויגי' מייני' כיון ששמוע מומו שכסרה הוא ואפי' אם מואר
 לגנוב דעתו של עכו"ם לא אסיק אדעת' דלשטעו נחשוין והא דדייק
 מדאיקפד שמואל דאקור לגנוב דעתו של עכו"ם ידע הי' שצלינעה כת
 לו ולא הי' לו ליחוס שמואל ראה ישראל אחר ומחני' דקאמר יך מחוכה
 מייני צפריס לו שהוא כסרה וממוקרת ולפיכך שפיר אקור אף צמוקם
 שאין מוכריזין מוסם הכך תרתי וצריהא דקחני וצגכני צין שלימה צין
 מחוכה אל' ליטול הימנה ג"ה מייני שכותן לו קתמא דלא ליכא מוסם
 גכ"ד ולא מוסם שמו יתכנה צפני ישראל עכ"ד פיר"ת ז"ל שהוצא צחוק
 וכן הוצא צחא"ל צחוקפת ציחור קלת ע"ש ולפי"ז כולאו אמוראי איה
 להו ליטיל למדין מיהו מדצרי ר"ת ג"כ דהטעם דחיישי' צמוכנה
 או נחנה לו צפני ישראל מוסם דמומר אומר אי איהא דמריפה לא סו
 מוכה לו מחזקת כסרה ואף אי מואר לגנוב דעתו של עכו"ם:

ורדע שמה שכתב ר"ת ז"ל דאפי' אי מותר לגנוב דעתו. ישראל לא חסיק
 חלעתי. דלפענעו נחבין לריך ציבור דמי לחקו לפרש כך ומשום
 זה הקשה לו מהא דשמואל והולך לומר דידע ה' ב' ומדוע לא פי'
 כמ"ס החוס' לעיל ד"ה טריפה אי שכתבו וז"ל וא"ת לעולם אימא לך
 דמותר לגנוב דעה עכו"ם ואיקפד משום דאמר לי' לכברי שמועס הוא
 ואיכא למיגזר שמוא יתכנה צפני ישראל ותיכלו דמ"ו איכא למידק דג"ד
 חסור דאי לא ליכא למיחוש שמוא יקנה ממונו ישראל דהא יחוש דלגנוב
 דעתו אומר כן ע"כ אלמא עיקר הטעם דחיישי' לישראל הרואה שיקנה
 אותו. והעכרי משום דקצר אי איתא דערפס הוא לא ה' גוכב דעתו
 כיון דחסור הוא ומי הכריח לר"ת שלא לפרש ג"כ הכי וכבר עמד ע"ז
 הרב מוהרש"א ז"ל יע"ס מה שפי' צו ועירוב פרשיות אי חוה צו שעירצצו
 טעמו

טעמו

ונעמו כל רש"י עם נעמו כל החוס' ז"ל ולפי האמת אין זיווגם עולה
 יס' ונפסי' יראה האריכות לא הצאתי לזריו ולא הסגתי עליו והנראה
 צני' ציטוט לזר זה עפ"י שיש לעמוד עוד לזכריהם צו"ש 73"ה
 מרפס' לאי מותר לגנוב דעתו לא יקנה ישראל דיוחס' דלגכ"ד אומר כן
 ואי הכא צהני ליפני דאחאורי על מות' קאמר ואצע"א וקום שאין
 מנחין וגזירה שמה יתכנה צפני ישראל והרי הכא עדיין לא חסיק אדעת'
 מנכ"ד דהי' חסור צנכרי לזכריו צתרא הוא למידע כן וא"כ למה נחוש
 שמה יקנה מונח ישראל והרי יחוש' דלגנוב דעתו אומר כן ואעפ"י כלפי
 רש"י שם הרב מוכרס"א ז"ל כתב גם זאת כבר הדעת' שזכריו לא
 יתרו צני' לזכריו יהי' חסור סתם מופרש יע"ש וזה כלפי לאי ע"כ כל
 עפ"י שראיתי להרא"ה צה"צ בהלחמו עם הרש"א שפי' דהא דחיישי'
 שמה יתכנה צפני ישראל הכא גבי ירך הוא דחיישי' שמה יתכנה לו צפני
 ישראל הידע שכסרה הוא ובין דחתיכה יחזור ויקחנה מונח צחוקת
 מופרש וכו"כ סג"ו והפרישה צו"ד ק' ס"ה וספרה דנפשי' יע"ש והפרישה
 חסיק ציאר דאחאורי ישראל הרוחה יראה לישראל המוכר שיצטל מופרש
 שהוא וספר"א צוה"צ הסג' עליו דהרי גבי כצילות וטריפות כמי גזרי'
 כן וכדלוקי ר"א למליעתא אף צמקום שאין מוכרין וס"ל שם האי טעמו
 סימכנה צפני ישראל הידע שכסרה הוא דהאיד יכול לידע שכסרה הוא
 כיון דצחוקת הוא טרפה ולדעת' העני' אין מזה הסגה על הרא"ה ז"ל
 דס"ג גבי כצילות וטריפות איכא טעמו אחרא והוא וזה סכרה מדרבי
 החוס' ז"ל דכיון דחסור לגנוב דעת נכרי יקנוץ ישראל הרוחה שודאי
 כסרה הוא דאל"כ לא הי' גונב דעתו וכו"כ שם הרא"ה להדיא גבי כצילות
 וטריפות יע"ש והא דקחתי ונפסי' צ' לזכרין אין מוכרין כצילות וטריפות
 פ' כלומר מפי' צ' חקלות שיצוא עי"ז הא' דגונב דעתו והסכית שיצוא
 מופרש לישראל הרוחה מופרש"כ לעיל גבי ירך אי אפשר לפרש הכי מדקאמר
 ואצע"א ונשמוע דאין תי' האחד זקוק להשגי' ולכן הולך הרא"ה לומר
 דחיישי' לישראל הרוחה שידע שכסרה הוא וצ' צחוקת הרא"ה וכו"ל לפי
 פירוש רש"י והחוס' ז"ל דאין מחלקים צין סתם למופרש מופרש"כ לר"ת שהוא
 מחלק צין סתם למופרש ללא חיישי' שיקנה אותו ישראל הרוחה אלא
 צופרש והכי ליפני דלעיל כמי צופרש מיידי דהרא"ה חקושי' לדוכתא דנ"ט
 חיישי' לעיל גבי ירך שיקנה אותו ישראל הרוחה ועדיין לא ידעו מנכ"ד
 דחסור צנכרי דאין לומר מוסר דחיישי' לישראל הידע שכסרה הוא דא"כ
 אפי' צתם ראי' לחוש כן דצוה אין הפרש צין סתם למופרש כיון שסיפרא
 הרוחה אינו קומוץ על ישראל המוכר אלא שמועלמו ידע שכסרה אלא
 ע"כ ר"ת לא חייש לישראל הידע וא"כ שפיר מוכח דאפי' אי גכ"ד מותר
 חיישי' שיקנה אותו ישראל הרוחה ללא חסיק אדעת' דלהטעתו נחכין
 וזה ככוון:

והרי יודע שהרשע צ"ל צתה"ל השיג על הרמז"ן וכחז שאלן דבריו נכונים
צבאן ועיקר קושייתו להאריך אפשר דרצא יהי קוצר דגזרי שלא
צפני ישראל חנו צפני ישראל והרי רצא הוא דאמר בע"ל צפני חייטי
דנפל עלי' חציתא דמנרא דשריא לזבוי לככרים ולוחצי' עלי' מהא דתקן
גג שאלד צו כללים ה"ז לא יונכרנו לישראל ואמרי' הדך שרי' רצא
למיעמי' ולמיעפי' ולזבויי שלא צפני ישראל אלמא רצא לא גזר שלא צפני
ישראל חנו צפני ישראל ואונת כי זו הקושי' לא על הרמז"ן לצד קשי'
כי על כל השיטות שהצאתי עד הנה דהא לדברי כולם אסור לזכור
צופרס וצחזקת כסרה חשי' שלא צפני ישראל וויננרא זו דרצא דהסוכר
הוא הלכה פסוקה צפי כל והאי עוצדא הוי כתי' כופרס דאין לישראל
לחאקוי' אלעתי' דנפל עלי' חננרא ורתי' להרא"ה שם שתי' קושי' זו
צאמרו דשחני החס שהוא הפסד מרובה והרשע צ"ל צו"ה השיג עליו מה
יעשה צפור פטום שנטרפה או שנפל על מעט חייטים יע"ש ואני חננה
על הרא"ה וגם על הרשע צ"ל ז"ל שלא השיגו דכי הוי הפסד מרובה וחי'
יהי הרי יס תקנה אחרת שיאמר להנכרי דנפל עלי' חציתא דמננרא
דצבה"ג ודאי שרי' משום דלא חתי' אז ישראל הרואה לנחצין מיני' וכוו
שהצאתי לעיל מרש"י ד"ה ערפה יע"ש"ה ולמה התיירו רצא לזבויי שלא
צפני ישראל וצחקם ולא גזר שמוא יונכרנה צפני ישראל ע"כ כראה לי
דשחני החס צעוצדא דחייטי דהוא ונלחא דלא שכיחא לא גזרו זה רצון משא"כ נבילות
וכדלמורי' צעלנא ונלחא דלא שכיחא לא גזרו זה רצון משא"כ נבילות
ועריפות דשכיחי עוצא עוד אפשר לומו דדוקא צנצלות וערפות גזרי'
משום דאי שרית לי לזבויי שלא צפני ישראל חתי' לנחצין חשי' צפני
ישראל ולא יחוש שישראל זה הרואה יצא לקמותו כיון דמקום שאלן
ונכריזין הוא וסם אין לוקחין צפור מנכרי וצנציל שמוכר לו הישראל אין
ראי' דכסרה הוא וכמה ערמו קנאי לחמור היתר לישראל הרואה זה
לקמתה וכו"ש לעיל משא"כ צעוצדא דחשם אף אם שרית לי לזבויי
שלא צפני ישראל לא חתי' לזבויי צפני ישראל דיוחש בודאי דילמא יצא
ישראל זה לקמתה דאין לישראל הרואה לחוש דילמא נפל עלי' דבר איסור
וגם זה כחן וצמוד יתצא עוד תירוץ לקושי' זו ע"פי דעת הרא"ה ז"ל:

השיטה החמישית הוא שיטת הרשב"א שהוא ז"ל מוכיח לכולהו
 אמוראי להכי ליכא דלעיל דקאמור ומשום גביית
 דעת ומחלק לענין גכ"ד צין קחם למופרש וע"ד שחילקו רש"י ור"ת בזה
 אצל אינו מוכיח אותם עם האי ליכא דקאמור לעיל ומשום גזירה שעה
 יתבאר

תרומת חברי סימן רכ"ח

השיטה השישית הוא דעת הרמ"ה הנמשך יותר מכולם ח"ל ויש מי שפירש דפנה דררי' לא פליג אהנה דעתי' דכי קמי צצרי' וזכרתי צין שלימה צין חסובה ח"ל ליעול הימנה ג"ס צמדיעו שלא כיעל ממנה ג"ס מפני שאסור להטעמו ואי חמרת הא דקמי כותי דומיא דחצירו ואי צמדיעו אפי' צמולח לחצירו יך חסובה לריך ליעול הימנה ח"ל להטעי' חמא מילי מילי קמי וזה קמ"ל פעמים שהשולח יך חסובה לישראל לריך ליעול הימנה ג"ס כשאין מודיע השולח יך לפותי וזהו חסר מאיסור גכ"ד הצריח אפי' שהולח חסובה אין לריך ליעול הימנה ג"ס שכן שהודיעו ולא רלה להטעמו חס ראה ישראל אחר שכתבה לו הרי שמוע שלא כעול גידה ואין לחוש עליו ותנא מחמי' דקאמר לשלוח יך חסובה לכותי כשהטעמו ואין מודיעו ומליעטא דצרייתא דקמי מפני צ' דברים אין מוכרין כצילות וטריפות לנכרי ח' מפני שמתעו ואי שמוא יסור וימכרה לישראל הא בלח"ה לא קביא כלומר שאין לחוש למכירתה לישראל אלא במקום שמתעו עכ"ד כולל שדיעה זו קוצרת דהכך תרתי גכ"ד ומששא דשמוא יתננה וימכנה שייך צין צמכר צין צסחם צין צמחנה צין צמפרש ולא אחר אלא צמדיעו שהיא טרפה או שלא כיעול גידה דלא שרי לכ"ע:

השיטה השביעית הוא דעת הרמב"ם שהצאתי צפתח דצריכו הוא המקיל יותר מכולם לפי דעתי אפי' שדצריו צאו סחומים ח"ל צפ"ח ומו"א אחר שכתב סגיד הנסה מותר צסחא לפיכך מותר לאדם לשלוח לעכו"ם יך סגיד הנסה צחור וכותן היך שלמה צפני ישראל ואין חוששין שמוא יאכל ממנה ישראל זה קודם שינטל גידה שהרי מקומה נכר לפיכך חס הי' חסובה לא יתננה לעכו"ם צפני ישראל שמוא יאכל ממנה ישראל עכ"ל והה"נ כתב שהולך צשיטת ההלכות שפסק להכי לישני דלעיל והרצ' לח"מ הקשה עליו דל"כ הוה ל' למימר אף שלא צפני ישראל ומשום גזירה שמוא כו' וחו דל"כ הו"ל למימר כמי דאסור ומשום גכ"ד ומיהו לזה יש לוותר דהרמב"ם נקיט עיקר הטעם לל"כ הלח"מ ודצריו ממוהין דהרי מודצרי הרמב"ם ומשמע להדיא דשלא צפני ישראל שרי ואומאי ליחסר ויהיו משום גכ"ד והלח"מ פירש שהרמב"ם קאי צשיטת החוס' ז"ל דמחלקין צין מוכר למתנה צמחנה ליכא משום גכ"ד ולא משום שמוא יתננה צפני ישראל ואפי' צפני ישראל אסור שמוא יצא לקנותה וכמו"ס לעיל ודצריו אין צפני חללי דל"כ הו"ל להר"נ לחתויי הא דאין מוכרין כצילות וטריפות מפני שרי דברים כו' ולא מליכו לו שצוה זה צספרו זולת צהלי' דיעות שאסור למכור כצילות וטריפות במקום שחומות משום גכ"ד ולדצריו למה לא כתב גכ"ס שהוא אסור משא' שמוא ימכרה דצמכרה גזרי' צפרעו לח"מ שהוא עיקר הטעם עכ"ל כ"ל שהרמב"ם ז"ל קגריס צדרצ' אפי' כשמוכרה לו צפני ישראל ובגירסת הרשב"א ז"ל וכן משמע להדיא מודצרי הרמב"ם צפני' חומותיות שלו ורצ' אפי' קוצר דלא גזרי' שלא צפני ישראל אטו צפני ישראל ונמלא דהוא שות צזה עם הרשב"א לדינא ממש ולפי מה שפירשו הה"נ דהרמב"ם מייירי צמפרש יע"ס אלא צצגריצת דעת צענין זה הוא קוצר כמו החוס' דליכא צמחנה והשתא דלשלוח יך שהיא מוחנה מותר שלא צפני ישראל ולא חיישי' למידי וזהלכות גכ"ד לא קאמר צמכרה אלא משום גכ"ד דשלא צפני ישראל איירי ולאשמועי' דצפני ישראל אסור כמי משום שמוא יתננה לא לריך דכזר אשמועינן מושלח יך דאפי' צמחנה אסור צפני ישראל כן כ"ל צכוונה:

והן ראיתי להחמיר חיים שכתב שמודצרי הרמב"ם משמע דגרס צהלי' ליטנא דלעיל ואצט"ל צמקום שאין מוכרין וכשנכתבה לו צפני ישראל וכמו שגרס הרשב"א צתירולא דרצ' אפי' עכ"ל ותוהני מואחר שראה דצרי הרשב"א מודע דמח' לצדות גירסא חדשה מלצו וצלאו הכי כמי אחי' ספיר שהרי הרשב"א גורס לעיל בגירסת כל הספרים ואפי' פסק דשלא צפני ישראל מותר וכמו שהצאתי לעיל וגם גירסא זו לא חידש הרשב"א מלצו חס לא שמואלה כתובה פן צמקלת ספרים כנראה מודצרי יע"ס ומודצרי הרמב"ם צפ"צ והלכות דיעות שכתב שאסור למכור כצילות צמקום שחומות משום דקוצר כמי דלעיל רש"י ור"ת והרשב"א צזה דגכ"ד ליכא אלא צמפרש וכ"כ עם הלח"מ שזו דעת הרמב"ם ואיכא למידק חס כן מנא ל' דצמחנה ליכא גריצת דעת אפילו צמפרש וכמו שכתב

יתננה צפני ישראל דליחא כלל להאי מששא וצדרצ' אפי' גרס ומליעטא צמכרה לו צפני ישראל ושרי מפרש דהרי ליטנא דלעיל דקאמר ואצט"ל צמקום שאין מוכרין וגזירה כו' ואצט"ל כו' מלכא קאמר ח' כמי משום דקגריצ' לדעת' אלא ס"ק לעולם צמקום שאין מוכרין ולשמוא יתננה צפני ישראל לא חיישי' דלא גזרי' שלא צפני ישראל אטו צפני ישראל וכמו דלא גזר רצא צהסוכר צהני' חיי' וכמו"ס לעיל ולא חמרו חסובה לא אלא משום דקגריצ' ל' לדעת' כו' ועפ"י ומהר"ז הרשב"א קוש' החוס' צד"ס טריפה כו' שהצאתי דהייך מודשמואל דאסור לגבוז דעת דילמא איקפד משום גזירה כו' אלא משום דהאי גזירה חסובה וציקר' וגית לן כלל ולא מיתקרי אלא משום גכ"ד כן למדתי מחדך דצריו צתה"א וטעם זו שוה לכל ענין דינא לשיטת ר"ת זולת צצצ' ח' והוא דלדעת ר"ת כל שמופרש אסור אפי' שלא צפני ישראל משום גזירה שמוא כו' ולדעת הרשב"א ז"ל לא גזרי' כלל האי גזירה אצל צפני ישראל וצמפרש אסור צין צמכר וצין צמחנה כמו לדעת ר"ת מופני שרי דברים כו' וצמחנה שרי צין צמכר וצין צמחנה אפי' צפני ישראל ולא חיישי' שיקנה אותה כמו לדעת ר"ת ז"ל וכ"כ עם הרשב"א צמחנה דמליחא יע"ס:

ולפי מ"ס לעיל דהרצ' ר"ת יהא קוצר כדעת הרמ"ה צצ"ה דאף דגרס גזירה שמוא יתננה צפני ישראל אפי' חס כזה הנותן לתת לו שלא צפני ישראל שרי וכמו"ס לעיל לקוטו יהא הר"ת שוה לדינא עם הרשב"א צכל דצרי ואחי' כמי חליצא דר"ת והרמ"ה האי עוצדא דרצא דשרי לזכרי שלא צפני ישראל ואחי' תמה על הרמ"ה ז"ל מאי דחקו קוש' הרשב"א מהאי דרצא עד שהולך לוותר משום שהפסק מרובה והרי לדצריו כל שחזה הנותן לתת או למכור שלא צפני ישראל מותר וכמו שהצאתי לעיל וא"כ מוילא לא קשה כלום דכזה הי' למכור שלא צפני ישראל וצצרתו זו של הרמ"ה נכונה צעיני מואר ויש ל' להצ"א ראי' עלי' שהרי לדעת החוס' והר"ת הכך תרתי דגכ"ד ושמוא ימכרה מישך שייכי אהדדי ואי אפשר להמלא הכך מששא דשמוא ימכרה צלא מששא דגכ"ד דהרי לדעת החוס' צמחנה דליכא גכ"ד לא חיישי' כמי לשמוא ימכרה וכן לדעת הר"ת צסחם וא"כ האיך אפשר לוותר דהך גזירה הוא בגזירה דעלמא דחכמים עשו קייג ואסרו הא אטו הא והלא למה להו למימר שלא צפני ישראל אטו צפני ישראל והלא אסור צלא"ה שלא צפני ישראל משום גכ"ד ח' הכון הוא כמו"ס הרמ"ה דה"ק דרצוי לו לישראל שלא יתן לו דילמא יצא לידי מכשול שיראה הישראל והא דקאמר שמוא יתננה או ימכרה אינו קאי על הנתינה או על המכירה אחרת שהיא אחר פעם הזאת אלא כלומר דרצוי לו לחוש דילמא צפעס ההוא עלמו יהי' צפני ישראל ויצא לידי מכשול ככ"ל כהן וא"ת והרי מודצרי רש"י ודאי משמע דאפי' שלא צפני ישראל ממש ודאי אסור כמי משום גזירה שהרי רש"י כתב לחלק צין מוכר למתנה זה דוקא שלא צפני ישראל דצפני ישראל גם צמחנה אסור כמו"ס לעיל וי"ל דלרש"י ח"ס לפי מה שפרסתי לעיל צדעתו דגכ"ד ליכא אלא צמפרש ומששא דשמוא ימכרה איתא אפי' צסחנה ואיכא למימר דגזירה דרצנן הוא וכפ"י צסחנה דגכ"ד ליכא וכן כמי י"ל לשיטת החוס' לפי מה שצדדתי לעיל דצצרי צזה כרש"י ומשא"כ לר"ת קשה חס נאמר שאינו קוצר כהרמ"ה ז"ל ודוחק גדול לוותר דכפ"י צהאי גזירה לשאר איקורין דליכא צהם גכ"ד:

והן צמידושי הריעצ"א לחולין ראיתי צענין זה דצרי חדש יפה אף כעיס שהוא גורם כמי בגירסת הרשב"א צדרצ' אפי' כשמוכרה לו צפני ישראל אלא שפי' צזה דוקא צמכרה ומשום תקנת המוכרין אצל צמחנה אפי' שלא צפני ישראל אסור גזירה שמוא כו' וכדליתא צמחני' לפוס סיכוי' דלעיל ורצא דשרי לזכרי חיי' דכפל עליהו צציתא דחמורא משום תקנת מוכרין הוא ועוצדא דשמואל דהייצ' שמוע' תרנגולת טריפה צמר שחומה מוכר הי' דשכר מעצרה יחיי' ל' ולכן דייק ספיר מדאיקפד שמואל דאסור לגבוז דעת הצריות דאין לוותר דאיקפד משום שמוא יתננה דצמכר לא גזרו משום תקנת מוכרין עכ"ד ציתר ציאור קלת וסן נמלא לפ"י הוא מחולק עם כצותינו צעלי החוס' ז"ל ומקלה חל הקלה שלדעתם צמחנה הוא דאסור צפני ישראל ושלא צפני ישראל מותר וצמכר לעולם אסור ולדעת הריעצ"א הוא צהיפוך צמכר הוא דאסור צפני ישראל ושלא צפני ישראל שרי וצמחנה לעולם הוא אסור:

אלא שצדק זה לצד הוא חולק על הרמב"ם להרמב"ם גרים צדק אפי' ונלענתא כמכרה לו צפני ישראל וטעור גרים בגירסתא שאר המפורשים דגרי צי' גזירה שווא כו' והשתא כיחא דצפי' קי"ז פסק כר"ח דשלח צופרש שלי והיינו אפי' צפני ישראל וכונ"ם וצופרש אקור אפי' שלח צפני ישראל וצקיון ס"ה דאוקר לשלוח ירך איירי נמי צופרש ואפי' ה' מותר שלח צפני ישראל וטעור דצונתה לא גזרי' שווא יתכנה וכן צונתה ליכא גכ"ד כן נראה לי בכוונת הטור ואולי גם הרא"ם ז"ל כיון כן מדהציא שני דיעות ולא הכריע דעתו לפסוק כחזויהו וע"ד שכתבתי דעת הרצ"ה צפ"ה וכן נראה לי מדברי הצ"י צפי' ס"ה שפירש דעת הטור לפי טענת החוס' ועיין צצ"ח דוק:

והנה הרא"ם ז"ל צפקיו וציא הכי חלחא ליכא דאיתאמרו על המנחי' ובתח' וז"ל וסינוי קמא עיקר דאמוראי מוקי לצרייתא דחתי זה ובכרי צין שליוה צין חתוכה ח"ל סיעול הימנה גיד הנסה צוקוס שאין מוכרין ולא חייסין צונתה לא לגכ"ד ולא לשווא יתכנה צפני ישראל ור"ח תי' דהא דחייסין לגכ"ד ולשווא יתכנה היינו דוקא צופרש שהוא כשרה ומוקרת אל צקתם לא חייסי' הנה הציא דעת ר"ח ודעת החוס' ולא הכריע וכן הרצ"ה צקיון קי"ז צי"ד כתב שמוקרת ח"א הרא"ם ז"ל כר"ח ואולי מופי שמוציא דעתו בזה ומה שיש מהקושי' צדק צדק הטור שצכאן כתב שמוקרת ח"א הרא"ם ז"ל ואילו צקיון ס"ה כתב לענין שולח ירך דאם אינה נותנה לו צפני ישראל דשאי ליחנ' לו צין שליוה צין חתוכה ח"ה דאפי' לא מלי אחי' כדעת ר"ח דא"כ קשה צמנח"פ צמנח"פ חייירי הטור אי חייירי צופרש ח"כ אף שלח צפני ישראל אקור וטעור גזירה שווא יתכנה כו' ואי חייירי צקתם אפי' צפני ישראל נמי דהשני לא יסמוך שכשרה הוא וכונ"ם לעיל ח"ו דצרי הטור הללו הם כשיטת החוס' דקוצרים דצונתה ליכא גכ"ד וגם לא חייסי' שווא יתכנה כו' וכ"כ הלח"ו צפ"ח ומו"א ואפשר נמי דאזל צקיון הרמב"ם וכפי מה שצארת לעיל דעתו יהי' איך שיהי' דצרי הטור קמרי אהדדי:

הן חותה שפירשה צפי' קי"ז עמד על זה שכתב שם על ו"ס הטור צפ"ס הר"ח אל צל אקור למכרה לו צחקת כשרה וטעור גכ"ד ווטעור שווא יתכנה צפני ישראל ח"ל ואין להקשות ח"כ אמאי קתם הטור לעיל צפי' ס"ה וכתב דשלח צפני ישראל מותר ואמאי לא חייסי' נמי שווא יתכנה צפני ישראל שאי התם דמיינצמכרה קתם דמכירה צפניו גופא גזירה הוא ואין כיקום וגזר גזירה לגזירה אל כאן ויירי שמוכרה לו צחקת כשרות שפיר גזרי' ע"כ נראה מדבריו דלכ"ת אפילו צקתווא אקור צפני ישראל שווא יקנה אותה ולא מוחלק ר"ח צין קתם לופרש אלל שלח צפני ישראל דצקתם מותר דהוי גזירה לגזירה אל צפני ישראל אפילו צקתם אקור גזירה חנו ופרש וכן נראה מדברי הרמב"ם צפ" גיד הנסה קי' י"ט שכתב בדברים האלה ואין להקשות אמאי השמיט הטור דין מכירה צקיון ס"ה ומחר דקיו"ל כרצ אפי' דק"ל אפילו צוקוס שאין מוכרין אקור דחייסי' שווא יראה ישראל ויקנה ומונו כי ס"ל כר"ח וכונ"ם הטור להדיא צפי' קי"ז שמוקרת ח"א כר"ח דלא חייסי' אף צמכירה כו' אלל צופרש הכה הוא מוקי להטור צפי' ס"ה כדעת ר"ח וצקתווא חייירי וע"כ הוא קוצר דצפני ישראל אקור אפי' צקתווא ותמנחי עוצא וזין להם זה והרי מחר שר"ת לא מוחלק צין מוכר למתנה מוילל אין הפרש כלל צין צפני ישראל לשלח צפני ישראל וכל שאקור צפני ישראל אפילו שלח צפני ישראל אקור וטעור גזירה שווא יתכנה וכל שהוא שרי שלח צפני ישראל גם צפני ישראל שרי והגזירה עם הגזירה לגזירה אשר הוילל הפרישה לא מולחתי להם שורש כלל צקפרי הראשונים וזין לו למדש גזירות מלכו ואדרבה מולחתי ראי' צרורה מן הראשונים דלדעת הר"ח כל צקתם שרי אפי' צפני ישראל ווטעור והוא שכל הראשונים חתרו למולל טעם למנהגיו שמוכרין כצילות וטריפות לכברים צקתם אפילו צפני ישראל וכתב הרמב"ם צתה"א דלפי טענת הר"ח דמוחלק צין קתם לופרש ח"ס וכן כתב הר"ן צפרק גיד הנסה ולדבריהם אף לר"ח לא אחי שפיר צפני ישראל אפי' צקתם אקור וטעור גזירה ח"ו דליחא לדבריהם וכבודן של הרצ"ם צוקיון מוכח וכתב לא דקו והנראה אללי דעת הטור שהוא קוצר כמו הרמב"ם דמוקי לכולה צרייתא צופרש ואף רישא דמחיר לשליח ירך חתוכה וע"כ דקוצרים הכי אמוראי דצונתה ליכא גכ"ד וגם לא חייסי' שווא יתכנה וכבר כתבתי לעיל טעמו וכיוצאין של הרמב"ם צזה

אלא שצדק זה לצד הוא חולק על הרמב"ם להרמב"ם גרים צדק אפי' ונלענתא כמכרה לו צפני ישראל וטעור גרים בגירסתא שאר המפורשים דגרי צי' גזירה שווא כו' והשתא כיחא דצפי' קי"ז פסק כר"ח דשלח צופרש שלי והיינו אפי' צפני ישראל וכונ"ם וצופרש אקור אפי' שלח צפני ישראל וצקיון ס"ה דאוקר לשלוח ירך איירי נמי צופרש ואפי' ה' מותר שלח צפני ישראל וטעור דצונתה לא גזרי' שווא יתכנה וכן צונתה ליכא גכ"ד כן נראה לי בכוונת הטור ואולי גם הרא"ם ז"ל כיון כן מדהציא שני דיעות ולא הכריע דעתו לפסוק כחזויהו וע"ד שכתבתי דעת הרצ"ה צפ"ה וכן נראה לי מדברי הצ"י צפי' ס"ה שפירש דעת הטור לפי טענת החוס' ועיין צצ"ח דוק:

והנה הרא"ם ז"ל צפקיו וציא הכי חלחא ליכא דאיתאמרו על המנחי' ובתח' וז"ל וסינוי קמא עיקר דאמוראי מוקי לצרייתא דחתי זה ובכרי צין שליוה צין חתוכה ח"ל סיעול הימנה גיד הנסה צוקוס שאין מוכרין ולא חייסין צונתה לא לגכ"ד ולא לשווא יתכנה צפני ישראל ור"ח תי' דהא דחייסין לגכ"ד ולשווא יתכנה היינו דוקא צופרש שהוא כשרה ומוקרת אל צקתם לא חייסי' הנה הציא דעת ר"ח ודעת החוס' ולא הכריע וכן הרצ"ה צקיון קי"ז צי"ד כתב שמוקרת ח"א הרא"ם ז"ל כר"ח ואולי מופי שמוציא דעתו בזה ומה שיש מהקושי' צדק צדק הטור שצכאן כתב שמוקרת ח"א הרא"ם ז"ל ואילו צקיון ס"ה כתב לענין שולח ירך דאם אינה נותנה לו צפני ישראל דשאי ליחנ' לו צין שליוה צין חתוכה ח"ה דאפי' לא מלי אחי' כדעת ר"ח דא"כ קשה צמנח"פ צמנח"פ חייירי הטור אי חייירי צופרש ח"כ אף שלח צפני ישראל אקור וטעור גזירה שווא יתכנה כו' ואי חייירי צקתם אפי' צפני ישראל נמי דהשני לא יסמוך שכשרה הוא וכונ"ם לעיל ח"ו דצרי הטור הללו הם כשיטת החוס' דקוצרים דצונתה ליכא גכ"ד וגם לא חייסי' שווא יתכנה כו' וכ"כ הלח"ו צפ"ח ומו"א ואפשר נמי דאזל צקיון הרמב"ם וכפי מה שצארת לעיל דעתו יהי' איך שיהי' דצרי הטור קמרי אהדדי:

הן חותה שפירשה צפי' קי"ז עמד על זה שכתב שם על ו"ס הטור צפ"ס הר"ח אל צל אקור למכרה לו צחקת כשרה וטעור גכ"ד ווטעור שווא יתכנה צפני ישראל ח"ל ואין להקשות ח"כ אמאי קתם הטור לעיל צפי' ס"ה וכתב דשלח צפני ישראל מותר ואמאי לא חייסי' נמי שווא יתכנה צפני ישראל שאי התם דמיינצמכרה קתם דמכירה צפניו גופא גזירה הוא ואין כיקום וגזר גזירה לגזירה אל כאן ויירי שמוכרה לו צחקת כשרות שפיר גזרי' ע"כ נראה מדבריו דלכ"ת אפילו צקתווא אקור צפני ישראל שווא יקנה אותה ולא מוחלק ר"ח צין קתם לופרש אלל שלח צפני ישראל דצקתם מותר דהוי גזירה לגזירה אל צפני ישראל אפילו צקתם אקור גזירה חנו ופרש וכן נראה מדברי הרמב"ם צפ" גיד הנסה קי' י"ט שכתב בדברים האלה ואין להקשות אמאי השמיט הטור דין מכירה צקיון ס"ה ומחר דקיו"ל כרצ אפי' דק"ל אפילו צוקוס שאין מוכרין אקור דחייסי' שווא יראה ישראל ויקנה ומונו כי ס"ל כר"ח וכונ"ם הטור להדיא צפי' קי"ז שמוקרת ח"א כר"ח דלא חייסי' אף צמכירה כו' אלל צופרש הכה הוא מוקי להטור צפי' ס"ה כדעת ר"ח וצקתווא חייירי וע"כ הוא קוצר דצפני ישראל אקור אפי' צקתווא ותמנחי עוצא וזין להם זה והרי מחר שר"ת לא מוחלק צין מוכר למתנה מוילל אין הפרש כלל צין צפני ישראל לשלח צפני ישראל וכל שאקור צפני ישראל אפילו שלח צפני ישראל אקור וטעור גזירה שווא יתכנה וכל שהוא שרי שלח צפני ישראל גם צפני ישראל שרי והגזירה עם הגזירה לגזירה אשר הוילל הפרישה לא מולחתי להם שורש כלל צקפרי הראשונים וזין לו למדש גזירות מלכו ואדרבה מולחתי ראי' צרורה מן הראשונים דלדעת הר"ח כל צקתם שרי אפי' צפני ישראל ווטעור והוא שכל הראשונים חתרו למולל טעם למנהגיו שמוכרין כצילות וטריפות לכברים צקתם אפילו צפני ישראל וכתב הרמב"ם צתה"א דלפי טענת הר"ח דמוחלק צין קתם לופרש ח"ס וכן כתב הר"ן צפרק גיד הנסה ולדבריהם אף לר"ח לא אחי שפיר צפני ישראל אפי' צקתם אקור וטעור גזירה ח"ו דליחא לדבריהם וכבודן של הרצ"ם צוקיון מוכח וכתב לא דקו והנראה אללי דעת הטור שהוא קוצר כמו הרמב"ם דמוקי לכולה צרייתא צופרש ואף רישא דמחיר לשליח ירך חתוכה וע"כ דקוצרים הכי אמוראי דצונתה ליכא גכ"ד וגם לא חייסי' שווא יתכנה וכבר כתבתי לעיל טעמו וכיוצאין של הרמב"ם צזה

תרומת הכרי סימן רל"ב רמ"ג

צקתם לגביצת דעת ליכא וספשא דשמוא ימכרנה איכא וכן לדעת הרמב"ם
צמחנה ואפילו לפי דעת ר"ת והרשב"א דלא נמשכת לה זה צלח זה יס
לומר דהצרייתא הכי קחני ח' משום גביצת דעת והשני חפילו חי סי
מותר גביצת דעת אפ"ס אסור משום שמוא ימכרנה כו' אצל לדעת הרמ"ה
והתוס' הכ"ל חי סי' גביצת דעת מותר לא הוי חייסי' כמי' לסאי' חששא
דשמוא ימכרנה משום דהישראל ימוס דלגנוז דעת הוא אומר. כן ולא
מיתסר אלא משום לתא דגביצת דעת וא"כ למה לי כלל האי חששא
וע"פ האומר כיחא דהתנא ומשמיענו האי חששא דשמוא ימכרנה לישראל
כדי ללמדנו להועיל דמותר לישראל לקמוץ על זה ולקנותה מן הסכרי
בחזקת כשרה וזו חידוש דין זהו מה שראיתי ליטא וליתן דצרי הרמב"ם
ז"ל צום הענין וצפי' הסוגי' ול"ע:

סימן רל"ב

סעיף ג' אם נשתמש צו אחר שראה המוס עיין סמ"ע פה"ס אם הוא
דבר שהלוקח יכול להבחין לאלתר וכו' אינו חוזר וצומח
למלך צפרק ע"ז מוכירה כתב והא שדקדק הרמב"ם צו"ש והוא שלא
נשתמש צו אחר שראה המוס משמע דאפי' ראה המוס ושתק חוזר דאי
לא מאי איריא נשתמש אפי' ראה ושתק אינו חוזר ונעשה הדברים ק"ו
צ"ה יכול לצדוק ולא דק דודאי חוזר יעש"ס מה שחשיג מזה על הפ"ח
ול"כ דהיט' מי שכתב שהציאו המ"ו לא כתב כן אלא דצרי שיהיה
להבחינו לאלתר דלא עזיב איכס דצין זיכוני' ולמחר ליקום עלה דזכי
ודיינא הלכך מלל צמנו לאלתר סבר וקיצל אצל אם אחר כך ראה
המוס כל שלא נשתמש צו שפיר יכול לחזור והוא חילוק נכון לדעת
שאלו ראה המוס צמעת המוקד ודאי אינו חוזר שפיר נתרלה כל שלא
צמנו צמעת המוקד צמנו שיהיה לזמן הוה כאלו ראה אז:

סעיף ב' והמוכר מכיר ומשמע דאם אינו מכיר אף שידוע לכל
שהלוקח זה לוקח לחרישה לא הוי מוקד טעות וצא"ס
לצ"ק פרק הפרה הציא דיעות חלוקות צוה ויש מי שאומרים דאפי' אין
המוכר מכיר הוי צב"ג מוקד טעות וצא"ס ראי' לדבריהם מהא דאמר'
צקדושין ב' אחר שמוכר קרקעותיו אדעתא למיסק לארעא דישראל ולא
פירש כן צמעת המוכר ולצדוק לא עלה ורולה לצטל המוקד והעמידו את
המוכר דצריס צצלב לא הוי דצריס הא חס' ה' הדצריס ה' המוקד
צטל אעפ"י שהדצריס נעלם מהלוקח ולדעת קלח מפורשים אין כאן
ראי' שאף צו"ה הם אומרי' שלא אמרו לדקדק כן מוכנה שאלו ה' דצריס
ה' המוקד קיים אלא צב"ה יודע הלוקח שה' הענין כאלו הומו כן
ע"כ ואיכא למידק לפי דעת הרמב"ם והמפורשים הללו מאי טעמא לא
מוסי' הס"ס צצלב הכירו המוכר דאז אינו יכול לחזור ול"ע:

סימן רמ"ג

סעיף ז' או ע"מ שתחני לי מלתים זו אף על פי שהחזיקו צבדה יכול
לחזור צו כו' ור"ל ר' זו שלם וכ"כ הסמ"ע וכן נראה מדצרי'
הרא"ש דלשם דאי מושל הנותן תיפוק לי' שהוא לחוצתו וצדאי יכול
לחזור צו אף תמי' לי עובא דמי מועבד צידס מליתן לו משלהם ואז
מומילא הנותנה או המוכר קיים דהא האומר ע"מ כאומר מועבדיו דמי
וה"ה הרא"ש ז"ל דלגבי הנותן הוי תנאי ולגבי המקבל ל"ה תנאי לא
יכולתי צעניותי להולמו סוף סוף אי תנאי הוי הרי נתקיים ואי לא תנאי
הוי הרי הועשה קיים ומה צבך דלגבי נותן הוי תנאי והרי נתקיים
וציותר תוהמי' שהמחזר ומור"ם ז"ל סתמו כך צלי חולק והרי הרא"ש
מציא שם צ' דיעות צוה ויראה משום דצצ"י כתב וז"ל וצק"י רמ"א כתצתי
שדעת הרמב"ם והר"ן והס"מ כדצרי הרא"ש ז"ל אצל חני תונה ומאוד דהרי
רצותאי ז"ל לא כתבו אלא צאומר ע"מ שאחך לך ר' זו וכו"ס ה"ה צפ'
ו' מוכירה וצדאי ודאי כל שצידו שלא לקיים התנאי אינו מקיים ואין
הנותנה קיימת ולא אחא לחשוועי' אלא אפי' תנאי שהוא לטובת המקבל
חשיב תנאי ואין לריך דיני תנאי אצל צאומר על מנת שתתכני לו מי
יוכל לעבד צידס שלא ליתן לו משלהם ולע"ג ועוד שהמעין צהרא"ש
ראה דטעמו דק"ל דכל שאינו תנאי גמור כיון שהתנה המוכר טובת
הלוקח

ודאי יודע שצתוספתא מלחתי לצרייתא זו המוצא צמעתין צצרי קלח
דצריס וזו היא השולח ירך ומתכת לחצירו לריך להפריש מוכנה
גיד הנשה שלמה אין לריך להפריש מוכנה גיד הנשה הלוקח ירך ומתכת
מן הטבח א"ל להפריש מוכנה גיד הנשה שלמה לריך להפריש מוכנה גיד
הנשה המוכר ירך ומתכת לכותי אין לריך להפריש מוכנה גיד הנשה
וצלבד שלא ימכרנה צפני ישראל מפני שמחר ולקחה מוכנה ומשום צ'
דצריס אמרו אין מוכרין צצר כל כצילה וטריפה לכותי מפני שמחר
ומאכילין לישראל ומשום שאין מאכילין את האדם צעועות ומשום צ' דצרי'
לא יאמר אדם לכותי קח לי צצר ומשום כצילות וטריפות דצר אחר משו'
אונסין עכ"ל התוספתא והנה לפי תיכוליהו של אצ"י ורצא צמעתין
מחוקמא שפיר האי צרייתא הכין לאצ"י רישא וסיפא צמקום שאין
מכריזין ואש"ה אסר צרישא צפני ישראל דילמא יקנה אותן ישראל זה
ומליעיתא צמקום שמוכריזין וכן לרצא רישא וסיפא שהכריזו ואפ"ס אסור
צפני ישראל אצל יקשה ומכאן לשיטות הרמב"ם שהצאתי דמשמע מיני'
דמקום שמוכריזין והכריזו אפי' צפני ישראל שרי משום דהדצר ידוע דכל
שמוכרים ונותנים לככרי כצילות הם ויש ליישב דמקח אונס לפי תיכולא
של רב אשי ולפי השיטות אשר הכינו צו הראשונים ז"ל יש לעיין האך
יפרכסו האי תוספתא והנה לפי שיטות הרשב"א והרמב"ם והריטב"א ז"ל
דגריס דצריס אפי' כשמוכרה לו צפני ישראל ומוקי לה צמפרש ואש"ה
צפני ישראל הוא דאסור אצל שלא צפני ישראל שרי ולא בזרי' אע"פ צפני
ישראל א"ס רישא של התוספתא כמי' כה"ג דהיינו צמפרש ולפיכך אסור
צפני ישראל וכן לדעת הרא"ה דגריס דצריס אפי' גזירה ואש"ה אין אסור
אליצי' אלא צפני ישראל ומליעיתא מחוקמא כמי' אליצא דהני רצותאי
צפני ישראל דווקא וכדלחוקמא לה צמעתין אלא שיש להקשות לשיטתם
דרישא דצרייתא איירי ע"כ צמפרש ליתני כמי' כונו צמליעיתא ד"א שאין
מאכילין את האדם צעועות כיון דצמפרש איירי וצמכר איכא לכ"ע משו'
גביצת דעת אצל לפי ו"ס לעיל דלענין גיד לא קייך גכ"ד צמכר אחי'
שפיר וזה עזר וקיוע לכצרתו זו ולפי שיטת התוס' ורש"י דמחלקים צין
מוכר לנותנה ואלצי' צמכר אסור לעולם אף שלא צפני ישראל לא ידעתי
מה יענו צתוספתא זו דצמכר מיתניא ואש"ה לא קאסר אלא צפני ישראל
דווקא וכן קשה לשיטת ר"ת דמחלק צין כתם למפרש ואלצי' צקתם
אפי' צפני ישראל מותר כונו שהוכחנו וצמפרש אפי' שלא צפני ישראל
קשיא אף יפרכס אותה דמחלקת צין צפני ישראל לשלא צפני ישראל
הן אונת שלפי מה שהקמתי לעיל לדעת הרא"ה אחי' שפיר ואש"ה לפי
תי' השני כמי' מלי' מוקים להתוספתא דמיירי צלנעה ומליעיתא שלא צלנעה
אלא שזה דמק אצל לפי שיטת התוס' ורש"י ז"ל לא יכולתי כלל לייצבה
ואולי לא חשו לה מפני שחלמודא דידן לא הציאה כן וכן לריך לומר
לדעת הרמב"ם:

ורע דכל היכי דאסור הוא למוכר או ליתן ערפות וכצילות לככריס
צפני ישראל ושלא צפני ישראל צמפרש וצקתם לכל חד וחד כדלית
לי' אי אחרוני דצין או נתן לככרי רשאי ישראל לקנותה מהככרי בחזקת
כשרה דא"כ לא הוי לן למיחוס דילמא ימכרנה לישראל דהקנתא לפושע
לא עזדי' וכו"ס הרא"ש צענין רוב מלוים א"ס וניקור מווחים הם ואף
שקלח מהראשונים פקפקו על הראצ"ד צוה הנה צתוספתא זו שהצאתי
לעיל וצוחר כן להדיא דהא קחני הלוקח ירך מתוכה מהטבח אין לריך
לפרוש הימנה גיד הנשה ואי אומרת לא אמרינן רוב מלוין חלל ניקור
מווחים הם למה קחני אין לריך להפריש מוכנו גיד הנשה והא לריך
למחוי' לי' לצקי' אי נטל גידה א"ו לא לריך למחוי' לי' לצקי' כלל כל שהוא
מתוכה דרוב מלוין א"ס וניקור מווחין הם והיינו דקחני לעיל וינה
השולח ירך ומתכת לחצירו לריך להפריש מוכנה גיד הנשה ולעולם
תקנתא לפושע לא עזדי'. ועפ"י נראה צעני' לחרץ מה שיש להקשות
לדעת הרא"ה דהא דהייסי' גצי כצילות לשמוא ימכרנה צפני ישראל ויקנה
אותה זה ישראל הרואה דווינור אחר אי איתא דטרפה הוא לא הוי קגביצ
לי' לדעת' דככרי דאסור לגנוז דעת הצריזות וכן הוא דעת התוס' דצ"ה
טרפה לפי מה שפרכסו לעיל וא"כ אמאי קחני צצרייתא מפני שני
דצריס אין מוכרין כצילות וטריפות א' מפני שנותנהו וא' שמוא יחזור
וימכרנה צפני ישראל ולמה לי גזירה זו והלא צלח"ה אסור משום גביצת
דעת צצלמא לחיך מפורשים נמשכת לה זה צלח זה כונו לדעת רש"י

וְהָיָה צִלְחָנוֹ פִּי"ח מֵהַלְכוֹת זָכִי וּמִתְנַה עוֹלָם גַּם כֵּן צִהֵי תוֹסַפְתָּהּ
 דִּידָהּ הַיּוֹרְטִים לְכָל א' עַד שִׁיבִיא הַרְשָׁאָה זֶה מִזֶּה וְהָיָה דְשִׁאֲנִי
 הַחֵס גְּזִי' צ' יוֹסֵף צָן שְׁמֻעוֹן שְׁהוֹלִיאוּ שְׁטַר חוּצַ עַל א' וְיֵשׁ לֹזֶה שְׁוֹצֵר
 דְּכִיּוֹן דֵּשׁ לִלְוֶה שְׁוֹצֵר מִא' מִהֶס וְהָיָה דְשִׁאֲנִי לֹא שִׁיךְ לְמִימֹר
 יִחְלֹקוּ מִשָּׁא"כ הִכָּא צִידוֹן הַתוֹסַפְתָּהּ לִיחְלֹקוּ לְפִי שִׁאֲנִי א' מִהֶס רִמְזֵי
 וְהָיָה מִצִּיאוֹ כֹּאן וְכֵחַז שֶׁלֹּא נִהְיִין לוֹ דְּצִרְיוֹ לֹא שִׁיךְ לְחֹלֶק צִכָּךְ אֲלֵל
 לַעֲנִין הַצֵּעַ"ד צִין יִחְלֹקוּ לְשׁוֹדָה דְּדִיִּינִי אֲצֵל לִגְזִי יוֹרְטִים גּוֹפִיִּיחוּ מִה
 צִכָּךְ דֵּהֵא וְנִ"מ יִכּוֹלִין לְדַחֲוֹתוֹ ע"כ וְלַעֲכָ"ד דְּצִרְיוֹ הִלְחִ"מ יִפֶּה עוֹלִין וְנִהְיִין
 וּמִאֲיִרִין וְעִמְמוֹ דֵּהִיכָא דֵּהִדִּין לִיחְלֹקוּ אִין לְרִיבִי לְהַרְשָׁאָה דְּכִיּוֹן דֵּהִדִּין
 שִׁתָּן לֹזֶה חֲלִי וְלֹזֶה מִחֲלָה כָּל אֶחָד יִכּוֹל לְחַצְוֶה חֲלָקוֹ לִצְדוֹ וְכִמּוֹ הָיָה
 דְּאִמְרִי צִרִים צ"מ אֶחָן קִהְדִי דְּמִזִּי דְּחַפִּס הָיָה דִּידִי הוּא וְלֹא מִלְרִיכִין
 לְהַרְשָׁאָה אֲלֵל הִיכִי דְּדִינָה הוּא שִׁיחִי מוֹנֵחַ עַד שִׁיבִיא אֲלִיָּהוּ דֵּהֶס לֹא
 אִיפְסַק צִינִיָּהּ שְׁפִיר אִין א' מִהֶס יִכּוֹל לְחַצְוֶה לְהִיֹּת מִרִּיב צִינִיָּהּ עַד
 שִׁיבִיא הַרְשָׁאָה וּמִחֲצִירוֹ וְהָיָה צִמְחָ"כ לֹא הִסְתַּכֵּל צוֹ צִעִין יִפֶּה וְגַם לֹא
 הִעֲתִיק יִפֶּה דְּצִרְיוֹ שְׁהִעֲתִיק דְּצִמְחָתָהּ הוּא דִּינָה דְּשׁוֹדָה וְהִלְחִ"מ כִּתְּצֵ
 שֶׁם לְהִדִּיא לֹא אִמְרִי צ' שׁוֹדָה מִשּׁוֹם דְּאִיכָא לְמִיקָם עֵלָה דְּמִלְחָה כִּיּוֹן
 דֵּהִלּוּחָה אִוּ פִּקְדוֹן הוּא אֲוִלִי יִצְוָה עֵדִים וְעִידוֹ מִי הִלּוּחָה אִוּ פִּקְדִי
 וְעִפִּי"ז הִעֲלִיתִי מִזֹּר לְאֶשֶׁר נִתְקַשְׁתִּי צָקוּסִ"ס אֶשֶׁר לִי צִכְלָל א' קִעִי ג'
 דְּצִרְיוֹ הִרִי"ף צִרִים מוֹפְקִיד צִהֵי אֲצִעִיֹת דַּעֲלוּ צִתִּיקוֹ דְּחוֹלְקִין הַכֵּל
 מוֹפְקִיד וְהַנְפִּקֵד וְאִמְרִי לְדִחִי הַגִּבֵּז לְכָל אִוּ"ל וְאִין לְוֹנֵר דְּאִיִּי גַם כֵּן
 צִבָּא צִהֲרָשָׁה שְׁהִרִי דַּעֲת הִרִי"ף לֹא כִתְצִין אֲוִרְכָתָהּ אֲוִטְלִטְלִי דְּכַפְרִי
 צִפְרָק מִרְבּוֹה וְעוֹד קִשִּׁיא דְּכָל לֹא וְלִי גְזִי אֲלֵל צִהֲרָשָׁה ל"ס לְוֹנֵר
 דִּיחְלֹקוּ שֶׁאֵם הָא' יִתְעַקֵּשׁ וְלֹא יִלְלֶה לִיתָן הַרְשָׁאָה אֲלֵל אֵם יִתָּן לוֹ כּוֹל
 אִוּ יוֹתֵר מִחֲלִיו מִי מוֹעֲכֵצֵי צִידוֹ וְדָצֵר זֶה קִשִּׁי ג"כ לְהַסֵּךְ שְׁהוּא מוֹפְרָשׁ
 לְהַתוֹסַפְתָּהּ דְּצִלִי הַרְשָׁאָה וְלִי דִחִי לֹא שִׁיךְ לְמִתְנִי כָּל יִחְלֹקוּ כִּיּוֹן לֹא
 וְלִי לְצוֹר לִידִי חֲלוּקָה אֲלֵל אֵם וְתַרְלִים שְׁנִיָּהּ דְּצִרְיוֹ אֲצֵל הִי לוֹ לְוֹנֵר
 יַעֲשֹׂן פִּשְׁרָה צִינִיָּהּ אֲצֵל לְפִי דְּצִרְיוֹ הִלְחִ"מ א' שֶׁם דְּכָל הִיכָא דְּדִינִי שׁוֹדָה
 לֹא לְרִיךְ הַרְשָׁאָה זֶה שְׁהַצֵּ"ד מִזְכִּין לוֹ כִּיּוֹן דִּנְתַּלֵּם הַדָּצֵר הִהוּא לִצְדוֹ וְכֵן
 הִיכָא דְּדִינָה יִחְלֹקוּ זֶכֶה כָּל א' צִהֲמִלָּה אִין א' מִהֶס לְרִיךְ הַרְשָׁאָה
 לְחֹלֶקוּ וְלֹא אִיתְמֹר לְצִעִי הַרְשָׁאָה צִכָּה"ג אֲלֵל הִיכִי דֵּהֶאֱחָד מִהֶס רִמְזֵי
 דִּלֹא דִינָה דִּיחִי מוֹנֵחַ וְצִהֵי הוּא דְּצִעִי הַרְשָׁאָה וְאִל תְּשִׁיבִי שְׁהִרִי דַּעֲת
 הַרְבֵּה פּוֹסְקִים כָּל הִיכָא דְּקִינֹ"ל יִהִי מוֹנֵחַ לֹא צִעִי שִׁיחִי מוֹנֵחַ צִצִּי
 אֲצֵל שִׁיחִי וְעִנָּה גַם אֲלֵל וְא"כ מִזִּי אִיכְפֵּל לְהוֹ לְמִיכְתֵּצֵ הַרְשָׁאָה דִּיחִי
 מוֹנֵחַ אֲלֵל וְהִרִי צִלְחָנוֹ צִלְעִי הַרְשָׁאָה יִהִי מוֹנֵחַ אֲלֵל דֵּשׁ לְוֹנֵר דִּלֹא
 דֵּהוּא מוֹנֵחַ אֲלֵל וְנִ"מ לְרִיךְ לְהִנִּית אִפִּי הוּא חוּצַ לְרֹר הַכֶּסֶף חֲתוּם וְאִינִי
 רִשִּׁי לְהַסְתַּמֵּס צִהֵם כָּל שְׁהַצֵּעַ"ד מוֹעֲכֵצִין דְּצִרְיוֹ. אֲצֵל הַדָּצֵר הַקֶּסֶה לְפִי
 דְּצִרְיוֹ הִלְחִ"מ הֵךְ קוּגִי דְּצִכּוֹרוֹת שְׁהַצִּחִי לְמַעֲלָה דֵּהֶס מִי אִין א' מִהֶס
 רִמְזֵי וּמִזִּי פִּרִיךְ לִיזוֹל לִגְזִי הָיָה וְלִדְחִי דְּכִיּוֹן דִּלֹא א' מִהֶס רִמְזֵי הִדִּין
 כִּתָּן דִּיחְלֹקוּ וְתוֹ לֹא לְרִיכִין לְהַרְשָׁאָה וְהַנְרָאָה לִי צִהֵי דֵּהֶא דְּצִכּוֹרוֹת
 שֶׁאִי שֶׁאִין שְׁנִי הַאֲנָשִׁים הֵאֱלָה יִכּוֹלִים לְצוֹר אֵל הַכֶּסֶן דְּצִרְיוֹ יוֹדֵעַ כִּי
 הָיָה לְתוֹסַפְתָּהּ תְּנוּ מִאֲתִים זֶה לְיוֹסֵף צָן שְׁמֻעוֹן שְׁאֲוֹתֵן מִאֲתִים זֶה אֶשֶׁר
 לִיָּה לְתַת לְאֶחָד מִשְׁנִיָּהּ הַשִּׁיךְ לֵהֶם אִין לְהַיּוֹרְטִים צִהֵם חֲלָק מִשָּׁא"כ
 צִהֵי דְּצִכּוֹרוֹת שֶׁאִינִי יוֹדֵעַ מִהֶם חוֹצְעִים מִהֶכָּהֵן אֵם הַחֲמֵס קִלְעִים
 שְׁכָתֵן רִחוּצֵן אִוּ אֲוֹתֵן הַחֲמֵס קִלְעִים שְׁכָתֵן לוֹ שְׁמֻעוֹן הַכֶּסֶךְ גִּרַע עִפִּי וְלֹא
 מִזִּי מוֹפְקִי מִינִי אֲלֵל צִהֲרָשָׁה וְהוּא הַפִּרְשָׁה אֶשֶׁר מִלְחִתִּי צִינִיָּהּ וְעַד"ז
 מִיּוֹסֵצֵ ג"כ קוּשִׁי הַחֲכָם הַכֵּל וְלִפִּי צִהֲרָשָׁה דְּרִיִּשׁ מוֹפְקִיד דֵּהֶסֶקֶס
 הוּא עַל דְּצִרְיוֹ יוֹדֵעַ הוּא הַכֵּל וְאִין צִהֵם רִמְזֵי לֹא צִעִי הַרְשָׁאָה וּמִיּוֹסֵצֵ
 שְׁפִיר וְדוּק:

סִימָן רנ"ט

סִימָן ג' שׁוֹדָה נִתְיַלְשׁוּ הַצֵּעִלִים כו' וְהָיָה שִׁידֵעַ צִנְפִּילָתוֹ דִּקָּה
 אֶחָד אֲצִידָתוֹ אִוּ שְׁאֲמֵר צִפִּירוֹת לוֹ מִיִּיאֲשָׁנָה צוֹדֵחִי מִיִּי
 לְהַחֲזִיר דְּצוּעֵי שֶׁל יֵם לִצְדָה הוּא שֶׁל מוֹלִיָּה אִפִּי עוֹמֵד אִידֵךְ וְלֹא כוּסִ"ס
 הַמִּחְצֵר קִעִיף ז' אֲצֵל שֶׁאֵר כָּל הַאֲצִידוֹת אֶשֶׁר מוֹלֵד יִאֲוֵם צֵעִלִים כִּגַּע צִי
 כָּל שְׁוֹדָה אֶחָד אִוּ שְׁאֲמֵר לֹא מִיִּיאֲשָׁנָה לֹא מִזִּי אֶחָד לְזִכּוֹת צוֹ וְלֹא
 כִּתְשׁוּבָה לְוֵחַ לִדֵּק צִקִּינֹ"ן פִּי"ט דְּקוֹצֵר דְּגַם שֶׁאֵר הַאֲצִידוֹת אֶשֶׁר קִתְּנוֹן
 לִיִּאֲוֵם עוֹמֵדֵת מִהִי אִפִּי עוֹמֵד וְלֹא יַעֲ"שׁ וְדְּצִרְיוֹ תְּנוּהִים וְצִלְחָתִי צִזֵּם
 צִאֲרִיכּוֹת צִמְחָ"א:

סִימָן ב' לֹא תִנְחִי הוּא וְיִכּוֹל מוֹכֵר לְצִלֵּל הַחֲנָחִי וְהַמְעַשֶּׂה וְא"כ עִמְמוֹ
 צִמְחָתָהּ לֹא מִסּוֹם הִי הוּא שְׁהִרִי חֲלִמִידִי הַרְשָׁצִ"א ק"ל דְּצִעִ"מ אִפִּי
 שְׁמֻעוֹתָהּ מוֹכֵר עוֹצֵת הַלּוּקָה הִי תִנְחִי מוֹעִלִיָּה א"ו עִמְמוֹהַ דֵּהֶרְשָׁצִ"א
 צִמְחָתָהּ דְּכָל שְׁחוּלָה צֵעִלְמוֹ אֵם אֲתָן רִשּׁוֹת צִידוֹ שֶׁלֹּא לִיתָן דֵּהַמְעַשֶּׂה צֵעִל
 וְעִי"צ צִמְחָתָהּ פִּרְק ו' מוֹכִירָה וּמִלְשׁוֹן הַרְחָ"שׁ נִרְאֶה כְּדָצִרִי מִהֶר"א
 לְפַסָּה ז"ל:

סִימָן ב' אֲצֵל אֵם הַפִּקִּירוֹ וְכִהֵּ צוֹ אֶחָד מוֹלִיָּחִין מִיִּידוֹ אֲצֵל הַרִיעֵצִ"א
 צִחִי לִצְ"מ פִּירֵשׁ לְעֵנִין מוֹלִיָּה וְהַפִּקֵר אִיפְסַטָה אֲצֵעִי
 לִלְוֹה כְּמוֹנֵחַ דְּמִי ע"ש וְאִפְסַר שְׁוֹדָה דַּעֲת הִרִי"ף ז"ל וּמִשּׁוֹ"ה לֹא הִצִּיָּה
 אֲוֹתָהּ צִעִי דְּאִוִּיר שֶׁאִין קוֹפּוֹ לְכּוֹחַ זֹלָתָה צִהֵי דִּמְתַּנָּה אִפִּי רִץ אֲחִירָהֵן
 וְאִין מוֹנִיעִין דְּכְמוֹנִחִין דְּמִיָּה וְכִצֵּר עוֹמֵד עֵלָה הַרְוֹצִין צִחִי לִצְ"מ וְלִשְׁמִיטָה
 הַרִיעֵצִ"א אִתִּי שְׁפִיר לְפִי כִי הִרִי"ף כִּתְּצֵ דִּמְתַּנָּה אִפִּי רִץ אֲחִירָהֵם וְאִין
 מוֹנִיעִין דִּמְתַּגְלִגִּין כְּמוֹנִחִין דְּמִי וְא"כ מוֹלִיָּה מִשְׁמַע דְּאִוִּיר שְׁקוֹפּוֹ לְכּוֹחַ
 לִלְוֹה כְּמוֹנֵחַ דְּמִי וְשֶׁאִי מִתְּגַלְגֵּל כְּדִקְאִמֵּר צִמְחָתָהּ וְאִפִּי"ג לֹא אִיפְסַטָה
 צִמְחָתָהּ כִּיּוֹן דִּלְעֵת הִרִי"ף לֹא מִהִי חַפִּסָּה צִתִּיקוֹ וּמִדִּינָה אִין מוֹלִיָּחִין
 מוֹנֵחֵן לְמִקְצֵל אֲצֵל מוֹלִיָּחִין מוֹנֵקֵל לְכּוֹתָן כְּמוֹ שְׁכִתְּצֵ הַרְוֹצִין כְּמוֹ פַּעְנוּסִים צִקְסַר
 הַכֶּסֶךְ כִּתְּצֵ לֹא כִאֲלִי אִיפְסַטָה וְכִמּוֹ שְׁכִתְּצֵ הַרְוֹצִין כְּמוֹ פַּעְנוּסִים צִקְסַר
 הַמִּלְחָמוֹת דַּעֲת הִרִי"ף הַצִּחִתִּי דְּצִרְיוֹ צָקוּסִ"ס אֶשֶׁר לִי וְהוּא שְׁתַּנּוּהַ
 הַרְוֹצִין ז"ל עַל הִרִי"ף שֶׁלֹּא הִצִּיָּה הֵךְ צִעִיָּה לֹא תְּנוּהַ אֲלֵל צִמְחָתָהּ דְּצִהֵם
 כִּיּוֹן דִּסְפִיקָה הוּא כָּל הַקּוֹדֵם חִכָּה צוֹ זֶכֶה כִּיּוֹן שֶׁלֹאִידֵךְ יֵשׁ חֲזָקָה מִאֲרִי
 קוּמָה:

סִימָן רנ"ג

סִימָן ב' אֲצֵל אֵם אִמֵּר שְׁחִיִּיז לֹא מוֹצִי וְצִהֵם שְׁוִין יִחְלֹקוּ כו'
 כִּתְּצֵ הַיּוֹמֹקִי יוֹסֵף צִפְרָק ג"פ צִמְחָתָהּ הַרִיעֵצִ"א דְּצִמְחָתָהּ יִכּוֹל
 לְדַחֲוֹת לְכָל אִוּ"ל עַד שִׁיבִיא רִחִי אֲצֵל צִמְחָתָהּ מִתְנָה לֹא מוֹפְקִי שְׁהַמְקַצֵּל
 מִתְנָה כְּעִין שְׁוֹתָף צִכְכָּסִים ע"כ וְכִתְּצֵ הַסֵּךְ ז"ל צִקְסִ"ק ל"ע וְחִלּוּקָה זֶה לֹא
 נִרְאֶה לִי הָא' אִמְרִי גַם לִגְזִי מִתְנָה כָּל הִיכָא דְּאִיכָא סִפְקָה אִינִי מוֹלִיָּה
 מִהַיּוֹרְטִים אֲלֵל צִרְיוֹ אֲלֵל כ"ל דֵּהֵא דְּאִמְרִי צִמְחָתָהּ וּפּוֹסְקִים כֹּאן שׁוֹדָה
 דְּכֵן צִתְּוֹסַפְתָּהּ יִחְלֹקוּ הַכָּל מִיִּירִי כִּשְׁאִין כֹּאן יוֹרְטִים אִוּ כִּשְׁהַיּוֹרְטִים רֹוִלִים
 לְקִיִּים וְלִיתָן אִוּ כִּשְׁהַצֵּ"ד מוֹצִי כִּתְצִין הַרְשָׁאָה זֶה לֹזֶה הָא' צִלְחָ"ה יִכּוֹלִים
 צִחֲמֵת לְדַחֲוֹת לְכָל אִוּ"ל ע"כ וְלִי נִרְאֶה דִּלִּין רִחִי מוֹנֵחַ שְׁהַיּוֹרְטִים
 כְּקִרְרָאִים מוֹחֲזָק שֶׁלֹּא לְהוֹלִיָּה מִהֶם צִקְסַקָה דֵּהֶס הַטַּעַם מִשּׁוֹם דִּלִּין
 סִפְקָה מוֹלִיָּה מִיִּידִי וְלִי דְּלֹלִי הַסְפִיקָה מִתְנָה זֶה הִי הֶס וְלִי יוֹרְטִים אֲצֵל
 הִכָּא דִּלִּין הַסִּפְקָה כִּפֵּל עֲלִיָּהֵם אֲלֵל צִין צ' מוֹצִי הִלְלוּ שְׁפִיר כּוֹכֵל לְהוֹלִיָּה
 מִהֶם אִף צִלִי הַרְשָׁאָה כִּיּוֹן דְּצוֹדֵחִי לֹא דִידָהּ הוּא מִשָּׁא"כ צִהֲלֹוֹהַ
 דְּחוּצַ צֵעִלְמוֹהַ הוּא וְצִעִי גְזִי לֹא מִזִּי גְזִי מִיִּיכָהוּ צִלְחָתִי הַרְשָׁאָה זֶה מִזֶּה
 דְּגִצִּיִּית צֵעִ"ח צֵעִי הַעֲמִידָה צִדִּין ע"י צֵעִל דִּינִי מִזִּי אִמֵּר לִי לֹא צֵעִל
 דְּצִרִים דִּידִי אֵת וְהוּא חִלּוּקָה צִרוֹר:

אֲבָל שְׁחִלּוּכִי חֲכָם גְּדוֹל עַל דַּעֲת הַרִיעֵצִ"א דִּמְתַּנָּה לֹא צֵעִי הַרְשָׁאָה
 מִהֶם דְּאִמְרִי פִּרְק יֵשׁ צִכּוֹר דְּמִי"ט גְזִי שְׁחִי נָשִׁים שֶׁל שְׁנִי חֲנָשִׁים
 שֶׁלֹּא צִיכּוֹר וְלִדּוֹ צ' זִכְרִים זֶה כּוֹתֵן ה' קִלְעִים זֶה כּוֹתֵן ה' קִלְעִים וְתַת
 אֶחָד מִהֶם תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם יִחֲזִיר לְהֶם חֲמֵס קִלְעִים וּפִרִיךְ צִמְחָתָהּ וְאִמְרִי
 לִיזוֹל גְזִי הָיָה וְלִדְחִי וְלִיזוֹל לִגְזִי הָיָה וְלִדְחִי אִמֵּר שְׁמֻעוֹל צִבָּא צִהֲרָשָׁה
 וְהִרִי שְׁמֻעוֹל אִית לִי צִהֲוֹתוֹ פִּרְק דְּפִדּוּהַ צִוּוֹ תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם וְנִתְעַכְּלוּ
 הַמְעַנּוֹת צִחוּךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם אִין צִוּוֹ פִּדּוּי וְלַעֲוֹתוֹ הַמְעַנּוֹת הֶס פִּקְדוֹן צִיד
 הַכֶּהֵן וְכִךְ כִּתְצֵ הַחֹסֶ"ל לְהִדִּיא צִמְחָתָהּ דִּקָּה ע' דְּמִהֵא עִמְמוֹהַ אִין לְהוֹכִיחַ
 מִסָּם דְּמִהִי הַרְשָׁאָה צִמְחָתָהּ מִשּׁוֹם דְּקִינֹ"ל כִּשְׁמֻעוֹל צִנְחֵעֲכֵלוּ הַמְעַנּוֹת
 אִין צִוּוֹ פִּדּוּי וְהוּא כִּפְקָדוֹן וְא"כ לְוֵחַ לִי לְשְׁמֻעוֹל לְאִוּקוּמִי צִבָּא צִהֲרָשָׁה
 וְהִרִי לְדַעֲת הַרִיעֵצִ"א צִפְקָדוֹן לֹא צֵעִי כִהֵ"ג הַרְשָׁאָה וְלִי נִרְאֶה דִּלְקָ"מ
 לֹא קִאֲמֵר הַרִיעֵצִ"א ז"ל לְוִלְחִי אֲלֵל לִגְזִי יוֹרְטִים כִּיּוֹן דִּלְחִיָּהֵם אִמֵּר כִךְ
 וְכִךְ לְכּוֹצִי מוֹלֵל דִּלֹא לֹא הוֹרִישׁ לְהֶם דְּצִרְיוֹ וְלֹא הִי כְּמוֹחֲזָקִים כָּלֵל
 צִהֵי מִיִּילְחָה לְדִלְחִי לְכָל אִוּ"ל וְלְוֹנֵר לוֹ לֹא צֵעִי דִידִי אֵת מִשָּׁא"כ
 צִנְפִּקֵד עֲלִיָּהוּ מוֹחֲזָק מִיָּהוּ הוּא וְלֹא מִזִּי לְמוֹפִיק מִינִי צִלְחָתִי הַרְשָׁאָה וְצִהֵי
 דְּצִכּוֹרוֹת הַכֶּהֵן עֲלִיָּהוּ הוּא הַנְפִּקֵד שְׁפִיר מִזִּי וְלִי לְכָל אִוּ"ל עַד שִׁיבִיא
 צִידוֹ הַרְשָׁאָה וּמִחֲצִירוֹ זֶה צִרוֹר:

23

סעיף ז' בהג"ה מ"ו טו"ז וישר להחזיר כמו שנכתב אחר סעי' ה' ובענייני נדרה כי יש לפקפק ולומר דצונו של ים אפי' לפנים ומסורת הדין אין לו להחזיר שלא וולנו צט"ס שיש צו ועשית הישר והטוב אלא צמלא צמקום טרוב גוים מלון והאי לאו כזונו של ים הוא כדמוכח צריש אלו מליאות וצ"מ המליא זה מלצרי המרדכי סכתב שם הא דלא כייפינן להחזיר להמליא וצונו של ים מלד ועשית הישר והטוב ויירי דווקא צעני המליא וצעל אצידה הוא עשיר עכ"ל וא"כ אפי' לנ"ד דלא כייפינן ל' על זה מ"מ למדין דצונו של ים אית צי' משום ועשית הישר והטוב עכ"ל הד"מ והמעניין צמרדכי שם כתב וז"ל נעשה כלום על ציתו סנפל כו' נראה לראצי"ה הא דלא כייפי' ל' החס לעשות לפנים ומסורת הדין אפשר שהמוליא ה' עני והצעל אצידה עשיר עכ"ל ופשוט דקאי על האי דהשיצ ר"כ לרצא צמלא ארכקי צמקום טרוב גוים מלרים והלה עומד ולום נעשה כלום על ציתו סנפל וכו' ועל זה קאי וקסי' לראצי"ה אצל צונו של ים אפשר דאפי' משום ועשית הישר והטוב ליכא ויש להציא קלת ראי' והאי דיו דסקיל צטרף וטדי צי' לוניחא דצר מריון ואחא לקנזי דלציי חור ל' זיל סקול לנפשא והרי צני צר מריון עשירים הוי כנ"ש החוס' צפ"ק צ"צ גצי האי מעליכא לך צנכסי דצר מריון דף י"צ ע"צ ולמה לא ליוהו אציי להחזיר משום ועשית הישר והטוב דכל שהמוליא עשיר אף שהצעל אצידה ג"כ עשיר כופין אותו ג"כ להחזיר לדעת המרדכי וכ"כ צלמח דדק סי' פ"ט אלא משום דדיו כזונו של ים הוא כדאיתא שם צט"ס ומש"ה לית צי' לז ועשית הישר והטוב:

ש"ק י"ד ז"ל ומודברי החוס' בו' נראה להדיא שהוא כולו למשכיר וצקי' ש"ג ציאר דבריו כי ז"ל החוס' שם ווא"ת טילהי השואל גצי הזבל של הצעה"צ וווקי לה הש"ס צתורי דאחי מעלמא וצחלר המשכיר וכריצ"ח והסתחא הלל השוכר משתמש צחלר וא"כ הזבל משתמר לדעת השוכר צחלר ואיך יוכה המשכיר צוצל זה וי"ל לגם המשכיר ציתו פחות לחותו חלר ומיקרי עומד צלד מדהו עכ"ד חלמא דאפי' השוכר ג"כ משתמש צחלר חפ"ה המליאה הוא להמשכיר ע"כ ולעכ"ד לא דק צזה משום דהתם לא הושכר לו החלר כלל רק הצית השכיר לו כו"ס כל המפורשים ואין השוכר משתמש צחלר חלל כניסה וגם יליאה וכן נראה להדיא מודברי החוס' דפ' השואל דף ק"צ יע"ס ומה"ע הוא דוצל דתורא דעלמא להמשכיר ולא להשוכר דכל שאינו חלירו כי אם לדריסת הרגל אינו קונה לו וכונ"ס צאס"ז צסס הראשונים ז"ל וכ"כ הש"ך צקי' חנו' צסס הריעוצ"א. גם מה שהעלה הש"ך צס"ק שאחריו וצקי' ש"ג סק"א דאפי' השוכר דר צו לצדו הוא של המשכיר וכדעת הרמז"ס כ"ל שהוא יחידאה צזה וכל צאי אחריו השיגהו מה שגרם להש"ך לפי שהצין שגם דעת החוס' והאגודה הוא כדעת הרמז"ס אך כאשר פרשתי דעת החוס' הכי מתפריש דברי הרב הכינוק"י ז"ל גם מ"ס הש"ך שם דיוכל לעשות צו מה טירלה ל"ע ח"כ איך יפרכס כל הסוגי' דמקשה צגנו' על אציי מפירות מופחרין דילמא הפי' כל זמן שלא נתצבר של מי הם ולע"ג:

סעיף ד' ויש אומרים דאצידה מדעת הוי הפקר עיי' ש"ך סהכריע כד מהא דריש אלו ומליאות דקאמור הש"ס צומשכנתא דזי דרי עסקי' דאצידה מדעת הוא ונש"ה הרי הן שלו ולי כראה דאין נשס קוש' על הרנוצ"ס דשאני פירות שהוא דבר שאין צו קינן וצלא"ה ראו' להיות של המוליא אלא משום דהוי יאוש שלא מדעת ולכן צומשכנתא דזי דרי כיון שומחים הצעלים מדעת הרי הוא של המוליא דהוי יאוש מדעת אצל הרנוצ"ס ויירי מדבר שיש צו קי' כמו כיס שהוא דבר שיש צו קי' כמו שכתבאר צקי' רס"צ סעי' כ' הלכך אף שהוא מאבדו מדעת אין האחר יכול לזכות צו משום דאין הצעלים מתייאשין וגם שאר ראיות

סימן רס"ב

וה' לבאורם יש להוכיח ללך מהני חזרה לישאש מלחמי' דישאש מהני
לפנור מועשאר ח"כ חז' דישאש מהני לפנור מועשאר דמיד שתייחאש
נפיק מרשות צעלים דלולי כן מהכרואי שלא יפנור מועשאר חבל זה ליתא
דהרי הפקר גופא חכא לז"ד דהוי כמותה ולא כפיק מרשות צעלים עד
לחתי לרשות זוכה ומהני לי' חזרה והפקר ודאי פנור מועשאר לכ"ע
וה"ע מוסר דכתיב וצא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך ילא זה שיש לו
חלק. עמך והלכך חפ' חי לא כפיק מרשות צעלים עד לחתי לרשות זוכה
פנור מה"ע דז"מ יש לו חלק עמך שהרי רשאי הוא לזכות בו ומה"ע
פנור כתיב יאוש. ורצ אחי ומורי ש"ן הציא לי ראי' דישאש לא כפיק
מרשות צעלים עד לחתי לרשות זוכה ודמוקשה צמורה למאן דקוצר
יאוש קונה מדתן גזל חוץ ועצר עליו העסק אומר לו הס"ל והאי כיון
דנטי עידן איקורא ודאי מייאש מיני' ואי ס"ד יאוש קונה אגאי מלי אומר
הס"ל דמי מועיל צעי שלומו לי' ונשכי כי קאמרי' זה מתייחאש חס רולה
לקנות האי זה מתייחאש וזה אינו רולה לקנות ע"כ (א) ואי ס"ד דישאש
מי

(א) הנה צמה שהניח מ"ז בשם נזר אחיו הקלוס"מ ז"ל ראי' דיאוש לא נפיק מנשות צעלים עד דאחי לרשות זוכה מהך דגזל חמץ כו' והנה צלמת

מדברי התוס' והראשונים נראה מפורך דמפיק נפיק מרשות צעלים וא"כ תקשה קוש' זו אמנם צאמת לפי דבריו יקשה עדיין אף צלי יאוש לדעת הפוסקים דליטור הנאה

מקנה כמו מתנה קונה הוא מדאורי' וכונ' גדול' המפורשים פיראורים ז"ל וחאי' כו' כיון דלא נפיק מרשות בעלים עד לחאי' לרשות זכה הוי דעת אחרת מקנה אותו וכדמוכח צרי' מליעל' וכונ' החוס' ס"ס (ב) ותקשתי זאת על רצ אחי ש"ן והשיב לי כי גם הוא עמד ע"ז ונחמתי כלו' הוא לומר דמליא' הנקנה ע"י יאוש י' לקטן זכ' מה"ח אלא שהוא עלמו ידע שאין הדבר כן:

והנראה

אמר בפיק מרשות בעלים אף דלא אחי' לרשות אחר מה צדך מה אינו דולה לקנות סוף סוף היכי מלי' אחר הס"ל ודאי' הוא חוץ אינו של הנגזל וצדך בפיק מרשות' ועידן' איסורי' אלו דצרי' וכונ' הס':

אך י' להקשות לפ"ז למה אמרו מליא' חסור' ק' אין זהם גזל אלא מפני דרכי שלום ונשמע דצב' מליא' הוא ודאי' מליא' הנקנה ע"י יאוש' דאוי' שיהי' הקטן זוכה זה מדאורי' שהרי היכא דאיכא דעת אחרת

העומד לשדוף כשדוף דמי מודה וא"כ מאי פריך מצרייתא (ומה שהקשה הקדו"מ מתרומה שאלה לק"מ דחזי' להסיקו חמת מצטילו ודוק) אמנם צאמת שפיר פריך דמייאש מגוף המצוץ כיון דלשדפה קאי' וצודאי' ישרפנו בגזן לקיים מלות ציעור אמנם עדיין קשה כיון דעכ"פ לא שרפו בגזן א"כ ממילא הוי יאוש בטעות דהא אדעת' דהכי לא אפקרי' ואח"כ השקיפו רעיוני כי כבר העיר בכל זה הרב הצית אפרים צמלק א"ח תשובה ל"ז והוא ז"ל כתב בטענות דהוי יאוש בטעות כמבואר בפוסקי'. ואני צעניי לא מלאתי מבואר האי ענינא דיאוש בטעות דהפוסקים אך מלאתי צירושלמי צנסהדרין פ"ו ה"צ צצ"ק פ' שור שנגח דו"ה דשור הנסקל שהחמו עדיו ר"י קוצר כל המוזיק זה זכה וכליתא צצ"ק דילן צכריתות דק כ"ד ור"ל אומר יאוש בטעות הוא וכן עמד שיואל לסקול והקדישו בעליו ר"י אומר זכה לעלמו ור"ל אומר יאוש של טעות הוא והנה צאמת דבר זה לריך ציבור רחב דא"כ האין מהני יאוש לר"ל דקוצר יאוש קני נימא דהוי יאוש בטעות דלילו ה' יודע שיימלא הגנב לא ה' מתיאש וכמעט בכל יאוש הוי כן נימא דהוי יאוש בטעות אמנם הדבר הצדור הוא דזה דודאי דצד שיהא טעות לשעמו צא שיה' מייאש ה' הטעות בעולם צודאי' לא עדיף מקנין גמור דאם נעשה בטעות חוזר אצל דצד המתחדש אח"כ מהני אף דטעות דוגמא לזה קלת אין פותחין צנולד דלא משווי' לנדר טעות אצל דצד שנעשה מעיקרא בטעות כ"ע מודו דל"ה יאוש וזהו פליגו ר"י ור"ל צירושלמי דר"ל קוצר דלא מהני דהוי בטעות דהוי טעות לשעמו דהא צעת שייאש עלמו ה' בטעות דכמו דאמרי' התם צאם אמרו העדים רצו שורו הוא צעלמו מידע ידע ולא מייאש דטרח ומייאש עדים להזימם מכ"ס הכא דאם ה' יודע צעעת היאוש ששקר צפי העדים הוה טרח ומייאש עדים ולא ה' מייאש ור"י קוצר דהא דאמרי' צאם אמרו הוא צעלמו רצו טרח ומייאש עדים אין הדבר צצירור צצודאי' לא מייאש עלמו משום דטרח וציא עדים אך דספק הוא עכ"פ אולי אינו מייאש עלמו דלמלא יאמר צלצו שיעריה וציא עדים וממילא לא יכול אדם לזכות צו וא"כ אצל צאמרו כרצו שורך דודאי מייאש עלמו אם אס"כ צאו עדים והזמנו עדים הללו ליכא למימר דנכח הספק דלילמא דאם ה' יודע אז שצוואו עדים ויזמו לעדים הללו לא ה' מייאש עלמו דיאמר צלצו שיעריה עלמו ואייתי סהדי להזימם דהא אין ספק מוילא מידי דדאי יאוש ולא נעשה מה טעות לשעמו ולכן קוצר ר"י כל המוזיק צו זכה דו"ק אצל היכי דהוי טעות לשעמו צודאי' גם ר"י מודה דלא מהני גם גבי יאוש דלא גרע משאר קנין בטעות ונדר והקדש בטעות וא"כ קמה קושיתי הכ"ל אליצא דכ"ע דצנ"ד הוי ג"כ טעות לשעמו אמנם הנלפענ"ד צה דצאמת אף דקוצר צס ר"ל דיאוש בטעות לא מהני היינו דוקא היכא דרולה הלה לזכות צו אחר שנמצר הטעות כמו התם דקודם שהזמנו עדיו אין אדם זוכה צו דאין זכ' צאה"כ ועי' צקלס"מ ס' רכ"ה וע"כ מייאש רק אחר שזכה עדיו ואז כבר נחגלה הטעות אצל היכא דזכה צו כבר קודם שנמצר הטעות אף היכי דהוי טעות לשעמו הוי יאוש ולא נחצלה זכיייתו ע"י שנמצר כעת הטעות וא"כ שפיר פריך הס"ס וע"ז משני דזה אינו רולה לקנות וכיון דאין כאן זכ' ממילא היאוש צטל מלד יאוש בטעות ולא נפיק כלל מרשות גזן ודוק היטיב:

(ב) צמה שהעיר אי יאוש חשיב דעת אחרת מקנה הנה מדברי החוס' צ"ק דק ס"ס מבואר דהוי כמתנה והוי ד"ל מקנה גם לדעת רש"י דיאוש מטעם הספק והלא שיעת רש"י צצ"מ דק י"צ דהפקר מדעת חשיב ד"ל מקנה (וצאמת לפי מה שהערוצי צמק"ל דהך דנימא דהפקר מדעת חשיב ד"ל מקנה חלי' צציריה כיון דצעעת הפקירו לא נתייחד למי מקלה רק אס"כ לנפרע נמצרר למי הקנה וזה ה' מקום לחלק צין גזילה לאצידה ונתייבצ קו' ח"ו ממליא' חסור' ק' ואכ"מ ודוק והצן וצאמת צלל"ה דעת הס"ך דאף צד"ל מקנה אין לקטן זכ' מה"ח ודוק) עכ"פ לדעת רש"י חשיב ד"ל מקנה וזה אמרתי דצד נחמד ציצוב דצרי רש"י צצ"פ לולצ בגזל צהך דליוונכרי דקתם עכו"ס גזלנו ארעמא נינהו ופירש"י גזלני ארעמא מישראל נינהו יע"ש וכבר עמד ע"ז צספר כפות חמרים והעלה דצגל עכו"ס קרקע בגזל יע"ש אכן לא נודע מי הכריח לרש"י לזה והנלפענ"ד דהנה צגמ' צס דפריך וליקנינהו צצינו השם והקשה החוס' דהא הוי סיגוי השם המוזר לצרייתו ולסוף העלו דצצירור יאוש קונה סיגוי השם המוזר יע"ש וצאמת זה סעמא צעי דכל דלא

צמא מיקרי לית לי' בעלים וא"כ תקשה למה יכול לומר הרי שלך לפיך וכן צאמת לא ידעתי מי הגיד לו רצ זה דע"י דנפיק מרשות בעלים אינו יכול לומר הס"ל צלענ"ד דווקא צקנה בגזן אינו יכול לומר הס"ל והוא דהנה צענין השצת בגזילה צמא' הסורה צ' ענינים דכל שספסר צצורת גוף הספץ לריך להחזיר גוף הספץ דאם צלו יחזיר דמיים וצקנית גוף הספץ ממילא חל עליו חזרת דמיים ולכן איני יכול לפטור עלמו צגוף הספץ ולומר הס"ל צמא"כ צמה דנפיק מרשות בעלים עכ"פ צלל חל עליו קיוצ חזרת דמיים ושפיר יכול לפטור עלמו צגוף הספץ ולומר הס"ל והרבה דליות הצמתי לזה והוא צצור ואכ"מ להאריך צזה וממילא דא"ס נמי לדעת הפוסקים דאס"כ לית לי' בעלים וצאמת לכאורה ק"ל להיפך דמאי פריך לדעת הפוסקי' הכ"ל דלדידו גם אין זכ' צאה"כ אמנם צאמת לק"מ דהכוונה כאן דמייאש צבע קודם זמן איסורו ודוק וצנ"ס נתייבצ לי מה טעמא ח"ו צסי' סע"ל דמאי דייק צהך דגזל סמך דיאוש כדי לא קני והרי אף אי יאוש לא קני מ"מ הרי זה הוי צצומו של י' דצצורה ממנו ומכל אדם יע"ש והנה צהשקפה ראשונה ה' נראה לי דלא מיקרי צצורה ממנו ומכל אדם אלא צמה שהוה צצור מלד עלמו אצל צמאן צק ארי' דאיסורא צציע עלה אכן אחר הצנה ומיפוש מעט ראיתי כי מחלוקת קדמונים הוא זה ה"ס הס"י והר"ן והצלו צאו"מ ס' צל"ד גבי דליקה ונחלקו צצירושם הצ"י ומהרי"א ומסקנת הצ"י צס דאף צכה"ג דרק ארי' דאיסורא רציע צלי' דינו כמו צומו של י' יע"ש וא"כ לדצריו קושי' ח"ו קמה וגם נלצה אכן להכ"ל ח"ס דאחר זמן איסורו אינו יכול בגזן לזכות צו ואף דנפיק מרשות בעלים שפיר יכול לומר הס"ל אמנם נלענ"ד צלל"ה לייבצ קושייתו דהנה לכאורה י' להצין צהא דפריך כי מטי זמן איסורו ודאי מייאש מיני' הא קימ"ל דחמץ אפרו מותר וא"כ עדיין י' לו סיגוי ואמאי מייאש ואמתי לייבצ זה ע"ד פילפול אך אכ"מ אכן האמת יורה דרכו דלק"מ דהרי עיקר היאוש בגזילה אינו לריך רק שיהי' מגוף הספץ ולא מדמי וסיגוי הספץ ועיין מלחמות ס"ס בגזל וא"כ מגוף הספץ שפיר מייאש וצפרט דהוא מנפה לדמי' המצוץ ואינו רולה צצפרט ופשיטא דאין כוונת היאוש משום דיכול לומר הס"ל כמזון וכל זה לענין יאוש אצל לענין שיהי' נמשצ כצומו של י' צזה שפיר אמרי' דלא נמשצ כצצור ממנו משום דיש לו סיגוי אספרו והוא צצור לענ"ד אין להקשות מהא דלליקה דנמשצ כצומו של י' אף דהאפר נשאר ואמנם י' להעיר צזה עפי"מ דמבואר צצאשונים לגבי מקדש צאיסורי הגלה דדנו צו מלד האפר מצואר מדצריהם דלא שייך לומר דקתם צ"ל לא שווי' להו האפר מצאומה וצאמת י' לחלק צין אפר חוכלין לאפר צעלמא וסרצה י' להאריך צזה ואכ"מ:

עכ"פ נחזור לעניננו הנה צמ"ס צציעת הפוסקים דאין זכ' צאה"כ י' להצין צגמ' דגיטין דק כ"ג דפריך למ"ד היזק שאל"כ שמי' היזק מצרייתא דתרומה וצמאמת מטעם ונפסק מוצ' ועבר עליו הפסק דיכול לומר הס"ל ולמ"ד ס"ה אמאי יכול לומר הס"ל ופי' צס סמו' משום דקנה צצינוי וקשה לדעת הפוסקים הכ"ל הא אין זכ' צאה"כ והנה ה' מקום לומר דלא פריך הס"ס ממצוץ אלא מתרומה וממצע וצזה יתייבצ קושי' החוס' צס מהך דגומרין דינו של שור יע"ש ודו"ק וגם יתייבצ קושי' הקלס"מ ס' ס"ס למאן דצעי צצינוי מעשה גם סיגוי השם קלת א"כ מאי פריך צצמאן יע"ש ולהכ"ל א"ס דצאמת הקו' רק ממצע ומתרומה וצזה שפיר הוי סיגוי השם קלת דיש להם צס לוי' דאף צלצון צני אדם נקרא תרומה שאלה וממצע אפולה ולא מטעם ותרומה צמא' צזה ה' אפסר לייבצ קושי' החוס' הכ"ל דהשור שפיר נקרא אף לאחר גמר דין צלצון צ"ל רק שור קתם ודו"ק אמנם צאמת צלל"ה לק"מ קושייתי הכ"ל דצצינוי לא שייך כלל אין זכ' צאה"כ דזה לא שייך רק צמה שצורה מעלמו אצל לא צצינוי שהחורה צמה לו ודו"ק:

צחזור לענינינו צמה שהקשה הקלו"מ הכ"ל דאף דאינו רולה לקנות הרי עכ"פ נפיק מרשות בעלים וכלע"ד דהנה לכאורה י' להצין לפי מה שהעלה הצנ"י דצאומר הס"ל אזי המצוץ מותר לאחיה"פ יע"ש ואחר צמתי צס כל ההצבות שיש על דין הכ"ל עדיין תקשה וגמ' הכ"ל דמאי פריך כי מטי זמן איסורו מייאש מיני' ואמאי מייאש הא מותר צהגלה לאחיה"פ ואי משום שמה יחזירנו חוץ הפסק מלד דצציל ס' זה לא שייך לומר דמייאש ועוד דצצר העלה המק יעקב דצחור הפסק אינו יכול לומר הס"ל ואף להקלו"מ דחולק עליו מ"מ לר"ס דס"ל כל

תרומת דברי סימז רס"ב

עדיין נושא הצעלים הוא כיון דהיאוש אינו מוליד מרשית בעלים אלא מהתורה נחנה נשות שלחחר יאוש ראשי לזכותם וכל שאינו זכר צו עדיין של בעלים הוא וכמו שאמר רב אחי ומורי ס"ן ואפ"ס ל"ה דעת אחרת ונקמה אותן שהרי הצעלים אינם מקנים כלום אלא מהתורה התורה להם ואינה מנפשי קוצי' ולא דמי למפקיר שכל הקודם צד זה דמי דעת אחרת ונקמה אותן משום דהתם איכא מיהת ונקמה אצל שכל ליכא ונקמה כלל (ג) דהיאוש אינו ונקמה כלום רק מהתורה התורה כדרך שהתורה זמנו של ים וכמ"ס וכמו דזמנו של ים ל"ה דעת אחרת ונקמה אותן ה"כ יאוש ושים עינך על דבר זה שהוא צדור וכחן זה נראה צעירי ציטוט סוגי' דגעיין צפ' הניזקין דמקשה שם הס"ס לנ"ד היזק שאינו כיכר שמי' היזק מהא דתכן גזל חנוך ועבר עליו הפסח חומר לו הס"ס ואי אחרת שמי' היזק דמי מעלי' צעי שלומי לי' ופירשו שם הסוס' ז"ל דאי אחרת היזק שא"כ שמי' היזק הוי שמי' וקנה הגזלן והוא נחוצי לשלם דמיים וכן פירש"י שם צקלרה ואסיק שם צתיצתא וקסילא לי אמאי לא מסיכי בדומיני צעורה לעבן יאוש ולימא כי אמרי' דשינוי קונה היכא שרולה

והנראה לי בזה אחר העיון האי דהיאוש קונה אינו לא כהפקר ולא כמחנה אלא מהתורה התורה הצידה שנתייאשו הצעלים ומהנה כדרך שהתורה התורה הצידה ששטפה נהר והיינו זמנו של ים דילפי' מאשר תאצד וזמנו דדוקא האצודה וזמנו וזמנו' אלא כל אדם פרט למי שאצודה הימנה ומכל אדם חזנו של ים לאו מתורת יאוש שהרי אפי' הי' הצעלים לווחין שאין מתיאשין התורה ומש"ה לא צעי' בזמנו של ים שיהי' הצעלים יודעין ומצינתן ואילו הי' מתורת יאוש לא הי' מהכי שלא מדעת דקינו"ל כאציי דאמר יאוש של"מ לא הוי יאוש אלא דלאו מתורת יאוש הוא וכ"כ הרמב"ן והרשב"א ז"ל שם חזנו של ים ודאי לא נפיק מרשות בעלים כלל היכי דלא כתייאשו ואפ"ה התורה התורה ה"כ התורה התורה הצידה אשר צעליו כתייאשו ומהנה ואמרו ווי לחסרון בים כדילפי' משמלה וכמ"ס הסוס' ז"ל דהלריכה התורה שיהי' דווקא כשמלה דאין זה יאוש ומש"כ דבר שיש זה יאוש לא לוותה תה"ק להחזיר והתורה להמולא להחזיקה ולזכות זה וזמנו דקוצר דהיאוש קני בגזילה יליף לה כמי מוציאה בדאמר שם ומש"ה כיחא דכל שזה אינו רולה לקנות

אפי' לדעת הסוברים דלא מהכי חזרה צהקדש חוכ"ד והוא דהכי טעמן משום דאמירה לגזום כמסירה לסדיוט דמי וס"כ לפמ"ס הקדוש"ס דגזלן מהקדים כיון דלרין חזרה דמיים וליכא רווחא להקדש וכמ"ס הסוס' צקדושין דף כ"ט וס"כ שפיר מהכי לכ"ע חזרה כ"ד אכן הנלענ"ד דזה דהנה הצדנים האחרונים העירו אמאי לא נימא דיחול ההקדש מלד דניחא לי' לאינש למיעצד מלוא צממוני' וצפרט דלית להו פסידא דדמייו חוזרין והוכיחו מזה כשיטות הנ"ל דהיכי דלרין שיהי' שלו ולא מהכי שאלם לא אמרי' ניחא לי' לאינש למיעצד מלוא צממוני' יעיין צדצריהם אמנם על דינו של הנ"ל לרין ציטוט דהרי אף צדצד דצעי' שלו מ"מ מהכי שאלם דאמרי' דנתנו צאופן המועיל וס"כ כיון דצצאלא אמרי' ניחא לי' לאינש כו' ממילא יועיל גם לענין היכי דלרין שלו והוא הערה גדולה ולענ"ד דצד נכון דהנה הך חזקה דניחא לי' אף שהוא מכה סבבא מ"מ הוא רק מכה ליכוף חזקה כשרות כמזון וסוק"כ הוא רק חזקה דמעיכאלא וכמ"ס ג"כ צצו"ת צית אפרים וס"כ ממילא גם הך דניחא לי' לאינש לא עדיף מחזקה דמעיכאלא כמזון וס"כ אם דיינין שיהי' שלו ממילא מתנגד לזה חזקה מל"ק ולוקי חזקה להדי חזקה ונשאר רק ספק ולכן לא מהכי היכי דצעי' שיהי' שלו ודו"ק והנה הכ"מ צפ"ד מה"א סבבא מדסה העלה צמה שפסק הרמב"ם דמקדש לאחר שחלוף ב"ד יצחק דמהכי וס' הטעם דכיון דגם קודם חליטה חלין צספק שמוא קידושין תופסין ציצמה וממילא יכול לאחר חליטה להיות קידושי ודאי ולא מיקרי דשלל"ל יע"ס וס"כ לפ"ז כאן שפיר חל ההקדש לאחר כ"ד כיון דאף קודם לכן יש כאן הקדש ספק דדילמא ניחא לי' למיעצד מלוא צממוני' ממילא יכול להיות אס"כ הקדש ודאי והוא צדור למזין וזה כתייבא מה שהקשו המפורשים דאם טעם הפסול צקדנן הגזל מלד מהצ"ע א"כ אף יליף זה מקדשו הרי צאמת הוא קדשו אלא דפסול מלד מהצ"ע אף להכ"ל אחי שפיר דכיון דכל חלות ההקדש הוא רק צלירוף הסבבא דניחא לי' למיעצד מלוא וס"כ שייך אם כשר להקדשה אצל אם פסול להקדשה ואין כאן רק הקדש דמיים וממילא לא שייך ניחא לי' לאינש למיעצד מלוא צממוני' דלמיה מלוא יעשה צממוני' וזה ההקדש כיון דאין להקדש רק הדמיים כמזוןא לנזין וצפרט לשיטת הרמב"ם דדמי' מלוקט חוזרין וס"כ כיון דפסול להקדשה ולא שייך ניחא לי' לאינש ממילא אין ההקדש חל כלל משום דהוי שינוי השם החוזר לצרייתו מלד מהכי חזרה חכ"ד ושפיר ילפי' מקדשו דכיון דפסול מלד מהצ"ע לא הוי קדשו כנ"ל ודו"ק אף כל זה אם יאוש כדי לא קני אצל אם נימא דהיאוש כדי קני רק דפסול משום מהצ"ע א"כ א"א למילף זה מקדשו דזה שפיר הוי קדשו אלא דפסול משום מהצ"ע וס"כ שפיר פריך אציי לרצא דהיאוש קני א"כ הא קני ציאוש וס"כ למילף לפסול מקדשו וכנ"ל ומיושב שיטת ר"ת ועוד הוצא יש לפלפל בזה הענין אלא שילאחי מן הענין ודוק: (ג) הנה לפי מה שהעלה צשיטת הרמב"ן ילא לנו דהא דנזכר גזל צאליסורא אחי' לידן והנזכר גזי אצידה הם עניינים נפרדים דצאצידה היכי שצא לידו קודם יאוש הוי ידו כיד הצעלים ונחשצ כרשות צעלים ולכן לא מהכי יאוש אצל צגזל אף אם הי' צא לידו קודם יאוש הי' ראוי לקנות ציאוש דצזה לא הוי ידו כיד הצעלים אלא דמטעם אחר לא מהכי משום דצאליסור גזל צא לידו וצזה נראה ליישב מה שהעירו הראשונים לדעת האומרי' דקנין דצבן לא מהכי לדאורי' מהאי דסוכה גזולה צגזל עלים דקנו רק מדצבן מנפני חקנת הסבים ואפ"ה יולא צו אף להכ"ל א"ס דצגזילה שפיר מהכי לדאורי' לא מצעי' אם הוי יאוש קודם לכן אלא אפי' לא הוי יאוש מקודם מ"מ כיון דליכא קנין דצבן עכ"פ מתיאשין צעלי' וס"כ נהי דקנין

ילדק צנפד לא ילדק צמחוצר ואם שינוי השם החוזר הוי שינוי גם לצד יקנה וכבר יש על מדוכה זו הרמב"ן ז"ל ותי' צדוקא והנלענ"ד דהנה צמחוצר פריך הגמ' לרצא דס"ל כל מילתא דאמר כמחנה לא תעצור אי עמיד לא מהכי אמאי שינוי קונה ומשני משום דגלי קדא כעין צגזל וס"כ לכאורה כיון דהוא נגד הסבבא רק מזה"כ א"כ די לנו צשינוי שאינו חוזר ומנין שיקנה שינוי החוזר אמנם דצד נכון עפיו"ס צצו"ת פנים מאירות דהיכי דאין האיסור גם על המוכר לא אמרי' אי עמיד לא מהכי ולהקציר טעמו נראה דכמו דמליו דהעורר צנכסי הכר וכצבור שלו הן לא קנה והיינו משום דלרין כוונה לקנין ואע"כ כ' הראשונים דצדעת אחרת ונקמה אותן קונה אף צלי כוונה כמו כן נימא לענין קנין צאליסור דהיכי דד"א ונקמה ומלדו אין איסור שפיר קני ואם הפ"מ לא נתכוין לזה הדבר מלד עלמנו נכון ולפי"ז א"ס דצשינוי השם החוזר צלירוף יאוש שפיר קני דע"י היאוש הוה ד"א ונקמה אותו ומהכי אף צקנין איסור ושפיר קני אף שינוי החוזר והנה הקדוש"ס העלה צטעמא דיש צשיצות ל"א ונקמה משום דאז הוא זוכה עצורו כמו דזכין לאדם שלא מדעתו וס"כ לפי זה כ"ז צישראל אצל צגזל דנכרי דנכרי לא שייך זכ"י הן הוא צצציל אחר הן אחר צצצילו וממילא לא מהכי שינוי החוזר אף צלירוף יאוש וס"כ מדפריך הס"ס וליקנו צשינוי השם שפיר הכריח רש"י ז"ל דאין חשש צצציל גזל עכו"ם רק צצציל גזל ישראל ודוק ועפיו"ז הנה מקום אחי למחץ סמירת הסוס' שהקשו צצ"ק דף ס"ז ד"ה מעיקרא עצלל דהא הוי שינוי החוזר לצרייתו ע"י שאלה ותמחה המפורשים דהא שם לאחר יאוש מייירי וס"כ הרי כ' הסוס' צסוכה דמהכי שינוי השם החוזר צלירוף יאוש ולהכ"ל א"ס דהנה הראשונים הקשו דהאין חל ההקדש ע"י שינוי השם הרי עכ"פ אינו נקנה להגזלן וס"כ האין יכול ההקדש ותירלו דממילא הוא קנוי להגזלן וקנינו והקדשו צאים כא' יעי' צדצריהם והנה הקדוש"ס ס' קל"ח כתב למחץ דצרי הס"ך שם דדוקא היכי דקונה חל מוטעם יד אמרי' גיעו ומלכו צאים כא' אצל היכי דהוא מתורת שלימות לא אמרי' כן יע"ס והיינו כיון דצא ע"י זכ"י האחר עצורו לא שייך צאין כא' וס"כ כיון דשינוי שם החוזר צלירוף יאוש דקני היינו מוטעם ד"א ונקמה והוא מתורת זכ"י וממילא לא שייך קנינו והקדשו צאין כא' ולכן הוכחנו הסוס' למחץ דלא הוי שינוי החוזר יע"ס ודוק:

ועפ"י הערה הכ"ל אמרתי דבר נחמד ציטוט קוש' הסוס' צצ"ק שם שהקשו לשיטת ר"ת דס"ל דאף דקנו קודם ההקדש פסול מלד מלוא הצא צעצירה דס"כ מאי פריך אציי לרצא ונקדשו ולא הגזל הרי גם לציי דהיאוש כדי לא קנו מ"מ הא איכא גם שינוי השם וע"כ דפסול משום מהצ"ע וס"כ גם לרצא דס"ל יאוש כדי קני נימא כן כיון דלר"ת אין חילוק צין קני קודם ההקדש והנלענ"ד דהנה גם הרשב"א צתי' הקשה קוש' הסוס' דהוי חוזר לצרייתו ע"י שאלה ותי' כיון דלרין סיוע אחרים לא מיקרי חוזר לצרייתו יע"ס אכן לענ"ד עדיין קשה לפי שיטת הפוסקים צצ"מ ס' רנ"ה דצהקדש יכול לחזור חוך כ"ד וס"כ קשה אימא יחול ההקדש אם נימא דיחול מיד צשעת דיצורו הרי אז הוי שינוי החוזר לצרייתו דיכול לחזור חוכ"ד ואין נקנה אז להגזלן ולא חל ההקדש כלל ואם נימא שיחול לאחר כ"ד שוב נימא מי איכא מידי דאלו השתא לא קדים ולקמי' קדים וכמו צאומר שדה זו לכשאקמה תיקדש דלא קדים משום דצד שאל צא לעולם והוא הערה ענומה (ה) אמת שיש לפלפל בזה צדצרי המשל"מ צה' אישות אי אמרי' זמן ממילא קאחי' ע"ס דחלי' לה צפלומת רש"י וסוס' ציצנות יע"ס ואכ"מ) ודע דקושי' זו תקשה

וְהָיָה לְקוֹמָה אֶחָד הָאֵל אֲשֶׁר אֵינוֹ רוֹאֶה לְקוֹמָה וְהָיָה הַפֶּה צִין שִׁינָיו לִיאֹחַס
 וְהָיָה לְעַד יִאֹחַס קוֹמָה בְּגִזְלָה יִאֹחַס וְשִׁינָיו כְּהַדְדִי יִכְתּוּ וְהָיָה לִיאֹחַס לֹא
 יִקְנֶה בְּשִׁאֲרוֹ הוֹלֵה לְקוֹמָה וְשִׁינָיו יִקְנֶה אֶף כְּשִׁאֲרוֹ רוֹאֶה וְלִפִּי הָאֲמוֹר
 לִימָח דּוֹדָאֵי שִׁינָיו דִּילִפִּי מִקְרָא דְכַתִּיב וְהִסְיֵצַח אֶת הַבְּגִזְלָה אֲשֶׁר גִּזַּל דְּכַעֲיָן
 שְׂבֹגַל יִחְזִיר וְהָיָה לְאוֹ דְּמֵיִם צַעֲלֻמָּא צַעֲי שְׁלוּמֵי לִי לֹא מַחְלִיקִין צִין אֶת
 הַגִּזְלָן רוֹאֶה אִם אֵינוֹ רוֹאֶה דִּמְסוּרָה לֹא חִילְקָה מִשְׁאֵל כְּלַעֲיָן יִאֹחַס דִּילִפִּי
 לֹא מַחְזִידָה דְּבַל דְּצַר שֶׁהַצֵּעִלִים מַחְיָאֲשִׁין כְּשִׁאֲרֵי הָמוּלָא לְזִכּוֹת צוֹ וְהָיָה
 יִאֹחַס קוֹמָה בְּגִזְלָה וְהָיָה הַדִּין רוֹחֵן דִּהִיכָא שְׁאִין הַגִּזְלָן אֵינוֹ רוֹאֶה לְקוֹמָה
 שְׁפִיר מְלִי אֲמֹר הֵס"ל וְהָיָה קוֹמָה וְדו"ק:

דעפי"ז נראה צעני לומר טעמא דמילתא דקינ"ל דיחוש לא מהכי צחצח
 ובאשר הכריע הגאון חכם לצי ז"ל צהגהותיו לח"ו סי' קס"ג
 דכשת צחצחיו סי' קנ"ד ע"ס והוא לדעתי יחד כל תמוע וכמו שאזכר
 הגם שרצ אחי וזורי ט"ן כתב אלי שהעלה בדעת המהרי"ק ז"ל דיחוש
 מהכי צחצח ואלו דצרי דצפרק ח"ו אמר רצא ראה קלע שנפל בו' ואע"ג
 דלאהרי"ל לכתר יחוש וחתכה בעלמא הוא דיהיב לי' והוא גירסת גאון ז"ל
 והקשו עליו הראשונים ז"ל אחאי הוי וחתכה בעלמא והרי חכן קינ"ל דכי
 חתי' לדי' קודם יחוש לא קנה ואע"ג דאייחש לצסוקותי' הרמז"ן צמלחמות
 ח"ל והכי הוא קצרת הגאון דגזילה ואצידה הוא זו ואצידה נקנה ציחוש
 היכי דלא נטלה וגזילה אינה נקנית ציחוש ודלחורי' לעולם וחת"ל ניקנית
 דמיס ויחשו ונטלם וזו כיון שנטלה ע"ו לגחלה ולא ע"ו להשיצו הרי הוא
 במונחת על גבי קרקע וניקנית ציחוש ונטעם אצידה חצל צנטלה שלא
 ע"ו לגחלה קודם יחוש אי אפשר לקנותה ציחוש חס"כ מפני שידו כיד
 הצעלים וסומר שבר שלהם הוא הלכך לעולם אינה נקנית ציחוש הואיל
 דישכה צרקות הצעלים חצל צו שטע"ו לגחלה נטלה הרי הוא במונחת
 ע"ג קרקע וניקנית ציחוש לגמרי כדן מליאה לאחר יחוש ואינו חייב
 לטלם דמיס כלל לקיים והשיצ חת הגזילה שהרי נקנית לו לגמרי ציחוש
 ונטעם אצידה הלכך חטע"י שהחזירו עוצר צכולן וזהו הפירוש הצרור
 דהכחן עכ"ל הרמז"ן כמלא דהמתצאר ונחוד דצרי הרמז"ן דטעמא דהא
 דצנטלה לפני יחוש לא קנה ציחוש דחס"כ לאו ונטוס דציחשורה חתי'
 לידו הוא דציחשורה חתי' לידו לא שייך חלל בגזל מומס חצל הבא
 דצחורת אצידה חתי' לדי' חפי' קודם יחוש לאו ציחשורה הוא חלל ה"ט
 דלא קנה צנטלה לפני יחוש שלא ע"ו לגחלה ונטוס דלא מהכי יחוש
 דחס"כ ונטוס דידו כיד הצעלים דט"ס שלהם הוא ונט"ס כל צנטלה ע"ו
 לגחלה ולא להשיצה הרי הוא קונה ציחוש שחס"כ כיון דנטלה ע"ו
 לגחלה לאו ידו כיד הצעלים ולפי"ז גבי חוצ כמי' דלא שייך ידו כיד
 הצעלים דחוצ הוה דבר שאינו צרקותו וציחשורה כמי' לא חתי' לידו
 מיקרי כיון דלא גזל מומס חלל ליה היינו שפיר מהכי צי' יחוש דחס"כ
 בדך דמהכי צנטלה לפני יחוש ע"ו לגחלה וזהו שורש דצרי אחי צהא
 מילתא ונאותן הס:

אבל דע עזה שפי' הרעצ"ן צנטעלע לפני יאוש שלח ע"ו לגחלה הוא
דלח קרי' לי' ציאוש דאס"כ הוא נוסוס דידו כיד הצעלים ולא נוסוס

דקנין דרצבן לא מהני כללורי" עכ"ס מיקרי בהתיבא אחי' לדי' וקונה זיאות
 כמבואר למצין אך כ"ז בגזלן חבל בלוקם דעלמא דמח"ל לא חין הקנין חל תמילא
 הוי ידו כיד הצעלים ולא מהני יאות ככז' הרמז"ן והוא דברר למצין וזזה כלעכ"ד
 ליישז קר' החוס' שם צפוכה דמאי משני שם גבי אוונכרי דהוי שינוי ששם החומר
 לצרייתו דהרי עכ"ס קונה מדרכנן ואמאי לא נפיק צי' כמו גבי גזל עלים וסיכך
 צהן ולהכ"ל נראה ליישז דהנה לכאורה יש להצין לפי שיטת הרמז"ן במאי דקאמר
 צהך דאוונכרי דהוי יאות צעלים והוא לפת"ס הריעצ"ל צקדושין דף כ"ו צהך דאין
 לוקמין בהמה שפאס דזס ל"ה אינו צרשותו כמו גזלן כיון דצטעות מקח צא לידו
 ואילו הוה ידע המוכר שהמקח חוזר הוה מהדר והוי ליית דינא חלא דלא ידע לכן
 הוי כמו פקדון שציד מצירי סיכול להקדישו דהוי צרשותו יע"ס וא"כ לכאורה קשה
 האיך קאמר דהוי יאות גבי אוונכרי הא הכך אוונכרי אלו יודע להם הצעלים של
 הכך קרקע צוודאי ה' עמזיכין להם וא"כ הוי כמו פקדון והוי צרשותו וככז' חוס'
 רי"ד וא"כ אינו מועיל היאות דידו כיד הצעלים אונס דצב ככון דוונמ"ס אס
 יאות לחוד קני א"כ תיכף כשגזזו אוונכרי קנאו ולא נחשז ידס כיד צעלים ולפי

דצחיקורא אחי' לידו דלח' הוי צחיקורא אחי' לידו חלח צגזל מנח' דלעתי
 צמח'לקת' הוא' שנוי' לפי שערמז'ן' הוא' דקוצר דלח' מנהי' יאוש' היכי
 דהאצידה' הוא' צרעות' צעלים' וכ"כ הנימוק' י צפ"צ דמליעא דף כ"ג ע"צ
 גבי' האי' גצרה' דאשכח' כופרה' צמעלרתא' ואל' רצ זיל סקול' לנפסך' ומשום
 יאוש' צעלים' גענו' צי' דקדחי' צה' חילפי' וכתב' שם הנימוק' י דידעי' דסך
 כופרה' לא' הי' ש"כ צעל' הגת' דאי' דיד' הוא' כיון דצרעות' הוי' לא' מנהי'
 צי' יאוש' הרי' דקוצר' דכל' שיהא' צרעות' צעלים' לא' מנהי' צי' יאוש' והיינו
 מני' טעמא' דערמז'ן' דקוצר' דמס"ה' לא' קנה' ציאוש' דאח"כ צנעלה' לפני'
 יאוש' סלח' ע"מ' לגוזלה' משום' לידו' כי' הצעלים' וכלילו' צרעות' הצעלים'
 הי' עומד' וכל' שיהא' צרעות' צעלים' לא' מנהי' צי' יאוש' חיצרה' שיהא' חס'
 והרמז' ש"ז' לא' סצרי' הכי' שכתבו' צהאי' פירקא' דף כ"ו צמחני' דמלח'
 גבל' דמס"ה' צכותל' חדש' מחליו' ולפנים' של' צעה"צ' ואף' דשהיך' משום'
 דאין' צעה"צ' שוכח' מחליו' יוניס' רצים' ולא' מתייאש' ואי' הוה' ס"ל' דעתי
 הרמז'ן' וה"כ' חפי' אי' הי' הצעלים' מתייאשין' לא' הי' מועיל' משום' דאין'
 יאוש' מועיל' לדצר' שיהא' צרעות' חדע' שהרי' הרמז'ן' ז"ל' צחי' לז"מ'
 צאומה' תי' כך' דמס"ה' מחליו' ולפנים' של' צעה"צ' משום' דלח' מנהי' יאוש'
 לדצר' שיהא' צרעות' והציאו' שם האס"ז':

וְדַע שֶׁשׁ לְהַקְשׁוֹת לְדַעַת רְצוֹנָתִי הֵנוּ לִישׁוֹן לֹא מֵהֵב לְדַבֵּר שֶׁהוּא
צִרְסוֹתוֹ מֵהֵב לְדַבֵּר צִרְסוֹת לְדַבֵּר דִּקְטוֹרָה זֶה צִרְסוֹת צִרְסוֹת שֶׁל יִין
זֶה צִרְסוֹת שֶׁל שְׁמֵן כִּסְדָּקָה חֲצִיּוֹת שֶׁל דִּבְרֵי וְשֶׁפֶךְ זֶה אֶת יִינוֹ וְהֵלֵל
הַדִּבְרֵי לְתוֹכֵי אֵין לֹא אֶלֶף שֶׁכֵּרוֹ וּפְרִיךְ הַשֵּׁם וְאֶמְנָה לִישׁוֹן מֵהַפְקִירָא
זְכִינָה כו' וְזִדְרָא הֵאֵל דִּקְאֹמֶר הַשֵּׁם לִישׁוֹן זֹכֶה אֵלֵי מֵהַפְקִירָא לֹא מִתּוֹרָה
הַפְקִירָא מִנֶּחֱמֵי צִי' שֶׁהֵרִי לֹא הַפְקִירָא צֶעֶל הַדִּבְרֵי כְּלוּם אֶלֶף כְּלוּמֵר
דְּצוֹרָאֵי כְּתִיבִישׁ צֶעֶל הַדִּבְרֵי מִדְּבָרָא כִּיּוֹן שֶׁהוּלֵךְ לִאֲצִוֹד וְאֵעִיג לִאֲצִידָה
וְדַעַת הוּא הַפְקִירָא לְדַעַת הַטּוֹרָה קִי' רַס"א הַחֵם שֶׁאֵלֵי כִּיּוֹן לִאֲצִיד וְדַעַת
לִאֲמֹרִי שֶׁזֶה הַפְקִירָא אֶלֶף הֵכָא שֶׁלֹּא עָשָׂה צֶעֶל הַדִּבְרֵי כְּלוּם וְכִי צִצְצִיל
שֶׁכִּסְדָּקָה חֲצִיּוֹת לִישׁוֹן לְהַפְקִירָא מִפְקִירָא לִי' אִי מִתּוֹרָה יִישׁוֹן נִגְעוֹ צִי' וְכִי
לִאֲצִידָה דְּצִרְסוֹת שֶׁאֵין צִי קִיּוֹן דִּנְסִתָּמָא עוֹמֵד לִישׁוֹן כִּיּוֹן שֶׁאֵלֵי עוֹמֵד
לְהַלָּל וְכֵן עַל לְעִתִּי הַעֲבִי' הֵאֵל לִאֲמֹרִי צִרְסוֹת שׁוֹר הַנִּקְקֵל שֶׁהַחֲמוֹ
עָדִי כֹל הַחֲמוֹק צִי זֹכֶה הוּא נִמִּי מִתּוֹרָה יִישׁוֹן וְלֹא מִתּוֹרָה הַפְקִירָא דְּצִצְצִיל
שֶׁנִּגְמֵר דִּינוֹ לְקַטִּילָה אֵין הוֹכַחָה שֶׁהַפְקִירָא צֶעֶלִי אֶלֶף לִאֲמֹרִי לִאֲסוּחִי
לִאֲסוּחִי לְדַעַתִּי וְיִי"י וְאִי"שׁוֹתִי וְיִי"שׁוֹתִי וְכֵן כִּרְחָה מִדְּבָרֵי הַדִּבְרֵי שֶׁצִּצְצִיל רַס"א
שֶׁהֲצִיָּא שֶׁם צִצְצִיל הַחֲדָרִכִּי עַל לְחִיקָה שֶׁכִּפְלָה צֶעֶר וְצִרְסוֹת מִהַעֲבִיר מִפְקִירָא
הַלִּיקָה וְעוֹמֵד א' וְהֵלֵל ש' א' אֵין לְרִיךְ לְהַחֲזִיר לְאִמֵּר שֶׁצִּרְסוֹת מִהַעֲבִיר
כְּתִיבִישׁוֹת מִנֶּחֱמֵי וְנִמִּי זֶה לְוֹמֵר מֵהַפְקִירָא זְכִינָה ע"ש אֶלֶמָּא לְמִתּוֹרָה יִישׁוֹן
נִגְעוֹ צִי' אִי צִרְסוֹת שֶׁצִּרְסוֹתֵי שֶׁלִּפְקִירָא לִישׁוֹן לִישׁוֹן לְכִתִּיבִישׁוֹת מִנֶּחֱמֵי הַבִּי
מִתְחַבֵּר דִּמֵּי שֶׁזִּכְרִין דְּצִרְסוֹת הַעוֹמֵד לְהַפְקִירָא הוּא מִתּוֹרָה יִישׁוֹן לֹא מִלֵּד
הַפְקִירָא וְכִדְכִּתִּיבִישׁוֹת וְאֵ"כ לְדַעַת הַחֲמוֹק וְיִי"שׁוֹתִי וְיִי"שׁוֹתִי לִישׁוֹן לְוֹמֵר מֵהַפְקִירָא
קֹא זְכִינָה כִּיּוֹן לִישׁוֹן אֵינוֹ מִוְעִיל לְדַבֵּר שֶׁהוּא צִרְסוֹתוֹ וְהֵאֵל דְּצִצְצִיל מִנֶּחֱמֵי
צִרְסוֹת הַצֶּעֶלִים וְצִדְרָא הוּא מִנֶּחֱמֵי אֶלֶף לִאֲמֹרִי לְקַטִּילָה מִיִּישׁוֹת כִּיּוֹן שֶׁהוּלֵךְ
לִאֲצִוֹד אֶלֶף מִנֶּחֱמֵי מִיִּישׁוֹת וְיִי"שׁוֹתִי וְיִי"שׁוֹתִי מִיִּישׁוֹת הַצֶּעֶלִים לֹא מִהַעֲבִיר
יִישׁוֹת לְדַעַת הַחֲמוֹק וְיִי"שׁוֹתִי (ד) וְאֵין לְוֹמֵר לְהַחֲמוֹק שֶׁאֵלֵי כִּיּוֹן שֶׁהוּא דְּצִרְסוֹת
שֶׁהוּלֵךְ

האונת ד'אונת לחוד לא קני רק צניכונ ונ"ס ד"ס דע"כ לא קאמרת הרמז"ן אלא
לענין ס'אונת לחוד יקנה אצל ללירוף צעלמא שפיר מהני וז"ל ולפי"ז מיוסד קושי'
החוק' דשפיר מהני דהוי שני החור מאי אונת דעכ"פ קני מדרבנן הכי קני
דרבנן לא מהני ללורוי' מאי אונת דעכ"פ מחשיב צהמירא אחי לידו וקונה
צ'אונת לחוד ז"ל דאס מעתה יתחיל הקנין ה'אונת ולא צמעת גזירה ממילא לא מהני
ה'אונת אונת דידו כיד צעלים ז'אין להשיב דלסכנת הריטצ"ל צל"ס יקנה צ'אונת
גרידא מיד כנו אצירה ז' טעות דסוף סוף הגזירה צמורת גזילה אחי לידם אף
סהם אין מתכוונים לגזול וז"ל ועכ"פ ממילא ע"י קנין דרבנן א"ל לנו לומר דנסיק
צ'י אצל לקנן בגזל ע'נים דהוי גזל ממש וא"כ שפיר מהני קנין דרבנן דע"ז קונה
צ'אונת דמחשיב ע"י הקנין צהמירא אחי ליד' ואעפ"כ אין ידו כיד הצעלים והצן
ויש להאריך דזה אף אכ"מ:

(ד) ויהי ששמואל היה נבחר להיות לכהן לעליון ולכן לא יכלה אשתו להמשיך ולהיות חסידתו כשהוא יהיה לכהן לעליון.

תרומת חברי סימן רס"ב

מקנה אותו אלף ששה עשר ז'אש ומהי יאוש אלף כל ששה צדקות
בעלים משתמרת הוא ואיכה הולכת לאיצור ונש"ה לא מהי לי יאוש ז'א
להא אצידה כשהיא דבר שאין צו קי' והוא צד אחר הולכת ג"כ לאיצור
דנש"ה ותיאשין מדבר שאין צו קימן ושום דהמולח לא ידע לוי יחזור
ואש"ה כל שנטלה לפני יאוש שלא ע"ו לגולה לא מהי היאוש דלח"כ
אליצ' דהרמז"ן ושום דלא מהי יאוש כל שהיא צדקות' דבעלים אלמנא
דכללל הוא דלא מהי יאוש צדקות בעלים וא"כ גם שם למה יהי ולמה
יכול לומר מהפקירא זכיהא וכן נראה שם מדברי הר"ן בהאי וימנח דרצא
שהצדתי שהציא שם דברי הרמז"ן הכ"ל וכתב שאין יאוש מפקיע ממונו
של אדם שהוא צדקותו וקצור הייתי לומר דהרמז"ן וסייעתו קוצרי' דרצא
שהולך לאיצור בהאי דהגזל צדקה ושור הנסקל שנגמר דינו הוא מתורת
זונו של ים ושלפוחיו של כהר דהא מועט' לה ואשר תאצד הימנה
ומלאתה פרט לזו שאצור הימנה ומכל אדם וזונו של ים שפיר מפקיע
אף דבר שהיא צדקותו כי המליל מן הארי אף צדקתו של האוצר הרי
הוא שלו אלף לא יתכן צעירי לומר זה מהאי דכריתות דאמר רצא ומתצב
מילתי דר"י בגון דאמרי לי' כרצע קורו אלף אמרו רצע קורו הוא בעלמו
מידע ידעי דלא רצע ולא מפקיר לי' וערה ואייתי עדים ואי' ק"ד דזונו
של ים הוא וקרינן לי' אצורה מונו ומכל אדם כי אינו מפקיר לי' ואי
הוי הרי בזונו של ים אפי' אס הצעלים עומדים ולווחים שלא ותיאשין
מהם לא מהי והתורה התייחדו כו"ס לעיל וכמוצא דש"ס כעשה כלום
על צדו שפיל וספינתו שנטבעה ציס וע"כ לריך לומר לדעת הרמז"ן
וקייעתו דרצא שהולך לאיצור דונוי אחר לזכות צו הוא מתורת הפקר
ולא מתורת יאוש דהא אין יאוש מפקיע דבר שהוא צדקותו אלף גם זה
קש' לי עוצא מלצד כי סצרת הענין איכה מקבלת זאת וכונ"ס. עוד
נראה לי להוכיח דלא מתורת הפקר נגעו צי' אלף מתורת יאוש והראי'
זו תחצאר אי"ה צומק"א ומפני יראת האריכות לא העלתיו פה קוף דבר
דברי הרמז"ן בהאי מילתא לריך למועין והגם ידעתי שאין דרצא ולא
צאלף ביולא צי' להכריע צין הני רצותאי אשר מאריות גצרו מ"ו נקטי'
מיהת מדעת החוס' והרא"ש דמהי יאוש אף לדבר שהוא צדקותו וכונ"ס
ולדידו ע"כ הא דלא מהי יאוש לאצידה בנטלה לפני יאוש הוא ושום
דנתחייצ בהשצתה והוא נוי צאיסורא אחי' לידו וה"ה נוי בהלואה דלא
מהי יאוש דהוי נוי צאיסורא אחי' לידו כמו נטלה לפני יאוש שלא
ע"ו לגולה וזה אחי' תמה על הש"ך ז"ל דצקי' רכ"ט נראה שהסכים
לדעת הרמז"ן ז"ל דאס נטלה לפני יאוש ע"ו לגולה קנה לי' היאוש
דאס"כ לגמרי ואילו צקי' ר"ס הציא דנש"ה מחליו ולפנים של צעה"צ
ושום דאין הצעל הצית ותיאשין מחפלו והרי לדעת הרמז"ן אפי' אי
ותיאשין לא מהי דלא מהי לי' יאוש לדבר שהוא צדקותו וכדכתיבנא:

אך כל זה לפי הנראה מדברי חכם לצי דהא דלא מהי יאוש לחוצ
וכן להגזלן שיעטור גם ומהדומים הוא ושום דצאיסורא אחי' לידו
אלף לדידי קשיא עוצא שהרי אפי' לנ"ד יאוש קונה בגזילה ולא משגחי'
צמה דצאיסורא אחי' לידו אפי' דומים מיהו ודאי משלם כשעת הגזילה
זה פשוט אין לורך לראי' דאל"כ לנ"ד יאוש כדי קונה גנב היכי משכחת
לה דיטלם כפל והרי קתם גניצה יאוש בעלים הוא ולפטר מהקדן
ומהכפל אלמנא דלאו ושום דצאיסורא אחי' לידו הוא דהא לנ"ד יאוש
כדי קונה הוא קונה אף שצא לידו צאיסורא וע"כ לריך לומר צאמת דגזס"כ
הוא דהיאוש יקנהגוף הגזילה אלף לא התשלומין כיון דצאיסורא אחי' לידו
וע"ז שפיר עולין דברי רב אחי' ומורי דלאחר דהלואה לא הוא אחי' לידו
צאיסורא דצעי' שיהי' גזל מוש שפיר היאוש קונה התשלומין אלף לנ"ד
לא מהשם הוא זה והא דלא מהי יאוש לגצי גנב וגזלן לפטר מהתשלומין
הוא עפי"ו שצדקתי לעיל דהא דיאוש קונה איכה מתורת הצעלים לומר
שהצעלים וקנים ציאוש או מפקירים רק דהתורה התייחדה וזה דהוי
לאחר יאוש שיהי' רשאי אדם אחר לזכות צו ונש"ה ל"ה נמי דעת אחרת

ועפ"י"ן נראה צעירי לחרץ מה שכתב הסו"ג עשין ע"ד דמקירה דשטרו'
לא מועיל רק על ידי דעת אחרת וקנה אותן שאמר לי' נשוק
וקני לאפוקי שטר של ככסי הגר שחס משכו לא קנה החוב ע"י דמחלן
קאמר לי' דליקני ע"ס והש"ך ז"ל צה"ו ס' ק"ו ס"ק כ"ה תמה עליו למה
לי' להסו"ג הא טעמא והלא צלל"ה קימ"ל דצטור הגר זוכה הגר ניד
צמיתת הגר ולפי הכ"ל לא קשה ניד דהרי הסו"ג ודאי איירי צטור
שכתבו צו שנטעצד לכל נוי שמוליאו וכונ"ס הש"ך דאל"כ תיפוק לי'
דצעי' כתיבה והרי שטר שכתבו צו שנטעצד לכל נוי שמוליאו דינו
כמוטלעלי' מוש דנקנה צושיכה לחודא וא"כ אי לאו טעמא דהסו"ג הי'
הדין נותן שהזוכה בהאי שטרא יפרע מהלואה שהרי הלואה לא נולי זכי
צטיעצדא דנפשי' מועמא דהציבאל אלף שאין נוי שיתצענו והבא דזכה
המחזיק בהאי שטרא זכה צהטיעצד של הלואה הכחוצ בהאי שטרא ויכול
לחצונו וכ"ת א"כ המחזיק צככסי הגר כשהשטר על ישראל שטעצד צו
לכל נוי שמוליאו יהי ים לומר דנש"ה לא מהי דקוף קוף פקע שיעצדו
שאין נוי שיתצענו שהמחזיק לא זכה צטיעצדו מועמא דהסו"ג לפי
שאין דעת אחרת וקנה אותו וא"כ א"כ מחזיק מושכו של ישראל צי'
הגר מדוע מוליאין נידו והרי ישראל לא נולי זכי צטיעצד שלו והמחזיק
זוכה דמלוה על המשכון לא צעי' כתיבה ומקירה וצומקירה המשכון נקנה
ים לומר דהתם נוי מהאי טעמא הוא דצעי' מקירה מושכון ע"י דעת
אחרת וקנה אותו מיהו דכללל הוא דחוצ אינו נקנה אלף ע"י דעת
אחרת וקנה אותו ודוק:

ודע שמתוך דברי הרא"ש דקוף פ"ק דצ"ו מושמיע לכאורה דיאוש מהי
צחוצ דעל הא דתנן התם מלח חכריך של שטרות או אגודה של
שטרות הרי זה יחזיר לנזי שנותן צו קימן כתב הרא"ש כדברים האלה
ומאי מוכרי שטרי והלם נותן צהם קימן צומין וחכריך ואגודה היינו כדי
סיוכל ליתן קי' צומין דאל"ה שמוא לא נפל אהדדי ותיאשין כי לא יוכל
ליתן קי' צומין עכ"ל והנה מרהיבית לשונו מושמיע דמהי יאוש לחוצ
דאל"כ מאי לא נחזיר להמלוה כשנותן קי' צומין אף צאינו חכריך
ואגודה כהי דמתיאשין שפיר גצי כיון דידעינן דמהמלוה כפל ויאוש לא
מהי צחוצ וראיתי דרצא אורו"ת צקימן ס"ה שטעמד על זה והוכיח
מחמת זה דיאוש מהי צחוצ ושור הוקשה לו דאס כן דצליפת השט"מ
וייאש מושכו א"כ מאי קטרה הש"ס למוחל טעם על שטר שאין מחזירי
צתפל

מכתת שיעורי' דנשום דהולך לאיצור נתצטל ממנו רשות בעלים וא"כ ג"כ דצצ
וצצור הנסקל כיון דהולך לאיצור נתצטל ממנו רשות בעלים ומיקרי אינו צדקותו
ושפיר מהי צי' יאוש אף ח"ז זללה"ה תמה מאצידה שאין צו קימן דג"כ הולך לאיצור

לק"מ חדא דזה לא מיקרי הולך לאיצור דאפשר ימלאנו הוא בעלמו או ימלא עדים
עלי' ועוד דדוקא מה שהולך לאיצור לכל אדם מיקרי אינו צדקותו אלף מה שסוף
צחוצ רק לו לצדו פשיטא דלא נתצטל מעליו רשות בעלים ח"כ:

מכתת שיעורי' דנשום דהולך לאיצור נתצטל ממנו רשות בעלים וא"כ ג"כ דצצ
וצצור הנסקל כיון דהולך לאיצור נתצטל ממנו רשות בעלים ומיקרי אינו צדקותו
ושפיר מהי צי' יאוש אף ח"ז זללה"ה תמה מאצידה שאין צו קימן דג"כ הולך לאיצור

תרומת חברי סימן רס"ב

לג

קובל על עלמנו שעשה עלמנו בעורכי הדין. הלא כלל"ם לא הי' הלוקח גובה וממנה ומסוס דפקע שיעצור הגוף שלה מאחר שהיא המשתעבדת והיא היורשת מאציה וכבר עמד על הקושי הזה הרב בעל האור"ח ז"ל והניחם כל"ע ולפי"ם כיחא שהשיעצור הגוף עדיין קיים צידה והיא עלמה ומשתעבדת לכפשי' שומלד חצי' נעשית כלום ומלד אומה נעשית כמלום ואפ"ם השיעצור קיים ולא מלי לאפקועי חלל ע"י מחילה ולא באופן אחר לפי שאין ציכלתה לזכות צשיעצור ולמעקרי' לפי שהוא דבר שאינו נקיים:

ועם זה יש לי לתרץ קושי' הריעצ"א בקדושין שהקסם גר שמוכר שט"ח ונתן הגר ללא יוכל הלוקח לגבות את החוב ומסוס דשיעצור הגוף פקע צומיתת הגר ומומילא חיפקע שיעצור הנכסים כמו מוכר שט"ח לחצירו וחזר ונחלו יע"ש שחירו' דחוק ולע"ד נראה דצומיתת הגר עדיין לא פקע השיעצור הגוף שהרי אין ציד הלום לזכות צשיעצור הגוף והא' דהנחזיק צשטרותיו של גר מוליחין מידו הוא מהנעם שכתצתי לעיל דכהי' דהשיעצור הוא קיים ונ"מ אין כח ציד מ"י שיתצענו צהשטר דהוי השיעצור כאילו מונס צמקוס שאין יד אדם שולטת צו שהנחזיק גם כן אינו יכול לזכות צשיעצורו ומש"כ כשמוכר הגר שט"ח דכל שהשיעצור הגוף קיים אפי' אינו ציד הלוקח יכול הוא לגבות ומונו וצומיתת הגר מני השיעצור הגוף קיים אלא שצחיים חיותו של הגר הי' השיעצור צידו ועכשיו הוא ציד הפקר וכן אפי' אומר חילו הי' מהי הפקר לשיעצור המוכר שטר חוב לחצירו וחזר והפקירו הי' הלוקח גובה דהשיעצור צבגוף הוא צעולם אלא שהפקירו ואין הלום מלי זכי' כנ"ס דחוקא נחלו צע"י דלא נעקר השיעצור מכל וכ"ז דברים צרורים צס"ד:

ומה נאוד יפה אף נעים לפי הלעם זו דלא מהני זכי' לשיעצורא דנפשי' דלא מהני יאוש צחוב כיון דהוא עדיין לא זכה צהשיעצור וכהי' דהפקר הי' מהני לולא שאין אדם מפקיר הלואתו לפי שהוא אינס צרשותו ונ"מ יאוש לא מהני דהפקר נפיק מרשות צעלים מיד אף דלא אחי לרשות זוכה ומנ"ס כל שהפקירו אין לו יד צו כמו אינס אחרינא אצל יאוש דלעולם לא נפיק מן רשות צעלים עד דחתי לדי דזוכה וגם ל"ה דעת אחרת מוקמה ומסוס דהצעלים לא מקינ כלום אלא שסתורס התיחתו לאחר יאוש שרשאי כל אדם לזכות צו א"כ צחוב ל"ש לוור סבי שהרי לית צי' זכי' כמו שהארכתי צזה ומומילא הוא חייב לשלם כמו שסי' חייב והוא לדעתי דבר חדש ונכון איצרא אף שהכרעתי דיאוש לא נפיק מרשות צעלים עד דחתי לרשות זוכה עדיין ס' דידי אשר החילתי צו צמקומו עומד דאפשר דאפ"ם לא מהני ל"י חזרה ולא דמי לנחנה משנ' דנחנה דעת אחרת ונקמה אותו הוא כל שהוא חזר ואינו נקמה אין ציד זה לקומתה אצל יאוש דלאו דעת אחרת ונקמה הוא אלא דהחורה התיירה דבר דלאחר יאוש כדרך שהתיירה זועו של ים וסליחותו של נהר אפשר כיון דהותר הותר לא פקע זכי' דידי צחזרתו של זה והרי זועו של ים גופא ודאי פשיטא דאפי' לאחר סנפל הים היא מותרת ואף דעכשיו לאו זועו של ים הוא וזה פשוט ואין לריבם לראי' והכא מני יאוש אף לאחר שחזרו צעליו ונ"מ כבר הותר וסנה לכאורה נראה להציא ראי' דמהני חזרה ליאוש מדאילתרך קרא לצידה שצטעת אצידתה לא הי' שום פרוטה וצטעת ומליחתה היא שום פרוטה דלא מתייב לאהדורי ותיפוק ל"י שהרי מיד אז צטעת אצידתה נתייאשו צעליו כיון שלא הי' שום פרוטה צעת והיא ואין מומילא אותה חייב לאהדורי אלא משום דבשכתייקרה אחר כך חזרו הצעלים מהיאוש דידהו ועינר אמרי דילמא ימלא אותו איזה חיש עכשיו ויתחייב להחזירה אצל לאו ראי' היא דאילתרך קרא להיבי דשומע"י דלא מייאש או דצבר שדרכו להתייקר דצום אפשר דלאו סתמא עומד ליאוש:

ודין אחי אלופי מהור"ם ש"ן הציא לי ראי' דלא מהני חזרה ליאוש נהגהל צתרא דף קט"ו צעוצדל דרב ספרא דהוס קאזיל צשיירתא לווינהו שהוא אחי פל לילא קסדר לי' חנורא דחד מנייהו וקאכיל כי מניי זימני דרב ספרא קדר לי' חנורא ולא אכלה קדם רב ספרא וכה צי' והיינו כדי שלא יקדים אחר ויזכה צו ולמה לא חזר רב ספרא מילאמו

צנפל גלום מודה לימא דנפשי' אין נחזירין ומסוס דכבר נתייאש דשט"ח אחר שחל דבר שאין צו קי' ע"ס שדצרי' נכונים ולי נראה שדצרי' סר"ס צל' נחזירין ע"ד שפי' הגאון ח"ל לדצרי' הסנ"ג דקאי היאוש על גוף שכי' ע"ס וס"כ כוונת סר"ס דנפשי' צע"י תכריך ואגודה דאל"כ זה נתייאש מיני' ולא יוכל ליתן קי' צמקין ורשאי מומילא להחזיק צבגוף הכייר דהיאוש מהני לגוף הכייר איצרא כי הרב האור"ח מייאן צזה דכרי גוף הכייר של הלום הוא ואין מהני יאוש המלום על גוף הכייר של הלום דנחמה שהוא דבר הלריך לפנים שהרי מהאי טעמא דעת הראשונים אל דהמוכר שט"ח לחצירו וחזר ונחלו מוליחין גוף הכייר מהלוקח אל הלום אך לפי דצרי' הכ"ל צענין יאוש שלדעתי דיאוש לאו הפקר הוא דלא נפיק מרשות צעלים עד דחתי לרשות זוכה נחתי דלא מהני יאוש המלום להכייר של הלום ונ"מ גם הלום עדיין לא קנה את הכייר ואין מומילא חייב להחזיר את הכייר להלום כיון שהי' הכייר ממוסקן אלל המלום וכן אפי' אומר יסראל שהלום חצירו על המוסקן ונאצד המוסקן עי' המלום ונתייאש היינו שפי' דבר שאין צו קי' הדין שאין המולא זכה צהמוסקן ומסוס דגוף המוסקן של הלום ולא מהני ל"י יאוש המלום אצל רשות ציד המולא להחזירו מני שירלה ללום יכול להחזירו שהרי כבר נתייאש המלום ולגוף המוסקן מהני יאוש וגם להמלום אפשר לו להחזיר שהרי יאוש לא נפיק מרשות צעלים עד דחתי לרשות זוכה וכל שלא צא עדיין ליד הלום לא זכה צו אצל הלום צין כך וצין כך חייב לשלם חובו משנ' דלא מהני יאוש לחוב ח"צ חללי' וצכה"ג יוכל להחפרש דצרי' הסנ"ג לפי דרך הס"ל שהמומילא מוכר השטרות אל המלום שיהי' צידו לראי' כי צרשות המולא להחזיר אל הלום וא"ת מלי שכל מהא דכותי שהלום ליסראל על המוסקן ונאצד מוננו המוסקן ומלאו יסראל אחר דחייב להחזירה אל יסראל הלום ואין רשאי להחזירה לכותי המלום ונ"ס הכא שדנתי שרשאי הוא להחזירה מני שירלה יש לוור דהתם שאני שומד צאצידת המוסקן זכה יסראל צחובו דהפקעת הלואתו מותרת וכיון שאינו חייב שוב אל הכותי צודאי אינו רשאי ליתן המוסקן אצל צישראל אף שכלצד המוסקן עדיין חובו קיים ואף שנתתיאש מהמוסקן ומסוס דלא מהני יאוש לחוב ומנ"ס הוא רשאי להחזירה למלום שיהי' לו כח צו לכוף את הלום ונ"ס מני רשאי להחזיר הסנ"ג לאחר היאוש אל המלום משום דלחוב גופא לא מהני צי' יאוש והכייר לא זכה צו עדיין הלום וכו' ע"כ נראה לי צחור וא"ת לדידי דלא מהני יאוש צחוב ומסוס דאין ציכולת הלום לזכות צשיעצור עלמנו א"כ למה צנתיאשתי מפלוני עבדי יולא לחירות כדאמרי' צגיטין פ' השולח אף מלי העצד לזכות צעלמו דיש לוור דשאני עצד כנעני דגופו קנוי אל האדון ומנ"ס שפי' מלי העצד לזכות צגופו דשפי' הוי דבר המוקים כמו חפץ מוקים ומש"כ שיעצורא דעלמא דלא מוקים הוא לא מלי לזכות צו:

ודאי' גדולה צעיני דלא מלי אינס לזכות צשיעצורא דנפשי' מהא דקינ"ל המוכר שט"ח לחצירו וחזר ונחלו נחול ונעעם הוא כדעת ר"ת ומסוס דצ' שיעצורים מני' על הלום שיעצור הגוף ושיעצור נכסים ושיעצור נכסים צר מכירה הוא ושיעצור הגוף לאו צר מכירה ולעולם הוא נשאר אלל המוכר ומנ"ס יכול המוכר למחול שיעצור הגוף דנפשי' ומומילא נפקע השיעצור נכסים שציד הלוקח ונחלקו צצותא' א"י יורש מלי למחול לכפשי' כגון ראובן שהי' לו שט"ח על שמועין צמו ומכרו ללוי ושוב נתן ראובן דיש לאומרי' שייכול הלום דהיינו שמועין למחול לכפשי' ויש לאומרי' דאינו יכול ולמה לי' למחילה כלל לימא דמני' שמופ ראובן זכה שמועין צשיעצור הגוף דנפשי' שהרי הוא יורש את אציו ואילו הניח לו איזה חפץ הי' יכול לזכות צו ונודע לא יזכה מני צשיעצור דנפשי' אלא הי' שט"ח שיעצור לאו צר זכי' הוא כלל לפי שהוא דבר שאינו מוקים אלא שייכול הוא לירש כח אציו וכמו שאציו הי' עליו שיעצור הגוף הי' יס לו על עלמנו שיעצור הגוף אצל השיעצור מיתת קיים ולא פקע אלא שהוא צידו ומנ"ס לריך למחילה דע"י המחילה נעקר שיעצור הגוף מכל ועם זה כיחא האי דהכותב גצי קריצתי דר"כ דצנתי' לכחוצתה צג"ס ולצבוק שכיצא ואמר ר"כ ליכא דליקצנה לה עלה דתיזול ותמחלה לכחוצתה והדר אמר ר"כ עשינו עלמנו בעורכי הדין ולפי פירוש סר"ס וקיינתו שס הי' כוונת ר"כ שתיזול ותמחול לכפשה דאייירי שאציו מני נתן והסתחא קשה למה לי דתיזול ותמחול לכפשי' ומה הי' לו לר"כ שהי'

תרומת דברי סימן רס"ב

ושוב לא יוכל אחר לזכות בו וזהו ראשו ונכונה סוף צעירי (ד) לפי מה שהעלתי לעיל דכל דבר העומד לאיצור לאו הפקר הוא אלא יאוש הוא ולכאורה יס' להשיב דשאני הא' חומר דרצ' ספרא דהוא עליון פד' לי' ואצידה מדעת הוא והוא הפקר כמבואר בטור סימן רס"א אצידה סכרחה לי לחלק דהיינו אמרי' דאצידה מדעת הוא הפקר היכי שהי' ציד הצעלים להחלל מהאצידה זו כגון זורק ארנקי לשוק והדומה אז מחשבתו כיכרת מחדק מעשיו שצלו כחוכין להפקירו ואע"ג דדברים שצלו אינו דברים היכי דאיכא גלוי הדעת שצלו הי' כך הוי דברים שצלו דברים וכו' ומהי' צ"ג קי' ו"ה אצל רצ' ספרא לא הי' עושה כן מדעתו לאצד מדעת אלא דשייכתא עצדו ציניהם הכי והי' מוכרח לעשות כן אין זה ראי' וזה שמוכרח לפני הארי ראי' שהפקירה אלא דמותרת יאוש לא נפקא דודאי אסח רצ' ספרא דעתי' מיני' והוא יאוש צעלוא ולא הפקר והוא חילוק צדור:

ובן כראה לי להציא ראי' מהאי וייעורא דכריחות שהצאתי לעיל שור הנסקל שהזמנו עדים כל הקודם בו זכה ולפי מה שהעלתי לעיל הא' נמי מתורת יאוש ולא מתורת הפקר וכן כראה צעירי להציא ראי' מהא דפרק מרובה דמקשה רצ' יוסף לרבה מוגל חנוץ ועבר עליו הפסח אומר לו הס'ל והאי נמי ונני' זון איסורא וייתאש מיני' דומי צעי שלומי ומשמע דלדידי' כיחא דיאוש אינו קונה והרי דלדידי' נמי תקשה דהרי מיד שנאסר בהנאה הפקירה צעליו והפקר ודאי קונה לכ"ע ועוד דעל הא' קושי' גם תיורלו של רבה לא יעלה ארוכה דונה צדך שזה אינו דולה לקנות סוף סוף לאו דצעלים הוא וזו קשה ג"כ על דעת הרמב"ן שהוכחתי לעיל דקוצר דכל דבר ההולך לאיצור מתורת הפקר הוא דשאני כל אדם לזכות בו והרי חנוץ צפסח ודאי הולך לאיצור מעידן איסורי ואפי' לא דנהו צט"ס אלא ציאוש ולא כהפקר וכראה לי להלין עצור הרמב"ן ז"ל ולומר דבגל שאני דאף שהוא מעידן איסורי עומד לאיצור אפי' לא נולי אחי עלה רק מתורת יאוש ולא מתורת הפקר דגל ולא נתייאשו הצעלים שניהם אין יכולין להקדישו וכמו כן להפקירו אצל מתורת יאוש שפיר מהני דיאוש מהני אפי' דצד שאינו צדשותו אצל דצד שהוא צדשותו ועומד להפקיד לעולם אינא לך דהוא הפקר ונ"ו רהיטת ליסכא דהט"ס צמורה דאיסורי הנאה יאוש לחוד איכא ולא הפקר וא"כ איך קאמר רי"ז דאם הזמנו עדיו כל המזחיק בו זכה ואמאי והא' כמו דאמרי' טע"י גמר הדין ותייתאש מיני' ה"כ כינא להיפך דעתה שהזמנו עדיו חזר בו ותייתאש ושוב לא יוכל אחר לזכות בו אלא צודאי דלא מהני טום חזרה ליאוש וינייה בגל אף דקיימ"ל דיאוש אינו קונה נפקא מיני' להיכי שנתייתאש ציד הגזלן ובעודו צידו חזר ותייתאש ושוב מוכרח הגזלן לאחר דלא נפקא מיני' דהלוקח ואף דאחי לידו צדור חזרתו נקום דלא מהני חזרה ליאוש כן כלענ"ד:

סימן רס"ג

סעיף ב' שהרי התחיל צמורה כו' עיין סמ"ע שכתב וז"ל והתיימא למה קתם המוצר לכחוצ צלשון הרמב"ם דאיכא לזנועי צי' עכ"ל וז"ל משום דהצ"י עלמו נסתפק צי' ולכן הכיח לשונו כמות שהוא והרי עיך דואות שכן פירשו בו הר"ן והכימוק"י וכן פירשו דעת רס"י אף שרס"י ז"ל לא כתב אלא כיון שהתחיל וכן פירש בו הרמב"ם צמ"ס צ"ו שם וס"ס הרמב"ם שהוקף וכתב התחיל צמורה משמע דזהו עיקר טעמו ואפי' צמירי דלאו צע"ח נמי אלא שהקושי' אשר הקשו המפורשים ע"ז מפרק הקפירה על הא דפריך אלא שצד הלכות אצידה מדעת הוא וקצעי לאוקמה צמורה למוד צה וכדרכה דאמר רבה הכישה נחמיי צה

ויראה לי ג"כ שהוא שיעת הר"ף ז"ל שהוא פסק כהך צעי' דלא יחזור צעיר ואי צצהנה והרי נקטי נגרי צרייתא כשנחזיר צסדה ולא יחזיר צעיר ונ"ס הר"ס ז"ל שם ולא דמי להכישה צמקל נחמיי צה משום דלא חנקטי נגרי צרייתא דלדרכא הולכה למקום המשתמרת יותר מצסדה המהני טוצא דהרי רבה לא חילק צין הכישה סמוך לעיר או לא וצעי' למקום המשתמרת דווקא ח"ו הר"ף מפרש לה צמירי דלאו צע"ח ומשום שהרי התחיל צמורה אלא דהר"ף ז"ל סצירה לי' דהך צעירא לא נסתגי אלא אי צעי' להחזיר צסדה וכו' הר"ס ז"ל גירסתו וסוצר דצעיר ודאי אינו מחזיר כיון שאין זה כצדו צעיר ואעפ"י שהתחיל צמורה לחזור צסדה כיון דעעמא דהתחלה הוא דגילה דעתו שאינו מקפיד על כצדו והכא לא גילה שהרי דרכו להחזיר צסדה רק הקוגי' דפ' הספינה דהציא להא דרבה הכישה נחמיי צה לענין אצידה מדעת והתם ל"ס הא' טעמא דהתחיל צמורה דהאי טעמא לא נסתגי אלא צזקן ואינו לפי כצדו דלא גילה דעתו שאינו מקפיד על כצדו וע"כ ס"ל להאי קוגי' דמשום דנקטה נגרי צרייתא הוא והלכך פריך שפיר לפי שיטתו אינא דאמר רבה צצע"ח כה"ג ניי אומר דהא הא' טעמא דנקטי נגרי צרייתא לא שייך אלא צצע"ח והוא מדוקדק צלשון הט"ס צכס"ג ניי אומר דהו"ל למימר צשאר מילי ניי אומר אלא משום דצמורה דגם צשאר מילי אומר משום טעמא דהתחיל אצל צכס"ג דאצידה מדעת ומירי דלאו צע"ח ניי אומר ולא קס"י קושי' הלח"מ דאם לא נטלה להשתמש צה לא מחיי צה דהא צאצידה מדעת לא שייך טעמא דהתחיל צמורה דוק שצ' מלאתי כעין זה צכ' טעה"מ עוד ראיתי צטעה"מ שם צפ"ג מהל' גזילה טעמא על מה שכתב דלא אמרי' הכישה נחמיי אלא צשהכישה בדי להציצת טכ"כ

לקיים ע"י שליח תנאו צטיל ומעשה קיים חונם לענ"ד נכון דצדצד דמסני חזרה פשיטא דעכ"פ לא גרע התצטלות התנאי מהחזרה והוא צדור ולכך צהצטל התנאי צטיל המעשה ושפיר פריך הט"ס וצזה מיושצ קושי' התוס' מהא דמילי מהארי וע"ס דנינא ג"כ מדעת' דארי אפקרי' ולהל"ל א"ס דהא שם דכצד זכה צו האחר ואינו מועיל חזרה וממילא אינו מועיל ציטול התנאי דוק כי הוא העקה נכונה:

(ד) ולענ"ד אין ראי' זו מוכרחת דהט"ס עדיפא מיני' מקשה דלא הי' לריך לחזרה כלל וצתי' הט"ס מקורץ גם זה ואדרבא כראה ראי' להיטוך והוא דלכאורה יס' להצין לפי מה שכתבו הראשונים דאומדנא עכ"פ לא עדיף מתנאי שהתנה כהלכתו וא"כ לכאורה מאי פריך הט"ס מדעת' דארי אפקרי' הא עכ"פ ל"ה רק אומדנא ולא עדיף מתנאי והרי כתב הצ"י צא"ח ס' תל"ד דהפקר אינו מועיל ע"י שליח ויאוש צודאי ג"כ לא מהני ע"י שליח לפ"ד וא"כ הרי קיימ"ל דכל תנאי טא"א

סעיף ב' אף על פי ששאל או סבר צבעלים כו' וזהו דעת הרמב"ם וזאם"ז לז"ק דף י"א ע"ג כחצ צבם הרצ הווארי ז"ל הוואצרים הזכירו צדן זה חידוש אחד והוא שכל סגור צבאיתו אעפ"י ששאל או סבר צבעלים חייב ורצותי תומו עליהם והרי שאלה צבעלים פטור בכל ענין ומוחזרים לתרץ מפני שהוא כוזב צידים וזיק חייב אפילו צבעלים והן נקטו זה מו"ס גדולי המפורשים צפלק הזה צבעדים וטירות וקרקעות ש"ח אינו נמצא ש"ס אינו משלם שדקדקו מאחר שאמר ש"ח אינו נמצא ולא אמר אינו משלם כמו שאמר צב"ס יראה כל שפצע משלם אף צאילו מפני שהוא זיק עכ"ל ותוהני עליו שהרי קי"ל דפשיעה צבעלים פטור והא דמחייב צבעדים וטירות וקרקעות צפשיעה הוא מנעומו אחר דק"ל ללא מיעטה רמנא אלא מומה שלא חייבה החורה רק וזכר גז"כ אצל צפשיעה דמחייב ומקצרה לא מיעטה החורה וכו"ס הש"ך ז"ל צקיון ק"ז יע"ס אצל מ"ס ה"ה צבעומו דהרמב"ם הוא הנכון הצ"ח הסמוע כאן ומוכל וקום לודין אלו שדברי הרמב"ם הללו צומחלות סנו' ולדינא ל"ע להוליא מהמוחזק:

ש"ך ס"ק מ"ו וכו"כ הרמ"ס צפ' המפקיד להדיא דלא מיקרי פשיעה שומר סבר שומר לט"ח כו' ע"ס וכו"כ הרמב"ם צ"ח הצ"ח האס"ז ס"ס יע"ס אצל מלחתי רצ וחצר להרש"ל הוא הרצ הווארי ז"ל שדעתו כוותי דרש"ל הצ"ח אס"ז צפ"ק דצ"ק ד"א ע"ג יע"ס וצבעומו של הרמב"ם זהו מילתא לא יועיל זה דא"כ אפילו הצ"ח עדים שנאנסה יחייב אם לא שנאמר כמ"ס הש"ך דלא פטר הרמב"ם אלא צומתה ומשום דמ"מ מה לי הכא ומה לי החס ואכתי קשה דא"כ צריגל לפקוד אלו יפטור ונדצרו ומשום דלא מהני אלא עדים ואם היות שדברי הש"ך נכונים לוור דנקט הרמב"ם עדים דווקא לכלול אפי' אינו רגיל להפקיד אלא הראשון וצנחיותי אפשר לוור דרך אחר צה והוא דלא מופטר השומר הראשון בצצועת השומרין השני אלא היכי שהשומר השני נשתצע צצועת השומרין דאז שייך למיור חוקי גצרה צחיקאי אצל ודאי היכי שהראשון לא מקרה לאחר אלא שנאנסה אלו וא"י אם צאונס חו צנכה דהו"ל מחויב צצועה ואינו יכול לישצע ומשלם אפי' אם ראה אדם אחר המהיון אלא הצעלים ורגילין להפקיד אלו ורואה לישצע צצאונס נאנסה אין השומר פטור צכך ואין וזקיקין הצעלים לקבל צצועת זה וז"צ וא"כ הכא מוי צב"ס שומר לט"ח אין על השומר חייב לישצע אלא שלא פצע ועל צצועת האונסין הרי הוא כאיניש דעלמא שאין עליו לשומר מגביה ואצידה והלכך לא מופטר אלא צשים עדים שנאנסה וידעתי שומדצרי הראשונים לא משמע הכי אצל לעכ"ד טעמו דמקצרה הוא ואפשר שגם הרמב"ם ז"ל לכך כתבין ודוק:

סימן רצ"ב

סעיף א' אצל אם הגביה לעשות צו תשמיש שאינו מחסר אינו חייב משעת הגביה אלא משעת תשמיש ולא משום ש"י שהרי אינו שולח צו יד כיון שלא חסרו אלא מפני דהוי שואל שלא מדעת דהוי גזלן ע"כ וקס"א לי שהרי צהאי דרועה קצבי להוכיח פס"ס דרצ סוצר ש"י אל"ח וע"ז קדמי שהכיסה צונקל אלמא דלנ"ד דלא צעי חסרון שפיר מחייב משום ש"י אפי' אין דעתו לחסרו ואפשר לוור דשאני צע"ח שדרכו להכחיש מחמת מלחכה כמו שחילק רש"י החס הלכך לעולם הוי כדעתו לחסרו אצל מ"מ ושיטת הצעהו"א וצואר להיפוך מדצרי הטו"מ מקלה אל הקלה דהרי לפי שיטתו ר"ס דמוקי לה צעלעלה להציא עלי' גחלת חיצו משום ש"י לחוד הוא ולא משום שואל שלא מדעת דשומר לעולם לא מחייב אלא משום ש"י ולהטור משום שואל הוא ולא משום ש"י כיון שאין דעתו לחסרה ואף שהרמב"ם נחלק על הצעהו"א לא נחלק עליו אלא דים לחייבו לשומר גם משום שואל אצל שלא לחייבו אלא משום שואל ולא משום ש"י לא קאמר ואעפ"י שאין דעתו לחסרה כלל אלא להציא עלי' גחלת ואני דקדקתי צקוגין למלוא מאין הוליא הטור לחלוקה הזה ולא מלחתי (א) זולת צומה דקאמר ס"ס צפרוקא דרצ"א שנעלה ע"מ

סעיף ב' צלשונו ס"ס הכיסה הכאה אחת כדי להשיצה וסכן נראה ג"כ מלשון הטור והרי מהאי דקפינה מוכח דלאו הכי הוא שהרי החס לא נעלה אלא ע"מ לווד צה והכיס צל"ע ולעכ"ד כי גם רש"י והטור לא ק"ל סבי אלא אורחא דמילתא נקטו אצל צין לטעמו דנקטי נגרי צריחא וצין לטעמו דגילה דעתו שאין מקפיד על כבודו אין לחלק צכך:

סימן רס"ז

סעיף ב' שני כיסים קשורים היו כו' כחצ הסמוע ואם טוען ראיתי שני כיסים שלי הגביה נראה דאין זה כאצידה ומלחכה אלא כשאר טוען ונטען ולריך לישצע אלא מלח אלא אחד עכ"ל ותוהני שדצ"ר זה מחלוקת הוא צין הראשונים ודעת רש"י וצעהו"א צפ' הכיזקין הכי הוא אצל החוס' והרמב"ם צומחמות ורש"ל צמידושו סצירה להו שאפילו טוען צרי להדיא אינו נמצא שאם נאמר דנמצא אפילו צכה"ג יפחכה וילך לו יע"ס ומלשון הרמב"ם שהוא נקט לשון ר' יצחק ופסק דלא כוותי ור"י דנקיט צכה"ג משום דצעי לחלוקי צין שני כיסים לשני טורים וצני טורים טוען צרי להדיא אני ראיתי שחלח שני טורים שלי לר"י ה' מחויב צצועה ור"י דמחלק צין כיסים לשנים מייירי צבענו ראיתך מוטך טורים וכיסים ולא ראיתי כומה הלכך צטורים דמחתי הו"ל טענת שומא אצל צכיקין דלא מוכחי הו"ל טענת צריא וכו"ז לר"י דל"ל מחתי דמחלח מלחכה לא ישצע אצל לדין דקיו"ל כמחתי ודלא כר"י אפי' טוען צריא להדיא אפי' פטור מצצועה מפני החקקה:

סימן ער"ב

סעיף א' מן שפגע צחצירו צדך וכו' גרסי צצא מלחכה דף ל' ע"צ ר' ישמעאל צר"י הוה קאזיל צאורחא פגע צ' האי גצרה דהוה דרי פתחא דאופי אוחצינהו וקומתפס אל"ל דלי לי אל"ל כומה שוין פלגא דווי יהיז לי פלגא דווי ואפקידונהו כו' יע"ס וראיתי צאס"ז לז"ק צצילהי הפרה שהקסה דהרי פריקה יליף לה חמור משצת וא"כ ראוי דלגצי אדם לא ילטוך לטוען ולפרוק דקאמר החס לענין כלאים דאדם מותר צכולן משום דלמען יורח שורך להנחה הקסתיו ואלא לדצ"ר אחר ור"י דטעינה ופריקה דאדם ודצנן הוא ולא מה"ת יע"ס וליכא לחקטוי נהא דצפ' הפועלים דיליף מנפשא מה כפשא אם חקמת פטור אף כפס אדם פועל אם חקמת פטור ולמה לי קרא הרי חקיינה גם כן ילפי' לה שור שור משצת ומחחס לא ילפי' אדם דלהנחה הקסתיו דים לוור דאי לא קרא הוה יליף אדם וק"ו וצעהו"א כמו דאמרי החס מה שור שאי אמה מלוח להחיותו אצל קס"א לי לפי מה שכתב הטור צריס קי' סל"ז צצס הרמ"ם דאדם אם חקמו נהי דפטור אצל איסורא איכא ומשמע דאיסורא דאורייתא קאמר וכן נראה מדצרי הצ"ח ס"ס והסתחא למה לי קרא דנפשא לפטור את האדם אי משצת צלאו הכי לא מלי יליף משום דלהנחה הקסתיו ולא לדצ"ר אחר ואי וק"ו הוה אין עונשין מה"ד ול"ע:

סימן רצ"א

סעיף א' שומר חנם פטור כו' כי אם צפשיעה כו' דע שארצעה שומרין צכה"ג דצעי לשלומי מחויבין לשלם מויעצ דהרי ר' סיח מני לה לד' שומרין צריס פרקין צכ"ד אצות חיקין ומסיק החס דכולהו באצות לשלם מויעצ וצטו"ת מהרי"ט ח"מ קי' מ"ז כחצ דווקא דייקין לי כוזיק לשלם מויעצ וכדמוכח צריס צ"ק ואלו פושע צפקדון לא משלם מויעצ ולא אמרו אלא צמויק מומס כדמוכח צריס הכיזקין למה אמרו הכיזקין שומין להם צעדיה כו' יע"ס ואני תוהני טוצא דמוכח דווקא משלם מויעצ דהרי צב"ס פריך וליחתי מקור ולא מוכיח דפושע צפקדון משלם מויעצ דהרי ד' שומרים תנא להו צכלל ד' אצות ול"ע:

(א) הנה לעכ"ד ה' נראה ליתן טעם נכון לדצריי והוא עפ"י שכתבתי צמוק"א וכמה מלחתי לרצנים אחרונים שכתבו כן דענין קנין הגזלן היינו שצעת

תרומת הברי סימן רצ"ב

ע"מ לבחלה וצפירוקא דכרצ"א שנטלה ע"מ לשלוח זה יד ואלו צפירוקא דרצ ששח קאמור שנטלה להציא עלי' גחלת ואלו קאמור שנטלה ע"מ להציא עלי' גחלת אלל דנטלה להציא עלי' גחלת לא מחייב משעת נטילה מנעם שואל אלל משעת תשמיש וצאונת שהוא דקדוק כחות ומ"מ אין צו כדי להכריח האי חידושא שחידש הטור נגד דעת צעהמ"א וכתבונת הרמב"ן ז"ל וחו קשיא לי דעת הטור כהי דצמשתמש צו תשמיש שאינו מחסרה לו הוה ש"י ומשום דצעי' סיהי' דעתו לחסר ע"מ למה לא יתחייב מעת הגזזה מכדי קימ"ל שואל שלא מדעת גזלן מה לי מגזיה ע"מ לגזול או ע"מ להשתמש זה סוף סוף כיון דצמשתמש שמשחמש צו הוי גזלן וא"כ צמשתמש שנגזיה על דעת כן הוי כאילו מגזיה ע"מ לבחלה וחפשי 377 דברי רבותינו הראשונים ז"ל אשר הוצא צאס"ז למלוא חצר לטור צזה ולל מלחתי לצד הכימוק"י ז"ל שכ"כ צפ' המפקיד על האי מחני' והכני מעתיקו כל לשונו לפי שיש לי תיעוב רצתי 377 דר"ל ותשמיש זה מפורסם צגו' שהשומר הזה מתחייב צא' משלשה דרכים או שהגזיה ע"מ לבחלה כולה ואפי' שהגזיה ע"מ לחסרה וליטול הימנה מקלחתה דהיינו ש"ח ואעפ"י שצצר ולא הקפיק לחסרה שהגזיה ע"מ להשתמש זה ואעפ"י שלא נשתמש זה הוי גזלן עלה מחייב צאונתן וזה נקרא שואל שלא מדעת צעלים דהוי גזלן כו' ואע"ג דלא מתחייב משום שואל שלא מדעת אלל היכי שכל הנאה שלו כדאיתא לקמן והכא הרי צעת שנגזיה חציות זו ע"מ להשתמש זה צציתו של שומר לא הוי כל הנאה שלו דהא לא מפקה מרשות צעלים שדעתן שחסי' צציתו והרי הוא משחמרת שם כמו שהי' קודם שהשתמש זה וא"כ הרי יש הנאה לצעלים והנאה לזה שמשחמש צה וגם אין לוור סיהי' חייב מנעם ש"י דש"י לא הוי אלל כשנגזי' ע"מ לחסר מוננה קלת וכדאמורן יש לוור דכיון דקימ"ל כר"ע מחצירו ור"ע סצר כיון דמשחמש צה צענין שהצעלים מפקידים צו כלתה שומירתו וכדאמורן א"כ אין להצעלים הנאה כלל צצמירתו ונמלל שכל הנאה של זה והוי שואל של"מ וחייב עכ"ד הנה סוצר הרצ ז"ל כותי' דהטור צחדא ופליג עלי' צחדא כותי' דחדא דכל שאין השומר מתכוין לחסר אין לחייבו משום ש"י אלל משום שואל של"מ ופליג עלי' צא' דהרצ הכימוק"י סוצר דמשום שואל של"מ ג"כ מחייב לאחר הגזיה ואעפ"י שערדין לא השתמש צה:

אך דברי הרצ הכימוק"י ז"ל תמוהים צעיי כי מה שאמר ואע"ג דלא מתחייב משום שואל של"מ אלל היכי שכל הנאה שלו כדאיתא

לקמן כוונתו לדברי הרמב"ן אשר יצא לפנינו צקמור צאצירות אלל הרמב"ן ז"ל לא קאמר אלל צרועה דצמשתמש הצעלים הולכת עם העדר ורועה צאמר צרטן צעלים דכיתא להו צמרעה צהמתן והרצ הכימוק"י סוקף לוור אף צכל דצר אפי' אינו צע"ח שאף צזה ל"ה כלל הנאה שלו לפי שגם הצעלים נהנין צמה שמשחמש חפץ שלהם צרשות השומר וקשיא לי מהא דר"ס דאוקמה צנטלה להציא עלי' גחלת ואלל של"מ גזלן הוי והרי אין כל הנאה שלו הלכך אמר דשאני האי כיון דכלתה שומירתו דקימ"ל כר"ע ואל"צ' שומר שמשחמש צענין שהצעלים מקפידים כלתה לו שומירתו ואמרת כי דברי חן הם ואפשר דמש"ה נקיטו הרמב"ן ז"ל צצציו שהולכת עם העדר ורועה צאמר דמשום מה נהנה הצעלים משומירת השומר לא מופטר מחצרת שואל של"מ כיון דקימ"ל כר"ע דכלתה שומירתו אלל חמה על עמור דהרי ר"ס דמוקי לה צנטלה להציא עלי' גחלת מוקי למחני' דידן כר"י דלא כלתה שומירתו וכדאמור' צצמעת' להדיא וא"כ צרישא כמי אס מחוך ידו נצצרה וללורכו נטלה וצקפא צימדו לה מקום והניחה שלא צמקומה ראוי הי' שיפטר דלא צעי' השצת כלל דלאו שש"מ הוא ולא גזלן הוא דנצעי השצת כיון דגם צעליו נהנין צמה שמשחמש צרשות השומר ולולי סוצר הרצ הכימוק"י ז"ל כמו הטור"ח דכל שאינו מתכוין לחסרה לא מחייב משום ש"י ואפי' לו"ד ש"י אל"ח או היינו יכולין לוור דר"ס מחייב לי צנטלה להציא עלי' גחלת משום דצחסי שפי' חייב אפי' אין כל הנאה שלו וכדאמור' מדברי הרמב"ן צחסי דרועה אלל מה אעשה שכתצ דכל שאינו מתכוין לחסרה לא מחייב משום ש"י וכדעת הטור"ח טוצא יש להחפלא עליו איך יפרכס פירוקא דר"ס וכדכתבנא ולולי דברי הרצ הכימוק"י הייתי לוור דאפי' לר"י דלא כלתה שומירתו צצציל מה שמשחמש החפץ צצית השומר אין לפטור השואל ולוור דאין כל הנאה שלו שגם הצעלים נהנין שמשחמש החפץ שלהם צצית השומר דכיון דמחייבת לי מחצרת שואל של"מ וצאונתן אין חפץ הזה מוטל השומירה על הצעלים ועל קרקפתא דשומר הוא רמ"א אפי' יאצד צאונס ולא קאמר הרמב"ן ז"ל דצציו אלל גצי רועה ומנעם שאמר הוא ז"ל שהצעלים נהנין צמה שהולכות צעדורועה צאמר ומתהני צפיעומא דידי' ודו"ק ול"ע (ב):

סעי' ב' אלל אס הגזיה כדי ליעול מוננה צציעית חייב אפי' לא נטל הוא ומימרה דשמואל צהמפקיד דו"ד על מחני' הגזיה החציות ונטל

רשות הרי הוא קנוי לגזלן ממילא לנפטר ונחמזק קנינו ואכ"מ להאריך צזה והא דנחלקו אי שואל של"מ גזלן או לא כוונת מחלוקתם אס רק גזילת קנין פירות ג"כ מיקרי גזלן או לא ואין קימ"ל דאף גזילת קנין פירות מקרי גזלן אלל עכ"פ גם קנינו אינו אלל קנין פירות דהאיד ניימא דהוי קנין הגוף לגזלן מה שאין נלוו לקנות כלל ולפ"ז האיד ניימא דהגזזה יהי' קנין הרי תיכף חל עליו צזו הרגע חיוצ הצצה ומה קנין פירות יש כאן צצלמא קנין הגוף שייך צרגע אחת נשא"כ קנין פירות כוונתן ולכך לריך שישחמש צו דלא צזו רגע התשמיש קנה הקנין פירות ולזה ודאי התשמיש פירות הוי קנין לקנין פירות דוונא לזה כתצ הקל"ח סי' קפ"ט והצן מלוד והנה אחר שצצחתי טעמו של הטור עוד נלענ"ד ראי' נכונה אליו כי צזה יתישצ הסוגי' על נכון כי לפי פי' רש"י ותוס' דגם הך דתרגומא ריב"א כולם אחי' לשנוי דמתני' ר"י וצשהניחה צמקום שאינה מקומה א"כ כל פלפולם כאן אך לוותר ואינו ענין לכוון רק הו"ל לשנוי כולה ר"י וכו' ולכן נלענ"ד דהך חרי אמוראי צציעת ר' יוחנן קיימי והוא דהנה לכאורה יש להצין למיכורו דר"ס צשהניחה צמקום שאינה מקומה לפלוג וליתני צדידה צימדו לו מקום גופא צין החצירה למקומה או לא צצלמא למאי דאמר' חרי תנאי ניכור אין קושי' למה נקט זה צימדו זה צצלל ימדו כיון דחרי מיימרה ניכור כל מד חני צצלון הנלות לו וכן ידוע ומסוגי' הש"ס מנכנס דוכתא אלל למיכורא דר"ס קשה ואין מקום לוור דאשמועי' דצלל ימדו כל מקום מקומה הוא דזיל קרי צי' רצ הוא אכן לכאורה אין זה קושי' כיון דאין סצ' לחלק צין ימדו ללא ימדו א"כ מה לי דתני הכי או הכי ואורחא דמלתא נקיט דצלל ימדו סתמא מחצרת למקומה הוא כוונתן אך עדיין יקשה למ"ס מהרש"א צתוס' ד"ה אי ר' ישמעאל דצימדו יומר יש סצצא למיוצא נצלל ימדו א"כ טוצ קשה ליפלוג וליתני צדידה ולאשמועי' צצותא דאף צימדו אס הניחה צמקומה פטור אונס לשיטת הטור יצא על נכון דהנה דברי מהרש"א צהחילוק צין ימדו ללא ימדו צאו סחומים צקולר לשונו אך כוונתו מנצרת משום

דצימדו מנעם גזילתו ורשעתו נכרת יומר לעין כל צצעת נטילה מצלל ימדו וצ"צ צכוונתו וצ"י שייך אס החיוצ מתחיל צצעת הטילטול אלל אס אין החיוצ מתחיל רק צצעת תשמיש א"כ מה לי ימדו או לא ימדו הרי הגזילה נכרת לפנינו ע"י תשמישו ולפ"ז א"ס דמהרש"א קאי צצ"ד דלא מוקי לה צצואל שלא מדעת שפי' כתצ דיש סצצא יומר למיוצא צימדו מצלל ימדו אלל לאוקמחא דר"ס צצש"מ א"ס אין טום סצצא לחלק צין ימדו ללא ימדו וטוצ לא קשה ליפלוג וליתני צדידה כל"ל ולפ"ז הך אוקמחא דלא מוקי לה צצש"מ א"כ לא מלי' לאוקמה כולה כר"י וצשהניחה צמקום שא"מ דא"כ קשה לפלוג וליתני צדידה וע"כ הנה אליצא דר"י קיימי דחר תנאי הוה והוא ראי' נכונה לשיטת הטור ועכ"ז הי' נלענ"ד דכוונת הטור"ח הוה רק דאין עליו חיוצ מחצרת גזלן אלל כ"ז סה"ס צידו ולא החצירה עכ"פ חייב צאונתן כדינא דשואל דדמי מנעם ללוקח כלי מצי' האונת ע"מ לצקק דכיון דלקח ע"מ לקנותו נעשה שואל וג"כ כאן הוי כמו לקחו ע"מ לקנותו והוי שואל ודו"ק **ואם** כנים דברי אלל אשכחנא פחרי לדברי הרמ"א שם אחר שכתצ המחצר דאינו חייב עד שישחמש צו כ' הרמ"א ואס החצירה למקום שנטלה חזר להיות דינו כשומר הואיל ולא הוי עליו מחחלה אלל שואל צצלמא וצ"ח והש"ך והספ"ע לא יכלו למלוא פשר דצציו ולענ"ד כוונתו אס החצירה למקום שנטלה דהיינו שאל שחמש צו אלל חזר מונעשה רשע שלו והחצירה למקומו דהא כל זמן שהי' צידו ל"ה עליו רק שואל וכנ"ס וכן פי' הרמ"א דברי המרדכי לנענן לא יסי' תמוהים ודו"ק:

(ב) הנה צמה שצמוד ח"ז על הכימוק"י ז"ל דמה יענה לסוגי' הש"ס דר"ס מוקי לה צצש"מ וכולה ר"י גם סחר דצציו מלד הסצצא דמה שייך הנאה צצמירתו אס כצר חל עליו חיוצ אונתן ולענ"ד הקל"ח דצציו נכונים והוא צמה שסחר דצציו מלד הסצ' אין זו סחירה דהנה צענין השומירה יש צו צ' ענינים ה' מלד שיווי החפץ שאס יפשע או אלל ש"ס אס יגנצ או יאצד ישלם וצ"ו כיון דלדס כולה

שולח יד כותב ע"ו לשלם הוא חין ראי' ללא תחמוד לאיכסי צלל דמי
משמע להו:

והנראה לי מדברי רס"י הוא כך דגזן לא מחייב אלא כנעל ע"ו לגזול
כולה אצל אס לא כתובין אלא ליעול מוקלח לא מחייב
אלא על מה שהי' מחויב לגזול אצל ס"י צפקדון חדית רחמנא לחייב
על מוקלחו ככולו והגז' החציות ליעול היונה רביעית מחייב דמי כולה
והכי משמע נמי מחויב לשון הר"ן ז"ל המוצא צאס"פ' המפקיד גבי רועה
שהכיר מוקלו ותמנולו עלי' יעס"ה ולפ"ז הא דפליגו אמוראי צס"י אי ל"ח
או לא צמגז' החציות ליעול היונה רביעית לא פליגו על הרביעית
שנתכוין לגזולה דצוה מחייב כמו גזן דעלמא דלאו שומר ולא פליגו
אלא על שאר החציות דלנו"ד ל"ח לא מחייב על השאר דס"ל דמאי
חדית רחמנא לחייב צס"י על מוקלחו ככולו היינו צפסקר דווקא ועפ"ז
דברי רס"י ז"ל ככוחם וישרים דעל מה דקאמר שמואל לא נטל נטל ממש
אלא הגז' ליעול חעפ"י שלא נטל ומחני' דקחני נטל היונה רביעית
מוכח דשמואל קוצר דהמגז' ליעול היונה רביעית מחייב ג"כ בכולה
בין דשמואל פירש לנטל דמחני' דהגז' ע"ו ליעול ועלה דייק הש"ס
דקוצר ס"י אל"ח דאי ל"ח לא הי' מחייב בכולו דנאי דעל אותו המוקלח
שמתכוין ליעול מחייב משום גזן אכולהו ויהי לא מחייב דגזן לא עשה
החורה מוקלחה ככולה ודמי הש"ס דשאיני התם דמיחא לי' דתהוי הא
חציות צסיק להאי רביעית ור"ל דכיון דאותה רביעית אשר נתכוין ליעול
קנה להחמיצ' צאונקין מחורה גזן גם על השאר מחמיצ' מדין שואל
וכמו שפירש"י ודבריו ראויין לנמי שאמרון דהוי כנמי שגזל רביעית ומחצירו
ונתנה לחציות של אחר להשתמר דמחייב על כל החציות מחורה שואל
או מחורה גזן דששל"ו הוא גזן ולפ"ז סרה כל קושי' הריטב"א על רס"י
דצולח יד ע"י חקרן או לו"ד אל"ח גם רס"י מודה דמחייב על מוקלחה
בכולה ולא כתב רס"י לדבריו רק היכי דל"ה חיוצ על השומר אלא מחורה
גזן וסיועין להך פירושא מחויב דברי רס"י הללו עלמון שכתבו ולעולם
ס"י צדצ' אחר לריכה חקרן והנוטל פקדונו ע"ו לשלוח זה יד כ"ז שלא
חקרה אינו מחייב צהגזהו הוהיל ולא נטלה ע"ו לגזול את כולה ומאי
שייטא דע"ו לגזולה ומה צעי ללמדנו צוה אלא להורות צא דעל מה
שמתכוין ליעול חין אנו לריכ' לש"י דצלח"ה מחייב מחורה גזן ומה
שב' רס"י כל דמיחא לי' דתהוי כולה חציות צסיק להאי רביעית מחייב
בכולו דעל הרביעית מחורה גזן ועל השאר מחורה שואל. וצוה יש לפרש
הא דצעי רצ אשי התם המגז' ארנקי ליעול היונה דינר מהו ופירשו
הראשונים ז"ל ללא קצעי אלא לו"ד ס"י ל"ח דלנו"ד ס"י אל"ח אפי' לא
מיחא לי' דתהוי צסיק מחייב בכולו משום ס"י ולפי דרך זה אשר כתבתי
יש לומר דנפ"ו גם לדידן דס"י אל"ח צאיכס דעלמא דלאו שומר אס
הגז' כיסו של חצירו לגזול מונה דינר דאי לא מיחא לי' דתהוי צסיק
לא מחייב אלא צאותו דינר ואי מיחא לי' מחייב גם על השאר מחורה
שואל ואפשר שלזה הביא הרמב"ם צפ"ג מגזילה הך דינר דרצ אשי
ואע"ג דפסק כנו"ד ס"י אל"ח ובצר תמנהו עליו הצאים אחריו ולפי הכ"ל
א"ס

ומה' היונה רביעית ושלם דמי כולה אחר שמואל לא נטל נטל ממש אלא
בין צמגזיה ע"ו ליעול אפי' שלא נטלו לימא קצב שמואל ס"י חין ל"ח
ומה' שאני הכא דמיחא לי' דתהוי כולה חציות צסיק להאי רביעית
ומה' ח"ל דמיחא לי' דתהוי כולה חציות צסיק להאי רביעית
ומה' רביעית ולא תחמוץ ולעולם ס"י צדצ' אחר ל"ח והנוטל פקדונו
ע"ו לשלוח זה יד כ"ז שאינו חקרה לא מחייב על הגזזהו הוהיל ולא
נטלה ע"ו לגזול את כולה אלא לשלוח זה יד וס"י צלח חקרן לימא אצל
י' שאינו משומר אלא צכלי ואלא הוה לי' כמו שנטל והניחו עם השאר
בשומר ונעשה שואל על כל החציות עכ"ל וצאס"ז לז"ו גם ראייתי
ומה' צס"ס הריטב"א ז"ל שהרצה להשיב עליו וז"ל נראה מדברי רס"י
שמוגז' חפץ הפקדון לשלוח זה יד צמקלחה או ששלח זה יד צמקלחה
אחרי צ"י אלא צמה ששלח יד ולא צפאר הפקדון חעפ"י שואל גוף אחד
אח"כ מחייב עליו מחורה שואל והקשה עליו מהאי דרועה שכתב לעיר
וצא זאב וטרף שואל חייב לפי שהכיר מוקלו ותמנולו עלי' ומשום ס"י
ואתם לא משמע שמתכוין לשלוח יד צכל הפרה או הטלה ותיכיל דשאיני
התם דהוא דצר שאינו ראוי לחלוק משא"כ בחציות וארנקי שראוי לחלוק
ומה' עדיין יקשה לפירש"י דכיון דאמר לא נטל נטל ממש משמע דכ"ס
אס נטל מונה רביעית שואל חייב דמי כולה ואמאי דהא לא משמע
לימא הכי לכך פירשו דה"ק מיחא לי' דתהוי הא חציות צסיק להאי
רביעית והו"ל כאלו נטל ומסר דס"י ל"ח וכיון דשלח יד צמקלח מחייב
בכולה מדין ס"י ודכותי' הא דצעי ר"א צארכקי עכ"ל הריטב"א ואחר זמן
דצ' מלמתי צתשו' מהר"א ששון ז"ל ס"י ק"צ שחמה על דברי רס"י הללו
והכיר צל"ע ולא ידע שצב קדמהו הריטב"א ז"ל:

אבל צעניות דקדקתי צלשון הזה צדברי רס"י ז"ל ואשכחנא זה
מרגיחא לפי שראוי לשום עיון למה הולכבה החורה לחייב ס"י
צפקדון דאנו יגרע שומר מאיכס דעלמא דלאו שומר והרי המגז' חפץ
של חצירו ע"ו לגזולה ומשעת הגזזה מחייב צאונקין והא הש"י צפקדון
נמי מתכוין לגזולו ואס שאפשר לומר שהחורה לא מידשה התשלומין צס"י
אלא השצועה הוא שמידשה החורה שישצב שלא שלח זה יד וכדלמורי'
שלם שצועות ומציעין אותו ונ"ו מרהיט שומעתין דהמפקיד משמע
להדיא דס"י לאו מחורה גזן הוא ויש להתצוקן מה ההפרש ציניהם
ומדברי הרמב"ן והרשב"א הוצא דצריהם צאס"ז לז"ו דף מ"א משמע
שמתקיים דרך זה דגזן כותב ע"ו שלא לשלם וסולח יד כותב ע"ו לשלם
וכ"כ צתשו' מהר"א ששון ס"י ק"צ והו"ל כן מדברי הנימוק"י אצל צעניות
לא יועיל דצריהם שאני אומר שאפי' הגזל ע"ו לשלם נמי מחייב
צאונקין דגזן שני' כדכתב חזון יצוצ רשע גזילה ישלם והרי השוכר
שלא מדעת הוי גזן מחייב צאונקין כנו"ס ח"ה צסי' ס"י וקצבו הרמב"א
להלכה צח"ו ס"י ס"ח והרי השוכר כותב ע"ו לשלם גם מדברי החוס'
ר"ס צ"ו ד"ה ובבבלי צעי דלודי ומשמע נמי ללא מחלקים צכך דפירשו
דחא דמייתי' הש"ס דל"א מיגו דחשיד חמומא חשיד אשצועה משלם
שצועות שומציעין את השומר דהיינו משצועה ללא שלחתי צו יד ואי

קצ' שלו ולכך מחמת שהכיר צאיס הנפקד שידיו רצ לו לשמרו וגם מלא לצו
לכך מוסר לו עזר שמירת גוף הספץ וא"כ א"ס דברי הנ"י דנאי שחל עליו
חיוצ אונקין חין זה ענין לשמירת גוף הספץ דאדם רוצה צקצ שלו וע"ז מתרץ
דחא קימ"ל דכלתה שמירתו והיינו דסוצ לא מהיון להו להצעלים שישים עינו עלי'
ואינו נהנה צשמירתו ח"צ צכוונתו והנה לכאורה צכל שואל כימא כן דיש להצעלים
הנא צמה שהספץ כשאר חך זה סעות דמאין הרגלים לנו לומר שהצעלים חפזין
אחר צשמירתו של זה משל עממן הלא רק לעוצתו השאילו לו משא"כ הכא צשומר
מגילו הצעלים דעתן שחפזין צשמירתו מל זה שפיר הוי הנא להצעלים חמונא לפ"ז
ה"ל יחדו לו הצעלים מקום אצל ציחדו לו מקום חין לנו גילוי דעת אלא שחפזין
צשמירתו של זה צמקום זה אצל על מקום אחר חין לנו גילוי דעת ולכן מיד
שעלמא ממקומו הוי כמו שואל דעלמא ואין הנא להצעלים צשמירתו וא"כ שפיר
מוקי לה ר"ס כולה כר"י ואפ"ה א"ס צסיפא כיון דיחדו לו מקום שפיר הוי כל
הנא שלו וצחמא דלפ"ז צלח יחדו אף הניחא צמקום שא"ע הי' פטור אליצ' דר"י
אלא דלא משכחת לה צלח יחדו ולא קשה דא"כ לאשמועי' כותח דצבניהם צמקומו
אף ציחדו פטור לק"מ דמאי איכא למעטי דציחדו כיון דכל הנא שלו אף צמקומו

חייב דא"כ ע"כ לנו לומר דכלתה שמירתו וסוצ אף צלח יחדו הי' לו להחמיצ'
דמנילא הוי כל הנא שלו כנו"ס הנ"י וא"כ מלא יחדו נשמע ליחדו והצן ואין להקשות
דאכתי אמאי צרישא חייב צנצרה מחויב ידו כיון דאין כל הנא שלו לק"מ דזה
הוי פשיעה דע"י הטלטול צגזלת רגילה שחצצר וכנו"ס המפורשים ואעפ"כ לא
מחייב צנצרה אס"כ מלד דתחילתו צפשיעה וקופו צאונק משום דאין הפשיעה
נמשכת צזמן האונק ודלא כפנ"י שלא עמד צזה. עוד מטעם אחר יש לחייבו צנצרה
מחויב ידו אף אי הוי רק אונק והוא דהנה אני אומר דצר חדש דודאי לא קאמר
הנימוק"י אלא דגזן לא הוי כיון דיש הנא גם לצעלים אינו גוזלו לגמרי אצל
שואל שפיר הוי כה"ג והוא דהנה לענ"ד נראה והצנתי כן מרמזות דברי רבינו
הר"ן ז"ל צתשו' דהא דאמרי' דשואל לריך להיות כל הנא שלו היינו שלא יצא אל
הצעלים הנא ע"י השאלה אצל ההנא שיש לצעלים צלח זה לא איכפת לן כיון
דאינו מגיע לו ע"י שאלתו של זה כנלענ"ד צכור וא"כ צענינא דהנ"י דהנא זו של
שמירה הי' להצעלים מבלעדי שאלתו שפיר מיקרי שואל אלא דקשי' לי' ל"כ דעכ"פ
גזן ל"ה וצבצבה כ"ד קני כנו"ס המפורשים עכ"פ זכינו לדין דדברי הנ"י ככונים
ואדרבא יש ראי' לדבריו מדלא פריך הש"ס צפשיטות מ"ס רישא מ"ס סיפא ולפי
מ"ס

תרומת חברי סימן רצ"ב

שם מדברי מורדכי הללו לחפ' צטטאל של"מ נפטר בחורש זו יע"ה והסתחא י"ט לומר דמאן דמוקי לה כשנעלה ע"מ לשלום זה י"ב כ' קוצב דש"י אל"ס דאל"כ סיפא נמי שהניחה שלא צוקומה ראוי שיפסור על כל שאר החציות כיון דעל שאר החציות הסיוצ אינו אלא מחורש שואל ולא מחורש ש"י ולא מוסר גזלן כל שכלתה פנירתו ואפילו דעל הרציעית שנתכוון ליעול לא מיעטר זה הסבה שלא צוקומה ראוי שיפסור על כל שאר החציות דהרי ל"ה חו שואל על שאר החציות דהוא מחורש כל החציות וחו לא ניחא לי דהוא צקים שאל"ה גזל יין והחמין אומר אכי שכל זמן שלא החמין לגמרי יכול לומר לו הש"ל דהוי כמו פירות והקיצו מקלחן מדע שצבגול קמא דל"ו חנן דיין והחמין מושלם כשעת הגזילה וכן פירות והקיצו מקלחן ואילו צברייתא מוצא שם דף ל"ח חכ' פירות והקיצו יין והחמין אומר לו הש"ל וצט"ס פריך פירות אפירות ומשני כאן שהקיצו מקלחן כאן שהקיצו כולם וע"כ לומר (ג) לחין והחמין נמי קאי האי שייכי כאן שהחמין לגמרי כאן שהחמין ומקלחו סן אמו שחיי תמתי שלא מלחמי נוי שיחשורר זה וגם כל הפוסקים סתמו דיין והחמין מושלם כשעת הגזילה ואולי ל"ה גרסי יין והחמין צברייתא אצל ע"כ לחלק צדק וא"כ כשמוחזיר הכל חו לא ניחא לי דתהוי צקים דיין אף שאינו משתמר אלא צבלי מלא מ"מ לא מייחמין כ"כ צדק וצבליה פלקין דומיין אכולה חציות מוסר דניחא לי דתהוי צקים החס מיידי צטאין דעתו להחזיר הרציעית כלל דניחא לי שחשמור הרציעית שיחשמור צו ריחו וטעמו זה כפתור ופרח נקטינן מיהת דמאי דחדיה רחמנא לחייב ש"י גבי שומר היינו לחייבו על מקלחו כמו כולו כלומר שאל"ה לא נתכוון אלא ליעול ומקלחו אעפ"י שיעדין מדין גזלן לא מחייב אלא צמה שנתכוון ליעול מדין ש"י מחייב צבולו:

ויש

א"ס דכ"מ גס' לדין וכדכתיבנא ואף דחציא סך צע' צענינא דשומר סיכא דלישנא דש"ס נקטי ודוק וכל זה ברור:

ועפ"י יראה צעניי לתרץ קוש' התוס' צפרק מופקיד דף ו"א ד"ה שנטלה בו דדייק הש"ס החס ש"מ ש"י אל"ס והקשו דהא חפ' לו"ד ל"ה מורה צחציות מוסר דניחא לי דתהוי כולם צקים והוא צמח קוש' מחורש ואעפ"י שתי' התוס' דלשמן שחיי דלא מיעטר מדא אגב חידך אכתי קשה מאי ש"מ דילמא איתו מ"ד אוקמא למחני צטל יין בדחידך מחני דמוקי לה שמואל צטל יין דאמר לא בטל בטל מוסר ולפי דרכי אומר חיי מוסר דתלתא אמוראי מוקי למחני צטלש אוקמאות מתחלפות צנטלה ע"מ לגזלה וחד צנטלה ע"מ לשלום זה יד וצטלטה להציא עליה גזלת וש"מ גזלן הוא ואיך תרוייהו דלא מוקי לה צחיי מוסר דלא קצרי ש"מ גזלן הוא ואכתי איכא למידק דאכתי מוקי לה צחיי ואף דלא גזלן הוא שואל מיהו הוי כדאמרי צפרק הספיקה דף פ"ח ולינא דומחיי צטלטה להציא עליה גזלת מולד שואל אצל חין זה קוש' דלא מוסרי צחיי דל"כ אף צסיפא שהניחה שלא צוקומה ראוי שיפסור דכיון דליכא עליו שם דגזלן רק שואל דשואל ודעתו כדעת הצעלים והוי כמחזירה לדעת וכ"כ צחק"ז שם צטס הראצ"ד וזו שכ' המורדכי צפ' הגזל צחרא אדם הנפקד ששאל חפץ מהפקדון שצדיו ולאחר זמן החזירו למקום שהי' מוכה צתחלה חין עליו דין שואל אלא דין שומר צעלמא ודעת שומר כדעת צעלים ואפי' לר"ע דאמר כלתה פנירתו ה"מ גורב דמעתה לא מהימן לי אצל שואל מהימן לי ולא כלתה פנירתו ע"כ ור"ל ששאל החפץ מדעת הצעלים דאי של"מ הא קימ"ל שואל של"מ הוי גזלן וכן פי' הש"ך צסי' זה ותמוה על הרמ"א ז"ל שפסק

מ"מ א"ס דלולי פלוגתא ר"י ור"ע אחי שפיר החילוק צין יחדו ללא יחדו ודוק היטב:

אך לפי"ז יש קוש' גדולה אלי דהנה צהא דפליגו ר"י ור"ע דר"ע ס"ל כלתה פנירתו והיינו דשוצ לא מהימן להצעלים ולכאורה הי' מקום לומר דצודאי לא פליגו צמליאות רחוק כ"כ צאומדן דעת המפקיד והי' אפשר לומר דגם ר"י ס"ל דיש צצרא דלא מהימן לה אלא דעכ"פ לא הוי יומר מחזקה או רוצ ולכך א"א לחייבו דחין הולכין צממון אחר הרוב אמנם זה אינו דשפיר יש לחייבו דהוי א"י אס' המחזתי לך ואפי' אס' נינא דהמפקיד עלמנו לא יוכל להצחין דעתו חיד' הי' אס' הי' יודע מהגזילה אי הוי מהימן לי או לא מ"מ שוצ לא הו"ל למידע וכבר כתב סמ"ל דצכה"ג אף צטוען החוצע שואל ואף אס' גם הכתצע לא הו"ל למידע מייב וכן מצואר צצצ"א צגיטין דף ע"ח וצפרט דהנתצע לא מוחשי צ"ה לי למידע כיון דהספק צא ע"י פשיעתו וכמ"ס האחרונים וצפרט דע"י רוצ מחשיב כמו צבי ושואל דומה לזה איתא צחציות ר"פ האשה שנתארמלה יע"ה אלא דלפ"ז ק' להיפך דילמא לר"ע רק ספיקא או רוצ הוי אלא דחייב מולד א"י אס' המחזתי לך והיינו לפי מה שהצציר הרמז"ן דלכך אי כלתה פנירתו דהוי כהניחה צמקום התורפה שצבר אינו רשות צעלים יע"ה אלא דכ"ז צגזל או שולח יד אצל צצט"מ דאס' נינא דלא כלתה פנירתו אינו גזלן כלל דחין כל הנאה שלו וכמ"ס הנ"י וא"כ הוי כמו אינו יודע אס' נתחייבתי לך ואף לפמ"ס דעכ"פ שואל הוי מ"מ צשואל די צחציה כ"ד וצפרט דלדעת כמה פוסקים צשואל צכל גורמא הוי א"י אס' נתחייבתי לך אמנם הנה צבר כתצנו דציחדו לא שייך צצצרת הנ"י ושפיר הוי כל הנאה שלו וא"כ שוצ הוי א"י אס' המחזתי לך וא"כ לפי"ז הוי מלי לאוקמי מחני' צהרוסה אליצא דהלכתא דכולה ר"ע וצצט"מ ואפי' צצישא צלא יחדו פטור מוסר דהוי א"י אס' נתחייבתי מכה צצצרת הנ"י ככ"ל מושל"כ צסיפא ציחדו דלא שייך צצצרת הנ"י וא"כ דמי לגזל והוי א"י אס' המחזתי לך ולכך מייב והוא קוש' עלומה לפענ"ד אס' לא שחשמור דודאי ע"י מחשצת הצעלים דלא מהימן להו אינו יכול להפקיע כח השומר אלא דס"ל לר"ע דיש אומדנא דמוכח דע"ד כן לא עשאו שומר ואינו רוצה מכלן ולהצא צשמירתו מושל"כ אס' נינא דלא הוי ודאי דלא מהימן להו א"כ שוצ חין כאן אומדנא דמוכח ועדיין ל"ע:

(ג) הנה צמה שכתב צישוצ קוש' התוס' מוסחיתת כל הפוסקים לא משמע לחלק גבי יין צין כולו למקלחו וכמ"ס הוא צעלמו ורצייתו מושל"כ סנה לענ"ד ט"ס הוא טס ונ"ל יין ונתמקד וכן הוא צתוספתא יע"ה ולכך א"ס דלא הקשה הש"ס

צאס

אלמלא לחיצו הוא נחמדת שומר ומקום ש"י דאל"כ ליחצו גבי איכס דעלמא ומקום זה הולכו החוס' לומר דכסותכוין לגזול כולו אין לך חסרון יותר מזה כי היכי דלחיצו ומקום ש"י ולא מקום גזלן חוהו נמי דקאמר צעהמ"א דמכלל דשאל ש"י דלחצו גבי שומר נפקא מיני' ש"י אל"כ וכוונתו כוון דלחצו גבי שומר אלמלא לחיצו ומקום שומר ומקום ש"י ועם זה קרה ג"כ תלוות הרמז"ן ז"ל וכל צעהמ"א ז"ל אל"כ הדך הראשון יותר ככון בעיני צבונת דצרי הראשונים הללו כותי נפס חס כראה בעיני צעמא דהמדרכי ז"ל אשר נסתפק בפרק חזקת הצנים צמסכו של כותי ציד ראובן והפקידו ציד שמועון ונת הכותי חס זכה שמועון צמה שהמסכון יותר מהחצו והדבר תמוה שהרי אפי' חס המסכון ציד המולה אפי' כל שאין הוא בחלר המשתמרת שאין חליו זכה לו מי שקדם וזכה זכה בהיותו ומהחצו וכבר תמוה עליו הש"ך צמ"ו סימן ע"ב ס"ק קס"ג יעו"ש אך לפנ"ש אחי שפיר וספיר יס' וקום להסתפק ולריך לפניו ומקום דשומר גרע מאיכס דעלמא לפי שאין לו רשות צפני עלמו דידו כי הצעלים וכדכתיבנא צעמא דעלמא ומהחצו"ן ז"ל וזה ככון:

סימן ש"ו

סעיף ד' המוליד חטים לעמון כו' צהמה וניצלה צכר חייצין לשלם דמיהם צהגזל קמא דף ל"ט אור ר"ז הרולה שיתחייב לו טבח יקדים לו דינר וצ"ל שס מציא צסס הרמ"ה ז"ל דהכי בולחו ונכי פסק צהדיהו ליתן להם אגרא ומסכרו להאי או אגרוהו ומחייב צכל מה דומחייב ש"ס והאי דמלריך ר"ז הקדמות דינר גבי טבח ומקום דלא מקר לי' אללא לשמוע לחוד וזיונין דלא לריך למועסכה אללא לאגרוה ועוד דלא כיחא לי' למועסכה ולאגרוה כי היכי דלא תיקום צרשות' לכל מילי הלכך אי אקדים לי' דינר ומשחעצד ואע"ג דלא מושך דהא לאו לאוקמהו צרשות' לנטורא ומשחעצד נפשו אללא למועצד לי' עמידתא צעלמא והו"ל כשכיר צעלמא דמשחעצד צדומים ואם מושך או הגציהה ליעול ע"מ ליעול שכר קיימא צרשותא לנטורא לכל מילי ואע"ג דלחצו לא שקיל אגרא ומחייב צכולו חיצו כשומר שכר עכ"ד ומדצרי הטומ"ח משמוע לי' דלא ק"ל הכי שהרי כתבו דשכר הטבחים מה שמועלין הכרכשו' הוי כשכר והרי הכרכשות אינם עולין רק אחר השמיטה וצ"ל שס מציא צסס הר"מ ומסקרטה אי חשיב כשכר מה שמועלין הכרכשתא כיון דצ"ס אור יקדים לו דינר או דילמא יקדים לפסוק לו שכרו קאמר וכו"כ ע"כ ואפי' דהאי מילתא תליא אי צעי' מסיכה צשומרין לענין חיצו דידהו דלהקצרים דכל שכל מושך לא ומחייב צדין שומרי' צעי' סיקדים לו השכר היכי דלא מושך אללא להקצרים דלא צעי' מסיכה אללא לענין דלא מלי הצעלים הדרי צי' אללא אינהו נכי אסלק רשות צעלים ומייהו קיימי לי' צרשות השומרים להחייב צדיני' ה"כ לא צעי' סיקדים לו שכרו והמחצו הציא צ' דיעות הללו צקי' רל"א יע"ס:

שם צחם חס ה' טבח מוועסה פטור ואם אינו מוועסה חייב עיין ט"ד ס"ק ז' מה שהציא צסס הש"ג וכתב עליו שאיזה תלמיד טועה כתבו יע"ס ור"ל דהרי צפירות אורי' שטבח אומן צחם פטור אלמלא דשכר הצרכה לא חשיב שכר וכבר הציא הש"ג עלמו ראי' זו צהגזל קמא אללא שהניח צל"ע אומאי לא תהי' הצרכה חשיבא צכר כיון דשכר צרכה עשרה זהו' כדקיימ"ל צקי' שפ"צ וכו"ת כיון דאם נערפה אין לו שכר על הצרכה והרי טבח שמועלין מהכשירה שכר הוי נמי שכר אפילו שאינו

ועי' ל' לתמוה דציצור החוס' צד"ה שטעלה ע"מ לגזלה ח"ל והיינו חסרון שהכל גזלו ומועלין ללורך עלמו ע"כ ולמה לי' לחיוב דחייב ע"כ דהיינו חסרון תיפוק לי' כשטעלה ע"מ לגזול כולה מחייב נחמדת גבי צמו איכס דעלמא דלאו שומר הוא ויראה צעני' לומר מילתא חדתא ומסתמא מוצרי' וכ"ס מוצרי' דשומר לא מחייב לעולם נחמדת גזלן אללא נחמדת ש"י דחדית צה רחמנא ומקום דשומר ידו כי הצעלים ואין סגסמו מולאו מרשות צעלים וכמו דלחצו צהגיגה צפ"ק דף יו"ד צלצרי צנן המסורות לגיצר עסקי' ע"ס הן אונת שומדצרי החוס' שס ומשמוע שמועם אחר אחי עלה וגם מדצריהם צמנחות דף ק"ו משמוע ג"כ טעם אור ע"ס מדצריהם לריכי' ציחור רק שאין כאן מקומו מ"ו לפי פשוטו ומשמוע דה"ט דכיון שמופקדים הם ציד הגיזצו יד הגיזצו כי ההקדש ול"ס החס מולאו מרשות הקדש ואעפ"י דחדית רחמנא לחייב קולה יד צמקדון גוה"כ הוא לחייב צאונסקן אעפ"י שאין הגצחה קונה לו ולפי"ז אי' לאו הא דחדית רחמנא לחייב ש"י צפקדון אף שמתכוין ליעול כולה לא הי' מחייב צאונסקן דגרע מאיכס דעלמא לפי שאין לשומר יד להוליא מרשות צעלים ואעפ"י דלחצו צהמוכר את הקפינה צרשות שלו כיון שקבל עליו קנה החס שאכי דמדעת צעלי' הוא אללא מלדעת צעלים אין לו יד צפ"ע וראי' להא מילתא מדצרי צעהמ"א צשמועתינ שמועל על גוה שהק' רש"י צמועה שכתב לעיר חס הכיח וקלו ותרמילו עלי' חייב דקצעי' להוכיח דש"י אל"כ והק' דילמא טעמא מוס' שואל ש"מ גזלן הוא ופי' הר"ה דאי לאו דשליחות יד אל"כ לא הי' נחמחייב ומקום ש"מ גזלן ר"ל ומקום ש"מ גזלן הוא לא נפיק ומכלל דש"י אל"כ ומקום דאיכא לחיוב דלא הוי ש"י עד דמתכוין לגזלה אללא צמותכוין לשלחה לא הוי ש"י אללא ומכלל דש"מ גזלן הוא דלחצו גבי שומר צודאי נפקא מיני' ש"י אל"כ וראי' ל"צ דהין סוגי' דרועה עכ"ל ואיכא לתמוה לכאורה נמי דזה אונת דומכלל שואל ש"מ דנפיק דש"י אל"כ אכתי שומר שכל מלדעת כהי דחיבו חיצו נחמדת ש"י לחייב נחמדת גזלן כמו איכס דעלמא ומו מלי דקאמר דמכלל שואל ש"מ גזלן הוא דלחצו גבי שומר צודאי נפ"מ ש"י אל"כ דילמא לעולם ש"י צלריכה חסרון והכא מחייב שכל נחמדת ש"י אללא נחמדת גזלן ואכתי קשה האי סוגי' דרועה אללא ע"כ דק"ל להר"ה דשומר שאכי מאיכס דעלמא דאין לו יד כלל להוליא מרשות צעלים ולעולם לא מחייב אללא נחמדת ש"י דחדית צי' רחמנא וכל דלא נחמחייב ומקום שליחות יד חו לא מלית לחייבו וכדלחמון וזה נחמדת היטב מה שהפ"ג הרמז"ן ז"ל צמלחמות על דצרי הר"ה ור"ל אור הכותב יס לי להשיב וקיימא ש"מ שואל הוי ומקום הכי מחייב צעודן עליו שהרי שואל חייב צאונסקין ולעולם אימא לך ש"י ל"כ ואין ספק דאפי' ל"מ דש"י ל"כ דש"מ או שואל הוי או גזלן הוי ואעפ"י שכל חסרה והלכך כשהוא משתמש צה ולא כלתה שאלתו חייב צאונסקין וא"כ היכי שמוע' מיני' דש"י אל"כ חו שאלה ששאל רציו שלמה ז"ל ועדיין לא נגע צה צעהמ"א ז"ל עכ"ד ולפי מ"ס הקיר צעהמ"א השאלה ההיא מכל לפי דשומר לעולם לא מחייב אללא ומקום ש"י ולא ומקום שואל ולא ומקום גזלן ומקום דגזלן ושואל צעי' מסיכה או הגציה להוליא מרשות צעלים ושומר אין לו רשות צפני עלמו דידו כי הצעלים וגרע מאיכס דעלמא דש לו יד צפני עלמו:

אין אונת ש"ס צידי לפרש דצרי צעהמ"א וגם דצרי החוס' שהצחתי דרך אחר ולומר דאינהו נמי סצרי דשומר לא גרע מאיכס דעלמא להחמייב הן מדין גזלן והן מדין שואל דש"י יד לשומר אללא דקצירא להו מנדקטו צצרייתא וצמחתי' דשומר גבי רועה נקטו שומר ולא גבי איכס דעלמא

ליעלנו וא"כ שוב איכא קפידא לצעלים ולריך לשלם שכרה ושוב אין כל הנאה שלו ואומאי הוה שואל אמנם הדבר נכון דהרי אין קיימ"ל כר"ע דכלתה שמיכתו וכתבטל מוננו לגמרי דין שומר ואפי' לקולא לשומר כמנצן למעיין דצרי הראשונים שס צצ"ק וכן מצוה צקלוה"ס וא"כ אם יהי' ש"י לא ילערך לשלם צלחמני היזק שא"כ ושוב אין קפידא ניכרת ושפיר הוי שואל וא"ס דינא דשמואל אליצא דהלכתא ולפ"ז מיושב קושי' החוס' דצחק דחרגמה קמי' דרצ שפי' צש"י וחוס' שכוונתם לאוקמי כולה מתני' כר' ישמעאל דלא כלתה שמיכתו וא"כ אם שליחות יד לריכה חסרון לא הוי אפי' שואל על המותר דאין כל הנאה שלו ודוק היטב:

נאם יתדמי שהש"כ דיהי' פטור ושוב אין קפידא ניכרת וא"ל לשלם ושפיר הוי שואל ודוק אך אכתי קשה דס"ס כיחא לי' סייעול הרציעית ויהי' ש"י ואי ומקום שהש"כ הרי ס"ס לא כתבטל מוננו דין שומר וא"כ לא מצעי' חס יזמון לו היזק שא"כ צפשיעה ואז ודאי חייב אללא אפי' צאונס כל שיהי' אפסר קלת אפי' דרך מוסק לחלות האונס צפשיעה כיון דמתלתו צפשיעה לענין החמילה כמבואר צס"ס החמילה משלם את כולה ג"כ יהי' חייב מלד תצ"ס וסצ"א (וצפרט דעיקר היזק מל"כ ציין הוא הניסוך וזה אפסר לחלות דע"י שנטל קיל לשכסך ודו"ק) וא"כ מ"כ יותר נח לצעלים סייעול הרציעית ויהי' שולח יד מעתה כיון דסוף סוף ראונו

תרומת הכרי סימן ש"ח ש"ג

שאינו נוטל מהגרפה ואח"כ צלפולא חריפתא חי' דס"ט דהצרכה לא חסיצא כסבר אע"ג דלזלזל לה מידי דהוי אכרכסתא דצרכה מפקיד כי נטרפה שמואלא ש"ס לצטלה ונענש דדין שמים ואע"ג דאונס רחמנא פטרי וקבא לאונס חסדי' לי' כדפירש"י ז"ל לענין הזכרת ש"ס ה"ל להזהר וצדין שמים חסדי' לי' כנוטל שבר דחייב לשלם משום דהו"ל להזהר עפי ומחשבינן לפוטע אלו דצרי ואלף שאינינו כדאי להרהר אחר דצרינו לעכ"ד הקושי' שהוא לק"ו דשכר מלוה לא מיקרי שכר דלדאי שומר שכר צטציל כך משום דמלוה לאו ליהנות ניתנו מדע שהרי צטמור אצידה פליגו רבה ור"י אי הוה כס"ס ואפי' ר"י דס"ל דהוי ש"ס טעמי' משום דאילו אחרמי' לי' עכילא פטור לנתיב לי' ריפתא ולא קאמר משום דיש לו שכר מלוה והא דחייצו ר"ג להאי דחיינף מלוה דחצרי' עשרה זהו' לאו דינא הוא דאי חתה יודע שכן של מלוה אלא קנסא הוא ואפילו מאן דקוצר דדינא הוא נמי מתורת קנסא הוא אלא דס"ל דחז"ל תיקנו האי קנסא לנהוי' לי' דין ממוון לדון הימנו לכל דבר אצל לא שיהי' דין ממש מדע שהרי אין דין אותו צצצל משום דלא חסיצא לי' חסרון כיס וכו"ס הרשב"א הביאו ה"ה וכן פסק הרמ"א צקי' שפ"צ ואמאי לא להוי מידי דאית צי' חסרון כיס כיון דחקרי' השכר המלוה אלא ע"כ משום דמלוה לאו ליהנות ניתנו וכו"ס:

שם ואם הי' ממונה פטור בו' כתב התורת חיים צפ' הגחל דאפילו לא אחרמי' אלא אחרגולים ושחטו צהמה פטור ג"כ דמומחה דתרגולים הוה נמי ממונה לצהמה וכן ניהגין כשנותנין קצלה לשחוט שוחט ג' תרגולין וקגי' זה שאמר ר' יוחנן להאי טבח שקלקל אייתי ראי' דמומחה לתרגולים את ואפטריך והאי עוצדא צצהמה הוי ולהקל עליו אמר ר"י דליתי ראי' על תרגולים עכ"ד ויפה אמר וכן ראיתי צאק"ז שם ש"כ צסם הרב המאירי ז"ל צהאי עוצדא דר' יוחנן הכ"ל ודקדק הכי יעוש"ה:

סעיף ז' עליהם להציא ראי' בו' ראיתי צס' פ"ו ליר"ד שנתקשה צזה מ"ע ילטרך זה הטבח להציא ראי' דמומחה הוא והרי רוצ מלוין ח"ס מומחים וצעלמא קימ"ל אין הולכין צמוון אחר הרוב להוליא מהמומחז והבא אדרבה רוצא מסייע לי' להטבח ואמאי מלריכי' לי' לאייתי ראי' עש"ה מה שחי' לו חכם ח' ומה שהשיצ עליו ולדידי לק"ו דנהי דרוצ מלוין ח"ס מומחים הם אצל לא אומנין והבא צעי' לאחוי ראי' דלמוון הוא וכל שאינו אומן אלף שהוא ממונה פוטע הוא דלא הו"ל לי' למושטו מדע שהרי הש"ג צפ' הגחל כתב דאפי' שוחט שיש לו קצלה כמו שנוהגין האידינא צעי' לאחוי ראי' דמומחה הוא למיפטור נפשי' היכי דקלקל והרי חתם ודאי נשאי' לאכול משחיטתו ואפי' כשקלקל חייב לשלם ואף דקימ"ל דלעלופי' לא חיישינן היינו לענין איסורא אצל לענין ממוון כל שאינו אומן יד וצקי' צטיצ המולאכה מיקרי פוטע אם קלקל וזה צרור:

סימן ש"ח

סעיף ז' צהג"ה הלוקח ממורו של חצירו שלא מדעתו ועושה מלאכתו וכוונתו לשלם שכר וכו' הוא מוש"ת ת"ה ושמועתי ונחבתי דורינו שנתקשו צזה דאם עומד לשכור ונאי הוי ס"ס הוא נטלה שלא מדעת והוי גזלן ולי' הקטן נראה שיש לדברי' הת"ה ראי' גדולה מדברי' הראשונים ז"ל שהרי דעת הרמב"ם ז"ל שאינו חייב אם הוסיף צמטאם חלק משלמים אלא אם הוסיף מומה שדרך הממוראלישא כל עיקר כיון שהוסיף צמטאוי הממור חלק יותר משלמים יותר מלתך שהוא דרך משאוי הממור אצל אם הוסיף צבדי' משאוי אלף אם הוסיף חלי' ונתה הצהמה כגון ששכר ממור להציא עלי' חלי' לתך והציא עלי' לתך שלם ונתה פטור לפי שדרך כל משאוי לישא לתך הוצא דצרי' צאק"ז צהשוכר את האומנים צאריכות וגם ה"ה ז"ל הביאו צקלרה משום דאינו יכול לונור לו כי צצציל התוספת ונתה שהרי דרך כל ממור לישא לתך ונהי דא"י לונור לו צצצציל התוספת ונתה ונ"ו יתחייב מתורת גזלן כיון דהחוס' העומים שלא מדעתו ואף מדעתו לשלם הרי שוכר שלא מדעת נמי הוה גזלן אלא ע"כ כיון דהאי ממור עומד לשכור לא הוי גזלן ואין לונור דהבא שאני לפי שצאוחו פעם וצאוחו העת היא מושכרת דומה צכך על החוס':

עכ"פ הוי שוכר שלא מדעת ועוד שהרי הרמב"ם ז"ל כתב נמי צאם שכרה לחנוש מילין והלך עומה עשרה מילין כיון שדרך כל ממור לילך עשרה מילין אם נתה פטור ואינו יכול לונור צצצציל חוס' הדרך ונתה ושרי חתם אחר כלות המומה מילין אינה שכורה אלא כלל וצטמות צעליו עומדת ולמה לא יתחייב אלף דידי' דלאו ממונה פשיעת חוס' דרך ונתה יתחייב מנעם דשוכר שלא מדעת הוי גזלן וחייב צאונקין ח"ו מוכח דצצציל העומד לשכור אין השוכר של"ו גזלן ואפי' לדעת הרמב"ם החולק וקוצר דצתוספת כל שהוא מתחייב אם נתה הצהמה כל שחוסף חלק משלמים מומה ששכר ונ"ו יש ראי' מיני' לדברי' ת"ה ונהי מן מה דפטור אם הוסיף חלק פחות משלמים אין ראי' דלתחייב מתורת גזלן משום דהטעם הוא דכן דרך החגרין שיוכלו להוסיף חלק פחות משלמים וזהו כאלו הותנה כן צעת השכירות ונ"ו מסיכי' שחוסף יותר מחלק משלמים איבא ראי' שהרי הרמב"ם לא חייבו אלא אם נתה או כצצרה וסייני משום דאומנין דוממות החוס' ונתה וכצצרה אצל אילו קרוה אונס אחר כגון שלקחוהו ליסטיין כלום מתחייב לי' הרמב"ם ואילו הי' נקרא גזלן מהראוי הי' שיתחייב על כל האונקין:

ור"י יודע שהרמב"ם ז"ל שם מציא ראי' לדעתו דאם הוסיף צבדי' משאוי ונתה פטור ונהא דאמר רבא שם קסה למשאוי דתיקלא כתיקלא וכפחא לחוספת וז"ל הרמב"ם שם דאלת"ה למה לי תיקלא כתיקלא וכפחי' לחוס' צחוס' כל שהוא לחייב עכ"ל וצענויותי' לא יכולתי לירד לדעת הראי' זו ולא זכיתי להצין דצרי' הקדושים האלה דומה צעי' נפחא לחוס' דומס החוס' הוא דמחויצ' דלולי' החוס' הנפח לא הי' מתחייב מאחר דתיקלא צתיקלא אצל החכמים שיערו דחוס' הנפח הוא אחד מהשלמים מהמשאוי ואם שכרו לתך הוא עולה הנפח לג' קצין משאוי דהנפח קסה לצהמה כמשאוי אחד משלמים וכן נמי לדעת החולקים והוא דעת הרמב"ם אם שוכר לחלי' לתך חטין והציא שטורין שומסקלה הוא בחלי' לתך חטין נמי חייב צצציל הנפח שהנפח קסה כא' משלמים ממשאוי וכמו שאילו הי' מוסיף עליו קצ וחלי' הי' חייב כן נמי חייב האידינא ולכן סתם הרמב"ם וכתב דאם שכרה למאחתי' ליערין חטין והציא עלי' מאחתי' ליערין שטורין חייב ולא נתן דצצ קלצה חיומה יתחייב אם דווקא צסך זה משום דודאי אין הפרש דכמו שהנפח צמורצה עולה לחלק שלמים ה"נ צמועטו והיינו דקאמר הש"ס תיקלא צתיקלא כלומר כל שנותן עלי' תיקלא צתיקלא שהתנה עמו הוא חייב ממונה חוס' הנפח ואולי מופני זה כתב שה"ו על ראי' הרמב"ם שאין מכריחות אצל צבר הוכחתי דלינא דת"ה גם מדעת הרמב"ם ז"ל החולק עם הרמב"ם ז"ל ודוק:

אך יש לעיין ונהא דמסקי' צהגחל קמא גצי' ספינה דאי קיימא לאגרא וגם נחית לה מדעת' דאגרא וסלא מדעת צעל הספינה דלס נוטל שכרה דלס נוטל פחתה חלמא דדיינין לי' כגזלן אלף דקיימא לאגרא מדנוטל פחתה אפי' צדקיימא וכמו דמוכח שם וכן הוא צצ"ע ס' שס"ג ונראה לי דהתם נמי לאו אפחת דמוטילא ונה שנתפח ע"י אונס דהאי אינו משלם כיון דלא דיינין לי' כגזלן אלא התם איירי מהפחת שהספינה נפחת ממונה ומלאכה והאי הוא דלריך לשלם ואי שכרה מדעת הצעלים הי' פטור דגם שואל פטור צומה ממונה ומלאכה אצל זה שנטלה של"ו חייב דלא מלי' למוינר לי' להכי אגריה לי' כיון דהוא לא אגרא לי':

סימן ש"ג

סעיף ד' צהג"ה אצל אם חזר בו' כ"כ הטור צסם ר"י והטעם פשוט דאינו יכול לחזור אלא מנעם כי לי' צ"י עצדים אצל זה עדיין רולה צעצדות ונכח היוקר הוא דחזר וכ"כ הצ"ח ועפי"ז הצנתי' דצרי' הש"ס דצ"ק פ"ק דקאמר שאני פועל דידי' כי' צעה צ' בו' וכי' דער צ' טעמא אחרניא דכתיב כי' לי' צני' ישראל עצדים והאי לכאורה שפת יתר דדי' צזה דקאמר כל כוזה דלא דער צ' ידו כי' הצעה צ' ונאי האי תו דקאמר וכי' דער צ' וכצד דקדק כן מהר"י אצוסצ ז"ל הביאו צאק"ז שם ולפי האמור ח"ס דפריך מרצ להוכיח דפועל קנינו חליץ שהרי יכול לחזור צו וע"ז הסיצ דכל כוזה דלא דער צ' קנינו אלים וכי' דער צ' הוא

תרומת חברי סימן של"ג של"ח שמ"ח שנ"ג

חייב לשלם כלל עממא דמסעת מסיכה אחת לז' חזרות וכו' וכו' כחז שם צ"ל לענין חסימה להדיא ע"ש ולי כראה דכפ"ח סיני דל"א נוסך הסוכר הצהורה אלל שהעלים הכיחוסו לחוץ ונחליז הלכה אל הגורן או שהעלים חילכו זהמה שלם עד הגורן דכח"ג התשלומין והולקות כי הדדי אחי' וכ"כ צאס"ז צפ' הפועלים צסס חנו"ך וכו' וכו' תרומתו צהדדי ע"ס. עוד כתב הס"ך שצוה"ז אפי' וולקות ותשלומין צאים כאחד חיוצ ומוון מוסס דהוס כחייבי וולקות שוגגין וצוה יס לפקפק דגס האידנא חס החרו צו פטור ותשלומין ואף שאין לנו סמוכים להלקותו כמו חייבי וולקות צזמן המומחים צמוקס שאין צ"ד ולומר ייחא נוסחא וילקה ויס קלת ראי' לזה מהגה"א צפ' המוצל גבי המוצל צסצת ויו"ט יעו"ס יעו"ס צסיון תכ"ד ודע דצנ"ד כראה דאינו מושלם ד' לפרה וג' לחזור אלל מושלם דומי ומוכות' צעלומא כאילו היחה צלל ד"סה וכדלמור מציא ציל מלוחו המין דהכא ל"ס לומר סנתחייב לה מווחות מה ספקסה לה החורה וכח"ס לעיל צסס הריעצ"א כיון דצעי' הוא צס"ס וספק ממונא לקולא ואולי לא חייבה החורה צכה"ג סתאכל ד"סה חונס צצ"ח כחז דמשלם ג"כ המווחות ספקסה החורה ד' וג' ולדעתי העני' יס לחלק מועמא דכתיבנא כיון דספקא הוא ואולי לא חייבתו החורה צכה"ג וספקא דמונא לקולא ואעפ"י דצסיון של"ז לענין חסינות אלס כתב הטור אף דפטור מוולקות חס חסס לי' סלל מדעחו סלווי ושלם ומסוע דמשלם כל מה שהי' ראוי' לחבול צאותה מלככה התס שאני דצודאי פטור מנפסך מה נפסך חס חסות פטור אלל מדעת חנו"ה דלל פטרה החורה אלל מוולקות אלל איקורא דאורי' איכא וע"ס צצ"ח ו"ס צעממו סס וכיון דאיקורא ודאי איכא מוס"ה סלווי מושלם לי' שהרי החורה חייבתו להאכילו צכך מוס"ה הכא דספקא הוא ואיקורא דידה מוחות ספיקא הוא ספיקא דאיקורא לחומר וס' מוונא לקולא ודוק:

סימן שמ"ח

סמ"ע ס"ק כ' וצ"ד מו' הציא דצרי המורדי וכו' דהא הסליח לא ידע שהוא גביה כו' והכי הוא ג"כ דעת החוס' צמורה דף ע"ט ספירסו הא דתנן התס נתנו צבורות צנו כו' הגביהו או שהוליאחו מרשות צעלים ונות חייב קאי כווי אלגב שהגבצ מוחייב צנוסיכה הכהן ואף דאין סל"ע סכא דלל ידע הסליח יס סליח לז"ע ע"ס ולכאורה דהגבצ מוחייב צכה"ג צכפל וגס צתסלווי דו"ה שהרי גבצ ונתן צמחנה חייב דצו"ה כאילו מוכר אלל מללתי צאס"ז לשס שהציא צסס הרצ ר' יהונתן ז"ל והרצ המלירי דכח"ג לא מוחייב אלל צכפל לצד דצעי סיגנוצ ואח"כ ימור או יתן לאחר אלל הכא כולו גביה הוא דאיכרי חונס צחי' רסצ"א על כחוצות צפ' ח"כ דף ל"ד גבי גבצ ועצח צסצת דקאמר התס דפטור דלס אין גביה אין טווח"כ כתב וז"ל מוקי לה הרצ ז"ל צכפות מוסוע דליהו מפרס לה צוגרר ויולל דאיסור סצת ואיסור גביה צאין כא' ולא כריך להכי אלל צווי סהיתה צהנות חצירו רצולה לפכיו צרשותו ועצמה ע"ו לגובצה דלחחייב לי' צקן ודו"ה כאחת והואיל ופטור על הקנן שאין אלס מות ומשלם פטור כווי מוקנן דמסלווי דו"ה אור רחומא ולא צתסלווי גו"ד עכ"ד והתס ודאי איירי שהגבצ לא כתבוין לקותה אלל מועת טציסה דלל"כ ויד סחשצ עליו לגובצה מוחייב צקן דחלירו קונה לו כיון סענודה צרשותו ואפ"ה צחול כה"ג מוחייב צתסלווי דו"ה וא"כ לכאורה זה דלל כדעת הרצנים המכריס דווח לי טציסה וגביה צאים כא' או מכירה וגביה צאין כא' אלל יס לחלק דהתס עיקר הגביה צא לו מווכירת הכהן וע"י זכותו כעסה גבצ מוס"ה צכין דהרסצ"א לא על הטציסה כעסה גבצ אלל על ידי חלירו רק שהוא לא כתבוין לקותו רק מועת הטציסה ספיר חנו"י דגביה ועצמה צאים כא' ודוק:

סימן שנ"ג

סעיף א' אינו קונה אפי' מדרבנן צטור צסס חציו הרס"ס ז"ל מוקי דו"מ חס קידס צו חסה לריכה גט מוספק דמנא קונה מדרבנן וכחצ צסמו"ע וז"ל וזמן סתימה סלל כתב מור"ס לפחות לדעת ס"א ולריך לומר דמוך על ו"ס צלחה"ע מדין קידס חסה יעס"ה וז"ל דהתס 19

לח' עממא אחרינא שאינו רולה צעצות אלל כל כווח סרולה צעצות קנ"ס חל"ס שהרי אינו יכול לחזור צו ולספור עלמו לאחר ועיי' צסו"ה חס יאיר סי' ק"ג שהעלה מועת עלמו לחלק צכך סלל יהי' פועל רסחי לסחור אלל צסחור מסיית פועל כל עיקר מועתס כי לי צבי יסרלל וצד"ס מוס"ה כ' חס הולך מועת"ה צזה לצעה"ה אחר וסוצ דר צ' חסו"י ואין לחלק צכך אלל סמוסס כי לי צבי יסרלל עצדים לא חל"ס קנינו ולא חלי' צלדקתו וצדעתו סיהי' עצד לה' לא עצד לעצדים והנך רוחה סלחמויעתי' דצרי הטור והרמ"א סקצנו כן להלכה מוצלי חולק סוצ רוחי להרצ כנסת יחזקאל צספר קריית חנה סמוחלק דווקא צלס רולה ססחיי"ר אלל רצו הרססון וסיתן לו צסער סיוקר חנו"ר ר"י לדיני' אלל וססיר עלמו לאחר אין סס עצד עליו מלחר דצידו לחזור מזה וליך לאחר עכ"ד:

סימן של"ז

סעיף א' פועל סעושה מלככה לצעה"ה וכחצ הס"ך חיתא צס"ס צכרס רעיק ולא סל הקדס וה"ה סל עכו"ס לא למאי דקיימ"ל גזל סחי' חסור כן הוא צס"ס עכ"ל והן מוהבי מוצל עליו דלף דחיתא צס"ס וצו"ד גזל כוחי חסור מוועת גס כוחי מרעיק הלל פירס רס"י ז"ל סס על הא דמוועת כוחי רעיק ואל כלך לא תתן וגבי ואל סל הקדס פירס"י לא סל הקדס חסור לחבול אלמנא דרצה צכוחי מותר עפי' אף ליתן להוד כליו ווח סלל פירס"י גבי ככרי כדרך דפירס גבי הקדס ואסור לחבול מוסס דלל מוסחצר דיסרלל ציסרלל מותר וככרי ציסרלל חסור וכ"כ מ"י מפורס צסכסדקין דף כ"ו יע"ס חונס צחי' הריעצ"א לז"ו מללתי עפי' כהס"ך ואל סל כוחי סלסור לחבול ופריך הס"ס הכיחא לזו"ד גזל סחי' חסור סייך למומר סלסרה החורה צכרס הכוחי דללו צר מיעצד מלוח הוא אלל לזו"ד גזלו מותר אין טעס סלסרה החורה אלל לגירסא מלפכיו דחיתא אלל לזו"ד מותר חלעכך למוסרי לא חתי ספיר לפירסו סנה כראה דהריעצ"א גריס אלל למנן דלמור מותר וחי איכא למומר ודו"ק:

סימן של"ח

סעיף ד' ומושלם לצעלים חרצה קצין לפרה ושלסס לחומר כך סיערו חכמים סיעור חכילתן כסהס דסיס כל היום כתב הריעצ"א פ' המועלים ויס מוקסיס דלחייב צמוכות' למה יסלס ד' לפרה וג' לחומר סאין זה מווחות אלל סיעור מה סלחכלת כל היום וכדתיני לעיל וציא ציל מלוחו המין דללמנא צהכי סגי לה למווחת וללו קוסי' הוא דהכא ססכרה לדס דצד צרלוי לחבול מועת מסיכה מוחייב לה צלכילה סהי' סהי' לה לחבול ד"סה כל היום כסס סנתחייב צסכרה וכיון סססמה מושלם הכל כו' מוס"ה צהא דלעיל סלל הי' לחבול צסעת ד"סה עכ"כ:

שם מוועת מסיכה מוחייב צמוכות' וכו' הכי חיתא צס"ס צפרק הפועלים וצצ"ה כתב ח"ל ולדעת רציו מסיכה לאו דווקא דהא ויד סכסחלקו הצעלים מוסיירתה חייב הוא צסוירתה וצמוכות' כדלעיל צס"י רל"א סעי' ו' וצריס קי' ס"ג לדעת ר"י ואל נקיט הכא מסיכה אלל לומר סלינה מועת חסימה ואינו לוקה מושלם על מועסה ח' עכ"ל ולי נראה דלל כלמור הא' מילתא אלל לענין חיוצ הסוורי' דכל סנסחלקו מוסיירתה קיימא צרשות הסומר לסוירס אלל לענין חיוצ מווחתי' לעולם לא מוחייב ססוכר עד סיווסוך דחיוצ המווחת מדין חסלוס סכירות הוא וצחיוצ דומי סכירות לא מוחייב אלל מועת מסיכה שהרי קודס סיווסוך רסחי' ססוכר לחזור צו וכ"כ הצ"ח להדיא צס"י ס"ז וכן הוא צסמו"ע סס ע"ס ח"צ:

בש"ך סק"צ והצ"ח כתב כו' ודצרי מווחיס כו' דצד מוחיו' סיהי' נעלס מוס"ה ז"ל דצד זה ועדין ססחוחיו מוסחין צהאי סיוונא אלל המועין צצ"ח מה ססייס ועיין לעיל צס"י סל"ז סעי' ג' יראה דצד זה לא הי' צהעלס מווחו ח"ו אלל כוונתו לומר דהטור מוסייענו דהכא

תרומת חברי סימן שנ"ג

כוונתו על הגזילה חבל כוונתו על האשה ור"ל דקצירא לי' דלא צעי' שיתן דווקא ונשלו חלל כיון שהוא קונה דבר ונחמנו אף הוא קונה אותה ולפי"ז גם צאה"כ ראוי שתתקדש כיון דלדידה מותרת חלל אפי' לחם מלך אחר דאיסורי הנאה כינהו ולא חשיב גופו ומזון כיון דלא שווים מידי רק לדידה ואינה יכולה למכור אותה לאחר לא הוי חלל גרם למזון דומיא דשור הנסקל לגבי שומר דמלי אחר הס"ל כו"ס החוס' צמרכוס ועיין שם ואכ"מ וכו' ע:

סעיף ג' אם יש עם היחוס שינוי נשות קנה וצ"י כתב ונ"ס סטור דאם יש עם היחוס שינוי הסם אפי' החזר לצרייתו קונה נש"ת ור"ל חלל להחזיר הדמים כ"כ הרא"ש צפ' מרובה והוא מדברי החוס' שם שכתבו אהא דקאמר הסם הס"ס מי איכא לנ"ד שינוי מעשה לא ק"י ולא צעי' לאוקמה צשינוי החזר לצרייתו דאיכא לנ"ד דלא ק"י דר"י לא פליג ארצה חלל ציאוש לחודא חבל שינוי מעשה אפי' צמחר לצרייתו דאיירי צה רצה כדפי' לעיל לא פליג עליו עכ"ד הצ"י ז"ל ואני אומר אחרי צקשת המחילה ונעלמותיו הקדושים כד יי"ס ושכב אחר לחל ויילתא לפי שנראה כי הצין שזה שאמרו החוס' דר"י לא פליג עלי' דרצה חלל ציאוש לחודא כוונתם ציאוש חלל שינוי מעשה החזר חבל אם יש עם היחוס שינוי נשות אפי' החזר לצרייתו גם ר"י מודה דנחמי ומס' לי' למאן לפרושי הכי דא"כ אכתי תקשה ליקום הא דנשכבו ולא הגזיל צשינוי החזר לחודא חבל ציאוש חלל כוונתם רלו' לנ"ס לעיל דף ס"ה ע"ה דרצה דאמר שינוי קונה וכתבו דרצה איירי אפי' צשינוי החזר וקצירא לי' דשינוי מעשה החזר קונה אף מדאורי' חו שכתבו כאן דנש"ה לא מלי' לאוקמי צשינוי מעשה החזר דגם ר"י לא פליג חלל ציאוש לחודא חבל צמחוקה השני' דשינוי מעשה לחודא גם ר"י מודה דקונה נש"ת אפי' לחודא חבל לדין דקיע"ל דשינוי מעשה החזר לחודא אינו קונה כלל אף מדרכן דלא כרצה א"כ אפשר דאף אם יאוש אינו קונה ומדברי החוס' הללו אין ראוי' כמבואר והן לי נראה להציא מדברי החוס' צאותה סוגי' להיפוך דס"ל דשינוי הסם החזר לא נחמי אפי' עם יאוש ומינה נילק לשינוי מעשה החזר שהרי הרב צ"י ז"ל לוד שינוי הסם נשינוי מעשה חלוא דשוים הם שהרי על ונה שתי' הס"ס על ר"י ומצרייתא דהגבז והגזלן דהתם איכא שינוי הסם ונעיקרא עיבלא והשתא תרומה והק' החוס' הא שינוי החזר הוא ע"י שאלה ותי' דשאלה לא שכיח ע"כ חלוא דאי הוה שכיח לא הי' נחמי אף דהתם איירי עם יאוש כמו שפירשו שם ודו"ק וגם התחלת לשון הצ"י ז"ל לא נהיר לי' שכ"כ צסם הרא"ש וצאנות הרא"ש ז"ל כך כתב שם חבל יאוש ושינוי נשות או יאוש ושינוי הסם גרוע קלת קנה מדאורי' וקצר הצ"י ז"ל דשינוי הסם גרוע היינו החזר לצרייתו אך צאנות לא ונהסם הוא זה דצשינוי שאינו חזר ג"כ יש הפרש צין שינוי ונעליא לשינוי הגרוע כנראה מדברי החוס' דשם שהרי שינוי הסם החזר לצרייתו לא קנה לדידהו אפי' עם יאוש ואילו שינוי גרוע כ' שם דציצור הסמוך דקונה עם יאוש וע"כ דשינוי גרוע הוא כמי שינוי שאינו חזר וזה הוא דנחמי עם יאוש ואף שהוא גרוע קלת חבל שינוי החזר אפי' עם יאוש לא נחמי וכמו שהוכחתי מדצריהם גם הטור ז"ל לא כתבו צסם חציו הרא"ש ז"ל כי צאנות אין מדצריו ראי' לזה:

אבל דע שצחוס' ריש פ' לולב הגזול כתבו כן דשינוי החזר נחמי עם יאוש וזה נוסכים לדעת הטור ז"ל אך החוס' מחלקים צין שינוי מעשה החזר וצין שינוי הסם החזר דשינוי הסם החזר הוא דנחמי עם יאוש חבל שינוי מעשה החזר אפי' עם יאוש לא נחמי וגם זה נראה צעיי' שהוא ג"כ סצרת הטור ז"ל שהרי כאן צס' סכ"ג וגם צס' סס"א לא כתב חלל דשינוי הסם החזר נחמי עם יאוש ולא הזכיר שינוי מעשה החזר ולא עוד חלל דצס' ס"ס שם ציאור ופרט הדברים דהוי שינוי מעשה החזר לצרייתו ואינו קונה ולא אשתמיט לומר ד' ישם עומהם ישא קונה חלל דקוצר. כדעת החוס' דלולב הגזול לחלק צין שינוי הסם לשינוי מעשה וגם זה דלא כדעת הרב צ"י ז"ל וצאנות ראוי להחצון צהא' ויילתא שהרי לפי הנראה ונהס"ס שינוי מעשה עדיפא נשינוי הסם שהרי רצה הי' קוצר דשינוי הסם אינו קונה כלל ור"י ג"כ הי' קוצר כן ע"ד דנעשה כ"צ שנים ויחי' צרישא ואילו שינוי מעשה פשיעא לסו לליקבי וסוד

דהתם הציא הרמ"א צס' כ"ח דעת רבינו ירוחם דאם קידשה בגזל לאחר יאוש לצד מקודשתה מדרכן ולי נראה דלכ"ע דודאי לענין מזון מודה הרא"ש דנחמי' ונהגזלן גוף הגזילה אף אחר יאוש דאפי' תינא דהרא"ש נספקא לי' אי פליגו אינך אמוראי חבל דצרי רצה וקצירא להו דיאוש אינו קונה כלל אפי' מדרכן או דילמא לא פליגו עלה חלל צמח דנסתפק רצה אי קונה מדאורי' וס"ל דמדאורי' ודאי לא ק"י חלל מדרכן אפשר דקצרי דק"י אפי' לענין מזון נחמי' ויני' דגזלן שהרי הרא"ש קוצר דלא נחמי תפיסה צספקא דדינא וכ"כ הרב מביני שלונה ז"ל ולפי"ז לא קאמר הרא"ש למלה' חלל לענין קידושין לצד ופסיר עציד הרמ"א ז"ל שלא הציא דעתו כאן רק לענין קידושין צהא"ע חבל יותר נסתבר לומר דהרא"ש ז"ל לאו נחמנו ספקא הוא דכתב דמקודשה לחומרא ורק. ומס' דאף דקיע"ל כר"י נ"ס לענין איסורא ראוי לחוש לדברי רצה דס"ל דקונה וכבר האריך צזה המג"ס. ודע שהנחצרים הקשו על דברי הרא"ש צמ"ס סלריכה גט מדרכן תיפוק לי' דהוי קדושין גמורין כיון דהוא לאחר יאוש וצידי האשה הוי שינוי נשות ויאוש ושינוי נשות קונה חליצא דכ"ע ור"א"ז צפלסלח חריפתא תי' צ' תירולי' חלל צהא"ע ז"ל ככתב הטעם דיאוש ושינוי נשות הוי קידושין גמורין לפי שהיא קונה צשינוי נשות הלכך אף הוא קונה ע"כ ור"כ א"ס סצרת הרא"ש דהבא הוא לא קנה כשקידש ונמלא צעת הקדושין לא הי' שלו והשני עפיו"ס המוגיה צהא"ע ס' כ' דקדושין לאחר הנסואין חורין א"כ איכא למימר דזה ל"ה שינוי נשות ונה סנראה מדברי הרא"ש צפ"ק דקדושין גבי האי עוצדא דוורכבי דיאוש ושינוי נשות ציד האשה הוה קדושי תורה וזהו לדעת הר"י אלו דצרי ודצרי הראשונים נכונים לומר דהרא"ש פליג על הס"מ צזה וכבר עמדתי על הס"מ ונ"ס הרמב"ם צס' המלחמות צהגזל צתרא דהא דפסול קרצו הגזל לאחר יאוש לנ"ד יאוש כדי לא ק"י משום דנסי' דההקדש קנהו ציאוש וגם שינוי נשות קרצו וייתה לא הוי דהוא לא קנה ע"ס ואי אמרי' דההקדש קנהו גם הוא כמי קונה חבל נ"ס דחוק לומר שנו"ס צפ"ק דקדושין הוא לדעת הר"י ז"ל והוא לא ס"ל הכי ומהרש"ל תי' דאיירי שהפקיד ומחלה חלל האשה הגזל והוא ואח"כ קידשה צו דהוי שינוי נשות ואח"כ יאוש דלא ק"י אי יאוש לחודא לא ק"י והרב המג"ס הציג עליו דפקדון כל היכי דאיתא צרשותי' דנחמי' איתא ול"ה שינוי נשות וכן הקשה הדרישה צהא"ע ס' כ"ח ולדידי איכא למידק על האי ויילתא מלך אחר לפי מה שלידדו החוס' צמרכוס דף ס"ט דלנ"ד יאוש לחודא ק"י אי עומד הגניצה צעת היאוש צר"ה יכול כל אדם לזכות צו רק שלכך לשלם המזון להגזלן לפי שהוא לריך לשלם הדמים להגזל חבל גוף הגזילה יכול כל אדם לקנות צו ור"כ צכס"ג אפי' אי יאוש לחוד קונה אינה מקודשת כיון דגוף הגזילה דידה הוא ודמים הוא דנחמי' צ"י לי' הוי מקדש צוולה והיותו נכון נ"ס המג"ס דהרא"ש איירי בגזל דידה דאי יאוש לא ק"י יכולה למימר דידי שקלית צדלא שדיק:

ודע שהנחמה לנולך צפ"ה מציאות נסתפק צמקדש צאיסורי הנאה אשה נוסכת אשר היא מותרת ליהנות בהן אי חללי' צתר דידה ומקודשת או צתר דידי' וכיון שהוא לא יהי' לה מידי אינה מקודשת וצעי' לי' למיפסעטא ונהא דקדשה בגזל דאחרים אחר יאוש ומקודשת אפי' דיאוש לחודא לא ק"י כיון דהאשה קנתה לי' ציאוש ושינוי נשות חלוא דצתר דידה חללי' והדר דמי לה ואמר דהתם שאני דנעמא הוא כו"ס הה"מ דכשהוא ציד האשה הרי כאן יאוש ושינוי נשות צידה וכיון דהיא קנתה אף הוא קונה אותה וציאר המג"ל צטענו' דה"ה נוסם דהסיצה אשר תומנע מלהתקדש הוא לפי שאינו שלו דיאוש כדי לא קנה וכיון שקנתה היא צשינוי נשות אף הוא קונה אותה ונש"א"כ צהמקדש צהא"כ הסיצה אשר תומנע מלהתקדש לפי שהן אסורין צהנאה והרי אסורים הם צהנאה אף לאחר שצאו ליד האשה ועדיין אותו הסיצה צווקומו עומד ונראה צפי' צצרי ה"ה כאשר פרשתי חלל צציאר צטעמו כיון דלאחר דצא לידם פקע מינה איסור גזל וססוצ כחילו הי' שלו ונעיקרא ולדידי לא נחמסם הוא זה חבל עיקר הטעם כיון דהתורה אמרה דיאוש ושינוי נשות קונה ע"כ דיהי' תורה כח להגזלן למכור או ליתן לזולתו אחר יאוש דאל"כ איך יכח הקונה צשינוי נשות וצפרטו אם ינא' דיאוש אינו קונה חלל לגזלן ולא לחדש אחר חבל האי דהרמב"ם גבי קרצו שהצחתי קטי' ונראה צעיי' שהס"מ לא לכך כתבין ונ"ס אף הוא קונה אותה אין

סימן שג"ד

סעיף ו' גבז או גזול לא נתייחסו הצעלים שניהם וכו' הוא מיוחד דר"י
 צבונה מקוונות צט"ס וכן פסק הרמב"ם צפ"ו וזה ערכין הנה
 ונזכר צמורה דף ס"ט דלר"י לא אפשר לכוועין אחרו כל הנלקט
 דכיון שאינו אח"כ צרעות הצעלים לא יכולין לפדות עש"ה ומה יס
 חנוי' עליונה על הרמב"ם שפסק צפ"ט וזה' מועד שני כלכוועין וכל
 הנלקט והרי לפי מה שפסק הוא ז"ל כר"י לא מלי אחרו הלכוועין כל
 הנלקט כנזכר צט"ס שם ורמב"ם צמורה צ"ל צתפודתו שמועד צזה וכתב
 ואולי דעת הרב ז"ל דשאני נטע רבעי דכיון דנומון גזזה הוא ואפ"ה
 אוקמה רחמנא צרעותו לאחולי וט"ה לא איכפת לן צ"י אי מחיל לי
 אפי' ליטא צרעותו וכדלמור' החס צט"ס דאי לאו דלמור ר"י לכוועין ור"ד
 אחרו דבר אחד ה"א מאלן חנא לכוועין ר"ו הוא דמועד נומון גזזה הוא
 ואפ"ה לענין פד' אוקמה רחמנא צרעות' כרם רבעי נמי גמר קודש קודש
 מועד שר הלכך אע"ג דליטא צרעות' מלי מחיל והא ליטא דהא רצא לא
 פליג על ר"י אלא אחר אי לאו דלמור ר"י וליטא להאי עמוא עכ"ד והציאו
 הרב הכ"מ ז"ל שם והוא מוסרי' דנפשי' כהצ ויס לומר לדעת רבינו דלא
 דחי' מחני' מהלכתא מוסרם דלפי האמת ליכא לאקסוי מדלכוועין להא
 דלמור ר"י זה אינו יכול להקדים דבר שאינו צרעותו מוסר דלמור ר"י
 יכול להקדים דבר שא"צ יכול הוא לחלל דבר שאינו צרעותו וכוונתו שחכמו
 החוס' צ"ד ה"א הוא דלמור כלכוועין וא"כ כל מלי דסקלי וטרי הס"ס דר"י
 ל"ל לכוועין היינו לפום מלי דקצר ומחלה צהס"ד דכסם שאינו יכול
 להקדים דבר שאינו צרעותו כך לא מלי לחלל דבר שאינו צרעותו אצל
 לקוסטא דמילתא לא פליגו זה על זה והא דלמור רצא אי לאו דלמור ר"י
 לכוועין ור"ד אחרו דבר א' ה"א מאלן חנא לכוועין ר"ו הוא כו' היינו לומר
 דאפי' מלי דקס"ד לדמות חילול להקדש ה"א דלמור אוקמה צרעות'
 לענין חילול אצל לפום קוסטא דמילתא לא לריכי' להכא דלמור ר"י שפיר
 יכול לחלל נטע רבעי של חצירו וכדלמור עכ"ל ותמוהני על הכ"מ שאל
 כהג ונהג הליידים שמשכח רצרי שדי זוטרי שקיל רצרי ואיך ז"ל מלך
 רצרי הרמב"ם ז"ל והיחס וזכר צקצרת עלמו וצאנות דצרי הרמב"ם ז"ל
 נכונים צענון וכיוצא באלו שחמור צהרמב"ם ז"ל פסק כרצא אלא שחמור
 דרצא לא פליג עלי' דר"י כי לא מלוא לצו לחלוק עליו אצל צצציל זה
 אין לתמוה חס הרמב"ם יסצור דרצא פליג על ר"י ופסק כוותי' דרצא
 ודבר זה נאה להרמב"ם ז"ל לדקדק אצל לפי דצרי הכ"מ פסק הרמב"ם
 דלא כמאלן שהרי ר"י אחר להדיא לכוועין ור"ד אחרו ד"א וא"כ מנא לי'
 להרמב"ם ז"ל לפסוק צזה דלא כר"י שלא מלינו מי שחולק עליו והא רצא
 לא מלוא לצו לחלוק עליו צהאי דלמור לכוועין ור"ד אחרו ד"א איך יוכל
 הרמב"ם לחלוק עליו אין אלו אלא דצרי תימה:

ובעניותי נראה צעני לומר דרך אחר ציטוד דעת הרמב"ם אחרי רואי
 זו עוד הערה חדשה שלא ראיתי מי שיתעורר צו והוא
 שכ' שהלכוועין הי' עושין בן צשנת השמיטה וכ"כ צפ"ד וכו' כהר"ם
 שם צפ"ה מועד שני ונראה נטעו לכאורה מוסר דצטא ימות השנה
 לא הי' לריכי' לפדות כלום דקיי"ל כרצ"ג דקוצר דהעליעור לרשע
 וימות וכ"כ שם ודצרי הכ"מ שכתב וז"ל וגם מ"ש והלכוועין מניחין את
 המועד צשנת השמיטה כרצ"ג דהלכה כמותו כדלמור צפ"ה מורצה
 ותמוהני טוצא דכתי דרצ"ג קוצר הכי מדינא מ"ו יכול להיות דהלכוועין
 ומניחין על' עלמון שלא יצא שום אדם לעצירה אפי' רשע וכ"כ מלשון
 רס"י ז"ל שכתב וז"ל והלכוועין מניחים צני אדם חסידים שרולים לסלק
 יד כל אדם מן עצירה עכ"ל וציוור חנוי' לי עליו צצצר הזה כי לפי הנראה
 ע"כ צצצא ימות השנה הי' עושין בן ולא צצציעית דכתי דלכוועין סצרי
 כר"ל דיכול להקדים דבר שאינו צרעותו אצל דבר שאינו סלו כ"ע מודים
 דאין אדם יכול להקדים וצצציעית דזכה צו הלוקט ומחורת הפקר איך
 יכולים הצעלים לחללו וכ"כ החוס' להדיא שם וז"ל ולריך לומר דלכוועין
 אצא שני טצוע קיימי דאי אצציעית ציון שהיו זוכין מהספקר לא הי'
 יכולין לחללו עכ"ל החוס' הן אמת שהחוס' ז"ל תפקי שם צלסוקס אי
 צציעית כוהג צנטע רבעי לריך לומר הכי ומועד דהא מילתא אסתפקא
 להו דלמור דאין כוהג ואז יכולין אלו לפרש לכוועין קיימי גם צשנת
 הצציעי וא"כ לפ"ז הי' אפשר לומר דהרמב"ם ז"ל קוצר הכי דאין צצציעית
 כוהג

וזה' אחר ר"י דסימי השם כסימי מועד ומי נחלה צמי וא"כ למה יהי'
 שמי השם החור עדיפא דנקלה עם יאוש מסימי מועד החור דלא
 קנה אף עם יאוש ונראה לי לומר דהיינו טעמו דסימי מועד כל שלא
 עמר שמועס דעכסיו לחלוטין ועדיין הוא עומד לחזור ל"ה מועד כלל
 חס קודם שחור כגון גזל נקרים ועמאלן חציה לעולם תורת נקרים עליהם
 עם מלין בן צסימי השם החור כל זמן שלא החזירו סימי השם מעליה
 חוסתרי קורין אותו צסם המדע צעת ההוא וייתא אף שמועד לחור:

דף יט להקשות דהרי קיי"ל דצסימי מועד צע' ג"כ סיה' שמו מועד
 צכך וכוונתו שכתב החוס' והרמב"ם צריס פ' הגזל קמא וכ"כ הטור
 צב"י ס"ס וכן כתב הרמב"ם שם צצ"ע דלא נקרא סימי אלא כשנתנה שם
 הגזילה מכת הסימי וכן דעת כל הפוסקים ולדבר הזה כתבוין ה"ה ז"ל
 צפ"ה וזה' גזילה ואצילה שחק' שם על הרמב"ם צהא דאין שמוין לגבז
 ולגזלן דאם הצעלים רולים ומקצלים השצרים צע"כ של הגזלן והוקשה
 והא קיימא הגזלן צסימי מועד ותי' אולי צצצונו עליו יע"ש ותמוה עליו
 הרב הכ"מ ז"ל שהרי סימי מועד לחודא קיי וכדלמור' סימי מועד ומי
 איכא למו"ד דלא קנה וכדחך ציטוד דצרי ע"ש ואשתמוצי מיי' האי כלל
 דל"ה סימי מועד אלא כשנתנה שמו צכך ווט"ה כתב ה"ה דצצצונו
 עליו לא הי' סימי מועד נקטי' וייתא דצסימי מועד צע' נמי שישתנה
 שמו צכך וא"כ איך ומכתה לה לדעת החוס' דסימי מועד החור לא
 יקנה עם יאוש והרי מוט"פ דאם כשנתנה שמו צכך תיפוק לי' דקנה
 מכת הסימי שם שצו דמחני עם יאוש ואם לא כשנתנה שמו צכך אפי'
 אם אינו חור אינו קונה ע"כ נראה לי לומר דלא צע' סיה' שמו מועד
 לגמרי צאופן סיה' הסימי השם שצו סימי מעליא אלא כל ששנתנה שמו
 אפי' אם אינו אלא סימי השם קלת וגרוע שהוא אינו קונה לחודא כל
 שמו ע"י סימי מועד קונה מוסר דהסימי מועד הוא דקונה ולא
 הסימי השם אלא דלמור צע' סימי השם קלת דאי לא אף סימי מועד
 ליכא וכן נראה לדין דקיי"ל דסימי השם כסימי מועד דמי וכר"י א"כ
 למה לן כלל לסימי מועד כיון דצע' סיה' שמו מועד צכך ואז תיפוק
 לי' מוסר סימי השם אלא ודאי מוסר דסימי השם גרידא שיקנה צע'
 סיה' סימי שם מעליא אצל ע"י סימי מועד אפי' סימי השם קלת וגרוע
 מהני אצל אחתי קשה דהא סימי השם גרוע נמי קונה כו"ש לעיל צסם
 החוס' והרמב"ם ז"ל אצל אין זה קושי' על החוס' דפ' לולב הגזול מוסר
 דאיננו לא מחלקי' שם צין סימי השם גרוע לסימי השם מעליא אך
 תירלו דצחאי דעולצא מוט"ה לא קנה ע"י סימי השם לחוד מוסר דהוא
 חור לצרייתו אצל עם יאוש קונה כמו שהוא לדעת דמוט"ה סימי השם
 החור קונה עם יאוש וכו"ש אצל צדעת הטור אסתפקא לי' אי קוצר
 מוט"ש כדעת החוס' דלולב הגזול ווט"ש דאם יס עם היאוש סימי השם
 אפי' גרוע שחור לצרייתו אין כוונתו לתרתי לריעותא שהוא גרוע וחור
 לצרייתו ג"כ דזה אינו קונה לדעת החוס' אפי' עם יאוש כמו שהוכחתי
 דאי ס"ד דקונה א"כ סימי מועד החור נמי יקנה עם יאוש שהרי ע"כ
 יס עם סימי מועד סימי השם הגרוע דהא צע' סיה' שמו מועד צכך
 ואפ"ה אינו קונה אפי' עם יאוש ואפי' אם נאמר דסימי השם גרוע קונה
 עם יאוש כדעת החוס' דמורצה היינו צאיו חור לצרייתו ולפ"ז הדין
 כך דסימי השם הגרוע אם אינו חור לצרייתו קונה עם יאוש ואם חור
 לצרייתו אף עם יאוש אינו קונה ואם אינו חור לצרייתו ואפ"ה הוא
 סימי השם גרוע קלת קונה עם יאוש או דילמא כוונת הטור גם לתרתי
 לריעותא כלומר שהוא סימי השם גרוע וגם חור לצרייתו אפ"ה קונה כי
 סימי השם גרוע לחוד וסימי השם החור לצרייתו לחוד וכוונתו שהוכחתי
 ודצרי החוס' דמורצה ולפ"ז גם סימי מועד החור יקנה עם יאוש שהרי
 עכ"פ סימי השם גרוע יס צו דהא צע' סיה' שמו מועד צכך והא
 דלא הציא הטור דמחני דלא אילתוך לי' כי כצ נטעו מסימי השם
 גרוע וגם חור לצרייתו דלמור צהאי מועד עם יאוש וסימי מועד אילתוך לן
 סימי שהוא צלל יאוש וצסימי השם הגרוע אצל אינו חור לצרייתו דמוט"ש
 סימי השם אינו קונה דסימי השם גרוע צלל יאוש אינו קונה כלל אצל
 מחור סימי מועד קונה דזה נמי הוא שמו מועד צכך והכי מיקתצרה
 לי ודו"ק:

10

כוהג זכרם רצעי אך צעניי לא ילעתי וקום ספקייהו אי וסום זכרם
 רצעי קודם הוא וואי הוה צציעת אפקעתא דמלכא הוא ועוד הרי
 משכה ערובה הוא צפ"ה דמעשר שני כילד פודין נעע רצעי וניח את
 הסל ע"פ שלסה ואומר כנה אדם רואה לפדות לו צקלג ע"ו להוליא
 גליאות ונציתו וצנתה הצציעת פודהו צצויי ופי' המפורסים להוליא
 יליאת ונציתו הולאת הכרם חפירה וזמירה חיצול ושכר לקיטה וצציעת
 פודהו צצויי לכל הכך ונלכות הם אקורים צצציעת וגם כל אדם לוקט
 לעלמו הרי צצירות דצציעת ניהג זכרם רצעי וא"כ הדצרים צרורים
 דלכוועין לא ה' יכולים לעשות כן צצנת השמיעה רק צצאר ימות השנה
 היפך דצרי הרמוצ"ם וקלה אל קלה איצרא שלפי דעת הכ"ו ז"ל דעת
 הרמוצ"ם דקוצר דאין למדין הקדש ומחילול דאף ללא יכול להקדיש דבר
 שא"צ אצל לחלל מלי ה"ה ג"כ להיפוך דצבר שאינו שלו דיכול לחלל דבר
 שאינו שלו וא"כ כיחא צצציעת ג"כ ה' יכולין לחלל אף שכבר קנה
 אוחתן הלוקט אך כבר תוההני על הכ"ו צזה שהוא דלא כמאן וגם לפי
 טעמו של הרמוצ"ן שהצאתי והוא דהרמוצ"ם פסק כרצא נהי דרצא ס"ל
 דיליף קודם מועשר וכיון דמעשר נמון גבזה הוא וכי ליחא צצרות'
 נמי לאו דילי' הוא ונולי מחיל ה"כ כי ליחא צצרות' נמי ולי נוחיל מזה
 לא כלמד אלא דיכול לחלל דבר שא"צ אצל לא שיוכל לחלל דבר שאינו
 שלו ואע"ג דהש"ס קאמר כי ליחא צצרות' נמי לאו דילי' הוא האי לאו
 ליטנא דווקא אלא כלומר אינו צצרותו חדע דאל"כ על וועשר שלו נמי
 לא יוסף חוועס וסום דללו דילי' הוא וא"ו דרצא קוצר נמי דשלו הוא
 אף שהוא נמון גבזה וכדקאמר סם רצא להדיא אלא צהאי סצ' דנמון
 גבזה וסווי לי' כאילו אינו צצרותו וא"כ דאפי' לרצא אינו יכול לחלל
 כרם רצעי של חצירו הדרא קוסי' לדוכתא איך כתב הרמוצ"ם ז"ל שהי'
 עושין כן צצציעת והרי צצציעת כבר זכה זה המלקט ואין יכולין הלכוועין
 לחלל וחתמה אפי' מאוד צצרי הרמוצ"ן שכתב ואולי הרמוצ"ם ז"ל קוצר
 כרצא ואיך לא שת לצו העהור גם לזה שהזכיר הרמוצ"ם צצנת השמיעה
 וזה ליחא אפי' אליצי' דרצא וכמכר:

סעיף א' זהמה ונעצדה זה עצירה או

ע"ב כרחא צעייני לתרץ כל זאת עפ"י קושי' התוס' צמורצה שם שהקשו
למה לא יכולין לחלל נטע רצעי שאינו שלו כיון שזכות הוא לו
וחינן לאדם שלא צפניו ואונת זהו קושי' והוא שעמדה והכ"ו ז"ל לומר
דהרנצ"ס קוצר צאונת דיכולין לחלל נטע רצעי של חצירו וכונ"ס לעיל
חבל דע שאם שהתוס' ז"ל לא תירלו כאן כלום צקדושין דף כ"ו תירלו
אותה קושי' צפנים נאות צסם הר"ו ז"ל דהא זכ' ונטעם שליחות הוא
וצהאי לכוועין ליכא לוימר הכי שהרי הגזלנים צעלמן חנים יכולים
לחקן ונה שצידם שהרי אינו שלהם וכיון דאינהו לא מלי עבדי שלוחיהו
מני לא מלי עבדי אלו דצריהם הכרוחים וסצח להשם שגם חכמי הייתי
צר מולם לדצר הזה צעור שלא ראייתי דצריהם שם ולפ"ז כהפוך הוא
ואדרצה צצציעית הי' יכולים הלכוועין לחלל לכ"ע והיא הנותנת לכיון
דזכה צהו המלקט דצציעית הפקר הוא והוא הי' יכול לחלל דשלו הוא
גם הצעלים יכולים לחלל לכיון דהמלקט זכה ומתורת הפקר יכולין גם
הצעלים לחלל ומתורת שליחות ובחמור אלא שיש להקשות א"כ ונה וקשה
הש"ס על ר"י דאמר גזל ולא כתיישאו שניהם אין יכולין להקדישו ומהאי
ווחי' דלכוועין לינאל לכוועין עשו כן צסנת השציעית ונש"ה שפיר
הצעלים יכולין לחלל ונטעם זכ' וי"ל דלא רלה הש"ס לסוויי הכי ונשום
דהא קתנא קתני שם והלכוועים ונכחים ונשומע דצכל ימות השנה מני
עשו ככה אי מני ונשום דר"י אמר לכוועין ור"ד אמרו ד"א וע"כ חלצי'
איירי הלכוועין גם צשאר ימות השנה דאי צצציעית לא דצר א' הוא
אמור מעתה שגם הרנצ"ס קאי ונשם צציעית התוס' הנו' ולפיכך ציאר
דהלכוועין הי' עושין כן צסנת השמיעה ולא צשאר ימות השנה ואין הטעם
דצשאר ימות השנה הלעיטוהו לרשע וימות דכצר הוכחתי ונקוג' הש"ס
לכוועין אין ונסיחין על זה אך הטעם הוא דקוצר דצשאר ימות השנה

(א) ולענ"ד כראה צפ"י רע"י דזשחמפ"י צידים חייב צלירוף קוסי' אס"ז דלף
צלא גמאר דינו יתחייב והנ"ל דס"ל לרע"י דודלי מה שנמסר ליד צ"ד הוי
היזק שאנ"כ אללא דאס"כ כשגמאר דינו ושוב כשיסלקוהו הוי היזק ניכר וכע"ס
הרמב"ן לענין טבח אומן שקלקל שחשוב היזק ניכר דמעיקרא ח' והשתא מת אללא

דזוהו דק גרמא מן השומר וא"כ מלך דין שמירה לא יתמייץ לכרי המזכיר הוא קודם שנקטל אלא דכשעשה מעשה צידים חייב מדינא דגרמי וגם שנגמר הדין לאז צרי היזק ודוק:

ובעיני כראה צבוחת רש"י ז"ל דלא צני לאפוקי אלא מוס הכיכר ופיחת צדו של הצהמה אף לענין חולין דצטציל האי לחולא לא מלי אור הש"ל דהא קנאו צטיני ואיהו מחויב לשלם כשעת הגזילה כ"ל ואף שהוא דחוק. קלח נקטינן עינת דצבוחת קדושה אף מוס כדוקין שבעין הוה מוס הכיכר וכ"כ מלך הסכר שאלן לחלק צין מוס הכיכר ויד צין מוס הכיכר לאחר העין והחיפוש וא"כ קטיא אף מוקי לה החוס' צבוחת קדושה דא"כ תיקשי מדוע מלי אור הרי שלך לפיכך איצרא שזו אינה קושי' שהחוס' ז"ל ודאי חולקים הם על רש"י וקוצרים למוס כדוקין שבעין הוה היזק שא"כ שהרי הם ז"ל כחצו צדיצור הו' דרצא דפריך לרצה קוצר לזרם ויכרך וחיצ' אפי' לז"ד היזק שא"כ לא שמי' היזק וא"כ אף יפרנס רצא מחני' דצבוחת ונפסקה מלי אור הש"ל כיון דהוה היזק כיכר וע"כ מחלקים צין מוס למוס ומוקי למחני' דדוקין שבעין וזה מיוסב קושי' ההיא אצל קושי' הראשונה צמקושה עומדת דאי מוקמות לה דדוקין שבעין חו לא יועיל צבוחת קדושה דכך לי סתם צבוחת צמוס גלוי כמו צבוחת קדושה דדוקין שבעין חרווייהו הזיקות דלא ויכרך כינהו ולמאן דיליף קנסא וקנסא חייב ולמאן דלא יליף פטור וכדי לחרץ דצריהם ע"כ לריכי' אנו לומר שדיצור החוס' הראשון לא נאמר אלא עפ"י ח' הראשון שדיצור הסמוך דלהאי חירולא הא דכולהו שורים לאו למצח קיימא הו"ל כאילו לא הזיקו כלל ולפי"ז יוכל רצה לקצור דילפי' קנסא וקנסא ולכן צבוחת קדושה דהוי היזק שא"כ אס הטיל מוס צידים חייב מחורת קנס כמו מוטוא ואצירייהו אצל עפ"י דעת רש"י החכרת קושי' החוס' מעיקרא ליחא ומלי רצה לאוקמה מחני' אפי' צבוחת שאינה קדושה והא דקחני מחני' ונפסקה דאלו הטילו צידים לא מלי אור הש"ל דאף שהוא היזק שא"כ דכך הוא הדין דכל שצא ההיזק וידו של הגזלן או השוור אף דהוה היזק שא"כ חו לא מלי אור הש"ל ואף דלא מחייב' לי מחורת מוזיק וכונ"ס. ונראה צעיי' להציא קלח ראי' לדצרי רש"י והא דרצ קוצר מנסך מוטא ולא קילצ"ו מוטא דצבעת הגבהה קריא כלומר נעשה עליו גזלן ומחייב צנפשו לא הוי עד שעת כיסוד והלא אחתי חקאי' כהי דמטעת הגבהה קרי' ונעשה עליו גזלן למה יתחייב לשלם לימא לי' הש"ל כמו צכל היזק שא"כ ואס מוטא דהוה צעלמו נסכו הא על הכיסוד אין לחייבו מחורת מוזיק דקלצ"ו אלא ודאי ה"ט דלאו מוטא מוזיק מחייבין לי' אלא מחורת גזילה הוה דמחייב' ולא מלי אור הש"ל דכך הוא הדין דכל שצא ההיזק וידו של גזלן אף שהוא היזק שא"כ לא מלי אור הש"ל והחוס' ז"ל עומד סם צזה עש"ה ולדעתי מזה סיוע נכונה לדעת רש"י ז"ל:

ובראי ענינא דהרי שלך לפיכך ראייתי צחק יעקב צה' פסק ב' חו"ג הסו"ת מהרצ מו"ה עוזר וכחוצ סם דאס פסע השוור צהיזק שא"כ דקיי"ל דאס הפקדון הוה צעין מלי אור הש"ל ואס אינו צעין דמחויב לשלם היינו דווקא כשנאצד הפקדון אס"כ ג"כ צפשיעת השוור אס הוה ס"ח או צגניה ואצידה אס הוה ס"ס אצל אס נאצד אס"כ צעין שאין השוור מחייב צה' אז פטור כיון דעל הפשיעת ראשונה אין לחייבו דהוי השא"כ ומלי למויור הש"ל ועל השכית ג"כ אין לחייבו מאחר שנאצד צעין שאין השוור מחייב צה' יע"ס שכתב שכך נראה לו

קוצר דילפי' קנסא וקנסא מ"ט לא יתחייב ואף דהוי היזק שא"כ כמו **המחנה** ואצירייהו אע"כ רצה קוצר דלא ילפי' קנסא וקנסא ואס כן **ספי' וקס'ס** החוס' אליצ' דאפי' דאחפסי' צידים יפטור ועוד אי מחורת **מוק' קא** אחי' עלה מה יענה שמואל דהוה קוצר צפירות דלא ילפינן **קנסא** וקנסא וא"כ דהוה יפרס פלוגתתן צאומרין צאה"כ הש"ל וכס"ד **דלח** הא ר"ח עלמו דהר צי' וצרייתא דרצה צר שמואל וכדליתא צהגחל **עלם** סם ועוד אי ס"ד כדצרי הרצ צעל מוטל"ו דמאס לתא דמויק קא **ח' עלה** רצין ור"י דפוטור מוטא דא"ל סוף סוף בו' א"כ מלי שאיני **פלוגתתן** צמוור ליפלגו צאכס דעלמא שמוס שורו של חצירו לצ"ד **וגמורו** דינו לרצין מחויב מחורת מוזיק ור"י פוטור מוטא דקוצר דגומרין **דינו** של שור שלא צפניו ולא קעציד ולא מידי א"ו גם לדעת רש"י לאו **מוק' חורת** מוזיק מחייב' רצין דמאס שמוס שורו ליד הצ"ד אין לחייבו **דגרמא** צעלמא הוה ואפילו למאן דאמר היזק שאינו כיכר שמי' היזק **וגרע** טפי מהשיך צו אח האמס דפטור לרצין דקצרי ארס נחש מעלמו **הוה** מוקיא אף עיקר טעמו של רש"י ז"ל שסוצר דאף דקיימא לן צכל **היזק** שאינו כיכר מלי אור הש"ל היינו היכי שנעשה ההיזק מוטילא **אצל** אס עטאו צידים לא ועל זה קוצצים דצרי החוספות וקושיהם עלוהי דרש"י ז"ל:

ודע כי על פי סברת רש"י ז"ל הנו' ועפ"י שפרשתי כתיבס קושי' **החוס' צצ"ק** צהגחל סם על האי וימורא דרצה שהצחתי לזרם **איון** פרחו של חצירו פטור כחצו ז"ל והא דהנן גזל צהמה ונחעצדה **צה** עצירה או שנפסקה ועל גצי המוצח אומר לו הש"ל ונפסקה היינו **צכפל** צה מוס ומשמע דווקא שנפסקה מאליו אצל אס הטיל צה מוס **צידים** חייב וי"ל דמחני' איירי צבוחת קדושה דלא ודאי למצח קיימא **עכ"ל** החוס' והנה יס לי דציצור הזה עיון אשר המפורשים לא נחעוררו **צה** שהרי לפי"ז שדיצור הסמוך דהא דכולהו שורים לאו למצח קיימא **לא** עצדי לה רק היזק שא"כ ולפי"ז קוצר רצה דלא ילפי' קנסא וקנסא **וכונ"ס** לעיל וא"כ ע"כ דמעלייתא דצבוחת קדושה עצדי לה כהיזק כיכר **ומעתה** יקשה למה יוכל לומר הש"ל והרי כללל הוא דצחיק כיכר לא **מלי** אור הש"ל וכמו דמוכח צהאי דניקין וכונ"ס חוס' סם ואין לומר **דמחני'** איירי דדוקין שבעין והוה מוס שאינו כיכר דא"כ הדרא הקושי' **לדוכתא** דאפי' הטילה צידים לא הי' להחייב ומצלעדי זאת נראה לי **לסכרים** מדצרי רש"י דצבוחת קדושה אף מוס שאינו כיכר כדדוקין שבעין **הוה** כמוס כיכר ולא מלי לומר הש"ל שהרי רש"י ז"ל פירס צמחני' דכל **הצמחות** לאו למצח קיימא ואף שהוא ז"ל התחיל ופירס דאיירי ממוס **שאינו** כיכר דדוקין שבעין אלמא דאל"ה טעמא דכל השורים לאו למצח **קיימא** אף מוס כדדוקין שבעין הוה כמוס כיכר לענין טענת הש"ל דלא **מלי** למויור הכי הן אמת כי לשון רש"י ז"ל צזה ל"ע מאחר שפי' טעמא **מוס** דכולהו שורים לאו למצח קיימא למה לי' חו לאוקמה צמוס **דדוקין** שבעין ולו יסי' צמוס הכיכר למה לא יוכל לומר הש"ל כיון ששהיזק **הצא** מוכח המוס שהוא אינו כיכר חו הו"ל היזק שא"כ וכדפטר לי' רצה **צאמת** אפי' צלורס אמן שהוא מוס הכיכר (ב) וראיתי צת"ח שמועד צזה **על** רש"י ז"ל והכינה צל"ע:

רק מדינא דגרמי אלא עיקר החיוב צצטיל הסכרן שמוגי' לצעל הספן צזה ההיזק **צגוק** הספן אלא דשיעור סכרן זה משערי' לפי הפחת צצוק ח"צ ואמתי וא"כ א"ס **צכך** דלורס כיון דרצה פוער דינא דגרמי א"כ אין לחייבו מלך הפחת שצצוק ואי **מוס** מה שהוא סכר זה שזו הוי היזק שאינו כיכר כיון דסתם שורים לאו למצח **קיימי** אכן לפ"ז כ"ז לענין מוזיק אצל לענין שומר צדמיו נפחתין צצוק פשיטא דחייב **דלא** שמר כראוי כיון דנפחתו דמיו וכן להיפוך אף שלא הי' המוס ידוע ואין הפחת **צצוק** מ"מ כיון דלצעל הפקדון כיכר המוס ואילו הי' סכרן פשיטא דחייב דלא **שמר** כראוי ועכ"פ עליו לספל צמכירתו ואף זה אינו מתקמץ כיון דהשצרים של **צעל** הפקדון ודוק ועכ"פ גצי גזלן הדין כן כיון דצעי' כעין שגזל ח"צ ולכך כתב **רש"י** דמייירי דדוקין שבעין ואין הלוקח מדקדק לראות מוס זה ואין דמיו נפחתין **צצטיל** זה ואי מוטא הסכרן לנגזל צזה שפיר אמרינן דסתם שורין לאו למצח **קיימי** והוי השא"כ ויכול לומר הכי שלך לפיכך ודצרי רש"י נכונים:

(ב) הנה צאמת פירש"י חמוה מאור צמה דלירק צ' דצרים צכך דנפסקה מע"ג **המוצח** ספי' דדוקין שבעין וגם טעמא דסתם שורים לאו למצח קיימא **ומדא** מינייהו אף למותר והנלע"ד דוודאי האמת כונ"ס ח"צ זללה"ה דאף דדוקין **שבעין** מחסיצ' היזק כיכר וצכך דלורס אמן ס"ל לרש"י דוודאי מלך דלאו למצח **קיימי** מחסיצ' היזק שא"כ אלא דאפי' לריך לומר דרצה לטעמי' דפוטור דיני דגרמי **והוה** דלכאורה לריך להצין צהא דנימא דאף דהמוס כיכר מ"מ מחסיצ' השא"כ מוטא **דלאו** למצח קיימי ולכאורה קשה מונ"ס אס דמיו נפחתין צצטיל זה לימכר צצוק **א"כ** הכי היזק כיכר לפיניו כיון דהמוס כיכר ואי אין דמיו נפחתין צצטיל זה א"כ **למה** לריך לטעמא דאינו כיכר צלל"ה לימא לי' מה אצקתך כיון דהוה שור כמו **ספי'** והוה הערה גדולה וכלע"ד דלמאן דלא דאין דינא דגרמי הא דחייב לשלם **המויק** ממוון חצירו אין לחיוב צצטיל מה שאינו יכול ליקח כ"כ עצורו צצוק דמה **שיוכל** ליקח ממוון עצורו הוה רק גורם לממוון ואין מקום לחייב צצטיל זה המוזיק

תרומת הדברי סימן שם"נ

הכ"ף ללא פטור בחוקק עצדו רק אם לא צטלו ומלככה דאף דא"פ
 ל" עזדי כמטלטלי' כל סצטל אוחו ומלככה חייב לשלם ומדינא דגרמני
 וצמחילה מכבודו אשתמיעתי דצרי סט"ס דהגזל קמא דף ל" דמקשה
 הסם ותי אומר רב עזדי כמקרקע והאמר רב דניאל בר רב קטנא אומר
 רב החוקק צעצדו טל חצירו ועסה צו מלככה פטור ואי ס"ר עזדא
 כמקרקע אמאי פטור צרעות' דמרי' קאי ומשכי הצו"ע צטלא צטעה
 מלככה אלמא דאי עזדי כמטלטלי' פטור אפי' צטעה מלככה ועיין צ"צ פ'
 טקיים סט ולפי"ו צהמה והזקירה ומסלם כטעה הגזילה לדצרי הכל עיירי
 צדלא עסה צה מלככה דאילו עסה צה מלככה וצטלה ומלככה מצירו
 הי' חייב לשלם כדרך סוכרי צהמה וכדין חוקק ספינתו דצמחוק ע"כ
 וכל זה אינו דכל הגזלנים ומסלמין כטעה הגזילה לעולם כמטלטלי' ותי
 כדין חוקק ספינה דצמחוק הסם לא מוחייב כמי' אלא דנחית ל" אדעת'
 דאגרא אצל דנחית לגזלמחא אפי' צעומדת לאגרא וצטלה ומלככה
 מצירו לא מוחייב כלום ומה שאמר לחייב מדיני דגרמני ליחא דאין סצט
 אלא צאדם ולא צצהמה וגם גזן לעולם לא ומסלם סצת ומסו דצרעות'
 קאי ואינו ומסלם אלא כטעה הגזילה והלכך אפי' צעצד ד"ס צו סצת
 כל שחוקפו ע"מ לגחלו ולמ"ד עזדי כמטלטלי' לא מוחייב אפילו צצטלו
 ומלככתו וד"ק:

סעיף ה' החוקק ספיכתו של חצירו כו' אם אינה עשויה לשכר כו'
גרסי' בהגה' קמח דף ל"ז ע"א איחזור החוקק ספיכתו של
חצירו ועשה זה ונלכזה אונן רב רלה שכרה נועל רלה פחתה נועל
ושמאל אונן אינו נועל אלל פחתה אונן ר"פ לא פליגו הא דעצדי
לאגרא והא דלל עציד לאגרא ואצ"א הא והא עצידא לאגרא הא
צירד אדעת' לאגרא והא צירד אדעת' דגזלנחא ולכאורה נראה דהא
דצלל עציד לאגרא אינו נועל אלל פחתה נועל דכיון דלל עציד
לאגרא הו"ל זה נהנה וזה לא חקר דקיי"ל דפטור וכ"כ מרדכי הראשונים
ז"ל אלל דאיכא למידק לפ"ז למה צפחתה אינו נועל אלל פחתה והרי
קיי"ל כשהוא חקר כל שהוא וגלגלין עליו את הכל כמו דאורי' צ"ק
דף כ' דנעס שחריכותא דציתא וגלגלי' עליו את הכל והרשב"א ז"ל
צח' פה עמד בזה ותי' דלל אוננו כשחקו כל שהוא וגלגלין עליו את
הכל אלל צחקקע אלל צמטלעלי' אם חקר קיינעל ונהנה הרבה לא
נועל אלל מה שחקר ע"כ. ואפשר שזוהו ג"כ דעת התוס' צפ' כילד
הרגל דף כ' דרמי צר חמא צעי לאחוי ונחת' דתי אם נהני ונעלמות
מה שנהניו ט"ו דזה נהנה וזה לא חקר חייב נעס דס"ל דקחם פירו'
צר"ה אפקורי ופקיר לי' וכתבו שם התוס' דללו לגמרי דל"כ אפי' מה
שנהניו לא נועל אלל ותייחס וזה שסובר שיחקלקל ונחת שרצים
דורקים עליהם עד שלא יצא לדמי מה שנהניו וקשה דל"כ ותי' קיינעל
דרמי צר חמא והרי כל שחקר אפי' נועע וגלגלין עליו את הכל אפילו
למ"ד זה נהנה וזה לא חקר פטור ורמיצי צלס"ל לצ"ק שעמד בזה צלס
הרשב"א ותי' דרמי צר חמא לית לי' האי חילוקא וכיון דצחקר כל שהוא
נועל כל מה שנהניו אפי' צלל חקר כלום נועל מה שנהניו אלל
לפי מ"ש צלס הרשב"א אין אנו לריכי לזה אלל דנעלעלי' נעלם אינו
נועל אלל מה שחקר אלל צנימוק"י צפ' הגה' קמח הציא צלס הרשב"א
שהוכיח ותי' דנעלם פחתה דנעלם אינו נועל אלל מה שחקר ואין
וגלגלין עליו את הכל והוא דעת ההולקין שהציא רמ"א צקעי' ו' וצחמות
לא ונלחתי חצר להרשב"א בזה שנוחקל צין קרקע דנעלעלי' וגם לא
ונלחתי נעם להאי חילוקא. ודיבור התוס' צפ' כילד הרגל הואיל ותי'
לדין אינא זה וינחא דאיכא למידק צמ"ש שותי"אשים וזה שסובר
שיחקלקלו עד שלא יצאו לדמי מה שנהניו ול"כ גם לרמי צר חמא
דסובר זה נהנה וזה לא חקר חייב אכתי אונאי יעלם כיון שהנעלים
נתייחסין

לו משונו וגם ה"י הודה לו צדקה ולדעתו העני' שגגה ילחם ומלפני
 השליט ונת"י הרצנים האלה דלפי דעתם דעיקר החיוב קאח' עלה
 דשומר משום פשיעה השני' אף אם פשעו מהראוי שלא יתחייב זה כיון
 דבפשעה הדין אינו שום כלום ואיכור הנאה הוא ואפי' זה אחר ושכרו
 צדיק פטור ומשום דאין דמים ללח"כ ופושע לא גרע מאלם המזיק א"ו
 אין חיובו ומשום פשיעה השני' ועיקר חיובו משום פשיעה הראשונה
 דזהאי שעתא אפסקדי' לגמרי אלל כ"ז שהוא צעין מלי פטר בפסי' בטענת
 הש"ל ואם אינו צעין דלל מלי אומר הש"ל אז ממילא הוא מחויב ולכן
 אף כשנאצד לח"כ באונס ונ"ו חייב כיון דלית לי' מידי לאפטורי' בפסי'
 ח"פ צעירי מלד הקצרה אלל ליכא להציא ראי' מוגזן דקיע"ל דכל שאין
 האיכור הנאה צעין אף שנאצד באונס ומתחייב הגזן לשלם בדמיוכו
 בהגזל זהאי דגזל חנוך ועצר עליו הפסח וזה אחר ושכרו אחר המועד
 חייב יע"ש דשאני גזן שחייב באונסין ומשעה שגזלה משא"כ שומר איצרא
 שבראה לי להציא ראי' לדברי ודברי הראצ"ד צו"ש צריט' פ' המפקיד
 הציאו באח"כ"ז שם על הא דקחתי התם צומתי' שילם ולא רלה ליטצע
 למי ומשלם למי. שהפקדון אללו נטצע ולא רלה לשלם בו' וכתב הראצ"ד
 קס' לי לר"ס דאמר צמרוזה דבר הגל"מ כמזון דמי כיון דשומר חייב
 באחריותו ליחשצ' כצעלים ואיכא למימר דלל דמי חיובא דשומרה
 באחריותה דזהמה ומשום דצמורה איכא אנפי דלל מחייב זה ואחריות
 בכל אנפי מחייב עלה עכ"ל למודין מדבריו דבר חידוש דאפי' לר"ס לא
 מיקרי דבר הגל"מ כמזון אלל אם הוא להחמיצ באחריותו בכל אנפי
 אלל אם אינו מחמיצ עלה אלל בתורת שומרה כיון דלית זה אנפי
 דלל מחייב עלה לאו כמזון דמי (ג) מעתה אם איתא להכי מלי של
 הרצנים הכוזב איך ינאל הראצ"ד ידיו ורגליו זהאי דערוזה דמוקי רצא
 לר"מ דמחייב צבוכ שור הכקקל דאיידי שומרו לשומר והזיק צצית שומר
 ונגמר דינו צצית שומר ור"מ קצר לה כר"י דאפילו משכנמו דינו המחזיר
 שומר לצעליו מוחזר וקצר לה כר"ס דאמר דבר הגורם למזון כמזון
 דמי והרי הבא נמי לדצריהם לא ומתחייב השומר על האי שור אלל
 בתורת שומרה ואם נאצד השור צבוכא שאין השומר מחמיצ זה
 אז פטור וצכה"ג אפילו לר"ס לאו כמזון דמי א"ו כדצרי כן הוא דכל
 שפשע צראשונה קמה לי' צראותא דשומר ומאותה טעה הוא דמתחייב
 עלה וכל שאין הפקדון צעין אפי' נאצד באונס מחייב' לי' ושפיר הוי
 לר"ס דבר הגל"מ דצכל אנפי מחייב עלה ודוק:

סעיף ד' החוקק עצדו של חצירו ועסה זו מללכה פטור שמו לו
ללדס שלא יסחר עצדו כ"כ גם כן הרי"ף זצ"ל הגול קנול
יחמה עליו זצ"ל מלחר שסס דעת הרי"ף דעצדי כומלטלין דמי לעכין
גזלס ח"כ אפי' שלא זסעת סצטל ומללכתו רחוי שיפטור כמו גצי גזל
זהמה וכסא עלי' ומסאו זסעי' ג' ותי' דליירי זחוקק שלא ע"וו לגזלו
ללל לעשות זו ומללכתו ואפי' זומלטלי' לא מופטר רק זמחכין לגזל
כולו עכ"ל ונראה שזוהו ג"כ דעת הסו"ע זצ"ק י"א חזל דזריהס לא
נהירין לי דודאי זומלטלי' לא מוחייב לעולם רק דנחית לי' חלעתא
דלגרא כמו זספיכה זסעי' ה' חזל כל שלא נחית זחורת חגרא אפילו
לא נחית זחורת גזלן לגזל כולה רק לעשות זו מללכה ולהחזירה לא
מוסלס דשואל של"וו נמי גזלן הוה וכזר השיג' כן חל"ז זפלפולא חריפתא
על הס"ג ואני מללחי להראז"ד סכתז כן להדיא מוצא זרסז"ל וזאס"ז
זסמו חזל דעת הלח"ו זצ"ג וזה' גזילה שפירס דעת הרי"ף דליירי
דנחית חלעת' דלגרא ומס"ה זסעת מללכה מוחייב כין דנחית חלעת'
דלגרא וכמו זספיכה וכ"כ החוס' זצ"ל חזוהו נשך דס"ד וע"ס דזרי
חל"ז שהק' קוט' חוקה דזרי החוס' דסס ואפסר גם הסו"ע לכך
נחכין זנחית לה חלעתא דלגרא ורליתי זצ"ח סכתז דומס"ה כתז

(ג) הנה צוה שחידש הרצ"ד דהיכי דלל עתמיז צכל חפסי אחריות לא חנני' גורם לממון כממון כצר חמה עליו ח' מהרצנים האחרונים דהוא קוטר גו' מפורשת צש"ס פסקים דף ה' דפריך למה לי קרא לקבלת אחריות לג"ד גורם לממון כממון והוא חנני' עומדה וכדי דלל כשווי' להרצ"ד כעומה ח"ו כלענ"ד דהנה להצין קצ' הרצ"ד גראה צפשימות דכיון דלל עתמיז צכל חפסי אחריות ח"כ כמו שיש אחריות לנפקד כן יש אחריות לעפקיד ומאי חזית דלזלת צתר קבין

הנפקד זיל צחק קנין הנפקיד וקנין אחד מנצל חצירו כיון דלינו מיוחד לו לא מיקרי קנינו וזה צדור בכוונתו והנה ידוע מ"ש כ"ה גבי מינוק הוושלך דעכו"ס לית לי חזקת ממון וחוקן כוונתו עפיו"ס מהרש"ל דאף למאן דאומר גזל עכו"ס עיקר הטעם שלא ירגיל ישראל בכך אבל אין לו קנין בעלם בממון וא"כ אין קנין שלו מנצל הקנין דישראל ולכך שפיר דלא מחייב בכל אנפי אחריות מיקרי גזם לממון ודוק ויש להאריך בזה הרבה אך לא באתי כעת רק לעורר לב המעיין:

צ"י סיני דא"כ אומאי ושלם פחתה להוי בהכחשה דהדר והנראה דק"ל להראש"ד ז"ל דלא החמירה התורה על הגזל לשלם דמים דחוקא ולא מעלגלי' אלא כשאין סכרי כלי הגזל ראוי למלכה הראשונה אצל כשראין למלכה הראשונה לא החמירה התורה עליו וכל לסקל זהם אלא דאפי' צאינה ראוי למלכה הראשונה אילו לא קנה סיני היה סתן לו הסכרים כיון דדידי' קומהדר לי' אצל יוחר כ"ל התי' הראשון של הראש"ד ועומא דמילתא משום דסיני לא קנה אלא כשנחמיון לקומה וגזלן מחמיון לקומה אצל לא שואל שלא ודעת:

שם ברה"ה ואם שכרה הגזלן לאחר כו' כתב צ"י וז"ל כתב החכם המרשם שהעמם משום דא"כ פעמים הגזלן מושכר ולקחה מה"ד יע"ש וצעיני יפלא פסק דינו של רמ"ה דכיון דקיימ"ל כל הגזלנין מושלמין כשעת הגזילה מה לי עשה זה ומלכה צעלמו מה לי אם השכירה לאחר ואדרבה השכירה לאחר עדיף. ומשום דאית צ"י סיני נסות דשכירות ליומא כמכר עכ"ל ולי נראה צעלמו של הרמ"ה כיון דהשוכר ירד לה צחורת שכירות ויד צצואו הדבר הגזול לרשות השוכר נסתלקה נסות הגזלן וקיימא צרשות הגזל מוארי' קומא ודינא דגזל על השוכר והשוכר על הגזלן אפילו טילס לו השכירות דאין להגזלן זכי צמלכתה אלא כל זמן היותה צרשותו ומדצרי הקומ"ע ק"ק סי"ג נראה דמה"ד אפי' הגזלן עלמו מחויב לשלם שכר המלכה אשר עשה בדבר הגזול אלא מפני תקנת השמים תיקנו שיהי' הגזילה לצדה חזרת צעיני' ולא יטלם שכר המלכה וכן ראיתי צ"ג פ' הגזל קומא ולא ואלחתי כן בדצרי הראשונים ולדעתי הוא דינא דאורייתא והסצי' את הגזילה אשר גזל אחר רחמנא ולא שכר ומלכתו וז"ע ועיין בהגהותי צק"י ח' שכתבתי שם שהרש"א חולק על הרמ"ה וז"ע לדינא:

סימן שש"א

סעיף א' קרקע אינה נגזלת לעולם וכו' משום דיאוש לא מהני לקרקעות הן צענין זה כבר נחלקו הראשונים ז"ל ים סופרים דמה"ח לא מהני דיאוש לקרקעות אצל מדצבן מהני והוליאו כן מדצרי הירושלמי שהציאו החוס' צרים פ' לולב הגזול דקאמר החס ויש קרקע בגזלת אפי' מהני לי' יאוש מדצבן ויש סופרים דלא מהני לה יאוש כלל ואפי' מדצבן ומפרשים דלא קאמר צירולמוי דיש לה יאוש מדצבן אלא לענין חומרא צעלמא שיהי' האנס יכול לאסור שדה הגזולה לאחר יאוש אצל לא למוקי כוונ' שתי' החוס' החס צרים פ' לולב הגזול וכן הצ"ח כתב דדבר זה אי מהני יאוש לקרקעות חלי' צמחוקתן של ר"א וחכמים דפליגי בהגזל צתרא בגזל שדה וסעפה נהר דצבן סצרי אין קרקע נגזלת ואומר לו הס"ל ור"א סוצר קרקע נגזלת וחייב להעמיד לו שדה אחרת והס"ך מציא דצרי וקלקו וסניהם נעלם והן דצרי רס"י ריש פרק לולב הגזול שכ"כ רס"י להדיא החס ח"ל כלומר אינה קנוי' לגזלן צסום יאוש דלעולם צחוקת צעלי' הוא דמוקרא נפקא לן בהגזל צתרא עכ"ל ואכתי איכא למידק איך חלי' הא צתא וכבר עמד שם הרצ צעל פ"י על לשון רס"י צזה ולא העלה ארוכה ונראה לי דלעולם לא מהני יאוש אלא על דבר שילא מרשות צעלים אצל על דבר שעדיין הוא צרשות צעלי' לא מהני יאוש וכ"כ הרמב"ן צק' המלחמות צפרק אילו מליאות דומ"ה צחציה כל שצא ליד המולא לפני יאוש לא מהני לי' יאוש ומחייב לאחדורי משום דכיון דהמולא לא נטלה ע"מ לגחלה נעשה ידו כיד הצעלים דמומר דידהו הוי וכל שהוא צרשות צעלי' לא מהני לי' יאוש ע"ס דצרי צאורך ועיי' מה שכתבתי לעיל צק' רס"צ צחציה צזה ועם זה מיושב קומ' החוס' צמרוצה דק ק"ו ד"ה ח"כ יע"ש ומה"ע לרצבן דסצרי דקרקע אינה נגזלת להיות קיימא צרשות הגזלן לענין אונסין וכל היכי דאיתא צרשות' דמוארי' איתא לא מהני לי' יאוש אצל ר"א דסוצר קרקע נגזלת ספיר מהני לי' יאוש דכיון דנפקא לי' מרשות צעלים ע"י הגזילה ספיר מהני לי' יאוש וראיתי להרצ מוהר"מ חצ"י ז"ל צקפרו כפות חמרים שכתב צעלמו דלא מהני יאוש לקרקעות הוא מוטו' דקרקע כיון דאי אפשר לשומטה לעולם אין הצעלים מתיאשין ומנו ואלף אם שומטהו דמתיאשי מוארי' דלאו כלום הוא וצטלה דעתן אלל כל אדם עכ"ד ולא נהירא לי' דא"כ אפי' לר"א דק"ל קרקע נגזלת ראוי דלא יאני

וחי' חס' כ"כ עד שלא יצואו לדמי מה שנהנית ובצר הרגיש צזה מוהר"ם לרצלין ז"ל סס ופי' צו מה ספי' יע"ש ואלן דצרי צחורים גם מוהר"ם אחרת מוציא סס מוהר"מ לא נהירא כאשר הציצו עליו סס חלי' דצרי החוס' צעיני' נכונים ורואייס להם דודאי אף שהצעלים מתיאשין מהם עד שלא יצואו לדמי מה שנהנית ומו' אין אחר יכול לומר צו ולומר להצעלים אין לכם חלק צהו אלא כלי מה שנהנית ואלף לא כל אלא פחות מעט שהרי הם סצורים שיתקלקלו כ"כ עד שלא יצוא לדמי מה שנהנית דמ"מ כל כוונ' דמתיאשו צעין דצעלים כינהו סצודאי לא נתיאש מהם לגמרי אלא שאם צא אחר והזיקן אין לרצ לשלם אלא מות מועט מדמי מה שנהנית ודאי הדין כך הוא שכל שהוא צעין יכול למימר צצלי' איני חפץ ומה לכם שכר נתיאשתי ואין שוים לגצאי אלא פחות מחד' דמי מה שנהנית וכיון דכל כוונ' שהם של הצעלים אם חפץ הצהננה ונהנית מה נהנה חס לא חקר חייצ ספיר מתיאש צעלם כל מה שנהנית ודו"ק:

עכ"פ נחזור למה שהקשתי צסם הרש"א למה צקפינה אינו משלם אלא פחתה ומדוע לא יטלם שכרה משלם שהרי צחקרו כ"ס מוגלגלין עליו את הכל לעכ"ד מדצרי רס"י למדתי חירץ לקומ' שהוא צרס"י פירש סס הא דעצידא לאגרא ומסתמא כי נחית לה אדעת' דאגרא נחית ע"כ ומשמע דאיהו ז"ל מפרש הא דלא עצידא לאגרא כלומר שהצעלים לריכי' להספינה לעלמן והלכך אינו משלם אלא פחתה דמסתמא נחית לה צחורת גזלותא וכל הגזלים אינו משלם אלא כשעת הגזילה וכן משמע מדצרי הצ"ח ספי' כן ולפי' קומ' הרש"א מועיקרא לא קשה מדי' דאשמת אילו לא עציד לאגרא כלל וגם הצעלים אין לריכי' לסס ואיהו נחית לה אדעת' דאגרא כל שיש פחת מוגלגלין עליו הכל ומשלם כל שכרה אלא דאכתי איכא למידק צהא דקאמר החס ואצנ"א טא והא דעצידא לאגרא הא דנחית לה אדעת' דאגרא והא דנחית להו אדעת' דגזלותא ולפנ"ס יכול למימר הא והא דלא עצידא לאגרא ואין צעלים לריכי' לה והא דנחית אדעתא דאגרא משלם שכרה דמוגלגלין עליו את הכל והא דנחית לה צחורת גזלותא וז"ע:

שם אם רלה ליעול שכרה נוטל ואם רלה פחתה נוטל ורס"י ז"ל צהגזל סס ח"ל ואם פחתה יתר על שכרה נוטל פחתה דהא ע"כ סקלי' וגזלן הוא ע"כ ולפי' אפי' פחתה שלא מוחנות ומלכה חייב כוונ' כל גזלן דמחייב צאונסין ואינוא דאפילו דצר שמועד להשכיר כל שנוטל שלא מדעת צעלים אפי' אדעת' דאגרא שמי' גזלן להחייב צאונסין וז"ע צזה על מ"ס הרמ"א צק' ס"ה דאם המומר עומד לשכור אפי' נטלו שלא מדעת צעלים אדעת' דאגרא ל"ה גזלן ולרצ לומר שהוא ז"ל מפרש שפחתה דקפינה היינו שפחתה מוחנות ומלכה וצזה הדין שיתחייב דל"ס למימר להכי שכתבין כיון דלא מועט צעלים נטלה והן כבר דצרתי צזה צמוק"א אצל מלסון רס"י ז"ל נראה דדינו כגזלן להחייב צאונסין אפי' פחת שלא מוחנות ומלכה ובצר הרגיש צזה ר"א ומורי ט"ן צקלה"ח ק"י ט"ט:

שם ואם ירד צחורת גזלותא נותן הפחת יהא דאינו משלם דמי מעליא ומהצרים יהי' של הגזלן כוונ' דמוארי' אין שומין לא לגבז ולא לגזלן מוציא צק' סכ"ג וצק' סכ"צ וצחוקת קומא דק סכ"ל מציא האס"ז קומ' צו ומשמע דהראש"ד זל"ה ותי' דהכא לאו דנחית לה לגזלותא מוטו' שלא יחזירנה לעולם אלא להשחנות צת חסם ולהחמירה דכיון דהכי הוא סכ"ל כשואל סל"מ ואע"ג דמחוייבין לי' בגזלן מנה מוחנות ומלכה ולכל אונסין אפי' לא כפיק לי' וכלל שואל ואפי' צפחתה דאית צי' סיני שומין לו ספרים כשואל דלא קנקי' לי' כולי האי וליסנא מני הכי מוטו' דקאמר חתוקין וצין לרצ וצין לשמואל קאמרי' ח"כ דלא מוירין אין שומין אלא צכצב או מות דאין ראוי למלכתו הראשונה הא ראוי שומין ואין משלם אלא פחת לצד עכ"ל וקסיתא לי' על האי תי' האחרון מה צכד טראוי למלכה הראשונה והא צרים סגול מוטו' דהא דאין שומין הוא משום דקנה צסימי' והכא מני הא קנינהו צסימי' ואין לומר דכל טראוי למלכה הראשונה ל"ה סיני דא"כ להוי בהכחשה דהדרה ולא לשלם כלל וכמו"ס הראש"ד צעלמו שם דליכא למימר צפחתה דאית

תרומת הכרי סימן שע"א ש"פ

93

לי' יאוש ולא מוטעם הכי מדברי רש"י ז"ל שהצאתי וחו דקאמר החם גבי חוונכרי לגזמכו חינהו כי סיכא דלסוי יאוש צידלי וסיפוי רשות צידן דידן וכחצ' החוס' דללל אי יאוש סללל מדעת כיון שהצעלים מתייחסין אללל דללל מהכי יאוש צקרקע עכ"ל ולפי דעת מוהר"נ חצי צודלי היינו יאוש סללל מדעת דכל זמן שהם מווצרין צקרקע אין הצעלים מתייחסין מהכי הרצ חומר כן חס לא שיאמר דהם מתייחסין מהפירות כמו שאמרו צפ"צ 37"ו גבי חלינה מידע ידעי דנחרא אללל זה דומק ומחורחא כו"ס:

ורד"י יודע שיש מקום עיין על הטור ומחבר שסתמו הכא דיאוש לא מהכי צקרקע ואילו צפ"י רל"ו קע"י ח"י בחצו דאין חפירות צצ"ל סיכי דליכא צ"י דואר ור"ל סיכי דלחנכ כוחי מישראל סדה וסי' שופטים צארץ וסי' אפסר לסוליא מיד הכותי ולא סוליא אז ודאי כתייחס ויסאר ציד סלוקא ולא יתן לצעלים כלום יע"ס ואומאי וסל יאוש לא מהכי צקרקע וכבר עמדו על הקושי הסול גדולי המוצרים והרצ מהרשד"ם מכללם הציאו מוהר"ם חצי צ"ל וכבר רמז ס"ד לקושי' הסול צפ"י רל"ו סק"ו צו"ס ועיין סי' סע"א ודו"ק וצחמות כבר החכמה ראי' זו בחוס' צפרק חזקת הצחים דף ו"ד סכתצו גם מוקוי' דסיקרוקין חומר ר"י שיש להוכיח דיאוש מהכי צקרקע וסנה ראייתי מה שהציא מוהר"ם חצי צ"ל צפ"ס מהרשד"ם צזה וגם מה שהעלה סול ז"ל חס וסללל יסרו צעיניע"ס וסלי צעניותי לומדי פירוקא צסלי מילתא מוחך דצרי הריצ"ס הציאו ד"ו צפ"י סכ"ל ח"ל כחצ הריצ"ס סי' ר"ץ דכל דינים אלו דסיקרוקין היינו דווקא שאנסהו חס ישראל עד שנתן להם הקרקע אללל גוי חנס הסורג נפשות או סאר חונקין ולקחו קרקע סל ישראל צחונס קרקע חניה נגזלת אפי' סהנה ציד' סרצה הקונה מהם לריך לחזור צחנס עכ"ל וסילוקו מוצאר דודאי קרקע חניה נגזלת ולא מהכי לי' סוס יאוש אללל הא דסיקרוקין סלי דללל גזל היינו קרקע רק דאנסהו צסאר חונס ולהפטר מהם נתן להם מדעתו קרקע זו צסל סול דלומרי' דלס חליכא צי דואר לא מופקי' וסלוקס דלף דתלוי' וסיצ אין מוחכו מוחס ומסוס דלומרי' דלגצ חונסל לא גמר וסיצ אללל זה דליכא צי דואר ולא חתי וסצע להכותי חוכס סול דלגצ חונסל גמר וסיצ מוסל"כ צסלל צל ליד חלנס מתחלה אללל לגזל מונו קרקע צזה לא מהכי יאוש צקרקע כיון דאין לכו צוה לחלות וכן מוסאר להדיא מדברי הר"ן צפ"י חניקין גבי דאין חפירות צצ"ל כיון דליכא צי דואר חחולי חחלי ח"ל וסל דתלי' וסיצ חינו כלום מוסוס דליכא לוינור חע"ג דלל חתי וקוצל לאו מוסוס דלחולי חחלי אללל מוסוס דללל מלל עת למיזל ולמוקצול אללל חכא דליכא צי דואר קציעי צכל עת כיון דלל קיצול ס"ו דלחולי חחלי עכ"ל הרי דליסו ז"ל מוי מפרס לה צכס"ג דלל"כ מלי ענין תלוי וסיצ להחס חס צרור וכן מדוקדק לשון הטור וסמוחר צפ"י רל"ו סכתצו צל עליו כוחי צעקיפין ולקחו סדה מישראל ולא חומר סתם סגזלו קרקע מישראל מוסוס דצכס"ג לא הי' מהכי יאוש צקרקע אללל דליירי סהכותי צל עליו צעקיפין ועלילות ולפדות עלמו נתן לו ישראל קרקעו וכענין הסיקרוקין שאומר לו סל קרקע וסחייכי וכבר סעיר מוהר"נ חצי צ"ל צסלי מילתא דצל עליו צעקיפין סכתצו הטור וסמוחר אללל ססליסו לדבר אחר ומ"ס סול סצרו וסול ענין סיקרוקין ועיי' צחי' הרצ"א צפ"י חניקין:

ורד"י דהיכי דנשתקע סס הצעלים מהקרקע מהכי יאוש לכ"ע דבר תורה ואפי' אמרו דלל מתייחסי חכן סהדי דתייחס ונעסס כלוח על ציתו סנפל וכ"כ החוס' צריס לולצ סגזל וסוליסו כן וסירוסלומי דכללים דליחל חסס מלימתי נקרא חנס סיוכל לחקור סגזל מוסוס כללים מסיסקע אר"ל נשתקע סס הצעלים ולא כתייחסו חקורין דבר תורה כתייחסו הצעלים ולא נשתקע חקורין מד"ס יע"ס וכן פסק הרמז"ס צה' כללים וסמוחר צו"ד סי' רל"ו כדצרי חירוסלומי סללו ולל ידעתי מדוע לא הציאו סמוחר וסור"ס צכאן דנשתקע סס הצעלים מהכי יאוש צקרקע וסליכא למידק כיון דאין יאוש לקרקע חיה ספרס צין נשתקע ללל נשתקע ורליתי להרצ מוהר"נ חצי צ"ל ספי' דנשתקע מוס"ס מהכי יאוש דלכן סהדי דמתייחסי וסליסו לסיטתו דפי' דמס"ס לא מהכי יאוש צקרקע דלף דמתייחסי צס לא מתייחסי צלצ סלס וכמ"ס לעיל צסנו אללל כבר כחצתי סלל מוסס סול זה אללל מוסוס דלל מהכי יאוש למה ססול צרסותו סל דלס וסוצ אין לחלק צין נשתקע ללל נשתקע וסרה לי דס"ט מוסוס דצונו סל יס

וסלילותו סל כסר רחמנא סרי' וספי' סיכי דלל כתייחסו הצעלים כו"ס סרססונים ז"ל צפ"צ 37"ו וסדצריס עתיקים וס"כ כל נשתקע סס צעלים חו סוי כונו סל יס דלצודה מונו וסכל דלס חו מוקדק צלסון חחוס' דסוי כלוח על ספינתו סנעצס צכסר ור"ל דסוי חו סל יס דסריא חף צלי יאוש. עוד נראה לי דכא דלל מהכי יאוש לקרקע מוסוס סלינה נגזלת דכל סיכי דליחל צרסותי' דלומרי' חליח חס לא סייך אללל צסנקרל סס צעלים עליו אללל צסנשתקע סס הצעלים מונו חו לא קיימי צרסות דצעלים דחפיסח סצעלים צקרקעו סלסס ע"י סוול דלסו סול סנקרל על סס סקרקע אללל צסנשתקע סס הצעלים סיונה יוללח צזה מוסותא דידסו ונגזלת לכן מהכי לה יאוש צכס"ג וצדצרי סיסוסלומי ססצחתי קסלי לי טוצל צוה דלומר נשתקע ולא כתייחס חוסר דצרי חורס וסומאי דנשתקע סס הצעלים מהכי יאוש וס צכך וסל קיי"ל דיאוש כדי לא קנה וספי' מדצכן וסכתי ללל דלנס סול וסות כ"י על סיסוסלומי אפסר לומר דקוצר יאוש כדי קונה ססרי צס נשתקע צזה צמורצס אללל על סרנוצ"ס וסנונו"ח ססצילו וסליסו כולסו סצירל לי' דיאוש כדי לא קנה אפי' מדצכן ולפי סדך סרסון סכתצתי דנשתקע סוי כונו סל יס ססול חצודה מונו וסכל דלס יס לוור דצכס"ג קונה לכ"ע אפי' לו"ד יאוש כדי לא קני אללל גס צזה יס לפקפק ולומר דכל צגזל לא קנה חף דנעסס חס"כ כונו סל יס וקלת ראי' יס לזה מוסל דלומרי' ר"י לרצס צמורצס דף ס"ו ונגזל חוץ ועבר עליו ספסח חומר לו סס"ל וסלי חונרת יאוש כדי קונה סלי מוי עיין חיקורל ודאי מתייחס וסומאי מלי חור סס"ל וסקסס ולנענוך דסרי מוי מטי עיין חיקורל נעסס כונו סל יס ססרי חוסר לכל ישראל חלומל דלר' יוסף אפי' צכס"ג לא קני גזלן וספסר לחות דססס ללל חצודה וסכל דלס סול דסרי לכוחס וס"ע צזה אללל לפי סדך ססטי סכתצתי צסנוך קס"י וסל מלחתי מיי סיתעורר צזה וסנרלס צעיני דסל טעמוס דלל מהכי יאוש לחודל סול מוסוס דלתי' לידו צליקורל וכל סכתמיצ צסצסל לא מופטר מוסחיו ססול ע"י יאוש וקרקע כיון דקיי"ל חניה נגזלת לא נחמיצ על"י סגזלן מועולס צסצס וכוין דנשתקע מהכי יאוש חו קונה לי' יאוש לחודל כדך סקוכס לחודל צלצידס דלעולס לא חתי' ליד' צליקורל כיון דקרקע חניה נגזלת וסלינה עומדת צרסות סגזלן וכמו יאוש צלצידס דקי לחודל ועדיין יס להסתיסצ ודו"ק:

סימן ש"פ

סעיף ב' סצר כליו סל פלוני כו' צזה כ"ע מודיס כו"ס ססו"ע צסק"ס וצצ"ח כחצ וז"ל דצסל חצירו צין צכזקי גופו צין צכזקי מונו כיולל צזה דלל חומר צפירות על מנת לפטור חייצ אללל חור צפירות ע"ו לפטור פטור אפי' חומר עסס כן לליס פלוני חייצ חיירי דלל חומר צפירות כן אללל צתן ססול כללל דומייל דריסל סוול חס עיני ע"ו לפטור חייצ דלל חיירי דלומר צפירות אללל צתן ססול כללל אללל חס חומר צפירות ע"ו לפטור אפי' צכזקי גופו פטור וכדכחצ רציו להדיא צפ"י חכ"א קע"י י"ח ע"ס וסול סדין צלומר עסס כן לליס פלוני עכ"ל וסומהי מוס לו לזה לסחנות עלמו לפטור על כליו סל חצירו וסלי מוסוס דסוי לי' סלומו אפי' צלל ע"ו לפטור יסחייצ סוסללל ח"ו אין סלד"ע וסס סדקדק סכי' מדצרי סטור סכתצ וצסל חצירו כיולל צזה חייצ לא דק לפי ססציל וסחללס דעת הרמז"ס דליירי צלומר לו צפי' ע"ו לפטור וע"ו קלומר סטור כיולל צזה צין ספטור צפי' צין צתן ססול כללל צסל חצירו חייצ חס פסוט אללל חס חומר עסס כן לליס פלוני ע"ו סיתחייצ חלי אפסר לוור דסול חייצ דסוי כלומר זרוק מוס ליס וסחחייצ ויס לחלק:

סעיף ג' סכיון סדך סחיר עלמו לומיח צפ"י צן סורר וסורס דף ע"ד קלומר חסס דר"י צן סול סצירל לי' דציכול להלילו צל' מלצרי וסל סליל ססרג עליו ופסק סכי' הרמז"ס צפ"א וסל מוסנו חסס צס"ס דלליצי' חס יכולין להלילו צל' מלצרי וסחייצ על סצירח כלליס דסל ללל קלצ"ו סול וסחסי על סטור וסמוחר ססתמו כלן וסל חילקו דצרי ודע ססרג סוססס למלך צפ"ח מוחצל וסזיק סלכס יר"ד הציא צסס יס חומרי' דלפי' חס יכולין להלילו צל' מלצרי חינו ססרג אללל

תרומת הכרי סימן שפ"ו שפ"ז שפ"ח

חזקי גופו לחזקי ממונו ותו דסתוספות כתבו דצחופר חדם כמי דיכא
הכי וגם דבר זר לומר סהסור חפר כל כך עד סאי חפסר למלחמות
ול"ע:

סימן שפ"ח

סעיף ב' בהגה' חזל לא אונס וזונו עיי' ס"ד שהציא מדעת סדמ"ן
והרא"ה והרשב"א דאפי' אונס וזונו מיקרי אונס לענין זה
ואני מולאחי בדברי הראב"ד בהלכות נוסר הציאו חס"ו לז"ק פ' אהרל
בהרא"ה דקצירא לי' גם כן לאונס וזונו הוה אונס אלל' דמחלק דבאונס
וזונו אם אהסרו ליתן חייב ובאונס כפסות אם אהסרו ליטא וליתן צ"ל
פסור יעש"ה:

סעיף ז' אינו יודע כמה כו' הס"ך הציא צעם תשו' הרשצ"א ס' תקע"א
א' שומר חצירו וא"י כמה הפסידו דאם תפס ומטלטלי' שלא
צעדים אין לו עליו כי אם חרם קחם שתפס ומזון חצירו שלא כדין והקשה
עליו מדוע אינו נשבע בנק"ח בדעת הגאונים צטוען על משכון ותי'
דהרשצ"א איירי שהנומק רולה להחזיק בהמטלטלי' ואינו חפץ צפדיית
המוקד וכה"ג א"ל ליטצע עכ"ל ולא נסירא לי האי פירוקא דהאי חילוקא
כשרולה להחזיק וזה שתפס ואינו תוצע חוצו חידש הר"ן לתרץ בזה וזה
שהקשה לדעת הגאונים מוקגי' דלזמן קונה אצל הרשצ"א צחי' לצצועות
תי' לה באופן אחר והוא דנשבעין ומוטלין כיון דכלל תפסתו הי' נשבע
וכטל מהאי לי' תפסתו כשיט' לו ויגו לאפטורי ומצועה וס"ך תי' כן
צסי'

ולא ע"מ לקנות לא מחייב צאונסקין אבל הסצה מיהת צעי למיעבד ואם כסתבר הכלי מחויב למיהדר הסצרים אבל אינו מנסלם הפחת וועט"ה לא מחייבי הליקטין בתשלומי היזק הצממה כיון דלא קיינא צרעות' לאונסקין אבל הכא בזרק מוטצע של חצירו כיון שהוא צעלים מחייב לאסדורי ליד' דנארי' ולפי זה גבי הסף מוטצע של חצירו אפילו סקלי' צידים פטור דיכול לקיים מלות הסצה צוהדר לה ליד' דנארי' וזה דלא כהורש"ל סלעתו דגם סף מוטצע של חצירו אם סקלי' צידים חייב ואמת סומדרי הרשצ"א צחי' בהגזל קנא ומשמע להדיא דלא כהורש"ל ולפי"ז א"ס גם דצרי הרשצ"א צגיטין דהתם ג"כ מהדר לי' היין צעינא אבל אין דעתי העני' כוחה בזה דהסצה זו ונין לכיון דלאו שמי' גזלן למה יתחייב בהסצה כלל והתורה אורה והסצי' את הגזילה אשר גזל ולומר דהאי דהגזל איירי דסקלי' צידים וכתבין לקנותו גם זה אינו נח לי וגם מדצרי הרשצ"א ז"ל צחי' לא ומשמע כן ול"ע דצצר זה הרצה וצמקום אחר הארכתי בזה:

סימן שפ"ז

סעיף א' שוין למזיק כחז הש"ך דהיינו כשא"ל לתקן הכלי אזל אפשר לתקנו ונחויז המזיק לתקנו וכבר האריך בזה צבי' ל"ה לחלוק על הס"מ דל"א ק"ל הכי ולא נהירא לי דצרי הש"ך בזה וראי' מפ' שור טנגח את הפרה דאמר רבא הבנים שורו לחלך חצירו שלא צרקות וחסר זה צורות שיחין ומערכות צעל השור חייב צחוקי החלך וצעל החלך חייב צחוקי הצור ואי כדצרי הש"ך דמחויב למלאות החפירות צעל השור יתחייב גם צחוקי הצור כיון דעלי' דידי' רמיא למלאו ואין לחלק כלל בזה צין

רש"י שכתב דלנו' הגזי' דקנאה צהגז' וכו' והקשו דל"כ מאי פריך ממונא דג"כ איירי צהגז' דל"כ הוי קילב"מ כמזואר צגיטין ולהל"ל ח"ש דיש לוומר דהך הגז' היינו הגז' ע"מ להזיק וכן הך דמונא איירי צבה"ג מונס לכאורה ח"ל לפרש כן צרש"י דל"כ שוב נימא אין אדם חוסר דבר שאינו שלו ושור לא הי' הגז' להזיק כיון דאינו יכול לאסור וממילא לא קנאה צהגז' אכן זה אינו דהרי כתב הר"ן דאף אי אין אדם אדש"ס מ"מ צאכילה חסורה דהיי דלא חסר לה מ"מ לא שרי לה והרמזי ציאו צמוק"ל ואכ"מ ואכ"מ שוב שפיר הוי הגז' ע"מ להזיק צאסור אכילה עכ"פ וממילא קנאה ויכול לאסור לגמרי אכן כ"ז צשמיטה אצל ממונא שפיר פריך דאם נימא אין חוסר דש"ס ממילא לא הוי הגז' ע"מ להזיק כלל ולא קנאה וצוה מיוסד קושי' החוס' שהקשו לומי דמתרץ דאית לי' שותפות ח"כ היינו מדמוע ולהל"ל אחי שפיר כמזואר למצין וזה הי' נכון מאוד צישור דצרי רש"י ז"ל אך ויה אעשה שרש"י צעלמו שם צגיטין ד"ה מדאגז' קני' כתב שהגז' ע"מ לקנות הגס כי הי' מוקם לוומר דשם כתב להלכתא דהיזק שאכ"כ לא שמי' היזק ולכך לא מיקרי ע"מ להזיק וכאן קאי הש"ס למ"ד השאכ"כ שמי' היזק אך הוא דחוק צעיני קלת דאף דלא שמי' היזק לענין התשלומין מה"ת היזק מיהא הוי ול"ע אכן צגוף הענין לל"ע מנ"ד הסצרא למה יהי' נקרא גזלן כיון שאינו מוציאו לקנותו והללעכ"ד צזה דהנה אכן מלינו דשואל של"מ מיקרי גזלן והיינו דאף דאין ראונו לקנותו הואיל ולקחו לעשות צו חפצו הוא נקרא גזלן ואכ"כ ויה לי אס ראונו לעשות צו חפצו לתשמיש צו שהוא רולה למלחות חפצו לצדדו ולכך שפיר מנ"ד הסצרא גס זה נקרא גזלן כמו ששל"מ והוא סצ' צורה וצוה אשכחנא פתרי למרץ קושי' החוס' שם צגיטין צהא דאמרי' מדאגז' קני' שהעירו דכיון דעל צעת ההיזק אין לחייבו מנשום דקלצ"מ ח"כ גס על ההגז' לא יחסייב דיכול לוומר לו הש"ל יע"ש שנדחקו צטעמי' דרצ אכן אס נימא דגס שם הכוונה צהגז' ע"מ להזיק יש לוומר עפ"י סצרת הנ"ל ,הוא דהנה ח"ז זללה"ה הציא לעיל צקי' שס"ג גצי ספינה דמשלס פחתה והק' הראצ"ד דאמאי לא נימא דיהי' הסצרים שלו כמו צגזלן ותי' דצש"מ לא אמרי' כן והסציר הוא ז"ל והיינו מנשום דצש"מ אין סינוי קונה יע"ש צדצריו ואכ"כ כיון דששל"מ אינו צכלל אסר גזל כעין סגזל ואכ"כ הרי דעת היס"ס דצשומר אינו יכול

לומר הש"ל רק צגזגן גבלי קרא אשר גזל כעין שגזל יע"ש וא"כ כיון דצטש"מ חינו
צכלל אשר גזל א"כ לא נגרע דינו מאילו ה' שואל מדעת ואינו יכול לומר הש"ל
והוא הערה חדשה ודו"ק ועפ"י ה' מקום ליישב דברי פיה"מ להרמז"ם שם שבי
דדוקא אם לא ידע מחיוב סקילה ותעטו עליו כידוע והדברים עתיקין ולהכ"ל י"ל
לכאורה יש להשיב על דברי הכ"ל דאיך אפשר לחייב המנאך ומספק שואל צלמח
הגבי ע"מ לגוזלו ולעצור ע"ז צטלו ואז יכול לומר הש"ל אכן הדבר נכון דהנה
ידוע קו' מהר"י צאטאן דצכל ספק ומנון איכא ספק איסור גזל ותי' משום דאם
יתן לשכנגדו יהי' אצל כנגדו ס' גזל כידוע אכן לפ"ז כאן לפי שיטת הפוסקים
דהיינו דקלצ"מ מהני תפיסה וא"כ לגבי כנגדו לא יהי' ס' גזל כיון דמהני תפיסה
וציזת יש להמתיק עפ"י דברי הר"ן צכתוצות גבי כתוצת אשר וצט"ס דגוזין לצט"מ
תחלה עט"ה כידוע ולכך שפיר חייב ומספק והנה היש"ס מחלק דדוקא צצוגג מהכי
תפיסה כיון דלא עזדי' הסומאח משא"כ צמוזיז ולכך שפיר כתב הרמז"ם דדוקא
צלא ידע מחייב סקילה ודו"ק אמנם כבר כתצתי מדעת כט"י שם נראה דהכוונה
הגבי ע"מ לקנותה וכן הציא ח"ז זללה"ה צטס הרצצ"א דדוקא ע"מ לקנותה והס'
מתנגדין להך דינא דמוצטע כו"ס ח"ז זללה"ה אכן עפ"י סצרת הכ"ל יש ליישב
דצריהם והוא דהנה דעת הטור לעיל צבי' רנ"צ דאף דשטל"מ מיקרי גזלן הייב
רק מוטעם טמחחיל להטחמוש ולעשות צו חטלו ועיי' מ"ש שם צהצנת דצריו כי
צכורים הנה וא"כ שפיר הוכרסו לצוקמה הך דומנך צנתכווין לקנותה דאי צנתכווין
רק להזיק הרי כתצתי דאינו גזלן רק מוטעם שט"מ וא"כ לפי שיטת הטור ל"ה גזלן
עד שעת ניסוך ואז שוב קלצ"מ ודוק וצזה יש ליישב גם הך דסכונס ודעת לנצון
נקל דכיון דחיוב חזקין על שלא שמו כראוי והרי אז עדיין לא קנאלי הליסטים עד
שעת הסיזק ודוק ואין להשיב על דברי דהרי להלכתא דקימ"ל השאנ"כ לא שמי'
היזק א"כ ל"ה אלא קנס והחוס' צפ' אלו נערוה כתצו דצקנס קלצ"מ פטור אפי'
לצ"ס אמנם צלמח ניחא דזה דווקא צקנס דאורי' דמודס צקנס פטור ואינו חייב
עד שחייצבו צ"ד ח"ס סצרת החוס' אצל צקנס דצצק דצצר העלה הש"ך צבי' זה
דחייב שפיר כתצתי ודו"ק:

צחוק' ואף שכתבו דלצור הכו' צקעף הקדום כל א' צומדי דלורח' כגון זאב וערף ארי ודרכ' או טרף להכניח אצל צומדי דלורח' כגון ארי שטרף ואכל וכן שאר היצקות דלורח' אורחיהו ושלמות ח"כ עכ"ל וזכרנו זאב וערף ושמע קלח דאין דרכו של זאב אלא צטרפה ולא דרוסה ואין זה ראי' מוכרחת ואפשר דזאב דרכו צין צטרפה צין דרוסה ותפסו צלסוכס טרפה גבי זאב לפי שצזה הוא חלוק מוארי דארי לאו אורח' צטרפה מדע דסימנו אצל צומדי דלורח' כגון ארי שטרף ואכל ולמס לא נקטו כמי לריסא כגון זאב שדרס ושמע דזאב דרכו צין צטרפה צין דרוסה אך יש לי ראי' חזקה לענ"ד בגד דעת הטור שהרי החוס' סס ד"ה והתחיל הקשו תימה ולקומה בזאב דלורח' לטרוף ותי' דח' סתמוא קחמי דושמע צין מי' צין ארי' והסתמא לפי"מ שתי' סס ר"כ צ"י דללדדן קחמי שדרס ואכל או שטרף להכניח מוכח דכן הדין כמי זאב שהרי הי' סתמוא קחמי דושמע כמי צין זאב צין זארי מזה מוכח דלא כהטור צתרי' שהוא כתב דזאב אין דרכו לא לדרוס ולא לטרוף ולהכניח חס ודאי תימא דמה יעשה הוא שמיילא פיו טרף ונפשו קלה מלכחול עוד היום וכי לא יטרוף ללכחול או להכניח א"ו שזאב כמי זאב טרף והכניח חייב כו"ס ולדעתי העני' אפי' דלריסה כמי חייב כו"ס וכמו שהוכחתי לעיל שוב מלחתי צס' ת"ח שהקשה קושי' זו על דיבור החוס' ד"ה והתחיל דהרי לפי תירולו של ר"כ לא מלי לאורי אלא זארי והכניח צל"ע שוב ראיתי זאשר"י טילהי פ"ק דצ"ק שכתב דזאב ושארי חיות נופי מורד לצס איס אובלין צעוד טרפס מי' ונוענע ע"כ כ"ל לתרץ קושי' הת"ח ולומר דכיון דצרישא טרפה להכניח שיה ארי לשאר מי' נקיט מי' סתס ועכ"פ לריבין אנו לוותר דשארי מי' לטרוף ולהכניח כמי אורחיהו צהכי דלא כהטור ז"ל:

סעיף י"ג וכן אם היתה מיוחדת לזהוהם לטניהם כו' וזהו גירסת הרי"ף והרמב"ם ושאר מפורשים דגרסי לא לזה ולא לזה לפירות אלא דחד לזה ולזה לשורים אצל ר"ת גרים התם לא לזה ולא לזה לשורים דק"ל דאי הי' לזה ולזה לשורים כיון שיש לו רשות להכניס שורו לא מצינו אשן אפי' כשאין לפירות אלא לחד וצנימוק"י סס מושקף גירסת הרי"ף לסצרת ר"ת ופי' זו לזה ולזה לשורים כשאין לזה שום פירות אצל כשיש סס לחד פירות אין רשות לאידך לשורים וכ"כ זאס"ז צסס חלומי הרי"ף יע"ש אלא שקשיא לי על דברי הנימוק"י סס צסמוך גבי פרה שהזיקה טלית וטלית שהזיקה פרה פי' צווקס אחד וצחלר המשתמרת לחד ונהן לפירות ולטניהם לשורים ולסצרת ר"ת ליכא לפרושי הכי דאם מיוחדת לטניהם לשורים אף שיש סס פירות לא מצינו צעל הפרה להזיקא דטלית ואי כשיש סס פירות אין לאידך רשות לשורים הדר הו"ל לגבי שורים חלר הניק ולענין הלכה לא ידענו ונ"ע לא הציא המור"ם דעת ר"ת דק"ל דצטניהם רשות לשורים אפי' צפירות לחד לא מצינו אשן ורגל צפרט שגס דעת הרמב"ם הכי צחידושו וכ"כ דעת החוס' ודלל אשכחי פרה שהזיקה טלית וטלית שהזיקה פרה צווקס א' וכמו"ס מוהרש"א סס אצל ראיתי זאס"ז צסס חלומי הרי"ף שכתבו דווס"ה לא פירשו החוס' צניומדת לטניהם לשורים ולחד ונהן לפירות דאם כן למואן דאמר צור צרשותו פטור אין לחייב צעל הטלית צחקי הפרה דה"ל צור צרשותו הוא כהן:

סימן שצ"א

סעיף ז' אה"כ אכלה צרשות הניק והטעם עיין סו"ע דכתיב וצער צסדה אחר כו' וצרי"ף ריש צ"ק כתב דשן ורגל פטורים צר"ה דלורחיהו הוא והרמ"ם הנה עליו מאי הולך להאי טעמא והא קרא כתיב וצער צסדה אחר ודרכי' ולא צרשות הניק ואפשר שצא לפרש טעם הקרא למה פוערתן החורה צר"ה לפי שדרכו לילך צר"ה וא"א טילבו הצעלים אחריהן תמיד אצל קנן חייבת צר"ה אעפ"י שדרכו לילך סס דכיון דלייעד וידע שהוא נהן הו"ל לוארי' לנטרוה ופלגא חקא קימ"ל דקנקא כי היכי דלנטרי' לחורא ונפ"ו מנעם זה דאם הוא עץ אחד מוקלחו צר"ה ומוקלחו צרה"י ודרכה עליו צר"ה וצצרה כלים צרה"י כיון דדרכה לילך ולדרוס עליו פטורין ור"י צ"ס לא פי' כן לקמן גבי שור יוכיח אלו

צסי' פ"ט וכבר חקדמי' הרמב"ם א' בזה והנראה לי ציסוב קושי' עפי"ו צניומדת אכלי דצטצעין ומוטלין וספיקא צצצועה ר"ל אי צעי אשצצועי וליטול או סיטול צלא צצועה כל דלא תפס התוצע לא יוכל ליטול אלא צצצועה כיון דהתוצע מוחזק מלי למימר אייתי ראי' דלא צעית אשצצועי וטול ודלא כו"ס המהרי"ט חלק ח"ו סי' קכ"א אצל אי תפס התוצע אפי' לו"ד דלא מתי תפיקה צספיקא אפי' להסוצרים דצצצע וטול אי תפס לא נחתינן לככסי עד דליצצע אלא מנדין אותו מיהני תפיקתו דל"ס לוותר חוקי ממונא צחוקת מוארי דהאי ספקא אינו נופל על המונח כיון דלא נחתינן לככסי אלא על הצצועה נופל הספק וס' צצועה לקולל וי' היכי דלא מצינו צין מונח וספיקא ה"כ לא מצינו צצועה וספיקא ונפי"ו צכדון דהרמב"ם ז"ל כיון דאילו עשאו חקנת בגזל צמוקרי הי' זה סתופס שלא צעדים נוטל צלא צצועה וכלענת הרמב"ם דצצצעין ומוטלין צתפס שלא צעדים לא אמרו הגאונים וכיון דספקא הוא אי עשו חקנת בגזל צמוקרי או לא חו לא צעי אשצצועי דהא לא מצינו צצועה וספיקא:

סימן שפ"ט

סעיף ח' מנשה מיני חי' מועדים הם מתחלת צרייתן כו' וזהו דעת הרמב"ם ז"ל דק"ל דהיי' מנשה מועדין צכל מיני היצקות וס"ל דלית הלכתא כסמואל דקאמר ארי צר"ה דרס ואכל פטור טרף ואכל חייב וסוס דאסקי' צס"ס צקושי' וגם הרי"ף לא הציא צהל' הך דסמואל וכן פי' הצ"ח דעתם דק"ל דלית הלכתא כסמואל וה"ה צפ"א מנ"ו כתב וז"ל וכל אילו אם עשה מנשה שן ורגל דינו כדין שן ורגל ואם עשאו מנשה קרן והם מנשים המוכרים למעלה דינן כדין קרן לענין חילוק הצטיות כמזכיר צמוך אלא שהם מועדין צתחלתן עכ"ל ותמה ארי מאין הרגלים לוותר כן דמאחר דעל ה' מנשים המוכרים הם מועדין ונתחלתן ע"כ וסוס דלורחיהו צהכי ומודע יחסיצו צזה יותר מוצרגל דהוה כמי היקו מלי ופטור צר"ה ומועלס לא מלינו מועד מוחלילו סיהי חייב צר"ה וכן מנשה להדיא מוצרי החוס' דטילהי פ"ק דצ"ק ד"ה והנחש שהוכיחו סס דנחש פטור צר"ה אף דאין הנחה להזיקה כדלמורי' כל החיות מתקצלות אכל הנחש כו' והיו כמותיון להזיק אפי' פטור צרשות הרצים מודקחני לה גבי אחריכא חלומא דצאינך פשיטא להו דפעירי צר"ה וכך יש להוכיח מוצרי הרמ"ם דהתם דכתב גם כן כדצרי החוס' הללו:

דהרב לח"ו ז"ל נראה שהרגיש צזה וכתב טילא לו כן וזהו דקאמר סמואל ארי צרשות הרצים דרס ואכל פטור טרף ואכל חייב ומדקאמר סתמוא חייב ושמע לי' דחוק שלס קאמר ולא חלי חוק ודלל כפי' רש"י ותומהני אס כן מאי ונקשה הס"ס דסמואל וצרייתא דח' סככסה צחלר הניק טרפה צהוה ואכלה צצר ונטלס כו"ס כיון דגם סמואל צצירא לי' דמושלס חוק שלס וציותר יש לתמוה עליו שהוא צציא סס הצרייתא וואי דאקשי' מינ' אדסמואל ועדיין לא פלטה קולמוסו כל הדין טעלי ואידך נעלס מעינו דצר פשוט כזה והנראה צעיכי להליץ עבור הלח"ו שהוא יפרש קושי' הס"ס אדסמואל מדיוקא מדקחמי חי' סככסה לחלר הניק וושמע דצר"ה פטור ומה קשי' אדסמואל אצל צחמות גם האי תירולא ליתא דהאי דיוקא לאו כלום הוא וסוס דחי' סתמוא קחמי וושמע גם שאר מי' צכלל וצצצילס קחמי חלר הניק זכונ"ס החוס' סס יע"ש מדע דע"כ לאו מדיוקא קפריך דהרי רצינא מוצרץ התם צארי חרצות וצדעייד ואי מדיוקא קפריך וואי מועיל הרי קנן מועדת גם צר"ה חייב אע"כ קושי' הס"ס אדסמואל מודמוצי טרף צר"ה ע"כ חלי חוק וסוס דאין מועד מוחלילו ונטלס חוק שלס צרשות הרצים וצהאי צרייתא קחמי דמושלס כ"ס ואם כן מוכח ומהאי סוגי' דלא כדעת הרצ המוגיד ז"ל וכעת לא מלחתי לסצרת ה"ה ז"ל לא רצ ולא חצר ול"ע סס:

סעיף ח' צהג"ה אצל לא אפכא ושמע מזה צדריסה כמי לאו אורח' וכ"כ הטור להדיא צסס ר"י ואלי לא מלחתי זה להדיא

תדומת הכרי סימן שצ"ב

אלו דברים ומועדים זה פסק הטור צ"ט שפ"ט דענן ארוך צכ"ג חייב וכן פסק שם המהצב גם ח"א ז"ל צמ"ט תורה נאמר על ח"א צ"ג ז"ל מנח"ל להנחיל טעם ולבדו ולחדש עפ"י ח"א ד"נא דען ארוך ובעניוית יראה ש"ל לו כן מהאי דפ"צ צ"ק 77 י"ט ע"צ ית"צ ר"י נס"א ור' ארשיאל אקילעא דר"י נפיק מילתא מוצרייהו כשכסא צזכ"ה וזה ח"א חידך וכי יאחזקה צזכ"ה וילך ח"א קרן נמי אטו יאחזקה צקרנה וילך הכי השתא קרן לאו אורח' הוא הא אורח' ומדקאמר וכי יאחזקה צזכ"ה וילך אלמא דזוהו טעם דפטור צ"ן ורגל דל"כ ל"ה למימר אלף אורחא הוא ותו לא והוא ראי' גדולה לדעתו וצ"ל גזורים ר"ש צ"ק הפריז על המדה ולוור דמ"ט להרי"ף גם התורה צ"ה והזיקה צ"ה פטור וטובא י"ס לחלק צ"ן ע"ן ארוך דההיק נעשה מיד לצ"ן התורה צ"ה דלזלי' צתר הסוף ועפ"י ש"טת הרי"ף י"ס לתרץ קושי' התוס' צ"ק צהא דלזלי' צ"ס דלרצא פשיטא לי' דלרורות פטרי צ"ה ומוצעי לי' אי מושלם מהעלי' או מגופו דמאי שכל דכיון דטעם פטור צ"ה דשן ורגל שלא יטורכו הצעלים לילך אחר צהמון כל שעה דין הוא שיהי' לרורות פטורי צ"ה דלרורות נמי אורחיהו ואי מחייבת לא יטורכו לילך אחר התורה וזה כבון ועפ"י י"ס לי' לתרץ וזה שהקשה הרמב"ם ז"ל צולחמות צ"ק 77 דנקטינן דלרורות מושלם מהעלי' מושם דל"פ פשיטא לי' והרי לפי המסקנא יכולין לוור דגם ל"פ מוצעי לי' וקרי לי' תולדה דרגל מושם דפטרי צ"ה כמו לרצא והרצ הלח"ו צ"ק ונכ"ו ומהרש"א צ"ק עמוד צ"ה ולא ראו דברי הרמב"ם ולפי דרך הרי"ף ח"א ש"ל"פ דלית לי' צ"ה פ"ק קמא דצ"ק דפ"ק ממונא ע"כ פטורא דשן ורגל צרפות הרצ"ס מנזה"כ הוא דלזלי' קרן נמי אורחא צהכי ותו אין לחלק צ"ן פטור צ"ה לשלם מהעלי' וראוי להיות צ"ה צ"ה דכ"ה או כק"ן ובקושי' הלח"ו וד"ק:

סימן שצ"ב

סעיף א' כלל שנטל חררה כו' אם הניחה בגדים על החלה ועל מקום החררה כ"ס כו' הן ראיתי לצאר דברי הירושלמי צ"ק 77 דצ"ק על מנח"ל דכלל שנטל חררה וז"ל ר"ש לק"ס אומר צמלית האור על כל צבלת וצבלת ור"י אומר נעשה כזרק את החץ ומקום למוקם אומר ר' ילחך צר טבלי ונחיתא וקיי"ע לר"ש גדי כפות לו ועצד קנוך לו וכסף עמו חייב עצד כפות לו וגדי קנוך לו וכסף עמו פטור אם אומר את שאינו כזרק החץ ומקום על שבלת הראשונה נחייב מיתה ומכאן ואילך צתשלומין אומר ר' יוסי ואת שמוע וי"י שורו שהדליק את הגדים צצבת חייב והוא שהדליק את הגדים צצבת פטור אם אומר את שאינו כזרק החץ ומקום יעשה כמו שחלו עליו תשלומין ומכאן ואילך ויתחייב צתשלומין עכ"ד והנה מ"ס וקיי"ע לר"ש ל"ה הוא ט"ס גלוי לכל ולר"ך להיות לר"י ואכתי דברים לריכס צ"אור:

וי"ע לפרש עפ"י מ"ס הכימוק"י צהאי סוגי' וז"ל אטו מושם חליו כאילו צידו הצעירו ואי קשיא לך ח"א היכי שרינן עם חשיכה להדליק את הכירות והדלקתה הולכת ונגמרת צצבת וכן נאחזין את האור צמזורה והולכת ונגמרת הדלקתה צצבת ולפי"ו הרי הוא כאילו הצעירו צעלמו וכמ"ס הוא וכו' בדנעין צולתא שפיר לא קשיא לן שהרי חייבו מושם חליו כזרק את החץ צצבעה שילאה נותחת ידו אז צאותה שעה נעשה הכל ולא חש"י נעשה דמכאן ולהבא דאי חש"י לה הו"ל למפטרי' דלחוס הוא שאין צידו להחזירם וה"ל חילו ונת קודם שיקפיק להזיק הגדים ודאי מושלם ניזק מאחריות נכסיו דיד' דהרי קרי כאן כי תלך א"ס שלם יסלם ואנאי מחייב והרי מית ומת לאו צר חייבא הוא ח"ו ס"ו ללאו כמאן דלדליק השאר צידים חש"ינן לי' אלף כמאן דלדליק מעיקרא צצבעה פשיעה חש"י לי' וכן הדין לענין צצבת דכי אתחיל מערב צצבת אתחיל וכמאן דלגמרי' צידים צהאי שעתא דלית צ"י איסור חש"י עכ"ל וזהו לנ"ד אטו מושם חליו אלף לנ"ד מושם ממונא ואין החיוב חל עליו אלף מושעת ההיק ואילו פשע צשורו שלא שמו וילא והזיק ולא הספיק להזיק עד שמוחו הצעלים לא מושלם הכיזק מאחריות נכסיו אלף צצידעו היורשים טרם שהזיק דלא שורם הוא ולא טפחו צאפי' תדע דצ"ה צ"ה צ"ה תכיל המופר צור צ"ה ונפל עליו שור והורגו פטור ולא עוד אלף

ש"ס מית הסור יורשי צעל הסור חייבין לשלם דמי שור לצעירי ומשמוע דאם נפל הסור אחר מיתה צעל הסור פטור וזהכי מתקנין דברי הירושלמי דר"י צר טבלי וקיי"ע לר"י מנח"ל דגדי כפות דל"ו דלזלי' אטו מושם חליו צ"ן שיהי' העצד עומד צתחילת הגדים וצ"ן ס"י עומד צקוף הגדים מיד שהתחיל להלית הא"ס צגדים חלו דכ"ן כאילו נעשה הכל צעת ההוא וכאילו נשקף עם העצד והגדים הכל צצבת א"ס פטור על הכל דמיתה ותשלומין צאין כאחד אלף לר"ש צ"ן לק"ס דלזלי' מושם ממונא ואלז"י ע"כ מיי"י צתחילת צגופו של עצד וכדמוקי לה צצ"ס דילן ח"א על צצולת הראשונה נחייב מיתה ר"ל אותה הציצולת שצעצ"ל עומד עלי' ראוי שיפטור ומכאן ואילך יתחייב צתשלומין כיון שאין התורה ותשלומין צאים כא' ור"י צ"ס מציא ראי' מנח"ל דהוא שהדליק את הגדים צצבת פטור אם אומרת את שאינו כזרק החץ וכו' ג"כ על דרך זה והדברים מתצארים מאלהן ודוק:

אך צעניות דברי הכימוק"י ז"ל צהאי מילתא לא צרינן לי' ואם דלזלי' צ"י מנח"ל דהרמ"ה ז"ל דמ"ה שהוכיח דעיקר חיובו מושם חליו הוא מושעת עקירה ומש"י כאילו נעשה הכל צעת ההיא דל"כ חמאי תחייבו א"ס דלחוס הוא שאין צידו להחזירו תמנהי מה יענה לר"ל דס"ל אטו מושם ממונא דלזלי' ודאי לא חייבי רחמנא אלף אשעת ההיק וילף פטרי לי' לוור דלחוס הוא שאין צידו להחזירו דזהכי חייבה רחמנא דכל שצעשה ההיק ע"י פשיטתו לא מלי מייפטר צהאי טענה ומ"ו לא מחייב אלף מושעת היזק ומ"ס מאליו מית קודם שהספיק לשרוף הגדים וכו' ערבא ערבא לר"ך ומ"ס דהרי קרי כאן כי תלך א"ס שלם יסלם מדוע לא שפיל לסיפא דקרא ונאכל גדים או קומה שלם יסלם משמוע דכבר נאכל ותו לדעת הכ"י מושעת שילאה מית' דייקן לי' כאילו אז נעשה ההיק ח"א צצבעה שהתורה לרורות דחילי צצבעה כינהו נמי צתר מעיקרא אלף ח"א לרורות דחייב רחמנא ח"א היכי מושכת לה ואלע"פ שחלקתי צקנוך צ"ן חייבא דגופא לחייבא דמונא היינו לענין זה שאם פשע צמוון ולא שמו וילא והזיק מודה הכימוק"י דאין הצעלים חייבים אלף מושעת ההיק אלף צ"ן הצבעה להצעלים אין לחלק דאם חלו דכ"ן לאלף שזרק חץ ולמחרת שצרה כלי דחש"י כאילו נעשה ההיק צצבעה שילאה החץ מית' ח"א ראי' לדון כשזרקא צבעה לרורות וחש"י כאילו היזקה צגופה וזה צרור ואין לדחוק ולוור דהכימוק"י יחלוק גם צזה דצאדס הזרק חץ צתר מעיקרא אלף וג"י צבעה הזרקת צתר הקוף אלף דאין טעם לחלק צזה וזו דצ"ס פרקין צעי רצא דרסה על הכלי ולא שצרתה ונתגלגל למוק"א וצצר צתר מעיקרא אלף וגופא כינהו א"ס צתר צצר מנח"ל אלף ולרורות כינהו וקצעי לוויפטו מדצבה דלזלי' זרק כלי מנח"ל הגג וצא אחר וצצרו צמוקל פטור דלזלי' לי' מנח"ל צצבת וקאמר לרצ"ה פשיטא לי' לרצ"ה מוקפא לי' ואנאי לא מנח"ל צאדס שא"כ דלזלי' צתר מעיקרא אפילו צזרק חץ מנח"ל צצבעה דלזלי' צה צתר צקוף ותו דצזרק חץ על ג"י הכלי וצא אחר וצצרה צמוקל כחצו התוס' צצמועתין דצודאי חייב המוצר וכ"כ הכימוק"י מכל זה נראה לעכ"ל דצזרק חץ לעולם אלף צתר הקוף וא"ס צא אחר וצצרו צמוקל קודם שצצרה ע"י החץ חייב השני וכן אם מית הזרק קודם שצצרה החץ לל מושלם הכיזק מנכסיו וכמו שהוכיחו התוס' מלרורות:

ודע שצצרי התוס' צפרקין י"ס מוקם עיון שכתבו שם ג"י התורה צ"ה והזיקה צ"ה חייבת ח"א ואלע"ג דג"י דרסה על הכלי ונתגלגל למוקם אחר ונצצר אקקינא לעיל כצבה דצתר מעיקרא אלף הכא לל אלף צתר מעיקרא אלף אחר המוקם שצבעה ההיק דג"י קרה וצער צצדה אחר והציעור יהי' צחלר הכיזק ולפי הנראה דהרמ"ס חולק על דברי התוס' שחלקי' צ"ן זרק כלי צזרק חץ דאי כונתיהו ס"ל לק"ס דהכא לרורות הוא דהתורה ולכ"ע צתר צקוף אלף והצצר קשה מאלף דהא הוכחת התוס' אלימא מוצא דאם גם צחץ צתר מעיקרא אלף לרצ"ה לרורות היכי מושכת לה וכצ"ה הרגיש רצ אפי' ומורי ז"ל הכ"ע צקל"ה ח"א ס"י ע"י יע"ס שכתב שהרמ"ס ס"ל דאפי' אם גם צזרק חץ אלף צתר מעיקרא אפי' לא מושלם אלף ח"א לרורות כינהו ולא גופו ולדעת העני' לא הועיל צזה שהרי אומר צזרק כלי ונתגלגל למוקם אחר ונצצר אומר צצ"ס דאם צתר מעיקרא אלף מושלם כל כ"ס ואנאי כינוא ג"כ דאפי' כוחו כינהו אפי' לוור כיון דצתר מעיקרא אלף כאילו

תרומת הכרי סימן שצ"ב

מג

למיהדר שפיר אמרי עקירה לורך הנחה דנו"ו לא התחיל החיוב אלא בתחילת העקירה שהרי אח"כ לא עזיז כלום וצמציל שלא הליל העצז אין לחיצו מיתה וזה צדור:

ובן מה שהקשה הרשב"א לר"ל דאוקי לה צטתלית בגופו של עצד אמרי פטור על הגדיש אטו מי שכתחייב מיתה ואח"כ קרע שיראין של חצירו מי מופטר בו צעניות לא ידעתי מאי קשיא לי' להבא שאני דעקירה לורך הנחה הוא וכמו דהיכי דהחיוב מומון אחי' מתחלה ואח"כ החיוב מיתה כל שעקירה לורך הנחה מופטר בתשלומין דקלצ"ו ה"כ להיפוך דהחיוב מיתה צא תחלה ואח"כ התשלומין ואליב"ד דר"ל איירי מתני' צטתלית בגופו של עצד ולא הי' יכול להליל שוב את הגדיש אלא דצוה יס להסתפק ולומר דע"כ לא אמרינן עקירה לורך הנחה היינו היבא דהחיוב מומון צא תחלה כמו זורק חץ וקרע שיראין דאמרינן דמשעת עקירה מתחלתא דחיוב מיתה הוא ומתחלתא דחיוב מיתה גם כן פוטרת מתשלומין אצל להיפוך כהי' דמתחלתא דתשלומין מומון צא משעת עקירה כיון שעיקר החיוב מומון אחר שחלף לו החיוב מיתה הוא שפיר מתחייב בתשלומין שאין לו שוב מה לפוטרו ואין להציא ראי' לזה מפרק צן קורר ומורה דף ע"ג ע"ב דפרקי' התם על מה דחייב התם דחייב כריתות כיתן להלילו כנפשו ואלו נערו שיש להם קנס הצא על אחותו וסני ר"ס משעת הערלה דפגומה איפטר לא נוקטל ומונח לא משלם עד גמר ציאה ע"כ ואמרי לא ינוח הערלה לורך ציאה אע"כ דהיכי דהחיוב מיתה צא מתחלה לא אמרינן הכי דיש לרשות דהתם שאני דאי צעי למיהדר ולי' למיהדר ולא עזיז משה טפי וראיתי צאס"ז לז"ק צמורה דף ע' על הא דקאמר התם הס"ס הא מני ר"ע הוא דאמר קלוטה כמי שהונחה דנו"י שהקשו החוס' הא לר"ע כמי כי מטי לאור חצירו חייב דר"י עולה עד לרקיע ולענין קנין לא קני עד דמטי לחוד המחילות ותי' צאס"ז וז"ל ונראה לי כיון דחיוב מיתה אחי' קודם חיוב תשלומין פטור כדאמרי' לעיל כגון שהלית בגופו של עצד ופטור אגדי ואגדיש אעפ"י שנקרפו אחר מיתה העצד אצל כשהחיוב תשלומין קודם לחיוב מיתה אז חייב לשלם כהאי דניזקין וכי אגבי' קני' מתחייב כנפשו ל"ה עד שעת ניסוק ע"כ והנה הוא ז"ל קוצר להיפוך מונה שלדדתי וקצירא לי' דהיכי דהחיוב מיתה צא קודם התשלומין מופטר יותר ומאילו צא החיוב תשלומין קודם ולדבריו אפי' צמילתא דאי צעי מיהדר ולי' דהר כל שהמיתה צא קודם מופטר וכן משמע מדחילק כהאי דהניזקין שסם צא התשלומין קודם החיוב מיתה והרי התם אי צעי ולי' דהר ולא ינסך להיין ודוק ולדבריו ודאי קשיא האי דצן קורר ומורה שהצאתי וז"ע מ"ו ס"ל דצטתלית בגופו של עצד אפילו נסרק העצד קודם הגדיש מופטר ומסוס קלצ"ו דלא כהרשב"א ז"ל ולדעתי הוא ונשו' דעקירה לורך הנחה וכנו"ס למועלה ואין הפרש צענין זה צין החיוב מיתה צא קודם או התשלומין צא קודם לעולם היכי דעקירה לורך הנחה ואי צעי למיהדר לא ולי' דהר מופטר מן תשלומין והיכי דאין עקירה לורך הנחה או אי צעי מיהדר ולי' דהר מתחייב בתשלומין:

ודע דצירושלמי פ' אילו נערו גרסי' החוסס פי פרה משלם שלשה קצין לפרה כו' שכן החוסס פרתו לוקה אחר ר' ונוכה מועתה הצא על אחותו נערה ילקה ושלם שכן הצא על אחותו צוגרת לוקה חזר ואמר גבי אחותו חל עליו מיתה ותשלומין כא' צרם הבא וכו'ין שחוסס חייב מלקות ונכאן ואילך בתשלומין התיב ר' זעירא קומי ר' ונוכה הרי המלית גדישו של חצירו צצצת על שצולת הראשון חייב מיתה ונכאן ואילך בתשלומין ולית אחר כן על כל שצולת וצצולת יס התריית מיתה הבא כמי על כל חסימה וחסימה יס התריית מלקות עכ"ד ונראה דמדבריו הירושלמי יס להוכיח כדעת הרשב"א שהצאתי לעיל לכל שהחיוב מיתה צא קודם אפי' אי עקירה לורך הנחה לא מופטר ונתשלומין וכמו שצאתי טעמא דמילתא דמיתה מפקעת חיוב מומון ותו מופטר לגמרי אצל כשהתחלתא דמומון מופקע ע"י חיוב המיתה גוף החיוב מומון הצא לאחר חיוב המיתה לא מופקע דאלת"ה למה לי' להירושלמי לומר דעל כל שצולת וצצולת יס צו התריית מיתה תיפוק לי' דליפטר מוטעם דעקירה ל"ה וגם אי צעי למיהדר ולי' דהר לא שייך הבא כנו"ס למועלה אומנם הגם כי מהירושלמי משמע כדעת הרשב"א מ"ו וס"ס דילן דוונאי אליבא דר"ס צ"ל צטתלית בגופו של עצד משמע דלא כהרשב"א דאפי' חיוב מיתה קודם כל שעקירה

כאילו חציריהו צהאי שעתא כגופא דנו"י ה"כ צלרורות אי ינוח דאולי צמר מעיקרה הוה כאילו חזקה צהאי שעתא צחצורין וכעגלה מושכת צקן דמשלם כ"ס זה צדור ולכן נראה לפענ"ד דהר"ס לא פליג על סצצת החוס' צזורק חץ דצתר הסוף אולי מדע שהרי הכינוח"י הציא כן צונו"ו כנו"ס למועלה אך כוונת הר"ס לאשמועי' דאפי' אם התחיל עם הכלי עלמה שדחפתה צר"ס וגלגלתה לרה"י ונצצרה שמה אף ע"ג דאולי צתר מעיקרה אפי' כיון שהפיק ה' צר"ס וציער צצדה אחר קרינ' צ' והוא צאמת חידוש דין צאופן שגם הר"ס ס"ל דצחץ אולי צתר הסוף:

עוד קשיא לי עוצא על הכינוח"י צמה שהוכיח דצזורק חץ חיובא על שעת הצריקה וצאותה שעה נעשה הכל ולא חשצי' מעשה דנכאן וצצצא דאותה שעה הוא חוס' א"כ הצורק חץ צצצת מתחילת צרצע עד סוף צרצע ע"כ ה"כ צאותה שעה חייב מיתה דאח"כ חוס' הוא ולענין קטלח פטיח יותר לחוס' פטור כדאמרי' צהנוני' וכ"ת הכי ולי' לענין קטלח כו' וא"כ למה אומר ר' אצין צאלו נערו הצורק חץ מתחילת ד' צקוף ד' וקרע שיראין צהילכתו פטור ונ"י עקירה לורך הנחה הוא תיפוק לי' דמתחלת הצריקה צא מיתה וגם תשלומין כא' ותו איך יפרנס מנה דאמרי' צמורה דף ע' ע"ב גבי צורק לי' גנוצתיך צתוך חלרי ותיקמו לי' גנוצתיך כמאן כר"ע דאמר קלוטה כמי שהונחה דנו"י דאי כרצנן כיון דמטי לאור חצירו קנה מתחייב כו' ולדעת הכינוח"י ולי' אחי' אפי' כרצנן דחיובא דצצצת עכ"פ מעיקרה אחי' דאח"כ חוס' הוא ונכאן חיוב מיתה ותשלומין צאין כא' אע"כ ליתא להאי טעמא כלל ולעולם לא מתחייב לא מיתה ולא מומון אלא צתר צקוף ואף דלא חוס' הוא צהכי חייב' רחננח ודוק:

ולפי מה שציארכו דעתנו הקלרה שלא כדברי הכינוח"י לריבין אנו לפרש דברי הירושלמי שהצאתי לעיל שהוא לכאורה בגד דצרינו וכנראה לענ"ד עפ"י מה שהקשה הרשב"א ז"ל צקובין דף כ"ב ע"ב כפות וגדי קומך לו אמרי פטור הא כבר כתחייב על הגדיש קודם שכתחייב כנפשו על העצד וכדאמרי' צגוצ כיקו של חצירו צצצת סצצת ככתחייב צגוצה קודם שיצא לידי איסור צצת וכדאמרי' כמי צגוצ חלצו של חצירו ואכלו לדברי ר' נחוניא צן הקנה ואפי' לרס"ל דמוקי לה צטתלית בגופו של עצד אכתי תקשי אמרי פטור על הגדיש אטו מי שכתחייב צנפשו ואח"כ קרע שיראין של חצירו מי לא כתחייב והבא כמי מאי שכל דלכ"ע צכה"ג מתחייב דלא פליגי צטילתי פ"ק דערכין אלא ציולא ליהרג והבא שריפת העצד לאו לורך שריפת הגדיש הוא ואי צעי כמי מסיק אס' מעל גופו של עצד לנאן דאמר צפ' אילו נערו כהאי טעמא גבי סגוצ כיס צצצת והאכל חלצו של חצירו וא"כ לחייב על הגדיש ואפשר דלרי"ו דקוצר אטו משום חליו כל שהלית אפי' צגדיש ועצד כפות קומך לו שאי אפשר לצרות הו"ל משעת הלחת האס צגדיש רודף ונעשה על הגדיש כרודף שצצר כלים צין של כרדף צין של כל אדם פטור ומסוס ומשעת דליפתו מתחייב צנפשו ואף זה כן אלא דאכתי קשה לר"ל דהו"ל צצצת הלחת האס בגופו של עצד מתחייב צנפשו ואחר שמת העצד נסרק הגדיש ואמרי פטור על הגדיש ויס לוונר דנסרק הגדיש קודם שמת העצד ועדיין לריך תלמוד עכ"ד ז"ל ולענ"ד נראה דלרי"ו לא קשה קושי' הרשב"א דמדוע לא ינוח דשריפת הגדיש לורך שריפת העצד הוא כמו דאמרי' גבי גוצ כיס צצצת דהצצה לורך הולאה הוא דאע"ג דאפשר לו להולאה ע"י גרירה צלתי הצצה כך לי עקירה זו כמו עקירה אחרת ומ"ו משעת הצצה מתחיל האיסור ועד שעת הנחה מוטף החיוב ה"כ ומתחיל להלית הגדיש מתחיל החיוב מיתה וממת העצד העומד כפות צקוף הגדיש ואפי' להך ליסנח דאמר התם דהיכי דאי צעי ולי' למיהדר לא אמרי' עקירה לורך הנחה מלין לאוקומי צפטיעות הבא צטתלית אח הגדיש והעצד כפות הי' קומך לו צגונח שלא הי' יכולין להלילו מהדליקה ועוד יראה לוונר דע"כ לא אמרי' דהיכי דמלי' לאסדורי ע"י דחק לא אמרינן עקירה לורך הנחה אלא צומעציר חץ וגוצ חלצו של חצירו או כיס דקעציר אח"כ מועשה צידים כמו צומעציר חץ שאחר שקרע שיראין ומעציר עוד חץ צידו עד תסלום ד' אמות וגוצ חלצו ואכלו או גוצ כיס ומולאו לר"ה אצל היכי דלא עזיז מועשה צידים אע"ג שהי' יכול

תרומת הכרי סימן שצ"ב שצ"ט

כיון שסליט צגופו של עזד אס נספד הגדיט אחר שריפת טעזד אחראי
לא יתחייב צתשלומין הכרי חיוצ ויתת חל קודם צתשלומין (ספר וסבל
על דאצדין:)

סימן שצ"ט

סעיף א' אפי' ליתא לפרה נשתלם כל ח"כ נופני טהור נגוסה פבי
איתא צריט הפרה על מותני דוכן פרה טנגחה את הסור
ונמלא עוצרה צלדה ואין ידוע אס קודם טנגחה ילדה אס אחר טנגחה
ילדה נשתלם ח"כ נהפדה ורציע נזק מהולד ופריך הס"ס ח"כ ורציע נזק
פלגא נזקא הוא דצעי טלומי כולה נזקא וכי רצעה נזקי עבדתי' ופרי
רצא צפרה וולד דחד ופרי קאמרי' איתא לפרה נשתלם ח"כ נפרה ליתא
לפרה נשתלם רציע נזק מולד טעמא דלא ידעי' אי הוה ולד צהדה כי
נגחה או לא אצל אי פטיעא לן דהוה ולד צהדה כי נגחה נשתלם כולה
ח"כ מולד רצא לטעמי' דאמרי' רצא פרה טהזיקה גוצה מולדה ו"ט גוסא
הוא תרנגולת טהזיקה אינו גוצה נוצילתה ו"ט פירשא צעלמא הוא
וכתבו החוס' הסס ד"ס ליתא לפרה לרצוי רצא לא חתי' מותני' כר"ע
דכיון דשותפין נינהו הא אמרי' צהזיקת אס כיחש המזיק או טצח צרשופן
דמרווייהו אלא כר"י חתי' עכ"ל ודצריהם דלר"ע כיון דשותפין נינהו אי
כיחש מזיק צרשופן דמרווייהו כיחש וא"כ ראוי טיפקיד הכיזק לפי ערך
סה"י לו חלק זה ונודע נשתלם רציע נזק מהולד ופרי חתי' הי' הולד
נוסייע צנגיחה אין לו לשתלם היינו כל ח"כ ולדצריהם גס האי ניומרי' דרצא
דקאמרי' פרה טהזיקה גוצה מולדה דהיינו כל ח"כ ג"כ לר' יסמעאל
חתי' אלא שאפשר לומר דאידך ניומרי' דרצא איתאמרי' לכ"ע ולר"י גוצה
כל ח"כ מהולד וכדלית לי' דכיחש מזיק פסידא דמזיק הוא ולר"ע כדלית
לי' אצל יש לתמוה על הרנוצ"ס וכל הפוסקים שפסקו דאפי' ליתא לפרה
נשתלם כל חלי נזק מולד ואמאי כיון דקיימא לן כר"ע וכיחש מזיק
צרשופן דמרווייהו נודע לא יפקיד גס הכיזק צהפסק הפרה וכנ"ס
החוס':

והן ראיתי לרא"ז הרב תוי"ט זללה"ה צפ' המזכר טהקסה על ו"ט החוס'
דלרצא איתא מותני' כר"י טהרי כתבו צריט פריק דלא אמרי' קוממכוס
מולקין אלא צעומדת צאגס וס"כ איכא לאוקומה צעומדת צאגס לר"ע
דאמרי' יוחלט הסור אצל לר"י דאמרי' דמלי לקלק צוזי לא חתיטצ ע"כ
ולפיכך כתב וז"ל ונראה לי טמוה טדמו למותני' ודלר"ע נוסוס דרציע נזק
מוקומי' לה צאס לא נמלחת הפרה טזו אינה קושיא דאיכא לנימור דלעולם
ר"ע ואין ס"כ דלית לי' לכיזק רציע דצצח הולד אפי' אי איתא לפרה
לקומן אלא דמנחמינו לא איירי צצצח אלא צדין הנזק צלחוד עכ"ל
וצענויטי מוהבי על חא"ז זללה"ה פה קדוש יאמרי' זה טהוא ז"ל חישצ
דהקוטי' החוס' הוא ו"ט קאמרי' כי ליתא לפרה נשתלם רציע נזק מהולד
אפי' איתא לפרה ראוי להשתלם רציע מהולד כי היכי דיעול צצצח הולד
טהולד וגדול ואין זה בוונת החוס' כלל להקשות נשתלם המזיק אצל
וכיחש המזיק הוא דקשיא להו נודע לא יפקיד הכיזק צהפסק הפרה
כיון דכיחש צרשופי' דמרווייהו גס ונה טהקסה חא"ז זללה"ה ונו"ט צריט
פירקא לק"מ כי כצר העלו סס ז"ל צפ' טהולד דף ק' דאפי' היכי דמזיק
נומס כל טחינו עומן צרי קוצר קוממכוס דמולקין ולפי"ז מלי חתי' מותני'
טפיר גס לר"י וצטוען טמא וכ"כ החוס' סס להדיא יע"ט אצל ונה
טהקשתי ודאי קשיא איך כתבו הרצ הרנוצ"ס ז"ל והמוחצר להא דרצא
ואכן קיי"ל כר"ע וכנ"ס וזכרתי טצצ"ה עמד צזה ותי' נוסוס דס"ל דהוי
כסנים טלוה זה מזה דחייז על הולד נוסוס טיעצודא דר"כ דאי ליכא
לאשתלומי ונהאי נשתלם ונהאי ואין דצריז מועלין ארובה לזה דמה ענין
דר' נחן לכאן הכי המזיק אמרי' לכיזק כצר אשתלומי רציע נזק מהפרה
כיון דקיי"ל הוללט הסור וטלך נאצד ג"כ ולע"ג:

והנה מותני' על כוזה לדיס ודרכים והדרך היזתר קרובם צעיני' לומר
עפ"י ונה טהרנוצ"ס סצירא לי' דאפי' לר"ע דס"ל שותפי' נינהו
אע"ה אס טחטו המזיק קודם טנגמור דינו לא פרי' אלא מוזיק טיעצודו טל
חצירו כנוצור אכלי צונק"א טעמו וכיוצא דהרנוצ"ס ז"ל ולפיכך הוא
ז"ל נפרט דהאי דקאמרי' אי ליתא לפרה נשתלם רציע נזק מהולד אין
הכוונה

ג"ס נופטר נשתלומין הצאין חס"כ ואין לרחק אס ט"ס דילן וט"ס
דירושלמי פליגי צהא ויילחא:

ובהרי נחפרטין דצרי היירושלמי אשר הצחתי צפחה דצרינו דר"י צר
נצלו וייתי קיימא לר"י ונה' גדי כפות לו כו' אס אמרי' את
טחינו כזרק חץ כו' דצטלמא לר"י איירי דהעצד הכפות הי' עומד צסוף
הגדיט וס' חיוצ עומן צא קודם חיוצ ויתת וצכס"ג כל טעקירה ל"ה
נויפטר אצל לר"ל דאיירי צע"כ צטהלית צגופו טל עצד ונמלא דחיוצ
ויתת צא קודם הצתלומין דצכס"ג ס"ל להירושלמי דלא אמרי' עקירה
ל"ה לויפטר על טצולת הראשונה נחתייז ויתת ולאו דוקא על טצולת
הראשונה אלא צונקוס נעמוד העצד ומכאן ואילך תשלומין וסייעתא דר'
יוסי הכי הוא טהדליק הגדיט צצצח פטור אס אמרי' את טחינו כזרק
סחץ נעשה כווי טחלו עליו תשלומין ומכאן ואילך ויתחייז צתשלומין
דצטלמא לר"י דאשו נוסוס חליז כל מה טהגדיט הולך ונשרף צעלמו
חשוב כאילו הוא עטאו צידיס ויט החרייט ויתת על כל טצולת וטצולת
כו"ט דירושלמי דפ' חילו נערוות אשר הצחתי אצל לר"ל דאשו נוסוס
נומונו אין החרייט ויתת אלא על טצולת הראשונה ומכאן ואילך אין צו
החרייט ויתת וכמו טאמרי' צט"ס כאן דאלו קטל תורא עצדי ס"כ דלא
לחייז דעל מה טנומונו עושה לא חייז החרורה ויתת לצעלים ס"כ חילו
עשה טורו ומלכס צצצח ואי נוסו' עקירה ל"ה הוא ופרי' הס"ס דירושלמי
קוצר דכל טחיוצ ויתת צא קודם הצתלומין לא נויפטר צהבי ודוק.
ולפי"ז נדצרי' הס"ס דירושלמי צאלו נערוות ראי' לרצוי דאפי' לנ"ד אשו
נוסוס חליז לא נחייז הוא צתשלומין אלא מושעת הסיק ולו מושעת
טילאה סחץ ונח"י כדעת הכיוצוקי' טהרי דצרי היירושלמי הללו ודאי חליצא
דר"י נינהו דחליצ' דר"ל אין החרייט ויתת אלא על טצולת הראשונה
וכנ"ס והוא צכור וחליצ' דר"י למה לי טעמא נוסוס דהחרייט ויתת
על כל טצולת וטצולת דהרי חיוצ הצתלומין כולו חלו על טצולת הראשונה
לדעת הכיוצוקי' יוסף ז"ל:

ודע דאפי' לפי ט"ס דילן דהיכי דהחיוצ ויתת צא קודם הצתלומין ג"כ
נויפטר היינו דווקא היכי דעקירה ל"ה כיון דצעת אשתלחא
דתשלומין הי' חיוצ ויתת נויפטר אצל היכי דעקירה ל"ה לא הוי וכל
אשתלחא דתשלומין צא אחר חיוצ ויתת לית מאן דפליג דחייז צתשלומין
וכדמוכס טילהי פ"ק דערבין וכנ"ס הרשצ"א טהצחתי ועס זה יש לי
חיומא רצחא דצרי' ר"ת טכתצו החוס' צצנועתין דנו"ט קחתי צהאי
נותני' גדי ועצד דס"ד דכיון דאין דרכו טל גדי להיות כפות ליפטר נוסו'
עומן ואפי' לנ"ד אשו נוסו' חליז דל"ס חליצ' לויפטר עומן ו"ט חליטריך
לאשתמועי' דחייז היכי דכלו לו חליז לאחר שריפת העצד ואע"ג דשריפת
העצד נוסוס חליז ושריפת הגדי נחמות ננומונו טייך צי' טפיר קלצ"מ
הואיל וע"י מועשה א' צא הכל ודדע דלנ"ד אשו נוסוס ננומונו מוקי לה
צטהלית צגופו טל עצד ופטרי' לה אע"ג דלא הלית צגופו טל גדי ע"כ
ותמוהי' דלר"י דאשו נוסוס חליז ולא פטרי' צעומן אלא צכלו חליז וס'
לו לגדרה ולא גדרה טורו הוא ולא טפח צאפו דחילו לא הי' לו לגדרה
אפי' אגלוי לא נחייז וא"כ חינו צא הכל על ידי מועשה אחד דאין חלו
נחייצין אותו צתשלומין אלא צצציל טלא גדר ואז חיוצ ויתת דיד' כצר
חלק לו ועצר נוסא"כ לר"ל דחליצ' מלי איירי דללא הי' לו לגדרה וחיוצו
על הצחלת הדלקה לצד ונמלא הכל מועשה א' וטפיר קלצ"מ ואני הרצה
נחקשתי צזה ולא ונלחתי ווי טיתעורר צזה והנראה צזה דמה טאמרי'
אשו נוסוס ננומונו ו"ט לאו דין ננומונו נוסוס לו טהרי טורו טנפרץ ציוס
ע"י חוכס כיון טנתוודע לצעליו ולא טפחו צאפו חייצין צחוקיו אצל אשו
טילאה נחליזו צאונס כגון ע"י רוח טחינה ונלוים אעפ"י טהי' לו לגדרה
ולא גדרה לא נחייז דלאו קנין ננומונו הוא דאפקורי' מפקיר לי' כונו
טהאמרי' גבי גץ טילא נשתת הפטיט ולא קאמרי' אשו נוסוס ננומונו אלא
אשו טפפע צה ולזה לדעתי אמרי' אשו אף טלדעת רוב הנופו' חייז אפי'
לר"ל על אשו טל אחריס אצל אמרי' אשו ע"ד טאמרי' צ' דצריס חין
צרשופי' ט"א ועטאן הכחוצ כאילו הוא צרשופי' צור צר"ה דרממכא קרי'
צעל הצור לפי טפפע וחפרי' ס"כ אשו טפפע והלכך קוצר כ"ח ז"ל דכל
טהלית צגופו טל עצד דהאי טעתא קלצ"מ ולא נחייצין על האי טעתא
חו' הוה לי' כאילו ילאה האט צאונס ואף טהי' לו לגדרה לא נחייז
ולפי' זה יש לנו תי' נכון על קושיא הרשצ"א טהצחתי טהקסה לר"ל

אילו ראוי להיות קדוש דהרי עדיין גופו דמויק הוא ואם נכרו נכור ואי
לאחר שנועד צדין גם לר"י ראוי להיות קדוש מדחזי' דאם נכרו דמויק
אילו נכור ואם הקדשו אילו קדוש שוב אומר ויליף לה מדר' אצוה לר"י
לאחר צע"ח הוא לא לריכ' לדר' אצוה וכוונתו משום להקדש מפקיע
מידי שיעבוד וכונתו דרצא ויס' נמי לשאול העומק שאלה כי זה שפיר
עולם לקצרת החולקים דאיתו קצרי דלר"ע משעת ההיזק הוחלט השור
להניק והלכך בלא ר' אצוה לא הי' קדוש דאין אדם מקדש דשא"ס והאי
לאו דיד' הוא דגופו דניק הוא ולא שיעבודו אצל לדעת הרמב"ם ז"ל
שהוא דן צ' מקוצר דאפי' לר"ע לא הוחלט השור משעת ההיזק כי אם
משעת העבודה צדין ואילך אכתי לאו גופו דמויק הוא אלא שיעבודו
דיד' הוא דהוי ונמלא דאפי' לר"ע לא לריכ' לדר' אצוה ומלכד שדבר
זה דחוק וכל עולמו עוד יס' לי ראי' ברורה והאי צרייחא גופא דקתני
זה שחטו וזה שפעה עשוי ומפרש חלמודא לא כלרכה אלא לפחת שמיטה
חאת אונת דמויק שיעבודו של חזירו פטור חלמודא דהאי צרייחא
עלמה ל"ה השור קודם העבודה צדין רק שיעבודו של חזירו ולא גופו
דניק דאילו הי' גופו הי' מוחזר הלא לשלם לו פחת שמיטה דמויק מומס
הוא ולא גורם ואם כך הוא האיד הכריח ה"ה ז"ל לדינו של הרמב"ם
מדסולדך לדר' אצוה והדבר הקושי' הזה אכתי צנוקומה עומדת ומאחר
שהצרייחא עלמה לא משוי לה רק שיעבודא צעלומא ור"כ הקדש חנוץ
ושימור מפקיעין מידי שיעבוד וכונתו דרצא צאופן אשר דבריו נראין
במופרכין ואלהיהן:

והנראה צעיי' צכוונתו של ה"ה ז"ל בהקדים צ' הקדמות והא'
פלוגתא דלצ"י ורצא צפ"צ דפסחים דלצ"י קוצר דצ"ח
למפרע גוצה ורצא קוצר ומכאן ולהבא הוא גוצה וקאמר התם דכי פליגו
היכי דצין מלוה וקדיש מלוה אצ"י קוצר למפרע הוא גוצה ושפיר צין
ושפיר קדיש ורצא אומר כיון דאילו הו"ל זוי הוה מוסלק לי' ומכאן ולהבא
הוא גוצה ולא מלי צין וקדיש ומועט מיני' דהיכי דלא מלי לסלוקי
צווי' גם רצא מודה למפרע הוא גוצה ור"כ התוס' צפ' השולח והשני'
הא דמרגלא צפומי' של רבותינו צעלי התוס' ז"ל דענומי' דרצא דקוצר
דהקדש חנוץ ושימור מפקיע מידי שיעבוד הוא משום דלענומי' איל דקוצר
ומכאן ולהבא הוא גוצה וצפומי' דאקדיש ליה דיד' אקדיש וכיון שחל
עליו ההקדש שעה אחת תו לא פקע דלא מלינו לקדושת הגוף שחפיק
ועפ"י שתי אלה לירק ה"ה ז"ל את דבריו בהשכל ולדק ואמר דהצרייחא
את' אליצא דר"י ור"ע דלאחר שנועד צדין גם לר"י אילו נכור וכשיטת
רבותינו צעלי התוס' ז"ל וענומי' יתבאר צמווך והא' דאמר הקדשו
ניק איכא צביהו היינו קודם שנועד צדין דווקא דלא לר"י אילו קדוש
אצל לאחר שנועד צדין גם לר"י קדוש ולר"ע גם קודם שנועד צדין קדוש
כמו ללצ"י היכי דקדיש מלוה כיון למפרע הוא גוצה ואמר נמי דלר"ע
לריכ' לדר' א' דלעוד לא אתי ההקדש ומפקיע מידי שיעבוד של מוין
כיון למפרע הוא גוצה לאו דיד' אקדיש ואין להקדש מקום לחול אפי'
שעה אחת וכבר שומעת דלר"ע הניק למפרע הוא גוצה אפי' אליצ'י
דרצא ומאחר שאין המוין יכול לסלוקי צווי' ודברים הללו נכונים ומאחר
לייב' דברי ה"ה זקן ציתו של הרמב"ם ז"ל: ואני צעניי עיינתי צהאי
מילתא ומסתברא לי דלא שייכא למימר הכא למפרע הוא גוצה ואפי'
ללצ"י לפי שאני אומר שהתורה לא זכתה קנסא להטוען אלא משעת
העבודה צדין ואילך ועד שלא עמד צדין אין לו על הטוען כלום ואף
שיעבודא צעלומא לית לי' עליו ומסתיע לי' והא' דאין אדם מוריש קנס
לציו ושיעבודא אדם מוריש לציו ולמפרע גוצה לא שייכא אלא צמוונא
דאף קודם הגצ' הו"ל שיעבודא ועלית מיהת עליו דהטוען אצל צקנסא
קודם שנועד צדין אין לו על הטוען כלום ואם אחת כולה לומר למפרע
הוא גוצה אלא קנסא לא תחיל למפרע קודם שנועד צדין כמו שלא
תחיל קודם שהיזק או גבז ולדעת שוין הם מומס ואין החיוב והשיעבוד
ותחיל אלא משעת העבודה צדין ואילך ועל מימר מילתא דא כהירין לי
שומעתי דהרמב"ם ז"ל כדבעין למימר לקמן:

ועל דעת עפ"י יקוד זה קוצר הולך ונימורא דרצא צפ"ק דמכות דאמר
התם וכן לענין קנס צאו עדים ואמרו צחד צצצתא גבז עוצה ומכר
וצאו שנים ואמרו צחד צצצתא עומנו הייתם אלא צחרי צצצתא גבז עוצה
ומכר

המונים שנאנסה הפרה אלא ליתא צעולם כלומר שהיזקה המוין והפסידה
ואם לא הי' הולך ומסייע צנגיחתה הי' הניק מפקיד הכל משום דמויק
שיעבודו של חזירו פטור אצל אם הי' הולך ומסייע צנגיחתה משתלם
מלו ח"נ דיד' מהולך כיון שעדיין לא חלקו ציניהם יכול הניק למימר
למויק חלק שלך הפסדת וסלי עדיין קיים ואין המוין יכול לומר לו
צבר זכית צרציע חוקך צגוף הפרה ואני פטור על היזקה משום דמויק
שיעבודו של חזירו דכיון שלא חלקו עדיין יכול למימר שלך הפסדת וגם
זה הוא דבר מדש ואכתי איכא למידק שהרי הרמב"ם קוצר דמויק
שיעבודו של חזירו חייב בנ"ס צפ"י ומחזיל ומויק דס"ל דמאן דפוטור
הוא משום דלית לי' דינא דגרמי ואין דקינ"ל דינא דגרמי מוין שיעבודו
כנ"ס חייב יס' לומר דאכתי נפקא מיני' דיכול הניק ליעול גוף הולך צחלי
כזקו ולא יוכל לשלומי צווי' אי נמי דנפ"מ היכי שומר המוין להפרה
וקיבל דמי' דצב"ג אף משום מוין שיעבודו של חזירו לא מוחיץ כיוצא
שומר צכסי אצ"י כעבודא צח"מ סי' כ"ז סעי' ג' יע"ס:

שם חרנגולת שהיזקה אילו גוצה וצילתה ומועט דאילו גוצה כלום
מועט וכן מומס מודברי התוס' צפרק הפרה אצל צאס"ז שם וצ"ח
ומהצ"ד ז"ל דאף וצילתה גוצה לפי"ו שחטוה צילתה ומה שגייע לה
מהחוק יע"ס:

סעיף ג' ואפי' שאין המוין מוחזק כגון שמועדת צאס פטור ואיכא
למידק ונ"ט לא הציא המוחזר דעת הרמב"ם ז"ל דס"ל גצ'
ומחליף פרה צמוור דאפי' שומא ושומא ועומדת צאס יחלוקו משום דס"ל
דלא חולי' צחר חזקת מוארי קנא אלא צצרי וצרי ולא צשומא ושומא וצסי'
צ"א הציא המוחזר דעת הרמב"ם ומועט השומי' כאן וכבר עמד בזה
הה"ה איהאטענדע צחידושי' צריש הפרה והניח צל"ע ונראה לי דשאני
כאן גצ' קנס דכיון דאילו טען המוין ג"כ צרי לא הי' מוסלם דלענומי'
צרי והני חזקת מוא"ק גם כשטוען שומא אין לחייבו דהוי לי' מרשיע
עלמו ומודה צקנס פטור ונ"ט וזה כ"ל ציסוצ קושי' התוס' צפ' הפרה
על וזה דצעי' למימר צפ"צ דכתובות דשומאל אית לי' דרצ הוכח ורצ
יהודא דצרי ושומא צרי עדיף והכא אומר זה כלל גדול צדין דהמוע"ה
אפי' דיק אומר צרי ומויק שומא ולפי האומר יתח' דמשום דפ"כ קנסא
אין לחייב המוין מומס שומא דיד' דא"כ הוה מרשיע ח"ע ואין אשר
ירשיעון חלקים צעין ודוק:

סימן ת"ז

סעיף א' שור חס שהיזק אם נכרו המוין עד שלא עמד צדין כו'
הוא לשון הרמב"ם ז"ל צפ"ח ונח"ו וז"ל ה"ה שם ונ"ט אעפ"י
שהוא נכור הכוונה שהלוקח חורש צו לכתחלה ואין כל אחד יכול לחזור
צו כראה שהוא קוצר דצרייחא היא אפי' אליצא דר"ע דאמר התם שותפי
ציניהו ויליף לה מדר' אצוה דלר"י לא לריכין לדר' אצוה עכ"ד ודע
דצוונתו צעלי התוס' חולקים על הרמב"ם צזה שהם מוקי להצרייחא
בר"י דווקא אצל לר"ע משעת שהיזק הוחלט השור לניק ואם נכרו
המוין אילו נכור אפי' לרדיא ש"כ להדיא צהוניח דף ג"ג וכלהו עומה
הרמב"ם ז"ל צס' הוולחמות צס' דו"ה ורש"י צ"א חלומי' הסכים ג"כ צחידושי'
לזה ונראה שם כי הוא גרס להדי' צחר האי צרייחא מני ר' ישמעאל
הוא ועיי' ט"ך סק"א שהציא צסס ורש"י צח"ל שחמה ג"כ על הרמב"ם
וה"ה צזה יע"ס:

ואני טרם צווי' לצחר טעמו וכיוון של הרמב"ם ז"ל ראיתי ליסא וליתן
צצרי ה"ה אחרי חוסי שכלל ענין גדול ונכד צוילות קלרות הן
תחיל ואמר דהצרייחא אתי שפיר אפי' אליצא דר"ע ומועט דלר"י
פסיטא דאתי ולדעתו לא פליג הרמב"ם על הני אריותא כי אם אליצא
דר"ע לחוד אצל אליצ' דר"י כל אכפין שוין דלאחר שנועד צדין אילו נכור
אפי' לרדיא ויס' לשאול ח"כ איך יפרכס אליצ' דהרמב"ם האי דקאמר
לחלודא הקדשו ניק איכא צין ר"י לר"ע אי קודם שנועד צדין גם לר"ע

תרומת הכרי סימן ת"ז

ונוכר ונשלחין דבעידנא דקונסדרי גברא לאו זר חיוצא הוא ונדקאמור לענין קנס ונשמוע דלענין ונמון לא אמרי' כן וההפך אשר צין ונמון לקנס פירשו שם החוק' ז"ל ונשום דעילי ונמון שאינם לריכס ד"ח ונלויין לצוא והלכך לא אפסדו מידי דסוף טיצאו עדים ויעידו אצל עדי קנסות סלריבי' ד"ח אין ונלויין כ"כ טיצאו ונמנלא דאפסדוהו הכי קנאלי ואם שאיבי כדאי להרחיק אחריהם כ"ט ח"ו להסיק על דבריהם ונ"מ כל כהאי מילתא לינא אינא קנאי רבי' ולא מהסס הוא זה דמה צדך שאין עדי קנסות ונלויין לצוא כיון דסוף סוף צאו ואסתכחו ונסימוי ד"ח אגללי מילתא לנפטר דהכי קנאלי לא אפסדוהו מידי אצל עיקר הדבר הוא עפ"י ונ"ט צקנא דחיוצא דקנסא לא ונחיל אלא ונשעת העומדה דין ואילך וזו ההפך אשר צין ונמון לקנס דצומאנא ונוטל החיוצ והסיעצוד מייד וגם קודם שצמוד דין עכ"פ חיוצא וסיעצודא עלי' דנטען רמיא ולא איצרי צי' קהדי אלא לסיקא והלכך פטורים העדים לגברא חייבי חיוצא אצל צקנס דאין החיוצ והסיעצוד ונחיל אלא ונשעת העומדה דין ואילך ונחייבי העדים לטלומי כיון דרלו לחייצ גברא דלאו זר חיוצא וכן דריי נפשות כווי אין החיוצ ונחיל אלא ונשעת העומדה דין סהרי אס הרגו אדם עד שלא עמד דין כהרג עליו ואף על גב דסוף טיצאו עדים ויעידו ויתחייב הלה צנפשו וזה צקנסו כאשר צאו צאמא אין זה ונלויי הרשקונים מידי חיוצ כיון דצנפמא דאסדו גברא לאו זר חיוצא הוא והא למה זה דומה לזרק כלי מראש הגג וצא אחר ונצרו צוקל דאמרי' צפרק ג' אצא קנא דאזלינן צחר הסוף השני חייצ צנפלווי הכלי אלמא אף דסוף הכלי להצצר ואין ונלויי אפילו הכא ונחייצין להצתלא ונחאי טעמא דכי טצר כלי שלימה טצר והאי כווי ונש דכוותא הוא דצריי נפשות וקנסות אזלינן צחר קופן כלומר צחר שעת העומדה דין וזה צרור ונאוד להמטכיל על דרך האמת ואולי וקנס הכיחו לי להצגדר צו:

ומעתה וזה יפה כוחו של הרמב"ם ז"ל שאמר שקודם שצמוד דין ונכרו ונכור אלא שהניקח חזר וגובהו ונהלוקא כי שורת הדין נוחה בן לפי מה דקיימא לן פלגא נזקא קנסא וכצד הודעתי שאין לעונן שום זכות צקנסא אלא מהעומדה דין ואילך ונמנלא דצנפמא הוכר שלו ונכר והלוקא חורש צו לבתחלה ואין לו לניקח חלק צו דהאי שעתא דהלוקא הוה האי תורא והרי אילו הכלי כולא דידי אכל ולא הי' ונחייצ כלום כי אס מדינא דגרמיי כמו שיתצאר וצרידיא אינו גורם היק הלכך גם המזיק רשאי לחורש צו לבתחלה וכי תינא כיון דשלו ונכר למה הנזק גובהו מן הלוקא דאין לונו דהוי ונשום ה"ט דכתב הרמב"ם שלא הי' לו לניקח כיון שיש לו קול זה ודאי ליתא דזה לא תוסיק תת כח אלא להעמיד הדין לא לחדש רלוויי היכי דמלד הדין טיצצו אלא שהלוקא ונחלל שלא הי' יודע ונהניק וזהו כלום ונכר ונמנלעלין שפיר אמרינן בן כיון דנגח יש לו קול ונשא"כ צהאי שטוען דין לקחתי אך התי' צהאי מילתא ונשום שאין המוכר יכול למוכר רק זכותו שיש לו צו וכדאמרינן צעלמא וזה ונכר ראשון לשני כל זכות שצצוא לידו וכי היכי דאילו הוי גבי' הי' הניקח גובהו אחר שצמוד דין ונגמר דינו ה"כ גובה אותו ונהלוקא ולפי דברי הא דאמרינן הקדישו ניקח איכא צניהו היינו דווקא לאחר שצמוד דין דקודם שצמוד דין גם לר' עקיבא אינו קדוש דאין אדם ונקדיש דבר שאינו שלו והאי שעתא כולו דמוזיק ואף שיעצודא ל"ה לניקח עלוהי כדלעיל ונוח לי צזה הא דהרמב"ם הסמינו להך דהקדישו ניקח קדוש ונושאיו כליו לא נחשורו צה והיינו טעמא דקודם שצמוד דין צאמא אינו קדוש אף לר' עקיבא ולאחר שצמוד דין ונמילא שמועי' ונשא דאס ונכרו והקדישו וניקח לא עשה כלום חו הוי כולו דניקח והוי כונוון שאינו לריק להוליאו דצריינים וזה צרור עכ"פ שמועי' דלכ"י אינו קדוש אף לאחר שצמוד דין והאי צרייתא שאנו דנין צה אחי' כר' עקיבא דווקא ולא כר' וזה דלא כדצרי ה"ה ז"ל:

ומה ונאוד כוחין אללי דצרי הרמב"ם צזה כי לדעת החוק' והעומדים צשיעמא דמוזיק להצרייתא כר' קשי' לי עוצא לאחר שצמוד דין אלאי אס ונכרו אינו מוכר והקדישו אינו קדוש כיון דיש לו נשות לקלוקי צצחי וגופא דמוזיק הוא ומה ההפך לר' צין קודם שצמוד דין או

לאחר שצמוד דין ס"ס צע"ח הוא וחיי הוא דמוזיק לי וע"כ לריכס לאוקמא לאחר שהחלטו השור להמוזיק ונ"י פסקה וסיתר חנ"י לי צצריי פרק ד"ה אוקי למוחני' דהחם לאחר שצמוד דין וכתב שם כדצריי האלה ונשום הכא לר' עקיבא הוחלטו השור ועליו לשומרו ונפסקי דהחך הראשון ולר' דאמר צע"ח הוא וצצחי ונלי לקלוקי לי' קתמא דמילתא לא רלו הצעלים להחליט גופא דניקח דיתא לי' צחורא ונשום כווצרא דצחמה כדאיתא צפרק השוכר הפועלים עכ"ל ולצרי' וזה יעלה צהאי צרייתא הוחלקת לר' צין קודם שצמוד דין לאחר כך וצרי' לי דלזה כיוון החוק' צגיטין דף ו' שכתבו שם דאף לר' לא ונלי לקלוקי צצחי כדמפורש צהמניח והמפורשים שואלים זה לזה אינו וקומו והחוק' צעלמו צהמניח כתבו להיפוך אצל כוונתם על האי צרייתא ונדקנפליי לר' צין קודם שצמוד דין לאחר שצמוד דין אלמא דלאחר שצמוד דין לא ונלי לקלוקי לי' צצחי דאס לא בן ונ"י פסקה וכונו שחקשתי וצחמה טזאת הוא שיעה חדשה צו"ט הרב ונרש"ל ונרמ"ט פירשה יפה זוס וזה שרלה להסכימה לשיעט החוק' דהמניח אינו נוח לי ולפי ששיעט זו הוא שיעט דחוקה לא דרכתי צה וצחמתי דרך הרמב"ם ז"ל שהו דרך כצושה וכולו יפה אף נעים דמוזיק להצרייתא כר' עקיבא ולכך לאחר שצמוד דין לא עשה המזיק כלום לפי שהחלטו לניקח וקודם שצמוד דין וזה שיעט עשוי דעדיין כולו דמוזיק ולא זכתה לו החורה אלא ונהעומדה דין ואילך וכדכתיבנא דגם שיעצודא לא הוי וכי תשאל אס בן האיק ונכריח ה"ס ונשא דאס שחמו וזה שיעט עשוי דמוזיק שיעצודו של חצירו פטור דילמא שאי הא דאפילו שיעצודא ל"ה קודם שצמוד דין לפי דצרי' י"ל דהא פשיטא לי' דאין לחייצו ונשום שיעצוד דשיעצוד לאו כלום הוא אצל מה שיש לקפק ולחייצו הוא ונשום דהא לאחר דין לכשיצצו יחי' כולו שלו והרי הוא גורם לו היק גופני' חדע סהרי גדול הרשקונים ונחלי תליא לה צדיי דגרמיי ואי דררא דחיוצא ונשום לר' דשיעצודא הוא לאו צבורם תלי' א"י לאו מילתא דשיעצודא הוא אלא דררא דחיוצו ונשום גרמיי הוא שלולי שהפסידו הי' גובה אותו כולו לאחר זמן ומה"ט כווי ראוי לחייצו צפחת שחמיה שלולי דהפחיתו הי' גובהו כולו לאחר העומדת דין ושמור זה:

ועם זה נחה דעתי העני' צמה שנתחצטו רצותינו צעלי החוק' צהמניח על האי דמורצה גבי' ונעידתי צאיס פלוני שהפיל טן עצדו וקיימא את עינו ואחתי קהדי ואפכיכהו ואזמייכהו ומוקנאי' לה דמוקדמיי אקדומיי ופריך ה"ס אי דלא עמד דין אכתי גברא לאו זר חיוצא דמיי כולו עצד לרצ צעי שלומי ונמה נראה דאין העצד זוכה צעלמו ונשעת ההיק אלא ונשעת העומדה דין וא"כ למה כשהפיל טינו וקיימא את עינו יתחייצ צמיי עינו והלא כל שלא עמד דין אכתי עצדא דידי' הוא ותיכלו דצאמא העצד זוכה צעלמו ונשעת ההיק וא"כ ונש"ה ונחייצ הרב דצמיי עינו ואפ"ה וניקרי גברא לאו זר חיוצא עכ"ד ודצריי הללו נראים לכחורם כשני הפכים אמנם החוק' לשיעמא אזלי לפי מה שציצרו צעמיי דרצא צומ' ונכות ונשום דאין עידי קנסות ונלויין לצא ונשום סלריבי' ד"ח ואולי ההוא דהכריחם לפרש החם כך אצל אחי צעמיי צוקומי עומד והכא כווי לא זכה העצד צעלמו אלא ונשעת העומדה דין ואילך כמו שאר קנסות והא דנחייצ' לרצ לשלם לו דמיי עינו ה"ט דכיון דלאחר שצמוד דין זכס העצד צעלמו ואס בן כוולא דגרם לו היק ונחייצ מלד דררא דמוזיק שיעצודו של חצירו כמו צשחמו וניקח לשור קודם שצמוד דין ואף דהכא פטרי' לי' לית לן צה כיון דהוא פלוגתא דתנאי צהשולח ח"צ וכי תקסא לדעת הרמב"ם סקוצר דקודם העומדה דין אין לו לניקח חלק כלל צשור למה אמרי' צריי פ' ד"ה דלר' דאמר שותפי כינהו אחרון אחרון נכר ולמה הראשון יפסיד והרי שורו לא היק דקודם שצמוד דין לא הי' לו שום זכי' צגוי' יש לונו הלא גם להחולקים וסוצריי דלר' ע הוחלטו השור ונשעת ההיק קשי' ג"כ למה יפסיד הראשון והרי לא פשע צשמיררו כאשר צאמא הקשו החוק' ז"ל וצחירולס די לתרץ כווי אליצ' דהרמב"ם וצפרט לתי' של הרש"א שעהמיי אוחה צצציל קוטי' זו דמייירי לאחר העומדה דין דנקתמא ונשנגח פעם הראשונה העמייירי דין והצחתי דצריי לעיל והאי תיכולא ודאי א"ש אליצ' דהרמב"ם כאשר אחס רואם מוחך וזה שחקשתי על הרש"א ז"ל:

שם קע' ה' לאם מוכרה הגזן לאחר לך להחזיר הסכר לצעלים ועמ' שם ה"ה חם מוכרה לאחר לפי יאוש כיון להלוקח לא ירד צחורת גזל חלל צחורת נקח וכיון דהוי נקח נעוה כל היכי דקיימא צחורתא דעאר' ח'חא ומועלה הסכר לצעלים ודכי נוסמע מדצרי הרמ"ה צח' גצי חוקף ספינחו של חצירו שהציא האס"ז שם כדצדים האלה זמנא תימרחא דאפי' צמנלעלי' חם נחית לה סוכר צחורת אגרא לצח' דעיי' לרשותא דגזן לחאיוצי עלי' צאונקין וחי' סוכר לחאיועלי אגרא לצעלים דהא אחר רב סקדא גזל ולא נתייחסו הצעלים וצא אחר ואכלו רלה וזה גוצה רלה וזה גוצה וכי היכי דלגצי קרנא לרשות צעלים הוא וכמאן דגזל הסרי מרשות צעלים דמי לחאיוצי עלה קרן לגצי אגרא כמי כמאן דסקלי מרשות צעלים דמי עכ"ד ולפי' חם מוכרה הגזן לאחר חם רלה סגזל גוצה מהסרי וחי' נוסום להלוקח לא ירד צחורת סכירות גם ח'עתי' דגזלנותא לא ירד ולא קאמר חלל כל הגזלנין וסלמין כשעת הגזילה וזה לאו גזן הוא סצחורת נקח ירד וזה צורר והרסצ"ל דקצירא ל' לאם כצר כסתומא צו פטור מליתן סכירות ע"כ פליג על הרמ"ה וכצר תמה צזה גם הצ"י צס' סס"ג על הרמ"ה ולדינא ל"ע וצעניות :

סימן תי"ח

סעיף י"ג חבל אם לא הדליק בו' ולא כלו לו חליו בו' הכי מפורסם
בסוגין צ"ק דף כ"ג דלר"י דקימ"ל כוונתי דאשוי מפורסם חליו
חבל המוצ"ס ז"ל לא חילק וכראה דק"ל דאפי' לא כלו חליו פטור טמון
זאש ועיי' דה"ה פ"ק וצ"ט פ"ק צ"ק פירש מחמת זה פי' חדש זהא
דקאמר צ"ט אלא למאן דאית לי' ומפורסם חליו אית לי' נתי מפורסם ממונו
בו' גרלה לומר דהיכי דאיכא לחייבו ומפורסם ממונו אז הפחית זאש ומפורסם
ממונו דווקא ואז פטור טמון ומש"כ אם זהממו או כלצו עושה האש
דאז א"א לחייבו ומפורסם דאיש צור ולא שור צור אז הפחית ומפורסם
חליו ואז מחייב טמון וצ"ל ה"ה הכוכס דפוטר טמון זאש ולא מחלק בין
כלו חליו ללא כלו חייבי זאש שחור עושה יעש"ה סהאריך צזה ובעכו"ת
תמסתי עליו ויהי' מעשה זהממו חמיר ומעשה עלמו דשורו סהדליק
אח הגדיש יתחייב צטמון והוא סהדליק אח הגדיש יפטור צטמון והוא
דלעכין חייב מיתה כיון שחור עלמו עשה האש והגיעה לעצד כפות ומת
חייב הוא מיתה ומסרס"ל מודה צזה במ"ט פ"ק ופ' המוצ"ס צפי"ד
מכ"ו צטמון יפטור ולעכין גופו יהי' כידון כחליו לחייבו מיתה ולעכין
חייב חסלומין יפטור צטמון ואם גופו כידון מחליו ממונו לא כ"ט ול"ע:

סימן תי"ט

סעיף א' גובה המוטלטלין תחלה הקו"ע והס"ך נחלקו כאן שדעת
הקו"ע ז"ל שאלו המזיק רולם להגבותו מומיטצ כדינו דשות
צידו והס"ך ז"ל חולק וקוצר דכשהכין רולם ליטול מוטלטלי' אין המזיק
יכול לדחותו מהם דעיקר גבי' הוא על המוטלטלין ונראה לי להציג רא'י
לדעת הס"ך מו"ס התוס' צ"ק דף ו' ע"ב צמאי דמוקי התם לפלוגתיהו
דרי' ור"ע בגון שהיתה עדית הכיזק ביצורת דמזיק כחצו התוס' וז"ל
ואפכא לא נולי למימר דכ"ע מודו דאין ממשלם אלא עדית ט"ס לו דבו'
ואפי' לו"ד צטלו הן שומין דהנו"ל דלית לי' למזיק כעדית דכיזק דלנו"ד
כסף או מיעט יטלם כסף לר"י ולר"ע לא יטלם אלא מומיטצ טלו עכ"ד
ואי איתא לדברי הקו"ע אפי' לר"פ ורצ הוכח צרי דר"י דקצרי כל מילי
מיעט הנו"ל דלית לי' למזיק כעדית דכיזק דלר"י רריך למיתצ לי' מוטלטלי'
צע"כ דמזיק ולר"ע יהיז לי' מומיטצ טלו אע"כ כדצרי הס"ך דאפי' אית
לי' מיעט שקיל צע"כ דמזיק מוטלטלין ואפי' לר"ע יהיז לי' מוטלטלין חו

ישם ואפי שיש לו כסף כו' עיי' ס"ך סק"ג שהציא דעת הרמ"ה ז"ל והכריע דללא כוותי' ומדאמר לי' רב בהנח לרב טעמא כו'. וכבר הקשה הרא"ש ז"ל זה גם על שיטת ר"ת אך כעת שזכינו שכתבם ס' היסר לר"ת ראיתי שהרגיש מזה שכתב צבי' חס"צ השתחא אי אית לי' כו' והאי צדלית לי' זווי קמייירי מודכתיב שור תסת שור ועם זה א"ש גם שיטת הרמ"ה ז"ל :

[illegible][illegible]

מעשה ב' אם נסתמוס צו חייב ליתן לניזק שכירות צצ"י הציא שהרעצ"א חולק צזה על רש"י והרעצ"ל וס"ל דאם כצר נסתמוס צו מנור ליתן שכירות דהא כסומברה גזלן הוא וגזלן אינו מועלה שכר לצעלים ע"כ וצס"ך כתב ד"ס לו ראי' מוס"ס פ' הגזל גצי תוקף עצדו וספינתו של חצירו ועסה צהם מלאכה וכתבאר לעיל צס' סס"ג עכ"ל ואר' אומר סלפי דעת הרמ"ה שהציא הנור צס' סס"ג והציאו הרמ"א

תרומת חברי סימז ת"ך תכ"ד

סימן ת"ד

[illegible]

סעי' י"ד אפי' חסרו בשעורה כו' עיין סמ"ע ס"ק ע"ו ח"ל והט"ו
 כתב והציאו הצי' ול"ע דזהחוצל צצחו וטעמו דחינו
 חייב צזה כ"ח צחצל צפני' דיט טס הקפדה צרוטס וכאן סחס
 הטחצר וצפריטסה כתצתי די"ל דדוקא צחו חניה ונקפדת עם חצי'
 צסחר ונקומות וטס"כ חיס זה עם חיס חחר ע"כ ותמהני טלח
 עיין צגוף הטקוני' חלח צצ"י חיות טומהטקוני' הטוח ווכח להדיח
 דחפי' חחר טחירו חציה חירו וטטלס כו"ט כל טחניה כרחית צפני'
 טחרי כ' חלחצר צהחוצל צצת קטנה טל חחרים קומצעי וע"ז קחומר
 דפליע' צפני' הוא דומצעי לי' דלפחתה וחקפה חצל פליעה צסחר
 הטוף לח מוצעי לי' ועיין צלח"ט טס צפ"צ ומחוצל ומזיק טהחריך
 צפירוקח דחאי מילתח חסר הכיה הט"ו צל"ע וכדחק לחלק צין
 חק לכזק צומה טחין לו טורט והכרחי לי' הוא דהרנוצ"ס וטפרט
 דפליעה הוא טלח חסרה ומעור הצטר כלל חלח טכלרר הדס צחופן
 טלח חחזור לעולם וצחאי הוא דומחלק צט"ס צין פליעה צפני' לטחר
 הטוף חצל חס חסרה ומעורה לעולם חוי חק חפי' טלח צפני' וכן
 ומחלתי צפי' צצרי הרצ כ' יוכתן חוצח צחט"ז צפ' החוצל ע"ט והכי
 ומחצחר צצרי חרי"ף צפ' החוצל דפליעה טלח צפני' חין צה חלח
 לצער יע"ט וחין מדרך הרנוצ"ס לחלוק על רצו חרי"ף ח"ו כו"ט דהחס
 חירי' חלח כקרע העור והרנוצ"ס החנה טיקרע העור ויחלח חינו
 דס וצצרי חרי"ף הללו כעלמו ומעיני הלח"ט ז"ל ומלח חציחו יע"ט:

סעיף י"ז כילד מועערין השצח כו' העולה מקווי' להחוצל ומפרטי' דקטע ידו עדיין יכול להיות שלוחא לאגרתא וצטצר רגלו עדיין יכול להיות דלי דוילא ע"ש ואיכא למידק א"כ צקטע ידו חנואי אינו נותן לו חלל כשומר קשואין וחנאי לא יהי' לי' כשלוחא לאגרתא וכן צטצר רגלו נותן לו סכר כשומר הפתח וחנאי לא יהי' לי' כדלי דייחא וכיחא לי' מוסס להקונה עצד אינו קונהו מוסס על אחתה ומלאכה סיכול לעשות חלל על פחות הימנה מעט מוסס'ה צקטע ידו כשמוין החזק מה שהי' שזה שזה שזה עכסיו אינו שזה עכסיו חלל לשומר קשואין שזה המלאכה הפחותה מוסס'ה דמי שלוחא לאגרתא כזר שלם לו צדווי החזק וכן צטצר רגלו ודוק כך לנודתי מתוך דברי הראשונים צאק"ז צהחוצל ואם שלא מלאתי לקוסי' שהוא צצצריהם ז"ל :

סימן תכ"ד

מעיק ג' אצל הסובל צו"הכ אפי' צמוד חייב לשלם לו כו' ואעפ"י שהסובל צמצמו עובר בלאו וקינו"ל אין אדם לוקה ומשלם אלא כל היכי דאיכא מונון ומלקות מלקא לקי ומונוא לא משלם שאני בסובל צמצמו דצפירות ריבחה התורה לתשלומין הכי איתא ברוז"ס והטור וע"ס אצל בהגה"א צפ' הסובל כתב צס"ס' הנוקלעות דסובל צמצמו צצנת פטור ומתשלומין וילקה ואע"פ דתקן בהד"י צפ' הסובל

הספריה הלאומית

S 2= 23 A 11467

יהודה בן יוסף,
ספר תרומת הכר"י :

C.2

1928922-20

IRI